

ACADEMIA ROMÂNĂ
STUDII ȘI CERCETĂRI
XXXIII

FAMILIA ROSETTI

I

COBORÎTORII MOLDOVENI
AI LUI LASCARIS ROUSAITOS

DE

GENERALUL R. ROSETTI

MONITORUL OFICIAL
ȘI ÎMPRIMERIILE STATULUI
ÎMPRIMERIA NAȚIONALĂ

DEPOZITUL GENERAL
CARTEA ROMÂNEASCĂ
B-DUL ACADEMIEI, 3-5

BUCUREȘTI

1938

124 155 /

Wannet Ana Salovei

Onegiu

Rose

ACADEMIA ROMÂNĂ
STUDII ȘI CERCETĂRI
XXXIII

3/xii/1945

FAMILIA ROSETTI

I

COBORÎTORII MOLDOVENI AI LUI LASCARIS ROUSAITOS

DE

GENERALUL R. ROSETTI

MONITORUL OFICIAL
ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ

DEPOZITUL GENERAL
CARTEA ROMÂNEASCĂ
B-DUL ACADEMIEI, 3-5

BUCUREȘTI

1938

Biblioteca Centrală Universitară
Biblioteca Institutului Pedagogic

Cota

Invent 113.230 ✓

Biblioteca Centrală Universitară

11 412 656

Universitar 800 308

ZMF98

TABLĂ DE MATERII

	Pagina
Prefață	5
Prescurtări bibliografice și alte lămuriri	8
Schiță istorică	9
Biografii. Generația I-a	27
» II-a	28
» III-a	34
» IV-a	51
» V-a	69
» VI-a	83
» VII-a	110
» VIII-a	164
» IX-a	223
» X-a	248
» XI-a	267
» XII-a	271
Indice alfabetic de nume al Rosetteștilor	273
Indice alfabetic de alte nume	276
Indice alfabetic de localități	281
Indice cronologic de date	286
Indice al iscăliturilor	292
Indice al sigiliilor	294
Indice al portretelor	295
Arbore genealogic.	

P R E F A Ț A

De ce am scris această carte ?

Trebue să încep prin a mărturisi că, deși mi-a plăcut totdeauna istoria, deși am citit orice scriere istorică ce mi-a căzut în mâini, fie ea documentată, fie ea romanțată, chestiunile genealogice nu m'au interesat decât prea puțin. Ba mai mult, auzind mereu pe Tata bătându-și joc de acei dintre boierii moldoveni cari își dădeau titluri la care nu aveau drepturi, titluri sprijinite pe genealogii neîntemeiate decât pe ficțiuni, am simțit multă vreme o adevărată respingere pentru asemenea chestiuni.

Numai după publicarea primelor studii ale Tatei asupra familiei noastre și după darea la iveală a amintirilor sale, trezitu-mi-s'a interesul pentru cunoașterea mai de aproape a trecutului familiei noastre. Alte preocupății, de ordin militar, de ordin istoric militar, mă împiedecau însă de a adânci această cunoștință, atunci.

Studiul mai amănunțit al istoriei noastre, campania de ponegrire ce s'a dus după războiul contra boierimii — mai ales cu prilejul exproprierii — conștiința ce mi s'a dezvoltat față de tot ce datoram înaintașilor mei, m'au făcut să întrevăd mai întâi și apoi 'mi-au impus datoria, pe la sfârșitul celui de al treilea deceniu al secolului în care trăim, de a arăta, cât mai amănunțit, viața tuturor Rosetteștilor — atât pe cât o îngăduiau documentele și, bine înțeles, numai în limita adevărului istoric, oricât de jalnic ar fi acesta în anumite cazuri. Repet, cu acest prilej, ceea ce am spus în scrierea mea despre războiul din 1877-1878: scriu istorie și nu un roman istoric.

Cartea de față nu este o istorie a familiei, ci cuprinde numai o schiță sumară și biografiile tuturor Rosetteștilor, cu un arbore genealogic. In ea am căutat să stabilesc documentar :

— existența fiecărui Rosetti;

— rudenia sa cu alți Rosettești și în special cu părinții și copii săi;

— o biografie atât de completă pe cât o îngăduiau izvoarele ce am avut la îndemână.

Nevoia de a da numai fapte și de a mă feri de orice comentariu care ar putea fi interpretat ca pornit din vreun sentiment personal, lămuresc stilul sec în care sunt redactate biografiile ce urmează.

Lucrarea de față nădăjduesc să nu fie temeiu de îngâmfare și de fâlire ne la locul ei pentru Rosetteștii de azi și din viitor, ci un semn de recunoștință față de premergători și un îndemn la muncă folositoare obștei.

Pentru acest studiu, la care am lucrat opt ani, mi-au slujit în primul rând lucrările Tatei¹⁾. Apoi, și nu mai puțin, fișele lui I. Tanoviceanu, aflate acum la Arhivele Statului din București²⁾, arborele genealogic din biserica dela Roznov³⁾, foarte bogatele colecții de documente ale Arhivelor Statului din Iași, ale Academiei Române, precum și arhivele Rosettești din Filipeni, Solești și Tețcani, arhiva Rosetti-Roznovanu depusă la Arhiva Statului din Iași, arhiva Rosettească a d-lui René Bogdan din Onești (Bacău), arhiva d-lui Ion Rosetti-Bălănescu și multe documente ce mi-au fost puse la dispoziție de proprietarii lor ca și de anumite arhive.

Nu de puțin ajutor mi-au fost și izvoarele tipărite precum: Colecțiunea Hurmuzaki, Uricariul lui T. Codrescu, publi-

¹⁾ *Cronica Bohotinului*, 1905; *Note genealogice și biografice despre familiile Buhuș și Rosetti, foști proprietari ai moșiei Bohotinul*, 1906; *Amintiri*, trei volume, precum și unele dintre *Povești moldovenești și Alte povești moldovenești*.

²⁾ Nu se poate arăta în deajuns marea valoare a acestor fișe și netăgăduitul folos ce-l aduc cercetărilor. Cred că ar trebui publicate, atât pentru ajutorul ce-l vor aduce tuturor aceluia care se ocupă de istorie, cât și ca un omagiu pentru munca și pricepera aceluia care le-a întocmit.

³⁾ Acest arbore a fost întocmit, după multă muncă, de profesorul Iulian Marinescu sub îndemnul și conducerea lui Petru Rosetti-Bălănescu 5/IX. O parte din documentele ce au slujit la facerea acestui arbore genealogic au fost publicate de Iulian Marinescu în *Buletinul Comisunii Istorice a României*. În arhiva d-lui Ion Rosetti-Bălănescu 6/X se găsește corespondența tatălui său Petre 5/IX în privința alcătuirii lui. Cu toată munca stăruitoare depusă, acest arbore are și lipsuri — spre pildă generația a VIII-a a ramurei Tețcanu lipsește cu totul — și unele erori. Mi-a folosit ca temelie dela care a pornit lucrarea de față.

Nu am semnalat, decât în mod excepțional, erorile ce le-am găsit în diferite lucrări sau articole de reviste, pentru că scopul meu nu a fost de a critica munca altora. ci de a înfățișa pe Rosettești așa cum ni-i arată documentele și scrierile documentare.

cațiunile d-lor N. Iorga, I. C. Filitti, M. Costăchescu, acele ale lui Gh. Ghibănescu, episcop Antonovici, ale lui Iulian Marinescu și multe altele ce se vor găsi citate în cursul lucrării. Multe date le-am găsit de asemenea în colecțiile de ziare și de publicațiuni oficiale ca și în diferite scrieri, după cum se va vedea din notele biografiilor ce urmează ¹⁾).

Deocamdată dau, în acest volum, numai partea privitoare la familia Rosetti din Moldova. Fac aceasta pentru că, dând biografiile tuturor Rosetteștilor, ar fi ieșit un volum prea mare și apoi fiindcă n'am putut încă stabili, în chip documentat, legătura dintre ramurile familiei Rosetti din Moldova și celelalte ramuri. Acestea vor apare într'un volum următor.

O asemenea lucrare nu s'ar fi putut face fără ajutorul altora. Acesta mi-a fost dat de unii membri ai familiei, conștienți de nevoia unei asemenea scrieri, și de mulți alții, printre cari citez pe d-nii G. Romandașu dela Arhivele Statului din Iași, Damian P. Bogdan din serviciul manuscriselor Academiei Române, M. Costăchescu, H. Place, L. Boga, I. Bălan, Gr. Avakian, părintele Vladimir Ghika, părintele Gh. Tudorașche, I. Georgescu, Cezar Uncescu și alții cărora țin a le mulțumi și pe această cale pentru colaborarea lor folositoare.

Înainte de a încheia aceste rânduri țin să adaog că-mi dau seama, poate mai mult ca oricine, că această lucrare are și lipsuri și, probabil, și erori. În starea de azi a documentării, cel puțin a celei pe care am putut-o folosi, nu am putut îndeplini toate lipsurile, nici îndrepta greșelile provenite din cauza acelorasi lipsuri.

Voiu fi foarte recunoscător și socotesc că aceeași recunoștință o vor avea toți membrii familiei Rosetti, tuturor celor cari vor arăta, în chip documentat, și lipsurile și greșelile ²⁾, căci numai așa se va putea scrie, ulterior, o istorie definitivă a familiei Rosetti.

¹⁾ Pe cât mi-a fost cu putință am verificat toate citațiile de documente cu însuși acele documente. Când n'am putut-o face am fost nevoit să citez pe autorul care a văzut sau citează după alt izvor documentul respectiv.

²⁾ Îndreptările și lipsurile ce mi se vor arăta, le voiu cerceta și le voiu adăoga la volumul II, dacă le voiu primi înainte de punerea sub tipar a acestuia.

PRESCURTĂRI BIBLIOGRAFICE ȘI ALTE LĂMURIRI

- Acte și Doc. Anul 1848* = Acte și documente relative la istoria renașterii României.
 = Anul 1848 în Principatele Române.
- A. R. Mem. S. Ist.* = Academia Română Memoriile Secției istorice.
A. R. Mem. S. Lit. = Academia Română Memoriile Secției literare.
A. R. Msse XCI, 61 = Academia Română, Secția Manuscrise, Pachetul XCI, document 61.
A. R. Msse Cond. 30,6 = Academia Română, Secția Manuscrise, Condica 30, fila 6.
A. R. Msse 562,26 = Academia Română Secția Manuscrise, Manuscris 562, pagina sau fila 26.
- Arh. B.* = Arhiva Statului București.
Arh. C. = Arhiva Statului Cernăuți.
Arh. C. = Arhiva Gh. G. Cantacuzino, v. I. C. Filitti.
Arh. I. Tr. 1385, op. 6070, dos. 52 f. 9. = Arhiva Statului Iași. Transport 1385, opis 6070, dosar 52, fila 9.
- Bul. Com. Ist. Rom.* = Buletinul Comisiei Istorice a României.
Bul. Mold. = Buletinul foaie oficială (a apărut cu acest titlu, modificat de mai multe ori. Vezi Academia Română *Publicațiunile periodice românești*, Tom. I, pp. 86, 87).
- D. Cantemir, Vita Com. Mon. Ist.* = Vita Constantinii Cantemirii.
Conv. Lit. = Comisiunea Monumentelor Istorice.
I. C. Filitti, Arh. C. Fișe T. = Convorbiri Literare.
 = I. C. Filitti Arhiva Gh. G. Cantacuzino.
 = Fișele lui I. Tanoviceanu, aflate la Arhivele Statului din București.
- Gh. Ghibănescu, Sur. Izv.* = Gh. Ghibănescu, Surete și Izvoade.
Iorga, St. Doc. = N. Iorga, Studii și Documente.
Kogălniceanu, Let. = M. Kogălniceanu Cronicile României sau Letopiscele Moldaviei și Valahiei, Ed. II, București 1872.
 = v. Kogălniceanu.
- Let.* = Magazin istoric pentru Dacia.
Mag. Ist. Dacia = Monitorul Oficial.
Mon. Of. = Monitorul Oficial al Moldovei.
Mon. Of. Mold. = Monitorul Oficial al Țării Românești.
Mon. Of. Ț. Rom. = v. R. Rosetti.
Note op. = opis (v. Arh. I.).
Rev. Ist. = Revista Istorică.
Rev. Ist. Rom. = Revista Istorică Română.
Rev. p. Ist. Arh. și Fil. = Revista pentru Istorie, Arheologie și Filologie.
R. Rosetti, Note = R. Rosetti, Note genealogice și biografice.
Torouțiu, St. Doc. Lit. = Torouțiu, Studii și documente literare.

Notă. Am pus ca nume a fiecărui Rosetti cel care se găsește mai des. Dacă în text sau în note un Rosetti se găsește trecut cu alt nume sau mai ales cu un diminutiv altul, cauza este că aceeași persoană figurează, în diferite scrieri, acte, etc., când cu numele, când cu un diminutiv, când cu altul.

SCHIȚĂ ISTORICĂ ¹⁾

Indreptarea aproape exclusivă ce o dădeau Turcilor învățămintele Coranului spre făptuirea războiului, setea de cuceriri a căpeteniilor și a maselor turcești, cum și dezvoltarea mică a culturii lor, a făcut ca ei să fie, în general, nepotriviți pentru negocieri, fie politice, fie comerciale. De aci nevoia de a recurge la persoane de alte neamuri, de o fire mai potrivită negocierilor, neamuri având vechi tradiții de negocieri și moștenitoare a unor vechi culturi.

Acestea lămuresc rostul din ce în ce mai mare pe care l-au căpătat la Constantinopol persoane de diferite naționalități, între care au fost Evrei și mai ales Greci.

Prin deșteptăciunea lor vie, prin dibăcia cu care au știut să se folosească de slăbiciunile Turcilor și să se facă trebuincioși acestora, Grecii, cari ajunseseră — cel puțin unii dintre ei, — să aibă la dispoziție și chiar să stăpânească averi însemnate, deveniseră o adevărată putere la Constantinopol, cu deosebire în tot ceea ce privea daravelile comerciale cât și cele politice ce puteau da foloase materiale ²⁾.

În tradiția grecească comerțul cu orașele de pe coastele Mării Negre și cu țările alcătuint « hinterland »-urile acestor porturi era ceva străvechiu. Deși acest comerț se micșorase după căderea Constantinopolului, el nu încetase însă cu totul. Vechile noastre documente dovedesc aceasta arătând prezența negustorilor greci în țările românești ³⁾.

Cu cât legăturile politice ale țărilor românești cu suzeranul dela Constantinopol s'au strâns mai mult, începând din secolul al XVI-lea, cu atât și legăturile de comerț și financiare dintre Grecii din Constantinopol și țările noastre s'au dezvoltat mai mult. Turcii aveau nevoie de alimente dela noi, Grecii au devenit capitaliștii cari dădeau banii trebuincioși procurării lor. Domnitorii noștri, pretendenții la scaunul domnesc, aveau de asemenea nevoie atât de bani cât și de sprijin la Poartă. Grecii ajunseseră să poată da atât sprijinul bănesc cât și cel politic. Și încetul cu încetul ei au căpătat astfel un rost de căpetenie în atribuirea tronurilor românești și în susținerea sau dărâmarea acestora. Ocupanții acestor tronuri au devenit încetul cu încetul niște

¹⁾ În schița ce urmează nu urmăresc a face un istoric al stărilor sociale din cele două veacuri și jumătate de când familia Rosetti a intrat în istoria țării, nici a face o istorie amănunțită a acestei familii. Scopul este de a arăta numai, în trăsături generale, rostul acestei familii în istoria țării. A intra în amănunte ar fi a mări în afară de cale această schiță și a spune de două ori aceleași lucruri, odată aci și a doua oară în biografiile ce urmează sau în notele lor.

²⁾ Iorga, *Geschichte des Rumänischen Volkes*, II, pp. 45 sqq.

³⁾ Iorga, *l. c.* și *o. c.*, p. 70.

simpli funcționari otomani, schimbați cât mai des pentru a li se stoarce cât mai mulți bani și pentru a nu-i lăsa să capete o situație temeinică în țară.

Bogația naturală a țărilor românești, adevărata robie în care era ținut poporul, îngăduiau facerea de mari averi, în timpul cel mai scurt. Este deci firesc ca, precum s'a petrecut în Spania după cucerirea Americii, în Anglia după ocuparea Indiei, Grecii să se fi repezit ca niște « hidalgi »¹⁾ și cu o mentalitate asemănătoare acestora asupra celor două țări românești dela Dunăre.

Un prim val a venit pe la finele secolului al XVI-lea și începutul celui de al XVII-lea. Acest val, arătându-și lăcomia prea pe față a găsit boierimea noastră încă în stare de a rezista. Reacțiunea boierilor a avut drept urmare înscăunarea lui Matei Basarab și a lui Vasile Lupu, dar n'a împiedicat urmarea înfiltrării — mai domoală, e adevărat — a Grecilor din Constantinopol.

În a doua jumătatea a secolului al XVII-lea, Turcii au început a numi, ca domni în țările românești, membri de ai familiilor grecești de seamă din Constantinopol, familii care aveau, unele de mai multă vreme, altele de mai curând, legături cu țările noastre. Dintre aceste familii unele își aveau odrasle așezate la noi sau stând când aici, când la Constantinopol, încă de pe la începutul secolului XVII. Printre aceste familii era și familia Rosetti.

Asupra originii mai depărtate a familiei Rosetti nu știm nimic în chip documentat.

Iată ce spune în această privință Radu Rosetti în ale sale *Note genealogice și biografice despre familiile Buluș și Rosetti, foști proprietari ai moșiei Bohotinul* ²⁾:

« După tradițiunea păstrată în familie Rosettești ar fi originari din Genova de unde un Ion Rosetti ar fi venit în veacul al XIII-lea la Constantinopole. Aici căsătorindu-se cu o fată de neam mare ar fi trecut în legea ortodoxă, iar urmașii lor au făcut parte din cea mai înaltă aristocrație bizantină. D-l E. Rizo Rangabé, după *Vie de Nicolas Sophianos*, în Emile Legrand *Bibliographie hellénique, Ellinonimon* a lui A. Mustahides pp. 157 și 295 și *Filologia elenică* a lui Constantin Sattas, p. 145, pretinde că un Ioan Rossetos fugi la Coron după luarea Țarigradului de către Mahomet II, se căsători și muri în acel oraș, unde se vede mormântul lui pe care i se dă calificativul de « evpatridis Coronaios », nobil dela Coron. Un Mihail Rossetos muri în veacul următor la Veneția unde fiii săi, cari făceau parte din comunitatea grecească de acolo, îi ridicară un mormânt în anul 1544. D-l Rangabé

¹⁾ « Moldova și Tara Românească erau pentru Grecii din Țarigrad ceea ce erau Mexicul și America de Sud pentru hidalgiilor săraci din Spania. Ba pentru Greci aceste țări erau chiar ceva mai mult. Pe când Spaniolii aveau o patrie pe care o puteau numi a lor, Grecii din Țarigrad trăiau robiți de o împărăție păgână și, fiind astfel ca și fără patrie, puțința de ași face una în bogatele și frumoasele principate de peste Dunăre nu puteau alcătui decât un temei mai mult pentru a-i strage ». (R. Rosetti, *Note*, p. 6 (474); Același, *Amintiri*, 1, p. 6).

²⁾ A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, T. XXVIII, p. 469.

crede că Lascaris Rossetto, Mare Logofăt al Patriarhiei Țarigradului, ar fi fost fiul unuia din feciorii lui Mihail. Tot d-l Rangabé arată că, după *De la Croix*, familia Rosetti ar fi fost una din cele șaptesprezece familii nobile aduse de Sultan în capitala sa din provinciile în care fugise după cucerirea Țarigradului în 1453. D-l Ștefan Greceanu, în broșura sa asupra Comitelui Neculai Rosetti (pag. 10), ne spune fără a-și arăta izvoarele, că Rosetteștii erau, în veacul XVII, a doua familie din aristocrația țarigrădeană.

« Aceste toate sunt simple tradițiuni sau presupuneri, mai mult sau mai puțin verosimile. Le citez fără a garanta întru nimica temeinicia lor ».

La cele precedente ași avea de adăugat următoarele:

Cele dintâi izvoare ce vorbesc despre Rosettești îi arată ca greci ¹⁾, aceasta în secolul al XVII-lea, ceea ce evident nu împiedică o origină mai depărtată italienească.

În Italia se găsesc multe familii cu numele de Rosetti ²⁾; cu niciuna dintre acestea nu se poate stabili o legătură a familiei românești și grecești, și afară de două dintre aceste ³⁾ — cel puțin dintre acele ale căror arme (herbe) le cunoaștem — niciuna nu are același herb ca cea românească și niciuna nu are aceiași lozincă, ca familia românească. Mai mult, niciuna nu pare a fi originară din Genova, de unde tradiția zice că au venit strămoșii noștri.

Pe de altă parte găsim în secolul al XVIII-lea urme documentare cum că membrii familiei Rosetti socoteau, după tradiție, că familia lor venise din Italia ⁴⁾.

Zisei mai sus că herbul familiei Rosetti din România și din Grecia nu se găsește, și aceasta nu identic, decât la două din familiile actuale purtând același nume în Italia.

Dar care este herbul Rosettesc? Dau iarăși cuvântul lui R. Rosetti: ⁵⁾

¹⁾ Hurmuzaki, V, 2, p. 148; IX, 1, p. 288.

Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 212.

Constantin Căpitanul Filipescu, *Istoriile Domnilor Terii Românești*, p. 189.

²⁾ Vittorio Spreti, *Enciclopedia Storico-Nobiliare italiana*, Milano 1929.

Enciclopedia universal ilustrada europeo-americana. G. B. die Crolbalanza, *Dizionario storico-bla-*

sonico delle famiglie nobili e notabili italiane, Pisa 1888.

Serie di uomini illustri toscani, Firenze 1766.

Ferrara d'oro del Libanori, Ferrara 1665.

Ferdinand Ughelli, *Italia Sacra*, Venezia 1717.

Conte Silvio Mannucci, *Nobilaro e blasonario del Regno d'Italia*.

Rosetti, Luisa Giartosio de Courten, *I Rosetti, Storia di una famiglia*, Milano 1931.

La Revue de France, numărul din 15 Octomvrie 1931 și următoarele.

« Cercetările în publicațiile de mai sus ca și altele în diferite arhive italienești au fost făcute pentru mine de d-l Gr. Avakian, pe când era membru al Școlii române din Roma. Îi mulțumesc încă odată, și pe această cale, pentru munca ce a depus. »

³⁾ Familia din Cesena, a cărui arme sunt: « Una fascia caricată de două stele poște fra tre R maiuscole, ed accompagnate de tre rose, due in capo et una in pecata » (Crolbalanza, *o. c.*, p. 441).

Familia din Forlì (*Supplemento istorico* di S. Marchesi, Forlì 1678, p. 827).

⁴⁾ Diploma de conte a lui Neculai Rosetti (25 Fevruarie 1723) zice:

« Et cum porro ortum tuum et Nobili Familia ex Italia oriunde ducere ex qua nempe Ioannes Rossetti ex modo dicta Italia primum in Graeciam dein vero Constantinopolium appulisse, ac ibidem cum decore perstitisse, e jusque Descendentes jam per aliquat secula cum nonnullis Valachiae & Moldaviae Principibus affinitate juncti... »

⁵⁾ *O. c.*, p. 9 (477).

« Armele întrebuițate de familia Rosetti sunt: pe un scut tăiat (*coupé*) de argint și albastru (*azur*) o cupă de argint cu trei roze ieșind dintr'însa, iar deviza poartă: *Sereno aut nubilo sospes*.

« Pecețile vechi, din veacul XVIII, poartă tot aceste arme. Pe câteva dintr'însele cupa lipsește, cele trei roze, legate împreună cu o panglică pe care este scrisă deviza, sunt așezate de-a-dreptul pe scut. La Roznov se păstrează încă câteva piese de argintărie, făcute în vremea Logofătului Neculai Roset Roznovanu, adică din a doua jumătate a veacului XVIII, pe care se văd săpate aceleași arme cu deviza tradusă în limba română prin cuvintele: *In senin și în negură teafăr*.

« Persoane demne de încredere ne-au asigurat că tot aceste arme se vedeau săpate deasupra ușii de intrare a curții din Pribești (ținutul Vaslui) care, după cum dovedește inscripția de pe piatră deasupra ușii pivniții acelei curți, a fost clădită de Vornicul Iordache, al doilea fiu al Cupariului. Când am fost la Pribești, în anul trecut, am găsit toată casa precum și ușorii de piatră acoperită cu un strat gros de tenucială: n'am putut deci vedea nici urmă de armurerii.

« Presupun că la început acest blazon purta numai cele trei roze cu deviza, cupa mi se pare a fi o adăugire de gust îndoelnic a lui Constantin Cupariul.

« Toate pecețile ce le-am văzut poartă câte o coroană care este când ducală, când princiară, când de o formă cu totul fantezistă și necunoscută în heraldică.

« În realitate, dacă nu se poate contesta Rosetteștilor dreptul de a se servi de armele întrebuițate de familia lor de când aceasta a venit în țară, este cert că ei nu au drept la niciun fel de coroană. Coroana este accesoriul unui titlu nobiliar și Rosetteștii, ca aproape toate familiile boierești române, neposedând niciun titlu nobiliar hărăzit de vreun suveran străin (căci la noi titlurile n'au existat niciodată), rezultă că ei, de câte ori își împodobesc blazonul sau monograma cu o coroană, uzurpă un semn la care nu au drept. Singura podoaă ce o pot pune deasupra blazonului este un simplu coif de nobil vechiu, cu cinci gratii sau, ceea ce mi se pare mai corect, un calpac de boier ».

Cercetarea a multor documente îmi îngăduie să adaog următoarele:

Nu toți Rosetteștii s'au folosit de herbul (armele) sus arătat; iată câteva pilde:

Antonie Voievod 2/II a folosit ca domn armele țării ¹⁾.

Iordache 9/III avea pe pecetea sa un cap de bour având împrejur inscripția: † *Gheorghe sin An(ton) Voiv(od)* ²⁾.

Constantin 2/V avea pe pecetea sa, folosită și de fiul său Iordache 10/VI, pe lângă arme, inițialele sale C.R., cum au avut, ulterior, mulți Rosettești inițialele lor pe peceți (vezi planșa I, Nr. 3, 4, 5, 6, planșa II, Nr. 5, 6).

¹⁾ Vezi planșa I.

²⁾ A. R. Misse XXXI, 249.

1.

Pecetia lui Anton 2/II

(V. A. Ureche *Istoria Românilor* II Seria 1774—1786 p. 512 No. 26).

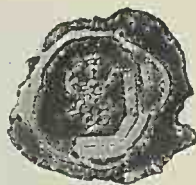
2.

Pecetia lui Iordache 21/VI
(A. R. Msse XXVI, 142).

3.

Pecetia lui Alexandru (?)
(Colecția Volenti).

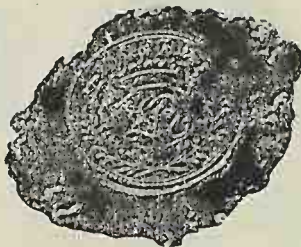
4.

Pecetia lui Răducanu 8/VII
(Colecția D-lui Emanuel
Miclescu).

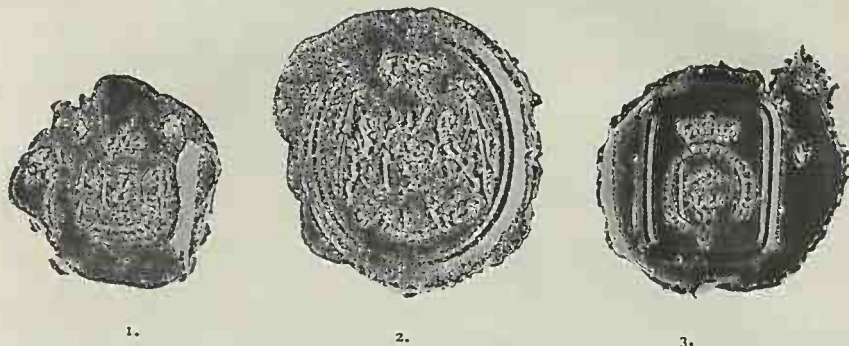
5.

Pecetia lui Iordache 21/VII
(Pe o scrisoare din 2 Februarie
1821, în colecția René Bogdan).

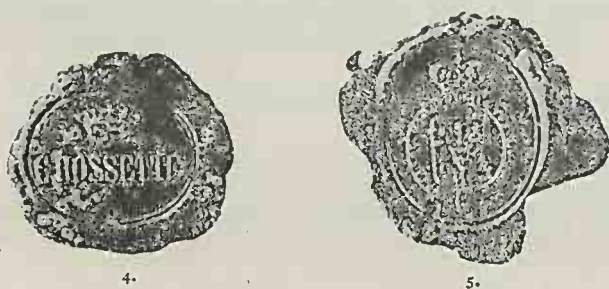

6.

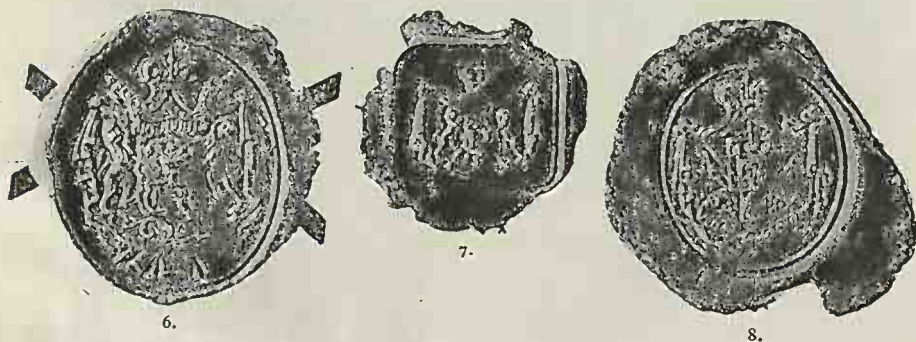
Pecetia lui Lascarache 51/VIII
(Colecția d-lui Arhitect C. Ciogolea).

Trei peceti din colecția lui Ion 6/X

Două peceti a lui Constantin 49/IX (Colecția lui Alexei 13/XI)

Trei peceti din colecția lui Scarlat 20/IX

Ecaterina 6/V, arme ce nu se pot distinge bine (p. 71).

Iordache 36/VI avea pe pecetea sa (document din 23 Decembrie 1792, în arhiva din Tețcani) un Sfântul Gheorghe, călare, străpungând balaurul, iar împrejur literile: G. R. în stânga, A.G.F.P. în dreapta.

Răducanu 8/VII are o pecete (planșa I, Nr. 4) care arată arme de fantezie. Alecu 18/VII adaugă un leu. Pecetea lui Iordache 21/VII (planșa I, Nr. 5) are ca deviză: *Keine Rose ohne Dornen*. Pecetea Zoiei 35/VII are un motiv decorativ, inițialele numelui ei și data 1782.

Nu am putut hotărî a cui a fost pecetea dela Nr. 3 (planșa I).

Lascarache 51/VIII are pecetea fantezistă arătată în planșa I Nr. 6. În diploma din 1842 dată Rosetteștilor din Țara Românească de împăratul Austriei recunoscându-i (?) drept urmași ai Contelui Neculai Rosetti, sunt arătate armele care cuprind pe un blazon «écartelé» două capete de bour și două vase cu câte trei roze, sub o coroană princiară¹⁾.

De asemenea nu toți Rosettești au avut pe pecetea lor deviza *Sereno aut nubilo sospes* sau *In senin și în negură teafăr*. Așa: Iordache 21/VII avea drept deviza: *Keine Rose ohne Dornen* și literile G.R. (arhiva din Solești și planșa I, Nr. 5).

O altă chestiune care ne interesează este aceea a chipului de ortografie a numelui.

Acest nume îl găsim scris sub următoarele forme:

Ῥωσαίτος²⁾, Ρουσαίως³⁾, Ῥωσαίος⁴⁾, Ῥωσαίτης⁵⁾, Ῥωσαίτος⁶⁾, Rosettos⁷⁾, Rosetti⁸⁾, Rosetti⁹⁾, Rosetus¹⁰⁾, Rossetos¹¹⁾, Russetos¹²⁾, Roset¹³⁾, Rosät¹⁴⁾, Ruset¹⁵⁾, Rousset¹⁶⁾ și Roussette¹⁷⁾, Rozette¹⁸⁾, Rossette¹⁹⁾.

Care este forma cea adevărată?

¹⁾ Același herb se găsește în: *Wappenalbum der gräflichen Familien Deutschlands und Oesterreich-Ungarns*, Leipzig 1880 (p. 580), cu deviza *In solitudine solamen* (informație datorată d-lui Gr. Avakian).

²⁾ E. Legrand, *Bibliographie hellénique des XV-e et XVI-e siècles*, Tome premier, p. 258; *Néos Ἑλληνομνήμων*, IV p. 210.

³⁾ A. Papadopol Kerameos, *Ἑεροσολυμητικὴ βιβλιοθήκη* IV, p. 241, Nr. 51.

⁴⁾ Hurmuzaki XIV, 2, pp. 532, 794, 975, 999, 1052, 1053; Legrand, *Epistolaire grec*, IV, p. 123; D. Russo, *Din corespondența d-nei Ana Racoviță*, p. 10.

⁵⁾ *Revista Istorică*, IX, p. 102.

⁶⁾ *Néos Ἑλληνομνήμων* IV, p. 215.

⁷⁾ Legrand, o. c., T. I, p. 248; *Ἑλληνομνήμων ἢ σύμμετα Ἑλληνικά* Atena 1843, p. 157;

D. Cantemir, *Vita* (Ed. Ac. Rom. pp. 47, 49); Hurmuzaki XIV, pp. 532, 1011.

⁸⁾ Hurmuzaki V, II, p. 148; VI, pp. 178, 179, 603.

⁹⁾ Hurmuzaki IX, I, p. 288; VI, p. 603.

¹⁰⁾ D. Cantemir, o. c., p. 14.

¹¹⁾ D. Cantemir, o. c., pp. 47, 49; Hurmuzaki XIV, pp. 532, 1011.

¹²⁾ D. Cantemir, o. c., p. 47.

¹³⁾ Cronicele și nenumărate documente.

¹⁴⁾ *Idem*.

¹⁵⁾ *Idem*.

¹⁶⁾ V. Mihordea în *Rev. Ist.*, XX, p. 317.

¹⁷⁾ Hurmuzaki, Supl. I, I, p. 334.

¹⁸⁾ *Id.*, Supl. I, III, p. 66.

¹⁹⁾ Vezi pl. II, Nr. 4.

Socotesc că toate, deoarece vedem nu numai numele unei aceleiași persoane scris de diferiți contemporani ai săi în chip deosebit ¹⁾, dar însăși acele persoane iscălindu-și numele în chip deosebit, după împrejurări sau după limba în care scriau ²⁾; scrierea numelui era o transpunere a felului cum auzeau numele.

Doă lucruri sunt certe și anume: 1. Că formele cele mai vechi au fost *Ῥοσοῶτος*, *Ῥοσοετος* ³⁾ și Rosetti ⁴⁾; 2. Că forma Rosetti sau Rossetti, s'a păstrat necurmat, alături de formele Roset și Ruset ⁵⁾, care au fost părăsite în decursul secolului al XIX-lea ⁶⁾. Femeile iscăleau *Ῥοσοῶτην* și *Ῥοσοῶτην* ⁷⁾.

Ca și alte familii boierești, au fost Rosettești cari și-au atribuit titluri nobiliare străine, la care nu aveau niciun drept ⁸⁾, cu excepția contelui Neculai Rosetti 4/IV, al cărui titlu era autentic ⁹⁾. Acest obicei, de care însă s'au folosit numai puțini Rosettești ¹⁰⁾, s'a introdus la noi pe la finele secolului al XVIII-lea și începutul celui al XIX-lea, dar a dispărut curând.

Fiind arătate generalitățile de mai sus, să trecem acum la înfățișarea istoricului familiei.

Când apare în istorie străbunul comun cunoscut documentar al Rosetteștilor de azi, Lascaris 1/I, el ocupa o situație de seamă la

¹⁾ Așa cronicarii scriu indiferent *Roset*, *Rosăt* și *Rusăt* (Kogălniceanu, *Let. passim*); D. Cantemir scrie: Rossetus, Russetos și Rossetos (*l. c.*); Legrand: *Ῥοσοῶτος* și Rossetos. Documentele citate la biografia.

²⁾ Pildă cea mai caracteristică este Neculai 4/IX, care-și scrie numele: Rosetti (Hurmuzaki VI, p. 179); Rossetti (Hurmuzaki VI, p. 603); Rossetos (Hurmuzaki XIV, pp. 532, 975, 1011); Ruset (A. R. CLXXI, 36) și Roset (A. R. Ms. 353, f. 342). Stainville scrie numele acestuia Rosetti (Hurmuzaki VI, p. 184).

³⁾ E. Legrand, *o. c.*, I, p. 258; Lascaris 1/I (Papadopol Kerameos, *l. c.*).

⁴⁾ Antonie Vodă Rosetti 2/II (Hurmuzaki, V, II, p. 148 și IX, I, p. 288).

⁵⁾ Așa pentru Constantin Cupariu 1/II găsim *Ῥοσοῶτος*, pentru Vodă Anton Rosetti 2/II găsim numele scris: Rosetti (Hurmuzaki, V, II, p. 148); Rossetti (Hurmuzaki, IX, I, p. 288) alături de Roset, Rosăt și Rusăt cum iscălește el (F. Babinger, *O relație neobservată despre Moldova sub domnia lui Antonie Vodă Roset (1676)*, pp. 8, 13) și cum îi este scris numele în cronici și în documente și de *Ῥοσοῶτος* în texte grecești (Legrand, *Recueil de documents grecs concernant les relations du patriarcat de Jérusalem avec la Roumanie*, p. 18).

⁶⁾ Pentru Iordache 3/III găsim Roset, Rosăt, Rusăt, Ruset (cronice și documente), Roussette (Hurmuzaki, Supl. I, I, p. 334), Rosetti..., *Ῥοσοετος* *Ῥοσοῶτος* în texte grecești (Legrand *o. c.*, pp. 48, 56, 57).

⁷⁾ Pentru prima nevastă a acestuia *Ῥοσοῶτην* (Iorga, *Inscripții din bisericile României*, II, p. 214).

⁸⁾ Pentru Neculai 4/IV am arătat la pag. 70 nota 18.

⁹⁾ Caterina 6/V, pe lângă formele Roset, Rusăt, Ruset și aceea Rosseti (Emile Legrand, *Généalogie des Mavrocordato de Constantinople*, pp. 14, 20), Rosetti (C. Dapontès, *Ephémérides Daces* (Ed. Legrand), p. XLIV).

¹⁰⁾ Vorbind de Neculai 8/V și de fiul său Iordache 21/VI, Andreas Wolf în ale sale *Beiträge zu einer statistisch-historischen Beschreibung des Fürstenthums Moldau*, Sibiu 1805 (p. 270), le scrie numele: Rosetti.

¹¹⁾ Vorbind despre Iordache 21/VI, generalul Langeron îi scrie numele atât Rozette (Hurmuzaki, Supl. I, Vol. III, p. 66) cât și Rozetti (*Ibidem*, p. 151).

¹²⁾ Zoe 35/IV iscălește *Ῥοσοῶτην* (act din 1782 în colecția autorului).

¹³⁾ Asupra adopției exclusive a formei Rosetti la începutul secolului al XIX-lea, Tata (care a cunoscut pe bunica sa) mi-a spus, că aceasta (soția hatmanului Răducanu-Rosetti 36/VII) fiind întrebată de ce-i place mai mult forma Rosetti (pronunțat Rozetti) decât Roset, ar fi răspuns: «parceque j'aime mieux descendre d'une rose que d'une rosse».

¹⁴⁾ *Νέος Ἐλληνορωμανός* (Iorga, *o. c.*, p. 215) și Zoe 35/VII în nota 3 mai sus. D-I A. Elian îmi atrage atenția că în grecește numele de familie cu terminația *ος* la masculin al terminația *η* la feminin.

¹⁵⁾ R. Rosetti, *Note...* p. 9 (477).

¹⁶⁾ Diploma originală se află la Academia Română.

¹⁷⁾ După cercetările mele am găsit foarte puțini.

Constantinopole, îndeplinind slujbe mari la patriarhia de acolo. Această situație se mai poate deduce și din faptul că s'a căsătorit cu Bela Cantacuzino, care făcea parte din una din cele mai puternice familii țarigrădene.

El nu pare să fi venit în țările românești.

Fiii săi au venit în aceste țări, cel mai mare Constantin I/II încă dinainte de anul 1627, când era cupar în Țara Românească, și cel de al doilea, care avea să domnească sub numele de Antonie Vodă (1675—1678), înainte de 1661, când ocupa o situație de vază în Moldova.

Născuți amândoi în Constantinopol, au fost aduși aci de gândul ca să facă avere. Izvoarele vremii arată pe cel mai mare ca marinar, adică cărător de marfă pe apă, iar pe cel mai mic ca negustor.

Constantin Cupariu I/II s'a întors apoi la Constantinopol, unde a jucat un rol de seamă în relațiile dintre țările noastre și curtea suzerană. Om cult pentru acea vreme, sau pricepând nevoia culturii, ca și fratele său Antonie V.V. și ca și urmașii lor. Rosetteștii erau prin agerimea minții și prin studiile lor, mai bine pregătiți în vederea luptei pentru viață decât boierii băștinași.

Antonie V.V. 2/II fu un domn bun, pricepător al nevoilor țării și încredințat că, în împrejurările de atunci, trebuia să fie credincios legăturilor cu Poarta. Evlavios, îngriji de biserici și de legile clerului; fu însă slab cu fiii săi. După obiceiul vremii fu nevoit să-și trimită fiul mai mare, Alexandru, ca ostatec (zălog) la Poartă. Iși pierdu tronul pe urma uneia din acele intrigi obișnuite atunci și muri în sărăcie la Constantinopol.

Generația aceasta a doua, cunoscută pe temeiul de documente, ca și primele generații de «hidalgii» spanioli ce merseră în America, venise doar să facă avere aici și considera Constantinopolea ca locul ei de băștină. Ea nu pare să fi dobândit moșii în țările românești.

Lucrurile se schimbă cu generația următoare, a treia. Născută, cel puțin în majoritate, în Constantinopol și în parte locuind alternativ acolo și în țările noastre (dar păstrându-și conștiința că erau greci), o parte dintr'însa se româniză cu totul și se stabili definitiv în țările românești, căsătorindu-se cu fiice și fii de boieri români, căpătând întinse averi teritoriale, clădindu-și case, dând naștere la numeroasele ramuri ale familiei care dănuiesc și azi și jucând un rol însemnat în istoria țărilor noastre.

Având pe frații și alte rude ale lor drept agenți și ocrotitori la Constantinopol, atât pe lângă Patriarhie cât și la Poartă, căsătoriți cu Moldovence de neam bun și foarte avute, frații Iordache 3/III și Manolache 4/III au fost de fapt stăpânitorii Moldovei, aproape un sfert de veac.

Căpetenia partidului, alcătuit din Rosettești și din neamurile lor, a fost Iordache 3/III, cel supranumit, poate din gelozie, «matca tuturor răutăților». De o deșteptăciune vie, cult pentru vremea lui și pricepând nevoia culturii, hotărât, dârz, el a fost de fapt un adevărat

Warwick al Moldovei, schimbând, uneori, chiar domniile după placul său și alcătuindu-și cea mai vastă avere teritorială ce s'a cunoscut în Moldova de atunci, țară în care vastele latifundii nu erau un ce excepțional. Pentru a izbândi a trebuit să ducă lupte, lupte în care intrigile au jucat un mare rol. Invins uneori, a trebuit să sufere închisoare, cazne sau a fost silit să fugă peste granițe. Nu s'a dat bătut niciodată și a isbutit să se facă temut și respectat chiar de dușmanii săi; Constantin Brâncoveanu, unul din cei mai dârzi dintre aceștia, a fost nevoit, în cele din urmă, să-i deie pe una din ficele sale drept noră, spre a-l putea împăca. Frații, fiii, verii, nepoții și partizanii săi au urmat vicisitudinile carierei sale.

În politica generală a țării Iordache a fost pentru menținerea legăturilor cu Poarta, suferind chiar exil în Rusia, din cauza credinței sale și probabil și a intrigilor ce a făcut contra politicii rusofile a lui Dimitrie Cantemir.

El a fost de asemenea contra permanentizării unei dinastii în care tronul să fi fost ereditar prin primogenitură. În această privință poate că reprezenta nu numai interesul său și al boierimii, care nu putea dori domnitori statornici, putând să-și impună voința, dar și ideile Turcilor cari nu ar fi văzut cu ochi buni luarea din mâinile lor a numirii domnilor.

Trebuie să se cetească biografiile lui Iordache 3/III, lui Manolache 4/III și a fraților lor spre a se putea cunoaște luptele dârze care făceau ca partidele să nu se cruțe — (n'au împins, dacă n'au pus la cale, Rosetteștii decapitarea capilor familiei Costineștilor și n'au fost oare Iordache să aibă aceiași soartă sau aceea de a i se tăia limba?) — spre a se cunoaște chipul cum se făceau și se desfăceau atunci averile — (aceluiași Iordache îi s'a confiscat de mai multe ori averea și a trebuit să și-o refacă) — spre a se cunoaște viața plină de primejdii, nevoia în care se găseau adesea boierii de a se apăra cu arma în mână contra unui domnitor vrăjmaș lor sau de a fugi în străinătate și de a se folosi de străini. Dar oare nobilii Francezi, din același sfârșit al secolului al XVII-lea, mult mai înaintați ca civilizație, trăind într'o țară în care siguranța persoanei și a averii era oarecum statornică, erau ei mult mai scrupuloși în facerea averilor? Nu s'au răscolat ei — Fronda — nu au pus oare generali de seamă ca Condé și Turenne, armele și talentul lor în serviciul chiar al dușmanilor țării lor?

Isbânda finală a acestor doi Rosettești a însemnat impunerea definitivă a neamului Rosettesc printre boierimea țării.

Amândoi au murit în țară, unde s'au născut toți copiii lor.

Începând cu Antonie Vodă 2/II, Rosetteștii — lucru explicabil și prin legăturile lor cu patriarhia din Constantinople — au fost oculatori constanți ai bisericii, făcându-i numeroase danii, precum se poate vedea la biografiile lor.

Cum era aproape în deobște fapt pe atunci, ei au avut mulți copii. Nu putem ști exact câți a avut fiecare, căci nu avem în deobște știri

decât despre acei cari au supraviețuit copilăriei — 11 la Iordache 3/III ¹⁾. Mulțimea copiilor a avut drept urmare ca marile averi să se îmbucătătească foarte repede.

Copiilor le-au dat învățătura (cu dascăli străini, călugări, iezuiți, dascăli greci) cea mai bună și cea mai desăvârșită ce se putea da atunci. De aceea majoritatea descendenților lor, cum se poate iarăși vedea din biografiile lor, cunoșteau mai multe limbi și înțelegeau nevoia culturii. Învățătura de carte, a cărui nevoie și gust o căpătaseră încă înainte de strămutarea lor din Constantinopol, a rămas o caracteristică a familiei Rosetti. Cu timpul însă dascălii greci au fost înlocuiți cu profesori francezi sau nemți, iar mai târziu în loc de a învăța acasă, copiii au fost trimiși în școli străine. În sfârșit, din ultimul pătrar al veacului al XIX-lea, Rosetteștii au căpătat învățătura în școlile și în universitățile românești.

Rosetteștii din acea generațiune nu au fost însă numai luptători prin intrigă, ci au luat, ca toți cei de o seamă cu dâșii, parte la războaie. Antonie Vodă 2/II a luat parte la două asedii a Cehrinului, Manolache 4/III a fost la asediul Vienei (1683), Ioan 8/III a comandat, în 1716, oștenii ce păzeau la Porțile de Fier și Cerneți. Suntem în drept să bănuim că și alții au mânuit armele și nu numai în lupte interne, în apărarea de hoți, în aceea față de lefegii străini oploșiți în țară, de care se vor vedea pilde la mulți Rosettești.

Fără îndoială că unii dintre dâșii au abuzat de puterea lor sau ai lor — nu numai pentru a-și face averi mari, dar și pentru a duce o viață destrăbălată, cum au făcut fiii lui Antonie V.V. 2/II. Nu au fost singurii. Aceasta evident nu e o scuză, dar este o constatare. Așa erau vremurile.

Generația următoare — a patra — născută, în majoritatea ei, în țară către sfârșitul secolului al XVII-lea și începutul celui de al XVIII-lea a trăit și a luat parte la viața politică a țarilor românești în prima jumătate a secolului al XVIII-lea.

Fiii și nepoții de frați și de veri a lui Iordache 3/III au avut de suferit și ei din pricina dușmanilor acestuia. Cum era însă firesc pentru niște rude apropiate ale unor oameni atât de puternici și cu averi așa de mari, bărbații acestei generații au putut ocupa, încă de tineri, slujbe destul de însemnate. Nu puțin le-a ajutat la aceasta și faptul că s'au căsătorit cu Românce de neam mare și avute, cum nu puțin au fost ușurați în îndeplinirea slujbelor de învățătura ce o căpătaseră și mai ales de cunoașterea mai multor limbi.

¹⁾ Cât este de greu a ști câți copii au avut, se vede și din faptul că până acum nu reeșia că Iordache 3/III să fi avut mai mult de 10 copii (testamentul său). Însă precum se va vedea la biografia ei, el a mai avut o fiică, Acsia 13/IV, a cărei existență am descoperit-o întâmplător (cum am descoperit și altele). Dacă tatăl său nu o numește în testament, este din cauză că ea a murit nemăritată înainte ca el să-și fi făcut testamentul. De altmintelea faptul că existența multor copii nu o cunoaștem decât prin testamente (care prevăd împărțirea averii numai între copiii supraviețuitori sau acei cari lasaseră moștenitori) arată că nu putem ști câți copii muriseră în copilărie. Cum vom vedea mai de parte, numărul acestora nu a fost mic.

Cea mai mare parte dintre ei a rămas în Moldova, unde-i vedem îndeplinind diferite slujbe atunci în ființă și căftăniți cu boierii cele mai de seamă. Slujbe și îndepliniri caracteristice acelei vremi au avut, de pildă:

Iordache 2/IV, care fiind zlotaș în 1742, primește dela Domn poruncă să nu mai facă întâmpinări ci să strângă banii și să-i trimită căci trebuiesc înaintați la Tarigrad. Tot lui, Domnul îi scrie să-și schimbe sluga ce are la Dorohoi, căci e om rău.

Constantin 5/IV a fost socrul lui Constantin Vodă Mavrocordat. D-l Iorga crede că fiica lui a avut un rol politic, fără a arăta pe ce întemeiază această credință. Dar acesta (Constantin Rosetti) făcut hatman de ginerele său și fiind în divanul lui, nu a avut oare niciun rol în reformele lui Mavrocordat? Murind înaintea soției, aceasta s'a călugărit, călugărire pe care o vom constata mai târziu de mai multe ori, atât la văduve cât și la unele fiice nemăritate.

O greutate ce eădea ades pe boierime este pățania lui Andrei 7/IV. Ioan Mavrocordat (1743—1747), neavând bani pentru plata mucerului, îl închide, împreună cu alți boieri, ceea ce-i face a da ei banii trebuincioși, chiar în aceiași zi, fiind lăsați apoi slobozi. El îndeplinește câțva timp slujba de capuchihaia la Constantinopol, slujbă care în acea epocă se îndeplinea mai ales de rudele rămase acolo și slujbă care cerea nu numai cunoștință de mai multe limbi, dar și o mare agerime de minte spre a dejuca la vreme diferitele intrigi ce se țeseau continuu de competitori la tron sau de nemulțumiții din țară. Păstrarea scaunului domnesc și adesea și a vieții domnitorului a atârnat nu odată de destoinicia capuchihaieiei.

Afară de Andrei 7/IV, au mai fost întrebuințați în slujba de capuchihaele: Constantin 1/II, Mihalache 1/III (de patru domni), Lasçarache 2/III (de patru domni), Scarlatachi 5/III (de trei domni și a fost și grămătic (secretar) a doi domni).

Destoinicia lor diplomatică mai reiese din faptul că cinci dintre, Rosetteștii primelor patru generații, Manolache 4/III, Iordache 9/III, Neculai 4/IV, Ștefan 16/IV și Mihalache 21/IV, au îndeplinit slujba de postelnic — ministru al afacerilor străine — și că unul, Mihalache 1/III, a fost luat de Mavrocordat la Viena, când se duse pentru negocierile premergătoare păcii dela Carlovitz.

Trebuie să fi fost ei și destoinici pentru administrarea finanțelor căci nu ne-am putea lămuri faptul că atâți de mulți dintre dâșii au fost vistieri (Iordache 3/III, Ștefan 8/IV, Matei 26/IV, Vasile 1/V, Neculai 8/V, Lasçarache 1/VI, Iordache 21/VI, etc.) și unii multă vreme, numai prin hatărul domnului, care era cel mai interesat ca să aibă un vistiernic destoinic.

Un alt soi de năpastă erau ostașii străini pripășiți prin țară, cum au fost Suedezii lui Carol XII. Ștefan 16/IV, care-și avea așezarea la Mărgineni, la porțile Bacăului, a fost chiar asediat în casa sa de o ceată de Suedezi și a fost scăpat de ajutorul adus de tatăl său. A pus mâna pe un număr de ostași suedezi și incidental și pe fostul rege

al Poloniei Stanislas Lescinski. Mai târziu în 1737, Austriacii ocupând partea despre munte a Moldovei, același Ștefan 16/IV, care-și avea moșiile în acea parte, a primit, cu alți boieri, să conducă administrația din partea ocupată. De sigur că un asemenea fapt alcătuia o adevărată trădare. După retragerea Austriacilor, Ștefan avu norocul să scape cu o pedeapsă, foarte ușoară, o lună de surghiun la Dobrovăț. Mulți alți boieri, printre cari Iordache 2/IV, au ajutat pe Domn.

Am arătat că, Iordache 3/III și Manolache 4/III de pildă, și-au croit mari averi. Chipul cum se alcătuiau asemenea averi nu era totdeauna corect. Scrierea tatălui meu *Pământul, sătenii și stăpânii în Moldova* arată cum se făceau moșiile. O pildă ne-o dă și Ștefan 16/IV. El împrumută lui C. Beldiman 25 lei, acesta zălogindu-i un sfert din moșia Tețcani (Bacău). Beldiman neputând plăti, vinde lui Ștefan pentru acea sumă, șfertul din Tețcani. Odată intrat pe moșie, Ștefan răscumpără (prin ce procedee?) cea mai mare parte din moșie și puțurile de păcură.

Alte slujbe pe care le-au îndeplinit Rosettești erau: ducerea pescelui la Constantinopol (Mihalache 21/IV în 1717) sau mergerea într-o întâmpinarea și întovărășirea călătorilor de seamă (același Mihalache trimis într-o întâmpinarea lui Hrisant Nottara).

Unii se dovedesc a fi fost abuzivi (Neculai 22/IV).

S'a arătat mai sus că cea mai mare parte a acestei generații a trăit și a rămas în Moldova. Sunt unii însă (Neculai 4/IV, Ioniță 6/IV, spre pildă) cari trec în Țara Românească, cum sunt și fete care se mărită după boieri munteni. Dintre aceștia mai de seamă a fost Neculai 4/IV, căsătorit, de tatăl său, cu o fiică a lui Constantin Brâncoveanu. Și el a îndeplinit diferite slujbe dar mai cu seamă a ținut legătura cu generalii austriaci din Transilvania. Relațiunile ce și-a creat astfel, serviciile — mai ales de informator, cred — ce le-a făcut și faptul că devenise catolic, au avut drept urmare că împăratul german i-a conferit, la 25 Februarie 1733, titlul de conte al Sfântului Imperiu, titlu ce s'a stins odată cu persoana sa, pentru că n'a avut moștenitori de sex bărbătesc.

Dacă Rosettești cari au urmat, trăind în mijlocul secolului al XVIII-lea, n'au ajuns toți la slujbele cele mai înalte, au luat însă o parte destul de mare la cârmuirea țării, căci aproape toți — după cum se poate vedea iarăși din biografiile lor — au îndeplinit, fie în chip continuu, fie numai câte o bucată de vreme, o slujbă sau alta. Și nu ușor era cârmuirea țării și îndeplinirea feluritelor slujbe în vremuri în care ocupațiile austriace, rusești, ostași turci, drâmbe de Tătari și lefegii rămași în urma lor, cereau hrană, cereau mijloace de transport, găzduire și despoiau pe locuitori. Printre ei se deosebesc mai cu seamă cei următori:

Vasile 1/V (originea ramurii Bălănescu¹⁾), om foarte bogat, trecut prin toate boieriiile dela șătrar la vel vornic, îndeplinind slujbele de

¹⁾ În generația a IV-a, erau doi Ștefani (8/IV și 16/IV); spre a-i deosebi unul dintre ei (Ștefan 8/IV) este numit de cronicar: Pribăscul, după moșia Pribești, pe care o moștenise dela tatăl său. Ulterior, înmulțindu-se mult Rosetteștii, diferitele ramuri au fost cunoscute prin numele moșiei ca-

staroste de Cernăuți, de ispravnic, de vistier și de vornic, deseori în divan; îl putem socoti ca un soiu de tip al boierului funcționar al vremii sale. Om deosebit de credincios, ziditor, ctitor și epitrop de biserici, unul din întâii ctitori ai spitalului Sfântului Spiridon din Iași, primul așezământ laic din Moldova, și-a terminat viața ca monah sub numele de Varlam, în mănăstirea Doljești, pe care a ajutat a o întemeia.

Testamentul său este un document plin de învățături pentru vieța de atunci.

Fratele său Constantin 2/V, parcurge și el toată scara ierarhiei boierești, dela medelnicer la logofăt. El a fost amestecat în mișcarea care a dus la tăierea lui Manolache Bogdan și a lui I. Cuza. S'a păstrat ordinul, din 26 Iulie 1778, prin care Domnul poruncește arestarea sa.

Neculai 8/V (originea ramurii Roznovanu), foarte bogat, prin moștenire și prin căsătorie, îndeplinește dela 1755 la 1803 toate slujbele cele mai de seamă, căpătând o mare experiență, laudată și de străini. Avându-și o parte de avere în Bucovina, a schimbat cum era să se întâmple și după luarea Basarabiei de către Ruși, moșiile din Bucovina cu moșii din Moldova de ale boierilor ce doriau să rămână sub stăpânirea austriacă.

Și el clădește o biserică — Roznov — cum alți Rosettești, din generația lui, fac danii bisericilor.

Ecaterina 6/V, soția domnitorului reformator Constantin Mavrocordat, care a domnit în Țara Românească de șase ori și în Moldova de patru ori, din 1730 până la 1769.

Iordache 11/V mărește averea moștenită ajungând proprietar a unei bune părți din partea de jos a văii Troțușului; Ioniță 12/V face același lucru la Tețcani, iar Constantin 13/V urmează procesul început de tatăl său cu preotul catolic din Bacău în privința moșiei Trebiș.

Bogat ca și tatăl său, Neculai 8/V, și având o carieră tot așa de însemnată, Iordache 21/VI a fost cunoscut mai cu seamă ca vistier. Și nu ușoară a fost această sarcină pe vremea deselor ocupații rusești. Contactul aproape zilnic ce l-a avut cu generalii ruși, speranța poate că va fi ajutat astfel să capete domnie, pe care a râvnit-o, au făcut ca să fie un rusofil convins cum o arată și faptele și scrisorile sale. Rusofilia lui nu l-a împiedecat însă de a avea conflicte cu generalii țarului și de a fi chiar exilat în Rusia. Om cult — el a început alcătuirea bibliotecii dela Stâncă — mânuia bine condeiu, cum se poate convinge oricine parcurge corespondența rămasă dela dânsul și în special plângerea adresată Domnului în privința vieții destrăbălate a fiilor săi, scrisoare care este publicată în notele biografiei sale. Bun gospodar, era foarte bogat și ducea un trai larg, cum au dus-o mulți din

pului de ramură care se adăoga numelui de Rosetti. Au fost astfel în Moldova (și mai sunt și azi) următoarele ramuri: Rosetti-Bălănescu, Rosetti-Roznovanu, Rosetti-Solescu, Rosetti-Ciortescu, Rosetti-Pribescu (stânsă), Rosetti-Răducanu (aceștia nu sunt numiți după o moșie ci după cel dintâi dintre dânsii: Răducanu 36/VII), Rosetti-Baston (stânsă; nu se știe de unde a venit această poreclă), Rosetti-Orașu, Rosetti-Filipeni, și Rosetti-Tețcani, aceste două din urmă ne mai având niciun urmaș bărbătesc.

contemporanii săi. Marea sa avere nu l-a împiedecat însă de a încerca să pună mâna pe ținutul Vrancei.

Ca și în generațiile precedente, mulți Rosettești a celei de a VI-a generație au fost ctitori și epitropi de biserici, epitropi la Sfântul Spiridon și aproape toți au fost mai des sau mai rar, în slujbe sau au îndeplinit o mulțime din acele însărcinări vremelnice pe care erau îndatorăți să le îndeplinească boierii de atunci. Doi numai — în afară de Iordache 21/VI despre care am vorbit — au ajuns la boierii mai mari: Lascarache 1/VI și Vasile 8/VI. Doi s'au călugărit: Iordache 3/VI sub numele de Iorost, și Mihai 12/VI, sub acel de Mina. Unul, Ioniță 11/VI, s'a desfăcut, ca și Roznovăneștii, de moșiile sale din Bucovina, dar s'a bejănit acolo în timpul întâmplărilor din 1821, cum era să se bejănească acolo, tot atunci, cei din generația următoare.

Lascarache 28/VI datorând bani unui negustor din Secuime, acesta a pus să-i fure copiii, care nu i-au fost înapoiăți decât după ce a trimis pe cumnatul său cu banii trebuincioși.

Același Lascarache 28/VI, socotit ca vinovat de a fi asuprit pe tărâni din Poșorcani, care-și petreceau de altfel vremea, când judecându-se cu dânsul, când vânzându-i părți din moșie, a văzut casa-i aprinsă și dărâmată din porunca Domnului.

Scrisori păstrate arată schimburi de țigani (unul a lui Neculai 31/VI) iar cele (păstrate la Tețcani) ale vlădicăi Herăscu din Rădăuți, arată cum boierii de pe atunci (Iordache (Gheorghe) 36/VI) aveau adeseori să susțină adevărate asedii din partea bandelor de hoți, care umpleau țara.

Tot din generația aceasta a făcut parte Manoil Geani Rosetti 38/VI, Rosetti numai prin mamă, efemer domn al Țării-Românești (Mai 1770 — Octomvrie 1771) și al Moldovei (Mai — Octomvrie 1778), pus de Turci, fugit la Ruși și încetat din viață și înmormântat la Kerson.

Atât generația a VI-a cât și aceea ce a urmat au ajuns în contact cu ideile occidentale prin ofițerii austriaci și ruși ai armatelor de ocupație, prin emigrații francezi ajunși la noi ca secretari sau profesori și prin ziarele străine pe care au început să le primească. Lor li s'au deschis astfel ochii asupra unui alt soi de trai și asupra unei concepții deosebite a vieții sociale.

Activitatea acestei a VII-a generație se întinde pe un mare spațiu de timp, căci dacă aproape întreaga generație a trăit și a făcut în întâia jumătate a secolului al XIX-lea, unii dintre acei cari au alcătuit-o au ajuns în viața bărbăției încă în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea, iar alții au trăit până în a opta decadă a secolului al XIX-lea. Lucrul este firesc, pentru că diferența de vârstă dintre ascendenții dintr'o aceeași generație ca și căsătoria acestora mai de vreme sau mai târziu au făcut ca, cu vremea, deși aparținând unei aceleași generații ca număr de ascendenți, să nu fie contemporani.

Avem în general pentru această generație și pentru cele următoare știri mai multe, chiar și despre acei — numeroși — care nu au îndeplinit decât slujbe mici sau n'au avut un rost mai deosebit.

Ceea ce caracterizează această generație este că sub imboldul ideilor căpătate, cum am arătat mai sus, de părinții ei și de ea însuși, dela ofițerii armatelor de ocupație austriace și rusești și dela emigrații francezi, o parte din ea își face educația în străinătate — în Occident (Neculai 17/VII) sau în Rusia (Petrache 12/VII), unde se căuta tot cultura occidentală — iar alții reiau (fost-a ea întreruptă vreo dată sau numai lipsa de izvoare ne îndreptățește a o bănuși?) vechea tradiție a învățaturii în școlile grecești răsăritene (Veniamin 23/VII, Ghenadie 24/VII). Dacă puțini sunt acei — cunoscuți — ca făcându-și studiile peste hotare, avem știri despre alții că și-au făcut studiile la școlile din țară (Ilie 39/VII, de pildă, dela care au rămas lucrări școlare); mulți sunt însă copiii celor din această generație care au fost trimiși în școlile Occidentului, am putea spune toți acei ai căror părinți au avut mijloacele să o facă. De asemenea interesul pentru cultură se mărește. Avem dovezi de cumpărare de cărți și de cetire (Neculai 17/VII, Veniamin 23/VII, Scarlat 27/VII), de ajutor dat societăților culturale și instrucției obștească (Elisabeta (Safta) 5/VII, Agripina 6/VII, Frăsinița 7/VII Petrache 12/VII, Neculai 17/VII, Alecu 18/VII, Veniamin 23/VII).

Tot această generațiune a văzut începutul europenizării — cel puțin a îmbrăcăminteii, mobilelor, obiceiurilor — boierimii din Moldova și a fost aceea care a tras primele beneficii ale intensificării agriculturii ce a urmat păcii dela Adrianopol (1830)¹⁾.

Viața conjugală și extraconjugală a unora dintre cei făcând parte din această generație nu a fost un model (Elisabeta 5/VII, Eufrosina 7/VII, Neculai 17/VII, Alecu 18/VII, Vasile 31/VII)²⁾, și era cât pe ce să ducă pe doi dintre ei (Neculai 17/VII, Răducanu 36/VII) la emasculare. Scrierile și documentele și mai ales lipsa lor nu spun nimic însă despre viața intimă a celor mai mulți, iar altele arată adevărate modele de viață casnică și glăsuiesc elocvent despre buna înțelegere dintre soți (Zoe 35/VII soția lui Alexandru C. Moruzi Voevod domnind de două ori în Țara Românească și de două ori în Moldova), cum sunt rândurile: «pentru buna petrecere împreună a vieții» cu care soția lui Dracache 38/VII îi lasă averea sa. Tot așa își motivează testamentul în favoarea soțului ei, prima nevastă a lui Răducanu 44/VIII.

Viața zilnică a majorității celor care au trăit la începutul secolului al XIX-lea era aceea descrisă de tatăl meu ca fiind a bunicului său³⁾. Cei mai mulți își țineau socotelile într'o ordine desăvârșită, cum reiese din cercetarea condicelor lor, aflate în diferitele arhive publice și particulare (de pildă Neculai 17/VII, Răducanu 36/VII, Dracache 38/VII). Marile venituri îngăduiau unora să ducă o viață foarte largă (Neculai 17/VII); la alții cheltuelile întreceau veniturile (Alecu 18/VII, Vasile 31/VII) și uneori duceau chiar la faliment (Vasile 37/VII).

¹⁾ Pentru detalii vezi R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 159—172; pp. 208 sqq.

²⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, pp. 216—219) lămurăște cauzele acestei purtări.

³⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 23—90.

Rosetteștii au ocupat și atunci slujbe de seamă (Petrache 12/VII, Neculai 17/VII, Răducanu 36/VII, Dracache 38/VII), fiind în diferitele guverne cărora le-a fost dat să cărmuiască Moldova în grelele vremi dela începutul secolului al XIX-lea. De asemenea unii dintre ei au fost, ca și premergătorii lor, epitropi a diferite așezăminte (Răducanu 36/VII, Dracache 38/VII), au clădit biserici (Dracache 38/VII, Iordache 43/VII). Veniamin 23/VII, Ghenadie 24/VII, Eupraxia 40/VII și Raluca 44/VII s'au călugărit, cel dintâi ajungând a fi episcop de Roman.

După răpirea Basarabiei de către Ruși, în 1812, Vasile 13/VII a rămas acolo, făcând neîncetat o dărză opoziție administrației rusești ai cărui mădulari îi au păstrat o rea amintire.

Întâmplările anului 1821 au silit pe mulți a se bejăni cu familiile lor în Bucovina ¹⁾ (Petrachi 10/VII, Petrachi 12/VII, Răducanu 36/VII, Dracache 38/VII și alții), unde au stat mai mulți ani, iar Roznovăneștii în Basarabia. Rusofilia acestei ramuri a fost constantă. Această rusofilie se mai găsește la un Rosetti din ramura Bălănescu (Petrache 10/VII zis Lungu), care informa pe Ruși de cele ce se petreceau în țară în timpul domniei lui Cuza. Vărul lui — tot din ramura Bălănescu — (Petrache 12/VII) însă, cu toate că-și făcuse studiile în Rusia, a fost ca și marea majoritate a membrilor familiei Rosetti, rusofob. Documentele vremii arată că, în 1821, Rosetteștii au avut pagube pe urma Eteriștilor, a ocupației turcești ce a urmat precum și a devastărilor locuitorilor. Unii dintre dânșii au rămas totuși în țară, ascunzându-se în mănăstiri sau stând chiar acasă și căutând a micșora neorânduiele, cum a făcut Dumitrache Tețcanu 52/VII, dela care există scrisori interesante asupra întâmplărilor din acel an în județul Bacău. Acesta din urmă a mai rămas în amintirea localnicilor ca acel care a scăpat lumea de acolo de un hoț, numit Beleciu, care teroriza pe bogați și pe săraci deopotrivă.

Apărarea contra hoților și urmărirea acestora de către acei cari îndeplineau vreo slujbă, rămăsese una din marile nevoi ale sfârșitului secolului al XVIII-lea și ale începutului celui de al XIX-lea. În goana aceasta după hoți, s'a deosebit, în vremea numeroaselor sale isprăvnicii, Răducanu 36/VII, care a fost de altfel un tot atât de minunat mânăitor al sabiei ca și trăgător cu pistolul și care a luat parte cu Austriacii și cu Rușii la războaiele contra Turcilor din anii 1789 și 1790 și a fost apoi mehendar, trimis de Domnul Munteniei, la armata turcească ce lupta contra lui Pasvantoglu închis în Vidin, cu care prilej a luat parte și la lupte. El a îndeplinit apoi multe slujbe, a ajuns în capul ierarhiei boierești și a fost socotit ca un destoinic gospodar, atât obștesc cât și al averii sale, pe care a pierdut-o însă, în mare parte, printr'un act de samavolnicie al țarului rusesc. De altfel și Nicolae 17/VII, cu tot rusofilismul lui, nu a putut fi ferit de a i se judeca procese de Senatul rusesc.

¹⁾ Asupra vieții ce o duceau acolo, vezi R. Rosetti, o. c., I, pp. 84 sqq.

Dela Smaranda 2/VII sunt scrisori arătând că boierii moldoveni au trimis, în 1810, pe Iordache Catargi la Napoleon, cerându-i a goni pe Ruși din Moldova.

În mijlocul secolului al XIX-lea vedem că Rosetteștii, ca și alți boieri, se pun chezăși (garanți) pentru oameni mai modești puși în slujbă și ca aceste chezășii se înregistrează de instanțele judecătorești și se publică în *Buletinul oficial al Moldovei* (Scarlat 24/VII, Grigore 46/VII, Costin 52/VIII, Dimitrie 47/VIII, Costachi 69/VIII, etc.).

Surorile Elisabeta 5/VII, Agripina 6/VII și Frăsinița 7/VII, după ce au văzut evenimentele dinainte de 1848 și mișcarea din acel an, Unirea, suirea lui Carol I pe tron, au trăit ca să vadă și Neatârnamea, lucrând în 1877 pentru a strânge daruri și a face scamă pentru armată.

În 1848, Constantin 15/VII, Alecu 18/VII, Veniamin 23/VII, Scarlat 27/VII (care a luptat ulterior pentru unire), au fost dintre acei care au luat parte la mișcarea contra lui Mihai Sturdza.

Neculai 17/VII, despre care am vorbit, a fost mereu în evidență, prin viața ce a dus-o, prin bogăția sa, prin amestecul de idei liberale și de simpatii rusofile, prin intelectualitatea sa arătată nu numai prin cărțile ce primea din străinătate, dar și prin memoriile adresate Rușilor. Candidat la tronul Moldovei, dându-și titluri străine la care nu avea drept, a fost un veșnic neastâmpărat.

O scrisoare a lui Petrache 12/VII este plină de interes pentru vădirea chipului cum era privită de un boier moldovan situația europeană în timpul domniei lui Cuza.

Generația a VIII-a a fost crescută mai ales în străinătate și mai mult în țările germanice decât în Franța, iar unii în Rusia (Roznovănești). Ea este aceea care, în dorința aprigă de a schimba starea înapoiată a țării, a dus lupta politică ce a transformat apoi totul la noi într'o jumătate de veac. Mădularii ei și cu unii a celei de a VII-a au dus o luptă aprigă în contra lui Ioan Sandu Sturdza Voevod (Alecu 30/VII, Ștefan 31/VIII), și — în adunările obștești înființate de Regulamentul Organic și în afara lor — contra lui Mihai Sturdza și prin el contra Rusiei (Alecu 30/VII, Ștefan 31/VII, cei patru frați Răducanu). Aceiași au pus la cale și luat parte la mișcarea din 1848, unii din ei fiind exilați (frații Răducanu), și tot ei au luptat ulterior pentru unire. Uneia dintre acei cari alcătuiau această generație au slujit îndelung timp statul și au avut rosturi de seamă ca: Neculai 6/VIII, care după o lungă carieră administrativă, a fost unul din miniștrii lui Cuza; Teodor 21/VIII, om politic cu vază, ministru, președinte al Curții de Casație, prim-ministru, guvernator al Băncii Naționale și unul dintre întemeietorii *Jumirii* din Iași; Răducanu 44/VIII, fost în administrație și magistratură sub Mihai Sturdza, ministru sub Grigore Ghika Vodă, președinte al Comisiunii Centrale din Focșani, deputat.

Alții au intrat în noua oaste pământeană, ca Alecu 45/VIII, care a demisionat curând, ca Constantin 18/VIII, care a părăsit și el armata, ca Ștefan 23/VIII, care, retras, a reluat serviciul militar și a comandat

Regimentul 9 Călărași în războiul 1877—78, ca Gheorghe 15/VIII, care, rămas în armată, a comandat o brigadă de călărași în fața Plevnei, ca Ștefan 58/VIII. Tot în războiul din 1877—78 a servit cu destoinicie Neculai 13/VIII și un Ioan Rosetti (a cărui legătură cu restul familiei nu o pot găsi) care a murit la Grivița.

Șase femei din această generație (Elena 2/VIII, Pulheria 9/VIII, Maria 10/VIII, Ruxanda 11/VIII, Smaranda 14/VIII, Aglae 42/VIII) se căsătoresc cu străini. Trei dintre bărbați (Neculai 6/VIII, Constantin 18/VIII și Dumitru 47/VIII) și-au petrecut ultimi ani ai vieții în străinătate, murind și fiind înmormântați acolo.

Rosturi de seamă au mai avut: Elena 17/VIII, căsătorită cu Alex. I. Cuza, fratele ei Dumitru 19/VIII înalt magistrat și membru al *Jurimii*, Lascar 46/VIII, unul dintre luptători de frunte pentru unire, și Costachi Tețcanu 69/VIII, care a susținut nevoia împroprietării țărănimii în Divanul ad-hoc.

Ca inclinațiune cei mai mulți au fost francofili, puțini germanofili (Dumitru 47/VIII) și unii rusofili (Roznovăneștii). Dintre aceștia din urmă unul, Neculai 13/VIII, care s'a purtat, după aceea, așa de bine în fața Plevnei, a servit ca instrument Rusiei în mișcarea separatistă dela Iași, din 3/15 Aprilie 1866.

Două surori Răducanu (Singlitichia 33/VIII și una a cărui nume nu se cunoaște) au fost silite să se călugărească.

Datele mai complete ce avem asupra acestei generații ne îngăduesc să stabilim, cel puțin într'un caz, atât marele număr de copii ce se avea atunci cât și procentul însemnat al celor ce muriau în copilărie; Răducanu 36/VII a avut 16 copii, din care au murit în copilărie 7.

Trăind după chipul din Occident și exagerând luxul după mentalitatea orientală, cei mai mulți Rosettești ai acestei generațiuni și-au risipit averile. De aceasta a avut să sufere generația următoare — a IX-a — care se poate spune că a fost victima marilor transformări ce se făcuseră în țară, mai ales după Unire. Imprejurările schimbate, mutarea capitalei la București au făcut ca averile să se fi micșorat mult și că pentru mulți Rosettești să se piardă cu totul. Crescuți însă, acasă și în străinătate, cu mijloace mai mari decât erau să le aibe ei, dar cu ideia că situația lor, vaza lor consta în rolul de proprietari agricoli, ei nu s'au putut adapta ușor noilor condițiuni sau au putut-o face numai, după multe lipsuri și suferinți, către sfârșitul vieții.

Bărbații din această generațiune (din care o parte a fost educată din lipsă de mijloace în țară) au intrat în slujbe de stat, în armată, în politică, în diplomație, dar nu s'au pregătit și nu au practicat niciunul vreo carieră liberă sau au practicat-o numai ca amatori. Iar acei care s'au silit a face agricultură, lipsindu-le de obiceiul capitalul pentru a o face în chip modern, în general s'au ruinat.

Dintre bărbații acestei generațiuni două figuri au fost ceva mai deosebite: Radu 25/IX, istoricul chestiunii agrare, a acelei evrești și scriitorul de romane istorice, de nuvele tot istorice și de amintiri, și

Dumitru Tețcanu 65/IX, traducătorul în franțuzește a operelor lui V. Conta. Cu aceștia (și cu Teodor 21/VIII) Rosetteștii din Moldova par a se îndruma către îndeletnicirea scrisului. Tustrei, și probabil și alții, au făcut parte din lojele noastre francmasonice. Ștefan 18/IX, care a făcut studii muzicale, a compus mai multe bucăți muzicale.

Acei dintre ei, cari erau în stare de a purta armele, au luptat în marile războaie, cum au luptat alături de dâșii cei din generația următoare, despre care se poate spune, deocamdată, numai atâta, iar despre generațiile următoare — a XI-a și a XII-a — numai că ele există.

GENERAȚIUNEA I-a

Lascar 1/I (? 1580 — după 1646).

Nu se cunosc părinții lui, cum nu se cunosc nici datele nașterii și a morții sale ¹⁾.

Trebue să fi fost însă om destul însemnat deoarece pe de o parte vedem că a îndeplinit slujbe mari la patriarhia din Constantinopol, mare scevophylax (1613—1630) ²⁾ și mare logofăt (1629—1646) ³⁾, iar pe de alta că a fost căsătorit cu Bela Cantacuzino ⁴⁾, din una din cele mai puternice familii constantinopolitane. Din această căsătorie a avut doi fii ⁵⁾: Constantin 1/II, Cupariul și Anton 2/II, care a domnit în Moldova dela 1675 la 1678.

¹⁾ Datele puse mai sus sunt ipotetice și sunt întemeiate pe faptul că, fiind mare scevophylax în 1613, trebue să fi fost la acea dată în vârstă de peste 30 de ani. De asemenea data de 1646, când era mare logofăt, arată că a murit posterior ei.

²⁾ E. Legrand, *Bibliographie hellénique du XVIIe siècle*, IV, p. 289; Papadopol Kerameos, *Ἱεροσολ. βιβλ.* IV, 241; I. C. Filitti, *Arch. C.*, p. 290.

³⁾ E. Legrand, Papadopol Kerameos, I. C. Filitti, *l. c.*; Hurmuzaki, IV, 2, p. 420, XIV, p. 141; R. Rosetti, *Note*, p. 3; E. Legrand, *o. c.*, II, p. 212; Erbiceanu, *Croniciarii greci*, p. 18.

⁴⁾ Erbiceanu, *l. c.*; R. Rosetti, *l. c.*; I. C. Filitti, *l. c.* și *o. c.*, p. XXIV.

⁵⁾ Cronica lui Daponte (Erbiceanu, *o. c.*, p. 18) arată că a fost tatăl lui Antonie V.V.

R. Rosetti și I. C. Filitti (*l. c.*) arată că avea acești doi fii și R. Rosetti adaogă (*o. c.*, pp 3, 5) că cel mai în vârstă dintre amândoi era Constantin; nu arată temeiul acestei afirmațiuni.

Intr'un document din 27 Aprilie 1837 (*Arch. I.*, Tr. 1763, op. 2014, dos. 25, fila 602 verso) se arată că Manolache 4/III, fiul lui Constantin 1/II, era nepotul lui Antonie 2/II, deci Antonie era frate cu Constantin și acesta fiu al lui Lascar 1/I.

GENERAȚIUNEA II-a

Constantin (Cupariul) 1/II. (? 1600 — ? 1678).

Fiu al lui Lascar 1/I și al Belei Cantacuzino ¹⁾, s'a născut în primii ani ai secolului al XVII-lea ²⁾. Deși născut din părinți cu vază pare a fi început prin a fi marinăr ³⁾. A venit apoi în țările românești unde-l găsim cupar în Muntenia la 29 Octomvrie 1627 și tot cupar în Moldova în timpul domniei lui Vasile Lupu ⁴⁾, boierie în care a fost cunoscut până la sfârșitul vieții sale. Intors la Constantinopol a avut mare trecere acolo ⁵⁾.

A fost căsătorit cu Asanina ⁶⁾, fiica lui Scarlat Beglitzi ⁷⁾ (tatăl lui Alexandru Mavrocordat Exaporitul) și a avut cinci fii ⁸⁾: Mihalache 1/III, Lascarache 2/III, Iordache 3/III, Manolache 4/III, Scarlatache 5/III și o fică Anița 6/III ⁹⁾.

A jucat un rol de seamă în relațiile Moldovei cu Poarta, fiind capuchehaia a Țării Românești în timpul domniei lui Duca Vodă ¹⁰⁾.

În colecția Kritias se aflau trei scrisori adresate lui și fiului său Scarlatache ¹¹⁾.

În anul 1662 trăia la Constantinopol ¹²⁾.

Pare a fi trăit destul de bătrân, deoarece fiul său Iordachi 3/III, spune în testamentul său, că a dat tatălui și mamei sale, desigur după moartea primei sale soții (Octomvrie 1677), giuvaericelele ce reveniau ca zestre fiicei sale Safta 3/IV ¹³⁾. Moartea Cupariului trebuiește deci pusă după această dată și chiar probabil după 1679 ¹⁴⁾.

¹⁾ Vezi Lascar 1/I; R. Rosetti (*Note*, pp. 3, 5 și *Amintiri*, I, pp. 2, 45) zice că era fiul cel mai mare; I. C. Filitti, *Arh. C.*, p. 290.

Hatmanul Răducanu Rosăt 36/VII și vornicul Dracache Rosăt 38/VII adevăresc, la 27 April 1837, că nepotul lor Ștefan Rosăt 54/VIII (în realitate nepot de văr) este fiul răposatului Costache Rosăt 46/VIII, iar acela fiul defunctului spătar Ștefan Rosăt 33/VI, iar acela fiul defunctului medelnicer Ioniță Rosăt 12/V și acela fiul răposatului vornic Ștefan Rosăt 16/IV, iar acela fiul defunctului vornic Manolache Rosăt 4/III, iar acesta din urmă nepotul lui Antonie Rosăt Voevod 2/II (*Arh. I.*, Tr. 1763, op. 2014, dos. 23, fila 602 (verso)). Ascendența lui Ștefan 54/VIII până la vornicul Manolache 4/III (incl.) se dovedește documentar. Nu este deci nici un temei de a presupune ca neexactă afirmarea că vornicul Manolache 4/III era nepotul lui Antonie Voevod 2/II. Dar deoarece este documentar stabilit că vornicul Manolache 4/III era fiul lui Constantin Cupariul 1/II, reiese că Constantin Cupariu 1/II era fratele lui Antonie Voevod 2/II și fiul lui Lascar.

²⁾ Fiind cupar în 1627, nu putea avea mai puțin de 22—25 ani în acel an.

³⁾ D. Cantemir, *Istoria ieroglifă* (Ed. Acad. Rom.), p. 259; R. Rosetti, *Note*, p. 5.

⁴⁾ I. Bianu, *Documente românești*, partea I, tom. I, fasciculele 1—2, pp. 142—143; R. Rosetti, *l. c.*

⁵⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 17, 192; «și în locul lui (a lui Iliș) iar Duca-Vodă s'au pus domn de la împărăție, umblându-i umbrelele cu mare meșteșug Cupariul Ruset cel bătrân, de au scos Domnia Ducăi-Vodă cu bani mulți, și au făcut nevoie bietului Ilișăi-Vodă» (*Cronica lui Constantin Căpitanul Filipescu*. Ediția Iorga, p. 158).

⁶⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, p. 291 și arborele Caragea.

⁷⁾ R. Rosetti, *l. c.*; Emile Legrand, *Généalogie des Mavrocordato de Constantinople*, p. 11.

Antonie 2/II

(N. Iorga, *Portretele Domnilor Români* Pl. 123)

⁹⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 227; R. Rosetti, *l. c.*; I. C. Filitti, *o. c.* arborele Rosetti; D. Cantemir (*Vita*, p. 47) și Bailul de Venezzia (Hurmuzaki, V, 2, p. 246) arată pe Mihalache ca cel mai mare dintre frați.

¹⁰⁾ Iorga, *St. doc.*, VI, p. 99; arborele genealogic din biserica din Roznov.

¹¹⁾ N. Iorga, *Despre Cantacuzini*, p. CXIII.

¹²⁾ Νέος Ἑλληνομύθιον IV, pp. 199 260, (*Rev. Ist.*, XIX, p. 251, 252).

¹³⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 192.

¹⁴⁾ « un izvod al meu... pentru odoară ce am dat zestri fiicii mele, acești odoară pentru nesmintală li am dat în mâinile repositului părintelui meu și a maicii mele pe urmă săvârșindu-se dumneilor, li am dat în mâinile fratelui meu Scarlatachi... acești toate li au risipit și li au prăpădit fratele meu Scarlatachi » (Arhiva din Solești).

¹⁵⁾ Intr'o scrisoare din Februarie 1679 (Gheorghe) Duca zice:

... ὅσον διὰ τὴν θεοῦν ὑπερβολὴν τοῦ ἀρχοντος κυπαρίου καὶ τῶν καπιχεγαγιάδων μου ὅπου συγχάχης μᾶς δηλοποιεῖς ἢ λογιότης σας ταῖς γυροῦζομεν καὶ ἡμεῖς.

... (cit despre slujba călduroasă (zeloasă) a boierului cupar și a capucheieilor mele de care ne înștiințează adesea Înțelepciunea Voastră le cunoaștem și noi).

Capuchihia era atunci Mihalache I/III, iar Scarlatachi 5/III era grămătic pe lângă domn. Cupariul trebuie deci să fie tatăl lor (Material grecesc necatalogat încă, la Academia Română, Seria 50, f. 84. v.).

Anton (Voevod) 2/II (? 1615 — c. 1685).

Era fiul lui Lascar I/I și al Belei Cantacuzino și a venit încă tânăr în Moldova, căpătând curând o situație cu destulă vază²⁾ căci vedem că, la moartea lui Ștefăniță Vodă (1661), este trimes de țară împreună cu Alexandru Costin, postelnicul, la Poartă « cu mare rugămintă a țării pentru Domn de țeră să le dea împărăția »³⁾. Este apoi capuchehaia a lui Dabija Vodă⁴⁾.

Bailul Veneției îl numește « Greco di natione, negociante »⁵⁾. Este probabil că se ocupa cu comerțul, ca mai toți frunțașii Țarigradului, zice R. Rosetti⁶⁾. Tot Grec îl arată D. Cantemir⁷⁾ și I. Neculce⁸⁾.

În urma campaniei dezastruoase a Turcilor contra Polonilor în 1675, cei dintâi scoaseră din scaunul Moldovei pe Dumitrașcu Cantacuzino și puseră în locul său (Septemvrie 1675)⁹⁾ pe Anton Rosetti¹⁰⁾, care, după svonorile vremii, pare a fi dat Turcilor șasezeci de pungi de bani¹¹⁾.

Sosit la Iași în Decemvrie 1675¹²⁾, își începu domnia cu pace și se apucă să repare Biserica Sfântul Neculai Domnesc¹³⁾ unde-și făcu și gropniță¹⁴⁾ și înconjură Biserica Sfântul Sava cu zid¹⁵⁾. Scaunul Mitropoliei Moldovei rămăsese tot la Suceava până la dânsul: el hotărâște, în 1677, ca să fie și la Iași¹⁶⁾.

Încă dela începutul domniei (24 Decemvrie 1675) promulgă din nou legiuirea lui Vasile Lupu despre cei justițiabili de tribunalele bisericesti. Textul acestei noi legiuiri este asemenea cu prototipul, cu o singură deosebire și anume că cuprinde între justițiabili și familiile, năimiții, toate breslele și tot « clirosul bisericii câți sunt de biserică clirici adică cercovnici »¹⁷⁾.

Protejă de asemenea biserica catolică, dându-i scutiri¹⁸⁾, poate unele în urma recomandării ambasadorului polon la Constantinopol¹⁹⁾.

Cult sau cel puțin apreciind valoarea culturii, căci pe de o parte izvoarele ne arată că unul cel puțin din fiii săi știa latinește²⁰⁾, iar pe

de alta starețul mănăstirii de pe muntele Sinai, Nectarie, ajuns mai târziu Patriarh al Ierusalimului, îi dedică un compendiu de istorie sfântă ²¹⁾.

Fu un domn bun, care nu împila lumea și care a căutat chiar să desființeze anumite abuzuri ²²⁾. Totuși nu fu scutit de intrigile boierilor contra lui, intrigi în care Miron Costin, care-i fusese mare logofăt ²³⁾, îl adula ²⁴⁾ și a avut remușcări după mazilire ²⁵⁾, a avut parte ²⁶⁾. Cauzele nemulțumirilor contra lui au fost de mai multe soiuri. Printre acestea au fost purtarea fiilor săi, cheflii și nebunatoci, care au făcut multe blestemății ²⁷⁾, iar Domnul era slab cu dâșii ²⁸⁾. Apoi au fost intrigile lui Duca, care i-a luat locul ²⁹⁾, cu toate că la trecerea acestuia prin Iași domnii se ospătaseră unul pe altul ³⁰⁾. În sfârșit, și nu mai puțin situațiunea internațională cu urmările sale interne. Se pare, deasemenea, după o cronică muntenească, că nu a vrut să deie banii ceruți de un agă al vizirului ³¹⁾.

Cu toate presiunile lui Ludovic al XIV-lea ³²⁾, războiul turco-polon continua cu alternanțe de isbândă și înfrângere ³³⁾. Deși creștini, Domnii voind să-și păstreze tronul, executau ordinele Porții, față de care erau neputincioși, căutând însă în același timp apropiere de Poloni, după cum atârna cumpăna războiului într-o parte sau alta ³⁴⁾.

În această ciocnire între două politici, Anton Vodă, care pare a fi fost de aceeași părere cu Constantin Cantemir, reprezentant al politicii de lealitate față de Poartă ³⁵⁾, nu putea desigur să se înțeleagă cu Miron Costin capul partidului polonofil ³⁶⁾; de aci probabil și intrigile celui din urmă.

Executând ordinele Porții, Anton Vodă, se îndreaptă, în vara anului 1677, prin Tighina (unde trece Nistrul), spre Cehrin, pe care-l asediază împreună cu Turcii, Tătarii și cu Duca, domnul Țării Românești, dar nu-l pot lua. Antonie Vodă a încercat a nu lua parte la această campanie și a rugat pe solul polon Gniński, care a trecut atunci prin Moldova ³⁷⁾, să intervină pe lângă Turcii spre a fi scutit. Solul polon îi scrie, la 8 Iulie 1677, din tabăra turcească de lângă Dunăre, că a vorbit cu seraschierul, dar nu l-a putut convinge, căci era ordin dela sultan ³⁸⁾. La întoarcere trec Nistrul iar pe la Tighina ³⁹⁾.

Fiind în fața Cehrinului, Duca intrigă contra lui Anton Roset ⁴⁰⁾.

În anul următor domnii români se duc din nou contra Cehrinului cu vizirul Cara Mustafa ⁴¹⁾, trecând Nistrul la Tighina, la 4 Iunie. La 28 Iunie 1678 Domnul Moldovei a primit caftan dela Vizir. Cu acest prilej se alcătui un alai a cărui descriere se află în jurnalul unui polon ⁴²⁾. Cetatea Cehrin, de pământ și lemn, este bătută 37 zile și luată la 18 August. Din ordinul vizirului este rasă ⁴³⁾.

La întoarcerea dela Cehrin, boierii, îndemnați de Duca, părăsesc Vizirului, la Soroca, pe Anton Vodă; acesta este mazilit, într'un sat de lângă Chișinău și trimis în fiare la Constantinopol ⁴⁴⁾ unde este închis la Cîuș Bașa ⁴⁵⁾. Torturat spre a da bani ⁴⁶⁾, nu are de unde ⁴⁷⁾. Casa-i arde și este ruinat ⁴⁸⁾. Moare în 1684—1685 ⁴⁹⁾.

A fost căsătorit cu o Zoe ⁵⁰⁾, cu care a avut trei fiii: Alecu 7/III, Ion 8/III și Iordache 9/III și două fiice: Elena 10/III și Zamfira 11/III ⁵¹⁾.

[*Handwritten signature: Antoniu primotoi*]

[Handwritten signature: Antoniu primotoi]

Iscălituri a lui Anton 2/II, (Fr. Babinger, *O relațiune neobservată despre Moldova sub domnia lui Antonie-Vodă Ruset (1676)* pp. 8 - 13).

¹⁾ Erbiceanu, *Cronicarii greci*, p. 18; R. Rosetti, *Note*, pp. 3-5; Aceleași, *Amintiri*, I, pp. 2, 4, 5; Rizo Rangabe, *Livre d'or de la noblesse phanariote* (Ed. 1892), p. 111; Filitti, *Arh. C.*, pp. XXIV, 290. R. Rosetti, l. c. zice că e fiul mai mic a lui Lascar.

Data nașterii pusă mai sus este ipotetică.

²⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 3. După aceste note și după Letopisețile lui Kogălniceanu am alcătuit această biografie.

Trecerea sa se constată și prin faptul că fiul său Alexandru era sluger mare în timpul domniei lui Ștefan Petriceicu Voevod (Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 14).

³⁾ M. Kogălniceanu, o. c., II, p. 3; III, p. 3.

⁴⁾ Constantin Căpitanul (Ed. Iorga), p. 155; D. Cantemir, *Descrierea Moldovei*, trad. Gh. Adamescu, p. 46.

⁵⁾ Raport din 20 Noemvrie 1675. Acest raport a fost publicat de două ori în colecția Hurmuzaki (vol. V, partea II, p. 148 și vol. IX, partea I, p. 288) cu ușoare modificări de text și ortografie. Așa primul zice: « Antonio Rosetti negociante in questa città » iar al doilea: « Antonio Rosetti Greco di nazione negociante in questa città ».

⁶⁾ O. c., p. 4.

⁷⁾ *Vita* (Ed. Acad. Rom.), p. 14. Dar în *Descrierea Moldovei* (trad. Gh. Adamescu, p. 46), spune că era nobil de Constantinopol.

⁸⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 210.

⁹⁾ Iorga, *Gesch. d. Rum. Volkes*, II, Cronică lui Const. Căpitanul Filipescu. Ed. Iorga, p. 189.

¹⁰⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 14; Ivan Moga, *Rivalitatea polono-austriacă și orientarea politică a țărilor române la sfârșitul secolului XVII*, pp. 59, 60 (în notă: *Arh. Vat. Nunțiatura Pol. col. 93, f. 5*); Hurmuzaki, V, 2, p. 148 și IX, I, p. 288.

¹¹⁾ Hurmuzaki, V, 2, p. 148; IX, I, p. 288.

¹²⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 14; III, p. 18; I. Moga, o. c., p. 60.

Steagul de domnie era de culoare roșie (P. P. Panaiteșcu, *Căldtori poloni în țările române*, p. 72).

¹⁵⁾ Document din 29 Martie 1678 (Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 90), în care Antonie Vodă spune că biserică era «stricată de foc și de ploie, de ȝos, din urzirea ei, pân sus în virvru». «Am pus mulți chelualii de o am tocmitt, de ȝos până sus, și i-am tocmitt clopotnița, și o am imfrimșat cu toate podoaabe, cum să cade desevirșit, și i-am ficut zidiu și chilii prin preȝur, și o am facut». «și atasta Scaun de Mitropolie, să fie închinată Scaunului celui vechiu, Mitropoliei de Sălăvi». Ii face și venit «de la vameșul mare la chivirșirie» și de la «Cămănarul mare».

Dădu aceleiași biserici o cristelniță, azi la biserica Sfânt Ion Botezătorul din Iași (Iorga, *St. și Doc.*, XV, p. 136; C. Erbiceanu, *Istoria Moldaviei și Sucevei*, pp. 3, 4); Kogălniceanu, l. c. Dă acestei biserici, în 1678, un chivot de argint aurit și 2 sfeșnici de bronz (Kogălniceanu, o. c., II, p. 14; *Arta și Arheologia* (O. Tăfală), fasciculele 11—12, pp. 46, 47).

¹⁶⁾ Kogălniceanu, l. c.; Iorga, *St. și Doc.*, XV, p. 135/6.

¹⁷⁾ *Id.*

¹⁸⁾ Iorga, l. c.; C. Erbiceanu, l. c.

¹⁹⁾ Melchisedec, *Cronica Romanului*, I, pp. 304, 305, act din 24 Decembrie 1675.

²⁰⁾ V. Mihordea, *Contribuție la istoria catolicismului din Moldova* (*Rev. Ist.*, XX, p. 317); Iorga, *St. și Doc.*, II, p. 89; VI, p. 415.

²¹⁾ Hurmuzaki, Supl. II, Vol. III, fasc. I, p. 110; Franciszek Pułaski, *Zródła do poselstwa Jana Gnińskiego wojewody chełmińskiego do Turcyi w latach 1677—1678*, pp. 222—223.

²²⁾ Franciszek Pułaski, o. c., p. 12; P. P. Panaiteșcu, o. c., p. 69.

²³⁾ *Ἰεροζογραφία Ἰστορία* tipărită în Veneția la 1677. Vezi Legrand, *Bibliographie hellénique*... XVII-e siècle, II, pp. 237—239. O a doua ediție s'a tipărit tot în Veneția la 1783. D-l D. Russo are în biblioteca sa un exemplar din această ediție, ca și unul din a treia ediție care s'a tipărit tot la Veneția, în 1805, având aceeași dedicație.

²⁴⁾ «Antonie Vodă, măcar că era grec și străin țărăgrădean, dar era mai bun domn decât un pă-măntean, niciun obicei rău în țară în zilele lui n'a făcut; ce încă și câte au ȝăsit de alții rele, multe au lăsat (părăsit)» (Kogălniceanu, o. c., II, p. 212).

«Acest Antonie Rusat Vodă era om creștin și om bun și milostiv și blând.... nelacom, bine la judecări (Kogălniceanu, o. c., II, p. 16; III, p. 104).

²⁵⁾ *O relație neobservată despre Moldova sub domnia lui Antonie Vodă Rusat (1676)* de Franz Babinger. Document din 4 Aprilie 1676 (*Cercedări istorice*, An. X—XII, Nr. 2, pp. 65, 67, 71, 72); *Schiță despre Miron Costin și vremea lui* de Ioan Nădejde, Iași 1838, p. 4.

²⁶⁾ Discurs adresat de Costinești lui Antonie V.V. în 1676 (*Rev. Ist.*, XXI, pp. 214—216; Iorga, *Istoria literaturii românești în secolul al XVII-lea*, p. 64).

²⁷⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 213.

²⁸⁾ Ioan Nădejde, l. c.

²⁹⁾ «Iară când a fost vlecatur 7186, au chemat Impărăția pre feciorul lui Antonie Vodă, pre Alexandru Beizade la Poartă, care era calăreș bun și curvar foarte; pre multe locuri făcea silă de lua fetele oamenilor cu sila, însă oameni proști. Libovnic era la băuturi și la alergături de cai, însă nu pără pe nimeni la tată-său; de nu grăia de bine pe om, de rău nu-l grăia» (Kogălniceanu, o. c., II, p. 14).

(Fiii lui Antonie Vodă) «erau desmierdați, fără de frică; âmbiau prin țară cu mulți feciori de maziile nebuni, strănși cu danșii, de făceau multe giocuri și beții și nebunii prin târguri și prin sate boești, de luau femeile și fetele oamenilor cu deasila de-și rădeau de danșele; ce nu numai a oameni proști ce și a oameni de frunte și de cinste» (Kogălniceanu, o. c., II, p. 213).

³⁰⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 4.

³¹⁾ Kogălniceanu, o. c., II, pp. 14, 15. Mazilirea a fost cauzată și pentru că Șerban Cantacuzino a obținut locul lui Duca în Muntenia, dar n'a putut obține mazilirea acestuia, ci numai mutarea lui în Moldova. (Aceleași, II, p. 211).

³²⁾ «După ce veni Duca-Vodă către al treilea an, primăvara, i-au venit veste să meargă la oaste în Țara Leșască cu Turci, cu Tătari. Carele mergând la Iași au pus conacul de spre mănăstirea Galata: acolo au săzut câtă-va vreme. Au chemat Antonie-Vodă pre Duca-Vodă, de l-au ospătat în casele domnești în Iași, așăzidera cu ospătat Duca-Vodă pre Antonie-Vodă la Cetățuie, în ziua de Sâmpietru, fiind și hramul mănăstirii...» (*Cronica lui Constantin Căpitanul Filipescu*, ed. Iorga, pp. 189, 190).

R. Rosetti, l. c.

³³⁾ *Cronica lui Constantin Căpitanul Filipescu*, p. 195.

³⁴⁾ I. Moga, o. c., pp. 60, 66.

³⁵⁾ I. Moga, o. c., pp. 6—59, 60—66.

³⁶⁾ I. Moga, o. c., pp. 6, 11. În cartea lui Pułaski (o. c.) se arată ce bună primire a făcut Voievodul solului polon (pp. 218—225), cum a căutat să împace oarecari neînțelegeri (pp. 445—446), și cum corespondența solului polon din Constantinopol se transmitea în Polonia prin capuchinșii moldo-venești și autoritățile din țară (p. 223).

³⁷⁾ Ioan Nădejde, o. c., p. 5.

³⁸⁾ *Ibidem*.

³⁹⁾ Descrierea pe larg a soliei în Pułaski, o. c. Vezi și P. P. Panaiteșcu, o. c.

⁴⁰⁾ Pułaski, o. c., p. 228.

⁴¹⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 14, III, pp. 18, 104. Pe baza unui raport al nunțului din Polonia

(*Arch. Vat. Nunt. Pol.*, Vol. 93, f. 410). D-l I. Moga (o. c., p. 64) arată că încă din Iulie (1676) Antonie Vodă «se îngrijii de ridicarea podului peste Nistru lângă Hotin, așezând acolo 1000 oameni». Tot acolo veniri Muntenii. În ultimele zile ale lunii August, Polonii năvăliri și arseră podul. Tărtari gonesc pe Leși și domnișorii români reconstruiesc podul. (*Ibidem* pe baza aceluiași izvor, f. 430).

⁴²⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 15. «Ci dar Duca-Vodă, nevoindu-se în tot chipul să facă slujbă Turcilor să le placă, și aciasta au făcut: că, îndată ce s'au isprăvit pacea (între Turci și Poloni), au ȝătit pre Matei Căpitanul Cărâmidă, și l-au trimis la Impăratul cu dia stire de pace, învâzându-l se nevoiască în tot chipul să ajungă înainte de oamenii Pașii Iarascher și ai Hanului. Și aciasta i-au zis: mergând pen Moldova, de-l va chema Antonie Vodă la Iași, să-l întrebe pentru oști, cum să aflu —

că nu să mai știea nimic de oștile turcești, mai mult de o lună de zile — și să-i spuie altele, iar nu adevărul. Și i-au dat bani, unde-i vor sta cai să cumpere alții, și așa au făcut. Că, mergând la Iași, l-au chemat Antonie-Vodă de l-au întrebat: el au spus că au încungirat Liași pre Turci, de nu să știe mai scăpa-va vreunul. . . . După câte-va ciasuri dar (de la sosirea lui Matei Căpitanul Căramida la Adrianopol), i-au venit cărți de la Antonie-Vodă, în care scria povestile ce le auzise de la Matei Căpitan Căramida; deci iar chema pre Căramida de-l mai întreba; el, deci-i spuie adevărul și cum că el au spus acele vorbe lui Antonie-Vodă. Deci aciași vin cărți și de la Seraschierul, și de la Hanul, scriind tot de pace, ca și ale Ducăi-Vodă; și au rămas de ocără Antonie-Vodă, făcându-l *şehër-oglan*, mincinos » (*Cronica lui Constantin Căpitanul Filipescu*, ed. Iorga, p. 191). — Că această intrigă a fost una din cauzele îndepărtării din scaun a lui Anton Vodă o știe și solia polonă (Pulaski, *o. c.*, p. 377).

⁴¹⁾ Antonie Vodă primise ordin să pregătească pentru armata turcească 4000 care cu grâu, 2000 boi și 1000 cai și căruțe (A. R. *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XIII, p. 221).

⁴²⁾ Pulaski, *o. c.*, p. 365.

⁴³⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 15; III, pp. 18, 104.

⁴⁴⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 16; III, pp. 19, 211, 212; Hurmuzaki, IX, p. 298; *Cronica lui Constantin Căpitanul Filipescu*, ed. Iorga, pp. 194, 195; Putaski, *o. c.*, p. 377, unde se mai spune că iarba fusese arsă în jurul Sorociei înaintea armatei turcești care se întorcea, așa că o parte din cai a suferit de foame.

La începutul lunii Noemvrie, domnul mazilit, păzit de aproape așa ca nimeni să nu se poată apropia de dânsul, trecea prin Babadag (5 Noemvrie) și Bazargic (9 Noemvrie) (Pulaski, *o. c.*, pp. 188, 377).

⁴⁵⁾ Hurmuzaki, V, p. 156.

⁴⁶⁾ Bailul raportează, la 27 Noemvrie 1678, că-i se cerea 800 pungi spre a-l elibera (Hurmuzaki, *l. c.*). Fu căznit cu tulpane ce era silit să le înghită și care se trăgea înapoi spre a-i scoate mâțele la gură (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 16). *Under the Turk in Constantinople. A record of Sir John Finch's embassy 1674—1681* by G. F. Abbott. La p. 284 se spune că a fost torturat (Antonie Vodă) de 24 ori. Vestea a ajuns prin Ragusa la Roma (I. Moga, *o. c.*, p. 78).

⁴⁷⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 16.

⁴⁸⁾ *Ibidem*.

⁴⁹⁾ *Ibidem*; *Cronica lui Radu Popescu* (A. Treb. Laurian și N. Bălcescu, *Cronicarii Tierrei Românești*, II, pp. 70, 71) spune că în al cincilea an al domniei a doua a lui Neculai Mavrocordat (1724) Poarta a verificat socotelile sale pe anii din urmă « ci sâmile țării Moldovii era necăutate bine și nelămurite încă din Domnia lui Constantin Vodă Duculeț și a lui Antonie Vodă care se afla amândoi mazili la Tarigrad, și nefiindu-le sâmile lămurite, i-au pus la închisoare pe amândoi și au tras mare nevoie, ș'au petrecut puținul năcaz ». Ar rezulta deci că Antonie Roset trăia încă în 1724, pe când Neculai Costin (Kogălniceanu, *l. c.*) arată că a murit în a doua domnie a lui Dumitrașcu Cantacuzino (1684—1685) și mai arată la întâia domnie a lui Dimitrie Cantemir (1693) că Antonie-Roset Voevod era mort (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 39).

⁵⁰⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 217; pomelnic de la Sft. Nicolae — Mitropolia (Iași); (Iorga, *St. Doc.* XV, p. 172); Portretul ei în Iorga, *Portretele Doamnelor Române*, fig. 38, 39.

⁵¹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 4 și la biografiile fiilor și fiicelor; Hurmuzaki XIV, p. 217 arată că erau trei fii Alexandru, Enache și Gheorghe.

Hrisov din 29 Martie 7185 (1677) a lui Antonie Rusăt V. V. semnat ca martori de: Alexandru Voevod, Ienachi V. V. și Iordachi V. V. (C. Erbiceanu, *Istoria mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, pp. 3, 4).

GENERAȚIUNEA III-a

Mihalache 1/III (? 1625 — după 1708) ¹⁾.

Era fiul lui Constantin Cupariul 1/II ²⁾ și anume cel mai mare ³⁾. Nu se știe cu cine a fost căsătorit. După arborele genealogic din biserica din Roznov și după cel aflat în lucrarea d-lui I. C. Filitti, *Arhiva Gh. Gh. Cantacuzino*, ar fi avut un fiu Ioan 1/IV (Ianache); nu se dau documentele pe care se întemeiază această filiațiune.

A fost întrebuițat mai ales ca reprezentant (capuchihaiia) a diferiți domni: Vasile Lupu (1654); Ștefan (1659—1661); Duca (1665—1666; 1679—1683) ⁴⁾; Constantin Cantemir (împreună cu Dimitrie Cantemir) ⁵⁾ (făcând intrigi contra lui Constantin Brâncoveanu ⁶⁾, care și el intriga contra lui Antioh Cantemir ⁷⁾; a lui Mihai Racoviță ⁸⁾. A întovărășit pe Mavrocordat la Viena ⁹⁾.

¹⁾ Fiind capuchihaiia în 1654 trebuia să aibă 30 ani; moartea sa a fost după urcarea pe tron a lui M. Racovița.

²⁾ Kogălniceanu, *Let.* II, p. 227; R. Rosetti, *Note*, p. 5.

³⁾ D. Cantemir, *Vita* (Ed. Ac. Rom.), p. 47; Hurmuzaki, V, p. 246.

⁴⁾ Scrisoarea lui Ștef. Aristarhi din Constantinopol, din 13/26 Ianuarie 1904 în Arhiva I. Rosetti-Bălănescu. Scrisoare a lui Mihalache din 13 Mai 1681 către Nicolae Kritias, mare ecleziast constantinopolitan (*Νέος Ελληνομνημον* IV, pp. 206, 399, menționată în *Rev. Ist.*, XIX pp. 251, 252).

⁵⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 235, 236.

⁶⁾ Acesta spre a-l îmbuna propune să se deie lui Mihalache jumătate din cele 53 pungi de bani ce'i se luaseră pe timpul domniei lui Duca (D. Cantemir, *Istoria seroghică* (Ed. Academiei Române), p. 105).

⁷⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 236.

⁸⁾ *Ibidem*, p. 279.

⁹⁾ D. Cantemir, *o. c.*, p. 60.

Lascarache 2/III (? 1640—1697) ¹⁾.

Fiu al lui Constantin Cupariul 1/II ²⁾, a fost căsătorit cu o fiică a lui Iacomî biv vel vistier ³⁾, cu care a avut mai mulți fii ⁴⁾, din care este cunoscut numai unul Iordache 2/IV ⁵⁾.

A fost pe rând: vel căminar în Moldova (13 Mai 1669) ⁶⁾, în care boierie îl vedem dând viile ce le primise ca zestre dela socrul său, mănăstirei Trei Erarhi (3 Decembrie 1669) ⁷⁾; capuchihaiia a Moldovei ⁸⁾; mare logofăt al Patriarhiei (1670—76) ⁹⁾; capuchihaiia a domnului muntean Gr. Gh. Ghika (1672—1674) ¹⁰⁾; mare spătar sub Duca Vodă în Țara Românească ¹¹⁾, căruia îi aduse caftanul de reînnoire a domniei ¹²⁾; vel postelnic în divanul lui Duca Vodă (2 Iunie 1674) ¹³⁾; capuchihaiia a lui Șerban Cantacuzino (1679—1685) ¹⁴⁾; capuchihaiia a lui Constantin

Cantemir (1689—1693)¹⁵⁾. Cronicarul N. Costin zice că era mândru și trufaș¹⁶⁾.

A luat parte la luptele dintre Rosettești (Cupărești) și Const. Brâncoveanu, care a obținut, prin bani, exilarea sa¹⁷⁾. Se întoarce din exil în 1696¹⁸⁾ murind curând de «dropică»¹⁹⁾, dar după 12 Iunie 1697, când îl vedem dând Patriarhiei o candelă de argint²⁰⁾.

¹⁾ Dată ipotetică dedusă din faptul că era vel căminar în 1669.

²⁾ Că este fiul lui Constantin I/II: Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 17, 227; *Bulet. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 98; R. Rosetti, *Note*, p. 5. Că era frate cu Iordache 3/III: Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 243; Iorga, *Despre Cantacuzini*, pp. CXIII, CXX.

³⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 71, 72, 98.

⁴⁾ Că ar fi avut mai mulți fii: Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 279.

⁵⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 80.

⁶⁾ A. R. Msse LXXIX, 130.

⁷⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 71, 72.

⁸⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 234. În această calitate este acuzat de cronicarul I. Neculce că a încasat sute de pungi de bani, deși birul țării fusese iertat (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 235).

⁹⁾ Scrisoarea lui St. Aristarhi din Constantinopol, din 13/26 Ianuarie 1904, în colecția I. Rosetti-Bălănescu.

¹⁰⁾ *Idem*.

¹¹⁾ *Revista pentru Istorie, Arheologie și Filologie*, X (1909), p. 219; Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 17; Iorga, *Despre Cantacuzini*, pp. CXIII, CXX; trei scrisori a lui, către Nicolae Kritias marele ecleziarh constantinopolitan, din anii 1678 și 1682 sunt semnate de *Rev. Ist.*, XIX, pp. 251, 252, după Νέος Ἐλληνομνημον IV, 206, 399.

¹²⁾ *Cronica lui Constantin Căpitanul*, Ed. Iorga, p. 192.

¹³⁾ I. C. Filitti, *Arch. C.*, p. 230.

¹⁴⁾ Scrisoara Aristarhi sus citată.

¹⁵⁾ *Idem*; Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 235; D. Cantemir, *Vita* (Ed. Ac. Rom.), p. 49.

¹⁶⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 17.

¹⁷⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 223, spune că a fost surghiunit la Rodos; C. Erbiceanu, (*Cronicarii Greci*, pp. 48, 49) spune că a fost surghiunit la Cipru.

¹⁸⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 256, unde se arată din nou că a fost în exil la Rodos.

¹⁹⁾ Kogălniceanu, *l. c.*

²⁰⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 749.

Iordache 3/III (Matca tuturor răutăților)¹⁾. (? 1645 — c. 1720).

Fiul lui Constantin I/II Cupariul²⁾ și al unei fiice a lui Scarlat Belglitzi³⁾. A fost căsătorit sigur de două ori și poate chiar de trei ori: 1. În anul 1675 cu Maria Dabija⁴⁾, cu care a avut o fiică Safta 3/IV⁵⁾; 2. Posibil cu o altă soție⁶⁾, care ar fi fost mama lui Neculai⁷⁾ 4/IV; 3. Cu Safta, fiica logofătului Neculai Racoviță⁸⁾. Cu aceasta a avut următorii copii: Constantin 5/IV⁹⁾, Ioniță 6/IV¹⁰⁾, Andrei 7/IV¹¹⁾; Ștefan 8/IV¹²⁾, Catrina 9/IV¹³⁾, Nastasia 10/IV¹⁴⁾, Victoria 11/IV¹⁵⁾, Rucsanda 12/IV¹⁶⁾ și Acsița 13/IV¹⁷⁾.

Nu știm câtă știință de carte a avut, de sigur că pe lângă limbile românească și grecească, înțelegea pe cele polonă și rusească, în urma șederii lui ca refugiat sau exilat în Polonia¹⁸⁾ și în Rusia¹⁹⁾. De asemenea nu era străin de limba turcească, deoarece și-a petrecut copilăria și tinerețea la Constantinopol. În orice caz pricepea nevoia culturii și fiii săi au fost crescuți de Iezuiți²⁰⁾, pe cari Iordache îi a ajutat²¹⁾. Priceperea nevoii culturii reiese și din faptul că pune să se copieze diferite scrieri²²⁾.

Pentru a se înțelege firea și rostul lui Iordache găsim trebuincios a cita următoarele rânduri ale lui R. Rosetti, privitoare la primii Rosettești:²³⁾

« Ca toți Greci veniți dela Țarigrad în țerile române, ei nu erau altceva decât niște aventurieri în deplinul și întregul înțeles al cuvântului: veniau aici numai pentru ca să cucerească avere și situații cu vază. Moldova și Țara-Românească erau, pentru Grecii din Țarigrad, ceea ce erau Mexicul și America de Sud pentru *hidalgii* săraci din Spania. Ba ele erau chiar ceva mai mult pentru Greci. Pe când Spaniolii aveau o țară ce o puteau numi a lor, Grecii din Țarigrad trăiau robiți de o împărăție păgână și fiind astfel ca și fără de țară, puțința de a-și face o patrie în frumoasele Principate de peste Dunăre nu putea să alcătuiască decât un temei mai mult pentru a-i atrage.

« Cupăreștii aveau toate însușirile unor aventurieri: agerimea de minte, îndrăsneala și dibăcia, dar aveau și cusurile lor firești: lăcomia și lipsa de orice scrupul. Crescuți într'un mijloc care gemea de două veacuri sub tirania cea mai sălbatică, cu totul dezarmați și neputincioși față de cumplitul arbitrar al Turcilor, învățase să mânuiască singura armă a neputincioșilor, intriga, cu cea mai desăvârșită măiestrie, iar tovarășa nedespărțită a acesteia, disimularea, nu avea taine pentru dânsii. Mijlocul în care ei crescuse la Țarigrad, fără a se putea numi intelectual, era neasemănat mai fin și mai cultivat decât acel al boierimii moldovene și muntene. Cupăreștii sau Rusetăștii, cum se iscălră ei în actele moldovenești, aveau asupra boierimii în mijlocul căreia se așezară o sdobitoare superioritate intelectuală. Era lucru firesc ca pământenii să fi fost cuprinși de ură față de acești străini cari știuse să acapareze atât de repede favoarea Domnilor și slujbile cele mai grase ».

Indeletnicirile lui Iordache au fost: pe de o parte politica²⁴), iar pe de altă căpătarea unei foarte mari averi.

Deși tatăl său ocupase slujbe în Țara Românească și în Moldova în prima jumătate a secolului al XVII-a, și deși unchiul său Antonie 2/II, jucase un rol de seamă în Moldova încă din 1661, prezența lui Iordache în Moldova nu este probabilă decât în anul 1666, când ar fi venit împreună cu Duca Vodă²⁵), numit în scaunul dela Iași prin influența ce o avea la Poartă, Constantin Cupariul, tatăl lui Iordache²⁶).

Cu ajutorul lui Duca puse mâna pe slujbe mari, dovedind o agerime și o dibăcie deosebită²⁷). Purtarea lui, ca și cea a celorlalți Greci aduși de Duca Vodă, fu una din pricinile răscoalei Hăntășcilor (1672)²⁸). Mazilit în 1673, Duca fu numit domn al Țării-Românești în 1674; Iordache îl urmă în noul scaun, fiind numit mare postelnic, slujbă în care-l găsim în anii 1674—1678²⁹), fiind și unul din ispravnicii care duceau domnia în lipsa lui Duca, dus la asediul Cehrinului în 1678³⁰). Pe când Iordache se afla în Țara Românească, în Moldova domnia unchiul lui Iordache, Antonie V.V. 2/II, pe care-l dușmănia Duca și contra căruia același domn muntean făcea intrigi³¹). Deși înrudit cu Cantacuzinii³²) Iordache s'a unit cu partida opusă acestora, ceea ce a dat loc la nenumărate intrigi și la o ură crâncenă, între Cantacuzini pe de o parte și Iordache și frații săi pe de alta, ură ce a ținut ani îndelungați³³).

În 1678, Duca a fost trecut domn la Iași, în locul lui Antonie Rosetti V.V. 2/II, și a obținut curând și domnia peste Ucraina³⁴).

Nu avem nicio știre despre Iordache în cei șapte ani cari urmează.

În vara 1685, Constantin Cantemir, fiind numit domn al Moldovei, cu ajutorul lui Șerban Cantacuzino, care-i pusese ca condiție prinderea și uciderea lui Iordache și a fratelui său Manolache 4/III³⁵), arestează pe Iordache, îl chinuște și-i ia 30 de pungi de bani³⁶), slobozindu-l pe chezașia lui Gavriliță vornicul și a lui Velicico hatmanul³⁷). Șerban Cantacuzino, nemulțumit, intervine din nou la Cantemir, zicând că Iordache-i datorește bani³⁸). Vestit de Velicico Costin, Iordache fuge în Ungaria³⁹), unde în curând vine și nevasta sa, pe care căutase să pună mâna Șerban Cantacuzino, trimetând la Grozești (pe Oituz), unde se afla ea, o mână de oameni, cari au trebuit să se mulțumească cu prada lucrurilor ei⁴⁰). Cantemir ia moșiile Răcăciuni, Domnești și Sascut, ale lui Iordache⁴¹). Dar acesta trecuse la Constantinopol, de unde se împacă cu Cantemir și vine în Moldova⁴²). Împăcarea a fost desigur ușurată prin politica de credință către Poartă a lui Constantin Cantemir⁴³), politică care era și a lui Iordache⁴⁴).

În 1687 este numit vistiernic mare⁴⁵) și cât a mai trăit Constantin Cantemir, Iordache a fost atotputernic în Moldova⁴⁶). Această atotputernicie a mărit vrajba cu Muntenii (Constantin Brâncoveanu purta lui Iordache aceiași ură ca și Șerban Cantacuzino⁴⁷) și a făcut să se nască în Moldova o opoziție condusă de frații Miron și Velicico Costin⁴⁸). La intrigile lui Brâncoveanu, Cantemir și Iordache Rosetti răspundeau cu alte intrigi⁴⁹), iar Costineștii și-au plătit opoziția cu capetele⁵⁰). Iordache a abuzat de puterea sa, este sigur⁵¹), dar la nevoie venia în ajutorul țării⁵²) și era dregător priceput⁵³).

La moartea lui Constantin Cantemir (1693), Iordache Rosetti pune domn pe fiul acestuia Dumitru⁵⁴), a cărui domnie însă a fost scurtă (20 Martie — 18 Aprilie 1693), căci Turcii au numit, ca domn pe Constantin Duca, ginerele lui Constantin Brâncoveanu⁵⁵). Cum a aflat de această numire, Iordache a fugit în Cetatea Neamțului⁵⁶), ocupată atunci de Poloni, unde i-a venit și nevasta, după ce fusese închisă la Focșani⁵⁷). Duca a pus mâna pe tot ce găsisese că era a lui Iordache⁵⁸), și a căutat a lua și Cetatea Neamțului, dar nu a putut⁵⁹); Iordache, la rândul său, scria scrisori peste scrisori contra lui Duca la prietenii săi Turci⁶⁰). C. Duca, fiind mazilit, la 15 Decembrie 1695, și Antioh Cantemir fiind numit domn⁶¹), Iordache vine la Iași și-i impută fostului domn persecuțiile⁶²). Sub Antioh Cantemir, Iordache este iarăși puternic⁶³) și intrigile lui C. Brâncoveanu contra lui⁶⁴) și ale lui Iordache contra domnului muntean își urmează șirul⁶⁵). Brâncoveanu obține totuși mazierea lui Antioh Cantemir în 1700, iar Iordache Rosetti fuge, pe la Hangu, în Polonia⁶⁶). Constantin Duca, înlocuitorul lui Antioh Cantemir, știind că nu poate trăi altfel, trimise la Iordache pe episcopul Avrentie, care-l convinsese să se întoarcă în Moldova⁶⁷), unde domnul îi încredință vornicia mare a țării de jos⁶⁸). Iordache, solicitat

de Brâncoveanu, se împacă cu acesta, care-i propuse ca preț al împăcării, căsătoria fiicei sale Ancuța cu Nicolae 4/IV, fiul lui Iordache; mijlocitorul a fost mitropolitul Hrisant Nottara ⁶⁹). În acest timp Iordache, ațâța pe boieri contra lui Duca ⁷⁰) și făcea intrigi la Poartă pentru mazierea acestui domn ⁷¹), care, la plecare, luă însă cu prizonier pe Iordache ⁷²). Ajuns la Constantinopol, Iordache își capătă libertatea și obține domnia pentru ruda sa Mihai Racoviță, ceea ce aduce lui Iordache din nou atotputernicia în Moldova ⁷³), atotputernicie pe care o exercita atât prin influența ce o avea la domn, cât și prin faptul că împânzise toate slujbele cu neamurile sale ⁷⁴).

Mihai Racoviță e înlocuit, în Februarie 1705, cu Antioh Cantemir; Iordache Rosetti fuge în Muntenia, de unde se întoarce în urma împăcării cu Antioh Vodă, mijlocită acum de C. Brâncoveanu ⁷⁵), ceea ce nu împiedecă pe Iordache să facă intrigi la Poartă contra domnului său ⁷⁶). Acesta-l închide și-i ia zece pungi de bani, dar, când e chemat la Tighina, pune pe Iordache Caimacam ⁷⁷). Revenind Mihai Racoviță ca domn (31 Iulie 1707), Iordache este din nou atotputernic ⁷⁸). La noua maziere a lui Mihai Racoviță (1709) și numirea lui Neculai Mavrocordat, Iordache fuge în Polonia, de unde se întoarce curând ⁷⁹). Dar, după obiceiul lui, face intrigi contra domnului care pune mâna pe dânsul și îl judecă în fața boierilor. Abuzurile sale, neconținutele sale intrigi, ura ce o stărnise în țară, sunt înfățișate dramatic de Neculai Costin, care mai arată și pedepsele ce i se hotărâseră, moartea sau tăierea limbii, dar și semeția cu care înfruntă invinuirile ce-i se aduceau. Scapă de moarte și de schingiuire în urma intervenției boierilor, dar Mavrocordat îl ține închis până ce este mazilit, în Noemvrie 1710 ⁸⁰). Este din nou caimacam, până la sosirea noului domn, Dimitrie Cantemir ⁸¹). Iordache nu aprobă nici legătura cu Rusia, fiind pentru o politică de expectativă ⁸²), nici dorința lui D. Cantemir de a căpăta domnia ereditară ⁸³); este arestat de Ruși, după cererea domnului moldovan și trimes, escortat de 50 dragoni, mai întâi la Soroca și apoi la Kiev, unde a fost ținut vreo doi ani ⁸⁴). Intervențiile cuscrului său, C. Brâncoveanu, la Constantinopol și cererea Porții fac ca Rușii să-i dea drumul în 1714, când a fost bine primit de Neculai Mavrocordat, din nou domn ⁸⁵).

Ulterior nu-i mai găsim urmele în cronici.

A încetat din viață după Noemvrie 1720, când își face testamentul ⁸⁶). În acest testament Iordache spune ⁸⁷) că, afară de alte bunuri, avea, în clipa căsătoriei sale cu Maria Dabija (1675), numai bani 50 de pungi. Prin acea căsătorie averea îi s'a mărit mult căci a căpătat ca zestre 30 de sate ⁸⁸), pe care de altfel le-a dat ca zestre fiicei sale Safta ⁸⁹).

Prin a doua lui căsătorie a căpătat ca zestre: 61 moșii (24 sate întregi, 9 jumătăți de sate, părți din alte 28 sate) vaduri de moară și vii ⁹⁰).

În sfârșit a cumpărat o sumă de moșii ⁹¹) sau a silit pe mulți a-i dărui moșii sau părți de moșii ⁹²), așa că la sfârșitul vieții sale avea cea mai mare avere teritorială din Moldova ⁹³): 90 sate întregi — fără de cele

date zestre fiicei sale Safta — 12 jumătăți de sat, pământuri în alte 67 sate, vaduri de moară în alte 7 sate și loc de casă în Iași⁹⁴). O bună parte dintre moșii au fost « făcute », adică luate prin abuz, dela răzăși, fie de Mihai Racoviță (12), fie de însuși Iordache (49)⁹⁵.

W. G. Rose
1883

Iscălitura lui Iordache 3/III: (A. R. Msse CLXXXIX, 135).

¹) Supranumit astfel de Neculai Costin (Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 70).

²) Kogălniceanu, o. c., II, p. 227; *Arh. I. Tr.* 1763, op. 2014, dos. 23, fila 602 (verso); Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 334; R. Rosetti, *Note*, p. 5.

Era frate cu Mihalache 1/III: Kogălniceanu, o. c., II, pp. 227, 235, 279; D. Cantemir, *Vita* (Ed. Ac. Rom.), p. 47.

Era frate cu Lascarache 2/III: Kogălniceanu, o. c., II, pp. 227, 235, 243.

Era frate cu Manolache 4/III: Kogălniceanu, o. c., II, pp. 85, 92, 173, 227, 235.

Era frate cu Scarlatache 5/III: Kogălniceanu, o. c., II, pp. 227, 235, 279, 281; testamentul lui Iordache 3/III din Noemvrie 1720 (copie în arhiva din Solești).

Fratele său mai mic Manolache 4/III, fiind al doilea comis la 5 Octomvrie 1671 (A. R. Msse, LXXXII, 21), trebuie să se fi născut cel mai târziu în 1650, dacă nu înainte, deci Iordache s'a născut înainte. Cronicarul I. Neculce (Kogălniceanu, o. c., II, p. 263) îl arată ca bătrân și slab în 1700, când avea deci cel puțin 65 de ani; ar fi fost născut deci în 1635, când tatăl său era cam de 35 de ani.

³) R. Rosetti, *Note*, p. 5; I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Caragea; Emile Legrand, *Généalogie des Mavrocordat de Constantinople*, p. 11.

Piatra de mormânt a Mariei, moartă la vârsta de 15 ani, la 3 Octomvrie 1677, în Mânăstirea Bărnova (Melhisedec, *Notițe istorice*, pp. 283, 284; Iorga, *Inscripții din bisericile României*, II, p. 214; Hurmuzaki, XIV, p. 219; Mitropolia Iași, *Condică VIII*, 12 (caetele Tanovicănu la Arhivele Statului din București); *Arhiva Genealogică*, I, pp. 107—114; II, pp. 59—67; *Rev. Ist.*, XII (1926), pp. 243—245; Iorga, *St. Doc.*, V, pp. 48, 99; XV, pp. 132, 214, 215; Sit. Spiridon, Pișcani, I, 9 (fișe T.); Ghibănescu, *Sur. Izv.*, IX, p. 105.

Maria murind la 3 Octomvrie 1677, după ce « puțin a trăit laolaltă cu Gheorghie, om ales din neamul domnesc al Rusetștilor » (inscripția de pe mormânt citată de Melhisedec), căsătoria ei făcându-se în timpul domniei lui Duca în Muntenia (1674—1678) după arătările lui Neculai Costin (Kogălniceanu, o. c., II, p. 17), este probabil că a avut loc în 1675.

⁴) Testamentul lui Iordache 3/III — Noemvrie 1720 (copie în arhiva din Solești); Sft. Spiridon Pișcani, I, 9 (fișe T.); Mitropolia Iași, *Condică VIII*, 12 (fișe T.); *Arhiva Genealogică*, I, pp. 107—114; II, pp. 59—67; Iorga, *St. Doc.*, V, p. 99.

Că cu prima sa soție Iordache 3/III n'a avut decât pe Safta, reiesă și din faptul că Iordache îi dă ca zestre întreaga zestre ce o primise la căsătoria lui cu mama Saftai (Ghibănescu, *Sur. Izv.*, IX, pp. 190—195).

⁵) La mitropolia din Iași este o piatră de mormânt cu următoarea inscripție, publicată de d-l Iorga (*Inscripții din bisericile României*, II, p. 173): « Ațășii piatră iaste pusă pe mormintul Visternicăsai Zamfiriei din cheltuiala dumnilui soțului dumnei Gheorghie, Marelui Vistiarnic, s'a d'ăut Io Constantin Voevod, vlt. 7196 MCM Aprilie 17, 1688 ». D-l Iorga adaugă că această Zamfiră « pare să fie o soție a lui Iordache Ruset ». Lucrul nu este posibil, pentrucă dacă întâia sa soție, Maria Dabija, încetase din viață la 3 Octomvrie 1677, căsătoria cu cea de a doua, Safta Racoviță, trebuie să fi avut loc înainte de 17 Aprilie 1688, data morții acestei Zamfirie, pentrucă Catrina 9/IV, una din fiicele Saftai a fost măritată în 1702 (vezi la dansa), iar fiul Saftai, Ștefan 8/IV, era sluger în 1705, deci născut înainte de 1688.

⁶) Testamentul lui Iordache 3/III, 1720 Noemvrie (copie în arhiva din Solești); Sft. Spiridon, Popricani II, 11 (fișe T.); Kogălniceanu, o. c., II, pp. 274, 289; Diploma imperială austriacă din 25 Februarie 1733, prin care i se conferă titlul de conte; A. R. Msse CXII, 128.

Neculai 4/IV care de sigur nu e fiul Mariei Dabija (vezi nota 5 mai sus) nu poate fi nici fiul Saftai Racoviță, deoarece nu capătă nimic din moștenirea ei (testamentul lui Iordache 3/III și actul de împărțire din 1765). Diploma imperială suscitată zice că Neculai 4/IV ar fi frater germanus cu Constantin 5/IV, ceea ce înseamnă că era frate consanguin cu Constantin 5/IV, fără a elimina posibilitate să fi fost frate uterin (cfr. G. Freud, *Grand dictionnaire de la langue latine*, ediția franceză 1862, sub voce). Ar fi atunci două ipoteze: a) Neculai 4/IV să fi fost un fiu natural din vreo legătură a lui Iordache 3/III dintre cele două căsătorii, b) Iordache 3/III să mai fi fost căsătorit odată, între moartea Mariei Dabija și căsătoria cu Safta Racoviță.

⁷) R. Rosetti, *Note*, p. 5; document din 1690, August 1 (Doc. Roznovanu, Sâncă 28, fișe T.); testamentul lui Iordache 3/III, din Noemvrie 1720 (copie în arhiva din Solești); Zapis din 7205 (1697) Iulie 30, în *Apostolul* (An. I, Iulie-Septemvrie 1935, p. 31); *Rev. Ist.*, XII (1926), p. 243; Ghibănescu, o. c., XVII, p. XLVII; Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 416.

Nunta lui Iordache cu Safta a avut loc după moartea Mariei (1677) și înainte de 1 August 1690, când este arătată ca soție a lui.

Ea a murit în țara ungurească, unde fugise când fusese exilat bărbatul său în Rusia (1711—1714) (Kogălniceanu, o. c., II, p. 317).

Ordinea, în care sunt arătați copiii Saftiei, este acea arătată de documente, dar probabil nu aceea reală, căci Catrina 9/IV de pilda, măritată în 1702, nu poate să fi fost mai tânără ca toți frații ei.

¹⁾ Testamentul lui Iordache 3/III, suscitată; Kogălniceanu, o. c., II, pp. 101, 173; A. R. Msse, XVIII, 89; XXV, 101; LXXXI, 56 [Act de împărțire din 1765 Octomvrie, de pe acest act sunt copii în arhiva Rosetti Roznovanu (Stânca 76, fișe T), arhiva din Solesti (copie din Mai 1704), arhiva d-lui G. T. Kirileanu (copie din 13 Decemvrie 1804); a fost publicat în *Bul. Com. Ist.*, VIII, pp. 85—88]; A. R. Msse, condicele 38, foaia 405 și 237, foaia 435.

²⁾ Testamentul lui Iordache 3/III suscitată și actul din 1765 Octomvrie suscitată; A. R. Msse, XCV, 60.

³⁾ Testamentul și actul din Octomvrie 1765, suscitată; *Uricariul*, XX, pp. 89—92; act din 14 Ianuarie 1741, în documentele Roznovanu (Stânca) depuse la Arhiva Statului din Iași.

⁴⁾ Testamentul și actul din Octomvrie 1765, suscitată; A. R. Msse, condica 13, ff. 57, 58 și condica 237, f. 239; A. R. Msse, CXLIII, 131; Arh. I., condica K, 353.

⁵⁾ Jalbă din 1828 a soției lui Ionită 26/VI (A. R., Hârtii Balănescu, necatalogate).

⁶⁾ Testamentul și actul din Octomvrie 1765, suscitată.

⁷⁾ Testamentul și actul din Octomvrie 1765, suscitată; A. R. Msse, XV, 7; Doc. M-rea Râșca, IV, 3 (fișe T); Doc. Rosetti-Roznovanu Petricani, 26 (fișe T).

⁸⁾ Testamentul și actul din Octomvrie 1765, suscitată; Doc. din 7249 (1741) Ghenarie 14 în documentele Rosetti-Roznovanu (Stânca) depuse la Arhiva Statului din Iași; Fundația Ferdinand, Iași XXIII, 36.

⁹⁾ Testamentul și actul din Octomvrie 1765, suscitată; *Bul. Com. Ist. Rom.*, IV, p. 222.

¹⁰⁾ Acte din 30 Mai 1700 și 13 Martie 1765 în arhiva M. Costachescu-Iași, date în extenso la biografia Acsitei 13/IV.

¹¹⁾ În 1695 (Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 334); în 1700 (Kogălniceanu, o. p., II, pp. 268, 269); în 1710 (*Id.*, II, p. 295).

¹²⁾ Unde a stat doi ani (Kogălniceanu, o. c., II, p. 317).

¹³⁾ P. P. Panaiteșcu, *Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin*, p. 16.

¹⁴⁾ Panaiteșcu, *I. c.*; Iorga, *St. Doc.*, II, pp. 62—68.

¹⁵⁾ Toroușiu, *St. doc. lit.*, V, pp. 74, 75; *Rev. Ist. XXII*, p. 366.

¹⁶⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 6.

¹⁷⁾ « Iordache, supranumit matca tuturor răutăților, fu adevăratul stăpân al Moldovei vreme de peste douăzeci de ani. Domnii, spre a rămăna în scaun, trebuiau să se înțeleagă cu dansul; mulți din ei au fost mazișii numai prin voința lui cu ajutorul fraților săi rămași la Țarigrad » (R. Rosetti, *Note*, p. 6).

¹⁸⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 195. În arătarea victiilor lui Iordache 3/III, s'a folosit, pe lângă izvoarele arătate în note, lucrarea de licență a d-rei Ioana Rosetti, intitulată *Iordache Ruset* și publicată în *Revista Istorică Română*.

¹⁹⁾ Constantin Căpitanul, *Istoriile domnilor Țării Românești în Magazinul istoric*, I, p. 351; Kogălniceanu, *I. c.*

²⁰⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 6, 7.

²¹⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 197.

²²⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 17; Iorga, *Despre Cantacuzini*, pp. CXII, CXX—CXXII; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 52; X, pp. 159—161; *Teodor Codrescu, Revista istorică*, An. II, p. 132.

²³⁾ Constantin Căpitanul, o. c., Ed. Iorga, pp. 14, 17.

²⁴⁾ Kogălniceanu, o. c., II, pp. 14, 15.

²⁵⁾ Prin căsătoria bunicului său Lascăr 1/I cu Bela Cantacuzino.

²⁶⁾ D. Cantemir, *Vita*, Ed. Ac. Rom., p. 47; V. A. Urechiă, *Un nou document dela Constantin Cantemir Voda* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. XVII, p. 107. Urechiă greșete crezând că e vorba de Iordache Cantacuzino; R. Rosetti, *Note*, p. 6; Kogălniceanu, o. c., II, pp. 18, 215, 216.

²⁷⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 227.

²⁸⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 232.

²⁹⁾ Kogălniceanu, *I. c.*

³⁰⁾ Iordache 3/III s'a desvinovățit, după cum reiese din cartea de judecată publicată de V. A. Urechiă, o. c., pp. 191, 199; R. Rosetti, *Note*, p. 7.

³¹⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 232.

³²⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 234.

³³⁾ V. A. Urechiă, o. c., p. 197.

³⁴⁾ D. Cantemir, o. c., pp. 47, 49; Kogălniceanu, o. c., II, p. 234, III, p. 87.

³⁵⁾ Kogălniceanu, o. c., II, pp. 232, 233, 235.

³⁶⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 235.

³⁷⁾ Kogălniceanu, o. c., II, pp. 234, 235; III, p. 87; vistiernic îl găsim la 1 Mai 1689 (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 360), 4 Iulie 1690 (A. R. Msse, XXXVII, 97), August 1690 (Iorga, *St. Doc.*, XXII, p. 357), 1 Mai 1692 (Rosetti Roznovanu, *Diverse*, I, 50, fișe T.), 7 Iunie 1692 (St. Spiridon, Popricani, II, 11, fișe T.).

³⁸⁾ Kogălniceanu, o. c., II, 235.

³⁹⁾ Kogălniceanu, o. c., II, pp. 236, 240, 242; D. Cantemir, o. c., pp. 49, 50, 58.

⁴⁰⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 240.

⁴¹⁾ Kogălniceanu, o. c., II, pp. 235, 242, 243; *Magazin Ist. Dacia*, V, p. 123.

⁴²⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 241, unde se arată că tăierea capetelor Costineștilor s'a făcut după

indemnului lui Iordache 3/III.

⁴³⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 52, 53; Kogălniceanu, o. c., II, pp. 235, 243.

⁴⁴⁾ Arh. I., *Condica Asache*, II, pp. 80, 81.

⁴⁵⁾ Vorbind de Iordache Rosetti 3/III în timpul domniei lui Antioh Cantemir, Neulce spune

că era mai ales și cap bun de-i ajungea la toate socotelile de domnie lui Antioh Vodă cu cinste și pace (Kogălniceanu, o. c., II, p. 257).

⁵⁴) Kogălniceanu, o. c., II, p. 244.

⁵⁵) Kogălniceanu, o. c., II, p. 245.

⁵⁶) Kogălniceanu, o. c., II, p. 39; III, p. 89; dar pare a fi fost apoi și în Polonia, căci ambasadorul francez scrie, la 21 Iunie 1695, regelui, că Iordache se află la Mariampol, unde, după spusa Domnului Moldovei, intercepta scrisorile lui de Castagnières către Poloni (Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 334).

⁵⁷) Kogălniceanu, o. c., II, p. 247; III, p. 89; *Magazin istoric*, V, p. 130.

⁵⁸) Kogălniceanu, o. c., II, p. 247.

⁵⁹) Kogălniceanu, o. c., II, p. 252.

⁶⁰) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 247, 252; *Magazin istoric*, V, pp. 148 sqq.

⁶¹) Kogălniceanu, o. c., II, p. 254.

⁶²) Kogălniceanu, o. c., II, 254.

⁶³) Kogălniceanu, o. c., pp. 256, 257, 263; III, p. 90, mare vistier la 30 Iulie 1697 (Stoide și Turcu, *Documente și regeste din ținutul Neamțului*, p. 31), tot mare vistier la 3 Mai 1698 (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 323).

⁶⁴) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 257, 258.

⁶⁵) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 257, 258.

⁶⁶) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 45, 267, 268, 269.

⁶⁷) Kogălniceanu, o. c., II, p. 270; Melhisdec, *Cronica Romanului*, p. 315.

⁶⁸) Kogălniceanu, o. c., II, p. 275.

Ca mare vornic, martor într-un zapis din 12 Decembrie 1704 (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 227; A. R. Msse, Cond. 13, ff. 57, 58; XCV, 60; cond. 237, filele 4.5—239; XXXVI, 101; XV, 7).

⁶⁹) Kogălniceanu, o. c., II, p. 274; D. Cantemir, *Istoria ieroglifă* (Ed. A. Rom.), pp. 104, 105.

⁷⁰) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 270, 271, 275.

⁷¹) Kogălniceanu, o. c., II, p. 274.

⁷²) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 48, 49, 277; III, p. 114.

⁷³) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 278—280, 287; III, pp. 94, 114.

⁷⁴) Kogălniceanu, o. c., II, p. 280.

⁷⁵) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 281—283, 287.

⁷⁶) Kogălniceanu, o. c., II, p. 287.

⁷⁷) Kogălniceanu, l. c.; A. R. LXX, 41.

⁷⁸) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 288, 289. « chiverniseala și cinstea toată a țării, era după Iordache

Ruset vornicul măcar că nu era cu boierie; ce vrea el să facă, făcut era și de domnie » (I. Neculce, apud Kogălniceanu, o. c., II, p. 289).

Vezi raportul ce-l trimite Iordache 3/III noului domnitor la 25 Iulie, publicat de d-l Aurel V. Sava, în *Revista istorică română*, VII, pp. 167, 170.

⁷⁹) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 79, 295.

⁸⁰) Deși « din porunca lui Neculce Vodă se afla mai înaintea altor boieri cu dregătorie » (I. Neculce, apud Kogălniceanu, l. c.); Kogălniceanu, o. c., II, pp. 82—84, 296, 297, 301. Mavrocordat îi a luat 10.000 lei, ce i-au fost restituiți ulterior (A. R. Condicta Mavrocordat — ms. 237, filele 1 verso, 122).

⁸¹) Kogălniceanu, o. c., III, pp. 41, 126.

⁸²) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 86, 301.

⁸³) Kogălniceanu, o. c., II, p. 311; dar a semnat proclamația de unire cu Rusia (Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 397).

⁸⁴) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 103, 104, 316.

⁸⁵) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 103, 316, 317.

⁸⁶) Kogălniceanu, o. c., II, pp. 173, 317, 341.

⁸⁷) Copie în arhiva din Solești.

⁸⁸) Copie în arhiva din Solești.

⁸⁹) Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, IX, pp. 190—195.

⁹⁰) *Idem.*

⁹¹) Covurlui: Satul Oancea.

Dorohoi: Jumătate satului Durnești.

Fălcui: satele Verdeșani, Baloșani; Soporăni, câte jumătate din satele Balănești și Greci; părți

din: Bobușani, Crețana, Mănești, Pișcani, Roșiori, Scheișoara, Streșnești.

Hârslău: satele Novaci și Storoști. Vii la Cotnari și Deleni.

Hotin: satele Marcovăi, Mihălcăul, Varticăuți.

Iași: părți din Chisrăi și din Semeni.

Lăpușna: jumătăți din satele Pietrosul și Policeani; câte o treime din satele Bărlădești și Mărinici;

părți din satele: Tronești, Vasaiani și Vrabiani; locul Juriescului.

Neamț: satul Roznov.

Orhiu: satele Budești, Cripocul, Sărcanii, Ustia și Văscăuții; parte din Mihuccani.

Soroca: satele Cosanecăuții și Nemțanii.

Tecuci: satul Schipoteni, cu vie; părți din: Gârlești, cu vie, Băcești, Zahăicani.

Tutova: satul Cănești.

Vaslui: satele: Ciopul, Codăești, Dusăești, Solești și Toderești. Câte o jumătate din satele: Focșăști, Friptulești, Mănești, Negești și Surinești; părți din Burdujani, Burghilești, Românești, Itrinești, Părășani, Ruliani, Săpoteni, Sărbotești. (A. R. Msse, XVIII, 89; copie din 25 Februarie 7240 (1732) în arhiva din Solești; R. Rosetti, *Pământul, Săteni și Stăpâni în Moldova*, p. 249—251).

⁹²) În 1685 i se iau de domn satele Domnești (pentru proprietatea asupra acestuia vezi: A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, XVII, pp. 197, 199; Iorga, *St. Doc.*, V, p. 586), Răcăciuni și Sascut (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, XVII, l. c.); deci le avea.

La 18 Februarie 1686, cumpără loc sterp ce a fost vie în Pășcani (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 321). În 1689 i se restituiesc satele Domnești, Răcăciuni și Sascut (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, XVII, l. c.).

În 1600 i s'au dat satele Drăgășanii și Scheia în socoteala celor 30 pungi ce i se luase cu cinci ani

în urmă (Condica Asachi, I. c.; *Uricariul*, IX, p. 212). Tot în 1690 cumpără: Săvenii (Dorohoi), Cozmeștii și Mirceștii (Suceava), Posadnicii (Iași), Zămeștii (Hotin) (A. R. Msse, XVIII, 89; hârtii Rosetti Roznovanu Petricani 26, Stâncă 28, ambele în fișele T.; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 78—80) și pământ la Vlammic-Răcăciuni (*Rev. Ist.*, XII, p. 243).

În 1691 cumpără 1½ pogone vine parăginită la Cruce (Putna) (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 323).
În 1692 cumpără: Zămeștii (Orhei), Cumărul (Hotin), jumătate sat Dobrotești (Putna), Boiceni (A. R. Msse, XVIII, 89; L. T. Boga, *Documente Basarabene*, *Arhivele Basarabiei*, V, p. 86); hârtii Rosetti Roznovanu Boiceni și Cumărul, fișe T.) și ia pentru o datorie a lui Velicico Costin satul Zugar (A. R. Msse, XVIII, VIII, pp. 52, 53 și hârtii Rosetti-Roznovanu, *Diverse*, I, 59, fișe T.).

În 1693: Bricenii și Hrimăncăuții (Hotin), parte din Molodova, satul Rădeana (Bacău) (A. R. Msse, XVIII, 89; XXII, 279; Boga, I. c.; A. Băleanu, *Documente și regeste Moldovenesti în Cercetări istorice*, X—XII, p. 296; hârtii Rosetti Roznovanu — Moldova în fișe T.).

În 1696: trei pământuri din Dănești (A. R. Msse, XIII, 185).
În 1697: Lomaciinți (Hotin), părți din Naslavce, Negrițești (Roman), Cosăuți (Hotin), Piticeni (Roman), Scheia (Vaslui), Neogoști (Vaslui), Surinești (Vaslui), Hliniștea (Hotin), părți din Bolhăuți (Hotin), Lalova (Orhei), Carăuțești (Roman), Calimanul (Roman) (hârtii Rosetti Roznovanu, Lomaciinți, Ungureni II, 4, Cosăuți, Nislovce, fișe T.; Biblioteca Ureche, Galați, 4: *Apostolul*, I, p. 31; act din 7205 Iulie 30 în hârtiile Rosetti Roznovanu depuse la Arh. I.; act din 7205 Aprilie 26, același depozit).

În 1698: Telineștii (Orhei), Mănjeștii (Vaslui) (M. Costăchescu, *Satul și târgul Telinești*, p. 24, A. R. Msse, XVIII, 89).

În 1699: Tărășăuții, Dămăcușanii și Rohoteștii (Vaslui), Edinții (Hotin), Milianca (Dorohoi) (hârtii Rosetti Roznovanu, Tărășăuți, fișe T.; A. R. Msse, XVIII, 89; Iorga, *St. Doc.*, VI, pp. 148, 149);

În 1700: Tohatinul (Orhei), părți din Moicești (Vaslui) și Vasianii (Lăpușna) (A. R. Msse, XVIII, 89; *Bul. Com. Ist. Rom.*, IV, p. 216).

În anii 1697, 1698, 1699, 1700: Tintceștii, Horjeștii și Păneștii (Fălcu), Berești, părți din Mihaileni, Bordești, Torcești, Miclești și Pogonești (Putna) (A. R. Msse, VII, 80).

În 1704: Chișereci, pământuri în Dăncești (A. R. Msse, XIII, 182, 184; XVII, 170); Poiana (Tecuți) (Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 585; R. Rosetti, *Pământul, Satenii și Stăpânii în Moldova*, p. 250).

În 1705: Hulubeștii, în schimbul unei datorii, Vaciiții, Bărăștii, tot pentru o datorie, părți din Dăncești (A. R. Msse, XIII, 180, 181; XVIII, 89; Mănăstirea Neamț, Piscul 2902 (fișe T.); Rosetti Roznovanu, Vacintii VI, 13, fișe T.).

În 1707: În Fălcu: pământuri la Bericșani, Munteni, Roșiori și Străhicia (A. R. Msse, XVIII, 89).
În Iași: pământuri în Scheia (A. R. Msse, XVIII, 89).

În Putna: pământuri în Igești, Lalești și Pogonești (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, p. 11).

În Roman: jumătate Hăbășești, jumătate Giurgești, pământuri la Scheia (A. R. Msse, XVIII, 89).
În Tecuci: Obârșia (A. R. Msse, XVIII, 89).

În Vaslui: Piticeni, Ciorteste, Vulturești, Zlatărești; părți în Comănești, Ciocărliești, Borăștii, Iacul Boaică, Nucești, Măcrești, Cotărlăești, Solești; silii la Dolhești, Botniani, Giurgești, Strocești, Pănești, Răucani, Martinești și Crasnășani (*Bul. Com. Ist. Rom.*, IV, p. 103).

În 1708: părți din Săveni (Rosetti Roznovanu, Petriceni 26, fișe T.).

În 1708: Oucești, două hize loc la Vaslui, Glodeni, jumătate din Hăbășești și din Giurgeni (Roman), locuri la Dămăcușeni și Oucești, jumătate din Pogonești (Iorga, *St. Doc.*, VI, pp. 96, 97, 149; VII, p. 325; Sf-tul Spiridon Turcești 7, fișe T.; Arhiva Al. Hina, Vaslui, 18, fișe T.; A. R. Msse, XIII, 180; Arh. I. Tr. 1714, op. 1946, dos. 597, filele 743, 744, 757).

În 1714: Trifăuții (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, p. 14).

În 1716: Țibucanii pentru o datorie (A. R. Msse, XVIII, 89).

Scăvenii (A. R. Msse, XXXVIII, 97) parte în Cumărul (Rosetti Roznovanu, Cumărul, fișe T.), parte din Popești (Arh. I., Condica K, Nr. 353, document din 7228 Martie 4), Bărzești, parte (Fundăția Ferdinand Iași, XIX, 95), Tupilații pe Elan (acte din 7208 Mai 30 și 1765 Martie 13, în arhiva M. Costăchescu-Iași). Și multe altele arătate ca cumpărate.

¹⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 8; R. Rosetti, *Pământul, Satenii și Stăpânii în Moldova*, pp. 249—251.

²⁾ Testamentul lui Iordache, copie în arhiva din Solești; actul de împărțire din Octombrie 1705, citat mai sus; A. R. Msse, XVIII, 89; R. Rosetti, *Pământul, Satenii și Stăpânii în Moldova* I. c.

³⁾ A. R. Msse, 3414.

⁴⁾ A. R. Msse, XVIII, 89; R. Rosetti, I. c.

Manolache 4/III (înaintea de 1650—1716).

Fiu al lui Constantin Cupariu 1/II¹⁾ și al unei fiice a lui Scarlat Beglitzi a fost căsătorit cu Irina N. Buhuș²⁾, cu care a avut patru copii: Nastasia 14/IV³⁾, Anița 15/IV⁴⁾, Ștefan 16/IV⁵⁾ și Ileana 17/IV⁶⁾.

Pentru a înțelege vicața lui Manolache, ca și acele ale celorlalți frați ai săi, trebuie a se ceti biografia lui Iordache 3/III, care pare să fi fost conducătorul lor politic.

Venit în țară cu Duca Vodă, el era jitnicer în anii 1669—1672⁷⁾ și mare comis în 1672⁸⁾. Împreună cu frații săi a urmat pe Duca Vodă în Țara Românească, în timpul domniei sale acolo în anii 1674—1678⁹⁾.

În 1679 este în Moldova, unde, ca jîtnicer, cumpără pămînturi, ca și în 1682, când documentele îl arată postelnic¹⁰⁾.

Intovărășește pe Duca la asediul Vienei, în 1683, și nu-l poate scăpa din mâinile Leșilor care-l prinseseră la Dîmnești, din cauza sgîrceniei doamnei lui Duca¹¹⁾.

« Cuprins în ura cu care Șerban Cantacuzino prigonea pe frate său, Manolache fu silit să se desțারেze și el la începutul domniei lui Constantin Cantemir¹²⁾ și se întoarse numai după ce frate-său se împacă cu Domnul, primind întîi Starostia Putnei¹³⁾ și pe urmă Postelnicia¹⁴⁾. Sub urmașii lui Cantemir, Manolache urmă să împărțasească urile și prietenii, zilele bune și zilele rele cu frate-său¹⁵⁾. Ajunse Vornic al Țării de Sus în a doua Domnie a lui Mihai Racovița, în anul 1707¹⁶⁾. În întîia Domnie a lui Neculai Mavrocordat, acesta aruncă în închisoare pe Iordache Vîsternicul și puțin lipsi să-i taie limba¹⁷⁾. Voind să puie mîna și pe Manolache care se afla la țară, la Bogdănești pe Oituz, în ținutul Bacăului, trimise pe un Ciohodar cu vreo patruzeci de Seimeni ca să-l prindă și să-l aducă la Iași. Dar niște prieteni dîndu-i de veste, Vornicul strînze cincizeci de oameni voinici, slugi și țărani din satele sale și veni să ație calea oamenilor domnești în lunca de arini care acoperea malurile Căiuțului celui Mare, sub biserica Popenilor. Îndată ce Ciohodarul și ceata lui trecură pârâul Vornicul Manolache cu ai săi s'aruncară asupra lor. Oamenii domnești o luară la fugă îndată, dar Ciohodarul și vreo zece Seimeni căzură în mâinile Vornicului. Acesta, după ce luă scrisorile ce le găsi asupra Ciohodarului, îi trimise pe toți înapoi la Iași dar cu urechile tăiate, apoi trecu granița la Brețcu¹⁸⁾.

« În a doua Domnie a lui Neculai Mavrocordat, care de astădată trăia în bune relațiuni cu frații Rusetesți, oștenii leși și șvedezi cantonați în țară făceau fel de fel de jacuri și de stricăciuni. Cu toate cruțările ce le avea pentru Carol al XII-lea, Poarta trimise în sfârșit poruncă lui Mavrocordat să-i scoată din țară și o parte din acești oșteni fură desarmați fără împotrivire de Hatmanul Ion Buhuș și de Agii turcești¹⁹⁾.

« La Bacău era un număr însemnat de Leși și de Șvezi și ei erau deosebit de supărători,²⁰⁾ jăcuind când într'o parte când într'alta. Stolnicul Ștefan Ruset fiul lui Manolache, ședea la porțile Bacăului, la casa lui din satul Mărgineni, care era atunci înconjurată de un zid puternic. Sătenii din Mărgineni, ne mai putând răbda jacurile și siluirile oștenilor, se adăpostise cu ce aveau mai de preț în ograda Stolnicului, unde se strânsese merinde destule, porțile fură închise și o sdravănă strajă de pușcași pusă pe ziduri. Leșii încunjurară ograda, dar nu îndrăsniră să-i dea asalt.

« Stolnicul temându-se să nu se sfărșească merindele, căci avea de hrănit o mulțime de guri, se folosi de o noapte întunecoasă pentru a trimite tatălui său, la Bogdănești, știre prin trei oameni deosebiți despre împresurarea lui. Unul din oamenii trimiși, un Țigan, fu prins de Leși și muncit rău; ceilalți doi, un Ciangău și un Român ajunseră

împreună la Bogdănești a doua zi, pe la prânzul cel mare. Cum auzi vestea, Vornicul trimise să strângă vreo sută de oameni aleși, bine înarmați și toți călări din satele Bogdănești, Filipești și Grozești și porni cu ei pe la toacă. În drum ceata lui se mai mări cu oameni din Orașa și din Nadișa. Ajungând la Mărgineni înainte de ziuă și fără ca Leși să fi prins de veste, îi încunjurară, apoi un buciom dădu semnul năvălii. Leși deși loviți fără veste, se apărau cu îndârjire; fiind mai bine înarmați și mai deprinși cu mânuirea armelor, nu se știe dacă n'ar fi izbutit să puie oamenii Vornicului pe fugă, dar deodată porțile ogrăzii se deschiseră și Stolnicul Ștefan, urmat de slugile lui și de sătenii din Mărgineni, apucă pe Leși pe la spate. Luați între două focuri, ei se predară și fură legați burduf sau puși în butuce. Din Leși șaptesprezece ar fi căzut morți și la o sută ar fi fost prinși vii, cu patru steaguri, iar din oamenii Vornicului și ai Stolnicului n'ar fi căzut decât vreo zece.

«A treia zi, când Vornicul era să plece cu dâșii la Iași, i se aduse veste că la Bacău au sosit chiar în noaptea aceea trei ofițeri șvedezi cu mai multe slugi. Vornicul trimise vreo douăzeci de oameni să încunjure gazda lor și să-i ridice. Șvezii când se văzură încunjurați se puseră în apărare, dar Vornicul mai trimise un rând de oameni cu un credincios al său, Filipache Leca, un răzăș din satul Bucium, cu poruncă să aprindă acoperemântul casei în care se aflau străinii, dacă ei nu se predau. Filipache și cu oamenii lui pregătindu-se să îplinească poruncile primite, unul din Șvezi ieși din casă și ceru să vorbească cu Vornicul.

«Adus înaintea acestuia el îi spuse pe jumătate leșește pe jumătate românește că mai marele lor este un Polcovnic franțuz în slujba craiului șvedez, care venia din Țara Nemțească și voia să meargă la stăpânul său, la Tighina și că, dacă Vornicul îi va înlesni mergerea acolo, va primi o mulțumire crăească, Vornicul răspunse că el nu are altă volnicie decât să-i ducă pe toți la Domn, la Iași; îi va duce acolo cu cinste și nu se îndoiește că Domnul va înlesni mai marelui lor mergerea la Bender. Șvedul atunci se duse la tovarășii lui, apoi ei, după o scrută sfățuire între dâșii, merseră cu toții la Vornic.

«Ajunși aici, cel mai de seamă, care se zicea Polcovnic și *vorbia leșește cu tovarășii lui*, propuse Vornicului prin tovarășul care mai vorbise cu acesta, să-l trimită înapoi în Ardeal de unde venise, îndatorindu-se să plătească Vornicului ori câte mii de galbeni i-ar cere. Vornicul răspunse iarăși că nu poate decât să-l ducă la Domn, la Iași, căci altfel ar încăpea el (Vornicul) la mare prepus și mare pedeapsă și, cu toate rugămintele aceluia Polcovnic, rămase neînduplecat.

«Vornicul Manolache trimise chiar în seara aceea pe Filipache cu cărți către Domn, punându-l în cunoștința tuturor celor întâmplăte și cu poruncă să nu se oprească până la Iași.

«In vremea călătoriei între Bacău și Iași Vornicul avu grijă să nu-i lipsească nimica Polcovnicului și tovarășilor săi și fiecare ceas îi întăria credința ce o avusese de când dăduse ochi cu el că acel Polcovnic este

un boier mare, nu franțuz sau șved ci leah, căci de câte ori se credea nebăgat în seamă de Vornic și de Stolnicul Ștefan care mergea și el la Iași, sau de oamenii lor, vorbia nu franțuzește ci leșește cu tovarășii lui.

« Acel Polcovnic era Craiul Stanislav Lescinski și despre primirea și recunoașterea lui la Iași povestește Axinte Uricariul pre larg (*Letopi-sețe* II, p. 146 și urm.).

« Înainte de a părăsi Iașul, el dăruie Vornicului Manolache un frumos ciasornic, iar Stolnicului Ștefan o pereche de pistoale în rafturile lor. Aceste lucruri ar fi fost furate la Mărgineni, în anul 1717, de catanele rămase în urma expediției lui Frență »²¹).

Când a fost exilat fratele său Iordache 3/III în Rusia (1711), a plecat și Manolache peste graniță, întorcându-se în Moldova, în 1715²²).

A murit înainte de 7 Ianuarie 1717²³).

« Manolache Ruset era un bărbat de stat mijlociu și de făptură sprintenă, călăreț minunat și meșter în mânuirea tuturor armelor. Firea lui era neastâmpărată, îndrăzneată, iute la mânie și fudulă »²⁴).

Nu cunoaștem întreaga avere a sa²⁵), care deși nu a fost așa de mare ca a fratelui său Iordache, totuși a trebuit să fie destul de însemnată. Știm numai că a fost proprietar al moșiilor Bohotin (Iași-Fălcui)²⁶), Bogdănești (Bacău)²⁷), Borzești²⁸) (Bacău), Costuliani²⁹), Coșești (Cărligă-tura³⁰), Docolina³¹), Drăgușani³²), Făurești³³), Filipenii (Bacău-Te-cuci³⁴), Frăținești³⁵), Gănești³⁶), Hărtăneștii³⁷), Idriciul³⁸), Mădăr-jaci³⁹), Orgoești⁴⁰), Petricanii⁴¹), Ungurașii⁴²).

A avut de asemenea vie la Ruginești⁴³) și casă în Iași⁴⁴).

Iscăliturile lui Manolache 4/III, a soției sale Irina, precum și pecetia acesteia. (A. R. Msse. II, 280)

¹) Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 227; R. Rosetti, *Note*, p. 11, zice că era al treilea fiu.

Era nepot a lui Antonie V. V. 2/II: Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 602—605.

²) Era frate cu Iordache 3/III: Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 49, 85, 92, 227, 235.

Fiind comis și căsătorit în 1671 (A. R. Msse. LXXXI, 85), trebuie să se fi născut înainte de 1650.

³) Piatra de mormânt a Irinei (moartă la 7 Februarie 1713 — după cetirea lui R. Rosetti, *Note*, p. 14 și Gr. Tăbăcariu, *Bisericele Bacului*, pp. 22, 23 — la 7 Februarie 1716 — după cetirea d-lui Iorga, *St. Doc.*, XV, p. 27) (A. R. *Anale*, seria II, Tom. XXVII, p. 4); A. R. Msse. LXXXI, 21, 89; LXXXII, 85; CLII, 87; I. Antonovici, *Documente de ale foastelor schituri Orgoesti, Bogdanița, Pârvești, Cârșibajii și Mânzații*, pp. 30, 41; Arh. I., Documentele Mitropoliei Iași, plic XLIII, 9 (fișe T.); M. Costăchescu, *Satul Cristești cu trupurile sale Popișcani, Coșești și Bârbești din județul Iași*, pp. 9, 10; Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. 82.

⁴) Căsătoria s'ar fi făcut în anii 1669—1672 (R. Rosetti, *Note*, p. 11).

⁵) A. R. Msse. VII, 148 și 3336, fila 17; M. Costăchescu, *o. c.*, p. 9; R. Rosetti, *Note*, p. 14 M.

⁶) A. R. Msse. VII, 148 și 3336, p. 17; M. Costăchescu, *o. c.*, p. 9.

⁷) Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 146, 244; A. R. Msse. VII, 148; 3336 fila 17; XVI, 153; XVII, 107; LXXXVI, 69; Arh. I., condicta de judecăți pe 1792, f. 70, repertoriu lt. K, 368; Mitropolia Iași, condicta XVII, copii 5, fișe T.; Fund. Ferdinand Iași, XVII, 142; carte de judecată din 13 Iulie 1786

în colecția M. Costăchescu, Iași; M. Costăchescu, lucrări citate, la locurile citate; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 602—605; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 73, 74, 79.

- ⁹⁾ A. R. Msse. VII, 148; XXII, 278; R. Rosetti, *Note*, p. 14.
¹⁰⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 11.
¹¹⁾ A. R. Msse. LXXXII, 21, 22; R. Rosetti, *Note*, p. 11.
¹²⁾ R. Rosetti, *l. c.*
¹³⁾ M. Costăchescu, *Satele Bălțași, Codrești, Mădrăjești, Mădrăjanul și Bojila din județul Iași*, pp. 25—26.
¹⁴⁾ R. Rosetti, *l. c.*
¹⁵⁾ Constantin Cantemir jurase lui Șerban Cantacuzino că va prinde și omori pe frații Iordache 3/III și Manolache Rosetti 4/III (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 227).
¹⁶⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 235; Bogdana XLII, 9, fișe T.; A. R. Msse. III, 210; Sft. Spiridon, *condica Spitalului Focșani* 29, fișe T.
¹⁷⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 257, 280; M. Costăchescu, *o. c.*, p. 27; Melhisedec, *Cronica Romanului*, I, p. 320; A. R. Msse. cond. 237, filele 4, 5; VII, 174; LXXXI, 90.
¹⁸⁾ Constantin Brâncoveanu urmă cearta începută cu Șerban Cantacuzino (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 236). La maziirea lui C. Duca (18 Decembrie 1685) Manolache 4/III este unul din caiacami (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 254). Fuge în Tara Românească la indemnul fratelui său Iordache 3/III (*Idem*, II, p. 270). Este dintre boieri pe cari-i ia prinși, la Constantinopol, C. Duca (*Idem*, II, p. 49, III, p. 114).
¹⁹⁾ Brâncoveanu, în negocierile pentru împăcarea sa cu Iordache Rosetti 3/III, propune să se deie lui Manolache 4/III cămărașenia de Ocna și să i se înapoieze boieriiile ce-i le luase Duca Vodă (D. Cantemir, *Istoria ieroglifică* (Ed. A. R.), p. 105).
²⁰⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 70, 72, 85, 92, 295—297.
²¹⁾ Neculai Mavrocordat, când a persecutat pe frații Rosetti, a luat lui Manolache 4/III și 777 oi și Manolache a fost silit să vândă atunci un rădvan și patru iepe (A. R. Msse. XVI, 153).
²²⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 49, 280; Arh. I., Documente XL, 20; A. R. Msse. XIII, 221; dar un document din 1704 îl arată tot vornic, A. R. Msse. LXXXI, 5.
²³⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, 83.
²⁴⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, p. 85; R. Rosetti, *Note*, 12, nota 1.
²⁵⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 142 sqq.
²⁶⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 146.
²⁷⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 11—14; Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 146, 147, 156, 344; Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 426.
²⁸⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 173.
²⁹⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 14. Dar un document din 7227 (1716), Martie 3, aflat în arhiva René Bogdan, Gara Onești, arată că la acea dată un anume Postolache îi vinde două pogoane de vie la Ruginești.
³⁰⁾ R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 73, Nr. LVI; R. Rosetti, *Note*, I, c.
³¹⁾ R. Rosetti, *Note*, I, c.
³²⁾ A. R. LXXXI, 85, 89, 90; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului, passim*.
³³⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 72; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 73, Nr. LVI.
³⁴⁾ A. R. *Anale*, Seria II, Tom. XXVII, p. 4; faptul că soția lui a fost inmormântată acolo.
³⁵⁾ A. R. Msse. LXXXI, 91.
³⁶⁾ A. R. Msse. II, 280; VII, 148, 170, 174; CLII, 87; M. Costăchescu, *Satul Cristești, că trupurile sale Popiciani, Cosești și Bărbești din județul Iași*, pp. 9, 10.
³⁷⁾ Sft. Spiridon, Pișcani, II, 16, fișe T.
³⁸⁾ Arh. I., documente, pachet XL, 20.
³⁹⁾ Arh. I., documentele Mitropoliei Iași, plic XLIII, 9, Fișe T.
⁴⁰⁾ Document din 7200 (1692) Aprilie 20, original printre documentele date de d-l Vasilică Rosetti 56/IX, Academiei; A. R. Msse. CCXIII, 27; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 40, filele 27—29.
⁴¹⁾ A. R. Msse. LXXXI, 5.
⁴²⁾ A. R. Msse. VII, 148, 170; M. Costăchescu, *Satul Cristești... I. c.*; M. Costăchescu, *Satele Ruscăni (Buznea) și Gănești cu trupurile lor Cădecești și Moicești*, pp. 24, 25.
⁴³⁾ Fundația Ferdinand, Iași, XVII, 142.
⁴⁴⁾ Arh. I., *Condica Judec. pe 1792, f. 70*; repertoriu lit. K 368, fișe T.; Sft. Spiridon, Pișcani, II, 16, fișe T.
⁴⁵⁾ M. Costăchescu, *Satele Bălțași, Codrești, Mădrăjești, Mădrăjanul și Bojila din județul Iași*, pp. 25—27.
⁴⁶⁾ I. Antonovici, *Documente de ale foastelor schituri Orgoești, Bogdănișa, Pârvești, Cârțibași și Mânzați*, pp. 30, 41.
⁴⁷⁾ Sft. Spiridon, Pișcani, II, 16, fișe T.
⁴⁸⁾ A. R. Msse. XVII, 107.
⁴⁹⁾ Act din 7227 Martie 3 în arhiva R. Bogdan-Gara Onești.
⁵⁰⁾ O cumpără la 29 Octombrie 1684 (A. R. Msse. LXXXII, 22).

Scarlatache 5/III (înainte de 1650 — după 1709).

Era fiul lui Constantin Cupariul I/II¹⁾ și a fost căsătorit cu Victoria din Pera²⁾. A avut un fiu Iordache 18/IV³⁾.

Il găsim în Moldova încă din 1663, când iscălește, la 5 Iunie, un act cu privire la moșia Roznov⁴⁾.

Carierea lui a fost: În 1670 capuchiaia a domnului Moldovei Duca⁵⁾; în 1672 grămatic pe lângă Duca, Domnul Țării Românești⁶⁾ și tot

grămătic pe lângă același domn în 1678 și 1780⁷⁾; în 1689—1693 mare retor al bisericii din Constantinopol⁸⁾; apoi capuchihai a lui Constantin Cantemir⁹⁾ și a lui M. Racoviță¹⁰⁾. După mazilirea acestui din urmă domn, scria din Constantinopol fratelui său Iordache 9/III cum că « el nu doarme, ce umblă tare, pentru să se măzilească Neculai Vodă (Mavrocordat) și cum este bună nădejde, că fără zabavă va lua lui Mihai (Racoviță) Vodă domnia »¹¹⁾. Fiind în Iași la mazilirea acestuia (1705) și numirea lui Antioh Cantemir (Februarie 1705), fuge la București¹²⁾. Dumitru Cantemir îl arată ca un grozav intrigant¹³⁾. În 1707—1709 este capuchihai a lui Racoviță, care-i scrie să-i trimită 2—3 saci cu stridii, iar Doamna Ana Racoviță îi cere să trimită anghinari, bob și migdale verzi¹⁴⁾. Într'un document, ulterior încetării sale din viață, este arătat ca fiind fost bun¹⁵⁾.

În 1709 era încă în viață¹⁶⁾.

¹⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 227. Că era frate cu Iordache 3/III: Iorga, *Despre Cantacuzini*, p. CXIII. Că era frate cu Mihalache 1/III, Lascarache 2/III, Iordache 3/III și Manolache 4/III: Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 235; R. Rosetti, *Note*, p. 5.

²⁾ *Conv. lit.* 1911, pp. 62—80; *Din Corespondența Doamnei Ana Racoviță*, pp. 11—13; R. Rosetti, *o. c.*, p. 5.

Victoria era în corespondență cu Doamna Ana Racoviță și făcea pentru aceasta cumpărături (haine și trufandale) (D. Russo, *o. c.*, pp. 11—16).

³⁾ Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, V, pp. 193—194.

⁴⁾ Iscălește grecește *Σκαυλάτος Ρωσέτης* (*Rev. Ist.*, IX, 1923), p. 102.

⁵⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 234; scrisoarea lui St. Aristarhi, din Constantinopol, din 13/26 Ianuarie 1904 în arhiva I. Rosetti-Bălănescu.

⁶⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 17; Iorga, *Despre Cantacuzini*, p. CXIII.

⁷⁾ Scrisori către N-ae Kritias, mare ecleziast constantinopolitan, scrise în acei ani, pentru Duca, de Scarlatache (*Νέος Έλληνομνήμων* IV, p. 210, citat în *Rev. Ist.*, XIX, pp. 251, 252).

⁸⁾ Scrisoarea Aristarhi, suscitată.

⁹⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 235.

¹⁰⁾ *Idem*, p. 257; D. Russo, *o. c.*, p. 16.

¹¹⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 82.

¹²⁾ *Idem*, p. 281.

¹³⁾ *Istoria ieroglifică* (Ed. Ac. Rom.), pp. 106, 250—282.

¹⁴⁾ D. Russo, *o. p.*, p. 5, nota 4.

¹⁵⁾ Gh. Ghibănescu, *l. c.*

¹⁶⁾ D. Russo, *o. c.*

Anița 6/III (A doua jumătate a secolului XVII — întâia jumătate a secolului XVIII).

Fiică a lui Constantin Cupariul 1/II¹⁾.

¹⁾ 21 Iunie 7248 (1740) Constantin Roset 5/IV biv vel clucer dă partea-i din Gănești « dumisal(e) mării Aniții surorii tatâne miș » (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 99). « Prins'au atunce și pre un grec nepot de sor(ă) a lui Iordache Rosat Vornicul » (I. Neculce, ediția (2-a) A. Procopovici, p. 239).

Alexandru, Beizade 7/III (? 1640 — ? după 1678).

Fiu al lui Antonie Voevod 2/II¹⁾, supranumit Beizade Sărăcilă²⁾. Cronicile ni-l înfățișează astfel: « era călăreț bun și curvar foarte; pre multe locuri făcea silă de lua fetele oamenilor cu sila, însă oameni proști. Libovnic era la băuturi și la alergături de cai, însă nu păra pe

nimeni la tată-său; de nu graia de bine pe om, de rău nu-l graia »³⁾. (Fiii lui Antonie Vodă) « erau desmierdați, fără de frică; umblau prin țară cu mulți feciori de mazili nebuni, strănși cu dânsii, de făceau multe jocuri și beții și nebunii prin târguri și prin sate boierești; de luau femeile și fetele oamenilor cu deasila de-și radeau de dânsule; ce nu numai a oameni proști, ce și a oameni de frunte și de cinste »⁴⁾.

În 1673, sub Ștefan Petriceicu Vodă era sluger mare⁵⁾, iar în 1678 a fost chemat la Poartă⁶⁾, probabil ca ostatic.

A fost căsătorit cu Anița, fiica lui Gheorghe hatmanul, fratele lui Vasile Lupu⁷⁾, cu care a avut o fiică Zoita 19/IV⁸⁾.

După maziirea tatălui său a trăit la Constantinopol, din comerțul cu pește⁹⁾.

Este sigur, că la 11 Ianuarie 1735 nu mai era în viață¹⁰⁾.

¹⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 14; *Isvod din niambul lui Vasile Vodă* (Lupu) (A. R. Msse V, 26); Inscriptia dela Schitul Hangu: « Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, acest zid pre împrejurul mănăstirii Pa zidit Io Alexandru Voevod i gospojda ego Anița, sin Ioan Rușeto Voevoda, (gi)ncere lui Giorge hatman vă lto 7184 (G. Balș, *Bis. Mold. din veac. XVII și XVIII*, p. 335); *Condică Mitropoliei Moldovei 1818* (Arh. I.), pp. 173—175; A. R. Msse XXI, 23; LXIX, 134; *Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 283—286; C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, pp. 3, 4, 331.

Că era fiul cel mai mare: A. R. Msse V, 26; R. Rosetti, *Note*, p. 5. Hurmuzaki, XIV, p. 217; C. Erbiceanu, *o. c.*, pp. 3, 4.

²⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 3, 4.

³⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 14.

⁴⁾ *Id.*, II, p. 213.

⁵⁾ Document din 7182 (1673) Sept. 8, în *Condică Mitropoliei Iași 1818*, p. 171; Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 14.

⁶⁾ Kogălniceanu, *l. c.*; se află în Constantinopol la 6 Februarie 1678, de unde dă un document (*Cond. Miir. Iași 1818*, p. 172).

⁷⁾ A. R. Msse V, 26; LXIX, 134; LXXII, 106; G. Balș, *l. c.*; *Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 283—286.

⁸⁾ A. R. Msse V, 26.

⁹⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 213. D-l Babinger în a sa *O relațiune neobservată despre Moldova sub domnia lui Antonie Vodă Ruset* (1676) interpretează (p. 12) o informație dintr-o relație polonă ca arătând cum că, în August 1678, Alexandru Beizade ar fi fost banuit de fabricare de monedă falsă. Am rugat pe d-l Gh. Duzinchievici a-mi traduce acea informație, care nu poate fi interpretată astfel.

¹⁰⁾ A. R. Msse V, 18. După un document publicat de C. Erbiceanu (*Istoria Moldaviei și Sucevei* p. 331) s'ar putea crede că trăia la 20 Octomvrie 1703.

Ioan 8/III (? 1660 — ? 1736).

Fiu al lui Antonie V.V. 2/II¹⁾ și anume al doilea²⁾.

Asupra firii lui și purtării ce a avut-o în timpul domniei tatălui său vezi cele spuse de cronică, la fratele său Alexandru 7/III.

A fost căsătorit cu Ileana, fiica lui Alexandru Mavrocordat (Exaporitul)³⁾, cu care a avut o fiică, Maria 20/IV și trei fiii, Mihail 21/IV, Neculai 22/IV și Matei 23/IV⁴⁾.

Fin a lui Hrisant Nottara⁵⁾, era, în vara 1716, în capul oștenilor cari păziau la Porțile de fer și Cerneți, de unde a fost respins de Austriaci⁶⁾. Când a plecat Hrisant Nottara din Țara Românească în Moldova și când s'a întors apoi din Moldova la București, Ioan Rosetti a fost însărcinat să-l întovărășească până și dela Focșani⁷⁾.

Era mare comis la 14 Martie 1732⁸⁾ și 30 Iulie 1732⁹⁾; vel paharnic la 23 Octomvrie 1735¹⁰⁾.

¹⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 4, 5; Hurmuzaki, XIV, p. 217; Arborele genealogic din biserica din Roznov; arborele Rosetti în I. C. Filitti, *Arh. C. C. Erbiceanu, Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei* pp. 3, 4.

Smaranda 2/VII
(Acad. Rom. Ştampe, A. CXVII, 45)

Elisabeta (Safta) 5/VII
(după Rudolf Suțu *Iașii de odinioară* II p. 38)

¹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 5; Hurmuzaki, XIV, p. 217; C. Erbiceanu, *l. c.*

²⁾ R. Rosetti, *l. c.*; I. C. Filitti, *l. c.*; arborele din Roznov; Emile Legrand, *Généalogie des Macrocordato de Constantinople*, pp. 3, 35. Ea a murit la 6 Martie 1722 și a fost înmormântată în mormântul tatălui ei în naosul bisericii Sfânta Paraschiva din Haskioi (Legrand, *l. c.*).

³⁾ Genealogia Macrocordașilor suscitată (pag. 3) arată că au avut doi fii, Mihai și Neculai, și fiice — nu spune câte. După arborele genealogic aflat la I. C. Filitti, *Arh. C.* ar mai fi fost un fiu Matei.

Un manuscris intitulat: *ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΒΙΟΥΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΩΝ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΩΝ* 1623—1735, dat, de d-l Beza, Academiei Române, arată (p. 87) că a avut doi copii Mihai și Marioara.

⁴⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 794. O scrisoare a lui Ioan Rosetti către Nottara (21 August 1728) se află în Hurmuzaki, XIV, p. 999.

⁵⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 794; A. Treb Laurian și N. Bălcescu, *Cronicarii Tierrei Românești*, II, p. 27.

⁶⁾ A. Treb, Laurian și N. Bălcescu, *o. c.*, II, p. 125; Hurmuzaki, XIV, p. 999.

⁷⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 1077.

⁸⁾ Hrisoave aflate în arhiva bisericii Sfântul Neculai din Șcheiu și publicate de Sterie Stinghe în *Gazeta Transilvaniei*.

⁹⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 1088.

Iordache (beizade) 9/III (? 1662 — după 1703).

Era fiul lui Antonie V.V., 2/II ¹⁾ și anume al treilea ²⁾.

A fost căsătorit cu Cristina, fiica lui Grigore Ghika V.V. și a Mariei Sturdza ³⁾, cu care a avut două fiice: Zoe 24/IV și Luxandra 25/IV, și doi fii, Matei 26/IV și Dumitru 27/IV ⁴⁾.

Asupra firii sale vezi citatul din cronică la fratele său Alexandru 7/III precum și următoarele rânduri din cronică contemporană muntească: « Inț'al doilea an al Ducăi-Vodă, au mazălit Turcii pre Dumitrașco-Vodă, Domnul Moldovii, și au luat Domniă Antonie-Vodă Roset, care-i zicea Chiriță Draco; carele avea un fecior aici în țară la noi, și, auzind de tată-său că s'au domnit, mult au plâns, prorocind cu plânsul realele ce vor să pață pre urmă; — precum au și fost, care la rânduele lor se vor scrie. Ci dar, Grec fiind, nu s'au lăsat firia ce au toți Grecii; că, dacă au încetat Iordache Beizadiē din plâns, atât se mărise, cât nu mai puteam nici noi vorbi cu el: și mai înainte eram cu el la un conac, fugind cu Caimacamii den loc în loc, pentru ciumă, cu glume, cu răsuri; iar atunci așa cum auziți » ⁵⁾.

Mergând Duca Vodă la Cehrin, l-a lăsat caimacam; era postelnic atunci ⁶⁾.

Trăia la 3¹/₂ Martie 1703 ⁷⁾.

Iordache

Iscălitura lui Iordache 9/III (A. R. Msse XXI, 241).

¹⁾ A. R. Msse XXI, 249; Arh. I., *Condica Asachi I*, f. 445; M-rea Neamț, Țiganiul Secului, 1701 Mai 13; M-rea Neamț, Pocrovul, Nr. 3, 1703 Mart. 3 (aceste trei din urmă în fișe T.); A. R. Mem.

S. Ist., Seria II, Tom. XXXIII, p. 15; Hurmuzaki, XIV, p. 413; Iorga, *St. Doc.*, XI, p. 94; C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, pp. 3, 4.

¹⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 217; R. Rosetti, *Note*, p. 5; C. Erbiceanu, *l. c.*

²⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Ghica din Tara Românească; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, pp. 397, 398. Nunta a avut loc la 8 Martie 1689 (Iorga, *Francisc Răcoșzy al II-lea și Români*, p. 15).

³⁾ A. R. *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. XXXIII, p. 15; Iorga, ambele *l. c.*

⁴⁾ *Istoriile Domnilor Țării Românești cuprinzând istoria munteană dela început până la 1688 compilate și alcătuite de Constantin Căpitanul Filipescu* (Ed. Iorga), p. 189.

⁵⁾ *Idem*, p. 192.

⁶⁾ Iorga, *St. Doc.*, XI, 94.

Elena 10/III (? 1664 — 1692).

Era fiica lui Antonie V.V. 2/II ¹⁾ și a fost căsătorită cu Andronic Rangabé, mare retor al Marei Biserici la 1687, hartofilax la 1714 ²⁾. A murit în 1692 ³⁾.

¹⁾ E. R(izo) R(angabé), *Livre d'or de la noblesse phanariote*, p. 167, citat și de I. C. Filitti, în *Arh. C.*, p. 272, nota 2; R. Rosetti, *Note*, p. 4.

²⁾ Că a fost căsătorită cu Andronic Rangabé: Rangabé și Filitti, *l. c.*

³⁾ E. R. R., *l. c.*

Zamfira 11/III (? 1666 — ?).

Fiică al lui Antonie V. V. 2/II și soție al lui Dumitrașcu Caragea ¹⁾.

¹⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.* la arborele Caragea și, după dânsul, C. Gane, *Trecute vieți de Doamne și Domnișe*, II, p. 358; R. Rosetti, *Note*, p. 4; E. R(izo) R(angabé), *Livre d'or de la noblesse phanariote* (ediția II-a), p. 76.

GENERAȚIUNEA IV-a

Ianache 1/IV (înainte de 1700 — după 1735).

Fiu al lui Mihalache 1/III ¹⁾.

¹⁾ Arborele genealogic din biserica Roznov și acel din lucrarea d-lui I. C. Filitti, *Arh. C.*; ambele fără arătare de documente.

La 1729 un Enachi Rosetti, vel paharnic, era vel vameș (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 210 nota).

La 5 Iunie 1735 Ianache Rosetti vel paharnic (Iorga, *o. c.*, VI, p. 273).

La 10 Iunie 1735 Ianachi Rosetti vel paharnic era vel vameș (A. R. Msse Condica 237, fila 17). Domnul îi scrie în privința pazei la Comănești.

Iordache (Cilibiul) 2/IV (? 1680—1753).

Era fiul lui Lascarache 2/III ¹⁾; a fost căsătorit întâi cu Safta A. Jora ²⁾ și apoi cu Maria I. Sturdza ³⁾. A avut trei fii: Vasile 1/V (din căsătoria cu Safta) ⁴⁾, Constantin 2/V ⁵⁾ și Mihalache 3/V (din căsătoria cu Maria) ⁶⁾.

Pare a fi fost născut în Constantinopol de unde a fost adus în Moldova de Mihai Racoviță în 1703 ⁷⁾.

A avut slujbele și rangurile următoare: agă, când se căsătorește cu fiica lui A. Jora, ceea ce supără pe Neculai Mavrocordat și aduce scoaterea din slujbă a lui Jora ⁸⁾. Mavrocordat, certat cu Iordache Rosetti 3/III, îl închide la vataful de aprozi și închide totodată și pe Iordache Cilibiul 2/IV, nepotul celui dintâi. După patru zile dă drumul nepotului ⁹⁾. Când, în a treia sa domnie, Mihai Racoviță a avut să lupte contra cătanelor ce ocupaseră o bună parte din țară ajutate fiind de boieri și locuitori, Iordache 2/IV a rămas credincios domnului său și politiciii sale, ținând a nu se despărți de Turci ¹⁰⁾. Staroste de Cernăuți ¹¹⁾; serdar ¹²⁾; vel paharnic ¹³⁾, numit din nou de Constantin Mavrocordat ¹⁴⁾; vel vornic de Țara de jos ¹⁵⁾; vel vornic de Țara de sus, numit de Constantin Mavrocordat, în a doua domnie ¹⁶⁾, boierie în care-l găsim în documentele următoare, fie ca vel vornic ¹⁷⁾, fie ca biv vel vornic ¹⁸⁾. La 26 Februarie 1742, fiind zlotăș, Domnul îi scrie să nu mai facă întâmpinări ci să trimită banii; nu se poate aștepta până la 10 Martie; cum de nu a strâns șfertu în 40 zile; acum trebuie a trimete banii la Țarigrad ¹⁹⁾. În Mai 1742, Domnul îi scrie să-și schimbe sluga ce o are la (peste) târgul Dorohoi, căci e om rău; să pună pe altul, om de omenie ²⁰⁾. În 1743 este caimacam ²¹⁾. Moare înainte de 24 Decembrie 1753 ²²⁾. A fost proprietar al moșiilor Mărgineni și Dulcești (Neamț), schimbând pe aceasta din urmă cu Simionești pe Moldova (Roman) ²³⁾.

- ¹⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 80; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XVI.
²⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 80, 85, 124; Kogălniceanu, *o. c.*, II, 80; A. R. Msse XIII, 113 (pe Safta o numește Maria); Arh. I., Pachet XXXV, Nr. 12.
³⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 80—85; condica genealogică Sturdza, p. 329 (fișe T.); împărțeala Sturdzească din 7234 Dec. 1 (copie în arhiva I. Rosetti-Bălănescu); A. R. Msse, cond. 234, ff. 81, 82, 83; A. R. Msse, XIII, 113 (pe Maria o numește Safta); LVIII, 121—127; arhiva E. Várnay, Țigani, IX, 19, 20 (fișe T.).
 Căsătoria trebuie să fi avut loc între 7232 (1723) Dec. 11, când e arătat ca ginere a lui Jora (Arh. I., pachet XXXV, Nr. 12) și 7234 (1725) Dec. 1, când e menționat în împărțeala Sturdzească de mai sus ca ginere a lui Sturdza.
⁴⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 80—85, 98; A. R. Msse XIII, 113.
⁵⁾ Arh. C., *Liber Haereditatum*, I, p. 89; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 98.
⁶⁾ *Rev. Ist.*, VII, p. 66, nota; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 80—85, 98; A. R. Msse XIII, 113; Cond. 234, ff. 84, 85.
⁷⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 80, 279. La a doua venire a lui M. Racoviță în scaun, Iordache 3/III stăruie să mențină pe Iordache 2/IV în slujbă (*Rev. Ist. Rom.*, VII, p. 170).
⁸⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 80, 81. Era căsătorită (din 1710) și arătat ca ginere a lui Jora la 7220 (1712) Aug. 22; tot ginere a lui Antioh Jora este arătat la 7228 (1719) Dec. 30 (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 124).
⁹⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 81.
¹⁰⁾ *Rev. Ist.*, VII (1921), pp. 62—67.
¹¹⁾ A. R. Msse LXXXV, 52 la data de 1728 Iulie 7. În 1724 Martie 27 era biv vel clucer și staroste de Cernăuți (Documente Neculce Nr. 10 în fișe T.), 1724 Sept. 19 biv vel clucer, staroste de Cernăuți (T. Balan, *Documente bucovinene*, III, p. 201).
¹²⁾ Arh. Sft. Spiridon, Visternici 4 (fișe T.), 12 April. 1730.
¹³⁾ Aceași arhivă Răsboeni 21 (fișe T.), 9 August 1731; 11 August 1731 (St. Stinghe, *Istoria bisericii Schéilor din Brașov*, p. 99).
¹⁴⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 376.
¹⁵⁾ 1738 Ian. 12. Arh. Sft. Spiridon Orășeni I, 11 (fișe T.).
¹⁶⁾ 1741. Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 416. 1741 Aprilie 2 și 5 (Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 412; *id.*, VI, p. 223).
¹⁷⁾ 1740 August 2, 5, 9 (Arh. I., Doljști, XX bis, Nr. 49—56, fișe T.); 1742 (A. R. Msse LXXXIV, 68); 1748 Mai 23 (A. R. Msse, cond. 234, f. 83).
¹⁸⁾ 1744 Septembrie (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 217); 1747 Mart. 23 (A. R. Msse XXXIII, 30).
¹⁹⁾ Iorga, *o. c.*, VI, p. 340.
²⁰⁾ Iorga, *o. c.*, VI, p. 263.
²¹⁾ D. Grecianu-Goești 27 (fișe T.).
²²⁾ La 15 Decembrie 1753 e arătat ca răposat (A. R. Msse XIII, 113).
²³⁾ *Rev. Ist.*, VII, pp. 62—67; *Uricariul*, III, pp. 53—57.

Safta 3/IV (1677 — înainte de 1720).

Fiica lui Iordache 3/III și a Mariei E. Dabija ¹⁾, născută în 1677 ²⁾, căsătorită cu Ilie Catargi, comis ³⁾, și apoi vel logofăt, a cărui primă nevastă a fost ⁴⁾.

În 1693 urcându-se pe tronul Moldovei Constantin Duca (fiul lui Gheorghe și al Anastasiei) veni la Iași și Anastasia (mama lui Duca) care începu un proces lung și samavolnic contra boierului Ilie Catargi, bărbatul Saftai, nepoata ei de soră, luându-i toate moșiile, sub pretext că ele constituiau zestrea ei de la mamă sa Doamna Dafina Dabija. Catargi — socrul său Iordache Ruset 3/III fiind fugit de răul Ducăi Vodă în Polonia — n'avu cu ce dovedi că Doamna Anastasia își luase zestrea de mult și că moșiile reclamate erau zestrea surorii ei Safta ⁵⁾.

A încetat din viață înainte de 1720 ⁶⁾.

¹⁾ Arhiva Sft. Spiridon (Iași), Pișcani I, 9 (fișe T.); testamentul din Noemvrie 1720 a lui Iordache (copie în arhiva din Solești); condica Asache I, 588 (fișe T.); I. C. Filitti, *Arh. C.*, genealogia Rosetti; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, IX, pp. 191—195; Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 48.

²⁾ Mama ei a murit, la 3 Octomvrie 1677, la vârsta de 15 ani după ce « puțin a trăit » cu bărbatul său (inscripția după piatra ei de mormânt. Melhisedec, *Notițe istorice*, pp. 283, 284).

³⁾ Mitropolia Iași, condica VIII, 12 (fișe T.); Arhiva Sft. Spiridon (Iași) Pișcani I, 9 (fișe T.); testamentul din Noemvrie 1720 a lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești); Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, IX, p. 191; Iorga, *I. c.* și V 1, p. 99; *Arhiva genealogica*, I, pp. 107—114; II, pp. 59—67.

⁴⁾ *Arborele genealogic al familiei Catargi* (alcătuit de Barbu A. Catargi).

⁵⁾ În testamentul său din Noemvrie 1720 (copie în arhiva din Solești) Iordache 3/III, tatăl Saftai, pomenind de zestrea ce o dăduse fiicei sale și de eventualele pretenții ce ar ridica Ilie Catargi asupra

moștenirii sale, zice « din pricina Doamnei lui Dabija Vodă (soră vitregă cu nevasta lui Iordache 3/III), cu mijlocire și îndemnări (a) lui Șarban Vodă și a cilorlalți au venit Cerkez bei și mi-au luat 50 de pungi bani ».

C. Gane, *Trecute vieți de Doamne și Domnițe*, I, p. 386. (unde greșit fiica lui Iordache 3/III și soția lui Ilie Catargi este numită Maria în loc de Safta, confundând-o cu mama ei).

*) În testamentul său, din Noemvrie 1720 (copie în arhiva din Solești), tatăl ei, Iordache 3/III arată că nu mai trăia:

Neculai 4/IV (1680 ? — 1759 ?).

Era fiul cel mai mare a lui Iordache 3/III ¹⁾. Ștefan D. Grecianu, în studiul său *Contele Nicolai Rosetti* ²⁾ crede că s'a născut pe la 1680, ceea ce pare a fi adevărat și de testamentul său (18 Decembrie 1758), în care zice: « văzându-mă la adâncă vârstă de bătrînețe și de slăbiciune » ³⁾.

A fost căsătorit de două ori: întâi cu Ancuța, fiica lui Constantin Brâncoveanu Voevod ⁴⁾, cu care a avut două fiice: Maria 4/V și Elisabeta (Safta 5/V) ⁵⁾, și al doilea, la 26 Ianuarie 1738, la Brașov, în biserica Franciscanilor, cu Herula Lucreția de Caruga ⁶⁾.

A avut ca profesori pe ieziuții din Iași ⁷⁾; devenind catolic în urmă ⁸⁾. Cunoștea limbile: română ⁹⁾; greacă ¹⁰⁾; latină ¹¹⁾; germană ¹²⁾; italiană ¹³⁾, și probabil și cea franceză ¹⁴⁾.

Cuprins în vrajba dintre tatăl său, Iordache III/3, supranumit « Matca tuturor răutăților », și Constantin Vodă Brâncoveanu, a fost cerut de acesta din urmă de ginere ¹⁵⁾, pentru că nu putuse nici răpune nici îmbuna, pe dibaciul și puternicul său potrivnic altfel ¹⁶⁾. A trecut astfel în Țara Românească. Aci a stat atât la țară, la moșiile Fundeunii și Fureștii, pe care le căpătase de zestre, cât și în București în casa din mahalaua Vergului ¹⁷⁾.

A ocupat pe rând diferite boierii, cum ocupase și în Moldova. Documentele îl arată: mare logofăt în 1704 ¹⁸⁾, 1727 ¹⁹⁾, 1740 ²⁰⁾, 1743 ²¹⁾; 1749 ²²⁾, 1756 ²³⁾, mare postelnic în 1707 ²⁴⁾, 1712 ²⁵⁾ și 1749 ²⁶⁾, paharnic în 1718 ²⁷⁾, mare paharnic în 1717, 1719, 1720 și 1721 ²⁸⁾, mare clucer în 1723 ²⁹⁾ și 1724 ³⁰⁾, mare spătar în 1751 și 1752 ³¹⁾.

Faptul că era ginerele lui Brâncoveanu nu l-a împiedecat de a se certa cu acesta, fiind și « surghiunit afară din țara Măriei Sale ». A urmat o împăcare. Faptele s'au petrecut înainte de 8 Februarie 1708 ³²⁾. Și cu soacra sa a avut neînțelegeri, cum o dovedește testamentul acesteia ³³⁾. După încetarea din viață a soacrei sale, el a administrat averea, aflată în Transilvania a succesiunii Brâncoveanu ³⁴⁾.

Acuzat că s'ar fi folosit de faptul că socrul său era domn spre a căpăta câștiguri nelegiuite, s'a dovedit că lucrul nu fusese adevărat și că a fost cinstit ³⁵⁾.

După uciderea socrului său, împreună cu care fusese dus la Constantinopol ³⁶⁾, a fost exilat în Asia Mică, de unde nu s'a întors în țară decât în 1717, după stăruința lui Neculai Mavrocordat, odată cu venirea în scaun a lui Ioan Mavrocordat ³⁷⁾. S'a bucurat de încrederea acestui domn, servindu-i de mijlocitor în relațiile cu Austriacii. Scrierile sale către aceștia arată că de fapt Ioan Mavrocordat, ca și Brân-

coveanu și alți domni, sprijineau acțiunea Austriei, la care căutau și ei sprijin la rândul lor³⁸⁾.

Cu Neculai Alexandru Mavrocordat Voevod a trăit când bine³⁹⁾, dedicându-i chiar o scriere, păstrată în biblioteca Academiei Române⁴⁰⁾, când rău⁴¹⁾, nevoit fiind să fugă peste graniță în Polonia⁴²⁾ sau la Brașov⁴³⁾.

Avea întinse legături, cum dovedesc scrisorile sale către Hrisant Nottara⁴⁴⁾, și către generalii austriaci⁴⁵⁾. Legăturile cu aceștia, recomandațiile unor catolici⁴⁶⁾, recunoștință pentru serviciile aduse de so-crul său și de dânsul Austriei și faptul că era catolic, au făcut ca împă-ratul austriac să-i dea titlul de conte la 25 Februarie 1733⁴⁷⁾. A depus jurământul de credință către împăratul austriac, în dieta dela Sibiu, 22 Decembrie 1734, primind atunci și scrisorile de indigenat austriac și unguresc⁴⁸⁾.

A trăit în Moldova⁴⁹⁾, la București⁵⁰⁾, la Brașov⁵¹⁾. Era încă în vîieță la 18 Decembrie 1758⁵²⁾. A încetat din vîieță probabil în cursul anului 1759⁵³⁾.

Handwritten signature: Rosetti R. V. Na.

Iscălitura lui Neculai 4/IV(A. R. Msse. CLXXX. 36).

¹⁾ Arh. Sft. Spiridon (Iasi), Popricani II, 11, 12 (fișe T.); Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 48; testamentul lui Iordache (copie în arhiva din Solești); Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 274, 289; diploma imperială austriacă din 25 Februarie 1733, prin care i se conferă titlul de conte; A. R. Msse CXII, 128.

Era frate cu Constantin 5/IV: Iorga, *Românii în străinătate de-a-lungul vremurilor*, p. 130; Sft. Spiridon, Popricani, VI, 144 (fișe T.); Iorga, *St. Doc.*, V, 1, pp. 48, 56.

Că era fiul cel mai mare a lui Iordache 3/III: Arh. I., pachet 144, act din 7216 de judecată dintre Iordache și egumenul dela Aron Vodă.

Asupra mamei lui vezi Iordache 3/III, nota 7.

Era frate cu Andrei 7/IV: *Uricariul*, XXIV, pp. 455, 446; Arh. I., doc. din 20 Ian. 1743, prin care N-ae Roset logofăt vinde moșia Calimani din Neamț fratelui său, banul Andrei Roset.

²⁾ *Rev. p. Ist. Arh. și Fil.*, An. V, p. 216.

³⁾ Ștef. Grecianu, o. c., p. 237.

⁴⁾ Foia de zestre a Ancuței (Ștef. Grecianu, *Genealogie*, III, 133); Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 274; diploma imperială austriacă din 25 Februarie 1733; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, pp. 409, 410 și nota 1, p. 410.

Căsătoria a avut loc în Mai 1705 (Ștef. Grecianu, *Contele Nicolae Rosetti*, *Rev. p. Ist. Arh. și Fil.*, An. V, pp. 216, 217).

Ancuța Brâncoveanu-Rosetti muri la Brașov, la 12 Aprilie 1730 (St. Stinghe, *Istoria Bețerecei Șcheilor Brașovului*, pp. 90, 91). Trupul ei fu dus apoi la Mănăstirea Hurez (Iorga, *St. Doc.*, XIV, p. XXXIX). Portretul ei: Iorga, *Portretele Doamnelor Române*, fig. 45, 46, 47.

⁵⁾ Diploma imperială suscitată; A. R. Mem. S. Ist., Seria II, T. XXI, p. 266; Iorga, *St. Doc.*, XIV, p. 341.

⁶⁾ Ștef. Grecianu, o. c., p. 232.

⁷⁾ P. P. Panaitescu, *Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin*, pp. 16, 17.

⁸⁾ *Ibidem*: V. Mihoedea, *Contribuție la istoria catolicismului din Moldova* (*Rev. Ist.*, XX, pp. 223, 224); Arhivele Propagandei din Roma: Scritture non riferite dal 1741 a tutto il 1760 — Bulgaria 4. Scrisori din 3 August 1745, 9 Iulie 1746 și 28 August 1759, extrase din care mi-au fost comunicate de monseniorul Vladimir Ghika, căruiua îi mulțumesc și pe această cale.

Din ultima (care este un răspuns la acușări de neglijență a misionarilor, ce ar fi avut drept urmare părăsirea credinței catolice a unor catolici din Țara Românească) reproduc următoarea parte: « Illud autem fatendum est, quendam Dominum Nicolaum Comitum Rosseti virum in libris ap- pri-me versatum non consideratis Sacerdotum suasionibus, spe procurandae Principis gratiae, ad Graecos transiisse. In hoc reducendo satis laborarunt Patres nostri, satsique desudavit Reverendissimus Epis- copus, sed irrito conatu, nam cum Dei gratiam videatur amississe et Principis non obtinuisse, ad- monitus ut ad sinum Matris Ecclesiae rediret, respondet haec et similia: « Se nimirum Catholicum

esse, ac interne ea omnia quae Sancta Mater Ecclesia credenda proponit se credere. Mutasse se nihilo minus ritum ex eo quia in aliqua cujusdam Summi Pontificis constitutione dicat se legisse: eum qui ceteroquin animo Catholicus est, si ad Latinum de Graeco ritu transeat, esse excommunicatum. Quare, ne videatur excommunicationi esse subjectus, asserit se non fidem sed ritum mutasse. Jam an tali petendi occulte de manu sacerdotis sumere sacramenta, ea sint administranda, denegata eidem eo quod in omnibus externe proficiteretur Graccam fidem, communi quae aesti natione pro Graeco habeatur, nisi professus fuerit catholica dogmata, quia profiteri recusabat, adhuc eidem denegantur.

Devae in Transylvania ad Assumptam, die 28 august 1759

Frater Franciscus Subotin
Minister Provincialis Bulgariae

Iorga, *Istoria literaturii românești în veacul al XVIII-lea*, p. 198, n. 1.

¹⁾ Scrisori românești în: Iorga, *Români din străindate de-a-lungul timpurilor*, pp. 130, 131; scrierea sa: A. R. Msse 353, ff. (357—373 numerot. veche) 342—357.

²⁾ Scrisori grecești în: Hurmuzaki, XIV, pp. 532, 972, 1010, 1011.

³⁾ Scrisori latinești în: Hurmuzaki, VI, pp. 178, 179, 182 și în *Anuarul Institutului de istorie națională Cluj*, VI, pp. 55, 56, 58—61.

⁴⁾ Scrisoare în limba germană: Hurmuzaki, VI, p. 80.

⁵⁾ Scrisoare în limba italiană: *Ibidem*, p. 603.

⁶⁾ Adresă scrisă franțuzește (*Anuarul Institutului de istorie națională*, Cluj, VI, p. 56).

⁷⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 274.

⁸⁾ *Id.*, II, 274; Ștef. Grecianu, o. c., p. 217.

⁹⁾ Ștef. Grecianu, o. c., p. 218.

¹⁰⁾ Doc. Brâncoveanu, p. 167, citat de N. Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, pp. 409, 410 și nota 1 de pe p. 410.

¹¹⁾ A. R. Msse 353, pe titlu.

¹²⁾ Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 56.

¹³⁾ Arh. I., Doc. din 20 Ian. 1743 (vezi nota 1 mai sus).

¹⁴⁾ Iorga, *St. Doc.*, II, pp. 305, 306.

¹⁵⁾ Arh. I., Doc. din 1756 Martie 1, prin care vine moșia Negrițești spătarului Vasile Roset.

¹⁶⁾ Kogălniceanu, o. c., II, p. 289.

¹⁷⁾ A. R. Msse. XII, 195.

¹⁸⁾ Iorga, *St. Doc.*, II, p. 305.

¹⁹⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, p. 123.

²⁰⁾ *Id.*, p. 89; Hurmuzaki, XIV, 2, pp. 860, 875; Ștef. Stinghe, o. c., p. 168; A. R. Mem. S. Ist., S. II, T. XXI, p. 289, nota 1, punctul g; Iorga, *St. Doc.*, X, p. 375.

²¹⁾ I. C. Filitti, o. c., p. 41.

²²⁾ *Id.*, p. 61.

²³⁾ *Id.*, p. 91; Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1131.

²⁴⁾ Document din Focșani, din 7218 (1708) Februarie 8, prin care Neculai Roset postelnic, ginerele Măriei Sale Constantin Basarab Vodă, cumpără vii în Vârteșcoi în Țara Românească și case în Focșani. A fost certat cu Constantin Vodă și a fost surghiunit din țara Măriei Sale. Apoi l-a iertat (Documentele Doamnei Gheorghe Racoviță, Surinești, Vaslui, fișe T.).

²⁵⁾ În Arhiva Așezămintelor Brâncovenesti, București. De asemenea scrisoarea Doamnei Maria Brâncoveanu din 22 Aprilie 1718 către Hrisant Nottara (Hurmuzaki, XIV, 2, p. 832), căreia îi predase totuși o învoială (Iorga, *St. Doc.*, XIV, p. 332).

²⁶⁾ C. Giurescu și N. Dobrescu, *Documente și regeste privitoare la Constantin Brâncoveanu*, p. 368.

²⁷⁾ La 9 Aprilie 1714, Ștefan Vodă Cantacuzino scrie lui Hrisant Nottara: «iar pe sâracu Postelnic Nicolachi Ruset. . . . știm aceia și o recunoaștem că nici cu buzele nu ai gustat cătuși de puțin câștig și folos al chivernisării lor în atâtea zile bune și ferice ale Luminății sale (Const. Brâncoveanu), dar amândoi au plecat cu socrul lor, fără să aibă în sânul lor doi, trei lei de cheltuiala» (Hurmuzaki, XIV, 1, p. 589).

²⁸⁾ Hurmuzaki, I, c.

²⁹⁾ A. Treb. Laurian și N. Bălcescu, *Cronicari Țierrei Românești*, II, p. 44.

³⁰⁾ Hurmuzaki, VI, pp. 178, 179, 182, 183, 184, 188, 189.

³¹⁾ E în dîvanul lui (I. C. Filitti, *Arh. C.*, pp. 17, 41, 61, 89) în anii 1720—1724.

³²⁾ «Prea slăvita viață a prea luminatului și prea înălțatului Domnului Io Nicolae Alexandru Voevoda, marile, bunul și prea înțeleptul stăpânitor a toată Țara Rumânească, dimpreună cu toate slăvitele fapte a fericiților strămoși carii cu mare laudă și în podobit scaunele Dachiei. Dinți istoriile țarilor noastre și a celor streine pr scurtă adunată în București, întru al optilea an dînt a dooa domnie a Măriei sale, de Dumnului Nicolae Roset vel Logofăt, lét 7235». A. R. Msse 353, ff. (357—373 numero-tarea veche) 342—357. Vezi: Bibl. Ac. Rom. *Catalogul manuscrisurilor românești*, Tom. II, pp. 64—68; Melhisedec, *Biblioteca Domnului Dimitrie Sturdza dela Miclăușeni*, p. 23 (Extras din *Revista p. Ist. Arh. și Fil.*, An. II, vo. V); Iorga, *Istoria literaturii românești în sec. XVIII*, I, pp. 130, 196 sqq.

³³⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 972; A. R. Mem. S. Ist., Seria II, T. XXI, p. 410.

³⁴⁾ Kogălniceanu, o. c., II, pp. 296, 297; III, p. 71.

³⁵⁾ Hurmuzaki, XIV, pp. 972, nota 6, 1010; Iorga, *St. Doc.*, X, p. 234.

³⁶⁾ Hurmuzaki, XIV, pp. 532, 972, 1010, 1011.

³⁷⁾ Hurmuzaki, VI, pp. 80, 178, 179, 182, 603.

³⁸⁾ Hurmuzaki, VI, pp. 609; V. Mihordea, o. c., pp. 223, 224.

³⁹⁾ În diferite copii.

⁴⁰⁾ Ștefan Grecianu, o. c., p. 230.

⁴¹⁾ Șt. Spiridon, Popricani, II, 12 (fișe T.) la 7 Iunie 1692; 1707 (Kogălniceanu, o. c., II, p. 289); în Focșani la 8 Februarie 1703 (Documentele d-nei Gheorghe Racoviță, Surinești-Vaslui, fișe T.).

⁴²⁾ 28 Mai 1712 (A. R. Msse XII, 195); 30 Iunie 1713 (Hurmuzaki, XIV, 1, p. 532); 6 Mai 1718 (I. C. Filitti, o. c., p. 123); 30 Mai 1718 (A. R. Msse CLXXXI, 36); 24 Ianuarie 1720 (I. C. Filitti,

o. c., p. 89); 16 August 1723 (A. R. Msse XCIV, 60); 10 Ianuarie 1724 (Stefan Grecianu, Bărbătești, *Săptămâna*, An. III, supl., p. 31, în fișele T.); 1 August 1724 (I. C. Filitti, o. c., p. 61); în 1745 (V. Mihordea, l. c.); 21 Iunie 1747 (*Utriculari*, XXIV, pp. 445, 446); 4 Iulie 1751 (I. C. Filitti, o. c., p. 91).

¹¹⁾ 10 Iunie 1728 (Hurmuzaki, XIV, 1, p. 972); 23 Septembrie 1728 (Hurmuzaki, XIV, 1, p. 1011; 10 Octombrie 1735 (Iorga, *St. Doc.*, XIV, p. 341); 2 Mai 1740 (Sf. Spiridon, Popricani, VI, 144, fișe T.); 19 August 1740 (Iorga, *România în strînditate de-a-lungul timpurilor*, pp. 130, 131).

¹²⁾ Stefan Grecianu, o. c., pp. 236 sqq.

¹³⁾ Stefan Grecianu, o. c., pp. 240, 241.

Pare a fi trăit încă în 1759; vezi scrisoarea din 20 August 1759 a fratelui Subotin citată la nota 8.

Constantin 5/IV (ultimul sfert al secolului XVII—înainte de 1749).

Era fiul lui Iordache 3/III și al Saftei N. Racoviță ¹⁾.

Ca și frații săi a avut ca profesori pe ieziții din Iași ²⁾ și știa mai multe limbi. A fost căsătorit cu Anița Bogdan ³⁾, fiica hatmanului Bogdan ⁴⁾; aceasta s'a călugărit, probabil după moartea soțului său ⁵⁾. Din căsătoria lor s'a născut o fiică Ecaterina 6/V ⁶⁾, măritată cu Constantin Mavrocordat Voevod ⁷⁾.

Ca fiu al lui Iordache 3/III a avut dela început o deosebită situație, dar a și suferit din cauza dușmăniilor ce-și făurise tatăl său. Prima știre istorică ce avem dela dânsul este că, împreună cu frații săi, a fost nevoit să fugă, de răul lui Neculai Mavrocordat Voevod (întăia domnie 1709—1710), în Polonia ⁸⁾.

D. Cantemir devenind domn, îl numește, în 1711, vel paharnic; în aceasta calitate a întovărășit pe Domn, la 5 Iunie 1711, când acesta a mers întru întâmpinarea feld-mareșalului Boris Șeremetev la Prut ⁹⁾.

Venind din nou Neculai Mavrocordat ca domn al Moldovei (1711—1716), Rosetteștii nu-i mai sunt dușmani și Constantin este numit de două ori mare paharnic, în 1712¹⁰⁾ și în 1715¹¹⁾, slujbă în care este menținut și de domnul următor ¹²⁾, Mihai Racoviță (1716—1726), rudă cu dânsul ¹³⁾.

A fost apoi vel vornic, a Țării de sus și a Țării de jos, din 1725 până în 1732 ¹⁴⁾.

Grigore Ghica, fiind mutat domn în Țara Românească, în locul lui Constantin Mavrocordat, mutat în Moldova, numește în căimăcămie pe Constantin ¹⁵⁾, socrul lui Mavrocordat. La venirea acestuia pe tronul Moldovei (7 Mai 1733), numește pe Constantin hatman ¹⁶⁾. Tot hatman îl arată documente din anii 1733, 1734, 1735 și 1737 ¹⁷⁾.

Cu începere din anul 1740 îl găsim ca vornic, în 1740¹⁸⁾, 1741¹⁹⁾, 1742²⁰⁾ și ca biv vel vornic în 1743²¹⁾, 1744²²⁾ și 1745²³⁾.

Un document din 22 Iunie 1749²⁴⁾ îl arată ca răposat.

Biblioteca Academiei Române posedă un manuscris grecesc ce-i a aparținut ²⁵⁾.

Constantin 5/IV

Constantin 5/IV

- ¹⁾ Testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești); Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 101, 73; A. R. Msse XVIII, 89, XXVI, 101 și condicele: 38, foaia 405 și 237, foaia 435; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 85, 88.
- ²⁾ P. P. Pansitescu, *Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin*, pp. 16, 17.
- ³⁾ A. R. Msse CLXXXIX, 6; condica domnească Nr. 38, f. 405 (fișe T.); Arh. I., Mân. Doljești, pachet IV, Nr. 13 (fișe T.); document din Noemvrie 1749 în biblioteca Institutului de istorie a vechiului drept românesc (Facultatea de drept, Iași); Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 105.
- ⁴⁾ A. R. Msse CLXXXIX, 6.
- ⁵⁾ La 22 Iunie 1749 (nota 24 mai jos), Constantin e arătat ca încetat din viață. Anița este arătată calugăriță sub numele de Ana, ca monahă la 15 August 1760 și ieromonahă la 9 Septemvrie 1763 (A. R. Cond. domnească 38, fila 405 și fișe T., pentru prima; Arh. I., Mân. Doljești, pachet IV, Nr. 13, fișe T., pentru a doua).
- ⁶⁾ Document din Noemvrie 1749, subscris de Ecaterina (Biblioteca Institutului de istorie a vechiului drept românesc a Facultății de drept din Iași); Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 371, 372, 376; diploma imperială austriacă din 25 Februarie 1733 prin care se dă titlu de conte lui Neculai 4/IV, frate cu Constantin.
- ⁷⁾ Diploma din 25 Februarie 1733 (nota 6 mai sus); Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 371, 372, 376.
- ⁸⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, pp. 296, 297.
- ⁹⁾ *Idem*, II, p. 101.
- ¹⁰⁾ *Idem*, II, p. 341.
- ¹¹⁾ *Idem*, p. 173; Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 410.
- ¹²⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 350; III, p. 126; Condica Asache II, Nr. 74, fișe T.; A. R. Msse IV, 208 și LXXXIX, 6; Arh. I., pachet XXXV, 11; T. Bălan, *Documente bucovinene*, III, pp. 191, 195, 205.
- ¹³⁾ Mihai Racoviță era văr primar cu mama lui Constantin, fiind aceasta soră cu tatăl lui Mihai Voevod.
- ¹⁴⁾ În 1725 (A. R. Msse XVIII, 89); în 1727 (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 364; III, p. 157; A. R. Msse X, 113); 30 April 1728 (Iorga, *Știri noi despre sfârșitul secolului al XVI-lea*, p. 6) în 1730 (A. R. Msse XVIII, 89); 10 Septemvrie 1730 (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 431); 20 Martie 1731 (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 294); în 1731 (*Istoria bisericilor Scheilor din Brașov*, de St. Stinghe, pp. 99, 181, 182); în 1732 (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 369; A. R. Msse LXXXV, 25).
- ¹⁵⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 372; III, p. 199.
- ¹⁶⁾ *Id.*, II, p. 376; St. Stinghe, *o. c.*, p. 187. Tot hatman la 27 Iulie 1733 (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 322).
- ¹⁷⁾ În 1733 Iunie 5 (A. R. Msse, Condica 237, p. 369); 20 Februarie 1734 (Erbiceanu, *Ist. Mitrop. Mold.*, p. 14); în 1734 (fișe T.); în 1735 (Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1088; A. R. Msse CLXXXIX, 6); 1737 (A. R. Msse LXXXIII, 128); în 1734 și 1735 (Iorga, *St. Doc.*, VI, pp. 223, 273); în Aprilie 1736 (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 324); în 1737 (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 324).
- ¹⁸⁾ St. Spiridon, Popricani, VI, 144, fișe T.
- ¹⁹⁾ A. R. Msse Cond. 237, f. 435; Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 412.
- ²⁰⁾ A. R. Msse Cond. 237, f. 425. Și în 1743 (St. Stinghe, *o. c.*, p. 191).
- ²¹⁾ *Uricariul*, II, p. 179; Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1111.
- ²²⁾ Comis. Mon. Ist. Secția din Basarabia, *Documente din Basarabia*, p. 87.
- ²³⁾ A. R. Msse II, 67.
- ²⁴⁾ Diacon Paul Mihailovici, *Mărturia românești din Bulgaria și Grecia*, p. 73. Tot așa documentul din 30 Noemvrie 1749 publicat în *Documente din Basarabia*, p. 88 a Comis. Mon. Ist. Secția din Basarabia.
- ²⁵⁾ Dl. Dan Simonescu mi-a atras atenția asupra acestui manuscris [Litzica *Catalogul manuscriselor grecești* p. 333, Nr. 630 (725)], care are, la foliu 3 sus, următoarea înscriere: 'Εκ τῶν τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ρωσσοῦρου. Tot Dl. Simonescu arată că Constantin Mavrocordat V.V. ginerele lui Constantin, a pus pe Chesarié Daponte să-i facă o copie de pe acelaș manuscris, codul cercmioniilor după Pseudo-Codinos.

Ioniță 6/IV (Finele secolului XVII — 1764/5).

Fiu al lui Iordache 3/III și al Saftei Racoviță ¹⁾. A trăit la Constantinopol, după ce fugise din Moldova în Polonia de răul lui Neculai Mavrocordat ²⁾. Cu acesta s'a împăcat căci a venit cu dânsul în Muntenia, când Neculai Mavrocordat a fost numit domn acolo în 1716 ³⁾. Aci s'a căsătorit cu Păuna fiica stolnicului Matei Filipescu ⁴⁾, cu care a avut o fiică Smaranda 7/V, căsătorită cu D. Racoviță ⁵⁾. Sub Matei Ghika era ban, la 21 Decemvrie 1748 ⁶⁾. Tot vel ban era la 22 Noemvrie 1752 ⁷⁾.

A fost crescut de iezuiții din Iași ⁸⁾, unde ca și frații săi, a învățat mai multe limbi.

Este arătat ca fiind în viață la 5 Aprilie 1764 ⁹⁾. Dar era încetat din viață la 13 August 1765 ¹⁰⁾.

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 85—88; A. R. Msse XCV, 60; testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești).

²⁾ Kogălniceanu, *Let.* II, pp. 296, 297.

³⁾ *Mag. ist. Dacia*, IV, p. 129.

⁴⁾ *Mag. ist. Dacia*, IV, p. 129; I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Filipescu; ca dar de căsătorie Neculai Voda Mavrocordat l-a scutit de dădții (*Mag. ist. Dacia l. c.*).

⁵⁾ Document din 1765 Aug. 13, în Biblioteca Ureche 4 (fișe T.). Zapis dat de «Zmaragda fiica dumnealui răposatului banului Ioniță Ruset, împreună cu dum-lui boierul meu Dimitrașco Racoviță biv vel comis» din 13 August 1765 (Iorga, *St. Doc.*, XI, pp. 259—260). *Arh. I.*, Pachet 143, document 61, 11 Ianuarie 1810.

⁶⁾ Iorga, *o. c.*, II, p. 233 cu data scotită greșit: 1752 (7257 în document).

⁷⁾ Iorga, *o. c.*, XIV, p. 343.

⁸⁾ P. P. Panaitescu, *Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Gr. Ureche și Miron Costin*, pp. 16, 17.

⁹⁾ Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1168.

¹⁰⁾ Nota 5 mai sus.

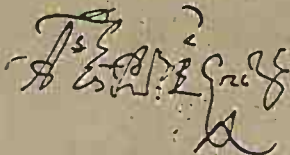
Andrei 7/IV (Finele secolului XVII — după 1761).

Era fiu al lui Iordache 3/III și al Saftei N. Racoviță ¹⁾. A fost căsătorit cu Maria Sandu Sturdza ²⁾, cu care a avut doi copii: Neculai 8/V ³⁾ și Safta 9/V ⁴⁾.

A avut de profesori pe iezuiții din Iași, ca și frații săi ⁵⁾, învățând mai multe limbi.

Cuprins în prigoana lui Neculai Mavrocordat contra tatălui și neamului său, este silit să fugă, împreună cu frații săi, în Polonia ⁶⁾. Este apoi vel clucer (1728) ⁷⁾, vistiernic mare (1731—1732) ⁸⁾, spătar mare ⁹⁾ (1731, 1733, 1734 și 1741), mare ban (1742) ¹⁰⁾, mare logofăt în timpul domniei lui Ioan Mavrocordat (Iunie 1743 — Mai 1747), când este închis, cu alți boieri, pentru a plăti banii muharelului, pe care-l plătesc în aceeași zi ¹¹⁾, și iarăși mare logofăt în 1748—1749 ¹²⁾ și 1761 Septembrie 28 ¹³⁾.

Atât sub Ioan cât sub Constantin Mavrocordat a fost timp de mai mulți ani capuchiaha la Constantinopol ¹⁴⁾.

Iscălitura lui Andrei 7/IV. (A. R. Msse CLXXXIX, 16).

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 75—88; testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești); *Uricariul*, XX pp. 89—92; împărțea din Octombrie 1765 dintre moștenitorii lui Iordache 3/III, în documentele Roznovanu, depuse la *Arh. I.*

Că era al treilea fiu: A. R. Msse LXXXI, 56.

²⁾ Ca era frate cu Victoria 1/IV; documentul din 7216 Martie 1, în aceleași documente Roznovanu. Sturdza: Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, p. 181; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 200.

³⁾ Împărțea moșilor Rosettești din ținutul Hotinului din 1816 Martie 16 (arhiva din Solești); Gh. Ghibănescu, *o. c.*, VI, p. 200.

Că Neculai 4/IV era frate mai mare ca Safta 3/IV: document din 1 Iulie 1792 (documentele Roznovanu arătate mai sus) în care Safta îi zice *bădișă* (A. R. Msse XLVI, 56; Rosetti-Roznovanu, *Plic XLI*, fișe T.; Rosetti-Roznovanu, *Împărțeli*, I, 1).

⁴⁾ Document din 1800 Martie 23, în arhiva Rosetti-Roznovanu, XLI, 2 (fișe T.); A. R. *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. VI, p. 156.

¹⁾ P. P. Panaitescu, *Influența poland în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin*, pp. 16, 17.

²⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 296, 297.

³⁾ Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 299; Iorga, *Știri noi despre sfârșitul secolului al XVI-lea românesc*, p. 6.

⁴⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 369.

⁵⁾ 27 Februarie 1741 (A. R. Msse CLXXXIX, 16); la 7 Mai 1733 și făcut spătar mare de Constantin Mavrocordat V.V. (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 376); Septembrie 1741 (Kogălniceanu, *o. c.*, III, p. 183); z și 5 Aprilie 1741 (Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 412); 8 Noembrie 1734 (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 272; St. Stinghe, *Istoria Bisericii Școlilor din Brașov*, pp. 99, 187; 20 Februarie 1734 (C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 14).

¹¹⁾ 1742 Ianuarie (Doc. Roznovanu sus arătate); Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 416; 20 Aprilie 1743 (Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1111); 1742 Octombrie 3 (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 330).

¹²⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, III, p. 209; document din 8 Oct. 1746 la razeșii din Secueni-Bacău, comunicat de d-l Cezar Uncescu, institutor; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. 30.

¹³⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 213; Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 354.

¹⁴⁾ Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, II, p. 184.

¹⁵⁾ În pachetul 144, la Arh. I., este un memoriu Roset în care autorul zice că tatăl său a cumpărat Posadnicii. Posadnicii au fost cumpărați de Andrei 7/IV (A. R. Msse Cond. 237, f. 99). Deci scriitorul e marele logofăt Neculai Rosetti Roznovanu 8/V. În acel memoriu se mai zice că cumpărătorul Posadnicilor a fost trimis, de Ioan Vodă Mavrocordat capuchiaie la Constantinopol, unde a stat mai mulți ani. Reintors în țară a fost trimis, după mai puțin de un an, din nou capuchiaie la Constantinopol, de Constantin Vodă Mavrocordat.

Ștefan 8/IV (Finele secolului XVII — după 1766).

Era fiul lui Iordache 3/III și al Saftei N. Racoviță ¹⁾ și era supranumit «Pribăscul» ²⁾. A fost căsătorit cu Catrina Sturdza ³⁾, cu care a avut un fiu Vasile 10/V ⁴⁾.

Studiile și le-a făcut cu ieziții din Iași ⁵⁾.

Împreună cu frații săi a trebuit să fugă în Polonia (1709) de răul lui Neculai Mavrocordat ⁶⁾.

Carierea sa a fost: Sulger, 1705 Iulie 20 ⁷⁾. Biv-sulger, 1708 Iunie 7 ⁸⁾. Biv vtori sulger, 1709 Ianuarie 14 ⁹⁾. Biv vel clucer, 1739 Iulie 30 ¹⁰⁾. Vel paharnic, în 1741 și 1742 ¹¹⁾. Biv vel paharnic și ispravnic de Vaslui, în 1742 și 1743 ¹²⁾. În această calitate primește, în Octombrie 1742, porunca dela Domnitor să ducă (întovărășească) un pașă dela Vaslui la Iași ¹³⁾. Vel ban, în 1747 și 1748 ¹⁴⁾. Vel vistiernic, în 1748 și 1758 ¹⁵⁾. Caimacam, în 1758 ¹⁶⁾. Hatman, în 1758, 1759 și 1764 ¹⁷⁾. Logofăt, vel logofăt și biv vel logofăt, în 1759, 1760, 1764, 1765 și 1766 ¹⁸⁾; trăia încă la 15 Ianuarie 1766 ¹⁹⁾.

Îscalitura lui Ștefan 8/IV. (A. R. Msse LXXIV, 154).

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, IV, p. 197; VII, pp. 38, 39 și VIII, pp. 75—80, 85—88; A. R. Msse Condica XIII, ff. 57—58 și Condica 237, f. 239; CXLIII, 131; testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești); Arh. I., Condica K, Nr. 353.

²⁾ A. R. Msse LXXX, 83.

³⁾ Alex. A. Sturdza, *Régne de Michel Sturdza*, p. 174; Iorga (*Inscripții din bisericile României*, II, p. 206) spune că o chema Caterina.

⁴⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, p. 41; document din 1794 Martie 30 la Sft. Spiridon, Doc. Gr. Carp, Țigani, V, 13 (fișe T.).

⁵⁾ P. P. Panaitescu, *Influența poland în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin*, pp. 16, 17.

⁸) Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 296, 297.

⁹) Iorga, *St. Doc.*, VII, 298.

¹⁰) *Idem.*

¹¹) *Idem.*

¹²) A. R. Msse Cond. 237, f. 432.

¹³) 1741 (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 183); 16 Oct. 1741 (A. R. Msse Cond. 237, f. 71); 20 Ian. 1742, în divan (A. R. Msse XLVI, 34); 1742 Ian. 30 (A. R. Msse 237, f. 259).

¹⁴) La 16 Iunie 1742, Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 157; A. R. Mem. S. Lit., Seria III, Tom. VI, p. 458); 28 Septembrie 1742 (Arh. I., Condița K, Nr. 353).

¹⁵) Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 302.

¹⁶) 8 Februarie 1747 (A. R. Msse LXXXIV, 154); 18 Ianuarie 1748 (Arh. I., Doc. Mitrop. Iași, pachet XLV, Nr. 32, fișe T.).

¹⁷) În 1748 (Kogălniceanu, *o. c.*, III, p. 213); 15 Septembrie 1748 (Mân. Neamț, Preutești, 1403, fișe T.); 2. Mai 1758 (A. R. Msse Cond. 13, f. 95).

¹⁸) A. R. Msse LII, 50.

¹⁹) 2 Ianuarie 1759 (Sf. Spiridon, Hârlău, I, 11, fișe T. și Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, IV, p. II, p. 232); 1 Decembrie 1759 (Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XXV, p. 43); 20 Ianuarie 1759 (*Bul. Com. Ist. Rom.* VII, pp. 38, 39); 20 Noembrie 1758 (Arh. B., Zlateaust, XXVI, 24); 29 Iulie 1764 (Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XXV, pp. 53, 54).

²⁰) 28 Martie 1759 (A. R. Msse LIV, 67); 2 Aprilie 1759 (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 295); 27 Mai 1759 (A. R. Msse LXXX, 83); 4 Noembrie 1759 (Iorga, *St. Doc.*, XVII, p. 221); 17 Aprilie 1760 (Sf. Spiridon, Tapul, 2, fișe T.); 17 Mai 1760 (Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 541); 30 Octombrie 1764 (T. Balan, *Documente bucovinene*, III, p. 78); 13 Iunie 1765 (Băileanu, *Evoluția juridică a Epitropiei Sf. Spiridon d'la 1757 la 1800*, partea II și III, p. 33); 30 August 1765 (Fundatiia Ferdinand, Iași, XXI, 8); 15 Ianuarie 1766 (A. R. Msse CXLIII, 131).

²¹) A. R. Msse CXLIII, 131.

Catinca 9/IV (Finele sec. XVII — început sec. XVIII).

Era fiica lui Iordache 3/III și a Saftei N. Racoviță ¹); a fost căsătorită cu Constantin Costachi ²), în 1702 ³).

¹) Testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești); act de împărțire din 1765 Oct. adevărit de Divan la 20 Mai 1794 (côpii: în arhiva din Solești și în documentele Roznovanu depuse la Arhiva Statului din Iași).

²) Același testament; Iorga, *St. Doc.*, V, p. 589.

³) Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 270.

Anastasia 10/IV (? Finele sec. XVII — după 1765).

Era fiica lui Iordache 3/III și a Saftei N. Racoviță ¹); a fost căsătorită cu jtnicerul N. Costin ²).

Către sfârșitul vieții s'a călugărit ³).

¹) *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 85—88; testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești); Doc. Mân. Râșca, IV, No. 3 (fișe T.); A. R. Msse XV, 7; scrisoarea lui Nicolae Rosetti Roznovanu 8/V către fiul său Iordache 21/VI, în care zice că Iordache 3/III îi era moș (bunic), iar Nastasia, matusă (Rosetti Roznovanu, Petricani, 26 (fișe T.).

²) Doc. Rosetti-Roznovanu, *Diverse*, I, 59 (fișe T.) și A. R. Msse XV, 7; document din 7253 (1744) Noembrie 8 (arhiva M. Costăchescu).

³) Împărțeala, din 1765 Octombrie, a moșiilor vistiernicului Iordache Roset 3/III: a doua fiică *Nastasia, Anastasia monahia* (côpii în arhiva din Solești și în documentele Roznovanu, depuse la Arhiva Statului din Iași).

Victoria 11/IV (? Finele sec. XVII — întâia jumătate sec. XVIII).

Era fiica lui Iordache 3/III și a Saftei N. Racoviță ¹); a fost căsătorită (nunta având loc în 1732, când s'a dus cu fratele său Constantin 5/IV la București pentru nunta fiicei acestuia Ecaterina cu Constantin Vodă Mavrocordat ²)), cu Pârveu Cantacuzino ³), a cărei primă nevastă murise ⁴).

- ¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 85—88; Doc. din 7249 (1741) Ghen. 14, în Arh. Rosetti-Roznovanu; testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești); Fund. Ferd. Iași, XXIII, 36.
²⁾ Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 115.
³⁾ Doc. Rosetti-Roznovanu, Stâncă, 60, (fișe (T.)); Doc. din 7249 (1741) Ghen. 14, în Arh. Rosetti Roznovanu; Iorga, *Despre Cantacuzini*, p. CLIV; I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Cantacuzino, II; Arh. 1., Pachet 144.
⁴⁾ Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 115; I. C. Filitti, *l. c.*

Ruxanda 12/IV (? Inceputul sec. XVIII — după 1786).

Era fiica lui Iordache 3/III și a Saftei N. Racoviță ¹⁾; a fost căsătorită cu Barbu Văcărescu ²⁾, fiindu-i a doua soție ³⁾.
 Traia în 1786 ⁴⁾.

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, IV, p. 222; VIII, pp. 85, 88; testamentul lui Iordache 3/III (copie în arhiva din Solești).

²⁾ Inscripția de pe mormântul lui Văcărescu, decedat la 2 Mai 1775 (Iorga, *Inscripții din bisericile României*, I, p. 77); I. C. Filitti, *Arh. C.*, p. 126, nota 5, și arborele Văcărescu; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 324; Iorga, *St. Doc.*, XV, pp. 76 și 270.

³⁾ I. C. Filitti, *l. c.*; Iorga, *l. c.*

⁴⁾ I. C. Filitti, *l. c.*

Acsîța 13/IV (? Inceputul sec. XVIII — 1714 ?).

Fiică a lui Iordache 3/III, a avut de nași pe Ștefan Cerchezul și soția sa Acsîța ¹⁾. A murit în 1711—1714, în Țara Ungurească, unde se refugiase cu mama sa când a fost exilat tatăl său în Rusia. Era logodită, dar cronicarul nu spune cu cine ²⁾. Moșia ei Tupilații a ajuns în proprietatea fratelui său Ștefan 8/V ³⁾.

¹⁾ Adecă cu Ștefan Cerchezul vel comis și cu giupâneasa me Acsîța scriem și mărturisim cu acestu adivărat al nostru cum noi di bună voce noastră di nime nevoiți nici asupîți am dat și am dăruit dila noi finii noastri Acsîții cucoanii dumisali Iordache Rusăt vel vistiernic un sat anumi Tupilații pre apa Elanului la ținutul Fălciului cari ne esti nouă driaptă ocină și moșje în veci. Și i-am dat și zapisili cele vechi ce am avut noi pre acel sat. Și cându am făcut acestu zapis di danie finii noastri Acsîții, l'am făcut dinainte a mulți boeri di curte anumi: dumniului Neculau Donci vel logofăt și dumniului Vasilie Costachie vel vornic di țara di gios și dumniului Mitri Apostol vel vornic di țara di sus și dumniului Lupul Bogdan hatmanul și dumniului Mihălachi Răcoviță vel spătăr și dumniului Ilie Enachie vel stolnic și dumniului Ion Păladie vel slugeriu și dumniului Vasilie treti logofăt și dumniilor Pilat și Rojiță și Orghiaș vornicii de poartă și alți boeri carii sântu iscliji. Și noi ni-am pus peceții ca să fie de credință.

• U Ias leat 7208 Mai 30

• Ștefan vel comis; Acsîța comisoaia.

• (ss) Mitri Apostol vornic (ss) Ion Paladi vel sluger (ss) Vasili Enachi vel stolnic (ss)
 (ss) Danul vel sluger m'am prilejit; (ss) az Ștefan Pilat vornic (ss) az Orghi vornic glotni; (ss) az Vasili Rojiță vornic iscal; (ss) . . . Bujoran . . . iscal; (ss) az . . . Bujoran biv vornic iscal.
 • (Original în arhiva M. Costăchescu, Iași).

• Io Grigorie Alexandru Ghica voevod, Bojiu milostiu gospodar zemli Moldavski.

• După cercetarea și giudecata Preosfinții sale părintelui Mitropolitului și a dumnealor veliților boeri poroncim domnia mia la toate așa să se urmeze. Și ispisocol acela domnesc ce l'au poprit dumnealui vornic încă să să dea dumisali vel logofăt. Iar căriia părți i-ar păria că nu să odihnește cu giudecata aciasta, să iasă la Divan inainte Domnii mîle. Și am întărit și cu a domnii mîle pectē.

1765 Mart 16.

Pecetea
 domnească

Procit treti Logofăt.

• Pre Înălțați Doamne,

• Din luminată poronca Înălțimii tali, prin țidulă ci am fost orânduți, am luat sama între dumnealui Ștefan Rosăt vel logofăt și între Manolachi Costachi biv vel Logofăt și între dumnealui Ion Păladi biv vel vornic, pentru un satu Tupilații di pe apa Elanului dela ținutul Fălciului. Și cercetând pricina acestui satu Tupilații din scrisori ci am văzut la fiștece parti, așe am aflat: satul Tupilații au fost a unui Ștefan Cerchezul vel comis și a giupănesăi sali Acsîți, de cumpărătura precum s'au văzut zapisăli vechi ci li-au arătat acum fiștece-ci parti. Și Ștefan Cerchez vel comis cu giupăneasă sa,

botezând o fiică a vornicului Iordache Rosăt, părintelui dumnealui vel logofăt, puindu-i și numile Acșița, i-au dat dania și i-au dăruit satul Tupilații, precum le adeverești zăpăsit ce-din valet 7208 de însuși Ștefan Cerchez vel comis și de giupăncasa sa, iscălit și cu pecețile lor și câțiva boieri mari iscăliți, marturi încă și spătar Ion Pălădi, părintele dumnealui vornic Ioan Pălădi să află iscalitu. Cu care zăpăsit de danie, dumnealui vel logofăt au cerșutu dreptate să stăpăniască satul Tupilații, fiind-că să află la stăpânirea dumnealui logofăt Manolachi. Și întâiu, întrebând pe dumnealui logofăt Manolachi să arăți scrisori, dovezi, cu ce stăpânești satul Tupilații și dumnealui logofăt Manolachi aceasta au arătat că-i esti datu de zestre dela Pălădești și scrisorile sint la dumnealui vornic Ioan Pălădi, să răspundă dumnealui pentru moșie. Deci viindu și dumnealui vornic Ioan Pălădi cu scrisorile, au arătat un zăpăsit din văletu 7224 a Acșiții giupănesii comisului Cerchezu, ci adeverești pentru ocini și moșii au avutu dani și cumpărături dinpreună cu comisul Cerchez, cu zăpăsi anumi ce-s legați în ispisocul domnescu dela Constantin Cantimir voveodu, afară din celi ce au dat și au dăruitu mai înaintu cu boierul său, cum și satul Tupilații, fiii lor Acșiții, fiii vornicului Iordachi Rosăt, ce s'au arătatu mai sus. Atunci și ca după moarte boierului său, au dat și au dăruit vărului ei dumnealui Ion Pălădi vel spătar, părintelui dumnealui vornic Ion Pălădi, vadurile de mori din Tupilații și părți de moșia ei au avut-o de dani și de cumpăratură dela popa Edul și dela niamurile lui; și arată Acșița comisoaia intr'ace diată a ei ca în vaduri de moară să n'aibă treabă vornicul Iordache Rosăt. Și această danie a comisoaiei Cerchezoaia, fiind numai cu numile și pecețe ei, iar alții nimă din boeri iscăliți marturi, nu s'au socotit a fi bună, de vremi că după 16 ani au făcut-o mai în urmă și pe urma daniiceii adevărate ce s'au văzut la dumnealui vel logofăt. În cari zăpăsit lor de danie nu pomeneste de vaduri de mori că n'ar fi datu sau părțile popii Edului și a niamurilor lui, ci numai ce să vedă că au datu satul Tupilații și lipsind vadurile morilor și părțile de moșie a popii Edului și a niamurilor lui, mai nu rămâne moșia Tupilații. Și diata Cerchezoaiei ei au făcut-o numai ea, neurmând după dania ce adevărată dăntăiu ce scria că au datu danie satul Tupilații, a rămas a nu să ține în samă, văzându-să nedriaptă. Și dumnealui vornic Ion Pălădi, văzând că rămâne din giudecată după dreptate ce să vedă a avé, au răspuns că va da scrisorile și să să giudeci dumnealui logofăt Manolachi că a dumisali este moșia. Și mai pe urmă și dumnealui logofăt Manolachi au răspuns că n'ari a să giudeca că ace moșie i-au fost di zestre și de sără, și a căuta ei a avé cu socrii.

Și dovedindu-să pricina intr'acest chipu, dat-au dumnealor Logofăt Manolachi i vornic Ion Pălădi și zăpăsite de părțile dela moșia a popii Edului și niamului popii Edului la mâna dumnealui vel logofăt. Și după dania Comisului Cerchez și a Comisoaiei ce adevărată, dovedindu-să că satul Tupilații au rămas dreptă moșie a dumnealui vel logofăt dipi părintele dumnealui și de vremi că în zăpăsite vechi scriu și cu vaduri de moară și danie adeverești satul Tupilații, noi la aceasta, Prelnățati Doamne, ce se au datu cu neștiința noastră, în frica lui Dumnezeu, că după dania comisului Cerchez și a Cerchezoaiei, cum scriu și zăpăsite vechi. Și cum ispisocul gospodice nu l-au dat cu zăpăsite dumnealor logofăt Manolachi și vornic Ion Pălădi, socotim, dacă va fi poronca mării tali, să-l de și ispisocul la dumnealui vel logofăt, că la mâna dumisali să cadă a fi. Și înștiințăm pe mării tali. Iar ce desăvârșitu hotărârea rămâne la Prelnăța și lesni cunosătoarea înțelepciune mării tali.

* Al Înălțimii tali cătră Dumnezeu fierbinte rugătoriu

* 1765 Mart 13

* (ss) Gavriil mitropolit Moldavskii

* Plecați slugile mării tali

* (ss)..... vornic, (ss) Lupul Balș vel vornic; (ss) Vasile Roset hatman (ss)..... hatman

¹⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 317. Este adevărat că I. Neculce — contemporan — spune 7 o fiică a sa care era însă logodită, fără a-i arăta numele, dar deoarece celelalte fiice cunoscute a lui Iordache 3/III — surori ale Acșiței — au fost măritate și să știe cu cine și sunt arătate în testamentul lui Iordache 3/III, pe când Acșița nu e arătată în testamentul (Noemvrie 1720), nici în actul de împărțire din 1765, moarta din anii 1711—1714 nu poate fi decât ea.

²⁾ Documentele dela nota 1.

Nastasia 14/IV (c. 1673 — prima parte a sec. XVIII).

Era fiica lui Manolache 4/III și a Irinei N. Buhuș ¹⁾; a fost căsătorită: 1) cu Neculai Lazu ²⁾; 2) cu paharnicul Constantin Miclescu ³⁾. Mai târziu s'a călugărit ⁴⁾.

¹⁾ A. R. Msse VII, 148; 3336 fila 17; R. Rosetti, *Note*, p. 14.

Era fiica cea mai mare. Data nașterii am socotit-o în raport cu aceea a căsătoriei părinților.

²⁾ *Ibidem*; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 79, document din 7263 (1755) Mai 15, în arhiva M. Costăchescu; A. R. Msse XVII, 107; document din 17 Octomvrie 1703 citat de M. Costăchescu, *Satul Cristeiți cu trupurile sale Popișcani, Cosești*... p. 9.

³⁾ A. R. Msse 3336, fila 17; VII, 148; M. Costăchescu, *o. c.*

⁴⁾ Doc. Neculce, pachet VII, Nr. 29 (fișe T).

Anița 15/IV (c. 1675 — prima parte a sec. XVIII).

Era fiica lui Manolache 4/III și a Irinei N. Buhuș ¹⁾; a fost căsătorită cu Ion Silion ²⁾.

¹⁾ A. R. Msse 3336, fila 17; M. Costăchescu, *Satele Rușcanii (Buznea) și Găneștii cu trupurile lor Cădceștii și Moiceștii*, pp. 9, 10, 24, 25; R. Rosetti, *Note*, p. 14.
 Data nașterii am socotit-o în raport cu data căsătoriei părinților.
²⁾ *Ibidem*; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 79.

Ștefan 16/IV (1675 ? — 1739).

Era fiul lui Manolache 4/III și al Irinei N. Buhuș ¹⁾. A fost căsătorit cu Safta Aslan ²⁾, cu care a avut copiii următori: Iordache 11/V, Ioniță 12/V, Constantin 13/V, Irina 14/V, Ileana 15/V. Maria 16/V și Anița 17/V ³⁾.

Cum era și firească, Ștefan, unicul fiu al unui boier cu o trecere așa de mare cum o avea tatăl său, a trecut prin multe slujbe și boierii ⁴⁾.

Cronica lui Ion Neculce vorbește dintâi despre dânsul în 1693, când zice că, murind Constantin Cantemir, boierii « poftiau să pue pe un ficior a lui Cantemir Vodă Domn în locul lui și au repezit la Țarigrad pe vătaful Pârvul și cu Ștefăniță Ruset, fecior lui Manolache Postelnicul » ⁵⁾. Din 1697 și până în 1709 este arătat în documente ca al 2-a sulger, biv vel sulger, și sulger ⁶⁾. În acest timp, probabil înainte de 1700, avu loc căsătoria și așezarea sa la Mărgineni, lângă Bacău ⁷⁾. Acolo fiind, a început a cumpăra părți din Tețcani ⁸⁾ (el fiind primul Rosetti care a fost proprietar în Tețcani), Stănești ⁹⁾, Trebiș ¹⁰⁾. Pe lângă aceste moșii și altele cumpărate, el moștenisă moșii dela tatăl său, așa că lasă copiilor săi 24 sate, vii, case ¹¹⁾.

În a doua domnie a lui Neculai Mavrocordat avură loc incidentele cu Suedezii și cu Craiul Stanislas Lescinski, despre care am vorbit în biografia lui Manolache 4/III, unde se poate vedea și partea ce-a avut la acele întâmplări Ștefan.

El era biv vel stolnic în 1719 ¹²⁾ și 1720 ¹³⁾, iar apoi vornic și biv vel vornic în 1722, 1725, 1726, 1729, 1733, 1734 și 1735 ¹⁴⁾, postelnic în 1728 și 1737 ¹⁵⁾.

« În a doua Domnie a lui Grigore Ghica ¹⁶⁾, izbucnind războiul între Austria și Turcia, în vara anului 1737 au intrat Austriacii sub poruncile generalului Badeni în țară și au luat în stăpânire ținuturile Putna, Bacău, Neamțu și parte din Suceava. Ștefan Ruset care își avea așezarea la Mărgineni și moșiile aproape de munte, fiii lui, Stolnicul Răducanu Racoviță (pe urmă Logofăt Mare), Medelnicerul Constantin Balș (gimnere lui Ștefan Ruset) și Sulgerul Ștefan Catargiu, a căror moșii asemenea se aflau aproape de munte, se închinară Nemților și primară să ocârmuiască ținuturile ocupate de oștile austriace în numele Împăratului. Vornicul Ștefan fiind cel mai bătrân, fusese pus în capul acestei ocârmuirii, iar Răducanu Racoviță trăda pe Nemți cât putea, scriind în taină lui Ghica Vodă tot ce ei făceau.

« În anul următor fiind Nemții siliți să părăsească Moldova, boierii cari se supuseseră lor, traseră frică mare de pedeapsă. Dar afară de Constantin Balș ceilalți scăpară ușor: Vornicul Ștefan cu o lună de surgun

la Dobrovăț. Apoi Domnul chemându-l înapoi, îi mărita cu cheltuiala sa o fată¹⁷⁾ cu Comisul Scarlatache Costache »¹⁸⁾.

Către sfârșitul vieții este vel paharnic¹⁹⁾. A murit în luna Ianuarie 1739²⁰⁾.

¹⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, pp. 146, 244; Mitropolia, Iași, Condica XVII; Arh. I., Cond. judec. pe 1786 (Mai 16), 372, Repert. lit. K și cea pe 1792, f. 70, Repert. lit. K 368 (ambele fișe T.); Fundația Ferdinand, Iași, Doc. P. XVII, 142; Hărtii Pencovici, Vol. IV, Nr. 4 (R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 73, 74, 79); A. R. Msse LXXII, 110 și XVI, 153; LXXXI, 146; LXXXVI, 69; R. Rosetti, *Note*, pp. 14, 15.

Căsătoria tatălui său având loc probabil între anii 1669 și 1672 (Rosetti, *Note*, p. 11), și Ștefan fiind al treilea copil, trebuie să se fi născut cam prin 1675.

Carte gospod. din 7233 Februarie 3, în rezumat într'o copie aflată la Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, fil. 602—605.

²⁾ A. R. Msse LXXXI, 51; Gh. Ghibănescu (*Sur. Let.*, XXV, p. 82) arată, greșit, că a fost căsătorit cu o Arsachi; R. Rosetti (*Note*, p. 15) spune că a fost căsătorit cu Safta Ursachi; arborele geneologic din biserica din Roznov arată de soție pe Safta Aslan.

³⁾ Că a avut fiii Iordache 11/V, Ion 12/V și Constantin 13/5 și fiicele Irina 14/V, Ileana 15/V, Maria 16/V, Anița 17/V: A. R. Msse CLXXXIII, 145; A. R. Hărtii Pencovici, Vol. IX, 98; Vol. XI, Nr. 42 și 97 (fișe T.); R. Rosetti, *o. c.*, p. 15; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 117.

Că a avut fii pe Iordache, Ion și Constantin: A. R. Msse LXXXI, 146; Suret din 1786 Iunie 13, în colecția M. Costăchescu.

Că a avut fiii: Iordache, Ioniță, Constantin: Arh. I., Cond. judec. pe 1786, fil. 230, Nr. 372, Repertoriu K (fișe T.).

Că a avut fii pe Iordache și pe Ion: A. R. Msse LXXXI, 99.

Că a avut de fiu pe Constantin: A. R. Msse CXXXVII, 224; *Uricariul*, XV, pp. 310—316; Carte de judecată din 13 Iulie 1786, în arhiva M. Costăchescu.

Că fiicele sale au fost căsătorite: Irina cu C. Bals, Ileana cu Iordache Sturdza, Maria cu Scarlatache Costache și că Anița nu s'a căsătorit: Hărtii Pencovici, Vol. XI, Nr. 42 și 97 (fișe T.).

Că a avut fiică pe Ileana: A. R. Msse XXII, 278; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 117.

⁴⁾ Urmez, acolo unde nu dau alte izvoare, biografia din *Notele genealogice și biografice* ale lui R. Rosetti (pp. 14, 15).

⁵⁾ Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 244.

⁶⁾ 1697 Noemvrie 28, al doilea sulger (*Uricariul*, XIV, pp. 208—210; XVI, pp. 42—43 și XVII, pp. 186 sqq.); biv vel sulger 1705 Ianuarie 20 (Sf. Spiridon, Sărbii, VIII, 11, fișe T.); sulger 1706 Mai 24 (A. R. Msse XXXV, 153).

⁷⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 15.

⁸⁾ 24 Martie 1708, imprumută 25 lei lui Const. Beldiman, care-i amănetază a patra parte din satul Tețcani. Beldiman ne putând plăti, Ștefan Rosetti cumpără, la 10 Octomvrie 1709, acea parte din Tețcani și apoi restul moșiei cu puțurile de păcură (Documente din arhiva din Tețcani; un scurt rezumat la R. Rosetti, *l. c.*).

⁹⁾ Copie după un act din 16 Noemvrie 1712 în arhiva din Tețcani.

¹⁰⁾ Gr. Tabacaru, *Bacul de altădată*, pp. 41, 42.

¹¹⁾ Împărțeață între fiii și ginerii răposatului vornic Ștefan Roset 16/IV, înscălită de toți și de răposatul logofăt Sandu Sturdza și cu pecete gospod. 7247 (1739) Ghenar 21 (A. R. Msse CLXXXIII, 145).

¹²⁾ A. R. Msse LXXXII, 23.

¹³⁾ A. R. Msse LXXXVIII, Nr. 80.

¹⁴⁾ Vel vornic 1722 Mai 25 (Sf. Spiridon, Bodești, I, 61 fișe T.); 1722 Decemvrie 4 (A. R. Msse XVI, 152); Ștefan Ruset era Vel Vornic la 1725 și îl vedem bucurându-se de deosebita favoare a lui Mihail Racoviță. Probabil că căsătoria fiului său celui mai mare, Iordache, cu Catrina Costandache, fiica Mariei, surorii lui Racoviță, avuse loc » (R. Rosetti, *l. c.*); A. R. Msse LXXXI, 94; 1726 Ianuarie 13, vel vornic (Mân. Neamț, Bohotin, 2972, 2974, fișe T.); 1729 Mai 20 (A. R. LXXXI, 129); 5 Mai 1731, 27 Iulie 1732, 21 Iunie 1733 (Intr'o condică donată de Alex. Cantacuzino-Pascanu d-lui Gh. Ungureanu, funcționar la Arhivele Statului Iași); 1733 Aprilie 23 biv vel vornic (A. R. Msse LVIII, 115); 1734 Ianuarie 30, biv vel vornic (A. R. Msse LVIII, 118); 1735 Iulie 14, vornic (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 300).

¹⁵⁾ 1728 Iulie 13 (A. R. Msse Cond. 13, ff. 57—58); 1736 Martie 26 (*Ibidem*).

¹⁶⁾ Care-l lasase la un moment dat caimacam (Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 162).

¹⁷⁾ Fiica măritată cu Scarlatache Costache se numea Maria (vezi nota 3 mai sus).

¹⁸⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 15.

¹⁹⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 416.

²⁰⁾ R. Rosetti, *l. c.* Înainte de 21 Ianuarie 1739 (nota 11 mai sus).

Ileana 17/IV (c. 1680 — prima parte a sec. XVIII).

Era fiica lui Manolache 4/III și a Irinei N. Buhuș¹⁾; a fost căsătorită cu Manolache Costache²⁾, probabil în 1701³⁾.

¹⁾ A. R. Msse VII, 148; XXII, 278; R. Rosetti, *Note*, p. 14; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 79.
Era al patrulea copil cunoscut a lui Manolache. Data nașterii am socotit-o după data căsătoriei părinților ei.

¹⁾ A. R. Msse XVIII, 107; 3336, fila 17; I. Antonovici. *Documente de ale foastelor schituri Or-goești, Bogdănița*... pp. 30, 41; Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 270; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 79.

²⁾ Kogălniceanu, *l. c.*

Iordache 18/IV (? 1670 — prima parte a secolului XVIII).

Era fiul lui Scarlatache 5/III ¹⁾.

¹⁾ Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, V, 1, pp. 192—194.

Zoița 19/IV (Finele sec. XVII — prima parte a sec. XVIII).

Era fiica lui Alexandru beizade 7/III și a Aniței ¹⁾.

¹⁾ A. R. Msse V, 26.

Maria 20/IV (Înainte de 1700 — după 1714).

Era fiica lui Ioan 8/III și a Ilenei, fiica lui Alexandru Mavrocordat (Exaporitul) ¹⁾.

A fost căsătorită, în vara 1714, cu Drakos Suțu ²⁾.

¹⁾ E. Legrand, *Généalogie des Mavrocordato de Constantinople*, pp. 3, 25; E. Legrand, *Epistolaire grec*, IV, p. 123.

²⁾ E. Legrand, *Epistolaire grec*, IV, pp. 123, 129. Reproducând scrisoarea din 22 Iulie 1714 (în Hurmuzaki, XIV, p. 612) a lui Drakos Suțu, d-l Iorga zice că e vorba de căsătoria fiicei lui Enache (Ioan) Rosetti cu Dumitrache Iuliano, ori din cetirea ei și mai ales din cetirea scrisorii din 30 August 1714, a aceluias (Legrand, *o. c.*, IV, p. 129), reiese clar că este vorba de căsătoria sa (a lui Enache).

Genealogia din biserica din Roznov zice lui Suțu: Constantin, în loc de Drakos, iar Lecca în *Genealogia a 100 case* (la Sutz) arată că-i zicea Constantin Draco Sutz. Acesta a fost capuchihia și mare logofăt (Lecca, *l. c.*).

Mihalache 21/IV (? 1700 — după 1744).

Era fiul lui Ioan 8/III și al Ilenei Mavrocordat ¹⁾. Ar fi avut o fiică Anastasia 18/V ²⁾.

A slujit sub Neculai Vodă Mavrocordat care-l trimete, la 8 Ianuarie 1727, la Constantinopol și din nou, tot acolo, la 14 Aprilie 1727, cu peșcheșul împărătesc al bairamului ³⁾; iar la 9 Septembrie același an, îl trimete întru întâmpinarea lui Hrisant Nottara ⁴⁾. La 11 Decembrie 1729 este mare postelnic în Țara Românească ⁵⁾. La 8 Iulie 1730, Mihalache scrie lui Hrisant Nottara despre ocârmuirea bisericilor Văcărești și Sfântul Gheorghe ⁶⁾. În 7240 (1732) Martie 14 Iunie 3, este vel postelnic în divanul lui Constantin Neculai Mavrocordat V. V. ⁷⁾, cum este și la 20 Februarie 1734 ⁸⁾ și la 23 Octombrie 1735 ⁹⁾, iar la 1 Aprilie 1740 este mare skevophylax al Patriarhiei și mare spătar în Țara Românească ¹⁰⁾.

Om cult căruiua îi plăcea a avea cărți și care avea un scris citeț precum adeverește un « ex libris » al său pe o carte din biblioteca d-lui profesor D. Russo ¹¹⁾ (dacă scrisul este al său).

¹⁾ Ca era fiul lui Ion 8/III, vezi la acesta; scrisorile lui Neculai Vodă Mavrocordat din 14 Aprilie 1727 și 9 Septembrie 1727, prin care spune că trimete pe nepotul său Mihalache Roset (Hurmuzaki, XIV, pp. 918, 925). Neculai Vodă era însă frate cu mama lui Mihalache (vezi la Ioan 8/III); E. Legrand, *Généalogie des Mavrocordato de Constantinople*, pp. 3, 25.

²⁾ Arborele genealogic din biserică din Roznov. Informație dată de d-l General M. Racoviță la 17 Martie 1938.

In notele d-lui General M. Racoviță este o Elenă, născută în 1672, fiică a lui Ion Racoviță și a Saftiei Roset (aceasta nu se poate identifica) care în 1739 era soția spătarului Mihai Roset. Dacă acest Mihai este Mihai 21/IV, atunci îi am cunoaște numele soției.

³⁾ Hurmuzaki, XIV, pp. 917, 918; A. Treb. Laurian și N. Bălcescu, *Cronicarii Terrei Românești*, II, p. 119.

⁴⁾ Hurmuzaki, XIV, 2, pp. 1052, 1053; și Laurian și Bălcescu, *o. c.*, II, p. 102.

⁵⁾ Vezi nota 11 mai jos.

⁶⁾ Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1052.

⁷⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.* p. 237; Hurmuzaki XIV, 2 p. 1077. Tot vel postelnic era la: 30 Septembrie 1732 și 2 Septembrie 1733 (St. Stinghe, *Istoria Bisericii Scheilor din Brașov*, p. 187; aceleași *Hrisoave* publicate în *Gazeta Transilvaniei*) 8 Noembrie 1734 (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 272) și 5 Iunie 1735 (Iorga, *Id.*, VI, p. 273).

⁸⁾ C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 14.

⁹⁾ Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1088. Tot mare postelnic e la 10 Februarie 1739, când îi scrie patriarhul Silvestru al Antiohiei cerându-i sprijin bănesc și binecuvântând pe mama lui (Roset) și pe tatăl acestuia marele comis Ioan (publicată de M. Beza, cu cetirea greșită de stolnic în loc de postelnic, în A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria III, Tom. VIII, p. 9).

¹⁰⁾ Hurmuzaki, XIV, 2, p. 1102. În scrisoarea din 13/26 Ianuarie 1904, din Constantinopol, St. Aristarhi îl arată mare cartofilax în anii 1739—1741—2 și mare skevofilax în anii 1741—1744 (în colecția I. Rosetti-Bălănescu). A fost numit mare skevofilax al bisericii la 15 Noembrie 1739, (C. Dapontes, *Ephémérides Daces* (Ed. Legrand), II, p. 401).

¹¹⁾ Cartea este: *Ioannis Stobaei Sententiae*. Ed. Conrad Gessner, f^o de 632, p.p. și un index nepăginat, Tiguri 1559.

Ex libris este: *Ἐκ τῶν τοῦ μεγάλου ὁμοσέτου Κωνσταντινουπόλεως καὶ μεγάλου Ποσειδέλιου τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐθεντίας οὐγκροβλαχίας 1729, δεκεμβριου ια αδικα*: din ale lui Mihail Rosetti Constantinopolitanul și mare postelnic al prea strălucitului Prințipat al Ungrovlahiei 1729 Decembrie 11.

Neculai 22/IV (? 1710 — după 1757).

Era fiul lui Ioan 8/III și al Ilenei Mavrocordat ¹⁾. A fost căsătorit cu Maria Bașa Mihalopol ²⁾, cu care a avut copii: Scarlat 19/V ³⁾, Eufrosina 20/V ⁴⁾, Constantin 21/V ⁵⁾.

A fost vel comis în Decembrie 1750 ⁶⁾, mare spătar în 1753 și har-tofilax în 1757 ⁷⁾.

Spătar în 1752, își făcea de cap sub domnia lui Matei Grigore Ghika V. V. ⁸⁾.

¹⁾ Vezi Ioan 8/III.

²⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Rosetti, și după dânsul C. Gane, *Trecute vieți de doamne și domnie* II, p. 221, nota 1. Că era căsătorit cu o fiică a hatmanului Gheorghe, fiul lui Bașa-Mihali: Hurmuzaki, XIV, pp. 1130, 1131.

³⁾ I. C. Filitti, *l. c.*; C. Gane, *l. c.* Scrisoarea lui St. Aristarhi în col. I. Rosetti-Bălănescu.

⁴⁾ I. C. Filitti, *l. c.*; C. Gane, *l. c.*

⁵⁾ I. C. Filitti, *l. c.*; C. Gane, *l. c.*

⁶⁾ Iorga, *St. Doc.*, V, p. 497.

⁷⁾ I. C. Filitti, *l. c.*

⁸⁾ Hurmuzaki, XIV, 2, p. 113.

Matei 23/IV (? 1720 — după 1779).

Fiu al lui Ioan 8/III și al Elenei Mavrocordat ¹⁾; a fost dragoman al flotei otomane în 1779 ²⁾.

¹⁾ Genealogia Rosetti în I. C. Filitti, *Arh. C.* (fără a da vreun document sprijinit).

²⁾ *Idem.*

Zoe 24/IV (c. 1690 — prima parte a sec. XVIII).

Fiica lui beizade Iordache 9/III și a Cristinei Gr. Ghika ¹⁾; a fost căsătorită cu Matei Crețulescu, fiindu-i a doua soție ²⁾.

¹⁾ Testamentul lui Matei Crețulescu din 7227 (1719) Ghen. 15 (Iorga, *Documente privitoare la familia Cantacuzino*, pp. 198—211); Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, pp. 377, 398, care numește pe Iordache 9/III: Matei; I. C. Filitti, *Arh. C.*, p. 90, nota 3 și arborele Crețulescu.

Părinții săi fiind căsătoriți în Martie 1689 și ea părand a fi întâiul copil, socotesc data de 1690 ca cea a nașterii ei ca posibilă.

²⁾ Iorga și I. C. Filitti, *l. c.*

Ruxanda sau Luxanda 25/IV (c. 1691 — înainte de 4 Mai 1753).

Era fiica lui beizade Iordache 9/III și a Cristinei Gr. Ghika; a fost căsătorită cu Iordache fiul lui Șerban Cantacuzino V.V. ¹⁾. Nunta a avut loc la Brașov, la 5 Martie 1709 ²⁾; ea era anunțată de Constantin Brâncoveanu, patriarhului Hrisant prin scrisoarea din 4 Fevruarie 1709, în care spunea că se îngăduise de patriarhul ecumenic cu tot gradul de rudenie apropiată ³⁾.

A murit înainte de 4 Mai 1753 și este îngropată în mănăstirea Cotroceni, căreia i-a lăsat prin testament partea ei din moșia Rușii lui Șerban Vodă, din sud Saac ⁴⁾.

¹⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Cantacuzino II; Iorga, *Despre Cantacuzini*, pp. CXLIX, CLI; Hurmuzaki, XIV, p. 413 și XV, p. 1528; Iorga, *St. Doc.*, X, pp. 233—234.

Socotesc că s'a născut către 1691, fiind al doilea copil al părinților săi, căsătoriți în 1689.

²⁾ Hurmuzaki, XV, p. 1528.

³⁾ Hurmuzaki, XIV, p. 413.

⁴⁾ Iorga, *Despre Cantacuzini*, pp. CXLIX, CLI. Iorga, *Documente privitoare la familia Cantacuzino*, pp. 252—253.

Matei 26/IV (c. 1695 — după 1760).

Era fiul lui beizade Iordache 9/III și al Cristinei Gr. Ghika ¹⁾. A fost căsătorit cu Stanca Coțescu ²⁾.

La 5 Octomvrie 1748 era mare stolnic, în timpul domniei lui Gr. Ghika în Muntenia ³⁾; la 26 Decemvrie 1748 era vistier ⁴⁾; din 1751 și până în 1760 era biv vel vistier ⁵⁾.

La biserica din Cornăel (Dâmbovița), reparată de dânsul în 1726 ⁶⁾, se află o carte care a fost a lui ⁷⁾.

A murit după 11 Iunie 1760 ⁸⁾.

A moștenit o parte din averea cumnatului său Matei Crețulescu ⁹⁾.

¹⁾ Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, pp. 397, 398. Că era frate cu Zoe 24/IV; Iorga, *Documente privitoare la familia Cantacuzino*, pp. 198—211.

Era al treilea copil al părinților săi căsătoriți în 1689.

²⁾ *Rev. Ist. XVIII* (1932), p. 269.

³⁾ A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria III, Tom. VI, pp. 209—212.

⁴⁾ Iorga, *St. Doc.*, II, p. 233, unde data după era dela Cristos 1752 este greșită, căci 7257 = 1748. Tot vistier era în 1753 (Beza în *Boabe de grâu*, 1934, p. 661).

⁵⁾ A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria II, Tom. XXXVI, p. 915; Hurmuzaki, XIV, 1, p. 742; *Rev. Ist. l. c.*; A. R. *Mise* 1450, filele 58 v.—60.

⁶⁾ Iorga, *St. Doc.*, XV, 2, p. 277.

⁷⁾ Și aceasta, pentru celelalte cărți, este a dumnealui Matei Roset biv vel. Sluğ. dăruită de preștitul părintele nostru chir Clement (Iorga, *Inscripții din bisericile României*, II, p. 277).

¹⁾ A. R. Misse 1450, f. 60.

²⁾ Testamentul lui Matei Crețulescu (Iorga, *Documente privitoare la familia Cantacuzino*, pp. 198—211).

Dumitru 27/IV (prima parte a secolului XVIII).

Era fiul lui beizade Iordache 9/III și al Cristinei Gr. Ghika ¹⁾. Căsătorit cu Safta Șerban ²⁾, cu care a avut un fiu Mihalache 22/V ³⁾.

A fost spătar. După arborele genealogic din biserica din Roznov (fără a arăta isvorul documentar) ar fi murit în 1748. Un document din 1764 ⁴⁾ arată însă pe un Dumitrachi Ruset proprietar în județul Ilfov. Cum alt Dumitru Rosetti nu e arătat de niciun document, ar putea fi el.

¹⁾ Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor* pp. 397, 398. Că era frate cu Zoe 24/IV, dela bărbatul căruia, Matei Crețulescu, a moștenit o parte de avere: Iorga, *Doc. priv. la fam. Cantacuzino*, pp. 198—211.

Era al patrulea copil al părinților săi, căsătorii în 1689.

²⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov.

³⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov; arborele Rosetti la I. C. Filitti, *Arh. C.*

⁴⁾ Iorga, *St. Doc.*, V, 1 p. 503.

GENERAȚIA V-a

Vasile 1/V (c. 1711 — 1767).

Era fiul lui Iordachi (Cilibiu) 2/IV și al Saftai Jora¹⁾, frate mai mare a lui Constantin 2/V²⁾ și frate cu Mihalache 3/V³⁾. A fost căsătorit întâi cu Ilinca, fiica vel Logofătului Ilie Catargi⁴⁾, cu care a avut copiii: Catrina 5/VI (căsătorită cu Vasile Rosetti 10/V), Lascarache 1/VI, Ilie 2/VI, Safta 4/VI (căsătorită cu Ștefan Rosetti Baston 27/VI⁵⁾) și Iordache 3/VI⁶⁾. În al doilea rând a fost căsătorit cu Safta Iordache Balș, având copii: Ilinca 6/VI (căsătorită cu I. Razu), Anița 7/VI (căsătorită cu I. Romano) și Vasile 8/VI⁷⁾.

Om foarte bogat⁸⁾, a îndeplinit multe slujbe⁹⁾ și a fost un credincios fiu al bisericii, atât prin daniile făcute acesteia¹⁰⁾, prin întemeierea de așezăminte (Sfântul Spiridon din Iași¹¹⁾ și Mănăstirea Doljești din ținutul Romanului¹²⁾ cât și prin faptul că și-a terminat viața, la 17 Decembrie 1767, în rasa călugărească sub numele de Varlam¹³⁾, în Mănăstirea Doljești, unde este înmormântat¹⁴⁾.

A avut necazuri din pricina fiului său Iordache 3/VI, precum și cu ginerele său Vasile Rosetti 10/V, așa cum arată în testamentul său¹⁵⁾.

Handwritten signature:
L. Vasile

Iscălitura lui Vasile 1/V. (A. R. Msse LXXIII, 77).

¹⁾ A. R. Msse XIII, 113 și pachet 73, doc. 84; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283 (Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 18; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XVI; *Bul. Com. Ist. Rom.*, pp. 80-85, 98. Părinții săi căsătoriți în 1710 (Kogălniceanu, *Let.* II, pp. 80, 81), el trebuie să se fi născut curând după aceea.

²⁾ În testamentul său din 1786, Constantin 2/V îl numește bădie (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 103).

³⁾ A. R. Msse, Pachet 73, doc. 84.

⁴⁾ Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283; Gh. Ghibănescu, *Isp. Zap.* VI, p. 18.

Că a fost ginerele lui Ilie Catargi, vel logofăt: Mănăstirea Neamț, Vovidenie, 1870 (fișe T.); arborele genealogic al familiei Catargi, întocmit de Barbu A. Catargi.

⁵⁾ Testamentul său, din 27 Februarie 1767 (A. R. Msse XVI, 149), publicat în *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283; Gh. Ghibănescu, *o. c.*, VI, p. 18; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. 84.

Că a fost socru lui Ștefan Rosetti 27/IV: A. R. Msse XXXIV, 22.

Că a fost tată lui Lascar 1/VI: Mân. Neamț, Vatra Iazului, 162 (fișe T.).

⁷⁾ Testamentul său sus arătat.

⁸⁾ Testamentul său sus arătat; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 16; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 118.

Că a fost socru lui Iancu Razu: Arh. Sft. Spiridon, lada V, sac. 9, plic. V, 1 (fișe T.).

¹⁵⁾ Dela Safta (a doua soție) au rămas două scrisori, una din 28 August 1767 și alta din 11 Aprilie (fără an), în privința moșiei Răbăe, pe care a dăruit-o mătușei sale Safta Jora (Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. 70).

Ordinea nașterii copiilor săi este arătată deosebit de diferite acte.

În testamentul său copiii sunt trecuți în ordinea următoare: Lascarache, Ilie, Iordache, Safta, Catrina, Ilinca, Anița, Vasile.

Într'un act din 31 Iulie 1796 (Arh. I., XXXV, 21), fiul său Vasile arată că frații săi Lascar (în viciață) și Ilie (mort) erau mai în vârstă ca dânsul (bădițe).

Într'o spîță nedatăată (probabil dela începutul secolului XIX), aflată la Fundația Ferdinand din Iași (XIII, 283), copiii lui Vasile sunt arătați: a) din întâia căsătorie cu Ilinca Catargi: Catrina, Lascar, Ilie, Safta; b) din a doua căsătorie cu Safta Balș: Ilinca, Anița, Vasile.

Într'o spîță nedatăată, aflată în Arh. I. (144/64), copiii sunt arătați: Lascar, Ilie (sterp), Vasile, Safta, Catrina, Ilinca, Anița.

Ceea ce reeasă sigur, este că din fiii lui cari au avut urmași, Lascarache era mai mare ca Vasile.

*) Testamentul său la Academia Română (Msse XVI, 149), publicat în *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 97; R. Rosetti, *Pământul, Sătenii și Stăpânii în Moldova*, pp. 174—176; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, pp. 62, 70.

*) 1737—1738, biv vel șătrar, staroste de Cernăuți (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 43).

1741 Mai 28, biv vel medelnicer (A. R. Cond. 237, ff. 515, 517).

1742 Mai 31, fost staroste de Cernăuți (A. R. Cond. 237, f. 132).

1743 Decemvrie 3, vel paharnic (*Istoria Bestreicii Șchilor Brașovului*, de St. Stinghe, p. 191).

1744 Iunie 13, biv vel paharnic, ispravnic de Bacău (A. R. Msse, LXXXII, 122).

1747 August 14, vel vistier (A. R. Msse XII, 75).

1747 Decemvrie 25, vel vistiernic (V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, I, p. 146).

1748 Ianuarie, vel vistier (M-rea Neamț, Vovidenia, 1870, fișe T.).

1748 Iunie 20, vel vistier (Arh. I. Tr. 1470, op. 1691, dos. 20, fila 427).

1752 Iulie 20, biv vel vistier (A. R. Msse LXXXIII, 77).

1752 Decemvrie 29, biv vel vistier (A. R. Msse XIII, 113).

1753 vel spătar (Kogălniceanu, *Let.*, III, p. 223; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 280).

1753 vel vistier (Kogălniceanu, *o. c.*, III, p. 225).

1754 Mai 25, hatman (Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XVII, p. 29); 1754 Mai 29, vel ban (Melhisedec, *Cronica Romanului*, II, p. 50).

1755 Februarie 5, vel spătar (A. R. Msse LIX, 147).

1755 Mai 15, vel vistier, în divan (A. R. Msse LXVI, 26).

1755 Iulie 13, vel vistier (*Anuarul liceului Petru Rareș, Piatra Neamț*, anul 1933—1934, p. 145).

1755 Decemvrie 24, biv vel vistier (A. R. Msse XIII, 113).

1756 Mai 2, vel spătar (Melhisedec, *Cronica Romanului*, II, p. 73).

1756 Iunie 7, vel spătar (A. R. Msse XVI, 157).

1756 Iulie 15, vel spătar (A. R. Msse X, 213; Kogălniceanu, *o. c.*, III, p. 229).

1756 Decemvrie 25, vel spătar (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 272).

1756 Noemvrie 21, vel spătar (Melhisedec, *Cronica Bohotinului*, p. 79).

1757 vel vistier (Kogălniceanu, *o. c.*, III, p. 232).

1757 Iulie 9, vel vornic (A. R. Msse LXXXI, 52).

1757 August 17, vel vornic Țara de sus (A. R. Msse LXVIII, 43).

1757 Octomvrie 20, vel vornic Țara de sus (*Istoria Bestreicii Șchilor Brașovului*, de St. Stinghe p. 201).

1757 Noemvrie, vel vornic Țara de sus (*Arhivele Basarabiei*, VI, p. 207).

1757 Decemvrie 14, vel vornic (Iorga, *St. Doc.*, V, I, p. 427).

1758 Aprilie 1, vel vornic Țara de sus (Iorga, *o. c.*, V, I, p. 300).

1758 Mai 10, vel vornic Țara de sus (Melhisedec, *Cronica Romanului*, II, p. 85).

1758 Iunie 19, vel vornic (Mănăstirea Bistrița, X, 5, fișe T.).

1759 Februarie 5, hatman i parcalab Sucevei (A. D. Xenopol, *Istoria și genealogia Casei Callimachi*, p. 238).

1759 Aprilie 1, biv vel vornic (A. R. Msse XIII, 115).

1759 Martie 28 și Aprilie 8, vornic (Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 423).

1759 Mai 21, hatman (Sf. Spiridon 3, fișe T.).

1759 Iunie 25, hatman (A. R. Msse, cond. 9, f. 56).

1759 Iulie 8, hatman (A. R. Msse LXXXVIII, 46).

1760 Ianuarie 15, hatman (Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XIV, p. 58).

1760 August 15, hatman (*Istoria Bestreicii Șchilor Brașovului*, de St. Stinghe, p. 205).

1760 August 25, hatman (A. D. Xenopol, *o. c.*, p. 243).

1760 Septemvrie 18, hatman (Stolniceni, Prăjescu, III, 8, fișe T.).

1760 Decemvrie 2, hatman (A. R. Msse XIII, 46).

1761 Aprilie 2, hatman (A. R. Msse XII, 56, 248).

1762 Iulie 5

1763 Februarie 1 } hatman (Iorga, *St. Doc.*, VII, pp. 222, 303, 343).

1763 August 4

1763 Aprilie 2, hatman (A. R. Msse XVI, 155).

1764 Ianuarie 27, hatman (Sf. Spiridon, Petrosul, 4, fișe T.).

1765 Ianuarie 24, hatman (A. R. Msse 13).

1765 Mai 15, hatman (Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XIV, p. 58).

1765 Iunie 21, hatman (*Uricariul*, V, p. 391).

1766 August 30, vel vornic (Iorga, *St. Doc.*, V, I, p. 429).

1759 Septemvrie 12, hatman

1760 August 29, hatman

1761 Aprilie 24, hatman

1765 August 4 și 5, hatman

*) Zidește, în 1760, biserica 40 de Sfinți din Iași (Inscripție), da un mineiu schitului Tuțcanii

din județul Neamț (*Anuarul liceului Petru Rareș-Piatra Neamț*, Anul 1933—1934, p. 145); da un clopot, în 1766, bisericii din Fântânele (Bacău) (Gr. Tabăcaru, *Bisericile Bacăului*, p. 19). Este ctitor la

bisericile din: Fântânele, Obrejăști, Tușcani, Mărgineni, Șerbești, Jăjăie (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; originalul la A. R. Msse XVI, 149). Epitrop al bisericii Sf-ta Paraschiva, Iași (Arh. Sft. Spiridon, Iași, Casa consulat. ms. 18, fișe T.).

¹¹⁾ Baileanu, *Fondarea Epitropiei Sf-tul Spiridon (Cercetări istorice, V—VII, pp. 10, 11, 13 sqq.)*; Baileanu, *Evoluția juridică a Epitropiei Sf-tul Spiridon, IV, și V, pp. 39 și 5, 50*; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace, VI, p. 32*; A. R. Msse XVI, 149; Arh. Sft. Spiridon, Apeduct Copou, 2, 3; Arh. Sft. Spiridon, Curtea Spital, I, 3 (ambele în fișele T.).

¹²⁾ A. R. Msse XII, 56, 254; A. R. Msse XXII, 251; Arh. I., Mănăstirea Doljești, pachetul I, Nr. 26, 38; actul de danie din Iunie 1765, publicat în *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 61—65; *Monografia Mănăstirii și comunei Doljești din județul Roman*, de Preot Ath. Vasilescu, pp. 24, 25, 43.

Mănăstirea a fost clădită în anul 1764 (Preot Ath. Vasilescu, *o. c.*) și nu în 1774 (cum din eroare de citire arată G. Balș în *Bisericile moldovenesti din veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea, p. 272*).

¹³⁾ A. B. Mănăstirea Agaton, II bis, 89 (fișe T.); Preot Ath. Vasilescu, *o. c.*, p. 25.

¹⁴⁾ G. Balș, *o. c.*, p. 272; Preot Ath. Vasilescu, *l. c.*; Iulian Marinescu greșește zicând că a trăit după 1767 (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 97) pentru că piatra de mormânt arată că a murit în 1767, iar un document dela fiul său Ilie, din 7 Februarie 1768, arată că a murit la 17 Decembrie 1767 (Arh. I., Mănăstirea Doljești, V, Nr. 41).

¹⁵⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; vezi ce spune despre fiecare la nota biografică a fiecăruia.

Constantin 2/V (după 1711 — după Mai 1792).

Era fiul lui Iordache Cilibiul 2/IV ¹⁾, frate mai mic a lui Vasile 1/V ²⁾ și frate cu Mihalache 3/V ³⁾.

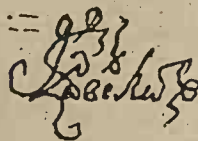
A fost căsătorit cu Anastasia Cantacuzino Pașcanu ⁴⁾, cu care a avut următorii copii: Maria 9/VI, Iordache 10/VI, Ioniță 11/VI, Mihai 12/VI ⁵⁾.

Carierea sa administrativă a fost următoarea: ⁶⁾

1754 Mai 11, biv vel medelnicer. 1754 Decembrie 30, vel stolnic. 1764, ispravnic de Neamț. 1768 Ianuarie 18, vel spătar. 1768 August 8, vel vornic. 1774 Mai 27, vornic ⁷⁾. 1775, vel logofăt. 1776 Iulie, biv vel logofăt. 1782—1786 Ianuarie, vel logofăt ⁸⁾. 1783 Aprilie 2, vel logofăt ⁹⁾. 1786, vel logofăt. 1788, logofăt ¹⁰⁾.

Trăia încă la 29 Mai 1792 ¹¹⁾.

A fost amestecat în mișcarea care a pricinuit tăierea lui Manolache Bogdan și a lui Ioan Cuza (18 August 1778) ¹²⁾ și a fost arestat din această pricină ¹³⁾.

Îscălitura și pecetea lui Constantin 2/5 (A. R. Msse LVI. 200).

¹⁾ Arh. C., *Liber Haereditatum* I p. 89; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 98.

²⁾ Numește pe Vasile 1/V: bade, în testamentul său (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 103). O copie de pe acest testament în arhiva d-lui I. Rosetti-Bălănescu. Vasile fiind născut în preajma anului 1711, Constantin s'a născut după acest an.

³⁾ Testamentul suscitât.

⁴⁾ Iorga, *St. Doc.*, XXI, pp. 140, 141; I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Cantacuzino, III; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 47.

⁵⁾ Testamentul său sus arătat (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 102—104).

⁶⁾ Că a avut fiii pe Iordache și pe Ioniță: A. R. Msse CLXXXIX, 136.

⁷⁾ Că a avut de fiu pe Ioan: piatra de mormânt a acestuia din urmă în biserica din Cărligi (Neamț);

A. R. Msse LV, 63.

⁸⁾ Act din 25 Decembrie 1843 (Notă a consulatului rusesc) în hârtiile Bălănescu neinventariate (A. R. Msse).

⁹) *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 105, 106, unde se arată și documentele respective.

⁷) Fundația Ferdinand, Iași, Pachet XVII, 158; *Com. Mon. Ist.*, Secția din Basarabia, *Documente din Basarabia*, p. 90.

⁸) La începutul anului 1783 (V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, I, p. 211). Iunie 1783 (Gh. Ghi-bănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. 258).

⁹) Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 79. Tot vel logofăt in 1783.

¹⁰) Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 340.

¹¹) Arh. C., *Liber Haereditatum*, I, p. 89. Este greșită deci afirmarea lui Iulian Marinescu (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 106) cum că era mort in 1788—89.

¹²) Kogălniceanu, *Let.*, III, pp. 282, 283.

¹³) Io Constantin Dimitrie Moruzi Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn țării Moldovii (text slav in original). Dar-am cartea domnii mele boiarului nostru Iorgachi treti comis să aibă a merge la dumnilui Constandin Roset biv vel logofăt, și îndată ce va sosi acolo, să fie volnic cu carti domnii mele săl rădice pe dumnilui Constandin Roset biv vel logofăt și cu bună pază săl aducă aice la domnia me, ca să răspundă la celi ei va fi intrebat, și nime împotrivă să nu ste, că așa esti porunca domnii mele ».

• (L.P.)

1778 Iulie 26.

(Original hârtie, pecete mică chinovar). Publicat de L. T. Boga in *Documente basarabene*, XIV, p. 58. I s'a dat drumul din inchiisoare, după cererea mitropolitului și a boierilor, la 15 August 1778 (Hurmuzaki, XIII, p. 93).

Mihalache 3/V (început sec. XVIII — iarna 1753/4).

Era fiul lui Iordache 2/IV și al Mariei I. Sturdza¹); a fost căsătorit cu Ilinca fiica logofătului Răducanu Racoviță²). Nu a avut copii³). La 7 Mai 1733, a fost numit postelnic mare de Constantin Vodă Mavrocordat⁴). A fost ispravnic de Roman⁵). La 6 Noemvrie 1753 este arătat ca fiind în viciață⁶), iar la 9 Martie 1754 ca răposat⁷). A fost înmormântat la Trei Sfetitele din Iași⁸).

¹) A. R. Msse XIII, 113; Cond. 234, ff. 84, 85; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 80—85, 98; *Rev. Ist.*, VII, p. 66 nota.

Era frate cu Vasile 1/V (A. R. Msse LXXXIII, 84).

Căsătoria tatălui său a avut loc între Decemvrie 1723 și Decemvrie 1725.

²) A. R. Msse III, 167; Cond. 234, ff. 119, 120; Sft. Spiridon, *Condica Precistei Roman*, 71, 72 in fișele T.; I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Racoviță (Cehan).

³) A lăsat prin diată jumătate din avere fraților săi, iar jumătate Mănăstirii Trei Sfetitelor din Iași (A. R. Msse, Cond. 234 filele 84, 85, 119, 120).

⁴) Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 376, unde se arată greșit că ar fi văr primar cu domnul, pe când era văr al doilea cu Doamna Ecaterina.

⁵) Sft. Spiridon, *Condica Precistei Roman*, 69, 70 (fișe T.).

⁶) A. R. Msse LXXXIII, 84.

⁷) Sft. Spiridon, *Condica Precistei Roman*, 69, 70 (fișe T.).

⁸) A. R. Msse, *Condica 234*, ff. 119, 120.

Maria 4/V (c. 1706 — după 1735).

Era fiica lui Neculai 4/IV și a Ancuței Brâncoveanu¹); a fost căsătorită întâi cu Ioniță Albescu și apoi cu C. Argetoianu²).

¹) Diploma imperială din 25 Februarie 1733 prin care se conferă titlul de conte tatălui său.

Căsătoria părinților săi având loc în Mai 1705, ea nu poate să se fi născut decât în 1706.

²) C. Dapontès, *Ephémérides daces* (Ed. Legrand) II, p. 153; Ștefan Grecianu, *Contele Nicolae Rosetti în Rev. p. Ist., Arh. și Fil.*, an. V, p. 234.

C. Giurescu și N. Dobrescu, *Documente și regeste privitoare la Constantin Brâncoveanu*, pp. 381, 383, 384.

La 10 Octomvrie 1735 era căsătorită cu C. Argetoianu (Iorga, *St. Doc.*, XIV, p. 241).

Safta (Elisabeta) 5/V (c. 1707 — 1740).

Era fiica lui Nicolae 4/IV și a Ancuței Brâncoveanu¹); a fost căsătorită întâi cu contele Cicurtin²) și apoi cu Peril Ianson³). A murit la 19 Septemvrie 1740⁴).

Ecaterina 6/V

(N. Iorga, *Portretele Doamnelor Române* No. 56)

¹⁾ Diploma imperială din 25 Februarie 1733 prin care se conferă titlul de conte tatălui său; *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, Cluj, VI, pp. 55—63.

²⁾ Căsătoria părinților săi a avut loc în Mai 1705; ea era a doua fiică; probabil s'a născut către 1707.

³⁾ La 10 Octombrie 1735, pe un act din Brașov, începând: « Adecă eu, Neculae Roset, dămpreună cu fiicele mele, anume Mariașu și Safta », icsalește alături de tatăl său (N. Conte de Roset) și bărbatului său (B. conte de Circourt): « Safta cont(ese)a de Tircuscu, născută conte(să) de Ros(ce)t » (Iorga, *St. Doc.*, XIV, p. 341).

⁴⁾ Ștefan D. Grecianu, *Contele Nicolae Rosetti (Rev. p. Ist., Arh. și Fil., an. V, p. 233)*.

⁵⁾ *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, Cluj, VI, p. 63.

⁶⁾ Căsătoria a avut loc la 3 Septembrie 1738 (Ștefan D. Grecianu, *o. c.*, p. 233).

⁷⁾ Ștefan D. Grecianu, *o. c.*, p. 234.

Ecaterina 6/V (Primul sfert al secolului XVIII — 1749).

Fiica lui Constantin 5/IV și a Anei Bogdan ¹⁾; a fost căsătorită cu Constantin Vodă Mavrocordat ²⁾, fiindu-i a doua soție ³⁾. Nunta a avut loc la București, la 12 Noemvrie 1732 ⁴⁾. D-l Iorga susține ⁵⁾, că a jucat un mare rol. Ea nu a văzut decât primele patru domnii ale soțului ei în Țara Românească și primele trei în Moldova.

La biserica Golia din Iași se păstrează o icoană ferecată de dânsa, la 1 Mai 1743 ⁶⁾. Tot așa și la Mănăstirea Frumoasa (Iași) ⁷⁾. Tot ea a dat bani pentru înnoirea și înfrumusețarea unei biserici ⁸⁾.

ecaterina 6/v

Îscălitura Ecaterinei 6/V. (Biblioteca Institutului de vechi drept românesc al Facultății de drept din Iași).

¹⁾ Document din Noemvrie 1749, subscris de Ecaterina (Bibl. Inst. de vechi drept românesc a Facult. de drept, Iași); *Comis. Mon. Ist.*, Secția din Basarabia, *Documente din Basarabia*, pp. 88, 89; Kogălniceanu, *Let. II*, pp. 371, 372, 376; Diacon Paul Mihailovici, *Mărturia Româneșii din Bulgaria și Grecia* (p. 73), act din 22 Iunie 1749; act din 1816 Martie 16, în Arhiva din Solești; Emile Legrand, *Généalogie des Mavrocordato de Constantinople*, pp. 4, 20.

²⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 371. Hotărnicia din 6 Martie 1806 a moșiei Pârliții; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 390; Gh. Ghibănescu, *Biserica Sf-tul Dimitrie (Bals)*, p. 34; Același, *Sur. Izv.*, XVII, p. XLVIII; Diploma conferind titlul de conte unchiului său Nicolae 4/IV; Legrand, *l. c.* Asupra acestei căsătorii, Ioan Neculce, care era atunci vornic de Tara de sus (Kogălniceanu, *Let.*, II, p. 369), zice (*Idem*, pp. 370, 371): « Scris'au Constantin Vodă (Mavrocordat) la vèru-său Grigorie (Ghika) Vodă, Domnul Moldovei, ca să'i caute o fată de boier din Moldova să'l logodească, ca să'i fie Doamnă. Deci, Grigori Vodă cu bucurie au primit, și căutând au aflat o cucoană, fată, fecioară a lui Constantin Ruset vel vornic, foarte frumoasă și înțeleaptă, anume Ecaterina, de bun neam și laudat; și au făcut și logodnă, și au trimes-o mai preurmă cu părinții și cu alți boieri rudenii a ei tocmă la București, și au făcut mare și frumoasă nuntă Domnească, în anul 7241, Noemvrie în 12 ».

³⁾ Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 390; Gh. Ghibănescu, în *Ioan Neculce*, fasc. 9, partea II, p. 269; Legrand, *l. c.*

⁴⁾ Kogălniceanu, *o. c.*, II, p. 371; Legrand, *l. c.*

⁵⁾ Iorga, *Au fost Moldova și Țara Românească supusă Fanarioșilor*, p. 8, unde nu se arăt însă izvoarele pe care se întemeiază această afirmațiune.

⁶⁾ Iorga, *Inscripții din bisericile României*, II, p. 167.

⁷⁾ *Id.*, I, p. 15.

⁸⁾ *Rev. Ist.*, XVIII (1932), p. 270. Data de 1731 e greșită (nici nu era căsătorită în acel an) și așa cum este arătată în textul grecesc este: 1791.

Smaranda 7/V (după 1721 — ? a doua jumătate a sec. XVIII).

Era fiica lui Ioniță 6/IV și Păunei Filipescu; a fost căsătorită cu D. Racoviță ¹⁾.

¹⁾ Arh. I., pachet 143, doc. 61; Act din 11 Ianuarie 1810; document din 1765 Aug. 13, în Biblioteca Ureche, 4 (fişe T.); I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Racoviță (Cehan); N. Iorga, *St. Doc.*, XI, pp. 259, 260; Arh. I., Pachet 143, docum. 61; act din 1816 Martie 16, în Arhiva din Solești.
Părinții săi s'au căsătorit în 1721 (*Mag. Ist. Dacia*, IV, p. 129), deci ea s'a născut după acest an.

Neculai 8/V (c. 1725 — 1805/6).

Era fiul Andrei 7/IV și al Mariei Sandu Sturdza ¹⁾; a fost căsătorit cu Smaranda Hrisoscoleva ²⁾. Cu aceasta a avut opt fiice: Ecaterina 13/VI (căsătorită cu Ioniță Sandu Sturza Voievod ³⁾), Ileana 14/VI (căsătorită cu Manolache Donici ⁴⁾), Ruxanda 15/VI (căsătorită cu I. Miculescu ⁵⁾), Bălașa 16/VI (căsătorită cu Manolache Dimache ⁶⁾), Maria 17/VI (căsătorită cu spătarul Ioan Canano ⁷⁾), Safta 18/VI (căsătorită cu C. Catargi ⁸⁾), Nastasia sau Natalia 19/VI (căsătorită cu C. Lazu ⁹⁾), Zoița 20/VI (căsătorită cu un Razu) ¹⁰⁾ și un fiu Iordache 21/VI ¹¹⁾.

Tempus de aproape jumătate de secol a ocupat cele mai de seamă slujbe în Moldova, aflându-se în următoarele boierii, la datele arătate în dreptul lor:

17 Octomvrie 1755, mare logofăt ¹²⁾; 10 Mai 1758, mare paharnic ¹³⁾; 12 Mai 1758, mare paharnic ¹⁴⁾; 23 Mai 1758, mare paharnic ¹⁵⁾; 14 Noemvrie 1761, paharnic, ispravnic de Neamț ¹⁶⁾; 22 Septemvrie 1765, biv vel paharnic ¹⁷⁾; 13 Ianuarie 1766, biv vel paharnic și ispravnic de Neamț ¹⁸⁾; Aprilie 1766, vel vistiernic ¹⁹⁾; 20 Aprilie 1768, biv vel paharnic ²⁰⁾; 3 Septemvrie 1770, ban, în divan ²¹⁾; 13 Ianuarie 1775, vistiernic ²²⁾; 14 Aprilie 1775, vel vornic ²³⁾; 16 Septemvrie 1775, vistiernic ²⁴⁾; Tot anul 1776, vel vistiernic ²⁵⁾; 3 Iulie 1777, vornic ²⁶⁾; 9 Iulie 1778, vel vornic ²⁷⁾; August 1778, vel vornic ²⁸⁾; 15 Octomvrie 1778, vel vornic ²⁹⁾; 15 Iulie 1779, vel vornic ³⁰⁾; 17 Noemvrie 1782, vel vornic ³¹⁾; Inceputul 1783, vornic ³²⁾; 5 Februarie 1785, caimacam ³³⁾; August 1785, vel logofăt ³⁴⁾; 13 Septemvrie 1785, vel logofăt ³⁵⁾; 22 Septemvrie 1785, vel logofăt de Țara de sus ³⁶⁾; 23 Iunie 1786, biv vel logofăt ³⁷⁾; 1 Iunie 1787, biv vel logofăt ³⁸⁾; 1788, vornic ³⁹⁾; 4 Iulie 1791, mare logofăt ⁴⁰⁾; 6 Aprilie 1792 — 5 Iulie 1793, mare logofăt ⁴¹⁾; 30 Septemvrie 1793, epitrop al trebilor bisericești ⁴²⁾; 28 August 1795, mare logofăt ⁴³⁾; 27 Martie 1796, vel logofăt ⁴⁴⁾; 11 Martie 1798, biv. vel logofăt ⁴⁵⁾; 16 Noemvrie 1802, logofăt, în divan ⁴⁶⁾; 5 Ianuarie 1803, 10 Septemvrie 1803, biv vel logofăt de Țara de jos ⁴⁷⁾.

Om cu mare experiență și capabil ⁴⁸⁾, a avut o foarte mare avere ⁴⁹⁾, pe care a mărit-o prin cumpărături ⁵⁰⁾. Moștenind moșii în Bucovina, le-a schimbat, împreună cu fiul său Iordache 21/VI, contra altor moșii aflătoare în Moldova ⁵¹⁾.

Așezarea sa de seamă a fost Roznov ⁵²⁾, unde să păstrase până la începutul secolului XX-a câteva piese din argintăria lui, pe care erau armele Rosetti cu devisa, tradusă în limba română prin cuvintele: *In senin și în negură teafăr* ⁵³⁾.

Data morții sale nu o cunoaștem precis, în orice caz încetase din viață înainte de 21 Martie 1806⁵⁴).

Încalitura lui Neculai 8/V. (A. R. Msse LIX, 3, fila 3 v.).

⁵¹ A. R. Msse XLVI, 56; Biblioteca Ureche, Galați, 4; Doc. Rosetti-Roznovanu, plic XLI și împărțeli, I, 1 (toate în fișele T.); împărțea moșiilor Rosettești, din ținutul Hotinului, din 1816 Martie 16 (Arhiva din Solești).

Că era frate cu Safta 9/V: Arh. I., Doljești, XX bis, Nr. 89—93 (fișe T.). Că era frate mai mare (bădija): Doc. Rosetti-Roznovanu, plic XLI (Milu) 3, (fișe T.); A. R. Msse XVI, 148; Doc. Roznovanu depuse la Arh. I., document din 1 Iulie 1792.

⁵² A. R. Msse LIX, 77 și CIX, 103; Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 599, filele 184, 185; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 281.

Smaranda ar fi murit în 1789 (Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2136, cond. 23, filele 21—26), în odăile dela Mitropolie (Iași), casa ei fiind ocupată de Ruși (fișe T.). După o scrisoare din 29 Martie 1904, a colonelului G. Rosetti Roznovanu (în colecția Ion Rosetti-Bălănescu) ar fi inmormântată în biserica din Roznov.

Că Neculai era ginerele lui Aristarh (Hrisoscolev): Arh. C., *Liber granicialium*, IX, 515 sqq.; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 281.

⁵³ A. R. Msse LIX, 3; Alex. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, p. 182; Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 536; Documente Roznovanu depuse la Arh. I., document din 4 Septembrie 1809.

⁵⁴ A. R. Msse XXII, 277, XXIII, 259 și LIX, 3; *Uricariul*, XI, pp. 249, 250.

⁵⁵ A. R. Msse LIX, 3; *Bul. Mold.*, Nr. 31, 16 Aprilie 1842, p. 134; A. R. Msse CXXXVI, 134; CXXXVIII, 124; CXLI, 14.

⁵⁶ A. R. Msse LXXXII, 56; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 24, 34; aceeași, *Note*, p. 19.

⁵⁷ Iorga, *St. Doc.*, XXI, pp. 188, 189, 197—200, 207, 208.

⁵⁸ A. R. Msse LIX, 3; Arh. I., 1765, op. 2014, dos. 23, filele 969, 970.

⁵⁹ Documente Rosetti Roznovanu, Împărțeli, I, 8 (fișe T.); G. Bezveconăi. *Din trecutul nostru*, Aprilie-Iulie 1936, p. 130; Documente Roznovanu depuse la Arh. I., Document din 4 Septembrie 1809.

⁶⁰ Arborele genealogic din biserica Roznov; scrisoarea Doamnei Elena Sc. Donici, pomenită mai jos.

Trei izvoare ce am avut la îndemână: arborele genealogic din biserica Roznov, o notă, scrisă francezește de o rudă, în hârtiile I. Rosetti-Bălănescu, și o scrisoare din 10 Februarie 1897 a d-nei Elena Sc. Donici (nora Ilenei Manolache Donici) către I. Tanoviceanu (în fișele acestuia) arată toate aceleași opt fiice, dar se deosebesc în ceea ce privește ordinea vrăstei lor.

⁶¹ Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 604, filele 612—614; act din 16 Martie 1816, în arhiva din Solești; document din 1809 Sept. 4, aflat în documentele dela Stânca, depuse la Arh. I.; documente Rosetti Roznovanu, Împărțirea cu Musteață I și Ungureni, II, 3 (ambele în fișele T.); Andreas Wolf, *Beiträge zu einer statistisch-historischen Beschreibung des Fürstenthums Moldau*, p. 270; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXIV, p. 191; A. R., XVI, 148.

⁶² A. R. Msse XLVI, 56 (fișe T.).

⁶³ Melhisedec, *Cronica Romanului*, II, p. 85.

⁶⁴ A. R. Msse XXXIII, 160 (fișe T.).

⁶⁵ Arh. Sft. Spiridon, Hârlău, I, 10 (fișe T.).

⁶⁶ A. R. Msse LII, 89 (fișe T.).

⁶⁷ A. R. Msse LXXXII, 45 (fișe T.).

⁶⁸ Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 224.

⁶⁹ A. R. Msse CIX, 103.

⁷⁰ Doc. Rosetti Roznovanu, Stânca, 78 (fișe T.).

⁷¹ A. R. Msse IX, 102; Com. Mon. Ist., Secția din Basarabia, *Documente din Basarabia*, p. 111.

⁷² Doc. Rosetti Roznovanu, Cîrpișău, IV, 1, 2 (fișe T.).

⁷³ V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, p. 279.

⁷⁴ Doc. Rosetti Roznovanu (dela Stânca) depuse la Arh. I.

⁷⁵ Sama visticierii pe anul 1776 (A. R. Msse, 359).

⁷⁶ A. R. Msse III, 37 (fișe T.).

⁷⁷ Arh. Sft. Spiridon, Spital Focșani, 56 și lada V, Nr. 2, plic. II, doc. 2 (fișe T.).

⁷⁸ Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 81.

⁷⁹ Doc. Rosetti Roznovanu, Fiționești, 32 (fișe T.).

⁸⁰ A. R. Msse LXXXII, 58 (fișe T.).

⁸¹ Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 422. Pentru tot anul 1782 (V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, I, p. 172; II, pp. 308, 325).

⁸² V. A. Urechia, o. c., I, p. 211; Com. Mon. Ist., Secția din Basarabia, *Documente din Basarabia*,

p. 99.

⁸³ Fișe T.

⁸⁴ V. A. Urechia, o. c., II, p. 368.

- ²¹) Doc. Rosetti Roznovanu, Stâncă, 82 (fişe T.).
²²) V. A. Urechia, o. c., II, p. 367.
²³) Doc. Rosetti Roznovanu, Stâncă, 28 (Fişe T.).
²⁴) Doc. Rosetti Roznovanu, Ungureni, II, 17 (fişe T.).
²⁵) Manolache Drăghici, *Istoria Moldovei*, II, p. 54.
²⁶) Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, pp. 155—158.
²⁷) Hurmuzaki, XIX, 1, pp. 658—660; Iorga, *St. Doc.*, VII, pp. 246, 251, 252, 253; V. A. Urechia o. c., II, p. 16.
²⁸) A. R. Msse V, 12 (fişe T.).
²⁹) Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 49.
³⁰) Arh. Sft. Spiridon, Romani, IV, 15 (fişe T.).
³¹) Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 483.
³²) V. A. Urechia, o. c., XI, pp. 32, 42.
³³) A. R. Msse CXVII, 80.
³⁴) « Der alte Nikolaus Rosnowan erhielt vor 9 Jahren die Grosskanzlerwürde, der er einige Jahre mit ausgezeichnetem Ruhme vorstand » (Andreas Wolf, o. c., p. 270).
³⁵) Dă ca zestre, în 1776, fiicei sale Bălăşa, căsătorită cu Manolache Dimache, jîtnicer, moşii, vii, etc. Dacă se ţine seamă că avea 9 copii, Tanoviceanu, într'o notă aflată printre fişele lui, socoteşte că posedă, în 1776, cel puţin 30 moşii, 70 pogoane vie, 150 tîgani, 200 epre cu armăsari, 100 boi, plus altă avere. Foaia de zestre a Bălăşei la: A. R. Msse LXXXII, 56.
³⁶) Dela soacră-sa primise: Căcăcenii şi Furcenii (Botoşani), Corlăntenii, Bologestii (Neamţ), crăsmă la Iaşi, 11 pogoane vie, 500 stupi şi altele afară de zestre preţuită la 13.000 lei (Doc. Rosetti Roznovanu, Impărţală cu Hrisoscoleo, III, 1; A. R. Msse LIX, 77, ambele în fişele T.); A. R. Msse LXXXII, 45.
³⁷) Dela Doamna Ecaterina Mavrocordat 6/V moştenise jumătate din Dorneşti (Dorohoi) (Doc. Rosetti Roznovanu, Stâncă, 78 (fişe T.).
³⁸) Diferite acte îl arată ca proprietar al moşilor: Posadnicii (Doc. Rosetti Roznovanu, Stâncă, 77 (fişe T.); Ciripcău (Doc. Rosetti Roznovanu, Ciripcău, 1, 2, fişe T.); Şercani (Orhei) (fişe T.); Stâncă (Doc. Rosetti Roznovanu, Fişioneşti, 32, fişe T.); Chiticeii (Bibl. Ureche, Galaţi, 4, fişe T.); Răteştii (Doc. Rosetti Roznovanu, Ungureni, II, 17, fişe T.); Negreştii (Arh. Sft. Spiridon, Romani, IV, 15, fişe T.).

³⁹) 12 August 1775, cumpără Şercanii (Doc. Gh. Donici, Chişinău, fişe T.); 4 Iulie 1793, cumpără la mezat Târgu Soroca a vist. Sc. Sturza (Doc. Rosetti Roznovanu, Ungureni, II, 12, fişe T. Vezi şi Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, 1, pp. 155—158, după care ar fi fost proprietar al Târgului Soroca încă din 1791).

⁴⁰) Dau: Zadobrinca, Văscăuţi şi un sfert din Voloca. Luau în schimb: Ivăneşti cu două silişti, Măgura şi Crăstineştii; Vornicenii cu patru silişti, Glodeni, Stăfălcuci, Borzeştii şi Antileştii; Băliniştii (aceste trei moşii în ţinutul Dorohoi); Drujeştii (numită Zlatunoaia) în ţinutul Hârlău; Feredeul cu două silişti Brăneşti şi Corceşti, ţinutul Botoşani; Faraonii, cu două silişti Mihăileştii şi Cleja şi o parte din Galbeni (Bacău) (Arh. C., *Liber Contractuum novorum*, XVII, 423; Doc. Rosetti Roznovanu, Impărţală cu Mustaţă, 5, aceasta în fişele T.; Hurmuzaki, XIX, 1, pp. 658—660; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXIV, p. 191). Hurmuzaki XIX, pp. 658—660; Hurmuzaki XIX, pp. 13. 155—158, 163.

⁴¹) R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 17; Acelaşi, *Note*, p. 19.

⁴²) A clădit, în 1771, biserica din Roznov a cărui pisanie se află acum în altarul ei (Victor Gervescu, *Biserica « Roznovanu »*, p. 3).

⁴³) R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 10; acelaşi, *Note*, p. 9.

⁴⁴) În fişele Tanoviceanu sunt două însemnări contradictorii: una că a murit la 7 Ianuarie 1805 şi că a fost înmormântat întâi la biserica Dancu şi apoi la Mitropolie (după Doc. Rosetti Roznovanu, Impărţeli, I, 3) şi alta arătând că la 26 Iulie 1805 scrie fiului său Iordache 21/VI (după Doc. Rosetti Roznovanu, Petricani, 26). La 20 Iunie 1805 era în viaţă (Arh. I., Pachet 143, documente 43—47). La 21 Martie 1806 este arătat ca decedat (Arh. I., Pachet 143, doc. 49).

Safta 9/V (c. 1730 — înainte de 1814).

Era fiica lui Andrei 7/IV¹⁾ şi soră mai mică a lui Neculai 8/V²⁾. A fost căsătorită, nunta având loc la Iaşi, cu Enachi (I.) Millo³⁾. A fost mama poetului Matei Millo⁴⁾.

Era în viaţă încă la 1 Ianuarie 1800⁵⁾, dar încetase din viaţă înainte de 2 Februarie 1814⁶⁾.

¹⁾ Document din 1800 Martie 23, în arhiva Rosetti Roznovanu, XLI, 2 (fişe T.); Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 200.

²⁾ Că era soră mai mică a lui Neculai 8/V; adevărta ei din 1792 Iulie 1, în hârtiile Rosetti Roznovanu depuse la Arh. I. (Nr. 25); A. R. Msse XVI, 148.

³⁾ Adevărta precedentă; act din 1816 Martie 16, în arhiva din Soleşti; A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria III, Tom. III, p. 155; Gh. Ghibănescu, o. c., VI, 200; A. R. XVI, 148.

⁴⁾ A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria III, Tom. III, pp. 155, 161; I. Tanoviceanu, *Un poet moldoven din veacul XVIII, Mateiu Millo* (în A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria II, Tom. XX).

⁵⁾ A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria III, Tom. III, p. 155.

⁶⁾ Arh. I., Pachet 144.

Vasile 10/V (primul sfert al secolului XVIII — 1775/8).

Era fiul lui Ștefan 8/IV și al Catrinei Sturdza ¹⁾. A fost căsătorit cu Ecaterina 2/VI fiica lui Vasile Rosetti hatman 1/V ²⁾, cu care a avut următorii copii: Zoița 22/VI ³⁾, Ștefan 23/VI ⁴⁾, Iordache 24/VI ⁵⁾, Constantin 25/VI ⁶⁾, Ioniță. 26/VI ⁷⁾

Pare a fi fost supărăcios și certăreț, căci iată ce spune socrul său în testamentul din 27 Februarie 1767: «Parte fiicei mele Catrinii, i-am dat, când am măritat-o, opt pungi de bani, bani gata, și i-am dat și strai și odoară, toate scumpi, bune și noă, că mia-u dat mâna de i-ma dat mai mult decât Saftai, și l-am iubit pe Vasile mai mult ca pe un ficeor, dar s'au tâmplat vas netrebnic. Eram făgăduit cinci mii de lei, și patru mii i-am dat bani gata, iară o mie am poprit-o pentru cheltuiala nunții, fiindcă tot eu (am) cheltuit și cu nunta mireșii și a mirelui, fiind Domnii la nuntă o săptămână, au cuprins cheltuiala nunții cinci pungi de bani, și straele mirăsei, ce i se cădè lui ai le face, le-am făcut eu, și la toate aceste nime un ban n'au prins. Și pentru acestea i-am propit aceasta o mie de lei, și iaste bine și cu dreptate propită. După ce l-am luat ginere, au început cu mare vrăjmășie și vrajbă, și întâi asupra tătâne-său cu vorbe amară, și atâta de urâte, căt nici a le grăi nu se cade, căt rămăsese lucrul să-mi eu fata, și doi ani amar am obicnit, făcând tot chipul de silință de s'au mai potolit. După această, văzînd așa, au început asupra mè cu mănîe și vrăjmășii, căt să ispitie și la Divan să mă tragă; pentru cari cu toată dreptatea lui Dumnezău și a oamenilor i să cade să fie lipsit de clironomie, și a tătâni-său și a mea. Dar eu nu m'am lipsit, neîndurându-mă de fiica mè Catrina, și cele ce i-am dat să fie bine date, iar mai mult să n'aibă gură să cei; iar de s'o ispitii, blăstămat să fie de Domnul Dumnezău, și el și toți care-i vor da ascultare. I-am dat și moșia Corlătești, de la Ținutu Tutovii, di pe Horăita; cu heleșteu și temelii și biserică de piatră; i-am mai dat și șase pogoane de vie lucrătoare la Nicorești; și aceste să-i fie de bine, iară mai mult nu. Și de să va mulțami, să le facă Dumnezău gardu, iară după lăcomia lui, de nu să va mulț(ăm)i, să fie osând, și ascultare să nu aibă » ⁸⁾.

Documentele îl arată ca având următoarele boierii:

Vel stolnic și biv vel stolnic din Iunie 1756 până la 3 August 1766 ⁹⁾.

Paharnic, la 12 Iulie 1768 ¹⁰⁾, 26 Mai 1774 ¹¹⁾, și 31 Mai 1775 ¹²⁾.

Vel vornic, la 14 Aprilie 1775 ¹³⁾ și vel vornic Țara de sus (al patrulea vornic) Mai 1775 ¹⁴⁾.

În 6 Iulie 1778, nu mai era în viață ¹⁵⁾.

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, pp. 41, 51; *Arh. Sft. Spiridon, Doc. Gr. Carp, Țigani, V, 13 (fișe T.)*; *Arh. Sft. Spiridon, lada V, 37, XIII, 1, și 16 (fișe T.)*.

²⁾ Testamentul socrului său Vasile Rosetti 1/V, din 27 Februarie 1767 (*A. R. Msse XVI, 149*).

³⁾ A fost căsătorită cu Toderășcu Balș (Testamentul mamei sale, *Arhivele Basarabiei, VII, pp. 307—311*); *Arh. Sft. Spiridon, lada V, 37, XIII, 1 și 16 (fișe T.)*.

⁴⁾ *Ibidem.*

⁵⁾ *Ibidem.*

⁶⁾ *Ibidem.*

⁷⁾ *Ibidem.*

⁸⁾ *A. R. Msse XVI, 149. Copie în Bul. Com. Ist. Rom., pp. 88—97.*

- ⁹⁾ Biserica Tâlpăari Codrești (fișe T.); Arh. I., Tr. 1576, Dos. 6; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. 70.
¹⁰⁾ Arh. I., Tr. 1576, Dos. 6.
¹¹⁾ Doc. Rosetti Roznovanu, Vacinți, VI, 14 (fișe T.).
¹²⁾ V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, p. 371.
¹³⁾ V. A. Urechia, *o. c.*, II, p. 279.
¹⁴⁾ A. R. Msse LXXVI.
¹⁵⁾ Doc. Miclescu, Nr. 7 (fișe T.).

Iordache II/V (Baston) (fine sec. XVII—1751).

Era fiul lui Ștefan 16/IV, și anume fiul cel mai mare ¹⁾. A fost căsătorit cu Catrina Costandache, fiica stolnicului Constantin Costandache și a Mariei Racoviță ²⁾, cu care a avut următorii copii: Ștefan 27/VI, Lascarache 28/VI, Catrina 29/VI, Safta 30/VI, Neculai 31/VI ³⁾ și Maria 32/VI ⁴⁾.

Ii se zicea Baston ⁵⁾. A locuit la Rădeana, unde-și clădise casă ⁶⁾, și în biserica căreia este înmormântat împreună cu nevastă-sa ⁷⁾. Căpătase Rădeana dela soacră sa ⁸⁾ ca și Pașcanii; moștenise dela tatăl său Pătrășcanii, Borzeștii și Bogdăneștii ⁹⁾ și a căpătat părți din Poșorcani ¹⁰⁾; era de asemenea proprietar al Corbenilor ¹¹⁾ așa că stăpânia o bună parte din valea Trotușului dintre Onești și Căruți, ca și o parte din valea Oituzului.

Spătar în 1714, 1724 și 1729 ¹²⁾, este treti postelnic în 1723 ¹³⁾, clucer în 1734 ¹⁴⁾, dar este cunoscut mai ales ca medelnicer și vel medelnicer ¹⁵⁾. Ca vel medelnicer a fost ispravnic de Bacău ¹⁶⁾ în 1744 ¹⁷⁾.

A încetat din viață la 4 Aprilie 1751 ¹⁸⁾.

Semnătura lui Iordache II/V. (A. R. Msse XXXV, 15).

¹⁾ A. R. Msse LXXXI, 146, 99; CLXXXIII, 145; A. R. Hârtii Pencovici Vol. IX, 98; Hârt Pencovici, Vol. XI, Nr. 42 și 97 (fișe T.); Suret din 1786, Iunie 13, în arhiva M. Costăchescu; Arh. I., Conducă de judec. pe 1786, fil. 230, Nr. 372, Repertoriu K (fișe T.); R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123.

Tatăl său fiind născut către anul 1675 și nunta lui (a tatălui său) având loc, probabil, nu mult înainte de anul 1700 (R. Rosetti, *Note*, p. 15), el, fiind fiul cel mai mare, s'a născut probabil în preajma anului 1700.

Că era fiul cel mai mare a lui Ștefan 16/IV: R. Rosetti, *Note*, p. 15 și faptul că în toate documentele este trecut înaintea fraților săi.

Că era frate cu Ion 12/IV: Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 300.

²⁾ R. Rosetti, *l. c.*; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. 32; A. R. Msse XXII, 283; LXIX, f. 1, verso; act de întărire dela Constantin Neculai V.V. 23 August 1734 (copie în arhiva R. Bogdan-Onești). Căsătoria a avut deci loc înainte de August 1734. Catrina Costandache-Rosetti a încetat din viață la 15 Aprilie 1758 (piatra de mormânt la Rădeana, Bacău).

³⁾ Ștefan 27/VI: Inscricția pe mormânt la Pătrășcanii (Gr. Tabăcariu, *Bisericile Bacăului*, p. 19); Arh. I., Tr. 1146, op. II, dos. 1300, jurnalele divanului apelativ al Țării de jos pe anul 1839, vol. I, fol. 108; jurnal din 28 Ian. 1838 (fișe N. Docan în Academia Română); A. R. Msse 4085, 6. Lascarache 28/VI: A. R. Msse: XXII, 123 și XXVIII, 11, 28, 49, 61, 64, 74, 92; 4085, 6; Fundația Ferdinand, Iași, Acte cumpărate dela Șaraga, 250; Arh. I., *l. c.*, Catrina 29/VI: A. R. Msse 4085, 6; testamentul lui Dracache Rosetti 38/VII care o numește matusă și zice că-i este nepot de frate; Neculai 31/VI: Raport către Domn din 7274 (1765) Septembrie 2 (copie în arhiva René Bogdan-Onești); Arh. I., *l. c.* la fratele Ștefan 27/VI; A. R. Msse XXII, 120; 4085, 6. Safta 30/VI: A. R. XXXV, 14.

⁴⁾ Că a avut și o fiică Maria 32/VI: A. R. Msse XXIII, 256.

⁵⁾ R. Rosetti, o. c., p. 17; Kogălniceanu, *Let.*, III, p. 235.

⁶⁾ R. Rosetti, o. c., p. 17; o eroare s'a strecurat acolo, zicând că la Bogdănești era așezarea părintească. În realitate la Bogdănești era așezarea bunicului Manolache Rosetti 4/III (R. Rosetti, o. c., p. 12), a tatălui — Ștefan 16/IV — fiind la Mărgineni (R. Rosetti, o. c., pp. 12, 13).

⁷⁾ Piatra mormântală în biserica din Rădeana. Vezi și G. Balș, *Bisericele moldovenești din sec. XVII și XVIII*, pp. 551 și 576 și Gr. Tăbăcaru, *Bisericele Bacului*, p. 12.

⁸⁾ A. R. Msse LXIX, f. 1 verso, 7, 23; XXII, 283. Moșile Rădeana și Valea Seacă fusese ale Ceaurului și au fost date de Mihai Racoviță V. V. surorii sale Maria pentru a o despăgubi de jefuirea ce-i făcuse Ceaurul. Aceasta le a dat generelui său Iordache Rosetti 11/V (A. R. Msse XXII, 283, cond. 237, f. 302. Vezi și R. Rosetti, o. c., pp. 15—17). La un moment dat Grigore Ghica Vodă a reluat-o lui Iordache Rosetti 11/V și a dat-o lui Aslan, dar, la 2 Noemvrie 1746, Vodă recunoaște că a greșit (A. R. Msse LXIX, f. 23).

⁹⁾ A. R. Msse CLXXXIII, 145; Hărtii Pencovici, Vol. XI, Nr. 42 și 97 (fișe T.); R. Rosetti, o. c., p. 17.

¹⁰⁾ La 25 Septemvrie 1746, 10 Octomvrie 1746, 20 Octomvrie 1746, Iordache Ruset biv vel medelnicer capătă, ca dar, dela: Constantin, feciorul lui Dumitrașco, nepotul Axenii și femeia lui Palaghia; Catrina, fata Anastasiei, nepoata lui Dumitrașco; Ilina, fata lui Ion și a Catrinei, nepoata lui Agapia Bub, din Poșorcani, părțile lor din Poșorcani. Cu aceste trei zapise de danie, moștenite dela tatăl său, se vără Lascarache Ruset în Poșorcani și cumpără toate părțile răzășilor în curs de 20 ani (R. Rosetti, *Pământul, Sătenii și Stăpânii în Moldova*, p. 300, nota 1).

¹¹⁾ Moșia Corbeni, peste (malul stâng) Trotuș (A. R. Msse XXII, 276).

¹²⁾ 20 Martie 1714 (A. R. Msse XXXV, 58); 30 Noemvrie 1724 (A. R. Msse XXII, 283); 20 August 1729 (Fund. Ferdinand, Iași, Doc. pachet XVII, 75).

¹³⁾ 11 August 1723 (A. R. Msse XXXV, 15).

¹⁴⁾ 23 August 1734 (A. R. Msse LXIX, f. 1 verso).

¹⁵⁾ 1732 (A. R. Msse LXIX, f. 23); Septemvrie 1741 (Kogălniceanu, *Let.*, III, p. 183); 1741 Decemvrie 5 (A. R. Msse, Cond. 238, f. 104); 1742 (Kogălniceanu, o. c., II, p. 416); 1742 Martie 1 (A. R. Msse LXIX, f. 18 verso și XXI, 276); 1742 Iunie 10 (A. R. Msse XXII, 112); 1744 Octomvrie 12 (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 300); 1745 Martie 1 (A. R. Msse XXII, 276); Septemvrie și Octomvrie 1746 (R. Rosetti, *Pământul, Sătenii și stăpânii în Moldova*, p. 300, nota 1).

¹⁶⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 17; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 300.

¹⁷⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 133, hotărnicie făcută de dânsul la 12 Octomvrie 7253.

¹⁸⁾ Piatra mormântală în biserica din Rădeana (Nota 7 sus).

Ioniță 12/V (Ultimi ani ai secolului XVII—înainte de Iulie 1762).

În notele sale genealogice și biografice ¹⁾ R. Rosetti spune:

« Al doilea fiu al Vornicului Ștefan (16/IV) ²⁾ și al Saftei Ursachi ³⁾, trăi mai mult la țară, la satul Tețcani care venise în partea lui, întregind acea moșie prin diferite cumpărături în împrejurimi. Documentele ni-l arată întâiu Vtori Postelnic și apoi Medelnicer ⁴⁾. Căsătorit cu Smaranda Sion ⁵⁾.

« A lăsat trei fii: ⁶⁾ Ștefan 33/VI și Gheorghe 36/VI și două fete: Maria 34/VI, căsătorită cu Banul Dumitrache (nu se zice din ce familie), și Irina 35/VI, căsătorită întâi cu Polcovnicul Baron Belin-stein ⁷⁾, apoi cu un Ruset a cărui identitate nu am putut-o descurca ⁸⁾ ».

A murit înainte de 5 Iulie 1762, când se face inventarul averii rămase dela dânsul ⁹⁾.

Cu dânsul începe ramura Tețcani a familiei Rosetti. El cumpără pământ acolo ¹⁰⁾ pe care-l adoaă acelaia cumpărat de tatăl său tot acolo ¹¹⁾.

¹⁾ Pag. 17.

²⁾ A. R. Msse eLXXXI, 99, 146; CLXXXIII, 145; A. R. Hărtii Pencovici Vol. IX, 98; Arh. I., Cond. judec. pe 1786, fil. 230, Nr. 372, Repert. K (fișe T.); Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, fil. 602—605; Hărtii Pencovici, Vol. XI, Nr. 42 și 97 (fișe T.); R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123.

³⁾ Că era frate cu Iordache 11/V: Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 300.

⁴⁾ Aslan: vezi biografia lui Ștefan 16/IV.

⁵⁾ Iorga, *St. Doc.*, XXII, p. 102.

⁶⁾ « Vezi zapisul de danie din 23 Noemvrie 7244 (1744) a Mariei Sioncasa: « cătră ginerile Ioniță Ruset și fiicele mele Zmaranda » în Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 300. (Originalul se află la d-l C. E. Cru-penski) ». (Rosetti, o. c., p. 17, nota 2).

Un act din 1763 Septemvrie 15 (publicat în revista *Miron Costin*, an. III, p. 22), arată ca soacră a banului Dumitrache (ginerile lui Ion Rosetti Tețcani) * pe Maria Stolniceară giupâneasa răposatului Lupului Gheucăi, biv vel Stolnic *.

¹⁾ Eroare de tipar: doi.

Ca a lăsat doi fii și două fiice: R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 88—91, act din 15 Iunie 1762.

²⁾ Inventarul făcut după moartea sa, la 5 Iulie 1762, arată ca avea copii pe: Maria, Irina, Ștefan și Gheorghe (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 303). R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 88, 91, act din 15 Iunie 1762.

³⁾ Vezi pentru cele două fiice la biografiile lor.

⁴⁾ Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 303.

⁵⁾ 7256 (1748) Aprilie 25, cumpără dela Sandu Rusăt trei pământuri (arhiva din Tețcani). Cumpără de asemenea pământuri în Fărloești și Stănești (Iorga, *St. Doc.*, VII, pp. 63, 65, 67).

⁶⁾ 7222 (1714) Iunie 10, cumpără 1/6 parte din sat dela Ștefan, feciorul lui Lupășcu Gherghel (arhiva din Tețcani).

Constantin 13/V (Primul sfert al secolului XVIII — înainte de 14 Septemvrie 1753).

Era fiul lui Ștefan 16/IV ¹⁾. A fost căsătorit cu Maria. . . . ²⁾, cu care a avut o fiică Ilinca 37/VI, căsătorită cu Manolachi Hrisoverghi ³⁾.

Postelnic (al treilea) în 1740 și 1741 ⁴⁾, este arătat în documentele după încetarea sa din viață ca jicnicer ⁵⁾.

Çtitor al bisericei din Mărgineni ⁶⁾ (Baçău) a urmat procesul, început de tatăl său, cu preotul ungar, pentru stăpânirea moșiei Trebeș ⁷⁾.

Ar fi murit tânăr ⁸⁾.

¹⁾ A. R. Msse LX, 30; LXXXI, 146; LXXXIII, 145; CXXXVII, 224; A. R. Hărtii Pencovici Vol. IX, 93; Hărtii Pencovici, Vol. XI, Nr. 42 și 97 (fișe T.); *Uricariul*, XV, pp. 310—316; Arh. I., Cond. judec. pe 1786, fil. 230, Nr. 372, Repertoriu K (fișe T.); R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123.

²⁾ Carte de judecată din 1786, Iulie 13, în arhiva d-lui M. Costăchescu; Arh. I., Condica judec. pe 1786, Repert. lit. H, Nr. 372, f. 230; Fundația Ferdinand, Iași, acte cump. dela Șaraga, 250.

³⁾ A. R. Msse CXXV, 65; A. R. *Cresterea colecțiilor*, Oct.-Dec. 1910, p. 287; Arh. I., Cond. judec. pe 1786, Repertoriu H, Nr. 372, f. 230; document din 7270 (1762) Ianuarie 9, în arhiva M. Costăchescu.

⁴⁾ 1740 Noemvrie 3 (Iorga, *St. Doc.*, I, II, p. 99. Tanoviceanu observă în fișele sale că data, arătată în acel volum, 1730, este greșită); 1741 Februarie 1 (A. R. Msse LX, 30); 1741 Februarie 4 (A. R. Msse III, 244); 1742 Octomvrie 28 biv trei postelnic (A. R. Msse LXXXI, 146); 1743 Ianuarie 15 biv trei postelnic (A. R. Msse, Cond. 237, ff. 206—206).

⁵⁾ Documentele din Arhiva M. Costăchescu mai sus citate; Arh. I., Cond. judec. pe 1786, Repert. H, Nr. 372, f. 230.

⁶⁾ Însemnare din 1749 pe catapiteasmă (Gr. Tăbăcaru, *Bisericile Baçului*, p. 19).

⁷⁾ A. R. Msse III, 244, LX, 30; Gr. Tăbăcaru, *o. c.*, p. 40.

⁸⁾ Gr. Tăbăcaru, *o. c.*, p. 42; încetase din viață înainte de 14 Septemvrie 1753 (Fundația Ferdinand, Iași, acte cump. dela Șaraga, 250).

Irina 14/V (Prima jumătate a secolului XVIII — înainte de 1739).

Era fiica lui Ștefan 16/IV ¹⁾; a fost căsătorită cu C. Balș ²⁾.

Nu mai era în viață în 1739 ³⁾.

¹⁾ A. R. Msse CLXXXIII, 145; A. R. Hărtii Pencovici, Vol. IX, 98; Hărtii Pencovici, Vol. XI, Nr. 42 și 97 (fișe T.); R. Rosetti, *Note*, p. 15; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123.

²⁾ Hărtii Pencovici, I, c.; A. R. Msse XXII, 278.

³⁾ A. R. Hărtii Pencovici IX, 98.

Ileana 15/7 (Prima jumătate a secolului XVIII).

Era fiica lui Ștefan 16/IV ¹⁾; a fost căsătorită cu Iordache Sturdza ²⁾.

¹⁾ A. R. Msse XXII, 278 și CLXXXIII, 145; Hărtii Pencovici, IX, 98; R. Rosetti, *Note*, p. 15.

²⁾ Izvodul de zestre ci: A. R. Msse XXII, 278. *Uricariul*, XI, p. 226; A. C. Sturdza, *Régne de Michel Sturdza*, p. 182.

Maria 16/V (Prima jumătate a secolului XVIII — după 1825).

Era fiica lui Ștefan 16/IV ¹⁾; a fost căsătorită cu vornicul Scarlatache Costache ²⁾.

A încetat din viață între 1825 și 1830 ³⁾.

¹⁾ A. R. Msse CLXXXIII, 145; Hârtii Pencovici IX, 98; R. Rosetti, *Note*, p. 15; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123.

²⁾ M. Costăchescu, *Satele Ruscanii (Buznea) și Gănești cu trupurile lor Căcăceștii și Moiceștii*, pp. 24—25; *Arh. I.*, *Condica de judecată pe 1786*, f. 70, *Repert. lit. K*, Nr. 368 (fișe T.); Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, V₂, p. 129; A. R. Msse LXXXI, 51.

³⁾ *Arh. I.*, Tr. 109, op. 126, dos. 35.

Anița 17/V (Prima jumătate a secolului XVII — înainte de 1782).

Era fiica lui Ștefan 16/IV și a Saftei Aslan ¹⁾. Nu a fost căsătorită, lăsându-și averea fratelui Ioniță 12/V ²⁾.

A murit înainte de Noemvrie 1782 ³⁾.

ANITZA 17/V

Iscălitura Aniței 17/V. (A. R. Msse LXXXI, 96).

¹⁾ A. R. Msse CLXXXIII, 145; Hârtii Pencovici IX, 98 (unde se spune că în 1739 era fată mare); R. Rosetti, *Note*, p. 15.

Era soră cu Ioniță 12/V; A. R. Msse LXXX, 96.

²⁾ A. R. Msse LXXXI, 96, unde se arată că a fost bolnavă multă vreme în casa fratelui său Ioniță (1746 Iulie 12).

³⁾ *Isvod de banii ce s'au cheltuit la trebile răposatei Aniței* (Doc. d-nei Gh. Racoviță-Surinești, Vaslui, fișe T.).

Anastasia 18/V (secolul XVIII).

Era fiica lui Mihalache 21/IV ¹⁾; căsătorită, la Constantinopol, cu Mihail M. Racoviță ²⁾.

¹⁾ Arborele genealogic din biserica Roznov; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 45.

²⁾ *Idem*; informație dată de d-l General M. Racoviță, la 17 Martie 1938.

Scarlatache 19/V (Mijlocul secolului XVIII).

Fiu a lui Neculai 22/IV și al Mariei Bașa Mihalopol ¹⁾.

¹⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Rosetti.

Eufrosina 20/V (Mijlocul secolului XVIII).

Era fiica lui Neculai 22/IV și a Bașei Mihalopol. A fost căsătorită cu un Giani cu care a avut un fiu Manoil, 38/VI, fost câțva timp domn ¹⁾.

¹⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov; I. C. Filitti, arborele Rosetti, în *Arh. C.* și după dânsul C. Gane, *Trecute vieși de doamne și domnițe*, II, p. 221, nota 1.

Constantin 21/V (Secolul XVIII).

Fiu al lui Neculai 22/IV și a Mariei Bașa Mihalopol ¹⁾.

¹⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Rosetti.

Mihalache 22/V (Intâia treime a secolului XVIII — 1782).

Era fiul lui Dumitru 27/IV ¹⁾ și a Saftei Șerban ²⁾. A murit în 1782 ³⁾.

¹⁾ I. C. Filitti, *Arh. C.*, genealogia Rosetti; arborele genealogic din biserica din Roznov.

²⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov.

³⁾ *Idem.*

GENERAȚIA VI-a

Lascarache 1/VI (Prima treime a secolului XVIII — 1798).

Era fiul mai mare a lui Vasile 1/V și al Ilenei Catargiu¹⁾. A fost căsătorit cu Ecaterina Ianculeo²⁾, cu care a avut patru fete: Marghioala 1/VII (căsătorită cu postelnicul C. Costache)³⁾, Smaranda 2/VII (căsătorită cu D. Bogdan)⁴⁾, Pulheria 3/VII (căsătorită cu vornicul C. Cantacuzino)⁵⁾ și Ileana 4/VII (căsătorită cu spătarul Iordache Catargiu)⁶⁾.

A căpătat pe rând diferite boierii: trei logofăt⁷⁾, vel comis⁸⁾, spătar⁹⁾, hatman¹⁰⁾, vornic¹¹⁾, vistiernic¹²⁾ și vel postelnic¹³⁾, îndeplinind slujbele de ispravnic de Neamț¹⁴⁾ și de caimacam¹⁵⁾. Dela 1777 la 1797 a fost epitrop al Sfântului Spiridon din Iași¹⁶⁾. A făcut donații la diferite biserici¹⁷⁾.

La 15 Martie 1798 este arătat ca încetat din viață¹⁸⁾.

Iscălitura lui Lascarache I/VI (A. R. Msse. LV, 63).

¹⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; Fundația Ferdinand, Iași, Pachet XIII, 283; Mân. Neamț, Vatra Iazului, 4162 (fișe T.); Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. 84. Că era fiul mai mare: document din 1796 Iulie 31 (Arh. I., Pachet XXXV, 21).

²⁾ Arh. B., Sft. Sava, XXVI, 26 (fișe T.); Arh. B., Tr. 1576, Dos. 128—46 (fișe T.); I. C. Filitti, *Arh. C.*, p. 271; însemnare pe un ceaslov din Păstrăveni, comunicată de d-l M. Costăchescu.

³⁾ A. R. Msse LXVI, 127.

⁴⁾ A. R. Msse LXVI, 127; *Bul. Mold.* Nr. 75 din 20 Septembrie 1853, p. 301; R. Rosetti, *Arhiva Senatorilor din Chișinău*, III, pp. 104, 105; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 98.

⁵⁾ A. R. Msse LXVI, 127; *Bul. Mold.* Nr. 6 din 20 Ianuarie 1844, p. 23 și Nr. 45 din 4 Iunie, 1859, p. 230.

⁶⁾ A. R. Msse LXVI, 127; însemnare pe un ceaslov dela Păstrăveni, comunicată de d-l M. Costăchescu.

⁷⁾ 1763 Noemvrie 3 (Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, II, p. 125).

1764 Iunie 30 (A. R. Msse XLVI, 110).

1764 Iulie 16—24 (A. R. Msse XLVI, 46).

1764 Octomvrie 30 (T. Bălan, *Documente bucovinene*, III, p. 78).

1765 Iunie, pe actul de întemeiere a mănăstirii Doljești (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 61, 65).

⁸⁾ 1775 Mai 31, V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, p. 371).

⁹⁾ 1776 Aprilie 20, biv vel spătar (Sft. Spiridon, Bodești, III, 13, fișe T.).

1776 Iunie 24 (A. R. Msse 73, 116).

1776 Iunie 26, biv vel spătar (A. R. Msse LXIX, f. 25).

1777 Ianuarie 19, spătar (M-rea Neamț, Țiganii Secului, 229, fișe T.).

1777 Mai 21, spătar (A. R. Msse LVI, 157).

1796 Iulie 31, spătar (Arh. I., Pachet XXXV, 21).

- ¹⁰⁾ 1777 Ianuarie 28 (A. R. Msse VII, 50).
 1778 Februarie 14 (fişe T.).
 1778 Iulie 19 (Arh. Vârnăv, Țiganii, IV, 5, fişe T.).
 1778 Octomvrie 25 (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 227).
 1778 Noemvrie 25 (A. R. Msse, III, 1).
 1777—1781 (Sf. Spiridon, *Condicele de venituri, I și II, fişe T.*).
 1779 Februarie 8 (M-reă Neam, Vatra Iazului, 4162, fişe T.).
 1779 Aprilie 30 (Ghibănescu, *Ipsisoace, V, p. II, p. 67*).
 1779 Mai 30 (A. R. Msse XXXVIII, 63).
 1779 August 5 (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 231).
 1779 Noemvrie 2 (Ghibănescu, *o. c.*, XI, p. 69).
¹¹⁾ 1781 Decemvrie 20 (A. R. Msse LXIV, 93).
 1782 Februarie (V. A. Urechia, *Istoria Românilor, II, p. 308*).
 1782 Mai 19 (Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 416).
 1782 Septemvrie 16 (A. R. Msse X, 164).
 1782 Noemvrie 17 (Iorga, *St. Doc.*, V, p. 422).
 1783 începutul anului (V. A. Urechia, *o. c.*, I, p. 211).
 1783 Aprilie 2 (Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 79).
 1783 Mai 4 (Iorga, *o. c.*, VII, p. 81).
 1783 Iunie (Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XXV, p. 258).
 1783 Noemvrie 10 (*Istoria Bisericii Schâilor din Braşov, de Sterie Stinghe, p. 211*).
 1783 Noemvrie 12 (V. A. Urechia, *o. c.*, II, p. 350).
 1784 Decemvrie 12 (Iorga, *o. c.*, VII, p. 119).
 1785 Februarie 5 (Iorga, *o. c.*, VII, p. 237).
 1785 Iunie 25 (Iorga, *o. c.*, VII, p. 119).
 1785 Septemvrie 22 (V. A. Urechia, *o. c.*, II, p. 367).
 1785 Decemvrie 10 (*Urcariul, II, p. 7*; V. A. Urechia, *o. c.*, X, B, p. 380).
 1786 Noemvrie 30 (Sf. Spiridon, *Ville Cotnari, III, 15, fişe T.*).
 1789 Martie 14 (Iorga, *o. c.*, VI, p. 168).
 1789 Iunie 5 (Sf. Spiridon, Spitalul Hărlău, 5, fişe T.).
¹²⁾ 1787—1792 (Sf. Spiridon, *Cond. venit.*, II, fişe T.).
 1792 Octomvrie 10 (*Urcariul, VI, p. 240*).
 1793 Martie 25 (V. A. Urechia, *o. c.*, V, p. 526).
 1793 Mai 21 (N. Iorga, *o. c.*, VII, p. 82).
 1793 Noemvrie 10 (M. Costăchescu, *Satele Baltaşii, Codreşti... p. 4*).
 1794 Ianuarie 18 (Arhiva R. Bogdan-Onestii).
 1795 Februarie 1 (Iorga, *o. c.*, p. 137).
 1795 Martie 7 (A. R. CLXXXVII, 68).
 1795 Mai 10 (A. R. CLXXXVI, 223).
 1795 August 21 (*Com. Mon. Ist., Sect. din Basarabia, Documente din Basarabia, p. 215*).
 1795 Decemvrie 22 (Iorga, *Documentele Familiei Callimachi, I, p. 55*).
 1796 Noemvrie 15 (T. Bălan, *Refugiaşii moldoveni în Bucovina, p. 41*).
 1797 Martie 27 (Sf. Spiridon, Turceşti, 78, fişe T.).
¹³⁾ În 1795 (Băileanu, *Evoluţia juridică a Episcopiei Sf-tul Spiridon, II, III, p. 57*).
¹⁴⁾ 1776 Aprilie 20 (Sf. Spiridon, Bodeşti, III, 13, fişe T.).
¹⁵⁾ 1785 Februarie 9 (Arh. I. B. Cantacuzino, fişe T.).
¹⁶⁾ Arh. Sf. Spiridon, *Cond. de venituri I, II (fişe T.)*; Băileanu, *o. c.*, II, III, pp. 45, 57, 58, 59.
¹⁷⁾ Dă 8 pogoane vie Mănăstirii Stavropighion (Sf. Spiridon, *vile Cotnari, III, 15, fişe T.*);
 este ctitor la biserica din Oraşa Mare, în 1790 (Gr. Tabăcaru, *Bisericele Bucului, 19*).
¹⁸⁾ Sf. Spiridon, Galbinii, plic separat (fişe T.).

Ilie 2/VI (Prima jumătate a secolului XVIII — 1778).

Era fiul lui Vasile 1/V și al Ilenei Catargiu ¹⁾. A fost căsătorit cu Mariuța, fiica lui Iordache Cantacuzino, biv vel spătar ²⁾. Nu a avut copii ³⁾.

Ca boierii e arătat: vtori postelnic în Iunie 1765 ⁴⁾ și paharnic la 9 Iunie 1771 ⁵⁾, 15 Iunie 1772 ⁶⁾, 1774 ⁷⁾ și 19 Septemvrie 1776 ⁸⁾.

La 25 Octomvrie 1778 e arătat ca ne mai fiind în viață ⁹⁾.

¹⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283. Arh. I., M-reă Doliești, V, Nr. 41; Gh. Ghibănescu, *Sar. Izv.*, XVII, p. 84.
²⁾ Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 227. După I. C. Filitti (*Arh. C.*, arborele Cantacuzino III), soția sa s'a căsătorit — probabil după moartea lui — a doua oară cu Constantin Ghika.
³⁾ Arh. I., Pachet 144, Nr. 64.
⁴⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 61—65.
⁵⁾ A. R. Msse XVI, 158.
⁶⁾ A. R. Msse LXXIII, 113.
⁷⁾ Iorga, *o. c.*, XVI, p. 399. Vist. Const. Donici pune zapisele Balosetștilor zalog «amanetu» la paharnicul Ilii Ruset, pentru 60 de lei cu dobândă.
⁸⁾ A. R. Msse XVI, 159.
⁹⁾ Iorga, *o. c.*, VII, 227; Arh. I. B. Cantacuzino, Nr. 66 (fişe T.).

Iordache (Iorost) 3/VI (Prima jumătate a secolului XVIII — după 1765).

Era fiul lui Vasile 1/V și al Ilenei Catargi ¹⁾.

Pare a nu fi avut o purtare bună, căci în testamentul tatălui său stă scris: « Aceasta iaste parte fiului meu Iordache, și aceasta să-i fie. Iară de nu s'a mulțumi, să fie lipsit ca unul ce-i se cade să fie lipsit de cliromie părintească după faptele și umbletele lui » ²⁾.

A fost călugăr sub numele de Iorost, dăruind, la 27 Mai 1764, averea sa Mănăstirei Doljești ³⁾; este semnat și pe actul de danie a tatălui său către această mănăstire ⁴⁾.

¹⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283; Arh. I., M-rea Doljești, V, Nr. 36.

²⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 90.

³⁾ Arh. I., M-rea Doljești, V, Nr. 36.

⁴⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 61—65.

Safta 4/VI (Prima jumătate a secolului XVIII — după 1787).

Era fiica lui Vasile 1/V și a Ilenei Catargi ¹⁾. A fost măritată cu Ștefan 27/VI ²⁾. După încetarea din viață a soțului său a clădit biserica din Bogdănești (Bacău) ³⁾.

¹⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 18; *Rev. Ist.*, XII, (1926), p. 256.

²⁾ A. R. Msse XXXIV, 22; *Rev. Ist.*, I, c.

³⁾ * Aciastă sfântă și dumnezeiască biserică s'au făcut cu toată osârdie și cheltuială d(urni)sale cucoanei Saftetei Rusetoi Bănesa, giupănesa dumisale răposatului Ștefan Rusăt, fiica dumisali Hatmanul Vaseli Rusăt, și s'au sfințit de o Preosfinție sa episcop de Roman chir Leon, la let 1778 * (Pisania bisericii din Bogdănești, *Rev. Ist. I. c.*)

Catrina 5/VI (Intâia jumătate a secolului XVIII — după 1788).

Fiică a lui Vasile 1/V și a Ilenei Ilie Catargi ¹⁾. A fost căsătorită cu Vasile 10/V ²⁾, cu care a avut următorii copii: Zoița 22/VI ³⁾, Ștefan 23/VI ⁴⁾, Iordache 24/VI ⁵⁾, Constantin 25/VI ⁶⁾ și Ion 26/VI ⁷⁾. Nunta lor s'a făcut cu mare alaiu, fiind și Domnitorul de față și costând mulți bani ⁸⁾, dar traiul lor nu pare a fi fost fericit ⁹⁾.

A încetat din viață după 14 Aprilie 1788, când își face testamentul ¹⁰⁾.

¹⁾ Fundația Ferdinand, Iași, Pachet XIII, 283; A. R. Msse XVI, 149.

²⁾ *Idem.*

³⁾ Testamentul Caterinei în *Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 307—311; Arhiva Sft. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 și 16 (fișe T.).

⁴⁾ *Idem.*

⁵⁾ *Idem.*

⁶⁾ *Idem.*

⁷⁾ *Idem.*

⁸⁾ Testamentul lui Vasile 1/V (A. R. Msse XVI, 149) zice: * fiindcă tot eu (am) cheltuit și cu nunta miresei și a mirelui: fiind Domnii la nuntă o săptămână, au cuprins cheltuiala nunții cinci pungi de bani și stralele miresei *.

⁹⁾ Același testament (vezi la Vasile 10/V).

¹⁰⁾ *Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 307—311.

Ilinca 6/VI (Jumătatea secolului XVIII — după 1786).

Era fiica lui Vasile 1/V și a Saftei Iordache Balș¹⁾. A fost căsătorită cu Iancu Razu, stolnic²⁾.

Trăia la 30 Decembrie 1786³⁾.

¹⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 118; Fundația Ferdinand Iași, XIII, 283; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 16; scrisoare din 30 Decembrie 1786 a lui Paisie, starețul Sfintei Mănăstiri a Neamțului, către «cinstită de bun neam și a noastră mare făcătoare de bine D-ța cucoana Safto Rusdătoae hat.» în care la sfârșit arată închinăciuni «i prea iubișilor fiilor D(umne)iei D-sali Cucoanei Ilincăi» (original în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X).

²⁾ Arh. Sft. Spiridon, Lada V, sac 9, plie. V, 1 (fișe T).

³⁾ Scrisoarea starețului Paisie din nota 1.

Anița 7/VI (A doua jumătate a secolului XVIII-a).

Era fiica lui Vasile 1/V și a Saftei Iordache Balș¹⁾, și anume fiica cea mai mică²⁾.

A fost căsătorită cu I. Romano³⁾.

¹⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 118; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 16; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283.

²⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom. I. c.*

³⁾ Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283.

Vasile 8/VI (Jumătatea secolului XVIII — înainte de 30 Iulie 1829).

Era fiul cel mai mic a lui Vasile 1/V și al Saftei Iordache Balș¹⁾. A fost căsătorit cu Smaranda fiica lui N. Dimachi²⁾, cu care a avut trei fete: Safta 5/VII, Agripina 6/VII și Frăsinița 7/VII³⁾.

A fost căftănit cu multe boierii⁴⁾ și a îndeplinit mai multe slujbe, între cari aceea de ispravnic de Roman, de Neamț, boier în divan, ispravnic la Hârlău⁵⁾, ctitor al mănăstirii Doljești⁶⁾, epitrop al bisericii 40 Mucenici din Iași⁷⁾. A avut un lung proces pentru moșii, venind dela o moștenire Balș, cu familia Sturdza, ramura lui Mihail Sturdza Voevod, care a luat parte la proces⁸⁾.

La 30 Iulie 1829, nu mai era în viață⁹⁾. La încetarea lui din viață au rămas datorii, socotite, la 26 Noembrie 1829, ca fiind de 440,337,52 lei, în schimb fiind în casă 73.055,30 lei și avându-se de primit 6.748 galbeni dela casa vistiernicului Sandu Sturdza¹⁰⁾. Pentru plată a unei rămășițe a acestei datorii, a vândut fiica sa, Agripina, casele sale, Cabinetului de istorie naturală din Iași¹¹⁾.

Pentru dânsul a copiat, la 23 Februarie 1797, Toader feciorul popei Constantin, o istorie «a sfântului Varlaam și a sfântului Ioasaf», aflată azi la Academia Română¹²⁾.

Handwritten signature:
E. R. Rosetti
Jumătatea XVIII

¹⁾ A. R. Msse XVI, 149; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 88—97; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 283; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 16; Sit. Spiridon, Lada V, Nr. 14, plic 21, docum. 2 (fișe T.); Arh. I., XXXV, 21; A. R. Msse XXII, 251, 253.

Era frate mai mic a lui Lăscarache 1/VI și al lui Ilie 2/VI (Arh. I., XXXV, 21).

Era frate cu Safta 4/VI (A. R. Msse XXXIII, 100).

²⁾ A. R. Msse Cond. 32. În fișele I. Tanoviceanu (Vasile Roset) se arată că D. C. Sturdza Scheianu, fiul Agripinei 6/VII, fiica lui Vasile 8/VI a arătat, la 7 Septembrie 1914, că Vasile a fost căsătorit cu o fiică a lui Neculai Dimachi.

Arătarea d-lui C. Gane *Trecute vieși de doamne și domnișe*, II, p. 322) că Vasile a fost ginerele lui Alexandru Callimachi V. V., nu corespunde realității (vezi A. D. Xenopol, *Istoria și genealogia Casei Callimachi*).

³⁾ Arătarea lui D. C. Sturdza Scheianu de mai sus.

⁴⁾ 1783, vel comis (*Uricariul*, II, pp. 42, 43).

1783 vel comis (A. R. Msse I, 281).

1783 Noemvrie 10, vel comis (St. Stinghe, *Istoria Besêricei Schéilor din Brașov*, p. 212).

1783 Noemvrie 12, vel comis (V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, p. 350).

1784 vel comis (Minist. Domeniilor, Zbereni, Cârjoaia, Iași, 3, fișe T.).

1786 Decemvrie 1, biv vel comis (A. R. Msse XVII, 169).

1790 August 26, comis (Sit. Spiridon, Cond. V, Nr. 37, plic XIII, 16, fișe T.).

1793 Septembrie 23, comis (Fundația Ferdinand, Iași, acte cumpărate dela Șaraga, 235).

1794 Mai 20, comis (Arh. M. B., transport 1576, dos. 96, fișe T.).

1795, biv vel comis (Biblioteca Iași, Sama Vistieriei, fișe T.).

1796 Martie 15, ban (A. R. Msse IX, 81).

1796 Martie 28, vel spătar (E. Várnau, Nisporoști, 2, fișe T.).

1797 Februarie, spătar (A. R. Msse XXVIII, 257).

1797 Februarie 23, săptar (A. R. Msse 1573, fo. 152).

1798 Mai 4, vornic (A. R. Msse LVI, 225).

1798 Iulie 20, vornic (Casa Prăjescu, str. Carol, doc. 1, fișe T.).

1798 Septembrie 23, vel vornic (V. A. Urechia, o. c., VII, p. 565).

1800 August 12, vornic (A. R. Msse LIV, 155).

1801 Ianuarie 6, vornic (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 10).

1801 Iulie 8, biv vel vornic (Iorga, *Doc. Familiei Callimachi*, I, p. 488).

1802 Noemvrie 16, vornic in divan (V. A. Urechia, o. c., XI, p. 42).

1804 Octomvrie 3, vel ban, in divan (V. A. Urechia, o. c., XI, p. 22).

1805 vornic in divan (V. A. Urechia, o. c., XI, p. 30; Com. Mon. Ist., secția din Basarabia, *Documente din Basarabia*, p. 26).

1806 Noemvrie 1, vornic (A. R. Msse LXXXIII, 216).

1807 Iunie 27, vel vornic (Hina, Cricești, 26, fișe T.).

1810, vel vornic al obștiei (R. Rosetti, *Arhiva Senatorilor din Chișindu*, III, p. 10).

1811 August 24, vornic in divan (V. A. Urechia, o. c., XI, p. 68).

1812 Octomvrie 15, vornic in divan (V. A. Urechia, o. c., X, B, p. 401).

1812 Decemvrie 9, vornic de obște (Iorga, *Doc. Familiei Callimachi*, I, p. 157).

1814 Mai 15, vornic in divan (V. A. Urechia, o. c., X, B, p. 424).

1815 Noemvrie 5, vornic, in divan (V. A. Urechia, o. c., X, B, p. 424).

1815 Decemvrie 25, vornic de obște, in divanul judecătorecii (Iorga, *Doc. Familiei Callimachi*, I, pp. 237, 238).

1816 Februarie 15 și 1817 August 10, vornic (A. R. Msse XVI, 132, 133).

1816 Martie 6, vel vornic (Fundația Ferdinand, Iași, XVII, 2, 49).

1816, hatman (Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XV, p. 231).

1818 Ianuarie 1, hatman (A. R. Msse I, pp. 343—5; 91, p. 381).

1818 Februarie 6, hatman de menziluri (V. A. Urechia, o. c., X, B, p. 490).

1818 Martie 1, hatman (A. R. Msse XXXIII, 100).

1818 Iunie 22, hatman (Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. 141).

1818—1824, hatman (A. R. Msse XVI, 131, 136, 137, 138, 140, 145, 150, 163, 164, 165, 166, 167, 172, 173, 174).

1820, hatman (Gh. Ghibănescu, o. c., XV, p. 242; V. A. Urechia, o. c., XII, p. 519).

1826 Februarie 7, hatman (A. R. Msse, Pachet 143, doc. 122).

1826 Februarie 25, vel logofăt (A. R. Msse LIV, 220).

1826 Iulie 22, 1827 Iulie 23, logofăt (A. R. Msse XVI, 134, 135).

⁵⁾ Boier in divan 1784 (Minist. Domeniilor, Zbereni, Cârjoaia, 3, fișe T.); 1796 (E. Várnau, Nisporoști, 2, fișe T.); 1807 Iunie 27 (Hina, Cricești, 26, fișe T.).

Ispravnic de Neamț, 1794 Mai 20 (Arh. M. B., Tr. 1576, dos. 96, fișe T.); 1800 Iulie 18 (Arh. M. B. Bisericiani, III, 38, fișe T.).

Ispravnic de Roman, 8 și 9 Iulie 1786 (M. N. Brătești, 2069 și Arh. M. B. M-rea Neamț, XII, 29, doc. 50, fișe T.).

Ispravnic de Hârlău, la 1 Decemvrie 1786 (A. R. Msse XVII, p. 169).

Hatman de menziluri, 1818 Ianuarie 1 (A. R. Msse I, pp. 343—5 și 91, p. 381).

⁶⁾ 1798 Mai 28 (A. R. Msse XXII, 251, 253).

⁷⁾ 1798 Iulie 20 (Casa Prăjescu, str. Carol, Iași, doc. 1, fișe T.).

⁸⁾ A. R. Msse CXIII, 102; CXXXVI, 59; Fund. Ferdinand, Iași, acte cumpărate dela Șaraga, 459.

⁹⁾ Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 593, filele 544, 567.

¹⁰⁾ A. R. Msse, 861, f. 36—39.

¹¹⁾ Biblioteca Academiei Române, *Creșterile Colecțiilor în anul 1905*, p. 115.

¹²⁾ A. R. Msse. 1573 152.

Maria 9/VI (Mijlocul secolului XVIII — c. 1786).

Era fiica lui Constantin 2/V și a Anastasiei Cantacuzino Pașcanu ¹⁾. A fost căsătorită cu Ion Cantacuzino Deleanu ²⁾ fiindu-i a doua soție ³⁾, având drept zestre moșiile Drojdiești (Soroca) și Cucănești (Botoșani) ⁴⁾. Era moartă în 1786 ⁵⁾.

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 102.

²⁾ *Idem.*

³⁾ Inscripție pe un triptic dela biserica din Hârja (Bacău), în *Iorga, St. Doc.*, XV, 2, p. 15.

⁴⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, XVIII, p. 102.

⁵⁾ *Idem.*

Iordache 10/VI (Mijlocul secolului XVIII — înainte de 1808).

Era fiul lui Constantin 2/V și al Anastasiei Cantacuzino Pașcanu ¹⁾. A fost căsătorit cu Ecaterina Costache ²⁾, având copii pe: Răducanu 8/VII, Ioniță 9/VII, Petrache 10/VII, Dumitrache 11/VII ³⁾.

Știm că a fost ban ⁴⁾ și că a primit partea sa din averea părintească în 1786 ⁵⁾. Gh. Ghibănescu zice ⁶⁾ că s'ar fi născut către 1736 și că a murit după 1820, dar nu întemeiază afirmațiunea sa pe niciun document ⁷⁾.

A murit înainte de Aprilie 1808, când copiii săi își împart averea lui ⁸⁾.

¹⁾ Testamentul lui Constantin 2/V publicat în *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 102—104; A. R. Msse CLXXIX, 136.

²⁾ Notă din 25 Decembrie 1843 a consulatului rusesc, în hârțile Balănescu neinventariate (A. R. Msse).

³⁾ Căsătoria lor a avut loc probabil înainte de anul 1777, deoarece fiul lor cel de al treilea, Petrache 10/VII, a fost născut în 1781 (Dela (dosarul) 2554/1811 din Arhiva Senatorilor Chișinău, citată în *Arhivele Băsarabiei*, VIII, pp. 110 sqq.).

⁴⁾ A. R. Msse LX, 105; *Uricariul*, X, pp. 251—253.

⁵⁾ O scrisoare (din 12 Iulie 1906), scrisă din gara Bucecea de Ion Gh. Miculescu și aflată în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X, arată că copiii au fost: Petrache, Răducanu, Ion, Dumitrache, dar nu întemeiază această ordine de naștere a copiilor prin niciun document. Pe când actul din 20 Martie 1805 (*Uricariul*, I. c.) arată precis ordinea Răducanu, Ioniță, Petrache, Dumitrache; tot așa actul din 9 Iulie 1804 citat în revista *Din trecutul nostru*, anul V, Ianuarie-Iunie 1937, p. 62, și tot așa dela 2554/1811 suscitată.

⁶⁾ *Uricariul*, VI, pp. 209, 288; X, pp. 251—253; St. Stinghe, *Istoriia Besericei Schéilor din Brașov*, p. 212; V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, p. 350.

⁷⁾ A. R. Msse LVI, 200.

⁸⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XLI.

⁹⁾ Al treilea fiu al său Petrache 10/VII a fost născut în 1781.

¹⁰⁾ Dela 2554/1811, suscitată.

Ioniță 11/VI (Jumătatea secolului XVIII — 1830).

Era fiul lui Constantin 2/V și al Anastasiei Cantacuzino Pașcanu ¹⁾. A fost căsătorit cu Ruxanda ²⁾, fiica banului Ștefan Catargiu ³⁾, cu care a avut un fiu: Petrache 12/VII ⁴⁾.

Ca boierii a avut pe acele de paharnic ⁵⁾, căminar ⁶⁾, ban ⁷⁾, spătar ⁸⁾, postelnic ⁹⁾.

Unul din puținii boieri ai vremii despre care știm că a fost și când a fost bolnav ¹⁰⁾, și a cărui dată de încetare din viață o cunoaștem: 17 Decembrie 1830 ¹¹⁾.

Ca și alți boieri, s'a desfăcut, după luarea Bucovinei de Austria, de moșiile ce le avea acolo ¹²⁾, dar s'a refugiat în Bucovina, în timpul răzmeriței din 1821, cu care prilej locuitorii și Turcii au jăfuit moșiile Cârleştii (Hârleştii) și Cănciuleştii, din județul Neamț ¹³⁾.

1, 2, 3, 4
700 a. p. v. de la Neamț

Îscălitura lui Ioniță 11/VI (A. R. Msse LVII, 50).

¹⁾ Testamentul tatălui său (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 102—104; A. R. Msse CLXXXIX, 136; A. R. Msse LV, 63; LVII, 51); piatra sa de mormânt, la Cărligi în ținutul Neamțului (A. R. Msse CXLI, 26).

Notă din 25 Decembrie 1843 a consulatului rusesc din Iași, în hârtiile Balănescu neinventariate (A. R. Msse).

A avut un frate mai mic Mihai 12/VI (A. R. Msse LVI, 108; CXXIII, 111).

²⁾ A. R. Msse LVII, 28.

³⁾ A. R. Msse XCV, 73; CXXII, 9.

⁴⁾ Arh. B., Eforia Școalelor, IV, 16 (fișe T.); *Uricariul*, XXV, p. 220.

A. R. Msse. Hârtii Balănescu necatalogate, document nedatat relativ la pământuri din Hârtopol (Neamț); A. R. Msse XCV, 73.

⁵⁾ 1785 Ianuarie 5, scris pe un mineiu din Cărligi (Iorga, *Inscripții din bisericile din România*, II, p. 230).

1785 Martie 6 (A. R. Msse LVII, 37).

1798 Iulie 14 (A. R. Msse LVI, 226).

⁶⁾ 1783 Noemvrie 10 (St. Stinghe, *Istoria Besericei Șchilor din Brașov*, p. 212).

1786 August (A. R. Msse LXXX, 103).

1787 Iunie 30 (A. R. Msse XVIII, 3).

1787 Iulie 27 (A. R. Msse LVII, 39).

1792 Mai 2 (A. R. Msse LVII, 51).

1792 Mai 16 (A. R. Msse LVII, 50).

1792 Septembrie 14 (Arh. C., *Liber contractuum novorum*, V, pp. 39—43).

⁷⁾ 1796 Martie 12 (A. R. Msse LXXIV, 114; *Uricariul* XXV, 220).

1796 Iulie 11 (A. R. Msse LVII, 77).

1797 Octomvrie 4 (A. R. Msse LVII, 80).

1799 Septemvrie 21 (A. R. Msse LVII, 86).

1800 Iunie 25 (A. R. Msse LVII, 80).

1803 Martie 23 (A. R. Msse CXXIII, 111).

⁸⁾ 1804 August 21 (A. R. Msse LVII, 66).

1805 Iulie (A. R. Msse LV, 67).

1805 August 27 (A. R. Msse CXXII, 9).

1813 Decemvrie 30 (A. R. Msse XCV, 73).

1814 August 12 (*Uricariul*, VI, p. 298).

1817 Mai (A. R. Msse 1109, fila 319).

⁹⁾ 1822 Decemvrie 6 (*Cercetări Istorice*, IV, II, p. 30; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 264).

1824 Mai 10 (A. R. Msse 1110, fila 239).

1824 Iulie 2 (A. R. Msse 1110, fila 252).

1830 Decemvrie 17 (Piatra sa de mormânt, Cărligi-Neamț).

¹⁰⁾ 1808 Decemvrie 17 (A. R. Msse LVII, 136, 137).

¹¹⁾ Piatra sa de mormânt, Cărligi-Neamț.

¹²⁾ Arh. C., *Liber Contractuum novorum*, V, pp. 39—42; A. R. Msse XCV, 73.

¹³⁾ A. R. Msse CXVIII, 210.

Mihai 12/VI (Mijlocul secolului XVIII — c. 1814).

Era fiul lui Constantin 2/V și al Anastasiei Cantacuzino Pașcanu ¹⁾. A fost căsătorit, la 29 Iulie 1779, cu Maria Catargiu, fiica Ilenei Catargiu ²⁾. Nu au putut trăi împreună și prin bună înțelegere s'au despărțit, el devenind călugăr sub numele de Mina ³⁾, iar ea urmând a îngriji de copii și de avere ⁴⁾. Neîngrijind ea bine, Mina a făcut un proces, în urma căruia s'a dat averea ⁵⁾ sub epitropia a doi boieri, cari urmau a dat câte 1/5 din avere: lui Mina, Mariei (care s'a călugărit

ulterior și ea sub numele de Marta ⁶⁾) și celor trei copii în viață, toți minori ⁷⁾). Copiii au avut patru: Vasile 13/VII, Elena 14/VII, Constantin 15/VIII și Nastasia 16/VII ⁸⁾).

A lăsat moșia Dămienestii și altele mănăstirii Trei Sfetitele din Iași ⁹⁾. Ca boierie nu a avut decât acea de medelnicer ¹⁰⁾. După compunerea bibliotecii sale pare a fi fost destul de cult și a fi cunoscut limbile franceză, germană și grecească ¹¹⁾.

Incetase din viață înainte de 17 Septembrie 1814 ¹²⁾.

Iscălitura lui Mihai 12/VI (Mina) (A. R. Msse LVII, 105).

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 104; A. R. Msse LVII, 104, 105; Documente I. B. Cantacuzino, judecată din 1802, Septembrie 3, fișe T.; *Rev. Ist.*, XIX, pp. 44 sqq.; Arh. I., Condica K, pp. 97, 98. Notă din 25 Decembrie 1843 a consulatului rusesc din Iași, în hârtiile Balanescu neinventariate (A. R. Msse).

²⁾ A. R. Msse CXXX, 14; izvodul de zestre este din 20 Iulie 1779 (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 108; Documente I. B. Cantacuzino, III, 5 (fișe T.); Arh. I., Condica K., M. pp. 97, 98).

³⁾ A. R. Msse LVII, 104, 105; Documente I. B. Cantacuzino, III, 5, fișe T.; *Rev. Ist.*, XIX, p. 44; Arh. I., Cond. Lit. K, pp. 97—98.

⁴⁾ *Rev. Ist.*, XIX, p. 44.

⁵⁾ Compusă din: Moșia Balăneștii cu patru siliști, anume: Beccești, Măcșineștii, Ghilăeștii, Harțopelul și cu părțile din Itrinești, din Hârțopul Mare și opt pogoane vie ce sunt tot într'un hotar la ținutul Neamțului, cu casă și biserică de piatră, așezare părintească; Moșia Crăeștii (Neamț). Părțile din Ciritieni (Neamț); Moșia Simionestii (Roman); Casele din Iași; Patru locuri în Târgul Romanului; Un loc în Târgu Piatra (*Rev. Ist.*, XIX, p. 45).

Intre bunuri erau și 96 cărți din care: 36 franțuzești, 37 nemțești, 21 grecești (Documente I. C. Cantacuzino — 1802 Septembrie 3 — transcrise în caietele lui I. Tanoviceanu).

⁶⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 107. La 1814, Septembrie 18, era moartă. (*Id.*, VIII, p. 108).

⁷⁾ Erau minori la 3 Septembrie 1802 (*Rev. Ist.*, XIX, pp. 44, 45).

⁸⁾ Documentul aflat la Academia Română (LVII, 104, 105) arată trei copii: Vasile, Constantin, Nastasia, dar actul din 3 Septembrie 1802 (*Rev. Ist.*, XIX, p. 40) arată că a mai fost o copilă Ileana, care murise, iar pomelnicul dela M-reca Neamț arată că erau: Vasile, Elena, Constantin și Nastasia; Arh. I., Condica Lit. K, pp. 97, 98.

⁹⁾ A. R. Msse 234, 119 v.

¹⁰⁾ A. R. Msse XXXI, 14.

¹¹⁾ Vezi mai sus nota 5.

¹²⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 107.

E c a t e r i n a 13/VI (1764 ¹⁾ — 1847).

Era fiica lui Neculai 8/V și a Smarandei Hrisoscoale ²⁾. A fost căsătorită, în August 1786, cu Ioan Sandu Sturdza Voevod ³⁾ și a încetat din viață la 29 Ianuarie 1847, fiind înmormântată la biserica Bărboi din Iași ⁴⁾.

Ca zestre a avut moșiile Trestiana (Dorohoi) și Ciripcău (Soroacă) ⁵⁾.

În afară de acestea a mai avut următoarele: Săucești (Bacău), Frumușelu (Tecuci), Broșteni (Roman), Hertioana (Bacău), Vadul lui Isac (Basarabia), 16 pogoane vie la Nicorești, 30 pogoane vie la Cruce

Ecaterina 13/VI
(După un portret în colecția Doamnei Elena Gh. I. C. Brătianu)

(Putna). 17 pogoane vie la Diocheți (Putna), 113 suflețe de țigani, bijuterie (42 oacă argint) ⁶⁾.

Uscătuța Ecaterinei casa Heliarilor peșce frații.

Iscălitura Ecaterinei 13/VI. (Un act din Iași din 1833).

¹⁾ Era de 85 ani când a murit (inscripția de pe mormântul său).

²⁾ A. R. Msse LIX, 3; Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, p. 182.

³⁾ Alex. A. C. Sturdza, *l. c.*; însemnare pe un ceaslov din Păstrăveni, fost în posesia inspectorului școlar C. Stan, Sibiu, azi în posesia Academiei; act din 4 Septembrie 1809 între documentele Roznovanu, depuse la Arh. I.; act din 19 Octombrie 1838 în aceleași documente; Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 536; A. R. Msse LIX, 3; Arh. I. Tr. 1146, op. I, 1300, dos 75, fila 394 și următoarele.

⁴⁾ Însemnare (a Elenei Sturdza, născută Catargi, nepoată de fiică a lui Lascar Rosetti-Bălănescu 1/VII și nora Ecaterinei) pe ceaslovul dela Păstrăveni, arătat mai sus.

⁵⁾ Arh. I. Tr. 1146, op. I. 1300, dos. 75, fila 394 și următoarele.

⁶⁾ Testamentul ei (semnalat autorului de D-l C. Gane) în Arh. I. Tr. 1755, op. 2003, dos. 1015, fila 5.

Ileana 14/VI (a doua jumătate a secolului XVIII — ?).

Era fiica lui Neculai 8/V și a Smarandei Hrisoscolev ¹⁾. A fost căsătorită cu Manolache Donici ²⁾.

¹⁾ A. R. Msse XXII, 227 și XXIII, 259; *Uricariul*, XI, pp. 249, 250.

S'a născut înainte de 1764, fiind mai mare ca fratele său Iordache 21/VI.

²⁾ A. R. Msse XXII, 277; XXIII, 250; LIX, 3; Izvodul de zestre din 1780 se află la Academia Română (XXII, 277), de unde a fost publicat în *Uricariul*, *l. c.*, cu indicația greșită: XII, 277.

Dintr'o publicație în *Bul. Mold.* (11 Ianuarie 1848, p. 14) ar reieși că ar mai fi fost măritată cu un Sturdza căci se spune: « C. C. Elenco Sturdza (născută Roznovanu) »; ea este singura Elena fiică a unui Roznovanu dela jumătatea secolului XVIII până azi.

Ruxanda 15/VI (a doua jumătate a secolului XVIII — după Aprilie 1842).

Era fiica lui Neculai 8/V și a Smarandei Hrisoscolev ¹⁾. A fost căsătorită cu Iancu Miclescu ²⁾. A dăruit 20 pogoane vie Mănăstirei Neamțu ³⁾. Fiica ei, Smaranda, s'a măritat cu Matei Rosetti Ciortescu 28/VII ⁴⁾. Și-a făcut testamentul în Aprilie 1842 ⁵⁾.

¹⁾ A. R. Msse LIX, 3; CXXXVI, 134; CXL, 249.

²⁾ A. R. Msse CXXXVIII, 124, 139; CXLI, 14.

Căsătoria ei a avut loc înainte de 21 Noembrie 1793 (A. R. Msse CXXXVIII, 124).

³⁾ M-rea Neamț, Tg. Neamț 3921 (fișe T.). Iscălitura ei, grecească, este tremurată, zice Tanocianu în fișa respectivă.

⁴⁾ A. R. Msse CXXXVI, 123, 124.

⁵⁾ *Bul. Mold.* 16 Aprilie 1842, p. 131.

Este înmormântată în cimitirul Eternitatea din Iași; pe piatra de mormânt este inscripția: *Ruxanda Iancu Miclescu născută Roznovanu*.

Bălașa 16/VI (a doua jumătate a secolului XVIII — începutul secolului XIX).

Era fiica lui Neculai 8/V și a Smarandei Hrisoscolev și a fost măritată cu Manolache Dimache ¹⁾, în 1776 ²⁾.

¹⁾ A. R. Msse LXXXII, 56; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 24, 34; același, *Note*, p. 19; hotărâre din 18 Ianuarie 1839 a judecătoriei ținutului Iași, în documentele Roznovanu, depuse la Arh. I.

²⁾ Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, Cond. 23, fil. 21—26.

Maria 17/VI (a doua jumătate a secolului XVIII — începutul secolului XIX).

Era fiica lui Neculai 8/V și a Smarandei Hrisoscoleu ¹⁾. A fost căsătorită cu spătarul Ioan Canano ²⁾. Dela 21 Februarie 1808 înainte este arătată ca văduvă ³⁾.

¹⁾ Iorga, *St. Doc.*, XXI, pp. 207, 208.

²⁾ Iorga, *o. c.*, XXI, pp. 188, 189. Arborele din biserica din Roznov o arată măritată cu Ianachi 33/VII; nu am găsit niciun document doveditor de așa ceva.

³⁾ Iorga, *o. c.*, XXI, pp. 188, 189, 197—200, 207, 208.

Safta 18/VI (a doua jumătate a secolului XVIII — după 1837).

Era fiica lui Neculai 8/V și a Smarandei Hrisoscoleu, a fost măritată cu stolnicul Costin Catargi ¹⁾.

Саша

Îscălitura Saftai 18/VI. (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, fila 969).

¹⁾ A. R. Msse LIX, 3, 13; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 969, 970 (testamentul Saftai din 16 Decembrie 1837).

Căsătoria a avut loc înainte de 6 Octombrie 1795 (A. R. Msse LIX, 3).

Nastasia sau *Natalia* 19/VI ¹⁾ (a doua jumătate a secolului XVIII — după 1838).

Era fiica lui Neculai 8/V și a Smarandei Hrisoscoleu și a fost măritată cu Costache Lazu postelnic ²⁾.

În 1836 primea o pensie ³⁾.

S'a călugărit ⁴⁾.

Era în viață încă în Martie 1838 ⁵⁾.

Настасья

Îscălitura Nastasiei 19/VI. (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, fila 385).

¹⁾ Nastasia în: Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 385, 386; *Bul. Mold.*, 31 Decembrie 1836 și 5 Decembrie 1843; *Din trecutul nostru* (G. Bezveconăi) Aprilie-Iulie 1836, p. 130.

Natalia în: Doc. Rosetti Roznovanu, Împărțeli, I, 8 (fișe T.); arborele genealogic din biserica Roznov.

²⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 385, 386; Tr. 1718, op. 1952, dos. 053, p. 410; *Bul. Mold.*, 31 Decembrie 1836 și 5 Decembrie 1843; *Din trecutul nostru* (G. Bezveconăi) l. c. Ea numește pe Iordache Rosetti Roznovanu 21/VI frate (Doc. Rosetti Roznovanu, Împărțeli, I, 8, fișe T.).

³⁾ *Analele parlamentare ale României*, VI, pp. 824, 825, când primea o pensie de 400 lei.

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 953, p. 410.

⁵⁾ *Bul. Mold.*, 28 Aprilie 1838, p. 131.

Zoița 20/VI (a doua jumătate a secolului XVIII — întâia jumătate a secolului XIX).

Era fiica lui Neculai 8/5 și a Smarandei Hrisoscoleu și a fost măritată cu un Razu ¹⁾.

¹⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov; scrisoarea din 10 Februarie 1897 a d-nei Elena Ch. Donici — nepoată prin alianță — fiind nora Elenei 14/VI, sora Zoiței — către I. Tanoviceanu (în fișele T.); notă franceză — neiscalită a unui coboritor din Elena 14/VI — în arhiva I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

Iordache 21/VI (1764—1836).

Era fiul lui Neculai 8/V și al Smarandei Hrisoscoleu ¹⁾ și s'a născut în 1764 ²⁾. A fost căsătorit, întâi cu Profira Balș, fiica lui Constantin (Ciuntu) Balș ³⁾ logofăt, cu care a avut doi fii: Neculai 17/VII ⁴⁾ și Alecu 18/VII ⁵⁾. A doua oară a fost căsătorit cu Anica Bogdan ⁶⁾, care fusese căsătorită întâia oară cu Enache 34/VII ⁷⁾.

Încă de tânăr a ocupat diferite slujbe ⁸⁾, iar dela 1795 a fost vistiernic, când efectiv, când numai cu titlu de vel vistiernic ⁹⁾. A avut de îndeplinit această grea slujbă mai ales sub ocupațiunile rusești din 1806—1812 și din 1828 și a luat parte la diferite măsuri ale acestora pentru îmbunătățirea administrației ¹⁰⁾.

Deși cu totul devotat Rușilor ¹¹⁾, (cu mulți din care avea o corespondență regulată ¹²⁾, dusă prin mijlocirea consulilor rusești și a altor agenți ¹³⁾), a avut să sufere din partea lor înjosiri ¹⁴⁾ și chiar exil ¹⁵⁾. Cu toate că le era folositor și era susținut de mulți înalți demnitari ruși, Rușii nu l-au numit domnitor atunci când și-a pus candidatura la tron ¹⁶⁾. Poate să fi avut cunoștință de faptul că Iordache căuta să se reasigure și prin negocieri cu Austria ¹⁷⁾.

A făcut opoziție atât cumnatului său Ioan Sandu Sturdza Voevod ¹⁸⁾ cât și lui Mihai Sturdza Voevod ¹⁹⁾.

Pe lângă slujbele lui politice a fost mereu și în capul unor instituțiuni de binefacere ²⁰⁾.

Spre sfârșitul vieții sale a făcut parte din obșteasca adunare ²¹⁾ și, în Aprilie 1835, a fost făcut mare logofăt ²²⁾ și președinte al Divanului domnesc ²³⁾.

Om cult pentru epoca sa, cunoștea bine—pe lângă limba românească — pe cea franțuzească, scriind bine în ambele limbi ²⁴⁾. Știa de asemenea nemțește ²⁵⁾ și probabil rusește. Avea o frumoasă bibliotecă la moșia sa Stâncă ²⁶⁾, unde își clădise ca și la Iași ²⁷⁾, o casă ²⁸⁾, în care a primit larg și a dat serbări strălucite ²⁹⁾.

Părerile celor cari l-au cunoscut sunt împărțite, unii socotindu-l ca un deosebit de destoinic om de stat ³⁰⁾, alții ca o personalitate neînsemnată ³¹⁾.

Sigur este că a jucat un mare rol și că știa să-și expună ideile politice clar ³²⁾. În acțiunea sa a fost ajutat și de marea sa avere ³³⁾ atât

teritorială³⁴⁾ cât și de veniturile din întreprinderile ce le lua chiar când era în slujba Statului³⁵⁾.

A încetat din viață în 1836³⁶⁾.

Încălțitura lui Iordache 21/VI. Pentru sigiliu vezi planșa I, Nr. 2.
(C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei*, p. 48, fig. Nr. 20).

¹⁾ Documente Rosetti Roznovanu, Impărțirea cu Mustață, 7 (fișe T.); Documente Rosetti Roznovanu, Petricanii Ungureni, II, 13 și Glodeni, 24, 25 (fișe T.); Documente Rosetti Roznovanu, Bălinții, 14 (fișe T.); A. R. Msse LIII, 145; Documente Rosetti Roznovanu, Impărțeli, II, 3 și 5; Act din 16 Martie 1816 în arhiva din Solești; Fundația Ferdinand, Iași, Documente cumpărate dela Șaraga, 530; Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 575, fil. 45—66.

²⁾ Intr'o petiție către țar, scrisă în timpul exilului lui în Rusia (1829), spune că este de 65 ani (Documente Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.). În Mai 1829, un raport francez îl arată de 65 ani (Hurmuzaki, XVII, p. 167).

³⁾ Documente Rosetti Roznovanu, Impărțeli, I, 5 și II, 5 (fișe T.); A. R. Msse XXXIV, 257; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 200; Gh. Ghibănescu, *Biserica Sft. Dumitru* (Balș), p. 12. Ea a murit la 30 Noemvrie 1798 și a fost înmormântată la mănăstirea Dancu (Mitrica).

⁴⁾ Documente Rosetti Roznovanu, Impărțeli, II, 3, 4, 5 (fișe T.); Arh. I., Pachet 143, documente 111, 114; Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, Condică 22, filele 191—197; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dosar 25, fila 166.

S'a născut înainte de 20 Decemvrie 1796 (Arh. I., Pachet 143, document 111).

⁵⁾ Documente Rosetti Roznovanu, Impărțeli, I, 7, II, 3, 4, 5 (fișe T.); Arh. I., Pachet 143, documente 111, 114; Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, Condică 22, filele 191—197; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 166.

S'a născut la 30 Noemvrie 1798 (Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, Condică 22, filele 247—251).

⁶⁾ Arh. I., Pachet 143, docum. 68; Documente Rosetti Roznovanu, Impărțeli, I, 4 (fișe T.); A. R. Mem. S. Ist., Seria III, Tom. VI, pp. 12, 13; A. R. Msse XXXV, 24.

Anica Bogdan, născută în 1773, a murit la 6 Februarie 1853, în vârstă de 80 ani și a fost înmormântată, la 8 Fevruarie, la biserica Dancu din Iași (Mitricile Mitropoliei Iași, 2163; *Bul. Mold.*, 15 Fevruarie 1853). Ea fusese măritată la vârsta de 12 ani, deci în 1785 (A. R. Msse XXXV, 24), cu Enachi 34/VII și ulterior, către 1800 — crede I. Tanoviceanu (fișele acestuia) — cu Iordache 21/VI.

Ei îi dedică Doctorul Neculai Chiriacoapă *Două spre zece învățături folositează pentru femei*, Iași, 1827 (I. Bîanu și D. Simionescu, *Bibliografia Românească veche*, III, p. 530).

Tot ei îi dedică o poezie Neculai Dimache: «Piima lui Neculai Dimachi asupra vîstieresei Anica Roset» (A. R. Msse 2189, f. 52).

⁷⁾ În hîrțile dela Stăncă depuse la Arh. I., se află o cîornă a unui scrisori a lui Iordachi Rosetti Roznovanu 21/VI, scrisă din Chișinău, la 9 Iulie 1824, în care spune: «M. le vornic Rosetti est le fils d'un premier lit de mon épouse».

(La 21 April 1816) Spatar Stefan Roset, ein Stiefsohn des grossen Vistiar Georg Roset Roznovano (Iorga, *Documentele Familiei Callimachi*, I, p. 244).

⁸⁾ În fișele lui I. Tanoviceanu, aflate în Arhivele Statului din București, este arătat:

1765 Iulie 8, treti logofăt (Sft. Spiridon, Septilici, 18).

1779 Iunie 19, paharnic (A. R. Msse XXII, 155).

1780 Mai 1, paharnic, ispravnic de Vaslui (A. R. Msse XCVII, 4).

1780 Octomvrie 19, biv vel paharnic, ispravnic de Vaslui (Sft. Spiridon, Torcești, 24, 26. 27).

1781 April 29, *idem* (A. R. Msse II, 284; XXXI, 54).

1781 Mai 30, *idem* (A. R. Msse II, XXXI; 284; 54).

1783 Iulie 19, biv vel paharnic, ispravnic de Bacău (A. R. Msse LXXIV, 96).

1785 August, căminar (A. R. Msse LXXIV, 96).

Declarația lui Iordache 21/VI, cum că era de 65 ani 1829 și raportul consular francez (nota 2 mai sus) și că era deci născut în 1764, arată că este cu neputință ca el să fi ocupat slujbile arătate până în 1785 și că I. Tanoviceanu îi atribuie slujbile unui alt Iordache Rosetti. Care? Nu pot spune.

⁹⁾ Hurmuzaki, XVII, pp. 128, 149, 169, 175; Supl. I, p. 6, pag. 611; A. R. Msse XXXIV, 257; CXXII, 49, 50; *Arhivele Basarabiei*, V, pp. 3—6, 12—14, 52, 54, 237; VI, pp. 3, 5, 8, 10, 115, 116, 136, 283, 285, 323—327, 334, 335; VII, pp. 111—116; Iorga, *St. Doc.*, V, p. 262; VI, p. 7; XI, p. 07; XIX, p. 68; XXII, p. 264; *Bul. Mold. Nr. 5/1833, 7/1833, 49/1833, 54/1833, 12/1834, 31/1835*; Gh. Ghibănescu, *Sur. Ist.*, XII, p. 95; *Cercetări istorice*, An. X—XII, Nr. 2, p. 99; *Istoria Moldovei de postelnicul Manolache Drăghici*, II; Iorga, *Documentele Familiei Callimachi*, I, p. 219; V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, VII, pp. 270, 274; X, B, pp. 369, 371, 399, 401, 408, 424, 437; XI, pp. 22, 30, 32, 42; XII p. 519; *Albina Românească*, 1 Iunie 1829, 24 Aprilie 1835; Arh. I., Pachet 143, document 61 din 11 Ianuarie 1810.

¹⁰ Hurmuzaki, XVII, p. 128; *Arhivele Basarabiei*, V, pp. 2—4 (Iordache Rosetti arată lui Milașevici că să nu se mai vândă țiganiilor ocărmuirii, fiindcă aduce venit mic vistieriei și mari suferințe țiganiilor); VI, pp. 323—327 (la măsurii pentru luminarea ulițelor Iașului și paza lor).

¹¹ Într-o scrisoare din 19 Martie 1821 (Hârtii Rosetti Roznovanu depuse la Arh. I.) arată că se retrage în Rusia lângă « protectorul nostru » (șarul). Este unul din puținii boieri cari s'au retras atunci la Chișinău (unde a stat un an și patru luni în casa mobilată a lui Ioan Dinescu, A. R. Msse. CXXII, 49, 50, și apoi în casa lui Ivan Arsenie, Arh. I., Pachet 146, Nr. 25), de unde trimite un memoriu intitulat « Réflexions sur la Moldavie », cu o scrisoare în care zice: « Je les dépose aux pieds de Sa Majesté l'Empereur, notre auguste protecteur, qui, après Dieu, peut seul nous sauver » (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 109—113). La 13/25 Martie 1820, scrie generalului Mircovici: « pénétré de fidélité et de zèle pour le service de l'Empire Russe je n'ai jamais hésité à lui témoigner mon dévouement » (Hârtii Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.). Printre aceste hârtii se mai găsec și alte scrisori și memorii (unul dela 3/15 Septembrie 1829) arătând același devotament. Același lucru reiese din corespondența sa cu Mitropolitul Moldovei în 1821 (C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldovei și Sucevei*, pp. 107, 113, 132, 133, 137, 138, 139, 140, 157).

Generalul Langeron, scriind șarului, în 1826, spune: « M.M. Rozette Roznovanu père (Iordache 21/VI) et fils (Neculai 17/VII) sont les plus distingués par leurs talents dans l'administration, leur probité et leur dévouement à la Russie » (Hurmuzaki, Supl. I, vol. III, p. 66). Același scrie — finele anului 1827 — mareșalului Diebitch: « Roznovanu est le seul homme en Moldavie qui ait été de cœur et constamment dévoué à la Russie » (Hârtii Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

În 1810 a denunțat Rușilor pe boierii moldoveni că au trimes pe Iordache Catargi la Napoleon (R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 98, 99).

¹² Cu Stroganoff, Capo d'Istria, Worontzof, Mircovici, Langeron, Ribeaupierre (în hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

¹³ Consulul Pini (scrisoarea din Buyukdere, din 15 Octombrie 1817, a lui Stroganoff care adaugă că-l va apăra (pe Iordache) « sans vous compromettre ouvertement »), Manuk bey (scrisoarea din Buyukdere, din 28 Iulie 1817, a aceluiași către același. Ambele în hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

¹⁴ « Milașevici numise hatman al Moldovei pe Beizadea Scarlat Ghika împotriva voinței Divanului. Acesta folosindu-se de absența Senatorului care era dus la București, lipsise pe acel hatman de toți scutelnicii de care se folosisă și izgonindu-l din casa ce boierime cumpărase pentru el, fiindcă era sărac, îl siliră să părăsească orașul. Spre răzbuțare pentru această faptă, secretarul Senatorului somă pe Visternicul Iordache Roznovanu să dea numai decât, din țară, 20 mii care pentru transportul proviantului. Visternicul răspunde însă că țara nu poate furnisa mai mult de jumătate din acest număr de care și numai în termen de 10 zile. La acest termen carele nefind încă adunate, Secretarul se răsti către Roznovanu, care răspunzând pe același ton, Rușul îl apucă de barbă și începu să-l tragă astfel prin sala Divanului. Visternicul strigând ajutor, săriră toți funcționarii Divanului și începură a da Secretarului lovituri cu calmările ce le aveau în brâu și apoi îl aruncară în josul scării, în astfel de stare încât era teamă să nu-și mai revină în fire ». (R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 35).

După această întâmplare boierii voriră a se duce la Petersburg spre a se plânge șarului, dar generalii ruși împăcară lucrurile (R. Rosetti, *Arhivele Senatorilor din Chișinău*, III, p. 35).

¹⁵ Avuse conflict cu Jeltubin pentru că se opuse să deie toate vitele cerute de acesta. I se dădu, în luna Mai 1829, ordin să se retragă la o moșie din Basarabia sau la Chișinău (Arh. I., dosar litera S. 122, fila 71, citat în *Cercetări istorice*, An. X—XII, Nr. 2, p. 99; Hurmuzaki XVII, pp. 149, 167; Arh. I., Pachet 146, document Nr. 16). Din Chișinău a fost trimes, împreună cu soția sa, la Ekaterinoslav (Hurmuzaki, XVII, pp. 169, 175) și la Nicolae (Memoriu a lui Iordache 21/VI, din 3/15 Septembrie 1829, în hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

Langeron a protestat contra exilării lui (scrisoarea sa dela finele anului 1829 către Diebitch, citată în nota 11), dar mareșalul Diebitch a răspuns din Burgas, la 18 Ianuarie 1830, că nu poate reveni (aceleași hârtii).

¹⁶ A fost candidatul boierilor refugiați la Chișinău în timpul Eteriei (R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 82, 83).

În hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I., se află o procură a sa, din 25 Noembrie 1823, dată fiului său Neculai, prin care-l imputernicea să facă agnajeante cu casa de comerț Sicard et Comp. din Odesa « pour le cas où il serait promu à la principauté de Moldavie ».

A fost din nou candidat în 1834 (R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 97; I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, p. 3); Hurmuzaki, XVII, p. 400.

¹⁷ Raport al consulului austriac din 12 August 1833, citat de I. C. Filitti, *l. c.*

¹⁸ I. C. Filitti, *Framântările politice și sociale în principatele române dela 1821 la 1828*, p. 162.

¹⁹ Fusesse candidat la domnie contra lui M. Sturdza și era înclinat către Austria (C. I. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1948*, pp. 2, 3).

²⁰ *Bul. Mold.* 1833, Nr. 5; Băileanu, *Instituțiile Epitropiei Sft. Spiridon între anii 1800 și 1833*, partea IV și V, p. 15; I. C. Filitti, *Principatele române dela 1828 la 1848*, p. 284.

²¹ *Bul. Mold.* 1833, Nr. 54; Hurmuzaki, Supl. I, 5, p. 149; *Analele parlamentare ale României*, VIII, pp. 475, 489; *Id.*, V, p. 517.

²² *Bul. Mold.* 1835, Nr. 31; Hurmuzaki, Supl. I, 6, pp. 618, 621; *Albina Românească*, 24 Aprilie 1835.

În hârtiile Roznovanu (Prezidenția Divanului Domnesc, plic IV, fișe T.) este o însemnare a lui Iordache că a răspuns cu condiția că Domnul să numească ca mădulari la Divanul domnesc și ca președinți și mădulari la divanele apelande a țărilor de jos și de sus pe cei recomandați de el fără amestecul ministrului de justiție și să numească pe fiul său Neculai ministru de interne.

²³ Hurmuzaki, *l. c.*, unde se publică și o adresă a lui către secretarul de stat despre chipul cum s'au făcut din vechime judecățile în țară; *Albina Românească*, 24 Aprilie 1835.

La Arh. I., în pachetul 144, se găsec însemnări ale membrilor divanului domnesc. Din aceste însemnări se vede: a) că Iordache a lipsit mai multe zile (1836 fiind bolnav; b) că veneau la ora 9 și plecau la ora 2 sau 2,30, iar după masă veneau la ora 6 și plecau la ora 10.

²⁴⁾ Toată corespondența sa cu Rușii (vezi notele anterioare) era în limba franceză. Iată o pildă a felului cum scria:

« Prea Înălțate Doamne,

« Așteptând ca să bată ceasul de pe urmă a răsulării mele, sufletul în mine se cutremură, se oțărrește și înfricoșat de prăpăstuirea în care au agiuns a mea jalnică familie pre pământ cere sprijinire înaintea pristolului și a scaunului Ocărmuirii.

« Voi vedeți, pre Înălțate Doamne, biserica vede și eu nemângâiatul părinte pe doi fii ai mei ce din păcatele mele depărtați de Dumnezeu, călcând în picioare pe cele mai sfinte canoane bisericesti.

« Cât pentru cel întâi visternic Nicolaie carele trăește întru o trupească unire cu însuși mătușa lui ce au fost legiuita soție a fratelui maicei sale Vadmos, adică al doilea bisericese de care și dobitoacele necuvântătoare se depărtează măcar deși reclamațiile mele au ajuns până la maica noastră biserica cea mare, dar iată vreme îndestulă de când fără a se fatinde mână de agiutor bisericese răul înconjurări. Va rog dar, în numele lui Dumnezeu, vă rog, Doamne, să nu zaboviți, ci întorcând o mi-ndreptarea lui, să se desbineză cu totul de nelegiuita lui tovarășită Filipasca, ca adică aflându-se acum merge crescând, sufletele se pierd și iată pentru mine lovitura morții pe care o grăbesc acele grele lostivnică privire macar astăzi să puneți la cale mânginirea acestui rău. Fiul meu acesta, socotese, pentru moșia Stânca a fiului meu, fără veste să se puie sub privighere polițienescă pân' se va porni cu puterea Ocărmuirii la București, la familie ei, împreună cu doi copii, făcuți în sărăcie cu persoane străine. Cât pentru cel de al doilea batman Alecu, care trăește de sine în nelegiuire cu vara sa și fermea vărului său prea mare, rătăcit sufletește, rămăie la rugămintea și părinteasca voastră îndreptare, pentrucă vouă mă ațerosec întru toate.

« Primiți, Doamne, cu milostivire, această din inimă rugăminte ce aduc vouă și ca un firesc și proslăvit părinte al obștei năsați pe familia me a se afunda în prăpastia nelegiurilor, ce întindeți brațul vostru către îndreptare.

« Al Înălțimei voastre

« plecat și credincioasă slugă

« Iordachi Roset

« Iași, 16 Noemvrie 1835 ».

(Fundajia Ferdinand, Iași, Acte cumpărate dela Saraga, No. 1089).

Vezi însă ce spun și boierii cari țin cu fiul său Neculai 17/VII (Hurmuzaki, XVII, p. 581). Iordache ar fi compus o horă al cărui text ar fi (D. C. Moruzi, *Instrăinații*, pp. 54: 55):

« Rabdă, rabdă, sufletele,
Acel foc și-acea durere,
— Am răbdat, am tot răbdat
Pân' am rămas lemn uscat!
Of, of, of, suflete, of!
— Rabdă, suflete, cât poți,
Nu-ți da taina către toți,
Fii voinic, nu te lăsa,
C'apoi dai de deduna!
Of, of, of, suflete, of!»

În cinstea lui a scris Costache Sion o odă (Manuscrisul 56 din Sala Sion (Cluj), citată de G. Ungureanu, *Familia Sion*, p. 89).

²⁵⁾ Andreas Wolf, *Beiträge zu einer statistisch-historischen Beschreibung des Fürstenthums Moldau*, Hermannstadt, 1805, p. 270.

²⁶⁾ Catalogul — circa 1819 — acelei biblioteci în hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I. A fost abonat la *Noul Erotocrit* a lui Dionisie Fotino (N. Cartoian, *Poema crețană Erotocrit în literatură românească și izvorul ei necunoscut*, p. 55).

²⁷⁾ Clădită către 1831 în locul celei arse în 1827 (fișe T.). Un nou foc a izbucnit în această casă în vara 1835 (*Bul. Mold.* Nr. 48 din 20 Iunie 1835).

²⁸⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 96.

²⁹⁾ În August 1803 în cinstea Domnitorului dă un bal ce a costat lei 1254,10 parale, bez ce s'au cheltuit prin sulger și vataful Ștefani (*Ion Neculce*, fasc. 9, partea II, p. 254). Nu trebuie uitat că banul avea atunci altă valoare și că aproape tot ce era trebuincios se făcea în casa.

La 6 Decemvrie 1833, mare bal cu prilejul zilei numelui tarului (*Bul. Mold.* 1833, Nr. 40).

În 1834, cu prilejul venirii în Iași a ambasadorului Mușir Ahmed-Pașa (*Id.*, 1834, Nr. 12).

³⁰⁾ Langeron în Hurmuzaki, Supl. I, vol. III, pp. 66, 151; Andreas Wolf, *l. c.*; Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, pp. 219, 220, 243.

La 22 Decemvrie 1804, împreună cu boierul Lucachi, intervine la Domn spre a se respecta toleranța acordată Lipovenilor (*Uricariul*, IV, pp. 130, 139).

³¹⁾ *Mémoires du prince N. Soutzo*, p. 106; *Suvenire contemporane*, de G. Sion, pp. 84, 85.

³²⁾ Foarte multe memorii în hârtiile sale depuse acum la Arh. I. Intre acestea:

³³⁾ *Inchipuirea (proiect) de reforme* 1822.

³⁴⁾ *Réflexions sur la Moldavie*, 9 Septemvrie 1823.

³⁵⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 94; I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, p. 3.

³⁶⁾ Prin testamentul său din 12 Fevruarie 1836 (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 166), lasă fiului său Neculai 17/VII Pașcanii (Suceava), cumpărată la 25 Noemvrie 1814 pe preț de 600.000 lei (Hârtii Rosetti Roznovanu, Pașcanii, fișe T.); Hodora (Hârlau); Ibăneștii, Vornicenii, Cristinestii, Balinții, Știubeenii și Pustul (Dorohoi); două părți din Armășeni (Vaslui); moșiile și țărugurile din Basarabia; Sărca și Lublednița (Iași); Bricenii, Hrubna și Hrimăncăuți (Hotin); casele din Iași.

Fiului Alexandru 18/VII lasă: Roznovul (Neamt); Făraoani, Valea Mare, Cleja (Bacău); Stăncenii, Unțenii-Mânăstireni, Bătrănenii, Tulburenii Perilipca (Botoșanii); vîile.

Moșiile și târgurile nenumite în testament erau, în 1809: Comaraul, Moldova, Tărăsauiți, Coșauți, Ediniți, Mihalcau, jumătate din Comișeuca, a șasa parte din Vancița (Arh. Stat. Chișinău, dos. 3502, pachet 316, senatoriale).

Mai avusese și alte moșii în Basarabia pe care le vânduse, la 22 Decembrie 1813, pe preț de 550.000 lei (Hârtii Rosetti Roznovanu, Diverse, I, fișe T.).

Târgurile erau: Soroca și Sculeni (*Ion Neculce*, fasc. 9, part. II, p. 239).

Iordache 21/VI mai dăduse fiilor săi, la 2 Februarie 1825, patru siliști: Răteștii cu trei siliști, numite atunci Cioara și Drujenii, Brăneștii și Feredeul, numite atunci Zlatunoaia (Arh. I., Pachet 143, documente Nr. 111, 112, 113). Acestea au făcut parte din zestrea soției sale.

Pe lângă celelalte moșii a mai avut Fitioneștii și o parte din Cotmăneștii pe care le-a lăsat școlilor din Tarigrad (*Bul. Mold.* 10, Martie 1838, p. 78).

Venitul total de pe moșii și case era, în 1803, de lei 46.163,36 (*Ion Neculce*, fasc. 9, partea II, p. 240). Venitul a crescut însă mult din 1803 până în 1835, căci, în 1835, moșia Stăubeeni singură e arendată cu 1800 galbeni anual (*Bul. Mold.* Nr. 23 din 1834), moșiile din județul Botoșani cu 2800 galbeni anual (*Id.*, Nr. 59 din 1835), iar cele din Dorohoi cu 2950 galbeni anual (*Id.*, Nr. 59 din 1835).

Iordache a căutat să pună mâna și pe întreg ținutul Vancei și dosarele arhivelor sunt pline de hârtii în această privință. Iată câteva: A. R. Msse CXXXVII, 242; Arh. I., Pachet 143, 30; Pachet 144; foarte multe în hârtiile Roznovanu (vezi și fișele T.). *Uricarii*, VI, pp. 240, 285.

Caii din herghelile lui erau înfierăți, în anul 1828, cu un fier special, a cărui desemn se găsește reproduș în: A. Veress, *Bibliografia Românda-Ungara*, III, p. 33.

Asupra chipului cum își administra averea există o scrisoare a sa, din 7 Noembrie 1832, către fiul său Neculai 17/VII, rezumată și în parte reprodușă astfel în fișele lui I. Tanoviceanu:

Neculai 17/VII îi puna mai multe condițiuni ca să vină în țară, între altele să-i deice moșiile din Dorohoi, să gonească pe spătarul Dan, pe Bosie, pe comisul Costachi cari fac intrigi și-l conduc pe bătrân. (În răspunsul său) Iordache Roset îl îndeamnă mai ales să se părasească de legătura nelegiuită cu matusa sa Anica Balș (Filipescu). După ce respinge argumentul asemănării cu Cutusov și Vorontzov, spunând că acestea nu se potrivesc la o mică eparhie ca a noastră, spune că el dorește să moară în credința strămoșească. Comisul Costache a arendat Faraonii din 950 galbeni la 2000 și cu spoire de produse pentru casă. Roznovul dela 1500 la 2000, Pașcanii mai mult decât îndoit și spoire de produse. Spune că n'a pierdut simțirile și de aceea a sporit averea părintească și nu vchiește nici să o înstrăineze, nici să o zălogască. « De am miniștri casnici, pe aceștia ce zăci, te sfătuiesc și pe dumn. când vei lua cărmuirea casei sau după moarte me să păzești pilda părintelui dumitale, să-i aibi organe lucrătoare pentru ale casei, să te sfătuiești cu dânsii, cum se sfătuiesc stăpânitorii cu miniștrii lor, să primești sfatul și să faci cuviința cea dreaptă » (Rosetti Roznovanu, Stânca, plic separat, fișe T.).

²³) În 1810, fiind vistiier și în dîvan, ca antreprenor, furnisează Rușilor 1.000.000 puduri de sare dela Tg. Ocna (*Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 111—116; Arh. I., documente neinventariate, 26 Mai 1815).

În același an era arendașul următoarelor impozite: goștina (176.000 lei), ocnile (203.083,40), ho-relii (196.000), Basarabiei (286.000) (*Idem.*, VI, p. 136).

A traficată asupra rublelor, fiind vistiier sub ocupația rusească (G. Sion, *Suvenire contemporane*, pp. 84, 85).

²⁴) Între 12 Februarie 1836, când își face testamentul (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 166) și 3 Mai 1836, când e arătat ca decedat (Hurmuzaki, XVII, p. 605).

Zoița 22/VI (A doua jumătate a secolului XVIII).

Era fiica lui Vasile 10/V și a Ecaterinei 5/VI¹). A fost măritată cu T. Balș²).

¹) Testamentul mamei sale (*Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 307—311); Arh. Sft. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 și 16 (fișe T.); Împărțeața moșiiilor Rosettești dela Hotin (fișe T.).

²) Același testament; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, pp. 17, 18.

Ștefan 23/VI (A doua jumătate a secolului XVIII — începutul secolului XIX).

Era fiul lui Vasile 10/V și al Ecaterinei 5/VI¹). Nu pare să fi fost căsătorit; în orice caz nu a avut copii, căci vinde și dăruiește moșii fratelui său Iordache 24/VI, pentru dânsul și copiii lui²).

Il găsim pe rând stolnic³), clucer⁴) și ban⁵), precum și ispravnic de Bacău⁶) și Vaslui⁷).

A fost proprietar al moșiilor Verdeșeni, Făurei (Putna) și Trifăuții (Soroca) ⁸⁾ și coproprietar al moșiei Costătești ⁹⁾.

Handwritten signature or initials in cursive script.

Iscălitura lui Ștefan 23/VI (A. R. Msse LXXIV, 92).

- ¹⁾ Testamentul mamei sale (*Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 307—311); Arh. Sft. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 (fișe T.).
- Că era frate cu Iordache 24/VI: A. R. Msse LVII, 48; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 334; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, pp. 12, 17, 19, 47, 70.
- Că era fratele cel mai mare: ordinea de înșirare a lui și a fraților lui în testamentul mamei sale.
- ²⁾ A. R. Msse LVII, 48; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, pp. 12, 17, 18; Iorga, *o. c.*, VII, pp. 334, 335.
- ³⁾ 1785 Mai 30 (A. R. Msse LXXIV, 92); 1791 Mai 3 (A. R. Msse LXIX, f. 11 și 13); 1792 August 13 (M-rea Cașinul, X, 4, Fișe T.); 1793 Iulie 17, biv vel stolnic (A. R. Msse LXI, 123).
- ⁴⁾ 1794 Iunie 4 (A. R. Msse, Cond. 13, f. 58); 1794 Iulie 1 (Arh. Al. Hina, Vaslui 53, fișe T.).
- ⁵⁾ 1800 Mai 1, biv vel ban (A. R. Msse LXIX, f. 26); 1803 Iulie 21 (A. R. Msse XXVIII, 226).
- ⁶⁾ A. R. Msse LXI, 123 (Iulie 1793).
- ⁷⁾ Iunie-Iulie 1794 A. R. Msse, Cond. 13, f. 58; Arh. Al. Hina, Vaslui, 53 (fișe T.).
- ⁸⁾ A. R. Msse LVII, 48; Iorga, *St. Doc.*, VII, pp. 334, 335; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, pp. 12, 17, 18.
- ⁹⁾ Sft. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 (fișe T.).

Iordache 24/VI (A doua jumătate a secolului VIII^X—după 1820).

Era fiul lui Vasile 10/V și al Ecaterinei 5/VI ¹⁾. A fost căsătorit, în 1786, cu Ecaterina Gavriliță Catargi ²⁾, cu care a avut următorii copii: Elena 19/VII ³⁾, Profira 20/VII ⁴⁾, Iordache 21/VII ⁵⁾, Maria 22/VII ⁶⁾. Serdar în 1793 ⁷⁾ și 1795 ⁸⁾, ban în 1800 ⁹⁾, 1803 ¹⁰⁾, 1805 ¹¹⁾ spătar în 1805 ¹²⁾ și 1807 ¹³⁾, vornic în 1811 ¹⁴⁾ în 1819 ¹⁵⁾ și în 1820 ¹⁶⁾; a fost ispravnic de Vaslui în 1795 ¹⁷⁾, 1805 ¹⁸⁾ și 1806 ¹⁹⁾.

În 1786, a primit, la împărțirea averii părintești moșiile: Soleștii (Vaslui), jumătate din Boldești (Vaslui), 47 pământuri din Moiceștii (Vaslui), Burdujani (Vaslui), Foleștii (Vaslui), jumătate din Hânsării, o parte din Bărboși și o parte din Cârhana (toate în Fălciu), Petriceicu și Biserica (Greceni), 9 pogoane vie la Huși ²⁰⁾. Ulterior a mai cumpărat sau căpătat: un sfert din Corlătești ²¹⁾, loc de casă în Vaslui ²²⁾, moșia Verdeșanii ²³⁾, 9 pogoane vie Huși ²⁴⁾, vaduri de moară la Făureii (Putna) și Ferăștii ²⁶⁾.

La facerea testamentului său (4 Septembrie 1819) stăpânia moșiile Tri-făuții, Hristina, Făureii, Verdeșanii, Culișanca, Soleștii, Scheia, parte din Boldești, parte din Brândușani, Foleștii, Cârhana, casă din Iași și un loc tot acolo, 20 pogoane vie la Nicorești ²⁷⁾.

A murit după 7 Martie 1820 ²⁸⁾ și înainte de 2 Ianuarie 1828 ²⁹⁾.

¹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, pp. 23, 34, 47, 70; Arh. I., Pachet 144, împărțea din 1786 Octom-vrie 24 (întărită de Leon mitropolitul Moldovei) dintre dânsul, frați și cumnatul său (Arhiva din Solești); *Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 307—311.

Că era frate cu Zoia, 22/IV, Ștefan 23/VI, Constantin 25/VI și Ion 26/VI: împărțea din 1786 Octomvrie 24, mai sus citată; act din 1790, August 26, în Arh. Sft. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 și 2 (fișe T.).

Că era frate cu Ștefan 23/VI: A. R. Msse LVII, 48; Iorga, *St. Doc.*, VII, pp. 334, 335. Frate-său Ion 26/VI îi zice «bădiță» (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, p. 25).

- ¹⁾ 1786 Mai, catastif de partea ce dă Catargiu fiicei sale Catrina: lucruri mișcătoare, 10 pogoane vie la Cruce, Moșia Zubreștii ot Orhei, moșia Sălcenii pe Elan (Arhiva din Solești).
- Insemnare pe un ceaslov din Solești; Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206.
- A avut drept la 40 scutelnici (*Bul. Mold.*, 21 Septembrie 1833, p. 108; 31 Martie 1835, pp. 101—104).
- A încetat din viață la 1 Ianuarie 1846 (inscripție din biserica din Solești; însemnare pe ceaslov, tot acolo; Iorga, o. c., XXI, pp. 20, 21).
- ²⁾ Testamentul său din 4 Septembrie 1819 (Arhiva din Solești); *Uricariul*, VI, p. 220; însemnare pe un ceaslov din Solești, arătând că s'a născut la 23 Martie 1790.
- ³⁾ Testamentul sus citat al tatălui său; acte cu datele de Decembrie 1811. 23 Noembrie 1828 și 6 Mai 1837 în arhiva din Solești; *Bul. Mold.*, 4 Noembrie 1843, p. 465.
- ⁴⁾ Testamentul sus citat al tatălui său; însemnare pe un ceaslov din Solești cum că s'a născut la 30 Martie 1796; act din 19 Mai 1824 (Arhiva din Solești); *Bul. Mold.*, 18 Iulie 1843, p. 296.
- ⁵⁾ Testamentul sus citat al tatălui său.
- ⁶⁾ 10 Septembrie 1793 (Arh. Al. Hina, Vaslui, 48, fișe T.).
- ⁷⁾ 14 Iulie 1795 (Arh. I., Mitrop. Iași, Nr. 48, Schitul Stoboreni (Vaslui), Nr. 8, doc. Nr. 31, fișe T.).
- ⁸⁾ 22 Decembrie 1800 (A. R. Msse LIX, 172).
- ⁹⁾ 8 Iulie 1803 (A. R. Msse LXIV).
- ¹⁰⁾ 20 Martie 1805 (Arhiva din Solești).
- ¹¹⁾ 24 Martie 1805 (Arhiva din Solești).
- ¹²⁾ 10 Mai 1807 (Arhiva din Solești).
- ¹³⁾ 4 Februrie 1811 (Fundatiia Ferdinand, Iași, Documente cumpărate dela Șaraga, Nr. 136).
- ¹⁴⁾ 22 Februarie 1819 (Arhiva din Solești).
- ¹⁵⁾ 7 Martie 1820 (Arhiva din Solești).
- ¹⁶⁾ Nota 8, mai sus.
- ¹⁷⁾ Arh. Al. Hina, Cricеști, 24 (fișe T.).
- ¹⁸⁾ Arh. Al. Hina, Vaslui, 80 (fișe T.).
- ¹⁹⁾ Împărțea din 24 Octombrie 1786 (Arhiva din Solești).
- ²⁰⁾ Sft. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 și 2 (fișe T.).
- ²¹⁾ Arh. Al. Hina, Vaslui, 48—52 (fișe T.).
- ²²⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, p. 47.
- ²³⁾ *Idem*.
- ²⁴⁾ Iorga, o. c., VII, pp. 334—335.
- ²⁵⁾ 1806 Iunie 23 (Arhiva din Solești).
- ²⁶⁾ În arhiva din Solești.
- ²⁷⁾ Când face un act pentru Scheia (Arhiva din Solești).
- ²⁸⁾ 2 Ianuarie 1828, pitac domnesc în Arhiva din Solești, în procesul cu P. Rosetti-Bălănescu 12/VII.

Constantin 25/VI (Mijlocul secolului XVIII — înainte de 3 Iulie 1823).

Fiu a lui Vasile 10/V și al Ecaterinei 5/VI ¹⁾. Căsătorit cu Anastasia Beldiman ²⁾, cu care a avut următorii copii: Veniamin 23/VII ³⁾, Ghendadie 24/VII ⁴⁾, Maria Paraschiva 25/VII ⁵⁾, Ilinca 26/VII ⁶⁾, Scarlat 27/VII ⁷⁾, Matei 28/VIII ⁸⁾, Alecu 29/VII ⁹⁾.

Este biv treti spătar în 1790 ¹⁰⁾, biv vel clucer, ispravnic de Vaslui în 1793 ¹¹⁾, căminar în 1804 ¹²⁾, și apoi spătar ¹³⁾.

A încetat din viață înainte de 3 Iulie 1825 ¹⁴⁾.

A fost proprietar al moșiei Păhnești (Vaslui) ¹⁵⁾ și a cumpărat părți din Itrinești (Fălciu) ¹⁶⁾. De asemenea, la împărțirea moșilor Rosettești din Hotin, a căpătat o parte din ele ¹⁷⁾.

¹⁾ Sf-tul Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 și 16 (fișe T.); Testamentul mamei lui, în *Arhivele Basarabiei*, VII, pp. 307—311; Era frate cu Ștefan 23/VI, Iordache 24/VI și Ioniță 26/VI (Sft. Spiridon, l. c.).

²⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. LXXVIII.

³⁾ Gh. Ghibănescu, o. c., XXV, p. LXXVIII.

⁴⁾ Arătat ca frate cu: Scarlat 27/VII (Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2941, fila 109), Matei 28/VII, Alexandru 29/VII (Fund. Ferdinand, Iași, XIX, 274); Veniamin 23/VII, Matei 28/VII și Alecu 29/VII (Fund. Ferdinand, Iași, XIX, 275).

⁵⁾ Arborele genealogic din biserica dela Roznov.

⁶⁾ Adevărinița a ei din 7 Aprilie 1853, în care arată că era soră cu Veniamin 23/VII și cu Scarlat 27/VII (în colecția colonelului Ștefan Ranette).

⁷⁾ Bărbatul ei fiind arătat (Ath. Vasilescu, *Monografia mândstirei și comunei Doljefști din județul Roman*) ca fiind cumnat cu episcopul Veniamin Rosetti, ea era deci soră cu acesta și fiica a lui Constantin 25/VI

⁸⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 55, fila 400 și dos. 64, filele 68 sqq. și 130; Tr. 1764, op. 2013, dos. 2637, fila 183; Gh. Ghibănescu, o. c., XVII, p. 174; *Bul. Mold.*, 10 Decembrie 1842, p. 423.

⁹⁾ Fundația Ferdinand, Iași, XXII, 120; Gh. Ghibănescu, o. c., XVII, p. XLIX și XXV, p. LXXVIII.

¹⁰⁾ Era frate cu Veniamin 23/VII și cu Scarlat 27/VII (Arh. I., Tr. 1349, op. 1500, dos. 610, filele 102—105, 111—114; pachete 144, 145).

¹¹⁾ 1790 August 26 (Sf. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 și 16, fișe T.).

¹²⁾ 10, 14 Iunie, 22 Octombrie 1793 (Al. Hina, Vaslui, 43, 44 și un hrisov, fișe T.).

¹³⁾ Gh. Ghibănescu, o. c., XVII, pp. 159, 160; XXV, p. LXIX.

¹⁴⁾ Rosetti Roznovanu, Parcava, 12, fișe T.; *Bul. Mold.*, 10 Decembrie 1842, p. 423; Gh. Ghibănescu, o. c., XVII, p. 174.

¹⁵⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 55, fila 400.

¹⁶⁾ Gh. Ghibănescu, o. c., XVII, pp. 174, 131.

¹⁷⁾ *Bul. Mold. I. c.*

¹⁸⁾ Rosetti Roznovanu, Parcava, 12, fișe T.

Ioniță 26/VI (A doua jumătate a secolului XVIII — începutul secolului XIX).

Fiu a lui Vasile 10/V și al Ecaterinei Rosetti 5/VI ¹⁾. A fost căsătorit: 1) cu Safta Costache ²⁾, 2) Zamfira Manu ³⁾. Cu aceasta din urmă a avut doi fii: Alecu 30/VII și Vasile 31/VII ⁴⁾.

A fost, pe rând, comis ⁵⁾, serdar ⁶⁾ și clucer ⁷⁾, în care boierie e ispravnic de Vaslui la 30 Mai 1799 ⁸⁾.

A avut moșiile: Nourești ⁹⁾ și Pribești ¹⁰⁾, precum și moșii, în devălmașie cu frații săi, în raiaua Hotinului ¹¹⁾.

¹⁾ *Uricariul*, XX, p. 247; Documente Miclescu Nr. 94 (fișe T.); Sf. Spiridon, Lada V, 37, XIII, 1 și 16 (fișe T.).

Era frate cu: Ștefan 23/VI, Iordache 24/VI și Constantin 25/VI (Sf. Spiridon, I. c.).

Era frate mai tânăr a lui Iordache 24/VI, căruiu îi spune « badița » (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VII, p. 25).

²⁾ Izvod de zestre din 4 Iulie 1787 (A. R. CXXXII, 166); Safta a murit, fără să fi avut copii, înainte de 24 Iunie 1800 (*Idem*).

³⁾ Testamentul lui Ioniță 26/VI, din 25 Februarie 1810 (Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, filele 237 și 248); Testamentul Zamferei, din 13 Decembrie 1856 (*Bul. Mold.*, 3 Februarie 1857, pp. 42, 43); Arh. I., Pachet 145, document din 5 Martie 1841; C. G. Mano, *Documente din secolele al XVI-lea și al XIX-lea, privitoare la familia Mano*, p. XXIV. În acest din urmă izvor (I. c.) Zamfira e arătată ca născută în 1788; o însemnare a ei din 13 Decembrie 1856 (Arh. I., Pachet 144) arată că are foaia sa de zestre din 1 Septembrie 1801 (moșia ei de zestre a fost Izdijenii (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 6, fila 78), iar Ioniță 26/VI arată în testamentul său din 25 Februarie 1810 (suscitat) că soția sa este tânără. *Bul. Mold.*, 17 Iulie 1838, p. 228.

⁴⁾ Testamentul lui Ioniță suscitată, care spune anume că Vasile 31/VII e cel mai tânăr dintre ei. Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 6, fila 78; *id.*, dos. 20, filele 131, 132, *id.*, dos. 23, fila 337.

⁵⁾ V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, p. 367, la 22 Septembrie 1785.

⁶⁾ 4 Iulie 1787 (A. R. Msse CXXXII, 166).

⁷⁾ 25 Martie 1793 (V. A. Urechia, o. c., V, p. 526).

⁸⁾ 3 Aprilie 1796 (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 170).

⁹⁾ 19 Aprilie 1798 (Iorga, I. c.).

¹⁰⁾ 23 Aprilie 1798 și ispravnic de Vaslui (Arh. I., Mitropolia Iași, Nr. 48, Schitul Stoboreni (Vaslui), Nr. 8, doc. Nr. 58, în fișe T.).

¹¹⁾ 30 Mai 1799 (Arh. I., I. c., dar Stoboreni, XI, doc. 14).

¹²⁾ *Ibidem*. Pare a fi fost și serdar al ținutului Orhei și biv vel spătar (Fundația Regele Ferdinand

Acțe cumpărate dela Saraga, Nr. 1057.

¹³⁾ Doc. Miclescu Nr. 94 (fișe T.). A vândut-o înainte de facerea testamentului său.

¹⁴⁾ Testamentul său suscitată.

¹⁵⁾ Testamentul său suscitată.

Ștefan 27/VI (Începutul secolului XVIII — 1769).

Fiu a lui Iordache 11/V, zis Baston, și al Cătrinei Costandache ¹⁾. A fost căsătorit cu Safta 4/VI ²⁾, cu care a avut trei copii: Lascarache 32/VII, Ileana 33/VII și Enache 34/VII ³⁾.

Al treilea postelnic în 1747 ⁴⁾, jîtnicer și mare jîtnicer în 1753, 1756, 1758 ⁵⁾, mare stolnic 1759—1767 ⁶⁾, ispravnic de Bacău 1765, 1766, 1767 ⁷⁾, ban dela 1768 înainte ⁸⁾.

A murit în 1769 și este înmormântat în biserica din Pătrășcani (Bacău)⁹⁾ Era proprietar al Bogdăneștilor (Bacău)¹⁰⁾. A avut casă în Târgu Ocna¹¹⁾. După încetarea sa din viață, nevasta sa este arătată ca proprietară a moșiilor Răcăuți și Filipești și Dinișăuți (Bacău)¹²⁾.

⁹⁾ Piatra de mormânt a lui Ștefan, la Pătrășcani (Bacău); vezi și Gr. Tabăcaru, *Bisericile Bardului*, p. 19; A. R. Msse, 4079, fila 47; Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, jurnalele Divanului apelativ al Țării-de-jos pe anul 1839, vol. I, fol. 108, jurnal din 28 Ianuarie 1838 (în fișele N. Docan, la Academia Română); Fundația Ferdinand, Iași, Pachet XVII, doc. 142. A. R. Dos. Rosetti, I, p. 23 (R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123).

Era frate cu Neculai 31/VI: A. R. Msse XXXV, 14.

Era frate mai mare al lui Lascarache 28/VI și al lui Neculai 31/VI (Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, f. 108), mai mare ca Lascarache 28/VI (R. Rosetti, *Note*, p. 17), mai mare ca Neculai 31/VI (declarația acestuia: A. R. Msse XXXV, 14).

¹⁰⁾ A. R. Msse XXXIV, 22; inscripția (pisania) de pe biserica din Bogdănești (Bacău), reproducă în *Rev. Ist.*, XII (1926), p. 256; anafora Nr. 1602 din 9 Mai 1838 (Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, cond. 22, filele 205—209).

Era cumnată cu Neculai Roset, zis Baston 31/VI: A. R. XXXV, 14.

¹¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 108, 110; anafora 1602 din 9 Mai 1838, tr. 1785; op. II, 2036, cond. 22, filele 205—209; A. R. Msse XXII, 281; XXXIII, 100.

¹²⁾ A. R. Msse XXXV, 13, 152 (fișe T.).

¹⁾ A. R. Msse XXXIII, 105, 152; 4079, fila 47; Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, jurnalele Divanului apelativ al Țării-de-jos 1839, vol. I, fila 108 (fișe N. Docan, la Academia Română).

²⁾ Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 295; XXII, p. 102; Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, II, p. 162; A. R. Msse XXXIII, 153, 154; XXXIV, 221; XLIX, 110; 4079, filele 15, 18.

³⁾ Sft. Spiridon, Hrisoave de miluire 27 (fișe T.); A. R. Msse XLIX, 110; LXIX, 13; 4079, fila 5.

⁴⁾ A. R. Msse XXXV, 14; LXXXII, 201; fișe Docan, I. c.; Iorga, o. c., XVI, p. 68.

⁵⁾ Piatra lui de mormânt; vezi și Gr. Tabăcaru, I. c.

⁶⁾ A. R. Msse, 4079, fila 14.

⁷⁾ A. R. Msse, 4079, fila 18.

⁸⁾ A. R. Msse, 4079, fila 20; M-rea Cașinul, I, 37, 39 (fișe T.).

Lascarache 28/VI (? 1725—1775).

Fiu al lui Iordache 11/V și al Catrinei Costandache¹⁾. A fost căsătorit cu Ileana Dimachi²⁾, cu care a avut doi copii: Zoe 35/VII și Răducanu 36/VII³⁾.

Treti spătar în 1751⁴⁾, comis din 1754 până în 1763⁵⁾, biv vel șetrar în 1765—1768⁶⁾, comis în 1769⁷⁾, a fost ispravnic de Roman în 1767—1768⁸⁾.

«Pare a fi trăit mai mult la țară, la Poșorcani, lângă Rădeana. Iși petrecu viața judecându-se cu răzășii de acolo⁹⁾, în mijlocul cărora se vărăse cu niște danii date de niște răzăși tatălui său, Medelnicerului Iordache. Mai primi și el alte danii¹⁰⁾, și făcu cumpărături în Boiștea¹¹⁾ și în Poșorcani¹²⁾. Răzășii își petreceau și ei vremea când vânzând părțile lor lui Lascarache Ruset, când trăgându-l în judecată (la fiecare schimbare de domn). Grigore Ghica îl dădu rămas la 1765; hotări ca răzășii să-și iea moșia înapoiindu-i banii și porunci să i se dărâme casa ce o făcuse¹³⁾. După câteva săptămâni veniau să roage pe comisul Lascarache să le dea banii înapoi și să-și ia moșia. Intre răzăși era sfadă mare, căci neamul Făcăoarilor, mai puternic în sat, voia să puie el stăpânire pe părțile celorlalți răzăși. Judecata se deschise din nou după moartea Comisului Lascarache și, în urma unei cercetări făcută de Leon, Episcopul Romanului, răzășii fură dați rămași.

«Lascarache Ruset era om de o iuțeală cumplită, îndrășnet tare, călăreț și pușcaș minunat. De multe ori răzășii se încercară să-l ucidă,

dar el știu să scape din toate primejdiile prin prezența de spirit arătată totdeauna. Era sărac¹⁴⁾ dar darnic peste măsură. Muri în primăvara anului 1775¹⁵⁾ și soția lui își dădu sfârșitul puține zile după moartea lui¹⁶⁾. Au fost înmormântați în aceeași zi la Iași¹⁷⁾.

El este eroul romanului *Păcatele Sulgerului* de R. Rosetti¹⁸⁾.

Avea părți în Poșorcani¹⁹⁾, Boiștea²⁰⁾, și în Bohotin²¹⁾, un loc de casă în Iași, în mahalaua Măjilor²²⁾ și 3 pogoane vie la Odobești²³⁾.

¹⁴⁾ A. R. Msse XXII, 123; XXVIII, 9, 11, 18, 49, 61, 64, 74, 92; și LXXXI, 99; Fund. Ferdinand, Iași, Acte cumpărate dela Șaraga, 250.

Tatal său fiind născut către 1700 și căsătorit înainte de 1734, el, Lascarache 28/VI fiind treti spătar în 1751, trebuie să se fi născut cam în preajma anului 1725.

Actul de împărțire între fiii lui Iordache 11/V din 17 Iulie 1758 (A. R. Hărtii Pencovici, X, 5, citat de R. Rosetti, în *Cronica Bohotinului*).

Era al doilea fiu: Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1360, vol. I, fol. 108; R. Rosetti, *Note*, p. 17; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, I, c.

¹⁵⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 17; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 21, 22, 23.

¹⁶⁾ Postelnic Manolache Drăghici, *Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani*, II, p. 57; V. A. Urechia *Istoria Românilor*, II (1786—1800), p. 12; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 59; R. Rosetti, *Note*, p. 19; A. R. Msse XXVIII, 2.

¹⁷⁾ 19 Iulie 1751 (A. R. Msse XXVIII, 11).

¹⁸⁾ A. R. Msse XXVIII, 9, 18, 28, 29, 30, 42, 45, 47, 48, 52, 55, 61, 64, 74, 92, 99, 123 și CXXXVII, 152; Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 457.

¹⁹⁾ A. R. Msse XXVIII, 11, 73; LXIII, 13 și LXXXI, 58, 99; M-rea Neamț, Săbăoani 1181 (fișe T.).

²⁰⁾ A. R. Msse XXVIII, 11.

²¹⁾ A. R. Msse LXIII, 13; M-rea Neamț, Săbăoani (fișe T.).

²²⁾ A. R. Msse XXVIII, 30, 45.

²³⁾ A. R. Msse XXVIII, 11, 29, 42, 47, 48, 52, 99.

²⁴⁾ A. R. Msse XXVIII, 18, 123.

²⁵⁾ A. R. Msse XXVIII, 9, 11, 55.

²⁶⁾ Temeliile casei și beciul există și acum pe Rateș, acolo unde drumul spre Popeni-Pralca se desparte din șoseaua națională Adjud-Târgu Ocna.

²⁷⁾ În catastriful (c. 1760) de scutelnici dela ținutul Bacău este trecut cu « lei 4 — 2 liude » (Iorga, *St. Doc.*, XXII, p. 102); în 1768 cumpărase slujba descătăinei dela județul Cernăuți (Alex. Vitencu, *Vechi documente moldovenești*, p. 31).

²⁸⁾ R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 96—98.

²⁹⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 17, 18.

³⁰⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 22.

³¹⁾ În care roman trebuie înlocuit: Mihalache Strilea prin Lascarache Rosetti; Lascarache, frațele său, prin Ștefan; Smaranda Mogâldea prin Ileana Dimachi; Frăsina prin Zoe; Pătrașcu prin Răducanu; Tîfescu prin Conachi; Tamășeni prin Poșorcani. Fondul romanului este istoric, detaliile sunt, precum spune autorul în prefața, adăugate dar au și ele baze istorice, deși unele din alte epoci.

³²⁾ A. R. Msse XXII, 123; XXVIII, 9, 11, 29, 42, 47, 48, 52, 55, 99; CXXXVII, 152; 4085, 6.

³³⁾ A. R. XXVIII, 18, 123.

³⁴⁾ Fund. Ferdinand, Iași, Acte cumpărate dela Șaraga, 249, 250; A. R. Msse 4085, 6.

³⁵⁾ A. R. Msse LXXXI, 58; 4085, 6.

³⁶⁾ A. R. Msse 4085, 6.

Ecaterina 29/VI (? 1727 — Primul sfert al secolului XIX).

Fiica lui Iordache 11/V și a Catrinei Costandachi, a fost măritată cu logofătul Depasti¹⁾, după 31 Iulie 1758²⁾.

A avut moșia Brățișanu, pe Ciuhur³⁾.

¹⁾ A. R. Msse 4085, 6. Nepotul ei Dracachi 38/VII zice în testamentul său din 11 Septembrie 1841 că avea o danie dela mătușa sa, logofeteasa Ecaterina Depasti, fiindu-i nepot de frate și fin din botez (A. R. Msse Dos. Rosetti, I, p. 23 reproduc în R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123), *Uricariul*, VI, 254.

Despre Depasti: Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 219; VII, pp. 82, 238; Iorga, *Istoria literaturii române*, I, pp. 461—464.

²⁾ Deoarece în actul de împărțeaală cu frații săi (A. R. Msse 4085, 6), din 31 Iulie 1758 se zice că era fată mare.

³⁾ Aceeași împărțeaală.

Safta 30/VI (? 1728 — înainte de 1794).

Fiica lui Iordache 11/V și a Catrinei Costandache, a fost măritată cu Costachi Duca stolnic ¹⁾.

¹⁾ «Adeverez prin această scrisoare a me pentru Ion țig(anul) chitar ce au ținut pe Safta fata Iorgulesăi, care țigan este părințasc al nostru fiind dat de zăstre surorii mele Saftii ce au ținut-o Costachii Duca stol(nic); și după moartea sa neavând copii au rămas la împărțea ce am făcut noi frații. . . . »
«Neculae Roset. a.) 1794 Mai 14

a) 31/VI.

Neculai 31/VI (Intăia jumătate a secolului XVIII — 1801).

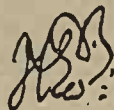
Fiu al lui Iordache zis Baston, și al Catrinei Costandache ¹⁾. A fost căsătorit cu Catrina Lupu Costache ²⁾, cu care a avut șase copii: Vasile 37/VII, Dracachi 38/VII, Ilie 39/VII, Eupraxia 40/VII, Catinca 41/VII ³⁾ și Ileana 42/VII ⁴⁾.

Carierea sa administrativă și politică a fost: stolnic în 1758 ⁵⁾, vel ban în 1776 ⁶⁾, vel vornic în 1779 ⁷⁾, 1781 ⁸⁾, 1783 ⁹⁾, ispravnic de Bacău în 1785 ¹⁰⁾, biv vel ban ispravnic de Neamț în 1787 ¹¹⁾, vel vornic în 1789 ¹²⁾, logofăt în 1792 ¹³⁾, spătar, în același an ¹⁴⁾, vel vornic și vornic în 1793 ¹⁵⁾, vel vornic în 1794 ¹⁶⁾ și 1795 ¹⁷⁾, logofăt în 1795 ¹⁸⁾, vel vornic în 1798 ¹⁹⁾.

După un raport a lui Merkelius către Kanitz, pare a fi fost austrofil ²⁰⁾.

A murit în anul 1801 ²¹⁾.

Averea lui a constat din moșiile: Siliștea (Iași), Prăjăstii, Bârjoveni și Hărmănești (Neamț), Rădeana, Corbul, Capota, Pochitul (Bacău), 107 pogoane vie (Putna, Iași, Bacău), case în Iași și Bacău, prăvălii, cârciume, mori, 240 țigani ²²⁾.

Isclătura lui Neculai 31/VI. (A. R. Msse XXV, 12).

¹⁾ Raport către domn din 7274 (1765) Septembrie 2 (côpie în arhiva René Bogdan, Onești); Arh. I, Tr. 1146, op. II, dos. 1300, jurnalele Divanului apelativ al Țării-de-jos pe anul 1839, vol. I, fol. 108, jurnal din 28 Ianuarie 1838 (fișe N. Docan, la Academia Română); R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 9, 21, 24.
A. R. Hârtii Pencovici, X, 5; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 116—123. A. R. Msse, Dos. Rosetti, I, p. 23.

Era frate cu Lascar 28/VI: A. R. Msse XXVIII, 66.

Era frate cu Ștefan 27/VI: A. R. Msse XXV, 14.

Era frate cu Safta 30/VI: «Adeverez prin această scrisoare a me pentru Ion țig(anul) chitar ce au ținut pe Safta Iorgulesăi, care țigan este părințasc al nostru fiind dat de zăstre surorii mele Saftii ce au ținut-o Costachi Duca Stol(nic); și după moartea sa neavând copii au rămas la împărțea ce am făcut noi frații.

« În partea me și cu bună învoială și priimirea me ce am făcut schimb cu cel mai mare frate al meu Ștefan Roset Banu, adecă am dat eu pe Ion țig(anul) chitar cu țiganca lui și cu-toți copiii, dumnealui; și dumnealui me-au dat alt țigan anume Ștefan Penciu cu țiganca lui Măriuța fata lui Merăuță țig(anul) și cu toți copiii lui.

« Osăbit mai pe urmă am făcut și eu schimb cu dumneaei lela Safta Roset Băneasa cumnată-me și i-am dat o fată de țigan anume Măriuța ce o avem dată de zestre de la socrul meu vor(nicul) Lupul Costache și dumneaei mi-a dat un băet de țig(an) anume Gheorghie ficior acestui Ion chitar.

* Pentru care schimburi ce s'au făcut ne fiind nici o scrisoare ca să nu nască pe urmă vre o pricină am dat această scrisoare a me spre adevăriniță ca să să știe, dându-mi și dumneai asemenea scri-soare mie.

* Neculae Roset *

1794 Mai 14

(A. R. Msse XXXV, 14).

Era frate mai mic ca Ștefan 27/VI și Lascar 28/VI: Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300; era mai mic ca Safta 30/VI: A. R. Msse XXXV, 14.

¹⁾ A. R. Msse XXXV, 14; vezi nota 1.

Nu Sturdza, cum din eroare e pus în arborele genealogic din biserica din Roznov. De altfel nu se găsește o asemenea căsătorie în cartea lui Alex. A. C. Sturdza, *Le règne de Michel Sturdza*.

Era gărciță și mândră (Drăghici, *Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani*, p. 57).

²⁾ Actul de împărțire dintre copiii din 11 Februarie 1812 (A. R. Msse XXII, 290) o copie, este amin-tită în *Uricariul*, XI, p. 273; Arh. I., Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.

A. R. Msse XXII, 272, a; XXVIII, 54; LXIX, f. 21; CXXI, 81, 83; Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 8, fila 284.

Am pus copiii în ordinea în care sunt arătați în actul de împărțire de mai sus (11 Februarie 1812).

³⁾ La 1780 N. Rosăt 31/VI, vel vornic, constituie zestre fiicei sale Ileana (A. R. Msse XXII, 277); la 8 Iunie (f. a.) același scrie ginerelui său Manolachi Donici (A. R. Msse, XXX, 12).

⁴⁾ Kogălniceanu, *Let.*, III, p. 235.

⁵⁾ A. R. Msse XXVIII, 73.

⁶⁾ Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 231.

⁷⁾ Iorga, *o. c.*, VII, p. 130.

⁸⁾ Iorga, *o. c.*, VII, p. 79; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. 258.

⁹⁾ A. R. Msse LXVII, 39.

¹⁰⁾ M-rea Neamt, Săbăoani (fișe T.).

¹¹⁾ Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 168.

¹²⁾ A. R. Msse, Cond. 234, fila 16. Și vel vornic, în divan, la 28 Noemvrie 1792 (V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, (1786—1800), p. 16).

¹³⁾ A. R. Msse LXIV, 98.

¹⁴⁾ Iorga, *o. c.*, VII, p. 82; A. R. Msse LXIX, f. 23; Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XXV, p. 108.

¹⁵⁾ A. R. Msse XXXV, 14.

¹⁶⁾ A. R. Msse XII, 272.

¹⁷⁾ Iorga, *o. c.*, VII, p. 137.

¹⁸⁾ În muzeul Sucevei, Acta Millo (comunicat de d-l Artur Gorovei); Iorga, *Documentele familiei*

Callimachi, I, p. 483.

¹⁹⁾ Hurmuzaki, XIX, partea I, p. 529.

²⁰⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.

²¹⁾ Împărțeala mai sus citată; A. R. Msse XXII, 120, 290; 4035, 6.

Maria 32/VI (A doua jumătate a sec. XVIII—înainte de 1793).

Fiică a lui Iordache 11/V și a Caterinei Costandache, încetată din viață înainte de 8 Aprilie 1793¹⁾.

¹⁾ * Tigani ce s'au dat răposatului Neculai Vornic Rosăt (31/VI) miluiri de la Alexandru Muruz V. V. și de la Kalimah V. V. cu zapise multe, cari hrisoave sunt pi hârtii turcească și sânt trii hrisoave, cari se afla la frate meu căminar Dracache Rosăt (38/VII), împreună cu zăpusul ce s'au zis și cu alt hrisov tot de tigani de la Racovița V. V. și cu împărțeala moșului nostru și cu izvod de toate moșiile Rosăteștilor și cu diata Marii sora răposatului părintelui meu vornic Neculai Rosăt (31/VI). 1793 April 8 * (A. R. Msse, XXXIII, 256).

Ștefan 33/VI (c. 1740—înainte de Iulie 1806).

Era fiul lui Ion 12/V și al Smarandei Sion¹⁾. A fost căsătorit cu Maria Krupenski²⁾, cu care a avut următorii copii: Iordache 43/VII³⁾, Raluca 44/VII⁴⁾, Ștefan 45/VII⁵⁾, Constantin 46/VII⁶⁾, Grigore 47/VII⁷⁾, Caterina 48/VII⁸⁾, Safta 49/VII⁹⁾, Nastasiuca 50/VII¹⁰⁾.

Era șetrar la 15 Iulie 1763¹¹⁾, biv vel șetrar la 15 Septemvrie 1765¹²⁾, cămăraș la Tg. Ocna în Decemvrie 1788¹³⁾, biv vel stolnic la 27 Iunie 1797¹⁴⁾, ban în Ianuarie 1801 și în Aprilie 1803¹⁵⁾, spătar la 12 Februarie 1805¹⁶⁾.

A încetat din viață înainte de 5 Iulie 1806¹⁷⁾.

Ca moșii a avut: jumătate din Bohotin (Fălciu), moștenită dela părintii ¹⁸⁾, și Filipeni (Bacău), moșteniți dela sora sa Maria 33/VI ¹⁹⁾. A cumpărat 207 stânjeni din hotarul Orășei (Bacău) pe 750 lei ²⁰⁾.

Iscălitur, ale lui Ștefan 33/VI.

(A. R. Msse LXXXI, 120).

(A. R. Msse LXXXI, 98).

¹⁾ Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 303; R. Rosetti, *Note*, p. 17; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 88—91; 116—123; A. R. Msse LXXXI, 98, 99, 100, 158; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, fila 602 verso. Era frate cu Maria 34/VI, Irina 35/VI și Gheorghe 36/VI (Iorga, *l. c.*; A. R. Msse LXXXI, 105). Frate cu Gheorghe 36/VI (A. R. LXXXI, 109).

Frater cu Maria 34/VI (Referat, din 8 Ianuarie 1801 a patru boieri din Divan, către Domn, în hârtiile lui V. Rosetti-Filipeni; A. R. Msse LXXXI, 109).

²⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 16—22.

³⁾ Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 597, filele 1372—1375, 1379.

Scrisoare din 7 Ianuarie 1915 a lui Ercol Rosetti 40/IX (nepot de fiu) în arhiva I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

Că era frate cu Grigori 47/VII, Ștefan 45/VII și Ralu 44/VII: act, nedatat, de împărțire a părții lui Ștefan 45/VII (decedat) semnat de Ralu 44/VII și de Iordache 43/VII (arhiva Vasilică Rosetti-Filipeni). Vezi acest act la Iordache 43/VII, nota 1.

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, cond. 14, filele 190—195, anafora 697 din 7 Aprilie 1837.

Scrisoarea sus arătată lui Ercol Rosetti 40/IX.

Era soră cu Grigori 47/VII (zapis din 28 Decembrie 1833 cum că a luat dela dânsul o casă cu chirie — arhiva Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX; *Bul. Mold.*, 11 Mai 1839, p. 151; actul citat la nota precedentă.

⁵⁾ Actul de împărțire a moștenirii sale, citat în nota 3. A. R. Msse XXIII, 37.

⁶⁾ A. R. Msse XIII, 37; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, fila 602 verso.

⁷⁾ Document din 8 Iunie 1838 (Fundăția Ferdinand-Iași, XXVI, 134); actul citat la nota 3. Informație dată autorului de Vasile 56/IX, nepotul său de fiu, la 28 August 1933 și scrisoarea lui Ercol 40/IX citată tot la nota 3.

⁸⁾ Arborele genealogic din biserica dela Roznov.

⁹⁾ Arborele genealogic din biserica dela Roznov.

¹⁰⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 37 pe 1833.

¹¹⁾ A. R. Msse LXXXI, 105.

¹²⁾ A. R. Msse LXXXI, 93.

¹³⁾ Hurmuzaki, XIX, I, p. 530.

¹⁴⁾ Hotărnicia moșiei sale Filipeni, la acea dată, făcută de Ioan Sandu Sturdza (Arhiva Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX).

¹⁵⁾ Acte din 8 și 31 Ianuarie 1801 și 9 Mai 1803, în arhiva Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 24, fila 5.

¹⁶⁾ A. R. Msse LXXXI, 120.

¹⁷⁾ Act din 5 Iulie 1806 a lui Alex. C. Moruzi V. V., în arhiva din Tețcani.

După actele aflate la departamentul heraldic al Senatului diriginții (Rusia) ar fi murit în 1805 (arbore genealogic din 22 Septembrie 1807 în colecția Ion Rosetti-Bălănescu 6/X).

A avut un atac de apoplexie în ziua de Paști 1804 (A. R. Msse XXIV, 51 și XXXVI, 193).

¹⁸⁾ A. R. Msse LXXXI, 93. La 15 Septembrie 1765 Ștefan Ruset biv vel șetrar scrie că a vândut vornicului Ioniță Palade și lelei Catrina, vara-sa, jumătate din Bohotin ce o are dela părinții săi și partea ce se cuvine a lua dela vârul său Ioniță Sturdza; a întrebat pe toate surorile sale și pe toți verii săi (A. R. Msse LXXXI, 98).

¹⁹⁾ Act din 8 Ianuarie 1801, în arhiva lui Vasilică Rosetti-Filipeni. Hotărnicia acestei moșii a fost făcută de Ioan Sandu Sturdza (viitorul domn) la 27 Iulie 1797 (Arhiva Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX).

²⁰⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 34, fila 5.

Maria 34/VI (Înainte de 1762 — 1794).

Fiică a lui Ioniță 12/V și a Smarandei Sion ¹⁾, născută înainte de 1762 ²⁾.

A fost măritată cu un ban Dumitrache (nu se arată din ce familie) ³⁾, de care pare a fi fost despărțită ⁴⁾.

A murit între 15 Septembrie și 19 Noiembrie 1794⁵⁾.
A fost proprietara moșiei Filipeni-Bacău⁶⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 40, filele 27—29; acte din arhiva din Filipeni (acum la Academia Română), și anume: periplois din 17273 (1765) Martie 18; act din 8 Ianuarie 1801; A. R. Msse LXXXI, 100, 105, 109, 113, 114, 158; CXXV, 165; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 303; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 88—91.

Era soră cu Ștefan 33/VI și Gheorghe 36/VI: A. R. Msse LXXXI, 104, 109.

Era soră cu Gheorghe 36/VI: A. R. Msse 4079, fila 136.

²⁾ Anul morții tatălui său.

³⁾ Actele din arhiva din Filipeni, suscitute; A. R. Msse LXXXI, 101; *Miron Costin*, An. III, p. 22.

La 27 și 30 Septembrie 1777 este arătată ca băneasa Maria Rosetti (A. R. Msse LXXXI, 105, 106).

⁴⁾ La 15 Septembrie 1794 era în viață (A. R. Msse Dos. Rosetti, I, fila 42) iar la 19 Ianuarie 1794 este arătată de fratele său Iordachi 36/VI, ca încetată din viață (A. R. Msse LXXXI, 113); ambele documente reproduse de R. Rosetti, în *Cronica Bohotinului*, pp. 131, 132.

⁵⁾ Actul din 8 Ianuarie 1801, din arhiva Filipeni.

Irina 35/VI (Mijlocul secolului XVIII — înainte de 1806).

Fiică a medelnicerului Ioniță 12/V¹⁾ și a Smarandei Sion²⁾, născută înainte de 1762, data morții tatălui său.

A fost căsătorită cu polcovnicul rus baron Belistein³⁾, de care pare a se fi despărțit, deoarece în actele ulterioare este arătată ca Irina Rosetti⁴⁾. În 1806 era decedată⁵⁾.

¹⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 17, 18; R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 88—91; actele din 1763 Iulie 15 (A. R. Msse LXXXI, 105) și 1777 Septembrie 27 și 30 (A. R. Msse LXXXI, 105, 106, 158) arătând că este soră cu Gheorghe 36/VI, cu Ștefan 33/VI și cu Maria 34/VI; Iorga, *St. Doc.*, VII, p. 303.

²⁾ R. Rosetti, *l. c.* și nota 2 de pe p. 17.

³⁾ Act din 15 Iulie 1763 (A. R. Msse LXXXI, 105); R. Rosetti, *o. c.*, p. 17; A. R. Msse XXIII, 246—249.

Căsătoria Irinei a costat 722 lei 70 bani (R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, p. 90).

⁴⁾ Actele din 27 și 30 Septembrie 1777, citate mai sus. În lucrarea susarătată a tatălui meu (p. 171) se spune că a fost căsătorită o a două oară « cu un Ruset a cărei identitate nu am putut descurga ». Am căutat și eu pe acest Ruset, dar nu l-am putut găsi și de aceea cred că, dacă Irina e citată în actele din 1777 ca Irina Rosetti, este că era despărțită de primul său soț.

⁵⁾ Arhiva din Tețcani: act dela Alex. C. Moruzi V. V., din 5 Iulie 1806.

Gheorghe 36/VI (Înainte de 1762—1804).

Iată ce spune despre acesta R. Rosetti, în ale sale note genealogice și biografice: ¹⁾

« Al doilea fiu²⁾ al lui Ioniță Roset (Tețcanu)³⁾; a trăit aproape toată viața lui la moșia sa Tețcani. Căsătorit cu Iliana, fata *Baronului* Herescu din Bucovina⁴⁾ și nepoata Vlădicăi Herescu dela Rădăuți. La Tețcani se află mai multe scrisori foarte interesante adresate de Vlădica Herescu lui Gheorghe Roset și soției sale. Într'una din ele⁵⁾, care se vede că este un răspuns la o scrisoare a lor, îi jălește că sunt siliți să trăiască într'un loc atât de sălbatec și supus prădăciunilor tâlharilor. Ei locuiau într'un fel de *culă* masivă⁶⁾ din care avură adesea prilej să se apere împotriva numeroaselor cete de hoți cari furnicau în țară pe acea vreme.

« Alexandru Mavrocordat (Firariul), la începutul anului 1783, voind se vede să pună justiția mai la îndemâna poporului, numi în fiecare reședință de ținut câte doi judecători ca să judece pricinile mai mici, a căror importanță nu comporta cheltuelile judecății înaintea Divanului

Domnesc. Prin porunca din 29 Ianuarie 1783 fură numiți judecători la Bacău Grigore Crupenski biv Vel Vornic și Gheorghe Roset Tețcanu ⁷⁾. Prin altă poruncă, din 30 Ianuarie a aceluiași an, le se rânduia o leafă lunară de 50 lei pentru fiecare ⁸⁾.

« Gheorghe Roset muri la sfârșitul anului 1804 ⁹⁾, lăsând doi fii: Iancu 51/VII ¹⁰⁾ și Dumitrache 52/VII ¹¹⁾ ».

Ca rang de boierie îl găsim și medelnicer ¹²⁾. El a fost ctitorul bisericii din Tețcani, cum arată inscripțiunea din 1769 ¹³⁾.

Precum se întâmpla veșnic atunci, a suferit numeroase încălcări a hotarelor moșiilor sale, încălcări a căror urme se găsesc în bogata arhivă din Tețcani ¹⁴⁾.

Pecetea lui avea la centru un Sfântul Gheorghe, călare; străpungând balaurul și de jur împrejur literile: G. R. în stânga și A.G.F.P. în dreapta ¹⁵⁾.

Tețcani, M.

Iscațitura lui Gheorghe 36/VI. (A. R. Msse LXXXI, 109).

¹⁾ Note, p. 18.

²⁾ Că era fiul al doilea a lui Ioniță 12/V: R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 88—91, act din Iunie 1762.

Era frate cu Ștefan 33/VI și cu Maria 34/VI (A. R. Msse LXXXI, 104, 109).

³⁾ S'a născut înainte de 1762, data morții tatălui său.

A. R. Msse LXXXI, 158.

⁴⁾ Invoială din 23 Decembrie 1792 dintre baronul Vasile Herăscu și cumnatul său Gh. Roset medelnicer (Arhiva din Tețcani). R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 85.

Căsătoria a avut loc înainte de 5 Februarie 1778 (Arh. C., *Liber Granicialium*, VI, pp. 591—593).

⁵⁾ Din Cernăuți, 28 Martie 1786 (Arhiva din Tețcani).

⁶⁾ Există și azi și este numită: Cucurigu.

⁷⁾ Arhiva din Tețcani, unde mai este însă și un act din 18 Decembrie 1782 cu aceeași numire.

⁸⁾ Arhiva din Tețcani.

⁹⁾ Nu am găsit actul arătând decesul, dar la 5 Iulie 1806 era mort (act dela Alex. C. Moruzi în privința împărțirii averii sale în Arhiva din Tețcani).

¹⁰⁾ Act din 1804 din arhiva Sf-tul Spiridon (Cond. V, Nr. 3, plic XIII, 65) care arată că era fiul cel mai mare al medelnicerului Gh. Rosetti (fișe T.).

¹¹⁾ Actul de împărțire din 5 Iulie 1806 întărit de Alex. C. Moruzi V. V. (Arhiva din Tețcani).

¹²⁾ 1790 Iulie 12 (Sf-t. Spiridon — Institutul Gregorian, 17 — fișe T.); 1794 Martie 17 (A. R. Msse LXXXI, 109); 1794 Noemvrie 20 (A. R. Msse LXXXI, 113, 114); 1797 Noemvrie 18 (A. R. Msse LXXXI, 119); 1799 Aprilie 2 scrisoare a baronului Vasile Herăscu (Arhiva din Tețcani).

¹³⁾ Gr. Tabăcaru, *Bisericele Bacăului*, p. 19. La biserica din Tețcani se găsesc cărți de ritual scădite de dânsul în 1791 (nota din 19 Septembrie 1934) a preotului Procopi din Tețcani.

¹⁴⁾ Acte din 5 Iunie 1798 în privința impresurării moșiilor sale Tărăța și Tețcani (ambele din Bacău) de către mănăstirea Bistrița, etc.

¹⁵⁾ Arhiva din Tețcani.

Ilinca 37/VI (Ultima parte a secolului XVIII — ? începutul sesecolului XIX).

Fiică a lui Constantin 13/V și a Mariei ¹⁾. A fost măritată cu Manolache Hrisoverghi ²⁾.

A avut de zestre moșia Cerchejâniei (Hârlău) ³⁾.

¹⁾ Carte de judecată din 13 Iulie 1786, în colecția d-lui M. Costăchescu.

²⁾ *Id.*; Hârtii Pencovici, vol. II, f. 84 (fișe T.).

³⁾ Actul din nota 1.

Manole (Geani) Voevod 38/VI (Primul sfert al secolului XVIII — 1789)

Fiu al Eufrosinei 20/V¹⁾ și al unui preot numit Geani²⁾, s'a născut la Constantinopol³⁾. Pare a fi fost căsătorit cu Ralița soră a lui Grigore Ghika (decapitatul)⁴⁾ și că ar fi avut o fiică Smaranda 53/VII⁵⁾.

Crescut la Constantinopol⁶⁾, este serdar de Chișinău în 1755⁷⁾, vel serdar în 1756⁸⁾, spătar și capuchiaha a domnitorului Scarlat Grigore Ghika în 1757⁹⁾, vel postelnic în 1760¹⁰⁾ spătar și serdar de Orhei în 1765¹¹⁾ și serdar din nou, în 1769 la București, este numit de Grigore Ghika caimacam la Craiova¹²⁾.

Apărând Oltenia pe timpul războiului ruso-turc (1770), este numit de Turci domn al Țării Românești în Mai 1770¹³⁾. Rămâne în Oltenia, dând mai multe acte din Craiova¹⁴⁾. La evacuarea Bucureștilor de Ruși (Iunie 1770), este chemat acolo de episcopul de Buzău, spre a asigura ordinea și liniștea¹⁵⁾; ajutat de Turcii, ocupă Bucureștii, în luna Iunie, și împiedică pe sprijinatorii săi să jefuiască țara¹⁶⁾. Revenind Rușii și învingând pe Turci la Colentina (24 Noemvrie 1770)¹⁷⁾, Manole Vodă se întoarce în Oltenia¹⁸⁾, de unde este gonit curând de Ruși¹⁹⁾ și silit să caute adăpost în Ardeal²⁰⁾. Din Ardeal pleacă la Vidin²¹⁾ și de acolo la Babadag, unde este chemat de vizir²²⁾. Trimes din nou să ocupe Bucureștii, trece Dunărea, cu Turcii, la Rusciuc, dar este din nou respins de Ruși²³⁾. Ocupă însă Craiova și Oltenia (Mai-Iunie 1771) trecând Dunărea pe la Vidin²⁴⁾. Stă în scaun în Craiova până în toamna (Octomvrie) aceleiași an, când silit de situația generală militară trece în Banat²⁵⁾. În Martie 1772, Manole V. V. pleacă din Banat, prin Mehadia și Vidin la Nicopol²⁶⁾, unde a stat până la încheierea păcii²⁷⁾. Deși nu mai era domn, a continuat a da acte ca domn până în 1774²⁸⁾.

A plecat apoi la Constantinopol, unde a făcut intrigi contra domnilor Moldovei și Țării Românești, ceea ce a cauzat exilarea sa în anul 1776 la Naxos²⁹⁾, de unde nu a fost rechemat decât în 1781³⁰⁾.

La 11 Mai 1788 este numit, de Turci, domn al Moldovei³¹⁾ și însărcinat ca, cu Mavrojeni și cu Turcii și Tătarii, să gonească pe Austro-Ruși. Chiamă țara la arme (Iunie 1788)³²⁾, fără a fi ascultat³³⁾ și ia parte la câteva lupte din vara aceluși an³⁴⁾.

Din cauza unei neînțelegeri cu Turcii³⁵⁾, trece la Ruși cu o mică trupă³⁶⁾. Aceștia îl trimet la Kerson³⁷⁾ și-i fac o mică pensie³⁸⁾.

A murit în 1789 și este înmormântat lângă catedrala din Kerson³⁹⁾.

Manole V. V.

- ¹⁾ Arbore genealogic din biserica din Roznov; I. C. Filitti, *Arh. C.* (arborele Rosetti).
 D. Fotino, *Istoria generală a Daciei* (trad. Sion), II, p. 166; Th. Blancard, *Les Matroyéni*, p. 270;
 I. C. Filitti, o. c., p. 263.
- ²⁾ Th. Blancard, l. c.; V. A. Urechia, *Istoria Românilor* (seria 1774—1786, II, p. 5).
³⁾ Blancard, l. c.
- ⁴⁾ Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 403; C. Gane, *Domnița Alexandrina Ghica și contele d'Antraigues*, pp. 13, 131 nota.
- ⁵⁾ Iorga, o. c., p. 385.
- In Letopiseșele editate de Kogălniceanu se vorbește (III, p. 231) de cearta dintre Stavaraki cu socrul său Manoli spătarul.
- ⁶⁾ Blancard, l. c.
- ⁷⁾ Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. LXXVIII; Kogălniceanu, *Let.*, III, pp. 174 (nota), 229
- ⁸⁾ Kogălniceanu, o. c., III, p. 174 nota.
- ⁹⁾ Kogălniceanu, o. c., III, p. 231.
- ¹⁰⁾ I. C. Filitti, o. c., p. 67.
- ¹¹⁾ Scrisoare a sa din 10 Mai 1765 (Documentele d-nei Olga I. Catargi, Cobâla, Basarabia, în fișe T.).
- ¹²⁾ Blancard, o. c., p. 270; V. A. Urechia, *Istoria Românilor* (seria pentru 1772—1782, II, p. 5); A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 373; Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 186.
- ¹³⁾ Un izvor grecesc citat de V. A. Urechia (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 679) arată că a căpătat domnia dând bani dregătorilor turci din Vidin, din Ruscuc și cadiilor de pe marginea Dunării. V. A. Urechia, *Istoria evenimentelor din Orient* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, pp. 373, 376); C. Erbiceanu, *Cronicarii Greci*, p. 259; D. Fotino, *Istoria generală a Daciei*, II, p. 165; Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, pp. 807, 808.
- ¹⁴⁾ Iorga, *St. Doc.*, XI, p. 101; XIV, p. 92; Teodor Codrescu, an. 1915—1916, pp. 83—87; A. R. Msse CC, 224; *Rev. Ist.*, XI (1925), pp. 1—4, unde se poate vedea și compunerea divanului domnesc.
- ¹⁵⁾ V. A. Urechia, *Istoria evenimentelor din Orient* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 376); Iorga, *Genealogia Cantacuzinilor*, pp. 185, 186; Iorga, *Știri despre veacul al XVIII-lea în țările noastre* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XXXII, p. 595); D. Fotino, o. c., p. 165, 166.
- ¹⁶⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 376).
- ¹⁷⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 382); V. A. Urechia, *Memoriu despre Istoria Românilor dela 1774—1786* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 681); Iorga, o. c., p. 186.
- ¹⁸⁾ V. A. Urechia, *Ist. Ev. din Orient* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 382); V. A. Urechia, *Memoriu despre Istoria Românilor dela 1774—1786* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 681); Iorga, o. c., p. 187; D. Fotino, l. c., Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 826.
- ¹⁹⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 681); Th. Blancard, o. c., p. 270.
- ²⁰⁾ V. A. Urechia, l. c.; Th. Blancard, l. c.; *Chronografu*, de Dionisie Eclislarhu (A. P. Ilarian, *Tezaur de Monumente istorice*, II, p. 164).
- ²¹⁾ Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, pp. 829, 834, 835.
- ²²⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 679); Hurmuzaki, XIV, 1209.
- ²³⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 680); Hurmuzaki, l. c.
- ²⁴⁾ V. A. Urechia, *Ist. Ev. din Orient* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 393).
 Mulți din ostașii săi dezertează (Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 840); Hurmuzaki, XIV, p. 1210.
- ²⁵⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 400).
- ²⁶⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, p. 404); V. A. Urechia, *Memoriu despre Istoria Românilor dela 1774—1786* (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 682); Blancard, l. c.
- ²⁷⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, p. 682); Blancard, l. c.
- ²⁸⁾ V. A. Urechia, o. c. (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. XII, pp. 137, nota 2; 682, nota 1).
- ²⁹⁾ Iorga, *Acte și Fragmente*, II, p. 119.
- ³⁰⁾ *Idem*, *Idem* nota 2. Fiind în exil a oferit, printr'un intermediar, o sumă de bani ambasadei rusești pentru a închide ochii în cazul când ar fi numit domn în Țara Românească (*Idem*, pp. 123, 124).
- ³¹⁾ Th. Blancard, o. c., p. 227; Iorga, *Acte și Fragmente*, II, p. 240; Același, *St. Doc.*, V, I, p. 111.
- ³²⁾ Th. Blancard, o. c., p. 240; D. Fotino, o. c., II, p. 176; A. R. Msse CLXXXI, 130; Hurmuzaki, XIX, partea I, pp. 482, 494, 495.
- ³³⁾ A. R. Mem. S. Ist., Seria II, Tom. X, pp. 291—294.
- ³⁴⁾ Th. Blancard, l. c.; Iorga, *Acte și Fragmente*, II, pp. 257, 261; Iorga, *Acte românești și câteva grecești din arhivele companiei de comerț oriental din Brașov*, p. 76; Hurmuzaki, Supl. I, Vol. I, p. 56.
- ³⁵⁾ Hurmuzaki, XIX, partea I, p. 536.
- ³⁶⁾ D. Fotino, o. c., II, p. 177; Hurmuzaki, XIX, partea I, pp. 534, 535, 536; Th. Blancard, o. c., pp. 272, sqq.
- ³⁷⁾ D. Fotino, l. c.
- ³⁸⁾ De 6.000 galbeni (D. Fotino, l. c.).
- ³⁹⁾ Informație dată de d-l Dr. Cazacu la 9 Noemvrie 1933.
- O copie de pe o scrisoare adresată d-nei Kapsambelys, în Iunie 1916, aflată în colecția Ion Rosetti-Bălănescu (d-na Kapsambelys, născută Vărnăv și nepoată de fiică a lui Constantin 18/VIII, era soția consulului grec din Odesa), arată că inscripția de pe mormânt ar fi:
 « Serenisimului prinț moldovean Emanuel Rosetti, mort la Kerson la 8 Martie 1788 ». Deasupra inscripției o coroană și un blazon șters.
- Data anului este greșit cetită, pentru că avem documente autentice despre faptele sale în vara și toamna 1788; ea trebuie să fie 1789.
- În anul 1788 Metzberg îl arată ca destul de bătrân (Hurmuzaki, XIX, partea I, pp. 534, 535).

GENERAȚIA VII-a

Marghioala 1/VII (Finele secolului XVIII — prima parte a secolului XIX).

Era fiica lui Lascarache 1/VI și Ecaterinei Iancolegu; a fost căsătorită cu postelnicul C. Costache ¹⁾.

¹⁾ A. R. Msse LXVI, 127.

Smaranda 2/VII (Sfârșitul secolului XVIII — întâia parte a secolului XIX).

Era fiica lui Lascarache 1/VI și a Ecaterinei Iancolegu ¹⁾.

A fost căsătorită cu vornicul Dimitrie Bogdan ²⁾.

De la dânsa au rămas scrisori către Vornicul Iordache Rosetti Roznovanu 21/VI din anul 1810, prin care spune pe de o parte că e bolnavă (20 Iulie), iar pe de altă parte că cumnatul ei, Iordache Catargiu (soțul surorii sale Elena 4/VII), a fost trimes de boierii moldoveni la Napoleon I spre a-i cere să isgonească pe Ruși ³⁾.

¹⁾ A. R. Msse LXVI, 127; *Bul. Mold.*, Nr. 75 din 20 Septembrie 1853, p. 301; R. Rosetti, *Arhiva Senatorilor din Chișinău*, III, pp. 104/105; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 98.

²⁾ R. Rosetti, *Arhiva Senatorilor din Chișinău*, III, pp. 104/105; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 98; *Bul. Mold.* Nr. 75 din 20 Septembrie 1853, p. 301, unde se arată că era decedată la acea dată.

³⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 98; R. Rosetti, *Arhiva Senatorilor din Chișinău*, III, pp. 104/105.

Pulheria 3/VII (Sfârșitul secolului XVIII — 1842).

Era fiica lui Lascarache 1/VI și a Ecaterinei Iancolegu ¹⁾. A fost căsătorită cu vornicul și apoi logofătul C. Cantacuzino ²⁾.

A încetat din viață la 3 Februarie 1842, la Iași, fiind înmormântată la biserica Tâlpalari ³⁾.

¹⁾ A. R. Msse LXVI, 127.

²⁾ *Bul. Mold.* Nr. 6 din 20 Ianuarie 1844, p. 23; Nr. 45 din 4 Iunie 1859, p. 230; I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Cantacuzino, III. Dovadă din 15 Martie 1842 a mitropolitului Veniamin cum că Pulheria, născută Rosetti și căsătorită cu marele logofot Costache Canta, a dat unui dascăl bani pentru pomenirea sa. (*Arh. I.* Documente neinventariate).

³⁾ *Albina Românească*, 5 Februarie 1842.

Elena 4/VII (Sfârșitul secolului XVIII — înainte de 1841).

Fiica lui Lascarache 1/VI și a Ecaterinei Iancolegu ¹⁾. A fost măritată cu spătarul Iordache Catargiu ²⁾. Incetată din viață și înmormântată la Trei Sfetitele (Iași), înainte de 11 Iunie 1841 ³⁾.

¹⁾ A. R. Msse LXXVI, 127; însemnare pe un ceaslov dela Pastrăveni, azi la Academia Română.

²⁾ Aceeași însemnare pe ceaslovul dela Pastrăveni, scrisă de o fiică a Elenei, căsătorită cu Beizade Iorgu Sturdza; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 250; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, IX, arborele genealogic Catargiul; Arh. I., pachet 146, document Nr. 46 din 16 Mai 1815.

³⁾ Fiica Elenei arată, în însemnarea sa suscitată, că tatăl ei a murit la 11 Iunie 1851 și că a fost înmormântat în mormântul nevestei sale la Trei Sfetitele.

Elisabeta (Safta) 5/VII (1802 — c. 1882).

Era fiica lui Vasile 8/VII și a Smarandei N. Dimache ¹⁾. A fost măritată întâi, în anul 1817, cu Mihail Sturdza Voevod ²⁾, de care s'a despărțit ³⁾, din cauză, zice un autor străin, că a fost prietena lui Neculai Rosetti Roznovanu 17/VII, cu care ar fi fost prinsă de Sturdza la Odesa ⁴⁾. Sturdza ar fi vrut să facă din rivalul său un impotent, dar acesta a fost scăpat de o femeie din casă, care a chemat garda ⁵⁾. R. Rosetti spune că neînțelegerea dintre soți venia din cauza urăteniei și ursuzeniei lui Mihai Sturdza ⁶⁾.

S'a căsătorit apoi cu C. Paladi, inspector al miliției moldovenești, încetat curând din viață ⁷⁾.

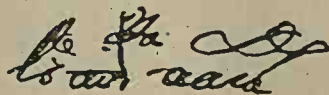
Era bună, amabilă, indulgentă ⁸⁾.

În timpul domniei lui M. Sturdza, dădea serate rivale celor ale domnitorului ⁹⁾. A fost una din donatoarele Cabinetului de istorie naturală din Iași ¹⁰⁾.

În 1877, făcea parte dintre doamnele care s'au ocupat cu strângerea de daruri pentru armată ¹¹⁾.

A fost renumită în Moldova pentru dulcețile ei de trandafiri, flori pe care le cultiva înadins pe moșia ei Jijia ¹²⁾.

A murit în vârstă de peste 80 de ani ¹³⁾.

Iscălitura Saftei 5/VII. (Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, fila 217).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, filele 217, 218; A. R. Msse 3384, fila 55; arătarea (7 Septembrie 1914) lui D. C. Sturdza Scheianu, nepotul ei de soră, în hârtiile I. Tanoviceanu; Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, pp. 126, 183.

²⁾ Arătarea de mai sus a lui D. C. Sturdza Scheianu; Alex. A. C. Sturdza, *l. c.*; asupra acestei căsătorii silite, la vârsta de 15 ani, vezi: R. Rosetti *Amintiri*, III, pp. 211—263.

³⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 180.

⁴⁾ C. A. Kuch, *Moldauisch-Walachische Zustände in den Jahren 1828 bis 1843*, p. 175.

⁵⁾ Kuch, *l. c.*

⁶⁾ R. Rosetti, *o. c.*, III, pp. 212, 213.

⁷⁾ Kuch, *l. c.*; R. Rosetti, *o. c.*, III, p. 221—213; Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, filele 217, 218. Căsătoria a avut loc între 1826 și 1829 (*Albina Românească*, 4 Iulie 1831).

¹⁾ R. Rosetti, *l. c.*

²⁾ Kuch, *l. c.*

³⁾ *Albina Românească*, Iași, 12 Decembrie 1843.

⁴⁾ *Curierul*, Balasan, 10 Iunie 1877.

⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, 61.

⁶⁾ Tatăl autorului a cunoscut-o, în iarna 1874—1875, în Iași, când avea vârsta de aproape optzeci de ani (R. Rosetti, *o. c.*, III, p. 221).

Agripina 6/VII (1804—1890).

Era fiica lui Vasile 8/VI și a Smarandei N. Dimachi ¹⁾. A fost căsătorită cu C. Sturdza Scheianu ²⁾ și a încetat din viață la 27 August 1890, în vârstă de peste 80 ani ³⁾.

Ea a vândut casele din Iași (foste ale tatălui său și pentru plata unei datorii a acestuia către clironomii vornicului Neculai Hrisoverghi) Cabinetului de istorie naturală ⁴⁾.

În 1877, ea și surorile ei făceau scamă pentru răniți ⁵⁾.

¹⁾ A. R. Msse 3384, filele 55, 59; *Academia Română, Creșterile colecțiilor în anul 1905*, p. 115; *Bul. Mold.* Nr. 81 din 13 Octombrie 1849, p. 334; *Arh. I.*, Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, filele 217, 218; însemnarea (7 Septembrie 1914) a fiului său D. C. Sturdza Scheianu în hârtiile I. Tanoviceanu.

²⁾ Însemnarea de mai sus a lui D. C. Sturdza Scheianu; Alex. A. C. Sturdza, *Régne de Michel Sturdza*, p. 183.

³⁾ Anunțul mortuar (*Uricariul*, XVI, p. 444), unde se arată că este înmormântată în cimitirul Eternitatea (Iași).

⁴⁾ *Academia Română, Creșterile Colecțiilor în anul 1905*, p. 115.

⁵⁾ Auzit de autor dela fiicele Agripinei.

Frăsinița 7/VII (1806—1883).

Era fiica lui Vasile 8/VI și a Smarandei N. Dimache ¹⁾, născută în 1806 ²⁾. A fost căsătorită cu hatmanul Iordache Boldur Costachi Lătescu ³⁾, căruia nu pare să fi fost credincioasă, după spusa unui străin ⁴⁾.

A fost o sprijinitoare a mișcării culturale, ajutând atât Asociațiunea Literară din București, cât și Societatea Studenților Români din Paris (1846—1847) ⁵⁾.

În 1877, a fost dintre cele doamne ieșene care se ocupau cu strângerea de daruri pentru armată ⁶⁾.

A încetat din viață la 26 Decembrie 1883 ⁷⁾.

¹⁾ *Arh. I.*, Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, filele 217, 218; A. R. Msse 3384, fila 55; arătarea, din 7 Septembrie 1914, a nepotului său de soră, D. C. Sturdza Scheianu, în hârtiile I. Tanoviceanu.

²⁾ Moare, în 1883, în vârstă de 77 de ani (*Arh. I.*, Tr. 1819, op. II, 2083, Nr. 1159).

³⁾ *Bul. Mold.* Nr. 9, din 31 Ianuarie 1846, p. 51.

⁴⁾ *Seit mehreren Jahren lebte dieser (colonelul L. Bogdan) in einem erklärten Freundschaftsverhältnisse mit Madame Euphrosyne Lazesco, einer geschiedenen Frau, welche sogar ihre Wohnung mit ihm geteilt hatte. Și autorul arată că Eufrosina Lătescu și L. Bogdan mergeau la seratele Elisabetei 5/VII (sora Eufrosinei); aceasta a cucerit pe Bogdan. După o scenă la una din serate, Eufrosina s'a întors acasă și în aceeași seară a gonit servitorii și echipagiile amantului necredincios, din casa ei. (C. A. Kuch, *Moldauisch-Walachische Zustände in den Jahren 1828 bis 1843*, p. 174).

⁵⁾ *Anul 1848 în Principatele Române*, I, pp. 58, 83.

⁶⁾ *Curierul* — Balasan 10 Iunie 1877.

⁷⁾ *Arh. I.*, Tr. 1819, op. II, 2083, Nr. 1159.

Răducanu 8/VII (c. 1778 — c. 1822).

Era fiul lui Iordache 10/VI și al Ecaterinei Costache ¹⁾. A fost căsătorit cu Maria Hrisoverghi ²⁾, cu care a avut doi copii: Neculai 1/VIII ³⁾ și Elena 2/VIII ⁴⁾.

Agripina 6/VII
(Colecția Elena D. Sturdza Scheianu)

Eufrosina 7/VII
(Acad. Rom. Ştampe, A. XVII, 16)

Ca boierie nu a avut, după documente, decât acele de căminar ⁵⁾, de ban ⁶⁾, de spătar ⁷⁾ și de stolnic ⁸⁾. A fost ispravnic de Neamț, în 1810 ⁹⁾.

La 19 August 1822 este arătat ca decedat ¹⁰⁾.

În biserica din Călugăra (Bacău) se găsește un potir, dat de dânsul și de nevasta sa, la 1 Aprilie 1809.

Din averea strămoșească și părintească a avut: moșia Ungureni Negel (Bacău), loc în Bacău, moară pe Negel, moșiile Procești, Negoești și Sperlești (toate pe Tazlău-Bacău), Vidraști pe Tazlău (Bacău) ¹¹⁾.

¹⁾ Dela 2554/1811 a arhivei Senatorilor din Chișinău (*Arhivele Basarabiei*, VIII, pp. 110—118); A. R. Msse LX, 105; *Uricariul*, X, pp. 251—253. S'a născut, probabil, prin anii 1778—1779, deoarece cel de al treilea copil al părinților săi, Petrache, zis Lungul 10/VII, s'a născut în 1781 (vezi la acesta).

²⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 515, fila 121; Arh. Casa Prăjescu, str. Carol, Iași, (fișe T.); scrisorile lui Em. Miculescu, din 21 Aprilie 1904, și lui Ion Gh. Miculescu, din 12 Iulie 1906, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

³⁾ Arh. I., Pachet LII, Nr. 50; Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, condica 14, fil. 47—51; Bibl. Ureche, Galați, 11 (fișe T.); scrisorile, sus arătate, din colecția I. Rosetti-Bălănescu.

⁴⁾ Hurmuzaki, Supl. I, 6, p. 42; Arh. I., pachet 27, doc. 17.

⁵⁾ A. R. Msse, LX, 105; *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 99.

⁶⁾ 13 Februarie 1808 (A. R. Msse LX, 164); 1 Aprilie 1810 (R. Rosetti, *Arhiva Senatorilor din Chișinău*, III, p. 62); 8 Mai 1806 (Bibl. Urechia, Galați, 108, fișe T.); *Arhivele Basarabiei*, VI, p. 109.

⁷⁾ 17 Iunie 1811 (Bibl. Urechia, Galați, 2, fișe T.), 19 Septembrie 1813 (*Uricariul*, X, pp. 176—179).

⁸⁾ 30 Iunie 1812 (Arh. Al. Hina, Vaslui, 92, fișe T.).

⁹⁾ 20 Septembrie 1815, în divan (V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, X, B, p. 371).

¹⁰⁾ R. Rosetti, I. c.; *Arhivele Basarabiei*, I, c.

¹¹⁾ Arh. Casa Prăjescu, str. Carol, Iași (fișe T.).

¹²⁾ Dela 2554/1811, citată în nota 1.

Ion (Ioniță) 9/VII (c. 1780 — 1811).

Era fiul lui Iordache 10/VI și al Ecaterinei Costache ¹⁾. A fost căsătorit cu Casandra C. Palladi ²⁾, (care l-a părăsit ³⁾) având cu dânsa o fiică: Smaranda 3/VIII ⁴⁾, căsătorită cu aga Scarlat Donici ⁵⁾.

Probabil el este acel Ioan Roseti arătat ca fiind elev al Școalei grecești din Iași, la finele secolului XVIII ⁶⁾.

După încetarea sa din viață, la 3 Ianuarie 1811, frații lui Răducanu 8/VII și Petrache 10/VII au căutat, conform testamentului său, să fie epitropi ai ficei lui minore și să administreze averea lui. A urmat o judecată în urma căreia fiica a fost redată mamei ei, iar din avere jumătate a fost dată fraților și jumătate Casandrei ⁷⁾.

Ca boierie documentele îl arată ban ⁸⁾.

Din averea strămoșească și părintească a moștenit: părți din Sohodol (Bacău); a patra parte din Arămești la Bistrița cu părți de pod la Bistrița în ținutul Neamțului; părți din Brăhășești (Tecuci); 14 pogoane vie la Odobești (Putna); 12 pogoane vie la Țițești (Putna) ⁹⁾.

¹⁾ Dela 2554/1811 din Arhiva Senatorilor din Chișinău (*Arhivele Basarabiei*, VIII, pp. 110—117); A. R. Msse LX, 105; *Uricariul*, X, pp. 251—253.

El s'a născut înainte de anul 1781, în care s'a născut fratele său Petrache, zis Lungu 10/VII (vezi la acesta).

²⁾ A. R. Msse CC, 123.

³⁾ *Arhivele Basarabiei*, I, c.

⁴⁾ A. R. Msse CC, 123; A. R. Hârtii Natalia Vlădoianu, acte din: 9 Decembrie 1831, 2 Iunie 1834.

⁵⁾ A. R. Hârtii Natalia Vlădoianu.

⁶⁾ Dela *Academia Mihăileană la Liceul Național. 100 de ani*, p. 18.

- ⁷⁾ A. R. Msse CC, 123; Dela 2554/1811, suscitată.
⁸⁾ A. R. Msse LX, 105; CC, 123; Arhiva Stat. Chişinău, Senatori ruşi, Dos. 321/1808, lucrări lui I. N. Halipa, III, 458; *Bul. Mold.*, 3 Octomvrie 1835, p. 407.
⁹⁾ *Arhivele Basarabiei*, VIII, p. 111.

Petrache, zis Lungu ¹⁾ 10/VII (1781—1870).

Era fiul lui Iordache 10/VI și al Ecaterinei Costache ²⁾. Acei cari l-au cunoscut susțin, unul că nu a fost căsătorit ³⁾, celălalt că era văduv fără copii ⁴⁾.

În 1821 s'a refugiat în Bucovina, unde se afla încă la 21 Februarie 1823 ⁵⁾.

S'a ocupat de creșterea unor nepoate, fiicele nepotului său Neculai 1/VIII, cărora le-a lăsat averea, foarte mare ⁶⁾. Om învățat ⁷⁾, reacționar ⁸⁾, care n'a luat parte la viața publică ⁹⁾, dar care, cu Costache Sion, a informat zi de zi pe Ruși de toate acțiunile lui Al. I. Cuza, cât a fost domnitor ¹⁰⁾.

A murit în 1870, la vârsta de 89 ani ¹¹⁾.

A avut rang de spătar ¹²⁾.

Din averea strămoșilor și a părinților a moștenit: case în Iași și moșiile: Mihalașa (Orhei); Cormănești, Ocivac, Bosânceni, Sălești (Lăpușna); Sărata (Lăpușna); Horjăștii (Lăpușna); Borzăștii — din cele două ceasuri; Strâmbeni (Lăpușna); Gura Ocoalelor (Lăpușna); 4 pogoane vie Vlădiceni (Iași) ¹³⁾.

Arhivele Basarabiei

Iscălitura lui Petrache 10/VII. (Arh. I., pachet 145, document din 1820).

¹⁾ Scrisoarea din 12 Iulie 1906 a lui I. G. Miculescu, care l-a cunoscut, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

²⁾ A. R. Msse LX, 105; *Utriculariu*, X, pp. 251—253; dela 2554/1811 în Arhiva Senatorilor din Chişinău (*Arhivele Basarabiei*, VIII, pp. 110—117).

³⁾ Scrisoarea I. G. Miculescu, sus arătată.

⁴⁾ Scrisoarea lui Em. Miculescu, care l-a cunoscut și el, din 21 Aprilie 1904, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

⁵⁾ T. Balan, *Refugiații moldoveni în Bucovina 1821 și 1848*, p. 79.

⁶⁾ Scrisoarea I. G. Miculescu; Arh. I., Pachet 114, document din 23 Iunie 1870.

⁷⁾ *Idem*.

⁸⁾ *Idem*. La Paris, arătându-se un curent (în timpul congresului din 1856) de a se limita și mai mult suveranitatea interioară a Principatelor, o sumă de boieri semnează o petiție către Domn (scrisă de M. Kogălniceanu), ca să protesteze. Petrache Rosetti 10/VII este dintre puținii care refuză a semna. (*Acte și Decr.*, II, pp. 994—999; A. Cretzianu, *Din Arhiva lui Dumitru Brătianu*, II, p. 64).

⁹⁾ Scrisoarea I. G. Miculescu.

¹⁰⁾ Cu începere din 1859, Costache Sion, după ce s'a sfătuit cu spătarul Petrache Roset 10/VII și cu Iordache Beldiman, « am deschis corespondența cu Rosăia.... toate mișcările guvernului Cuza le instințăm Rosăii fără să scapu din vedere cel mai micu lucru.... Am urmărit pe Cuza 8 ani (sic!) 17 zile cât ei au domnit » (Însemnările lui Sion pe un ceaslov apud Gh. Ungureanu, *Familia Sion*, pp. 61, 62).

¹¹⁾ Scrisoarea lui Em. Miculescu, din Noemvrie 1870. 40 chitanțe pentru 40 sărindare la toate bisericile din Iași pentru pomenirea spătarului Petrache Roset 10/VII (Arh. I., Pachet 144). În realitate era de 89 de ani, fiind născut în 1781 (în 1804 era de 23 ani — vezi revista *Din trecutul nostru*, Anul V, Ianuarie-Iunie 1937, p. 62).

¹²⁾ *Bul. Mold.* Nr. 9 din 20 Iulie 1833, p. 33; Nr. 63 din 11 August 1835, p. 3 (247); Nr. 72 din 12 Septemvrie 1846, p. 364; Nr. 38 din 15 Mai 1851, p. 152.

¹³⁾ *Arhivele Basarabiei*, VIII, pp. 111, 112.

Petrache 10/VII
(Colecția Ioan Rosetti Bălănescu)

Dumitrache 11/VII (c. 1781 — c. 1809/10).

Era fiul lui Iordache 10/VI și al Ecaterinei Costache ¹⁾ și s'a născut, probabil, la finele anului 1781 sau la începutul anului 1782 ²⁾.

Paré a nu fi fost căsătorit ³⁾; și-a lăsat averea nepoatei sale de frate Smaranda 3/VIII ⁴⁾.

A murit după 8 Decembrie 1808, când își face testamentul ⁵⁾ și înainte de 2 Ianuarie 1811, când este arătat ca încetat din viață ⁶⁾.

Din averile strămoșești și părintești a moștenit: Ferești; Purtenii; Mileștii; Săpoteanii; Ledioanii; o parte din Bolșor; Sărata; părți din Pătăreni; părți din Portari; Părți din Olari; Olănești; Prigorceni; Grumăzaștii; Fatri (?); Chiozdeni; Strâmtura; Răi; Țigănești; Românești; părți din Longești; părți din Burduceanii; Cojcanii; Dumbrăvenii; părți din Părtănași; părți din Kioae și Boerac; părți din Călugăreni; părți din Ruginoși (toate în Vaslui); Răuzenii, Răzuleștii și Cerătănizii din ținutul Fălciului; vad de moară pe Bârlad (la Tecuci); 10 pogoane vie la Tărcești; 8 pogoane vie la Șerbănești; 12 pogoane vie la Ferești ⁷⁾.

¹⁾ A. R. Msse LX, 105; *Uricariul*, X, pp. 251—253; *Arhivele Basarabiei*, VIII, pp. 110—111. Era frate cu Ioan 9/VII (A. R. Msse LXXXI, 126).

²⁾ Pentru că fratele său mai mare Petrache zis Lungu 10/VII s'a născut în 1781 (vezi la acesta).

³⁾ Scrisoarea, din 12 Iulie 1906, a lui I. Gh. Miculescu, aflată în colecția I. Rosetti-Bălănescu.

⁴⁾ *Idem*.

⁵⁾ *Arhivele Basarabiei*, VIII, pp. 112, 113.

⁶⁾ *Arhivele Basarabiei*, VIII, pp. 113—115.

⁷⁾ *Arhivele Basarabiei*, VIII, p. 111.

Petrache 12/VII (1794—1874).

Era fiul lui Ioniță 11/VI și al Ruxandei Catargi ¹⁾. Și-a făcut studiile în Rusia ²⁾, și știa deci rusește, cum știa bine franțuzește ³⁾.

S'a căsătorit, în 1810 ⁴⁾, cu Profira Rosetti Solescu 20/VII, fiica lui Iordache 24/VI și a Catrinei G. Catargiu ⁵⁾. Nevasta sa a murit în 1811 ⁶⁾, dând naștere unui fiu Iordache 4/VIII ⁷⁾, care și el a murit nevrâstnic, la 5 Noembrie 1821 ⁸⁾, la Cernăuți, unde tatăl său se refugiasse cu restul boierimei.

Petrache nevoind a înapoia zestrea nevestei sale, a urmat un lung proces, cu intervenții la Domn și la Ruși ⁹⁾. De altfel a avut procese toată viața sa, cum adeverește Buletinul Oficial al Moldovei ¹⁰⁾.

S'a căsătorit apoi (în 1822 era căsătorit ¹¹⁾) cu Smaranda Lazu ¹²⁾, fiica vel banului C. Lazu ¹³⁾ și a Nastasiei Lazu, născută Rosetti-Roznovanu 19/VI ¹⁴⁾, cu care a avut doi copii: Profira 5/VIII ¹⁵⁾ și Neculai 6/VIII ¹⁶⁾.

Deși un contemporan îl arată ca un om nedeosebit ¹⁷⁾, a avut un amestec permanent în conducerea politică a țării, după cum se vede din rândurile următoare.

Era comis în 1816 (Octombrie 4 ¹⁸⁾), în 1817 (26 și 27 Iulie ¹⁹⁾), spătar în 1817 și 1826 ²⁰⁾, apoi vornic ²¹⁾, postelnic ²²⁾ și logofăt ²³⁾.

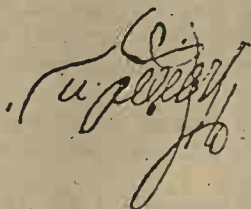
A fost pe rând: ispravnic de Neamț în 1828 ²⁴⁾; membru al Adunării extraordinare de revizuire a regulamentului organic și a făcut parte

din comisia pentru reducerea numărului județelor, comisie care și-a prezentat lucrarea în 1834²⁵⁾; director al Departamentului justiției, post din care a demisionat la 14 Noemvrie 1833²⁶⁾; membru al Adunării obștești în 1835²⁷⁾; făcea parte din Divan în 1836²⁸⁾; secretar de Stat, în 1839, este unul din delegații moldoveni în Comisia pentru revizuirea graniței spre Austria²⁹⁾; este numit membru în Divanul Domnesc în Aprilie 1841³⁰⁾; fiind președinte al Divanului Domnesc în 1843 și 1844, se ridică plângeri contra aflării lui în acest post, ceea ce aduce înlocuirea lui³¹⁾; ajută Societatea Studenților Români din Paris³²⁾; este exilat, în 1848, la moșia sa Cărligi³³⁾; spre a scăpa de acest exil — probabil — obține dela doctorul L. Russ un certificat de boală³⁴⁾; numit ministru de justiție (22 Iunie 1849) de Grigore Ghika Voevod, face atâtea intrigi încât Domnitorul nu numai îl înlocuește în postul de ministru, dar îl exilează la moșia sa³⁵⁾; în 1850/1851 face parte din Divanul obștesc, la a cărui desbateri nu ia parte regulat³⁶⁾; în 1855 este președintele Comisiei legilor³⁷⁾; în 1856 este pentru unire³⁸⁾, dar partizan a lui M. Sturdza³⁹⁾; în 1856 este delegat în comisia mixtă pentru regularea diferendelor ce se iviseră pe granița Moldovei spre Bucovina și Transilvania și comisar însărcinat cu reluarea în primire a județelor din Sudul Basarabiei⁴⁰⁾, pe care este însărcinat a le administra temporar împreună cu alții în 1857⁴¹⁾; face parte din Divanurile Ad-hoc, (prezidând ședința din 28 Decemvrie 1858, ca cel mai în vârstă deputat⁴²⁾), și din Comisia Centrală din Focșani⁴³⁾; fiind pe lista celor ce pot fi aleși domni, cere să fie șters de pe dânsa⁴⁴⁾; în 1862 face parte din Comisia pentru secularizarea averilor mănăstirilor închinată⁴⁵⁾; în anii 1860—1862 a scris un studiu — scurt — asupra relațiilor dintre proprietari și țărani⁴⁶⁾; în 1862 era deputat de Neamț⁴⁷⁾; din 1863 și până în 1866 scrie (în limba franceză) fiului său Neculai 6/VIII, care era ministru de externe, dându-i sfaturi deduse din convingerea că Domnitorul e necesar țării și că trebuie să ne ferim de a ne amesteca în afacerile (puterilor) celor mari⁴⁸⁾; este senator în 1864⁴⁹⁾, în 1865⁵⁰⁾, în 1866⁵¹⁾ și în 1869⁵²⁾.

A fost decorat de Sultan cu ordinul Medgidie⁵³⁾.

A încetat din viață la 3 Februarie 1874, în vârstă de 80 ani⁵⁴⁾.

Averea sa era destul de mare, după însuși arătările sale⁵⁵⁾.

Semnătura lui Petrache 12/VII. (*Analele parlamentare ale României*, VI).

¹⁾ Arh. B., Eforia școlaelor IV, 16 (fișe T.); *Uricariul*, XXV, p. 220; inscripția de pe piatra de mormânt a tatălui (biserica din Cărligi-Neamț); A. R. Msse XCV, 73. Scrișoarea Profirei 5/VIII fiica lui Petrache, din 12 Ianuarie 1894, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

Hârtii Bălănescu neinventariate la A. R. Msse.

²⁾ *L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques* par M. Bxxx (olintineanu), Paris 1856, p. 126.

³⁾ Scrisoarea sa din Cărligi (Neamt), 13 Octombrie 1863, către fiul său Neculai 6/VIII (colecția I. Rosetti-Bălănescu).

⁴⁾ Izvodul de zestre din 5 Noembrie 1810 (Arhiva din Solești); zestrea a fost alcătuită din moșiile Verdeșani (Codrul Tighicului) și Făurei (Putna) și 14 pogoaane de vie la Nicorești. Scrisoarea mamei Profirei 5/VIII, 11 Februarie 1845, către consulul rus (franzuzeste, în Arhiva din Solești); scrisoarea din 23 Noembrie 1828 (Arhiva din Solești).

⁵⁾ *Idem*.

⁶⁾ Scrisoarea mamei ei din 11 Februarie 1845 (în Arhiva din Solești). Într-o socoteală (aflată tot în Arhiva din Solești) se arată că s'a cheltuit cu îngroparea ei 1829 lei. Soțul ei a cheltuit cu îngrijirea ei pe când era bolnavă și cu îngroparea ei 9089 lei (Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206).

⁷⁾ Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206; socoteala din 1837 Mai 6 (Arhiva din Solești).

⁸⁾ Scrisoarea Catrinei Rosetti Solescu (bunica-lui Iordache 4/VIII) din 11 Februarie 1845 (Arhiva din Solești); o socoteală din Arhiva din Solești și actele din Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206.

A murit la 5 Noembrie 1821 de « lingoare » în Cernăuți și este înmormântat în cimitirul bisericicii Adormirea Maicii Domnului, din acel oraș.

⁹⁾ Arhiva din Solești este plină de corespondență în această privință. De asemenea *Bul. Mold.* conține citații, procuri (vichilimele), în Nr. 30 din 1 Octombrie 1833, p. 117; Nr. 80 din 10 Octombrie 1835, p. 430; Nr. 95 din 1 Decembrie 1838, p. 384; Nr. 56 din 18 Iulie 1843, p. 296; Nr. 5 din 16 Ianuarie 1844, p. 19; Nr. 12 din 11 Februarie 1845, p. 52; Nr. 48 din 21 Iunie 1845, p. 239. La Arhivele Statului din Iași se află un voluminos dosar (Tr. 1337, op. 1518, dos. 206) în care se poate urmări fazele acestui proces, început în 1822 și neterminat în 1850. N'a câștigat nicio parte ci, după o învoială din 1837, a luat fiecare parte jumătate din avere, sau, mai bine zis, din ce rămăsese din avere.

¹⁰⁾ Nr. 79 din 6 Octombrie 1835, p. 415; Nr. 89 din 11 Noembrie 1843, p. 426; Nr. 56 din 17 Iulie 1844, p. 241; Nr. 12 din 11 Februarie 1845, p. 50; Nr. 45 din 8 Iunie 1847, p. 253; Nr. 25 din 26 Martie 1850, p. 98; Nr. 59 din 27 Iulie 1850, p. 235; Nr. 4 din 12 Iulie 1851, p. 20; Nr. 25 din 26 Martie 1853, p. 98; Nr. 222 din 10 Iulie 1861, p. 899; Nr. 335 din 1 Decembrie 1861, p. 1366.

¹¹⁾ Deoarece fiica sa Profira 5/VIII s'a născut în 1822 (scrisoarea acesteia, 12 Ianuarie 1894, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X).

¹²⁾ *Idem*; Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1505, fila 27 și pachet 144; Rosetti Roznovanu, Impărțeli, I, 8 (fișe T.).

Smaranda Lazu a murit în Noembrie 1876, [scrisoarea fiicei ei Profira 5/VIII (12 Ianuarie 1894) în colecția I. Rosetti-Bălănescu]. În aceeași colecție o notă arătând că ea s'a născut în 1796.

¹³⁾ Copie de pe un document din 4 Octombrie 1816, aflată la anticarul Bercu Pol (fișe T.).

¹⁴⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 385, 386; *Bul. Mold.*, 31 Decembrie 1836 și Decembrie 1843.

¹⁵⁾ *Bul. Mold.*, Nr. 16, 25 Februarie 1854, p. 62.

¹⁶⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1505, fila 27.

¹⁷⁾ *Costin Catargi et P. Rosetti Bălănescu*. « Tous les deux sont ambitieux de second ordre, et plus accomodants que le premier; ils ne portent pas leurs vœux au delà d'un ministère, qui leur fourniraient l'occasion d'arranger les affaires particulières de leurs maisons. Ils n'ont pas d'instruction, mais ils ont de la routine; point d'esprit, mais ils sont habiles en fait d'intrigues; tous les deux ont été élevés en Russie. Ils ont agrandi leurs terres au préjudice de leurs voisins; pendant qu'ils occupèrent des ministères et qu'ils pouvaient impunément commettre toutes sortes d'abus, ils en profitèrent ». (*L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques*, par M. Bxxx (olintineanu), Paris, 1856, p. 126).

¹⁸⁾ Copie de pe un document din 4 Octombrie 1816, aflat la anticarul Bercu Pol (fișe T.).

¹⁹⁾ A. R. Msse 1100, filele 328, 329.

²⁰⁾ A. R. Msse 1100, fila 325; Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, pp. 266, 541; Arh. I., Pachet 144.

²¹⁾ Arh. I., Tr. 1349, dos. 573, fila 163 și dos. 582, fila 32; *Bul. Mold.* Nr. 51 din 29 Iunie 1839, p. 205; A. R. Msse 1112, fila 361.

²²⁾ *Bul. Mold.* Nr. 7 din 13 Iulie 1833, p. 27; *idem*, Nr. 17 din 30 Noembrie 1833, pp. 185, 186; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 281; *Albina Românească*, I, VI, 1829.

²³⁾ *Bul. Mold.* din 26 Iulie 1845, 26 Mai 1849, 23 Iunie 1849, 27 Aprilie 1850; 3 Decembrie 1850; 12 August 1851.

²⁴⁾ G. Ungureanu, *Familia Sion*, p. 37.

²⁵⁾ I. C. Filitti, *Principalele române dela 1828 la 1834*, pp. 04, 250.

²⁶⁾ *Bul. Mold.* Nr. 47 din 30 Noembrie 1833, pp. 185, 186.

²⁷⁾ *Analele parlamentare ale României*, V și VI; Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, p. 256.

²⁸⁾ Documente Pomârla, Nr. 39 (fișe T.).

²⁹⁾ *Bul. Mold.* Nr. 51 din 29 Iunie 1839, p. 205; I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834-1848*, p. 486.

³⁰⁾ *Albina Românească*, 20 Aprilie 1841.

³¹⁾ I. C. Filitti, o. c., pp. 529, 546; Documente I. B. Cantacuzino (fișe T.). La 6 Decembrie 1843, într-o petiție anonimă adresată lui Mihai Sturdza V. V., se zice: « Pe altul nu s'a găsit ca să se așeze pe înaltul scaun al Domnescului Divan decât Petrace Bălănescu, a cărui muera fațăș are doi bărbați, și care Bălănescul în tot cursul vieții lui de viclen și șugubet a fost și este cunoscut » (Hurmuzaki, Supl. I, IV, p. 267). Și-a dat demisia în Iunie 1845 (*Albina Românească*, 24 Iunie 1845).

³²⁾ Cu 10 franci pe lună (*Anul 1848* I, p. 83).

³³⁾ *Anul 1848*, II, pp. 237, 442, 443.

³⁴⁾ *Bul. Mold.* Nr. 41 din 26 Mai 1849, p. 168.

³⁵⁾ *Bul. Mold.* Nr. 49 din 23 Iunie 1849, p. 204; *id.*, Nr. 33 din 27 Aprilie 1850, p. 129; *id.*, Nr. 63 din 10 August 1852; *id.*, Nr. 75 din 21 Septembrie 1852, p. 297; *Mémoires du prince Nicolas Soutzo*, pp. 166-168, 176; Soutzo îl descrie ca: « homme astucieux, faux et esprit fécond en intrigues » (p. 167). *Albina Românească*, 27 Februarie 1850, 20 Aprilie 1850; *Gazeta de Moldova*, 7 August 1852.

⁸⁵) *Analele parlamentare ale României*, XVI, partea II, pp. XXVII (semnătură), 7, 8.

⁸⁶) A. R. Msse 1039, fila 5.

⁸⁷) Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 713; *Acte și Doc.*, IV, p. 449; V, p. 894.

⁸⁸) *Acte și Doc.*, VIII, p. 302.

⁸⁹) Vezi rapoartele sale publicate de C. D. Anghel, în *Viața Românească*, 1913, Iunie, pp. 346—365; Arh. I., pachet 146, document Nr. 32.

⁹⁰) *Acte și Doc.*, III, p. 1134.

⁹¹) *Idem*, VIII, p. 172.

⁹²) *Mon. Of. T. Rom.*, 11 Aprilie 1859, p. 157.

⁹³) *Acte și Doc.*, VIII, pp. 302, 325.

⁹⁴) *Mon. Of. T. Rom.*, 20 și cel al Moldovei din 27 Martie 1862.

⁹⁵) Publicat de I. C. Filitti, în *Proiecte inedite de reforme din vremea unirei Principatelor*, București, 1936.

⁹⁶) *Mon. Of. T. Rom.* din 4, 25 și 31 Mai 1862.

⁹⁷) Scrisoare a lui Petru Rosetti-Bălănescu 12/VII către fiul său Neculai 6/VIII (ministru al Afacerilor Străine) — extras:

* Cârliți (scrie Kirlitzi) le 13 Oct. 1863.

« ... Je me suis rassuré sur ta politique, comme tu me le dis dans tes lettres, mais cela ne m'a pas étonné car je savais d'avance que tu ne pourrais en avoir une autre d'après les circonstances et ta nouvelle position comme ministre sous Crétzoulesco, dont j'estime la personne, mais je n'approuve pas les principes, dont le résultat a été d'embrouiller l'avenir de notre pays et de causer des embarras à notre bon Prince. Je n'est (sic) pas contre la promesse par laquelle tu t'avais (sic) engagé envers le Prince, qu'il te montre de l'amitié, à laquelle tu crois honnêtement; aussi ne puis-je te donner aucun conseil sur ta conduite, tu as déjà assez d'âge et de jugement, et un peu d'expérience pour régler ton avenir politique; réfléchis-y un peu mûrement. Tu me parles sur les biens de couvens grecques, et tu me donnes l'occasion de te parler aussi sur la grande politique, qui peut être envisagée de deux manières en ce qui regarde la question Polonoise: si les puissances occidentales déclarent la guerre à la Russie pour émanciper la Pologne; dans ce cas la Russie ayant pour avant-garde la Prusse, soulèvera les peuples chrétiens de l'Orient, enverra son armée, ou une partie de son armée à leurs secours, et transportera le Théâtre de la guerre en Orient; que feront alors les puissances occidentales? enverront-elles une armée pour anéantir les peuples chrétiens? je ne le crois pas; que feront (sic)-nous? Empêcher l'invasion des troupes Russes dans notre pays, c'est une Utopie claire. Ferons-nous cause commune avec la Russie contre les puissances occidentales? Ce sera une folie: aussi je ne puis admettre cette première supposition, malgré tous les bavardages des journaux étrangers. Il reste à présent la seconde supposition; et d'après moi les puissances occidentales laisseront comme elles ont laissé jusqu'à présent les polonais à eux seuls de (sic) finir avec la Russie. Dans ce cas nous sommes hors de la politique européenne et nous devons mème y penser; et dans ce cas s'occuper seulement de régler seulement l'état intérieur du pays; alors il faut que les grands pouvoirs du gouvernement s'entendent légalement et tâcher de fixer la prospérité et le bien être de toutes les classes des deux provinces, car personne ne pense à un renversement du chef du gouvernement, chaque bon patriote sait le désordre qu'une pareille idée peut amener dans le pays ».

Același către același:

* Iași 26 Februarie 1866

« ... Quant à Couza, je te loue des principes honnêtes que tu crois avoir envers lui; c'est l'effet d'une bonne éducation... Je crois que tu as raison et qu'on se rappellera de lui et que sa retraite nous portera de graves circonstances pourtant je n'oublie pas de répéter tes paroles que ce sont les rouges et non les conservateurs qui ont compté contre lui ».

(În colecția d-lui I. Rosetti-Bălănescu 6/X).

⁹⁸) *Mon. Of.*, 28 Noemvrie 1864.

⁹⁹) *Idem*, din 26 Iunie 1865, 3 Iulie 1865 și 13 Ianuarie 1866.

¹⁰⁰) *Idem*, din 8 Noemvrie 1866.

¹⁰¹) *Idem*, din 6 August 1869.

¹⁰²) Arh. I., Pachet 144.

¹⁰³) Scrisoarea Profirei Cantacuzino 5/VIII, fiica lui Petru Rosetti 12/VII, din Iași, 12 Ianuarie 1864, în colecția d-lui I. Rosetti-Bălănescu. Dar în aceeași colecție o notă cum că Petruche 12/VII s'a născut în 1788 și că a murit în 1874.

¹⁰⁴) « Moșia Cârliți, trup întreg cu parte din Hârtoș, pe care sunt case de piatră, având sub un acoperământ 17 odăi, gherghiri și două pivniți, toate de piatră și cărămidă și deosebite atenanse cu 7 odăi tot de cărămidă, șură și grajduri tot de piatră și cărămidă, florării de cărămidă cu feluri de plante, rațoș cu 6 odăi, și grajduri supt un acoperământ tot de piatră, coșeri, hambară și casă vătăjaști, biserică de piatră, asemenea moșia Mânjaștii, cu parte din Băușăști, pe care este apărătura de stejar, și iazuri. Asemenea moșia Dușăști, pe care este pădure apărătura, 2 crâșme, din care una cu pivniță de piatră, și biserică de piatră, și iarăși partea din Dragomirești, pe care este pădure apărătura, și trei crâșme, din care 2 cu casă bune, și pivniți de piatră, și biserică, și iarăși partea din Soci, cu crâșmă bună cu pivniță de piatră, și cu pădure mare apărătura, toate aceste de mai sus arătate moșii întregi și părți fiind alăturate una către alta, alcătuesc un singur trup în mărime dela 2 până la 3 mii fâlci, poate și mai mult, al doilea moșie întregi Cănciștii, Laleștii și Căcăcenii, ce sunt într'un hotar pe râul Cracăului tot în șinutul Neamțului, pe care se află velnită de piatră, cu toată mașina bună, lucrătoare până la 3 merțe pâne pe zi, având înlăuntru supt un acoperământ mori, mașină de fer cu 2 petre, magazale și 8 odăi, slădării deosebii boltiți, și grajduri bune, coșere, hambare, 2 crâșme din care una cu 4 odăi și pivniță de piatră, 2 biserci și 3 mori, deosebite cu câte 2 petre din care 1 zidită de piatră, iar mărimea este peste 1000 fâlci ».

(Cererea Logofătului P. Rosetti 12/VII, adresată Curții de Confirmație, la 16 Martie 1859 și 21 Aprilie 1860 — *Mon. Of. Mold.*, 1 Iulie 1860, p. 753).

A avut și un loc în mahalaua Munteneimea de sus (Copou) din Iași pe care l-a vândut postelnicului Th. Ghika (Fundajia Ferdinand, Iași. Acte cumpărate dela Șaraga, 741).

Vasile 13/VII (1782—1834).

Era fiul lui Mihai 12/VI și al Mariei Catargi, fiind născut în 1782¹⁾. Nicăeri nu se arată cu cine a fost căsătorit²⁾.

Ca boierie a avut acea de medelnicer, dela 15 Iunie 1803, când îl găsim iscălit pe actul de împărțeață a averii tatălui său³⁾, și până ce, prin anexarea Basarabiei de către Ruși, a devenit supus rus⁴⁾, schimbând atunci, cu diferite rude, moșii și vii din Moldova contra altora din Basarabia⁵⁾ și având și procese din cauza testamentului bunicului său⁶⁾.

De un fizic puternic, violent, a fost un dârz opozant al stăpânirii rusești, atât în alegerile pentru sfatul local și locul de mareșal al nobilimei, cât și cu orice alt prilej⁷⁾.

A murit în anul 1834⁸⁾.

În 1841, era arătat ca fiind fost proprietar al moșiilor: Sabutinița (prin moștenire), Cormana (prin schimb), Româncăuți, Carlacău (printr'o decizie judecătorească), Chelmeștii, Trinca, jumătate din Moșinău, jumătate din Culighievca, — toate în ținutul Hotinului — și Verdemeni (cumpăratură) în județul Tighina⁹⁾.

Iscălitura lui Vasile 13/VII. (A. R. Msse LVII, 105).

¹⁾ A. R. Msse LVII, 104, 105; *Rev. Ist.*, XIX, p. 49; Documente I. B. Cantacuzino, act din 7 Septembrie 1814 (fișe T.); Arh. I., Condica lit. K, pp. 97, 98. În actele comisiei de stabilire a drepturilor nobilimei boierilor din Basarabia în 1821 (p. 159, Nr. 46) este arătat ca fiind de 39 ani în 1821 (comunicat de d-l Gh. Bezveconnăi).

²⁾ Frate cu Constantin 15/VII; foarte multe acte printre hârțile Bălănescu neinventariate la A. R. Msse.

³⁾ În nota comunicată de d-l Bezveconnăi, este arătat ca vădud, fără copii.

⁴⁾ A. R. Msse LVII, 104, 105.

⁵⁾ A. R. Msse Condica 234, filele 22, 24; A. R. Msse IV, 3; Documente I. B. Cantacuzino, act citat (fișe T.); Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 508; *Rev. Ist.*, VII, p. 66, nota.

Boierii din Moldova îi dau un certificat că este din familia domnitorului Antonie Roset (Arh. I., Condica K, Nr. 375, filele 1 și 230).

⁶⁾ A. R. Msse Condica 234, filele 17 v., 20, 24 v., 30 v., 32 v.; *Rev. Ist.*, VII, p. 66, nota

⁷⁾ A. R. Msse IV, 3; Docum. din 7 Septembrie 1814, în arhiva I. B. Cantacuzino (fișe T.).

⁸⁾ A. N. Krupensky, *Kratkii Očerok o Bessarabskom Dvorjstve 1812—1912*, pp. 3, 18, 21, 22, 26—28, 59 (traducerea românească o datoresc d-nei Tania Berindei, căreia îi mulțumesc și pe această cale). N'am putut avea lucrarea rusească a lui Wigel, viceguvernatorul rus din Basarabia (1818) *Remarques sur la situation actuelle de la Bessarabie* și m'am folosit de o tălmăcire moldovenească veche ce mi-a pus-o la dispoziție d-l Al. Rosetti-Bălănescu 7/X.

⁹⁾ În 1818 își șterge iscălitura de pe un proces verbal al înaltului sfat al Basarabiei pentruca nu cunoaște limba rusă (L. T. Boga, *Lupta pentru limba românească și ideea unirii la Români din Basarabia după 1812*, p. 9).

¹⁰⁾ Plângere din 6 August 1848, aflată în hârțile Bălănescu neinventariate la A. R. Msse; alta în un dosar purtând Nr. III, din aceleași hârții (p. 253).

¹¹⁾ Aceași comunicare a d-lui Gh. Bezveconnăi; *Rev. Ist.*, VII, p. 66, nota.

Ileana 14/VII (În ultima decadă a veacului XVIII).

Era fiica lui Mihai 12/VI și a Mariei Catargi. A murit nevrâstnică, înainte de 3 Septembrie 1802¹⁾.

¹⁾ *Rev. Ist.*, XIX, p. 49; pomelnicul dela Mănăstirea Neamț.

Constantin 15/VII (Către finele secolului XVIII — după 1855).

Era fiul lui Mihai 12/VI și al Mariei Catargi ¹⁾. A fost căsătorit cu Elena Vârnab ²⁾, cu care a avut două fiice: Maria 7/VIII ³⁾ și Sofia 8/VIII ⁴⁾.

Un turc, Ahmed, dă mărturie că Constantin a fost credincios împărației (probabil în 1821 ⁵⁾).

A fost făcut agă, de Ioniță Vodă Sturdza, la 5 Decembrie 1822 ⁶⁾, boierie în care-l găsim apoi până în 1855 ⁷⁾.

Cu prilejul agitațiilor ce n'au încetat în 1848, după exilarea celor arestați la Iași în primăvara anului, a fost arestat toamna ⁸⁾.

Grigore Ghika Voevod l-a numit, la 8 Decembrie 1855, în Divanul domnesc în locul lui T. Rășcanu ⁹⁾.

Îscalituri ale lui Constantin 15/VII. ¹⁰⁾ (A. R. Msse LVII, 104). (A. R. Msse 3376, f. 192 v).

¹⁾ A. R. Msse LVII, 104, 105, 128 și hârtii Bălănescu neinventariate; *Rev. Ist.*, XIX, p. 49; Arh. I., Conдика K, pp. 97, 98.

²⁾ Artur Gorovei, *Monografia orașului Botoșani*, pp. 144, 152.

³⁾ Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 439; Arhiva Sft. Spiridon, Cond. VI, 18 (fișe T.).

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 439; Că o chema Sof a vezi notele lui P. Gore și cōpiile (traduceri) de pe actele basarabene aflate în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

⁵⁾ A. R. Msse LVI, 284, și la Iorga, *St. Doc.*, V, 1, p. 165.

⁶⁾ *Cercetări istorice*, IV, partea II, p. 30.

⁷⁾ *Bul. Mold.*, 20 Iulie 1833; 15 Martie 1835; 7 Aprilie 1835; 11 August 1835; 15 August 1835; 31 Octombrie 1835; 28 Mai 1836; 21 Noembrie 1837; 17 Martie 1838; 22 Mai 1838; 4 Februarie 1843; 11 Februarie 1845; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 400.

⁸⁾ I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, p. 662.

⁹⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 400.

¹⁰⁾ Pentru acest Constantin Rosetti avem două îscalituri cu totul deosebite:

Cea dintâi este semnătura lui Constantin, fiul lui Mihai 12/VI și al Mariei Catargi pe actul de împărțire a averii lui Mihai 12/VI, din 15 Iunie 1803, pe care Constantin semnează în calitate de fiu și moștenitor. (A. R. Msse LVII, 104).

Cea de a doua este semnătura aghi Constantin Rosăț pe o scrisoare din 23 Octombrie 1836, către moșul său Dimitrache Sturdza logofăt, scrisoare pe verso căreia adresantul a scris că e dela Constantin Rosăț Bălănescu. Deoarece un alt agă Constantin Rosăț Bălănescu n'a fost atunci, nu poate fi decât același cu cel de sus, deci Constantin 15/VII. (A. R. Msse 3376, f. 192 v).

Anastasia 16/VII (Sfârșitul secolului XVIII — după Februarie 1840).

Era fiica lui Mihai 12/VI și a Mariei Catargi ¹⁾.

S'a călugărit ²⁾ și a avut procese, pentru succesiune, cu fratele său Constantin ³⁾. De asemenea a avut diferite procese pentru banii ce a împrumutat ⁴⁾.

¹⁾ A. R. Msse LVII, 104, 105; *Rev. Ist.*, XIX, p. 49; pomelnicul Mănăstirei Neamț; Arh. I., Conдика K, pp. 97, 98.

Că era soră cu Vasile 13/VII și cu Constantin 15/VII: Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dosar 783.

²⁾ Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dos. 783; Arh. I., Conдика R, dos. 513; *Bul. Mold.*, 31 Octombrie 1835, p. 548; 28 Mai 1836, p. 4 (350); 25 Februarie 1840, p. 64.

³⁾ Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dos. 783; *Bul. Mold.*, 31 Octombrie 1835, p. 548; 28 Mai 1836, p. 4.

⁴⁾ Arh. I., Conдика R., dos. 513; *Bul. Mold.*, 25 Februarie 1840, p. 64.

Neculai 17/VII
(Acad. Rom. Ștampe, A. XXVII, 17)

Neculai 17/VII (1794—1858).

Fiul lui Iordache 21/VI și al Profirei Balș, s'a născut în 1794¹⁾. A fost căsătorit de două ori. Intâi, în Decembrie 1811, cu Catinca Ghika²⁾, cu care a avut trei fiice: Pulheria 9/VII³⁾, Maria 10/VII⁴⁾ și Ruxanda 11/VIII⁵⁾. De aceasta a divorțat⁶⁾, în urma cărui divorț au avut loc lungi procese, fosta soție revendicându-și o parte din zestre, cu toate că o primise⁷⁾. A doua oară s'a căsătorit, la 14 Noembrie 1842, cu Maria (Marghiolița) Ghika, fiica vistiernicului Dimitrie Ghika⁸⁾. Această a două soție a avut, (deși era încă căsătorită cu C. Sturdza), cu Neculai Roznovanu, o fiică Maria, 12/VIII, pe care Neculai nu a recunoscut-o dar a înzestrat-o⁹⁾, și doi copii: Neculai 13/VIII¹⁰⁾ și Smaranda, 14/VIII, numită și Emma¹¹⁾, născuți la 7 Februarie 1842, asupra originii cărora au circulat multe șvonuri¹²⁾.

A dus o viață care nu a fost fără prihană¹³⁾.

Educația și-a făcut-o în Franța și în Germania¹⁴⁾, de unde s'a întors¹⁵⁾ cu idei liberale¹⁶⁾; cu gustul cetitului¹⁷⁾, (fiind acel care a mărit mult biblioteca dela Stâncă), și cu dorința de a desvolta instrucția elementară în Moldova¹⁸⁾.

A vroit să fie Domnitor¹⁹⁾, atât sprijinindu-se pe Rusia, căreia îi era cu totul devotat²⁰⁾ și căreia îi prezenta nenumărate memorii asupra chipului de a organiza și administra Moldova²¹⁾, cât și făcând opoziție domnitorilor²²⁾. A fost acuzat că făcea intrigi contra boierilor²³⁾. În 1821 a fost dintâi favorabil Eteriștilor crezând că face pe placul Rușilor²⁴⁾, iar în 1848 a avut o atitudine în doi peri, crezând că plecarea lui Mihai Sturdza, ce părea sigură, va aduce urcarea lui pe tron²⁵⁾. Față de Francezi și de Austriaci se arată ca independent de Ruși²⁶⁾. A făcut intrigi și pe timpul domniei lui Grigorie Ghika Voevod, ceea ce a silit pe acesta să-i impună domiciliul forțat la o moșie²⁷⁾.

În 1856 a fost candidat la Căimăcămie²⁸⁾.

Vanitos, își dădea, în străinătate sau în scrisorile către străini, titluri nobiliare străine²⁹⁾, cum au făcut mulți contimporani ai săi și urmași de ai lor. A fost vistiernic și deputat³⁰⁾.

Foarte bogat, a dus un trai larg³¹⁾.

A murit la Viena, la 13/25 Mai 1858³²⁾, și a fost înmormântat la Iași, la 23 Mai 1858³³⁾.

Ca boierii îl găsim mare spătar, la 9 Noembrie 1812³⁴⁾, agă în 1815 și în 1818³⁵⁾ și apoi vistiernic până în 1851³⁶⁾.

¹⁾ O scrisoare a lui din 1834 zice că este de 40 ani (*Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, p. 149) deci ar fi fost născut în 1794, El spune lui Bois-le-Comte că era de 24 ani în 1821 (Hurmuzaki, XVII, pp. 400, 401). Când a murit, Mai 1858, era de 64 de ani (*Gazeta de Moldavia*, 22 Mai 1858), deci era născut în 1794.

Documente Rosetti Roznovanu, Împărțeli, I, 7; II, 3, 4, 5, 7, 8, 9 (fișe T.); Arh. I., Pachet 143, documente 111, 114, 141; Tr. 1714, op. 1946, dos. 601, filele 910, 913; Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 166; Tr. 1785, op. II, 2036, Condicta 22, filele 191—197; *Bul. Mold.*, 26 Martie 1836, p. 221; Hurmuzaki, XVII, pp. 400, 401.

²⁾ Catinca Ghika era fiica lui Costache Ghika mare logofăt și a Mariei Cantacuzino (A. R. Msse CLX, 83). Ea fusese căsătorită întâia oară cu Costache Sturdza (A. R. Msse CLX, 83; dosarul desfacerei căsătoriei la Stâncă, fișe T.). Căsătoria ei cu Neculai Rosetti Roznovanu 17/VII avu loc în Decembrie 1811 (A. R. Msse CLX, 83) când primi o foarte însemnată zestre (*Idem* și Arh. I., Pachet 143, document 62). Ea era mai în vârstă decât soțul ei care era de 17 ani când s'a căsătorit, fiind născut în 1794 (nota 1), cu care nu a trăit bine; au trăit despărțiți din anul 1816 și până 'n 1819 (Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 601, filele 910, 931).

Testamentul lui Neculai Rosetti Roznovanu 17/VII (Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 957, filele 328, 331; *Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222).

Arh. I., Condicta K, 383, fila 108.

Memoariu respunzătoriu la înfamele broșuri ale D. Pugovinu împotriva răposatului vister Neculai Rosetu de un membru al familiei, Iași 1862, p. 4.

³⁾ Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 957, filele 328, 331; *Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222.

⁴⁾ *Idem*.

⁵⁾ *Idem*.

⁶⁾ Neînțelegându-se cu bărbatul său, ea a plecat de acasă în August 1816 (Dosar Stâncă, fișe T.), din cauză că cel dintâi trăia cu alta (Mitropolitul Moldovei către Minovici, 26 August 1830, Arh. I., Pachet 143, doc. 144). La 4 August 1816, Mitropolitul Veniamin cercetând faptul găsește că nu e cazul de a-i despărți, dar deoarece nu se pot împăca să steie ficare la casa sa. La 12 August 1816, Domnul Scarlat Alexandru Callimachi ordonă boierilor D. Sturdza, biv vel logofăt de Țara de jos, și Răducanu Roset 36/VII, hatman, să caute a împăca soții, și numește pe acești boieri epitropi ai celor trei copii minori (Arh. I., Pachet 143, documente 73, 74). Procesul de divorț a început la 14 Martie 1817 (Arh. I., Pachet 143, document 149). Divorțul s'a pronunțat la 19 Aprilie 1819 (Arh. I., Pachet 143, document 89; *Bul. Mold.*, 7 Decembrie 1847, p. 562).

Punctul de vedere al lui N. Roznovanu e arătat în scrisoarea sa din Ianuarie 1830 (Arh. I., Pachet 143, document 143).

⁷⁾ La 9 Mai 1817, Catinca Ghika declară că și-a primit toată averea dela epitropi (Arh. I., Pachet 143, doc. 77).

Arh. I., Pachet 143, documente 147, 148; *Bul. Mold.*, 11 August 1835, p. 239.

Procesul s'a terminat la 5 Ianuarie 1836 (Arh. I., Pachet 143, doc. 153; *Bul. Mold.*, 26 Martie 1836, p. 221). Acest proces s'a judecat însă și de Senatul rusesc pe baza cererii ce a făcut Catinca Ghika (care se afla, la 10 Iulie 1830, la Petersburg) țarului, cerând dreptate în chestiunea divorțului silit, pus la cale prin influența familiei Roznovanu. La 26 Martie 1837, Neculai Roznovanu 17/VII scrie lui Dașkov, ministrul de justiție rusesc, în această chestiune, iar la 18 Mai 1837 acesta-i răspunde (Hârtii Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.). Nu am găsit documente arătând cum s'a terminat procesul rusesc.

⁸⁾ Marghiolița Ghika, fiica vistiernicului Dumitru Ghika (Sulgearoglu) dela Comănești, o foarte frumoasă femeie, a fost căsătorită întâi cu beizade Neculai Sturdza (de care divorțase) și apoi cu logofăt Costache Sturdza, mult mai în vârstă ca dânsa, căruia nu i-a fost credincioasă (R. Rosetti, *Amin-tiri*, I, pp. 205, 234; G. Sion, *Suvenirie contemporane*, p. 473). Cum a înșelat apoi pe bărbatul său cu Neculai Rosetti Roznovanu 17/VII și cum au fugit împreună, povestește un contemporan cu de-amănunțiu (G. Sion, *o. c.*, pp. 475—479, 483—495).

Maria Ghika-Sturdza-Roznovanu se dusese la Constantinopol spre a obține ridicarea afuriseniei și divorțul de C. Sturdza. Neputând obține acestea, s'a făcut protestantă și a obținut divorțul dela pastorul anglican al ambasadei engleze. Intoarsă în țară a fugit cu Neculai Rosetti Roznovanu 17/VII în Bucovina, la Cernauca, proprietatea Hurmuzăkeștilor, la începutul lunii Noembrie 1842; eisă căsătorită acolo la 14 Noembrie 1842 (G. Sion, *o. c.*, p. 495; R. Reli, *Icoane din trecutul național bisericesc al Bucovinei în Șaptezeci de ani dela înființarea Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina*, pp. 202, 208; C. Bobulescu, *Afurisenia Patriarhului din Constantinopol passim; Memoariu respunzătoriu*.... (nota 2 mai sus), pp. 11, 12, 13, 14, 15; Arh. I., pachet 146, document Nr. 44).

Soții Rosetti-Roznovanu au fost afurisiți de Patriarhul dela Constantinopol (C. Bobulescu, *o. c.*; Hurmuzaki, Supl. I, partea IV, p. 247; *Adaos la Monitorul Oficial al Moldovei*, 1 Februarie 1860;

(Constantin Pugovin) *Memoar ce cuprinde*... Iași 1860 (Bibl. Ac. Rom. 43706); *Suplementu la memoariu publicatu în broșuri în 1860*.... Iași 1861, p. 11). Au urmat procese întemeiate pe nevaliditatea căsătoriei, cu toate că Mitropolitul Moldovei ridicase afurisenia (*Adaos la Monitor suscitatu; Suplementu suscitatu*, pp. 11, 14, 20—23).

Maria R. Roznovanu a murit, la Iași, la 6 Decembrie 1887 (acte de stăruie civile).

⁹⁾ Neculai 17/VII numește, atât în actul de înzestrare, din 8 Martie 1856 (*Bul. Mold.*, 22 Martie 1856, p. 94), cât și în testamentul său din 20 Iunie 1857 (*Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222), pe Maria: «fiica iubitei mele soții».

C. Sturdza, într-o copie aflată la Arh. I. (Tr. 1698, op. 1930, dos. 437), zice că: «(soția sa) s'au îngulurit cu vistiernicul Neculai Roznovanu, petrecând și trăind cu el fără vreo stăruenie și ținând gospodărie, au prăsit și doi prunci (Neculai și Smaranda — nota suscitată), afară de copila ce mai înainte din tainice și nelegiuite întâlniri născută și o și crește», ceea ce pentru el e o rușine.

Maria s'a născut în anul 1840 (informație dată autorului de fiul Mariei, Lascar 19/IX, la 10 Noembrie 1933, la Iași).

¹⁰⁾ Născut 7 Februarie 1842, botezat 15 Februarie 1842, naș fiind hatmanul Alexandru Rosetti Roznovanu (18/VII (Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 597, fila 91; *Bul. Mold.*, 23 Aprilie 1844, p. 131).

Testamentul suscit.

Recunoscut de Mitropolie ca copil legitim la 6 Mai 1856 (*Suplementu la memoaru publicat în broşuri în 1860*, p. 27).

¹¹⁾ Născută 7 Februarie 1842, botezată 15 Februarie 1842, naş fiind Gheorghe Rosetti Roznovanu 15/VIII nevrăstnic (Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 597, fila 91; *Bul. Mold.*, 23 Aprilie 1844, p. 131).

Testamentul suscit.

Recunoscută de Mitropolie ca copilă legitimă la 6 Mai 1856 (*Suplementu la memoaru publicat în broşuri în 1860*, l. c.).

¹²⁾ Dela mulţi bătrâni autorul a auzit cum că ştia din auzite dela părinţii lor că Maria Ghika-Rosetti Roznovanu cunoscând apriga dorinţă a bărbatului său de a avea un fiu, a substituit — ziceau unii — un băiat (şi unii adaugă un Evreu) unei fete (ar fi născut două gemene), iar după alţii ar fi adăgat un băiat, fetei ce născuse. De acolo ar fi venit faptul că Neculai N. Rosetti Roznovanu, 13/VIII zis Nunuţă, ar fi fost roşovan.

¹³⁾ Aflându-se la Odesa, între 1828 şi 1834, a fost amantul Elisabetei Rosetti Bălănescu 5/VII, pe atunci soţia lui Mihai Sturdza, viitorul domn. Prins de acesta în flagrant delict, era să fie emasculat şi a scăpat numai datorit faptului că o servitoare a putut chema garda (C. A. Kuch, *Moldauisch-Walachische Zustände in den Jahren 1828 bis 1843*, p. 175; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 234, 236).

Ulterior a trăit în mod public cu soţia divorţată (Anica născută Filipescu) a fratelui mamei sale (Gheorghe Balş), ceea ce era considerat atunci ca un incest. Vezi cererea lui Iordache Rosetti Roznovanu 21/VI către Domn la biografia lui, nota 24, şi referatul Mitropolitului Veniamin; A. R. Misse 1029, filele 51, 52; dar vezi şi cele spuse de boieri partizani a lui Neculai 17/VII (Hurmuzaki, XVII, p. 581; Arh. I., Pachet 143, doc. 144).

În fine legătura sa cu a doua sa soţie, înainte de căsătoria lor, a alcătuit un scandal public (vezi mai sus nota 8).

Şi aceste pilde sunt numai acelea pentru care ne-au rămas documente.

L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques, par M. Bxxx, Paris, 1856, p. 118.

¹⁴⁾ Unde a stat trei ani (Hurmuzaki, XVII, pp. 400, 401); Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, p. 296; hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I., conţin numeroase scrisori ale sale din Paris.

¹⁵⁾ Paşaportul cu care se întorcea în ţară, prin Strasbourg şi Viena, are data de 18 Decembrie 1818 (Arh. I., pachet 146, doc. Nr. 41).

¹⁶⁾ Hurmuzaki, XVII, pp. 400, 401; numeroase note şi memorii în hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.

¹⁷⁾ Sunt foarte multe scrisori între dânsul şi librarul său din Paris, pentru a-i trimete cărţi (hârtii Roznovanu, depuse la Arh. I.), care îi erau — în parte cel puţin — reexpediate de Casa Pop din Sibiu (Iorga, *St. Doc.*, VIII, p. 55).

La 3 Aprilie 1820, scrie librărilor din Paris, regretând că acesta nu i-a trimis cartea prinţului Cantemir şi mulţumind pentru cea a lui Joppécourt (J. Baret).

În hârtiile sale (Arh. I.) se găsesc diferite note gramaticale, cu menţiunea că au fost făcute când învăţa gramatica franceză de Condillac.

A cumpărat *Noul Erotocrit* a lui Dionisie Fotino (N. Cartoian, *Poema cretană Erotocrit în literatura Românească şi izvorul ei necunoscut*, p. 56).

¹⁸⁾ Cu cheltuiala sa s'au publicat, în Aprilie 1819, la Paris, 73 «tabele pedagogice după metoda mutuală (lancasteriană)», în limba grecească (Biblioteca Academiei, IV/128394).

La 2 Decembrie 1819, scrie, din Iaşi, lui Jullien la Paris, că nu va neglija nimic pentru a introduce metoda învăţământului mutual în Moldova (Documentele Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I., în care documente se găseşte o întregă corespondenţă în această privinţă).

De altmintearea s'a ocupat de multe altele şi a adus la Iaşi pe pictorul Stavsky (I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, p. 599, nota 5), pe care l-a pus să zugrăvească camerele palatului Roznovanu din Iaşi, de curând terminat, şi paralişul din acel palat (1830—1832) (Gh. Oprescu, *Pictura românească în secolul al XIX-lea*, pp. 42; 95 nota 1).

¹⁹⁾ Atât în 1834, când a avut de rival pe tatăl său caruia îi a scris să nu-şi pună candidatura (scrioare din Viena, 26 Octombrie 1834, în *Bul. Com. Ist. Rom.*, VIII, pp. 147—150; R. Rosetti, o. c., I, p. 234) cât şi în 1848 (*Anul 1848*, I, p. 226) şi ori de câte ori se ivea vrun prilej de schimbare de domnie (*L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques*, par M. Bxxx, p. 116).

I. I. Nistor, *Corespondenţa lui Coronini din principate*, p. 911.

²⁰⁾ La 3 August 1821, scrie din Chişinău lui Woronzoff rugându-l a trimete lui Stroganoff scrisoarea ce era alăturată, căci Stroganoff cunoaşte devotamentul său şi acel al tatălui său pentru Rusia (Hârtii Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

Langeron către ţar, 1826 (Hurmuzaki, Supl. I, vol. III, p. 66, nota 1).

Anul 1848, II, pp. 23, 354; III, pp. 157, 726, 727.

Şi-a crescut fetele în Rusia (la 9 Noembrie 1822, Willanov, secretarul împărătesei-mame, comunica că acesta a aprobat ca fiicele lui N. Roznovanu să fie crescute în pensionatul fetelor nobile. Costul pensiunii este de 1100 ruble de fiecare copilă (Hârtii Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.). În aceleaşi hârtii se află scrisori, din primăvara 1826, ale Pulheriei, Mariei şi Ruxandei către bunicii lor.

Corespondenţa lui cu Woronzoff, Stroganoff, Wittgenstein, Daşkov, Ribeaupierre, Pini, etc. în hârtiile de mai sus.

R. Rosetti, o. c., I, p. 234.

²¹⁾ *1-er mémoire. Projet d'organisation provisoire pendant l'occupation présenté au Comte de Wittgenstein, général en chef de la seconde armée, le 5 juillet 1821, à Odesa. Semnat N. Rosetti vistiernic. 2-me mémoire.* Despre trecutul politic al Moldovei, trimes, la 24 Septembrie 1821, lui Stroganoff, la Petersburg.

Ambele memorii alcătuesc un manuscris de 20½ pagini mari.

La 19 Iunie 1826, aflându-se la Petersburg, scrie *Aperçu sur l'état actuel de la Moldavie et sur les intérêts qui constituent ses rapports avec l'Empire de Russie et la Porte Ottomane*, Ms. iscalit Neculai Rosetti Roznovanu, 7½ pagini mari.

Multe alte memorii nedatate, adresate tot Rușilor.

Afară de aceste manuscrise, se mai află, tot în hârtiile depuse la Arhivele Statului din Iași: *Observations sur quelques articles de l'office princier du 21 Juillet* (1848). Ms. 6 pagini.

Opinions remises au Comité (cu privire la boeresc), 26 Noemvrie 1849. Ms. 6 pagini. Vezi în prin-
vința acestei din urmă: I. Lupaș, *Correspondența lui Grigore Ghika, Domnul Moldovei, cu Felix von*
Schwarzenberg, ministru președinte al Austriei 1849—1850, p. 3.

²¹ I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, pp. 469, 504, 521, 527, 550.

C. A. Kuch, o. c., pp. 28, 46, 47.

Analele parlamentare ale României, VI, p. 765.

Plângere a lui Neculai Rosetti Roznovanu, 19 Februarie 1842, adresată consulului general rusesc
contra Domnitorului (Hârtii Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.); A. D. Xenopol, *Istoria Româ-
nilor din Dacia Traiană*, Ed. 1893, VI, pp. 229, 233.

Bul. Mold., 10 August 1852, p. 249.

²² La 14 Octomvrie 1819, într-o scrisoare, spune că pe nedrept i s'au atribuit articolele injurioase
la adresa boierilor publicate de un ziar neerlandez (Hârtii Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

²³ I. C. Filitti, *Tudor Vladimirescu (Rostul răscoalei lui)*, p. 5; Hurmuzaki, XVII, p. 401.

²⁴ *Anul 1848*, I, p. 266.

²⁵ Hurmuzaki, XVII, pp. 332, 400, 401. *L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques*, par M.
Bxxx, p. 117.

²⁶ *Gazeta de Moldavia*, 7 August 1852.

²⁷ I. I. Nistor, o. c., p. 975.

²⁸ Comte N. de Rosetto Roznovanu, iscălește el pe o scrisoare din Februarie 1819 (Iorga, *St. Doc.*
VIII, p. 55).

L'Autriche, la Turquie et les Moldo-Valaques, par M. Bxxx, p. 118.

²⁹ *Vestnik Nikolai Rozet Roznowan*. Hat ein grosses Vermögen in unbeweglichen Gütern, ari-
stokratische Grundsätze, ist ohne alles administrative Talent, trägt, ausser Achtung, wird von seiner
ehreuzigen Frau und seinem Sekretär geleitet.

³⁰ Hat bisher gar kein offentliches Amt bekleidet, da er nur nach der Fürstenwürde strebt.

³¹ Lebt mit dem Metropoliten in intimer Freundschaft und gehöre zu den Ultras der russischen
Partei » (I. I. Nistor, o. c., pp. 910, 911).

³² Hurmuzaki, XVII, pp. 401, 647; *Bul. Mold.*, 11 Noemvrie 1837, p. 343; *Analele parlamentare*
ale României, VIII, *passim*.

³³ Pe lângă moșiile moștenite dela tatăl și mama sa (vezi la Iordache Rosetti Roznovanu 21/VI,
nota 34) a avut și folosința averii nevestelor sale.

G. Sion, *Suvenire contemporane*, p. 477; R. Rosetti, o. c., I, p. 234.

³⁴ Traiul larg făcea adesea ca socoteliile anului să se încheie cu deficite. Așa, la 8 Ianuarie 1832, îm-
prumută 7429 lei pentru a acoperi deficitul anului precedent când veniturile fuseseră de 75.649 lei,
iar cheltuielile 83.078 (Arh. I., Pachet 143, document 152).

³⁵ A fost nevoit a ipoteca moșia Vorniceni lui Petrașcu Cheșcu pentru 25.000 de galbeni (Arh. I.,
Tr. 1839, op. 2103, dos. 1793).

³⁶ La 19 Martie 1832, scrie din Viena, tatălui său, că venitul nu-i ajunge, are datorii și ar vrea să vândă
moșia Stâncă (Arh. I., Pachet 146, document 30).

³⁷ După o grea boală (*Gazeta de Moldavia*, 22 Mai 1858).

³⁸ *Gazeta de Moldavia*, 26 Mai 1858.

³⁹ Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 153.

⁴⁰ V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, X, B, pp. 365, 369, 378; Arh. I., Pachet 146, doc. 37, 25
Martie 1818.

⁴¹ Hurmuzaki, XVII, p. 401; *Analele parlamentare ale României*, XVI, partea II, pp. 292, 293.

Alecu 18/VII (1798—1853).

Era fiul lui Iordache 21/VI și al Profirei Balș și s'a născut la 30 Noem-
vrie 1798 ¹). S'a căsătorit în 1833 cu Ruxanda Calimachi ²), cu care a
avut doi copii: Gheorghe 15/VIII ³) și Adela 16/VIII ⁴).

O fire cheluitoare, făcând mari datorii, 33,385 de galbeni (sumă
nespun de mare pentru acele vremi) și 13.200 de lei, încă pe când
era nevrăstnic, ceea ce a făcut pe tatăl său să se plângă Domnitorului ⁵).
Ioan Sandu Sturdza Voevod hotărăște (în urma cercetării făcute de
Divan, care propusese că vistiernicul Iordache să plătească datoria),
ca creditorii să rămână păgubași deoarece ei l-au îndreptat pe calea
răului, iar « pe tânăr drept pedeapsă îl vor trimite la mănăstirea Neamțul
să-și ispășească păcatul timp de 40 zile numai cu pâine și cu apă » ⁶).
Afacerea nu s'a terminat așa ușor, pentrucă urma încă judecata cu
unul din creditorii în Noemvrie 1837 ⁷).

Nu a adus însă numai năcazuri bănești tatălui său. Deși de curând căsătorit — în 1833 — avea legături cu o vară a sa, cu care trăia în chip fătăș în 1835⁸⁾. A fost de-a-pururea generos⁹⁾.

Asupra vieții sale publice, avem următoarele știri: căftănit hatman al poliției halé la 4 August. 1827¹⁰⁾, este membru al Divanului domnesc (judecătoresc)¹¹⁾ în 1832 și 1833.

Protestează contra alegerilor din 11 Martie 1836 și din 1842¹²⁾.

În vara 1848, este socotit ca fiind printre cei nemulțumiți de Domn și este sub supraveghere¹³⁾, dar la 20 Decembrie 1848 este vistiernic și aspiră să fie ministru de finanțe¹⁴⁾.

Avea interes pentru instrucție, fiind membru al societății franceze pentru instrucția elementară¹⁵⁾.

A murit la 20 August 1853, după o lungă boală și a fost înmormântat, la Mitropolie, la 22 August 1853¹⁶⁾.

A moștenit dela tatăl său mai multe moșii¹⁷⁾, dintre care a vândut una¹⁸⁾ și a ipotecat alta¹⁹⁾; soția sa a avut de asemenea mai multe moșii de zestre²⁰⁾.

Îscălitura și sigiliul lui Alecu 18/VII. (A. R. Msse XVIII, 86).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, Cond. 22, filele 247—251; Mitrica mănăstirei Dancu arată aceeași dată. Aceeași dată reiese dintr'un document din 19 Mai 1826 (Arh. I., Pachet 143, document Nr. 125), în care se spune că a ajuns la vrâsta legiuirii (a devenit major — 25 ani) la 30 Noembrie 1823. Este greșită deci arătarea (Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 951, fila 914) cum că s'ar fi născut la 10 Noembrie 1798 și ar fi fost botezat la 20 al aceleiași luni.

Arh. I., Pachet 143, document 114; *Id.*, Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 166.

Hărtii Rosetti Roznovanu, Roznov, II, 3 (fișe T.).

²⁾ Arh. I., Pachet XLI, Nr. 35 și 36; *Bul. Mold.*, Nr. 101 din 23 Noembrie 1843, p. 476; *Id.* din 20 Ianuarie 1857, pp. 25, 26; A. D. Xenopol, *Istoria și genealogia casei Callimachi*, p. 194.

Născută în 1808, fusese căsătorită, în 1824, cu Ștefan Catargi, de care a divorțat, recăsătorindu-se în 1833 cu Alecu Rosetti Roznovanu 18/VII. A murit, la 1 Mai 1892, în Cernăuți și este înmormântată la Roznov. (Xenopol, *o. c.*, pp. 194, 195).

A avut ca zestre moșiile Boțârlău (Putna) (A. R. Msse 7, pp. 349—450; *Bul. Mold.*, 10 Martie 1838) și Slobozia-Zorleni (Tutova) (*Bul. Mold.*, 14 Noembrie 1837; 30 Decembrie 1843; 17 Februarie 1844; 20 Aprilie 1844; 11 Mai 1844; 30 Iulie 1844; 28 Septembrie 1852; 24 Aprilie 1860; 25 Septembrie 1862; 9 Mai 1969); A. R. Msse 7, pp. 349—450.

A făcut parte din comitetul de patronaj al Societății Studenților Români din Paris, 1846 (I. C. Filiti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, p. 400).

A dăruit Institutului de fete lucruri și cărți (*Bul. Mold.*, 17 Iunie 1851).

În 1861 a vândut Statului casa din Iași ce aparținuse soțului ei, pe preț de 18.000 galbeni. În această casă a fost așezată Universitatea din Iași (*Mon. Of. Mold.*, 3 Octombrie 1860; 8 Aprilie și 16 Mai 1861).

La venirea Domnitorului Carol în țară, îi telegrafiază și-i urează tot binele pentru fericirea Națiunii (*Mon. Of.*, 21 Mai 1866, p. 488).

- ¹⁾ *Bul. Mold.*, 20 Ianuarie 1857, pp. 25, 26; 9 Mai 1857, p. 150; 7 Iulie 1857, p. 226; Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 10, fila 335; Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1505, fila 31; A. D. Xenopol, o. c., p. 195.
- ²⁾ *Bul. Mold.*, 20 Ianuarie 1857, pp. 25, 26; A. D. Xenopol, l. c.
- ³⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 976—977. Raportul la Domn este un foarte interesant act juridic.
- ⁴⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, filele 976—977.
- ⁵⁾ Hurmuzaki Supl. I, Tom. IV pp. 122, 123.
- ⁶⁾ Vezi plângerea lui Iordache 21/VI la biografia acestuia, nota 24. A. R. Msse 1029, 51.
- ⁷⁾ 30 Septembrie 1831 da unterofițerului Gheorghe Lazarovici, doi țigani, pentru slujba ce i-a făcut (Fundatia Regele Ferdinand, Iași, Acte cumpărate dela Șaraga, Nr. 1142).
- ⁸⁾ 25 Iunie 1833, da 340 lei ca ajutor celor cari au pățimit de focul din acea zi (*Bul. Mold.*, 20 Iulie 1833, pp. 32, 33).
- ⁹⁾ 1845 dăruiește 500 copaci pentru pavarea străzilor din Iași (*Bul. Mold.*, 13 Septembrie 1845, p. 392).
- ¹⁰⁾ 1847, subscrie 35 franci lunar pentru Societatea studenților români din Paris (*Anul 1848*, I, p. 83).
- ¹¹⁾ 1849, dăruiește 10 vaci pentru hrana trupelor rusești (*Bul. Mold.*, 6 Martie 1849, p. 77).
- ¹²⁾ 1849, făgăduiește că va plăti, de atunci înainte, pe lângă cecimile proprietăților sale și pe cele hotărâte asupra locuitorilor de pe moșiile sale (*Bul. Mold.*, 24 Aprilie 1849).
- ¹³⁾ 1850, contribuie cu 648 lei pentru cvartirul trupelor rusești (*Bul. Mold.*, 23 Februarie 1850).
- ¹⁴⁾ 1851, subscrie 740 lei pentru întreținerea pompierilor (*Bul. Mold.*, 20 Mai 1851).
- ¹⁵⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 281.
- ¹⁶⁾ *Albina Românească*, 11 Februarie 1832; *Bul. Mold.*, 3 Decembrie 1833, p. 190.
- ¹⁷⁾ I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, pp. 469—520; A. D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ed. 1893, VI, p. 229.
- ¹⁸⁾ *Anul 1848*, III, pp. 445, 621.
- ¹⁹⁾ *Anul 1848*, V, p. 690.
- ²⁰⁾ I. C. Filitti, o. c., p. 645, nota 8.
- ²¹⁾ *Gazeta de Moldavia*, 24 August 1853. Testamentul său este din 8 August 1853 (*Bul. Mold.*, 20 Ianuarie 1857).
- ²²⁾ Roznovul (Neamt); Faraoni, Valea Mare, Cleja (Bacău); Stăncenii, Untenii-Mănăstireni, Bătrâneștii, Tulburenii, Perilipca (Potoșani); Cioara și Zlatnoaia; vii (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 166; Tr. 1714, op. 1946, dos. 603, filele 482, 483; Arh. I., Pachet 143, documente Nr. 111, 112, 113; A. R. Msse 7, pp. 349—450; *Bul. Mold.*, 15 Iunie 1834; 12 Noembrie 1836; 18 Februarie și 21 Martie 1837; 17 August și 8 Octomvrie 1839; 29 Decembrie 1840, 17 Iunie și 10 Octomvrie 1843; 6 Iulie, 13 Iulie și 14 Septembrie 1844; 21 Ianuarie și 11 Martie 1854.
- ²³⁾ Casa lui din Iași a ars în marelă foc dela 9 August (s. n.) 1844 (I. C. Filitti, o. c., p. 543).
- ²⁴⁾ *Bul. Mold.*, 15 Iunie 1834, p. 296.
- ²⁵⁾ *Bul. Mold.*, 21 Martie 1837, p. 99; 10 Noembrie 1846, p. 496; 9 Mai 1857, p. 150.
- ²⁶⁾ Vezi nota 2, mai sus.

Elena 19/VII (1790 — după 1820).

Era fiica lui Iordache 24/VI și a Ecaterinei Gavriliță Catargi ¹⁾; s'a născut la 23 Mai 1790 ²⁾.

A fost măritată cu Neculai Hrisoverghi către anul 1816 ³⁾, primind ca zestre moșiile Trifăuții (Trifeștii) și Hristina și un loc de casă la Iași ⁴⁾. Acestea le-a vândut, 20 Aprilie 1820, când îi se zice Elena Rosetti ⁵⁾.

¹⁾ Testamentul tatălui ei din 4 Septembrie 1819 (Arhiva din Solești) însemnări pe un ceaslov din Solești; *Uricariul*, VI, p. 220.

²⁾ Însemnare pe un ceaslov din Solești.

³⁾ Însemnare pe un ceaslov din Solești; C. Sion, *Arhondologia Moldovei*, la Neculai Hrisoverghi, acesta ar fi murit pe la 1818; Arh. Al. Hina, Vaslui, 52 (fișe T.).

⁴⁾ Testamentul sus arătat; *Uricariul*, I, c.

⁵⁾ *Uricariul*, I, c. Le-a vândut pe preț de 60.000 lei Mănăstirei Golia. (*Idem*).

Profira 20/VII (după 1790—1811).

Era fiica lui Iordache 24/VI și a Ecaterinei Gavriliță Catargi ¹⁾. A fost măritată, în 1810, cu Petru 12/VII ²⁾, primind ca zestre Făureii, Verdeșani și 10 pogoane vie la Nicorești ³⁾. A încetat din viață în 1811 ⁴⁾, după care a urmat un lung proces de revendicare a zestrei ei de către mama sa ⁵⁾.

¹⁾ Testamentul tatălui ei din 4 Septembrie 1819 (Arhiva din Solești); Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206.

²⁾ Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206; scrisoare din 11 Februarie 1845 (în limba franceză) a mamei sale către consulul rus (Arhiva din Solești); isvod de zestre din 5 Noembrie 1810 (Arhiva din Solești).

³⁾ Testamentul tatălui ei, sus arătat. Isvod de zestre, 5 Noembrie 1810 (Arhiva din Solești).

⁴⁾ Scrisoarea mamei sale din 11 Februarie 1845, sus citată; Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206.

⁵⁾ Arhiva din Solești este plină de hârtii cu privire la acest proces; *Bul. Mold.*, 1 Octombrie 1833, p. 177; 4 Noembrie 1834, p. 465; 10 Octombrie 1835, p. 430; 1 Decembrie 1838, p. 384; 18 Iulie 1843, p. 296; 16 Ianuarie 1844, p. 19; 11 Februarie 1845, p. 52; 1 Aprilie 1845, p. 135; 21 Iunie 1845, p. 239; 9 Septembrie 1845, p. 386. Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206 (întreg dosarul).

Iordache 21/VII (1769—1846).

Era fiul lui Iordache 24/VI și al Ecaterinei Gavriliță Catargi ¹⁾. S'a născut la 30 Martie 1796 ²⁾. A fost căsătorit, în August 1823, cu Ecaterina Sturdza ³⁾, cu care a avut următorii copii: Elena 17/VIII ⁴⁾, Constantin 18/VIII ⁵⁾, Dumitru 19/VIII ⁶⁾, Zoe 20/VIII ⁷⁾, Teodor 21/VIII ⁸⁾.

A fost spătar, (în care calitate a fost ispravnic de Soroca (1808—1810) ⁹⁾, postelnic ¹⁰⁾ și vornic ¹¹⁾. La 31 Octombrie / 12 Noembrie 1844 ia un pașaport pentru a se duce la Lemberg ¹²⁾ spre a-și duce copiii la învățătură acolo ¹³⁾.

A încetat din viață la 10 Ianuarie 1846 ¹⁴⁾, lăsând o avere mai mică ¹⁵⁾ decât cea pe care o moștenise ¹⁶⁾. Avera ce o lăsă a fost prețluită la 24.270 galbeni 3 lei 9 parale, 70 familii țigani (261 suflete), un loc de vie paragină la Nicorești și o bibliotecă de 691 volume ¹⁷⁾.

Sigiliul pe care-l folosea era oblong, cuprindea o tufă cu trei trandafiri, înconjurată de deviza: *Keine Rose ohne Dornen* și având jos inițialele: G. R. ¹⁸⁾ (vezi planșa I, 5).

Iscălitură Iordache 21/VII. (Pe o scrisoare din 2 Februarie 1821 în colecția René Bogdan).

¹⁾ Testamentul tatălui său din 4 Septembrie 1819 (Arhiva din Solești); Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206, fila 11; act din 19 Mai 1824, în Arhiva din Solești; *Bul. Mold.* din 18 Iulie 1843, p. 296.

²⁾ Iorga, *St. Doc.*, XXI, pp. 20, 21; piatra de mormânt din Solești; însemnare într'un ceaslov dela Solești.

³⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1216, filele 94, 95; Judecătoria Iași S. I, Nr. 2884 din 29 Aprilie 1852 (Arhiva din Solești) și *Bul. Mold.*, 19 Iulie 1853, pp. 227, 228; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XLIII; Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, p. 183; Isvod de zestre din August 1823 (130.000 lei), în Arhiva din Solești.

⁴⁾ Născută la 17 Iulie 1800, a încetat din viață la 11 Aprilie 1869 (mormântul ei la Solești). Dominitorul Carol a însărcinat un ofițer să prezinte familiei condoleanțele sale (*Mon. Of.* din 17 Aprilie 1869, p. 459).

⁵⁾ Correspondența, păstrată la Solești, arată cât de strănse erau legăturile între dânsa și copiii săi.

⁶⁾ Hotărârea Nr. 2884 din 29 Aprilie 1852 a judecătoriei ținutului Iași, Secția I (Arhiva din Solești). Însemnare pe un ceaslov din Solești.

⁷⁾ *Idem.*

⁸⁾ *Idem.*

⁹⁾ *Idem.*

¹⁰⁾ *Idem.*

¹¹⁾ *Idem.*

- ⁹⁾ Act din 2 Februarie 1821, în Arhiva René Bogdan din Onești. *Arhivele Basarabiei*, VI, p. 111.
¹⁰⁾ La 28 Aprilie 1842, cu Nr. 1632 Mihai Sturdza V. V. scrie lui Iordache Roset 21/VII « arhi-postelnic » că-l face vel vornic (Arhiva din Solești).
Bul. Mold., 15 Martie 1835, p. 81; 7 Aprilie 1835, p. 110; 27 Iunie 1835, p. 188; 19 Septembrie 1837, p. 286; 7 August 1838, p. 256; 18 Iulie 1843, p. 296 și 14 Noembrie 1843, p. 430.
 Pașaport din 31 Octombrie 1844 (Arhiva din Solești).
¹¹⁾ Actul din nota precedentă; hotărârea judecătorei, Iași, Nr. 2884 mai suscitată.
¹²⁾ Arhiva din Solești. Arh. I. Tr. 1764, op. 2013, dos. 1216, fila 93.
¹³⁾ Constantin 18/VIII și Dimitrie 19/VIII scriu, din Lemberg, părinților lor în anii 1844, 1845, 1846, 1847, 1848 (Arhiva din Solești); Arh. I., l. c.
¹⁴⁾ Iorga, *St. Doc.*, XXI, pp. 20, 21; piatra mormântală din Solești. Arh. 9. l. c.
¹⁵⁾ Actul de împărțeață întărit de judecătoria județului Iași S. I. cu Nr. 2884, din 29 Aprilie 1852 (Arhiva din Solești) și *Bul. Mold.*, 19 Iulie 1853, pp. 227, 228, arată că a lăsat moșiile: Solești cu siliștile (Vaslui), Popeni (Fălcui), Folești (Vaslui) și via la Huși.
¹⁶⁾ Testamentul tatălui său din 4 Septembrie 1819 (Arhiva din Solești).
¹⁷⁾ Împărțeață dela 29 Aprilie 1852 (Arhiva din Solești) și *Bul. Mold.*, 19 Iulie 1853, pp. 227, 228.
¹⁸⁾ Scrisoare a lui din 2 Februarie 1821, în colecția René Bogdan din Onești.

Maria 22/VII (1801—1838).

Era fiica lui Iordache 24/VI și a Ecaterinei Gavrilaș Catargi ¹⁾. S'a născut în 1801 ²⁾.

A fost măritată, pe la 1818, cu Gheorghe Grigoriade, zis și Grigoriu, care și-a schimbat ulterior numele în Romalo ³⁾. A primit ca zestre moșia Culișauca (Culișăuți) și 10 pogoane vie la Nicorești, la Piscul Cerbului ⁴⁾.

A încetat din viață la 15 August 1838 ⁵⁾.

¹⁾ Testamentul tatălui ei din 4 Septembrie 1819 (Arhiva din Solești); Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, fila 154; *Bul. Mold.*, 11 Martie 1843, p. 80; *Mon. Of. Mold.*, 31 Octombrie 1862, p. 949.

²⁾ Pe piatra ei de mormânt se zice că la moartea ei, în August 1838, era de 37 ani (Iorga, *St. Doc.*, XV, 2, pp. 132, 133).

³⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 141, 154; A. R. Msse CXLIV, 14, 47; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 280; *Bul. Mold.*, 11 Martie 1843, p. 80; 24 August 1847, p. 404; 16 Mai 1857, p. 164; 31 Octombrie 1857, p. 305.

⁴⁾ *Romalos*. Putori grecești, și nouă porecliri, cu domnul Scarlat Călimah, au fost venit un gramatic, Iordachi Grigoriu, pe care l-au făcut căminariu, apoi pe la 1818, s'au insurat cu o fată a vornicului Iordachi Roset Pribescu, și l-au făcut spatariu, și au rămas belea și trântor Moldovei.... feciorii lui se poreclis Romalos, iar el și acum Grigoriu, de când s'au mai elinit, își zice Grigoriade ». (C. Sion, *Arhondologia Moldovei*. Ediția Ghibănescu, 1892, p. 310).

⁵⁾ Testamentul tatălui ei, suscitată; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, fila 141; *Bul. Mold.*, 24 August 1847, p. 404.

⁶⁾ Iorga, l. c. zice 17 August 1838, dar, după notele precotului paroh, data de pe piatra de mormânt (Biserica Snt. Ion Gură de Aur) este 15.

Veniamin 23/VII (Sfârșitul secolului XVIII — 1851).

Fiu al lui Constantin 25/VI și al Anastasiei Beldiman ¹⁾.

Și-a făcut studiile acasă ²⁾, la Smirna ³⁾ și a căpătat cultura bisericească mai ales sub oblăduirea Mitropolitului Veniamin Costache ⁴⁾.

Călugarit în 1814 ⁵⁾, a fost pe rând: arhidiacon al mitropoliei Moldovei și Sucevei ⁶⁾, arhimandrit la aceeași mitropolie ⁷⁾, egumen al mănăstirii Doljești ⁸⁾ și episcop de Roman, ales la 2 Februarie 1844 ⁹⁾, în care calitate a păstrat și egumenia mănăstirii Doljești ¹⁰⁾. S'a ocupat de școala de catiheți ¹¹⁾, deși a vrut să hirotonească ca preoți și din acei cari nu urmaseră școli ¹²⁾.

S'a interesat și de mersul instrucțiunii publice ¹³⁾.

În lipsa Mitropolitului prezida Obșnuita Obștească Adunare ¹⁴⁾.

Veniamin 23/VII

(Ștampă — Institutul Albina 1856 — din colecția Sion — Biblioteca
Universității din Cluj)

A fost unul dintre părtașii la mișcarea din 1848¹⁵⁾, adunând în taină la dânsul pe acei cari o pregăteau¹⁶⁾. Din această pricină a fost exilat de Mihai Sturdza la Soveja, unde era ținut în foarte aproape supraveghere¹⁷⁾, iar grija eparhiei sale a fost încredințată arhiereului Chesarie Synadon¹⁸⁾.

Venind Grigore Ghika domn, a fost pus din nou în scaunul episcopal¹⁹⁾. Fiind locțiitor de mitropolit, a miruit pe acest domn²⁰⁾ și a luat parte la diferite ceremonii oficiale²¹⁾.

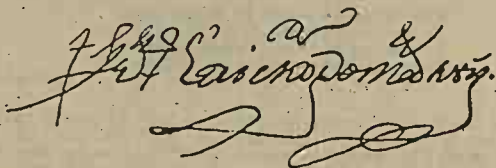
Candidat la scaunul mitropolitan²²⁾ cu toate făgăduințele ce i se făcuseră²³⁾, nu a fost ales²⁴⁾.

Om cult²⁵⁾, era naționalist înfocat²⁶⁾.

A încetat din viață la 14 Iulie 1851, de scârbă, zice-se, că nu a fost ales mitropolit și a fost înmormântat în biserica episcopiei de Roman²⁷⁾.

A avut o avere frumoasă²⁸⁾ și a administrat bine averea mănăstirii Doljești, pentru apărarea căreia a avut multe judecăți²⁹⁾.

Pe averea lui ar fi pus mâna, după încetarea sa din viață, fratele său Scarlat 27/VII, contra căruia familia ar fi scos (după o tradiție rămasă în familie), carte de blestem³⁰⁾.

Îscălitura lui Veniamin 23/VII (*Analele parlamentare ale României*, XVI, partea II, p. XXXIII).

¹⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. LXXXVIII.

Era frate cu Matei 23/VII (Ghibănescu, *o. c.*, XVII, p. 203).

²⁾ Melhisedec, *Cronica Romanului*, II, p. 201.

³⁾ Era elev al școlii din Smirna ca ierodiacon, în care calitate cumpăra prin 1818 două exemplare din Farmacopeia națională grecească (*Rev. Ist.*, IV (1918), p. 115).

⁴⁾ Melhisedec, *l. c.*; Mitropolitul Veniamin Costache a lăsat, prin testamentul său din 20 Martie 1844, mai multe lucruri lui Veniamin Rosetti 23/VII (C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, pp. 63—64).

⁵⁾ « Să se știe când m'am călugărit aici la Sfânta mănăstire Cămpulung la leatul (1)814 și a doua zi m'am făcut anagnost și ipodiacon, iar diacon m'am făcut la Iași în sfântul Neculai cel mic, la Manolache Bals, la leat (1)815 Mart 7 de părintele Vlădica Apamiar și am semnat eu însumi cu mâna mea la anul (1)816 Septemvrie 8 ». « Veniamin ierodiacon ». (Pe un evangheliar grecesc din 1795, azi în proprietatea Colonelului Ștefan Ranette).

⁶⁾ « La 1823 Ianuarie 30, m'am făcut arhidiaconul mitropoliei ». (Insemnare autografă pe același evangheliar).

Melhisedec, *l. c.*; *Monografia mănăstirii și comunei Doljești din județul Roman*, de preotul Ath. Vasilescu, p. 31.

Era arhidiacon la 1 Iunie 1829 (*Albina Românească*, gazetă politico-literară, 1 Iunie 1829); C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 477.

⁷⁾ Melhisedec, *l. c.*

⁸⁾ « La 1829 August 15 m'am hirotonisit arhimandrit și dichiul mitropoliei ». (Insemnare autografă pe același evangheliar).

⁹⁾ « La 1826 Iunie... mi s'au dat mănăstirea Doljești ». (Insemnare autografă pe același evangheliar).

Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 65, fila 592; Tr. 1837, op. 2101, dos. 999 pe 1845.

În 1825 după Ath. Vasilescu (*o. c.*, p. 31); în 1828 după *Bul. Mold.*, din 29 Noemvrie 1834, p. 494.

Analele parlamentare ale României, XII, partea II, p. 21.

¹⁰⁾ Hurmuzaki, XVII, pp. 1007, 1008; *Rev. Ist.*, IX (1923), p. 34; a fost ales cu 85 voturi (contra 20, contra voinței Rusiei (I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic*, p. 530). Pentru confirmare Mihai Sturdza i-a luat 30.000 de galbeni (Filitti, *o. c.*, p. 549). Că Rușii au avut alt candidat și că Veniamin Rosetti 23/VII a dat bani, o spune Duclos într'un raport către Guizot (Hurmuzaki, *l. c.*).

Cu prilejul alegerii sale de episcop, C. Negruzzi scrie următoarele versuri, inedite până acum, aflate în colecția d-lui René Bogdan și date de d-sa Academiei Române:

4 Februar
1844

Pre sfințitului
Episcop de Roman
Veniamin de Rosetti

Precum lucește o rază pe aripele slavei,
Ca steaua când răsare în orizon senin,
Așa lucește astăzi în Clirosul Moldavei
Frumosul, dulce nume a lui Veniamin.

Păstorul cel cucernic pășind la malta treaptă,
Episcopia sfântă văduvă au rămas;
Ea foarte îngrijită când soarte își așteaptă,
Înalță către ceruri tânguitorul glas!

Ce soarte-i pregătește înalta Providență?
Ce viitor așteaptă acel pre-sfânt lăcaș?
Nădejde? bucurie? Sau vre o suferință?
Păstorului ce-o lasă care va fi urmăș?

Urmașul este vrednic! Nobleța îl alege;
Cuvântătoarea turmă alege pe Păstor;
Biserica saltează știind că va culege,
Mântuitoare roduri în timpul viitor...!

Precum lucește o rază pe aripele slavei,
Ca steaua când răsare în orizon senin,
Așa lucește astăzi în Clirosul Moldavei
Frumosul, dulce nume a lui Veniamin!

C. Negruzzi

Nu trebuie uitat că aceiași C. Negruzzi nu avea părere bună de episcopi (*Scrierile lui Constantin Negruzzi*, ed. 1872, vol. I, prefața de V. Alecsandri, pp. XXXVIII, XXXIX).

Dela Veniamin a rămas: un antimis la biserica Sf-tul Gheorghe din Huși (N. Iorga, *St. Doc.*, XVI, p. 256), un act de rânduire a unui dascăl din 1846 (în colecția autorului).

Sultanul îi dă, după recomandarea lui Mihai Sturdza V. V., o înaltă diplomă în Noemvrie 1844 (originalul turcesc cu o traducere grecească la Colonelul Ștefan Ranette).

¹⁰ A egumenit această mănăstire 26 de ani (Ath. Vasilescu, o. c., p. 31); Ath. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 33 pe anul 1833; *Bul. Mold.*, 8 Martie 1836, p. 3 (171); 16 August 1836, p. 441; 11 Octomvrie 1836, p. 495; 17 Aprilie 1841, p. 176; 14 Mai 1844, p. 155.

¹¹ Melchisedec, o. c., II, pp. 204, 205; Ath. Vasilescu (o. c., p. 32) spune că întâi a închis-o și că apoi a deschis-o spre a fi pe plac Mitropolitului Veniamin și pentru că trăgea folos din aceasta.

Prin testament, Mitropolitul Veniamin Costache (C. Erbiceanu, o. c., pp. 63, 64) amintește lui Veniamin Rosetti 23/VII, că i-a făgăduit să facă un seminar la Doljești.

¹² Melchisedec, o. c., II, pp. 205, 207, 208; Ath. Vasilescu, l. c.; *Bul. Mold.*, 1 Ianuarie 1850, p. 3.

¹³ Melchisedec, o. c., II, p. 201; I. C. Filitti, o. c., p. 602; *Bul. Mold.*, 31 Iulie 1847, p. 356; *Albina Românească*, 14 Februarie 1840.

¹⁴ Dela 12 la 28 Ianuarie 1847; dela 21 Februarie la 14 Martie 1847; dela 20 Ianuarie la 16 Martie 1848 (*Analele parlamentare ale României*, XIV, partea II, pp. 298 sqq).

¹⁵ *Anul 1848* IV, p. 493, unde se arată că episcopul Veniamin Rosetti 23/VII prezisese că nu se putea ca poporul Moldaviei să mai sufere tirania, ci se va scula și el contra tiranilor; Melchisedec, o. c., II, p. 206.

¹⁶ Ath. Vasilescu, o. c., p. 33.

¹⁷ Melchisedec, l. c.; Ath. Vasilescu, l. c.; *Anul 1848*, III, pp. 552, 737; IV, pp. 313, 359; I. C. Filitti, o. c., p. 661.

Exilul său a ținut 11 luni și i-a sdruncinat sănătatea (*Albina Românească*, 14 Iulie 1849).

¹⁸ *Anul 1848*, IV, p. 313; Melchisedec, l. c.; *Bul. Mold.*, 12 Septemvrie 1848, p. 293.

¹⁹ Melchisedec, o. c., II, p. 207; *Bul. Mold.*, 23 Februarie 1850, p. 63; Ath. Vasilescu, o. c., p. 33.

²⁰ *Bul. Mold.*, 6 Octomvrie 1849, pp. 323, 324; *Albina Românească*, 2 Octomvrie 1849.

²¹ *Bul. Mold.*, 29 Iunie 1850, pp. 201, 202; a preșdat divanul obștesc al Moldovei (*Analele parlamentare ale României*, XVI, partea II, p. 29).

²² Melchisedec, o. c., II, p. 218; *Manualul administrativ al Principatului Moldovei*, II, pp. 434, 435.

²³ Ath. Vasilescu, l. c.; *Manualul administrativ al Principatului Moldovei*, l. c.

²⁴ Melchisedec, o. c., II, pp. 218, 210; Ath. Vasilescu, l. c.; *Manualul administrativ al Principatului Moldovei*, l. c.; ziarul *Zimbrul*, 12 Februarie 1851; *Gazeta de Moldavia*, 12 Februarie 1851.

²⁵ Melchisedec, o. c., II, p. 218.

²⁶ Avea cărți pe care le împrumutase fratelui său Scarlat 27/VII (C. Erbiceanu, o. c., p. 414).

²⁷ Cum a dovedit-o în 1848.

²⁸ Melchisedec, o. c., II, p. 219; Ath. Vasilescu, l. c.; ziarul *Zimbrul*, 16 Iulie 1851; *Gazeta de Moldavia*, 16 Iulie 1851.

²⁹ Lucrurile sale personale s'au vândut la mezat (*Bul. Mold.*, 3 Februarie 1852, p. 39).

Ilinca 26/VII

(După o fotografie procurată de d-l N. E. Ghika-Budești)

²⁸⁾ Hurmuzaki, XVII, pp. 1007, 1008. A împrumutat pe mulți cu bani: *Bul. Mold.*, 6 Octombrie 1835, p. 412; 29 Iunie 1839, p. 207; 10 August 1839, p. 256; 10 Martie 1840, p. 79; 4 Aprilie 1840, p. 105; 11 Mai 1841, p. 208; 9 Iulie 1842, p. 225; 7 Februarie 1843, p. 42.

²⁹⁾ Citațiile din *Bul. Mold.*, din nota 9 mai sus și *Bul. Mold.*, 18 August 1835, p. 267; 17 Octombrie 1835, p. 443; 24 Octombrie 1835, p. 1; 16 Ianuarie 1836, p. 32; 16 Februarie 1836, p. 83; 30 Aprilie 1836, p. 282; 30 Septembrie 1837, p. 308; 6 Iulie 1841, p. 292.

A dăruit mănăstirii un clopot (Ath. Vasilescu, o. c., p. 44), iar schitului Giurgenii o parte din moșia Averești (Roman) (*Bul. Mold.*, 14 Octombrie 1848, p. 331).

³⁰⁾ Informație dată de Lascar Rosetti 19/IX, la 10 Noembrie 1933, dar pe care nu am putut-o adevări, deși am cerut parohului respectiv copie de pe acea afurisenie; aceasta nu s'a găsit.

Ghenadie 24/VII (Către finele secolului XVIII — 1825).

Fiu al lui Constantin 25/VI și al Anastasiei Beldiman ¹⁾. Călugărit și-a făcut studiile în Răsărit ²⁾. A luat parte, în 1821, la acțiunea contra Eteriștilor, fiind trimis, în primăvara acestui an, împreună cu Teodor Balș cu arzul boierilor moldoveni la pașa din Silistra ³⁾. A fost prins, la întoarcere, de Eteriști și închis la Trei Sfetitele (Iași), de unde a scăpat cu greu ⁴⁾. Egumen al Mănăstirii Slatina (Suceava) ⁵⁾, avea întâlniri, la Zvorâștea (Dorohoi) cu boierii trecuți în Bucovina, unde se puneau la cale ridicarea satelor și pornirea asupra Eteriștilor ⁶⁾.

A încetat din viață în 1825 ⁷⁾.

¹⁾ Era frate cu Veniamin 23/VII, Matei 28/VII și Alexandru 29/VII (Fundăția Ferdinand, Iași, XIX, 274, 275) și cu Scarlat 27/VII (Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2941, fila 109).

²⁾ A plecat la aceste studii imediat după 14 Martie 1816 (Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2941, fila 109).

³⁾ I. C. Filitti, *Framântări politice și sociale în principatele române dela 1821 la 1828*, pp. 61, 62.

⁴⁾ I. C. Filitti, l. c.

⁵⁾ « Acest clo(pot): s'au vărsat pen(tru) mănăstirea Slatina, în igumenie Sfinți(e) Sale chir Ghenadie Roset ierohirix și arhimandrit, 1825 » (Iorga, *St. Doc.*, XV, p. 51).

⁶⁾ *Analele Academiei Române*, Seria II, Tom. VIII, Seria II, p. 123; Drăghici, *Istoria Moldovei*, pp. 117—121; Beldiman, *Eterii*; Artur Gorovei, *Monografia orașului Botoșani*, p. 21.

⁷⁾ Fundăția Ferdinand, Iași, XIX, 274, 275.

Maria-Paraschiva 25/VII (? Fine sec. XVIII — prima parte a sec. XIX).

Fiica lui Constantin 25/VI și a Anastasiei Beldiman ¹⁾. A fost măritată cu Scarlat Krupenski ²⁾.

¹⁾ Arborele genealogic din biserica dela Roznov.

²⁾ A. R. *Mem. S. Lit.*, Seria III, Tom. VI, p. 169, nota 3.

Ilinca 26/VII (? Fine sec. XIX — după 1853).

Fiică a lui Constantin 25/VI și a Anastasiei Beldiman ¹⁾. Măritată cu N. Ghika Budești ²⁾.

¹⁾ Adevărîța a ei din 7 Aprilie 1853, în care arată că era soră cu Veniamin 23/VII și cu Scarlat 27/VII (în colecția colonelului Ștefan Ranette).

Bărbatul ei fiind cumnat cu episcopul Veniamin Rosetti 23/VII, ea-i era soră (Ath. Vasilescu, *Monografia mănăstirii și comunei Doljești din județul Roman*, p. 27).

²⁾ Ath. Vasilescu, l. c.; adevărîța de mai sus.

Scarlat 27/VII

(? 1790—1865).

Fiu al lui Constantin 25/VI și al Anastasiei Beldiman ¹⁾. A fost căsătorit cu Ecaterina Lefter ²⁾, cu care a avut următorii copii: Caterina 22/VIII, Ștefan 23/VIII, Alexandru 24/VIII, Scarlat 25/VIII și Zoe 26/VIII ³⁾.

Făcut comis de Ioniță Vodă Sturdza la 9 Februarie 1823 ⁴⁾, e numit agă la 28 Ianuarie 1828, (boierie în care-l găsim până la Mai 1843 ⁵⁾, ispravnic de Vaslui în Ianuarie 1829 ⁶⁾, ispravnic de Roman în 1833 ⁷⁾, 1834 ⁸⁾ și 1835 ⁹⁾, căminar și spătar în 1838 ¹⁰⁾, în divan la 1842 ¹¹⁾, deputat în 1843 ¹²⁾ și 1844 ¹³⁾, vornic cu începere din Iunie 1843 și până în anul 1858 ¹⁴⁾. A luat parte la mișcarea din 1848, după care i s'a interzis reîntrarea în țară și apoi îi s'a hotărît a sta la una din moșiile din Fălciu ¹⁵⁾. În Ianuarie 1850 a fost numit director al departamentului din năuntru ¹⁶⁾. În 1851 a fost la Viena ¹⁷⁾. În Iulie 1856 a fost numit ministru al finanțelor ¹⁸⁾. La 2 Septembrie 1858 a fost ridicat la randul de logofăt ¹⁹⁾.

A luat parte la luptele pentru unire fiind partizan al beizadelei Gr. M. Sturdza ²⁰⁾.

Ii plăcea să citească ²¹⁾.

A încetat din viață la 25 Octombrie 1865 ²²⁾.

Ca avere a avut moșiile: Averești (Fălciu) ²³⁾, Ghidișanii (Fălciu) ²⁴⁾, Păhneștii (Fălciu) ²⁵⁾, Plopii (Fălciu) ²⁶⁾, Roșiorii (Fălciu) ²⁷⁾, Stroeștii (Fălciu) ²⁸⁾, Todireni (Fălciu) ²⁹⁾. A cumpărat ³⁰⁾ și schimbat diferite terenuri ³¹⁾.

A avut casă în Iași ³²⁾ și în Huși ³³⁾.

De altfel pare a fi fost om priceput în afaceri. Așa ia cu arendă moși ³⁴⁾, ia cu arendă oțcupul rachiului orașului Roman, pe 6 ani ³⁵⁾, a luat bani cu împrumut ³⁶⁾, dă bani cu împrumut ³⁷⁾.

La moartea fratelui său episcopul Veniamin 23/VII, ar fi pus mâna (după o tradiție rămasă în familie) pe averea acestuia, ceea ce ar fi făcut ca familia să scoată carte de blestem contra sa ³⁸⁾.

Ara cu a hay pa

Îscălitura lui Scarlat 27/VII. (*Analele parlamentare ale României*, XII, partea II, p. VI și XIV, partea II, p. XXVII).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 55, fila 400 și dos. 64 filele 68, sqq și 130; Tr. 1764 op. 2013, dos. 2637, fila 183; *Bul. Mold.*, 10 Decembrie 1842, p. 423; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. 174; XXV, p. LXXVIII.

Era frate cu episcopul Veniamin Rosetti 23/VII (*Albina Românească*, 14 Iulie 1849).

Era frate cu Ghenadie 24/VII (Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2941, fila 109).

²⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1878, fila 245 și dos. 2637, fila 183. Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XXV, p. LXXVIII. După o notă a colonelului Ștefan Ranette, ea ar fi fost fiica mitropolitului Meletie Brandaburu.

Căsătoria trebuie să fi avut loc prin 1830, căci al doilea fiu Ștefan 23/VIII s'a născut la 18 Ianuarie 1833 (piatra lui de mormânt).

Scarlat 27/VII
(Colecția Colonel Ștefan. Ranette)

³⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2637, fila 183 și dos. 1878, filele 146, 245 și dos 2941, fila 112; informație dată autorului, la Iași, la 10 Noemvrie, 1933, de Lascar 19/IX, nepotul său de fiu; scrisoare din 15 Ianuarie următor a Mariei 17/IX, nepoata sa de fiu; Rosetti Roznovanu, Balași (fișe T.). Gh. Ghibănescu, o. c., XXV, p. XLIV.

⁴⁾ *Cercedări istorice*, IV, partea II, p. 31; Gh. Ghibănescu, o. c., X, p. 267.

⁵⁾ Gh. Ghibănescu, o. c., X, p. 283; G. Ungureanu, *Familia Sion*, p. 27; *Bul. Mold.*, 20 Iulie 1833, p. 31; 26 Noemvrie 1833, p. 183; 11 Martie 1834, p. 192; 15 Martie 1835, p. 83; 7 Aprilie 1835, p. 111; 22 August 1835, p. 291; 29 August 1835, p. 331; 19 Iulie 1836, p. 4(410); 11 August 1838, p. 262; 3 Septemvrie 1839, p. 284; 9 Ianuarie 1841, p. 9; 14 Ianuarie 1843, p. 15; 23 Mai 1843, p. 204.

⁶⁾ G. Ungureanu, l. c.

⁷⁾ *Bul. Mold.*, 26 Noemvrie 1833, p. 183.

⁸⁾ *Bul. Mold.*, 11 Martie 1834, p. 192.

⁹⁾ Pitac din 13 Noemvrie 1835 în colecția colonelului Ștefan Ranette.

¹⁰⁾ La data de 8 Februarie 1838 (Gh. Ghibănescu, o. c., XXV, pp. 201, 205.

¹¹⁾ *Bul. Mold.*, 14 Ianuarie 1843, p. 15.

¹²⁾ Gh. Ghibănescu, *Cuzeții*, p. CCLVIII; *Albina Românească*, 26 Aprilie 1842.

¹³⁾ *Bul. Mold.*, 13 August 1844, p. 274; Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, p. 266.

¹⁴⁾ *Bul. Mold.*, 17 Iunie 1843, p. 256; 10 Februarie 1844, p. 46; 13 August 1844, p. 274; 23 August 1845, p. 351; 20 August 1846, p. 30; 30 Decemvrie 1848, p. 416; 31 Martie 1849, p. 106; 23 Iunie 1849, p. 201; 30 Iunie 1849, p. 212; 8 Ianuarie 1850, p. 11; 29 Ianuarie 1850, p. 33; 19 Noemvrie 1850, p. 368; 28 Iunie 1851, p. 204; 12 August 1851, p. 63; 18 Noemvrie 1851, p. 199; 28 Februarie 1852, p. 65; 3 Aprilie 1852, p. 104; 5 Iunie 1852, p. 176; 28 Mai 1853, p. 168; 10 Noemvrie 1855, p. 354; 10 Mai 1856, p. 152; 22 Iulie 1856, p. 233; 10 Octomvrie 1857, p. 359; 3 Aprilie 1858, p. 4.

¹⁵⁾ Arh. I., Condicta 23, Tr. 166.

¹⁶⁾ *Anul 1848*, I, p. 395; II, pp. 337, 443, 444; *Acte și Doc.*, VII, p. 1099. La 14 Aprilie 1849, ministrul din lăuntru scrie ispravnicului ținutului Falcu (cu No. 8348) că Șcarlat Rosetti nu are voie a vizita sau a avea ori ce comunicare cu cei cari sunt supuși domiciliului forțat. La 16 Aprilie 1849 ispravnicul comunică ordinul No. 8348 lui Șcarlat Rosetti. (N. Iorga *Despre revoluția dela 1848 în Moldova* p. 35, No. LIX și LX).

¹⁷⁾ *Bul. Mold.*, 29 Ianuarie 1850, p. 33; *Gazeta de Moldavia*, 30 Ianuarie 1850.

Și-a dat demisia în Februarie 1851 (ziarul *Zimbrul*, 15 Februarie 1851).

¹⁸⁾ *Bul. Mold.*, 18 Noemvrie 1851, p. 199.

¹⁹⁾ *Bul. Mold.*, 22 Iulie 1856, p. 233; *Gazeta de Moldavia*, 5 Noemvrie 1856; *Acte și Doc.*, III, pp. 674, 700.

²⁰⁾ Arh. I., Pachet 145.

²¹⁾ *Acte și doc.*, VII, pp. 955, 1262.

²²⁾ Imprumut. cărți dela fratele său Veniamin 23/VII (C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 414).

²³⁾ Arh. I., Dosar din 1865 al tribunalului Vaslui, p. 523.

²⁴⁾ A. R. Msse 7, pp. 349, 350; Arh. I., Condicta K, Nr. 346, pp. 264 sqq.; *Bul. Mold.*, 3 Aprilie 1852, p. 104; 5 Iunie 1852, p. 176; 28 Mai 1853 p. 168.

²⁵⁾ *Bul. Mold.*, 3 Aprilie 1858, p. 4; 24 Mai 1859, p. 215.

²⁶⁾ *Idem*; *Bul. Mold.*, 10 Octomvrie 1857. A cumpărat-o la 19 Februarie 1847 pe 14.000 de galbeni dela vornicul Costache Aslan (adeverire în colecția colonelului Ștefan Ranette).

²⁷⁾ A. R. Msse 7, pp. 349—450; *Bul. Mold.*, I. c.

²⁸⁾ A. R., I. c.; *Bul. Mold.*, 3 Aprilie 1852, p. 104; 10 Octomvrie 1857, p. 359; 5 Iunie 1852, p. 176; 28 Martie 1853, p. 168.

²⁹⁾ *Bul. Mold.*, 4 Ianuarie 1861, p. 295; Arh. I., Pachet 145, document din 22 Noemvrie 1860. La Stroești avea așezarea unde locuia (scrisoare a nepoatei sale de fiu Maria 17/IX, din 15 Ianuarie 1934).

³⁰⁾ *Bul. Mold.*, 3 Septemvrie 1856, p. 372.

³¹⁾ *Bul. Mold.*, 22 August 1835, p. 291; mai multe documente de asemeni cumpărări în colecția colonelului Ștefan Ranette.

³²⁾ *Bul. Mold.*, 30 Decemvrie 1848, p. 416.

³³⁾ Casa care poartă numărul 42 azi (informație dată de nepotul său de fiu Lascar 19/IX, la 14 Noemvrie 1933).

³⁴⁾ Pe care a vândut-o în 1845 pe 480 galbeni (*Bul. Mold.*, 20 Ianuarie 1846, p. 30).

³⁵⁾ *Bul. Mold.*, 31 Martie 1849, p. 106.

³⁶⁾ *Bul. Mold.*, 23 August 1845, p. 351.

³⁷⁾ *Bul. Mold.*, 17 Iunie 1843, p. 256; 14 Noemvrie 1850, p. 368; 28 Februarie 1852, p. 65 10 Noemvrie 1855, p. 354.

³⁸⁾ *Bul. Mold.*, 8 Ianuarie 1850, p. 11; 28 Iunie 1851, p. 204; 10 Mai 1845, p. 152.

³⁹⁾ Informație dată de nepotul său de fiu Lascar 19/IX, la 10 Noemvrie 1833.

Dar o adeverință a surorii sale Hinea Ghika 26/VII din 7 Aprilie 1853 (colecția colonelului Ștefan Ranette) arată că deoarece fratele Veniamin 23/VII făgăduise Hlenei să-i înzestreze fiicele, față fiind Șcarlat 27/VII, acesta i-a dat suma de 3000 de galbeni făgăduită de Veniamin 23/VII.

Matei 28/VII (? 1790/I —1830).

Fiu al lui Constantin 25/VI și al Anastasiei Beldiman ¹⁾. A fost căsătorit cu Smaranda Miclescu ²⁾, cu care a avut două fiice: Profira 27/VIII și Anastasia 28/VIII ³⁾.

Comis în 1817⁴⁾, spătar din Septemvrie 1823, până la Mai 1826⁵⁾ și apoi hatman⁶⁾.

A încetat din viață la 17 Iulie 1830⁷⁾.

Proprietar apurig la câștig și cu purtări rele față de locuitori⁸⁾, a avut moșiile: Frenciuții (Vaslui)⁹⁾, Drăcenii (Fălciu)¹⁰⁾, Ivăneștii (Fălciu)¹¹⁾, Șopârlenii (Fălciu)¹²⁾, părți din Păhnești și Ghidișanii (Fălciu)¹³⁾, alte pământuri¹⁴⁾, iar ca zestre moșia Poiana (Tecuci)¹⁵⁾.

¹⁾ Fundația Ferdinand, Iași, Pachet XXII, Nr. 120; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XLIX; XXV, p. LXXXVIII.

Era frate cu Veniamin 23/VII (Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XVII, p. 203).

²⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 3, fila 206 și dos. 55, fila 574; A. R. Misse CXXXVI, 123, 124, 139; CXLII, 16; CXLIII, 12; Iorga, *Inscripții din bisericile României*, II, p. 116; M-rea Neamț, Tg. Neamț, 3021 (fișe T.); Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XVII, p. XLIX; XXV, p. 204.

³⁾ Arh. I., Lit. R., dos. 205; Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, fila 574.

⁴⁾ Documentul din Fundația Ferdinand, suscitată.

⁵⁾ Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 950, fila 301; Gh. Ghibănescu, *o. c.*, X, pp. 179, 182, 183, 280; M-rea Neamț, Tg. Neamț, 3021 (fișe T.).

⁶⁾ Numit hatman al Prutului halé la 23 Mai 1826 (Gh. Ghibănescu, *o. c.*, X, p. 280); Gh. Ghibănescu, *o. c.*, X, pp. 263, 277, 281; XVII, pp. 159, 160, 162—167, 172; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 3, fila 206; Iorga *St. Doc.*, XXI, p. 211; C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 285.

⁷⁾ Arh. I., Lit. R., dos. 205; Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, fila 574.

⁸⁾ Gh. Ghibănescu, *o. c.*, X, pp. LXVI, LXVII.

⁹⁾ Fundația Ferdinand, Iași, Pachet XVI, 140; *Bul. Mold.*, 12 Martie 1836, p. 178; Gh. Ghibănescu, *o. c.*, X, pp. 179, 182, 183, 184, 188, 190, 255.

¹⁰⁾ Fundația Ferdinand, Iași, Pachet XIX, 294, 295; Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XVII, p. 182; XXV, pp. 199, 201, 203, 204.

¹¹⁾ Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 250, fila 301; Arh. I., Pachet XLII, 36.

¹²⁾ Gh. Ghibănescu, *o. c.*, XXV, pp. LXVIII, LXXVIII, LXXIX, 169—173, 189, 196, 198.

¹³⁾ A. R. Misse 7, pp. 349—450; *Bul. Mold.*, 3 Mai 1836, p. 287; 14 Decemvrie 1839, p. 399.

¹⁴⁾ *Bul. Mold.*, 7 Iulie 1835, p. 194.

¹⁵⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 3, fila 206.

Alecu 29/VII (1795—1837).

Fiu al lui Constantin 25/VI și al Anastasiei Beldiman¹⁾, născut la 19 Ianuarie 1795²⁾ A fost căsătorit cu Profira Miclescu³⁾.

Ca boierii a avut acele de comis⁴⁾ și de agă⁵⁾; cu acest rang a fost mădular al Divanului Țării-de-sus⁶⁾.

A avut o carieră politică scurtă dar foarte activă, fiind mereu în opoziție. În iarna 1824, a fost trimes de boierime, împreună cu alți boieri, la Poartă, spre a protesta contra Domnitorului Ioniță Sandu Sturza⁷⁾. Au fost arestați de pașa de Silistra și ținuți închiși, în diferite cetăți de pe Dunăre, un an⁸⁾.

În 1830 a subscris pentru întemeierea muzicii militare⁹⁾.

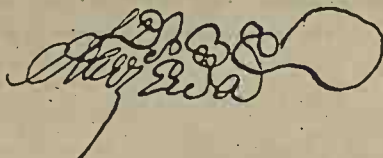
În 1833 a fost pus, împreună cu aga T. Ghika, în capul corpului de arnăuți, înființat pentru asigurarea ordinii¹⁰⁾.

A fost deputat în Obișnuita Obștească Adunare a Moldovei din 1835—1836¹¹⁾, în care a făcut diferite propuneri¹²⁾, dar mai ales a făcut opoziție, refuzând chiar de a mai lua parte la ședințele adunării¹³⁾, ceea ce a dus la un conflict acut cu Domnul și la intervenția consului rus¹⁴⁾.

Comisul Leonte Radu l-a arătat ca autor al proiectului de reformă constituțională¹⁵⁾.

A încetat din viață la 10 Ianuarie 1837¹⁶⁾ și este înmormântat în partea stângă a bisericii Tâlpăleri din Iași¹⁷⁾.

A fost proprietarul moșiei Stroești (Fălcui)¹⁸⁾ și a avut multe datorii¹⁹⁾, din care unele rămăsesse neplătite la încetarea sa din viață²⁰⁾.

Încalțura lui Alecu 29/VII. (*Analele parlamentare ale României*, vol. V, p. 514).

¹⁾ Era frate cu Veniamin 23/VII și cu Scarlat 27/VII (Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 610, filele 102—105 și 111—114; Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 76, fila 540 și următoarele; pachet 144, document din 23 Iunie 1838).

Era frate cu Scarlat 27/VII (Arh. I., Pachet 145, document din 20 Mai 1839; Pachet 144, document din 23 Mai 1839).

Era frate cu: Veniamin 23/VII, Maria-Paraschiva 25/VII, Ilinca 26/VII, Scarlat 27/VII, Matei 28/VII (A. R. Msse 3384, fila 84).

²⁾ Piatra de mormânt (vezi nota 16 mai jos).

³⁾ Arh. I., Tr. 1750, op. 1934, dos. 781; Tr. 1349, op. 1501, dos. 610, filele 102—105, 111—114; Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 76, fila 540 și următoarele Arh. I., Pachet 144, documente din 23 Iunie 1838 și 28 Iunie 1839.

⁴⁾ V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, X, B, p. 491; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 270.

⁵⁾ Gh. Ghibănescu, *l. c.*; Hurmuzaki, Supl. I, vol. IV, p. 29; Supl. I, vol. V, p. 107; *Albina Românească*, 18 Septembrie 1830; 24 Ianuarie 1837; *Analele parlamentare ale României*, III, partea II, pp. IV, 3, 13, 14, 178, 179; VI, pp. 718 sqq.; *Uricariul*, VIII, pp. 162—164; I. C. Filitti, *Principatele române dela 1828 la 1848*, p. 257; același, *Domniile române sub regulamentul organic, 1834—1848*, pp. 459, 464, 510; *Bul. Mold.*, 20 Iulie 1833, p. 31; 25 Octombrie 1834, pp. 453, 454; 15 Martie 1835, p. 82; 7 Aprilie 1835, p. 110; 2 Iunie 1835, p. 160; 19 Iulie 1836; 7 Decembrie 1841.

⁶⁾ *Bul. Mold.* Nr. 5 din 1833, p. 15.

⁷⁾ Hurmuzaki, Supl. I, Vol. IV, pp. 29, 36, 37, 59—61; G. Ungureanu, *Familia Sion*, p. 35; *T. Codrescu*, revistă istorică, An. IV, Nr. 3, pp. 43, 44.

⁸⁾ Hurmuzaki, Supl. I, Vol. IV, p. 36; Hurmuzaki, XVI, p. 1170.

⁹⁾ *Albina Românească* pe anul 1830, p. 307.

¹⁰⁾ I. C. Filitti, *Principatele române dela 1828 la 1834*, p. 257.

¹¹⁾ *Analele parlamentare ale României*, III, partea II, pp. IV, 3, 13, 14, 178, 179; VI, 718—783; Hurmuzaki, XVII, pp. 591, 609, 659; Supl. I, partea V, pp. 149, 197, 296.

¹²⁾ Pentru regularea slujbașilor volnici (*Analele parlamentare ale României*, III, partea II, pp. 13, 14, 178, 179).

Făcea parte din comisia pentru examinarea noii redactări de dat regulamentului organic și din acea pentru examinarea socotelilor (Hurmuzaki, Supl. I, partea V, p. 197).

¹³⁾ *Analele parlamentare ale României*, VI, pp. 718—785; Hurmuzaki, Supl. I, partea V, pp. 296, 310—313, 476, 478; *Uricariul*, VIII, pp. 162—164; I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic, 1834—1848*, p. 467.

¹⁴⁾ Hurmuzaki, XVII, pp. 579, 591, 609; Supl. I, partea V, p. 296.

Mihai Sturdza îl descrie în colorii negre, pătimăș (Hurmuzaki, Supl. I, partea V, p. 296).

¹⁵⁾ Leonte Radu scrie din Sculeni, la 19 Noembrie 1839, lui Alecu Ghika, că acel proiect i-a fost dictat de aga Alecu Rosăt 29/VII, cu un an și mai bine înaintea morții acestuia (Hurmuzaki, Supl. I, partea VI, p. 144).

¹⁶⁾ Arh. I., 1349, op. 1501, dos. 610, filele 102—105, 111—114; Tr. 1750, op. 1934, dos. 781 (ambele aceste izvoare arată data de 10 Ianuarie 1837); *Albina Românească*, din 24 Ianuarie 1837, arată că a murit în săptămâna precedentă.

Piatra lui de mormânt a văzut-o d-l Iorga, care spune (*St. Doc.*, XV, (2), p. 186, Nr. 505), vorbind de biserica Tâlpăleri-Iași: «piatră roasă a lui Aga Alecu Roset, 1837».

Gh. Ghibănescu, în *Biserica Tâlpăleri* (Iași 1934), dă textul de pe piatra de mormânt ca fiind (pp. 52/53):

« Aici în al morții sin
Zace Aga Alecu Roset,
Aici rudele în bocet
Îndreptează a lor suspin.
Aici patria jehlește
Ce aici odihna sfântă
Inima lui rece apusă
Pentru dânsul inferbântă,
Inima ce-l cunosuse.
Născut 1795 Ianuar 19
Săvârșit la 1837 Iuni 10 »

Luna Iuni este o greșeală de cetire, luna decesului fiind Ianuarie, cum se arată de documentele de mai sus.

¹⁷⁾ Iorga, *l. c.*

¹⁸⁾ Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 610, filele 102—105, 111—114; Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 76, fila 540 și următoarele; Pachet 145, act din 20 Mai 1839; *Bul. Mold.*, Supl. II, la Nr. 51 din 28 Iunie 1836, p. 2 (389).

¹⁹⁾ Arh. I., Pachet 145, act din 20 Mai 1839; *Bul. Mold.*, 1 August 1835, p. 224; 16 August 1836, p. 440; 27 Mai 1837, p. 172; 14 Mai 1839, p. 155; 5 Octombrie 1839, p. 318; 17 Noembrie 1840, p. 356.

²⁰⁾ Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 610, filele 102—105, 111—114; Arh. I., Pachetele 144 și 145.

Alecu 30/VII (După 1801—1837).

Fiu al lui Ioniță 26/VI și al Zamfirei Manu ¹⁾ născut după 1801 ²⁾. Era încetat din viață în Septembrie 1837 ³⁾.

¹⁾ Testamentul tatălui său Ioniță 26/VI (Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, filele 237, 238).

²⁾ Părinții s'au căsătorit în 1801. Vezi la Ioniță 26/VI, nota 3.

³⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 6, fila 78.

Vasile 31/VII (c. 1808—1853).

Fiu al lui Ioniță 26/VI și al Zamfirei Manu ¹⁾. S'a născut după 1801, probabil pe la 1808 sau 1809 ²⁾. A fost căsătorit de două ori: 1) în 1830 cu Catrina Negri ³⁾, cu care a avut o fiică Smărăndița 29/VIII ⁴⁾; au divorțat ⁵⁾; 2) cu Elena Darie ⁶⁾.

Risipitor ⁷⁾, pasionat ⁸⁾, având un deosebit farmec ⁹⁾, nu a jucat vreun rol politic ¹⁰⁾. Ca boierie a avut acele de agă ¹¹⁾ și de vornic ¹²⁾.

A murit la începutul anului 1853, la Dărmănești (Neamț) ¹³⁾.

Ca avere a avut moșia Pribești ¹⁴⁾ și 10 hectare vie la Nicorești ¹⁵⁾.

Iscălitură Vasile 31/VII. (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 23, fila 337).

¹⁾ Testamentul tatălui său din 25 Februarie 1810 (Arh. I., Tr. 1349, op. 1501, dos. 566, filele 237 și 248); testamentul mamei sale, 13 Decembrie 1856 (*Bul. Mold.*, 3 Februarie 1857, pp. 42, 43; Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 9, filele 321—322; *Id.*, Tr. 1750, op. 1084, dos. 788, anul 1843; *Id.*, Tr. 1765, op. 2014, dos. 6, fila 78, dos. 20, filele 131, 132, dos. 23, fila 337; *Id.*, pachet 145, document din 5 Martie 1841; *Bul. Mold.*, 26 Noembrie 1836, p. 542; 17 Iulie 1839, p. 228; 1 Februarie 1840, p. 35; 23 Mai 1840, p. 159; 2 Martie 1841, p. 91; 6 Aprilie 1841, p. 152; 18 Septembrie 1841, pp. 388, 389; 25 Septembrie 1841, p. 398; 28 Februarie 1854, p. 65).

²⁾ În 1832 și la 13 August 1833 iscălesc alături de dânsul și epitropii, deci nu era major (nu avea 25 ani) (Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 9, filele 321—322). Părinții săi s'au căsătorit în 1801.

³⁾ Mitropolia Iași, Condica XII, Nr. 7; *Bul. Mold.*, 13 Septembrie 1936, p. 474; 4 Februarie 1843, p. 39.

⁴⁾ Testamentul lui Vasile 31/VII, tatăl ei — publicat în *Bul. Mold.*, 26 Februarie 1853, p. 67; *Bul. Mold.*, 23 Mai 1840, p. 159; 22 Martie 1856, p. 43.

⁴⁾ Încă din 1836, Catinca Rosetti este nevoită a lua măsuri pentru a-și asigura zestrea de 1000 galbeni (*Bul. Mold.*, 13 Septembrie 1836, p. 474).

La 4 August 1840 Vasile 31/VII scrie din Viena Catincai care se afla, cu copila sa, la Paris, fi cere a se întoarce și a ierta trecutul (Arhiva din Tețcani).

D-na Alice Rosetti-Tețcanu — nepoată de fiică a lui Vasile 31/VII și a Catincai, a spus autorului, la 14 Aprilie 1934, că bunica ei a fost nevoită să divorțeze pentru a scăpa o cât de mică parte din avere pentru fiica sa.

Divorțul a avut loc înainte de 12 Februarie 1850, când, la căsătoria fiicei sale, Catinca, fiind nașă, e arătată ca Catinca Negri (Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dos. 788).

⁵⁾ Testamentul lui Vasile, suscitât; *Bul. Mold.*, 11 Februarie 1854, p. 47; 14 Februarie 1854, p. 51; 6 Martie 1855, p. 4; 26 Iunie 1858, p. 135.

Elena Darie fusese căsătorită întâi cu Manolachi Miclescu (*Bul. Mold.*, 19 Noembrie 1850, p. 370), pe care l-a părăsit spre a lua pe Vasile Rosetti 31/VII (arătare a d-nei Alice Rosetti Tețcanu, din 10 Iunie 1935).

⁶⁾ În 1837 se judecă cu fiii răposatului paharnic Albert pentru o datorie (*Bul. Mold.*, 23 Iulie 1836, p. 412); tot în același an, mama lui cere desfacerea de avere (*Bul. Mold.*, 26 Noembrie 1836, p. 542); în Septembrie 1837, tot mama lui, protestează pentru înstrăinarea, de către Vasile 31/VII, a moșiei ei de zestre Izdilenii (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 6, fila 78); în 1838 se judecă pentru datorii cu serdarul Vasile Luchian, cu D-rul Blaustain, cu Alecu Hiotu (*Bul. Mold.*, Nr. 102/1837; 2 Iunie 1838, p. 170; 15 Septembrie 1838, p. 300); în 1839 se judecă cu Ștefan Ivanovici pentru o datorie de 9505 lei (*Bul. Mold.*, 8 Ianuarie 1839, p. 10 și 8 Iunie 1839, p. 183; în 1840 cu Costache V-le (*Bul. Mold.*, 1 Februarie 1840, p. 35; în 1841, Divanul Apelativ al Țării de jos constată că nu mai are nicio avere (*Bul. Mold.*, 6 Aprilie 1841, p. 152). În același an, la 15 Iulie 1841, el recunoaște că s'a înglobat în datorii și că vânduse de fapt partea mamei sale în toamna 1840, la Viena, lui T. Ghika, dela care a primit numai 5000 galbeni și nu 8000 cum fusese vorba; mama lui l-a iertat și cere să-i deie a treia parte din venitul ei și câte 100 galbeni pe an copilei lui (*Bul. Mold.*, 18 Septembrie 1841, pp. 388, 389). În 1841 se împrumută de la mama sa cu 1000 galbeni pentru a merge în străinătate, fiind bolnav (*Bul. Mold.*, 25 Septembrie 1841, p. 398). Prin testamentul său (*Bul. Mold.*, 3 Februarie 1857, pp. 42, 43) mama lui arată că i-a plătit datoriile la 9 Februarie 1842.

Spre a avea cu ce trăi, luase în arendă oțcupul taxei evreilor din Piatra Neamț și Târgu Neamț (*Bul. Mold.*, 29 August 1852, p. 269; 28 Februarie 1854, p. 65).

Și-a vândut țigani (*Bul. Mold.*, 2 Martie 1841, p. 91; 20 Ianuarie 1844, p. 22), prețul fiind 14 galbeni de rob. De asemenea a dat cu chirie pentru suma de 2400 lei, pe un an, 13 țigani ai săi sârda-rului Eni Gheorghiu, pentru a lucra moșia Copăcenii (*Bul. Mold.*, 17 Martie 1838, p. 88).

⁷⁾ Marie Bogdan, *Autrefois et aujourd'hui*, p. 78.

⁸⁾ D-na Alice Rosetti Tețcanu a spus-o autorului la 14 Aprilie 1934.

⁹⁾ În 1848 s'a refugiat, cu V. Alecsandri, la Hurmuzăkești, în Bucovina (Marie Bogdan, o. c., pp. 200, 201).

¹⁰⁾ Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dos. 788; *Bul. Mold.*, 30 Iunie 1835, p. 192; 20 Ianuarie 1844, p. 22.

¹¹⁾ *Bul. Mold.*, 5 Septembrie 1846, p. 346; 19 Noembrie 1850, p. 370; 29 August 1852, p. 269;

11 Februarie 1854, p. 47; 14 Februarie 1854, p. 51; 28 Februarie 1854, p. 65.

¹²⁾ Ultimul codicil al testamentului e din Octombrie 1852; testamentul a fost găsit imediat după

moartea sa la 5 Februarie 1853 (*Bul. Mold.*, 26 Februarie 1853, p. 67).

¹³⁾ Testamentul tatălui său suscitât.

¹⁴⁾ *Bul. Mold.*, 17 Iulie 1839, p. 228.

Lascarache 32/VII (A doua jumătate a secolului XVIII).

Fiu al lui Ștefan 27/VI și al Saftei 4/VI.

A încetat din viață, după încetarea din viață a tatălui său (1766), nevrâstnic ¹⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 108, 115; Tr. 1785, op. II, 2036, cond. 22, fi-lele 205—209.

Ileana 33/VII (A doua jumătate a secolului XVIII).

Fiica lui Ștefan 27/VI și a Saftei 4/VI ¹⁾.

A fost măritată cu spătarul Iordache Sturdza ²⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 108—115; Tr. 1785, op. II, 2036, cond. 22, fi-lele 205—209.

²⁾ *Idem*. Foia ei de zestre este din 1766, [însemnare pe dosul unei copii din 1 Martie 1818 (A. R. Msse XXX, 100)].

Enache 34/VII (1762—1794).

Fiu al lui Ștefan 27/VI și al Saftei 4/VI ¹⁾, născut în 1762 ²⁾. A fost căsătorit, la 25 Februarie 1786, cu Anica Bogdan ³⁾, cu care a avut doi fii: Manolache 30/VIII și Ștefan 31/VIII ⁴⁾.

Căminar în 1784 ⁵⁾, biv vel ban, ispravnic de Bacău, în 1793 ⁶⁾, ban în 1794 ⁷⁾, a încetat din viață la 28 Aprilie 1794 și a fost înmormântat la biserica Dancu (Iași) ⁸⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 108—115; Tr. 1785, op. II, 2026, cond. 22, fișele 205—209; Tr. 1837, op. 2101, dos. 179.

²⁾ La încetarea sa din viață era de 32 ani (A. R. XXII, 281).

³⁾ A. R. Msse XXII, 281; *Buciumul Român*, An. I (1875), p. 330; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 144 și dos. 267.

Cheltuelile căsătoriei le-a făcut Alexandru I. Mavrocordat Voevod (Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 191). Ulterior, Anica Bogdan s'a căsătorit, prin 1800, cu lordache Rosetti Roznovanu 21/VI; vezi la acesta detalii, în nota 6.

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 108—115; Tr. 1785, op. II, 2026, cond. 22, fișele 205—209; *Buciumul Român*, I. c.; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 144 și 267; Mănăstirea Bogdana I (fișe T.); A. R. Msse XXIII, 136.

⁵⁾ Arh. I., Sama visticierii pe 1784 (fișe T.).

⁶⁾ A. R. Msse LXII, 23; Ministerul Domeniilor Lițcani, 21 (fișe T.).

⁷⁾ A. R. Msse XXXV, 142.

⁸⁾ A. R. Msse XXII, 281; *Uricariul*, XI, pp. 268, 269; copie de arhiva René Bogdan, Onesti.

Zoe 35/VII (1760 sau 1761 — după 1821).

Fiica lui Lascarache 28/VI și a Ilenei Dimachi ¹⁾, a fost măritată cu Al. C. Moruzi Voevod ²⁾.

Iată ce spune R. Rosetti despre dânsa: ³⁾

«După moartea părinților lor, copiii (Zoe și Răducanu) fură luați în casa Jitnicerului Manolache Dimache, fratele mamei lor. Mai trăia un moș al lor după tată, Neculai Roset, mort Mare Vornic, căsătorit cu Ecaterina Sturza. Inșă aceștia, oameni bogați și sgârțiți, nevoind să primească în casa lor pe orfani ⁴⁾, Manolache Dimache deși încă burlac, îi luă la dânsul. Dimache se căsători în curând cu Bălașa, una din fiicele Logofătului Neculai Roset-Roznovanu care servi de mamă Zoitei.

«Domnul Constantin Moruzi care, la începutul Domniei sale (1777—1782), se pusese rău cu boierii Moldovei din pricina tăierii Vornicului Manolache Bogdan și a Spătarului Ion Cuza, căută pe urmă fel de fel de mijloace pentru a-i îmbuna. În acest scop Doamna lui luă pe lângă ea mai multe fete de neam bun dar sărace, spre a le crește și a le mărita, între care și Zoia Roset ⁵⁾. Fata fiind foarte deșteaptă, uminte și de o frumusețe strălucitoare ⁶⁾, Beizadea Alexandru, fiul cel mai mare al Domnului, fu cuprins de o mare dragoste pentru dânsa. Ea știuse să câștige inimile Domnului și a Doamnei, așa că ei, departe de a se împotrivi la căsătoria fiului lor cu o orfană săracă, se grăbiră să-și dea consimțământul primind pe Zoia de noră cu mare bucurie și iubire. Ea fu pentru Alexandru Moruzi o soție iubitoare, credincioasă și cuminte, o mamă neîntrecută pentru copiii ei.

Zoe 35/VII
(Colecția autorului)

« Drăghici ⁷⁾ povestește despre dânsa următoarea întâmplare caracteristică:

« După încheierea păcii din Iași prin murhajii rânduiți de Poartă s'au numit Domn pe Alexandru Moruz, fiul lui Constantin Voevod Moruz, ce eră însurat cu fiica Răducanului Roset ⁸⁾ și sora Logofătului Răducanu Roset, anume Zoița. Acești frați, Logofătul Răducanu și Zoița, Doamna lui Moruz, rămâind orfani nevrăstnici de părinții lor, s'au crescut de către o rudenie depărtată, bătrâna Dimachina, mama Vornicului Neculai Dimachi, pentru că dreapta lor mătușă de pe bărbat, cucoana lui Baston bătrânul ⁹⁾ ci eră Roset, n'au vrut să-i primească în casa soțului ei, ca să crească, fiind femeie foarte avară și mândră, încât de nu se găsia Dimachina să-i îmbrățișeze pe copii, ar fi ajuns poate la ușile străinilor. Dar vrând Dumnezeu a ridică pe copilă la asemenea treaptă înaltă și viind cu soțul ei în Iași, Bastoneasa nu-și află loc de bucurie că nepoata ei s'au făcut Doamnă socotind că o va trată ca pe maică-sa, neavând părinți sau rude de aproape decât pe dânsa. Pentru aceasta s'au dus cu mare nădejde la Curte spre a se înfășoșă în vremea ceremoniei obișnuite ca să o puie cel puțin alături cu dânsa lângă tron. Zoița însă, ace mică și proastă, precum îi zicea mătușă-sa, aducându-și aminte de purtarea ei cea veche cătră dânsa, au primit-o ca Doamnă de o sută de ani, fără nicio familiaritate sinceră, ce întocmai ca pe o cucoană de rangul și starea ei precum au primit și pe altele. In aceiași zi apoi urmând a veni toate cucoanele din Iași, după datoria ce se păză a se înfășoșă Doamnei, că eră un obicei strict eticheta acea în vremea Grecilor, s'au arătat nu târziu și Dimachina, pe care cum au zărit-o Doamna Zoița în salon, s'au sculat de pe tron să o întâmpine, au îmbrățișat-o și i-au zis mătușă, precum se obișnuise a o numi din copilăria sa, cînste pe care toată adunarea o au pătruns până la suflet, văzând recunoștința acei tinere Doamne ce n'au uitat binefacerea bătrânei cucoane din a căreia casă s'au norocit... ».

« Străinii cari au venit în contact cu Doamna Zoe, vorbesc de ea cu mare laudă; am văzut ce zice despre dânsa Wolff ¹⁰⁾, iată cum se exprimă d-na Reinhard: ¹¹⁾

« La Princesse, quoique déjà grand-mère, est encore fort belle, elle a de la grâce et des manières agréables; sa dignité innée, exempte de toute morgue, prouve combien elle a le sentiment que les hommages rendus à sa personne s'adressent surtout à sa haute situation. Sa conversation a du charme, elle s'exprime facilement en français et notre littérature ne lui est pas inconnue. En recevant un accueil aussi aimable, je me serais crue dans une cour d'Europe si les dames d'honneur n'avaient admiré, touché et palpé toutes les pièces de ma toilette. La princesse a eu la gracieuseté de déroger aux habitudes du pays en me faisant asseoir à côté d'elle sur le divan, au lieu de m'obliger de m'y accroupir à la turque, exercice auquel je suis maintenant habituée ».

Și mai departe după ce Moruzi primește vestea mazilirei lui: ¹²⁾

« Je me suis rendue à mon tour chez la Princesse. Elle était malade de la fièvre et plus affectée par la mort d'un de ses petits enfants, survenue la veille, que par ses ennuis personnels: son mari a rempli déjà plusieurs fois les fonctions de gouverneur tant en Valachie qu'en Moldavie¹³⁾ et ces mouvements de la fortune ne doivent pas la surprendre. Pourtant elle espérait passer trois ans à Jassy et pensait inaugurer son nouveau palais par une grande fête la semaine prochaine.

« J'ai trouvé toutes les dames en larmes, car la Princesse est aussi aimée qu'elle mérite de l'être. Je partage les regrets que son départ inspire; il va m'enlever la seule société féminine qui me fût sympathique ».

« Restul vieții Doamnei Zoe fu un lung șir de nenorociri. Soțul ei fu disgrațiat cu desăvârșire în urma trădării, reale sau închipuite, a fratelui său Dumitrache cu prilejul încheierii păcii dela București¹⁴⁾, închis cu Doamna și cu copiii la Șapte Turnuri. Ea arată în toate aceste împrejurări o tărie de inimă și o întregime de minte, care ar fi făcut cinste oricărui bărbat vrednic. Știu, după ce rămasă vădană, să apere interesele copiilor ei cu o rară și neobosită agerime ».

La aceste note adaog următoarele: Zoe iubea mult pe fratele său Răducanu și a renunțat la moștenirea părintească, dând partea ei lui Răducanu¹⁵⁾.

Bărbatul ei fiind domn în Țara Românească¹⁶⁾, « Zoe Moruzi cu mila lui Dumnezeu Doamnă a toată țara Ungro-Vlahiei », pentru a despărți bolnavii săraci de la Spitalul Colțea, ca să nu fie bărbații și femeile la un loc, hotărăște, la 8 August 1794, construcția unei clădiri pentru femei¹⁷⁾. În aceiași zi Domnul dă hrisov de întărire¹⁸⁾.

În 1821 a scăpat cu greu de urgia turcească din Constantinopol și s'a refugiat la Odesa, cu o parte din familia sa¹⁹⁾.

A încetat din viață după anul 1821²⁰⁾.

A fost proprietară a moșiei Pârliți²¹⁾. Venitul ei ca Doamnă a Moldovei, dela 1 Septemvrie 1804 la sfârșitul lui Septemvrie 1805, a fost de 151.620 de lei și 51 parale²²⁾.

Switzer
Switzer

Iscălitura Zoei 35/VII. (Pe un act din Iunie 1782 în colecția autorului).

¹³⁾ Postelnicul Manolachi Drăghici, *Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani*, II, p. 57; V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, (1786—1800), p. 12; Gh. Ghihănescu, *Ispisoace*, VI, p. 59; R. Rosetti, *Note*, pp. 19, 24.

Ea era mai în vârstă decât fratele său Răducanu 36/VII cu unul sau doi ani (R. Rosetti, *l. c.*) și cum acesta a fost născut în 1762, ea a fost născută în 1760—61.

Că era soră cu Răducanu 36/VII; A. R. Msse XXX, 17.

¹⁴⁾ Post. Manolache Drăghici, *l. c.*; V. A. Urechia, *l. c.*; *Arhivele Basarabiei*, V, pp. 334, 335 (Dela Nr. 1739/1810, Arhiva senatorilor din Chișinău); R. Rosetti, *Note*, pp. 19, 24; Andreas Wolff, *Beiträge zu einer statistisch-historischen Beschreibung des Fürstenthums Moldau*, p. 273.

Căsătoria a avut loc înainte de 20 Noemvrie 1781 (A. R. Msse XXX, 17).

Răducanu 36/VII
(Colecția autorului)

⁵⁾ R. Rosetti, o. c., pp. 24, 25, 26.

⁶⁾ Citatul din Drăghici de mai jos. Totuși Neculai Rosetti Baston 31/VI a tost unul din epitropii copiilor (A. R. Msse XXVIII, 11, 12, 26, 54, 66, 71, 73).

⁷⁾ « Au crescut și au învățat-o în Tarigrad ca pe copila sa » (Drăghici, o. c., p. 58).

⁸⁾ *Idem*; Andreas Wolff, l. c.

⁹⁾ Drăghici, o. c., p. 57 (nota lui R. Rosetti).

¹⁰⁾ Aici Drăghici face o confuzie: tatăl Zoiei era Comisul Lascarache Ruset 28/VII fără nicio umbră de îndoială (nota lui R. Rosetti).

¹¹⁾ Neculai 31/VI, al treilea fiu al Medelnicerului Iordache Ruset 4/V. Porecla de baston trecuse, se vede, dela tată la fiu (nota lui R. Rosetti).

¹²⁾ « Er (Răducanu Rosetti 36/VII) hat eine ausgezeichnet schöne, vernünftige und wolthätige Schwester, welche die Gemahlin des jetzt regierenden Woiwoden Alexander's Murusi ist » (o. c., p. 273).

¹³⁾ *Lettres de Madame Reinhard à sa mère*, 1798—1815, traduses de l'Allemand et publiées par la baronne de Wimpffen née Reinhard. Paris 1900; p. 208 (nota lui R. Rosetti).

¹⁴⁾ P. 216 (nota lui R. Rosetti).

¹⁵⁾ În Țara Românească de două ori (1793—1796 și 1799—1801) și în Moldova tot de două ori (1792—1793 și 1802—1806).

¹⁶⁾ 1812.

¹⁷⁾ Iată traducerea de pe originalul grecesc, aflat în colecția autorului, a actului de danie:

« Prin prezentul meu act prevăzut cu semnătura și sigiliul meu declar că prin grația lui Dumnezeu neavând nevoie de partea mea din moștenirea părintească, și ținând seamă de necesitatea fratelui meu, boerul armaz Răducanu Rosetti, îndemnată de iubirea frățască și prevedere, de buna mea voce și propria mea dorință fac danie numitului meu frate toată averea mea, provenită din moștenirea părintească, și declar că atât eu însumi, la orice timp sau împrejurare, cât și descendenții sau rudele mele, nu au a pretinde nimic, fie dela moșie, vii și pământuri, case și prăvălii, fie dela rufării sau bijuterii părintești, fiind-că, după cum am spus mai sus, fără vre-o silă și îndemn, din propria mea inițiativă, le-am făcut toate danie fratelui meu amintit, precum și pivnița împreună cu crășma și cele patru prăvălii și restul locului până la poarta răposatului logofăt Ionița Paladi, după cum se prevede în hrisoavele domnești.

« Spre credință și asigurare s'a subscris prezentul cu propria mea mână și s'a predat prea nobilului, instituindu-l stăpân absolut peste întreaga parte a mea din moștenirea părintească ».

(L.S.)

Zoia Rosetti

1782 Iuni

Despre această danie: R. Rosetti, *Note*, p. 19.

¹⁸⁾ *Isvodul moștenirii părintești* în R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 96—98.

¹⁹⁾ 1793—1796.

²⁰⁾ V. A. Urechii, *Documente inedite din domnia lui Alexandru Constantin Moruzi 1793—1796*, pp. 713—715.

²¹⁾ *Idem*.

²²⁾ La 29 Mai 1821 D-trie Moruzi, fiul Domniței Zoe 35/VII, scrie din Odesa unchiului său Răducanu Rosetti 36/VII, că ea era încă în Fanar.

La 27 Iunie 1821, Domnița Zoe scrie lui Andrei Pavel că a sosit în acea zi la Odesa. Spune că e groază în Fanar și că Turcii exilează pe toți. Această scrisoare, Andrei Pavel, care era în Chișinău, o înaintează hatmanului Răducanu Rosetti 36/VII, la 25 Iulie 1821, la Cernăuți, cerând hatmanului să meargă la Odesa ca să-și ajute sora (ceea ce hatmanul a și făcut).

La 17 Iulie, 11 August și 23 Septembrie 1821, trei scrisori din Odesa — probabil către Răducanu Rosetti — făcându-i cunoscut că văduva Domnitorului Moruzi cu o parte din familia sa, se află acolo. Descrie starea rea în care se găsesc și spun că duc lipsă de bani.

²³⁾ Scrisorile grecești în colecția d-lui René Bogdan, Gara Onești).

²⁴⁾ Scrisorile din nota precedentă arată că trăia încă în Septembrie 1821.

²⁵⁾ Hotărnicia acestei moșii din 6 Martie 1806. O cumpărase pe preț de 40.000 lei dela fratele său Răducanu (memoriul nepotului ei Răducanu Rosetti 44/VIII, copie în colecția René Bogdan, Gara Onești).

²⁶⁾ *Arhivele Basarabiei*, V, pp. 334, 335.

Răducanu 36/VII (1762—1838).

Fiu a lui Lascarache 28/VI și al Ilenei Dimachi ¹⁾. S'a născut în 1762 ²⁾. A fost căsătorit de două ori: întâi cu Elencuța Iordache Balș ³⁾, cu care a avut șapte fete ⁴⁾: Zoe 32/VIII ⁵⁾, Smaranda-Singlitichia 33/VIII ⁶⁾ și cinci 34—38/VIII ⁷⁾ al căror nume nu l-am putut găsi, moarte în copilărie. A doua oară s'a căsătorit, la 19 August 1806 ⁸⁾, cu Eufrosina Manu ⁹⁾, cu care a avut următorii copii: Maria 39/VIII, Pulheria 40/VIII, Mandachi (Manolachi?) 41/VIII, Aglae 42/VIII, Catinca 43/VIII, Răducanu 44/VIII, Alecu 45/VIII, Lascar 46/VIII și Dimitrie 47/VIII ¹⁰⁾.

Răducanu nu avea o cultură deosebită și nu era un intelectual ¹¹⁾. Vorbia bine grecește ¹²⁾ și turcește ¹³⁾, știa rusește și, după o veche expresie moldovenească folosită de tatăl meu ¹⁴⁾, *rupea puțin nemțește* și franțuzește, adică înțelegea pe acei cari vorbeau aceste limbi și se putea face înțeles în aceste graiuri. Pricepea însă nevoia culturii și nu numai că a adus dascăli greci ¹⁵⁾ și nemți ¹⁶⁾ în țară, dar își trimese fiii să-și facă studiile în străinătate ¹⁷⁾.

Caracterul său este arătat ca iute la mânie, însă bun la inimă, de o fire deschisă și dreaptă; vesel și iubitor de bunurile vieții ¹⁸⁾, dar evlavios. Inzestrat de o putere neobișnuită, trăgea cu pistolul și cu pușca fără greș și mânuia sabia cu dibăcie. Naționalist convins și însuflețit ¹⁹⁾. Străinii îl descriu cam tot așa, deși unii îl arată influențabil și de o capacitate mărginită ²⁰⁾.

Mic copil încă, fiind la Poșorcani, fu răpit, împreună cu sora sa Zoe, de țigani nomazi, puși la cale de un creditor din Ungaria, căruia tatăl lor datoria o sumă de șase sute lei. Țigani duseră copiii la casa creditorului, un negustor din Târgul Secuilor, care trimise răspuns tatălui copiilor că-i va libera îndată ce i se va plăti datoria cu dobânda cuvenită. Făcând, cu mare greutate, rost de bani, Lascarache îi trimise datornicului prin cumnatul său Manolache Dimache, care trecu munții călare, plăti datoria și aduse copii înapoi în doi desagi atârnați de oblâncul șelei ²¹⁾.

Incetând părinții săi din vieață, el fu luat, împreună cu sora sa, de unchiul său jitnicerul Manolache Dimache, care se căsătorii cu Bălașa Rosetti Roznovanu 16/VI. Răducanu petrecu o parte din tinerețe la Roznov, în casa logofărului Neculai Rosetti Roznovanu 8/V, fiind crescut împreună cu fiul acestuia, Iordache 21/VI. Acolo învăță să călărească și să tragă cu pușca ²²⁾.

Tânărul Răducanu era foarte sărac, precum însuși arată testamentul său ²³⁾. Sora sa care se căsătorise cu beizadea Alecu Moruzi și-l iubea mult, îi dăruie, la mazilirea socrului său, înainte de a pleca la Constantinopol, toată partea ei din mica avere părintească ²⁴⁾.

Un boier foarte bogat și puternic, de care se temeau chiar domniile, visternicul Iordache Balș, îl luă sub ocrotirea sa și îl căsătorii cu fiica lui mai mare, Ileana ²⁵⁾, ce o avusese din întâia lui căsătorie cu domnița Maria, fiica lui Constantin Vodă Mavrocordat ²⁶⁾. Zestrea făgăduită fu plătită de bogatul, dar sgârcitul socru, numai cu țărâita, achitarea totală făcându-se numai în 1799 ²⁷⁾, după moartea Ilenei, veșnic bolnavă ²⁸⁾.

Vel stolnic la 2 Mai 1783 ²⁹⁾, este comis în 1785 ³⁰⁾, 1786 ³¹⁾, 1792 ³²⁾, 1793 ³³⁾, căminar în 1786 ³⁴⁾, 1789 ³⁵⁾.

Tinerii soți trăiră în strămtoare, mutându-se din isprăvnicie în isprăvnicie ³⁶⁾, venindu-i mai ușor visternicului Balș să pună pe ginerele său în slujbă, decât să se despartă de banii făgăduiți ³⁷⁾.

Ca ispravnic Răducanu se arată, în toate ținuturile incredințate oblăduirii lui, un năprasnic și îndrăsneț vânător de hoți pe care îi urmărea în persoană, fie singur, fie însoțit de câțiva oameni aleși ³⁸⁾.

« În vremea războiului dintre Turci cu Austriaci și cu Rușii (1787—1792), Alexandru Ipsilant, Domnul trimis de Turci Moldovei în anul 1788, era un instrument al Austriacilor și trădă pe suveranul său din răspuțeri, ajutat fiind de aproape toată boierimea Moldovei. Răducanu Roset, călăreț și trăgaci de frunte, fiind cunoscut ca om îndrăzneț, fu trimis în lagărul austriac dela intrarea Imperialilor în țară, împreună cu o mică ceată de călăreți moldoveni, aleși tot unul și unul, spre a servi de călăuze și de eclerori trupelor. Se știe că campania lui Coburg nu fu fericită și că dacă prinse cu ușurință pe Domnul Moldovei (care nu cerea altceva decât ca să fie prins), când încercă să pătrundă în Țara-Românească, fu bătut de Turci și de Mavrogheni. Bunul meu nu putea să uite cum o mână de Spahii turcești îl gonise pe dânsul și pe toată călărima austriacă dela Focșani până aproape de Mărășești³⁹). De atunci avea un dispreț nemărginit pentru Austriaci, pe cari îi numia « niște păcătoși ». În schimb însă avea o mare admirație pentru Suvarov și nu se sătură să povestească copiilor său despre izbânzile acelu general la Focșani și la Râmnic, izbânzi la care fusese față⁴⁰).

« Cu prilejul întâii Domnii a lui Alexandru Moruzi în Moldova (1792—1793), soarta lui Răducanu se schimbă cu totul. Soră-sa, Doamna Zoe, îl iubea foarte mult: scutirile de vamă pentru cărduri de boi de negoț și sute de mii de oca de sare, dăniile repetite de țigani domnești și dese hăzăriri de scutelnici se revărsară asupra lui și înaintă repede pe treptele ierarhiei boierești. Urmă pe Moruzi în Țara-Românească, când acest domn își văzu scaunul strămutat peste Milcov (1793—1796). Se vede că el rămase în București și după mazilirea cumnatului său. Când Turcii asediază pe rebelul Pasvantoglu în Vidin, sarcina aprovizionării taberei turcești fu, cel puțin în mare parte, dată Domnului Munteniei. El trebuia să aibă în tabără, spre a-l reprezenta, un *meh-mendar* de încredere, cuminte, harnic și bărbat: o neglijență sau o greșală din partea acestui reprezentat putând să coste Domnului nu numai scaunul, ci și capul său. Ipsilant care cunoștea pe Răducanu Roset încă din Domnia lui în Moldova, îl însărcină cu această slujbă grea, iar el știu s'o poarte astfel încât atrase Domnului mulțumirile Șeraskerului⁴¹).

« Știa turcește bine și luă în mai multe rânduri parte la asalturile trupelor împărătești. Iși făcuse printre pași și agale o mulțime de prieteni. Un agă care trăise în Brăila, fiind rănit de moarte, îl chemă la locul unde zăcea și-i încredință că îngropase o sumă de bani lângă casa lui, într'un sat al « hazului ». Apoi îl rugă să meargă să desgroape acei bani și să-i trimită fetelor lui la cererea lor, însărcinând pe un servitor al său să vestească pe fete că averea lui se află în păstrarea cutărui boier din Moldova. Bunul meu, la întoarcerea în țară, merse la locul numit, unde găsi într'adevăr banii: trei sute de icosari de aur. Ținea banii de mai mulți ani la dânsul, când primi o scrisoare dela fetele Turcului, prin care ele îl încunoștințau că au primit în sfârșit veste despre moartea tatălui lor și despre depozitul lăsat la dânsul, pe care-l cereau. Bunul meu trimițându-le banii, ele îi scriseră din nou pentru a-i mulțumi⁴²).

« Se întoarse în Moldova după mazilirea lui Ipsilant și urcarea în scaun a lui Hangerliu (1797). Atinse atunci treapta de Postelnic ⁴³⁾. În timpul Domniei a doua a cumnatului său Alexandru Moruzi în Moldova (1802—1806), deveni Hatman ⁴⁴⁾. Avera lui se făcuse foarte mare. În anul 1792 îl vedem cumpărând, pentru suma enormă pe acea vreme de 147.000 lei, toată averea lui Manolache Balș care se strămută în Rusia ⁴⁵⁾. Se bucură atunci de o mare influență și era foarte stimat și iubit de contemporanii săi ⁴⁶⁾ ».

În 1806, făcea cu a doua sa soție o călătorie la Viena și probabil și la Lipsca ⁴⁷⁾.

« La Viena Hatmanul stârni admirația Austriacilor prin chipul minunat în care trăgea la țintă. Trăgând cu niște pistoale ⁴⁸⁾ montate pe straturi (paturi) de metal, pe când Austriacii, trăgeau cu carabine, boierul moldovan obținut premiile cele mai mari; medaliile câștigate cu acest prilej se păstrează astăzi în familie. La întoarcerea lui în țară găsi războiul declarat între Rusia și Turcia, iar cumnatul său silit să părăsească scaunul domnesc.

« În anul 1809, aflându-se, în calitate de deputat al Moldovei, în tabăra rusească dinaintea Ismailului, firea lui războinică îl făcu să ia parte la asaltul care puse pe Ruși în stăpânirea cetății. Lovit de un glonte la umărul drept, această rană îi pricinui o ușoară deformare a umărului, care de atunci rămase ceva adus înainte; căpătă pentru vitejia lui crucea Sfântului Gheorghe de soldat (acea de argint) » ⁴⁹⁾.

Socrul său, Dimitrie Manu, fiind caimacam la Iași (Iunie-Octombrie 1819) până la sosirea domnitorului Mihai Suțu, hatmanul Răducanu era în divan ⁵⁰⁾, și chiar caimacam ⁵¹⁾. La 19 Octombrie 1819, Vodă Suțu îl îmbracă cu caftan ⁵²⁾.

« Până la 1821 Hatmanul duse o vieță liniștită, iarna la Iași, în casa lui din ulița Goliei, vara la Bohotin, unde își făcuse o așezare foarte luxoasă pentru acea vreme. Grija însemnatei lui averi, creșterea numeroșilor săi copii și vânatul, pentru care era pasionat, îi absorbiau tot timpul când nu era în slujbă. Când izbucni mișcarea eteristă, *se bejeni*, cum se zicea pe atunci, cu toată familia lui la Cernăuți ⁵³⁾. Însă după ce-și puse pe ai săi în siguranță, se întoarse în Moldova și, împreună cu alți boieri, adună oameni înarmați cu care se împotrivi la trecerea Grecilor peste Siretiu, dar în ce punct anume nu pot preciza ⁵⁴⁾.

« Amestecat în intrigile cari desbinară boierimea la începutul Domniei lui Ioniță Sturza, Hatmanul petrecu mai mulți ani la Cernăuți ⁵⁵⁾ unde fiii lui urmară cursurile școalelor publice ».

În timpul ocupării rusești dela 1828, făcu parte din divanul săvârșitor — guvernul provizoriu ⁵⁶⁾.

« După pacea dela Adrianopole, Hatmanul făcu parte din întâia sesiune a obșteștii Adunări ⁵⁷⁾ și, când nu era de față niciuna din fețele bisericești, prezidă Adunarea ca cel mai în vârstă din boieri. Mihail

Sturza îi dădă rangul de Logofăt mare cu vreo doi ani înainte de moartea lui. Ultimii ani ai vieții Hatmanului îi fură amăriți prin pierderea celei mai mari părți a averii sale. El se pusese cheazăș, la 1813, pentru cumnatul său Ioan Balș, pentru o sumă foarte însemnată ⁵⁸⁾. Ioan Balș neplătindu-l la vreme, Hatmanul fu silit să se execute, intentând totodată proces cumnatului său înaintea instanțelor din Basarabia, averea lui Balș găsindu-se din a stânga Prutului. Hatmanul câștigă înaintea tuturor instanțelor și, la urmă, senatul din Petersburg îl puse în stăpânirea moșiilor lui Ioan Balș. Dar aceasta fiind șambelan al Impăratului, obținù dela Neculai Pavlovici *casarea sentinței Senatului și punerea lui din nou în posesiunea moșiilor*, printr'o singură deciziune imperială, fără altă formă de judecată. După ce iscăli, Impăratul adause: *dar aceasta să nu slujească de exemplu* » ⁵⁹⁾.

Răducanu a murit la 3—4 August 1838, în Iași ⁶⁰⁾. El suferise de o inflamație a ficatului, care a ținut trei săptămâni și a fost îngrijit de doctorii Cuciureanu, Vârnab și alți trei ⁶¹⁾. A fost înmormântat, Vineri 5 August, la Sfântul Spiridon din Iași ⁶²⁾.

Averea lui Răducanu, mică la început, era alcătuită în urma daniei sorei sale din: părți din moșiile Bohotin (Fălciu) ⁶³⁾, Boiște și Căiuți (Bacău) ⁶⁴⁾, un loc sterp în Iași, 3 1/2 pogoane vie Odobești și 4 pogoane vie la Spărieți ⁶⁵⁾. El a mărit această avere, cumpărând tot Bohotinul, dela Iancu Rosetti Tețcanu 51/VII ⁶⁶⁾ și cumpărând și alte părți din Căiuți ⁶⁷⁾.

Ca zestre a avut moșia Pârliți ⁶⁸⁾.

A cumpărat, precum am văzut, pentru 147.000 de lei, în Decemvrie 1792, moșiile lui Manolache Balș ⁶⁹⁾, apoi moșia Zvorâstea ⁷⁰⁾, parte din Ilăvniceni (Dorohoi) ⁷¹⁾, și a stăpânit părți din Hândreștii și Drâncenii din ținutul Romanului ⁷²⁾.

O așa de mare avere și mai ales paguba suferită din cauza cumnatului său I. Balș a făcut să aibe multe procese ⁷³⁾, din care cele mai de seamă au fost cu căminarul Spiru Paul, în care a intervenit consulul rusesc ⁷⁴⁾ și acel cu Alexandru Ghika, domnul Munteniei, dela care se împrumutase cu bani ⁷⁵⁾. Și el avea de primit dela alții ⁷⁶⁾.

În 1810, împreună cu polcovnicul Alecu Ghika și cu comisul Iancu Balș, a luat antrepriza încasării vădrăritului din ținutul Putnei pe suma de 115.000 de lei ⁷⁷⁾.

R. Rosetti a arătat cum era viața pe care o ducea Răducanu ⁷⁸⁾ și cum își ținea acesta socotelile moșiilor, ca și veniturile și cheltuelile acestora ⁷⁹⁾.

Din socotelile casei, cât a stat în Bucovina la Suceava și la Cernăuți, sunt de semnalat următoarele cheltueli: ⁸⁰⁾

Chiria casei din Cernăuți câte 3.105 lei pe șase luni, iar la Suceava 320 lei pe lună.

Profesorul de franceză a copiilor	150 lei pe lună		
» Frangulis	250 » » »		
» de pian (clavir)	138 » » »		
Celui ce drege clavirul (Caudella)	15 » » »		

Rosetti

Îscălitura lui Răducanu 36/VII. (A. R. Msse XVI, 137).

¹⁾ Postelnicu Manolachi Drăghici, *Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani*, II, p. 57; V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, II, (1786—1800), p. 12; Gh. Ghibănescu, *Ispisoace*, VI, p. 59; R. Rosetti, *Note*, p. 18; A. R. Msse XXVIII, 2, 11, 12, 26, 71.

²⁾ Deși în cartea sa de rugăciuni este scris, de mâna sa că este născut în 1768, socotesc că este născut în 1762, cum o arată R. Rosetti în ale sale *Note*, p. 18, pe următoarele temeuri: a) la încetarea sa din viață, 3—4 August 1838, atât biletul său de înmormântare (A. R. 87—41), cât și ziarul *Albina Românească* (numărul din 7 August 1838), arată că era de 76 ani. Atât nevasta lui, cât și copiii lui, cari au făcut aceste vestiri, trebuiau să-i cunoască vrăsta. b) La 2 Mai 1783 este vel stolnic (A. R. Msse XXX, 17), ori dacă s'ar fi fost născut în 1768 ar fi avut atunci numai 15 ani ceea ce făcea cu neputință să fie vel stolnic, cum era cu neputință să fie biv vel comis la 16 August 1785 (A. R. Msse XXVIII, 109).

³⁾ Piatra ei de mormânt din biserica Sf-tu Dumitru (Balș) Iași, are următoarea inscripție (grecească):

« Cine șaze supt această piatră? Spune morminte. Aceasta este Elena a lui Gheorghe Balș fiică, iar soție înțeleaptă și cinstită a lui Răducanu Roset. Pe aceasta răpit-o soarta în vrăsta mijlocie, a lasat soțului jale fără mângăere, precum și tuturor și mai ales fiicelor sale iubite al căror himeneu nu l-a auzit, deși a născut șapte. Aceasta este cea ce o mânia prea mult în mijlocul bucuriilor sale — 1798 Septemvrie 13 ».

Supra datei încetării din viață a Elenci Balș-Rosetti este o deosebire între data de mai sus și cea înscrisă de Răducanu Rosetti 36/VII în cartea sa de rugăciuni: « 1798 Septemvrie 3, a răposat pea iubita mea soție Elenco Balș ».

N. Dosios, *Studii Greco-Române*, fasc. II, III, p. 68.

Izvodul de castre din 23 Aprilie 1797 (un exemplar original la d-l René Bogdan, Gara Onești, altul la autor — tot original — dat acestuia de d-l V. Panopol la 11 Decemvrie 1936) semnat de Iordache Balș și de Răducanu Rosetti. Vezi nota 27, mai jos.

Căsătoria trebuie să fi avut loc înainte de anul 1790, deoarece la data încetării din viață — 1798 — născuse șapte fete.

⁴⁾ Inscripția de pe mormântul mamei lor (nota precedentă). « Memuar » neiscălit, dar după conținut întocmit de Răducanu 44/VIII, fiul lui Răducanu 36/VII, aflat în colecția d-lui René Bogdan, Gara Onești (vezi nota 28 mai jos).

Scrisoare din 17 Decemvrie 1824 a Zoției Ghika, cea mai mare dintre aceste fiice, către mitropolit (arhiva d-lui René Bogdan, Gara Onești). Vezi la Zoția 32/VIII nota 1.

⁵⁾ Arh. I., dos. 16, fila 256; R. Rosetti, *o. c.*, p. 23; « memuarul » și scrisoarea din 17 Decemvrie 1824, din nota precedentă; scrisoarea, din 3 Ianuarie 1825, a lui Ion Sandu Sturdza Voevod către hatmanul Răducanu Rosetti 36/VII (arhiva René Bogdan, Gara Onești).

Cu această fiică și cu urmașii săi, atât Răducanu 36/VII, cât și fiii săi, au avut un foarte lung proces din cauza moștenirii averii mamei ei (prima soție a lui Răducanu), după cum se vede din « memuarul » citat mai sus, din scrisoarea Zoției Ghika, din 17 Decemvrie 1834 (nota precedentă), și din scrisoarea, din 3 Ianuarie 1825, a lui Vodă Ion Sandu Sturdza.

⁶⁾ « Memuarul » suscitât (nota 28 mai jos).

În condicele de socoteli ale hatmanului Răducanu Rosetti 36/VII (aflate acum la Academia Română) aceasta este trecută în anii 1808—1812 sub numele de Smaranda (R. Rosetti, *Cum se eductau moștile în Moldova la începutul veacului XIX*, pp. 124, 133), apoi ca Singlitichia (Sama epitropice pe 1840, Socoteli fraților Rosetti în arhiva R. Bogdan, Gara Onești).

⁷⁾ Din acestea patru muriră de mici (scrisoarea Zoei Ghika din 17 Decemvrie 1824, mai sus citată; R. Rosetti, *Note*, p. 23), iar una s'ar fi calugarit — în afară de Smaranda Singlitichia — (R. Rosetti, *l. c.*). Despre aceasta n'am putut găsi nicio urmă, nici în socoteliile atât de bine ținute ale hatmanului Răducanu 36/VII, nici în alte documente.

⁸⁾ « La 1806 Aug. 19 m'am cununat la a doua soție Frosa » (în scriere grecească făcută de Răducanu în cartea sa de rugăciuni, aflată la autor).

⁹⁾ Era fiica lui Dimitrie Manu și a domniței Mărioara Caragea, născută în 1787 (E. R(izo). R(angabé), *Livré d'or de la noblesse phanariote*, p. 114) și fusese căsătorită întâi cu Iordache Goleacu (Constantin) de care divorțasă scurt timp după căsătorie (Gh. Bengescu, *Les Goleaco* p. 54; G. Mano, *Documente din secolele al XVI-lea — XIX-lea privitoare la familia Mano*, p. XXV), zicând că: « il en était trop laid ».

Cartea de despărțenie, din 14 Decemvrie 1804, a mitropolitului Dositeiu a Ungro-Vlahiei (A. R. Msse 652, fila 98; C. Mano, *o. c.*, pp. 316, 317) zice: « fără de veste s'a izvodit galecuri și urăciune din partea d-ei, atât către socri, cât și către legiuitul său bărbat, cu totul nevinovat fiind, încă și iubind-o peste măsură, în urmă au și fugit la tatăl său, d-lui Postelnicul Dimitrie Manu la Iași... »

Bul. Mold., 28 Octomvrie 1834, p. 457.

Despre dânsa vezi R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 37, 38, 41—49.

Încă de pe când mai trăia soțul său, a făcut numeroase datorii (R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 45) și a avut o sumă de procese (*Bul. Mold.*, 25 Februarie 1834, 177; 19 Februarie 1835, p. 386; 6 Octomvrie 1835, p. 416; 21 Martie 1837, p. 91; 8 August 1837, p. 239; 24 Iulie 1838, p. 240). A avut apoi procese cu fiii săi cari s'au stins prin intervenția lui Mihai Sturdza Voevod (Hrisov Nr. 33 din 12 Martie 1841 și Invoalid din 23 Decemvrie 1840 cu fiii săi — ambele în colecția R. Bogdan, Gara Onești; *Bul. Mold.*, 27 Aprilie 1841, p. 187; 22 Iunie 1841, p. 272; 3 August 1841, p. 338; 31 Mai 1842, pp. 183, 184). Acesta i-a dat și o pensie: una mie lei lunar pentru meritele defunctului său soț (hrisov Nr. 36 din Iunie 1841 — în colecția R. Bogdan, Gara Onești).

A murit în primele zile a luni Ianuarie 1873 (scrisoarea nurorei ei Aglae către fiul său Radu în colecția autorului).

După câte a auzit autorul dela mama sa, Eufrosina, fu cumplit de meșteră cu fiicele din prima căsătorie ale lui Răducanu 36/VII. De altfel scrisoarea Zoitei Ghika (nota 4 mai sus) lasă să se înțeleagă așa ceva. Tot așa în R. Rosetti, *Povești moldovenești*, p. 148.

Pe un exemplar din *Ἐγγεῖδιον τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς ἱστορίας παρὰ Κ. Ρωσ-σέτου Μπιμπλῆα. Ἐν Ἰασιῶν Ἐκ τῆς τυπογραφίας Μάλασσης*, 1841 (colecția R. Bogdan-Onești) este dedicația: *Εὐφροσύνη Ρωσέτη τῷ γένος . . . Μάνου μεγαλίῳ μοι ἐξ ἀδέλφῃ ἀρετῆς ἕνεκα καὶ παιδείας ὁ σγγραφεὺς* (Eufrosinei Rosetti născută Manu, mult stimata mea verișoară pentru virtutea și cultura ei. Autorul).

¹⁰⁾ Inscrieri făcute de Răducanu 36/VII în cartea sa de rugăciuni, sus amintită.
R. Rosetti, *Note*, p. 23; *Bul. Mold.*, 28 Octomvrie 1834, p. 457; *Arh. I.*, Tr. 1765, op. 2014, dos. 1008, fila 40.

¹¹⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 24. Tot ce urmează e luat din nota biografică a hatmanului Răducanu Rosetti 36/VII din *Notele* lui R. Rosetti cât și din ale sale *Amintiri*, I, pp. 25—90. Adaosurile și noile izvoare sunt arătate în notele de mai jos. Despre hatmanul (marce logofăt) Răducanu Rosetti 36/VII autorul a vorbit la Universitatea Liberă din București în seria de conferințe ținute, în iarna 1935, despre *Figuri din trecutul românesc*.

¹²⁾ Încheirile socotelilor sale cu vechilii moșiiilor (aflate în Biblioteca Academiei Române, secția manuscriselor) sunt scrise grecește, cum grecească este cartea sa de rugăciuni (pe care o are autorul), inscrierile manuscrise făcute de dânsul în această carte, scrisori grecești scrise de dânsul (colecția R. Bogdan, Gara Onești), precum și testamentul său (în colecția autorului). Intr'una din scrisorile sale către fiul său Lascăr 46/VIII, aflat la studii la Heidelberg, 15 Mai 1838 (colecția René Bogdan) fi descrie, în colorii negre situația din țară, îl sfătuște a nu exagera munca și-i spune să învețe bine limba franceză.

R. Rosetti, *Note*, p. 24.

¹³⁾ R. Rosetti, *o. c.*, pp. 20, 21, 24.

¹⁴⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 24.

¹⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, pp. 27, 28.

¹⁶⁾ Pastorul protestant, doctorul Roth (R. Rosetti, *o. c.*, pp. 27, 28). Despre Daniel Roth și rolul lui în Moldova, vezi: Joseph Trausch, *Schriftstellerlexikon der Siebenbürger Deutschen*, III, pp. 129 sqq, IV, pp. 365 sqq; *Siebenbürgische Vierteljahrsshefte*, 1931, pp. 49, 352; Hans Petri, *Daten zur Lebensgeschichte Daniel Roths (Siebenbürgische Vierteljahrsschrift*, LVI, pp. 14, 16, 17); Konstanze Bothezat, *Daniel Roths letzte Lebensjahre und Tod (Siebenbürgische Vierteljahrsschrift*, LVI, pp. 18, 19, 20, 23, 25, 26, 27); *Boabe de grâu*, an. IV, p. 464.

¹⁷⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 24.

¹⁸⁾ Vezi nvela *Dărâmeasca* (1782) (R. Rosetti, *Povești moldovenești*, pp. 69—88).

¹⁹⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 20, 22, 23, 24.

« Iubia poporul și era iubit de el ca un părinte, dându-i-se chiar de el acest nume. Tărâniile bătrâni din Căiuți și din Bohotin mi-au povestit multe convorbiri ale lor cu dânsul la câmp sau la vânat. Când se adresa lui, îi ziceau « Părinte Hatmane sau Părinte Logofete » (R. Rosetti, *Note*, p. 24).

²⁰⁾ « Das Raducanische Haus. So wie Rechtschaffenheit (zu) den Hauptvorzügen dieses Hauses gehören, so verdient es noch besonders bemerkt zu werden, dass die Kinder desselben nicht nach Landessitte von unverständigen Mönchen oder wohl Zigeunern, sondern von gebildeten Ausländern erzogen werden. Der Vater dieser liebenswürdigen Familie ist ein Biedermann von ungemeiner Thätigkeit und bewährter Rechtschaffenheit, voll glühenden Patriotismus. Schade nur, dass sein rastloser Eifer für das allgemeine Wohl, das er nicht immer bewirken kann, wozu ihn sein inneres lebendiges Gefühl für die gute Sache seines Vaterlandes anspornt, meist vergeblich ist: *Beiträge zu einer statistisch-historischen Beschreibung des Fürstenthums Moldau* (von Andreas Wolff, der Arzney Gelehrtheit Doctor, ausübendem Arzte zu Hermannstadt, I, p. 273).

« Grand-hetman Raducano Rosetti: La bonhomie personnifiée, vivant au jour la journée, sans nulle prévoyance de l'avenir, sans plan, sans projet, sans volonté à lui, allant nonchalamment de quelque côté qu'on le pousse; espèce de pâte que l'on mollit et que l'on durcit comme l'on veut, susceptible de toutes les impressions qu'on lui donne; devant ce qu'il est, non à soi-même, mais à ses alliances, parentelles, mariages et autres liaisons de cette espèce. Sans talents, sans connaissances, sachant à peine griffonner son nom, mais avec un naturel doux, humain, porté au bien et ne se laissant entraîner au mal que par pure faiblesse et à regret; mon homme enfin, si l'étais à la portée de le régir, de le gouverner à mon gré » (raport a unui agent Anghel Valli către guvernul rus, citat în memoriile prințului Neculai Soutzo, pp. 106—107).

« Radoucan Rossetti, bon vieillard sans capacité » (scrisoare din Iași, 7 Aprilie 1827, a lui Lagan către Damas, Hurmuzaki, XVII, p. 47).

« Homme loyal et plein d'honneur » (Iacovaky Rizo Néroulos, *Histoire moderne de la Grèce*, p. 289).

²¹⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 19.

²²⁾ R. Rosetti, *o. c.*, pp. 19; în casa Roznovănească ar fi învățat greceasca ca și puțina franceză ce o știa (R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 25).

²³⁾ R. Rosetti, *Note*, I. c.

²⁴⁾ R. Rosetti, *l. c.*; vezi actul de danie la Zoe 35/VII; averea, mică pentru acea vreme, consta din părți în moșile: Bohotin (Fălcu), Boiște și Căiuți (Bacău), un loc sterp în Iași, 3½ pogoane vie Odobesti și 4 pogoane vie Spărieți (ambele în Putna). (R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 96—98).

²⁵⁾ Vezi nota 3 mai sus; Balș ar fi luat pe Răducanu sub protecția sa după îndemnările lui C. Moruzi Voevod (vezi «memuarul» la nota 28 mai jos).

²⁶⁾ Care fusesă căsătorit cu Ecaterina Rosetti 6/V.

²⁷⁾ IZVOD PENTRU ZESTRE CE AM DAT PRE IUBITEI MELE FIICE ELENCO.

1797 Aprilie 23.

Straele.

Un rând de strae de atlas înflorite cu samur și cu patru sute galbănași cusuși la strae.

Un rând strae broditură cu răs bun.

Un rând de strae de maltin cu samur al doilea cu două rochii tij de maltin.

Un rând strae de maltin îndoit cu sângeapă.

Un rând strae de broditură cu cacom și rochie de agabane bună.

Un beneș de broditură cu cacom și cu două rochii de alesătura.

Sase saveclăcuri cu tacămurile lor.

Un boccealac greu.

Cinci perechi conduri franțuzești.

Două anterei de maltin pentru noapte.

Trei anterei de germesim.

Zece cămeși de burangic cu izmene și cu zece bărnezi.

Un tacăm de feredeu cusut cu fir.

Tratale, buccelle de pus strae, basmale, testemele și alte după obicei.

Jiuaeruri.

O floare cu diamanturi bună.

O zgardă cu diamanturi bună.

O pereche brățeri de mărgăritar cu mane de diamanturi.

O pereche de cercei cu smaranduri bune.

Un inel bun cu diamanturi.

O pereche de cercei cu diamanturi bune.

Două inele cu diamanturi.

Argintăriile.

O icoană ferecată cu argint.

O candă de argint.

O stropitoare și o fumătoare de argint.

Douăsprezece perechi cuțite de argint cu lingurile lor și linguri mari.

Două solnițe de argint.

Două sfeșnice de argint cu mucări.

O străchiniță de argint cu lingurița ei pentru dulceși.

O tavă de argint pentru filigere și cu cafe.

Douăsprezece farfurii de argint cu filigenile lor.

Așternutul.

Un așternut pentru odaie cu douăsprezece perine și cu trei macaturi de știofă și cu perde de tij de știofă

Două saltele, una de atlas și una de cit.

Două plapome: una de știofă una de atlas.

Două rânduri așternuturi grele, cusute, cu perinile lor, cu tot tacămul și cu năframă pentru oglindă.

Două tacămuri de tij așternut, unul de pânză de olandă și altul borangiu.

Pentru masă.

Două tacămuri de masă pânză de olandă cu opt mănăștergari și cu două prosoape.

O mănăștergar cusută pentru lighian.

18 șervete cusute cu fir cu rețele.

12 tingiri cu capacele lor.

12 blide de cositor.

Alte ce se arată în jos

Un cal de mire cu..... de argint și..... cu șireturi și cu postav pe..... și calcandș.

Sase telegari negri cu hamurile bune.

Două sipete mari lipscănești.

Două sipete mici lipscănești.

O scatolcă.

O lingură cu ibric.

Două oglinzi, una mare și alta mică.

Un ciubăr.

Două ibrice de catife.

Douăsprezece boi de plug.

Care toate aceste lucruri care s'au dat, după cum izvodul arată, să socotește prețul lor bănește 15.000 adică cincisprezece mii lei.

55.000 adică cincizeci și cinci mii lei bani gata din care

35.000, adică treizeci și cinci mii lei, s'au dat acuma dimpreună cu izvod. 20.000 douăzeci mii lei să se de după doi ani, adică la 1799 Aprilie 23. 55.000 lei, iar peste tot lucruri și bani să cuprind 70.000 lei adică șaptezeci mii lei. Și deosebit i-am dat un zapis a Măriei Sale răpăuata Doamna Ecaterina pentru o moșie anume *Pârliții* la ținutul *Ejii* care moșie se află acum în stăpânirea măriei sale beizade *Dimitrie Mavrocordat* și când după dreptate ce are o va scoate dela măria sa, o va stăpâni, iar dacă din întâmplare împotriva nu va putea lua dela măria sa beizade, atunci să nu aibă nicio pretențiune a cere altă moșie dela casa me în locul acestei moșii și să fie mulțumit cu îndestulata zestre care i-am dat după a me puțință.

(isc.) Iordache Balș, Vesternic,

(scrisă de altă mână la fel cu iscălitura lui Răducanu Rosetti):

20.000 adică douăzeci mii lei ce se arată prin izvodul acesta că au rămas să mii de la 1799 Aprilie 23, iam luat și aceștia toți deplin.

(isc.) R. Roset, Postelnic.

(Document original pe hârtie din colecția D-lui V. Panopol dat autorului de acesta la 11 Decembrie 1936; copie în arhiva René Bogdan, Gara Onești).

Ulterior, Iordache Balș, prin testamentul său (copie din 3 Februarie 1825 în arhiva R. Bogdan, Gara Onești) a mai lăsat 2.500 lei copilei cele mai mici a fiicei sale.

M E M U A R

Răposatul părintele meu logofătul Răducanu Roset, după ce fericitul întru pomnire domn C. Muruz voevod au luat noră pe sora răposatului, Zoia, din școală, orfan, și fără nici un razăm prin îndemnările numai a pomenitului domn, s'au văzut luat în casa răposatului vistiernic Iordachi Balș și în sfârșit cununat cu Elenuța fiica acelu boeriu, în urma căsătoriei sali neavând nici măcar puținul, ci au plăcut vistiernicului Balș să-i pomăzuiască la căsătoria sa, afară de puține haine, podoahe și ale casii lucruri ce sânt trecute în izvodul de zestre din 1797, petrece tot în sărăcie și grele casnice nevoi care să înmulță pe tot anul, pe cât familia li sporște, numai prin mijlocire socrului mutându-să după obiceiul de atunci dela o isprăvnicie la alta și strădănuindu-să de abie scoate cu strămoare neapăratele cheltuieli de piste an ci-i trebuie pentru căutarea bolnavii soții și ținerea a șapte fete ce Domnul au plăcut să-i mai lasă; fără a cuteza vedoată mai ales și răposata Elena împotrindu-să și nelăsându-l să ceară dela prea puternicul socru altceva mai mic ajutoriu; iar nu precum închipeusc moștenitorii răposatii Zoiiți clironomiile și escapricaliile dela doamna Ecaterina Mavrocordat și până la vister. Balș, a cărora ființă și cătme nici le-a fost vreedată cunoscut.

Aceste așa au urmat pîn' la anul 1797 aprilie 23 când vister. Balșu au apucat pe răposatul să primească izvodul de zestre din acelaș an și că îndemnându-l la aceasta și însuși Elenco, poate și pentru alte firește cuvinte, dar mai ales prevăzând în slăbiciune de față a răposatului pe de o parte zădărnicia unei lupte cu vister Balș ce avea alții mai sprîjiniți, mai puternici și neatârtați de el și însuși Domnia să sfie, iar pi diata îngrijindu-să de grelele nevoi, dacă nu nenorociri, ce prigonise unei asemenea persoane ar fi putut aduna asupra capului lor acel izvod de zestre din 1797 aprilie 23; să înfățișază spre încredințarea tuturor nepărtinitorilor că acest singur înscris ce au urmat între răposatul cu vister. Balș este un simplu izvod de zestre ci i-au dat și i-au pomăzuit la închierea căsătoriei, iar nici cum vreo învoială dintre răposat cu vister. Balș pentru escopriciile Elenuții, precum răposata Zoiiți fără temeu au zis prin care să să fi pus spre o împiedicare urmașilor Elenuții de a cere dela bunul lor ca niște escoprici a aceștia zestre și toate celelalte clironomii a domniții Mărioara, născută Mavrocordat, bunii lor.

Cred că răposatul părintele meu, afară de împregiurările de mai sus prescrite, avea toată dreptatea să primească și atata zestre câtă au primit, și mai puțină, și nimic, dacă i-ar fi plăcut, nefiind nici o pravilă care să îndatorească, cu atât mai puțin să innovătească pe părinte di ce n'au drămulit zestre soției sale și di ce au luat mai puțin, și nu mai mult. Când după § 1622 a condiții politicești, sub nume de zestre să înțalge averea aceia pe care fii-nea sau alt cineva pentru dânsa o dă ori de bună voe sau îndatorat fiind de către legi ca să o deie bărbatului (iar nimănu altuia) spre întâmpinare însărcinării căsătorești ». Pentru acest cuvânt este deosebirea driturilor bărbatului asupra zestrii și asupra escopricii soției sale, fiind că în alt fel sfânta legătură dintre părinți și fii desfăcându-să întru necurmată lanțuire de drămluiri calculative și dulce paternitate prifăcându-să într'un isvor de răspunderi și amărăciuni, fieșcare s'ar feri de ea sau prea puține însoțiri s'ar face.

Din aceste și din cuprinderea §§ 1659, 1668 a.c.p. să lămurești că escopriciile Elenuții să cer de către moștenitorii Zoiiți, fără cuvânt dela răposatul, când Elenuța nu le-au cerut dela vister. Balș, cât au trăit, nici au împuternicit pe răposat să ceară dela el, această dreptate fiind lăsată după deslegarea cununiei prin moartea Elenuții numai moștenitorilor ei, din care una era Zoia, care se află căsătorită încă trăind vistiernicului Balș și în vremea împărțelii fraților Balșești în casa unui deopotrivă boer ca vister. Balș a logofătului C. Ghica prin a cărui mijlocire i-ar fi fost ușor să-și câștige dreptul de ar vi avut să eie dela bunul ei. Dar Zoia au tăcut pîn' la 1824, când invitată de împregiurări și vroind a să folosi de împrejurare, cu soțul D-ai Ioan Sturza, au pornit nepotrivatele jalobe împotriva răposatului ce asămenea să înfățișază în număr de 3 alturate pe lângă trei cărți domnești.

Așa dar îngăduindu-să toate cererile mavrocordato-balșești a moștenitorilor Zoiiți în suma izvodului de zestre ci au primit răposatul dela vister. Balș, precum și moșia Pârliții, rămâne să se lămurească cât să cuvine clironomiilor Zoiiți, când această avera împărțindu-să în șapte părți, cinci părți a morților copii după obiceiul pământului înaintea statornicirii politicești condiți, să cuvine răposatului, una clironomilor Zoiiți și alta Singlitichi; iar împregiurările vânzării Pârliților sânt următoarele:

După ce răposatul au luat moșia Pârliții dela Beizadea Mavrocordat, au fost silit să o vândă Doamnei Zoi Moruzi în preț de 40.000 lei, preț foarte bun în vremea aceia, pentru câmp de cășla pustii, fără nici un fel de acaret pi el, cu venit numai de 500 lei pe an, fiindcă vister. Balș, după ce au scos-o răposatul dela beizadea Mavrocordat, vroia să rășluească o mare bucată de loc cu moșia sa Vladnicul cu care să megiașă și pentru aceasta au alergat la acest mijloc zădărnicia unei împotriviri din parte sa, după nici au putut vister. Balș să facă ceva ce nu urma vânzării; rânduindu-să hotarnic pe D-lui logofăt Dimitrie Sturza, atunci vornic, au rămas nerășluiți Pârliții. Pe lângă aceasta vânzarea Pârliților către doamna Zoi s'au făcut la 1805 Aprilie în 17, încredințând zapisul de vânzare preo sfințitul Mitropolit Veniamin și însuși vister. Balș.

Apoi atât această împrejurare pentru vremile de atunci, cât și tăcerea Zoiții și a răposatului vister Ghica, privind această netănuită vânzare, nu cu puțină, cred, puteri desființează toate defăimările, ce în urmă s'au zis întru aceasta. Mai în urmă, în vremea provesniei, vroind doamna Zoi să o desfacă, precum s'au desfăcut și de alte moșii a M. S. de piste Prut.

C. Spiu nu vroia să-i de mai mult decât 30.000 lei și răposatul nevroind să o păgubească, au primit-o iarăși înapoi în prețul dat.

Iar apoi și Răposatul au vândut-o, iarăși silit fiind a face și această al doilea vânzare tot în vremea Provesniei, urmând împărăteștilor porunci de atunci.

După toate acestea mai rămâne încă a se dezbate pretenția mostenitorilor Zoiții întru cât să atinge izvodul de zestre ce au dat răposatul visternic Ghica. Acesta însă fiind un înscris netăgăduit, nici putându-se răstălmăci, și toate celelalte întru aceasta fiind acurii și facturi oficiale a veacului nostru, de prisos socot a mai lungi vorba, întru aceste cuprinzându-se în ele însuși dreptățile ce ambe părți pot avea.

¹⁷⁾ A. R. Msse XXX, 17; tot vel stolnic în divan în 1783 (Com. Mon. Ist., Secția din Basarabia, Documente din Basarabia, p. 99).

¹⁸⁾ A. R. Msse XXVIII, 109.

¹⁹⁾ M-rea Neamț, Bohotin 2983 (fișe T.).

²⁰⁾ A. R. Msse XXVIII, 11, 88.

²¹⁾ A. R. Msse LXXXI, 19, 108; document din 15 Martie 1793 în arhiva lui R. Bogdan-Gara Onești.

²²⁾ R. Rosetti, *Gronica Bohotinului*, pp. 116—123.

²³⁾ A. R. Msse LXXXI, 149.

²⁴⁾ «Memuarul» de mai sus. La 26 Iunie 1789 îl găsim ispravnic de Neamț (M-rea Neamț, Drăgănești, 1714, fișe T.; A. R. Mem. S. Ist., Seria II, T. X, p. 295).

²⁵⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 19.

²⁶⁾ R. Rosetti, *o. c.*, pp. 19, 20.

²⁷⁾ *Milcovia*, An. II (1931), vol. I, pp. 44, 46.

Cu tot disprețul ce-l avea pentru Austriaci, el fu ispravnic de Neamț în timpul ocupării lor (A. R. Mem. S. Ist., Seria II, T. X, p. 295).

²⁸⁾ Pentru războiul acestor vezi:

Théodore Blancard, *Les Mavrovyeni*, pp. 275, 276, 277; D. Fotino, *Istoria Daciei* (trad. Sion), II, pp. 175 sqq.; III, pp. 123 sqq.

²⁹⁾ R. Rosetti, *Povești moldovenești*, pp. 97—102; R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 26.

³⁰⁾ «Această întâmplare mi se povestise de bătrânul Ienicer Otusbir Hadji Mehmet Bairactar, mort în iarna anului 1877—1878, care fusese *zaloagă* la Bohotin (adică dat vechiului acelei moșii pentru a împiedeca jafurile Turcilor pe dânsa, Mehmet arăta cu multă complezență o rană cumplită în partea stângă a pieptului, făcută de baioneta unui soldat francez la Abukir, când el era de șasesprezece ani. Nu fusese cu bunul meu la Vidin, dar luase parte la sfârșitul războiului cu Pasvantoglu. Rămăsese în țară după plecarea Turcilor în urma zdrobirii mișcării eteriste, ca vâtap pe moșile bunului meu. Apoi se apucă de negustoria de chereștea la Broșteni, Piatra și Târgul Onci. Merse la Mecca pe la 1840, când lua titlul de Hagi de care era foarte mândru. Se căsătorise (?) cu o Moldovancă, o țarancă din Dorna, de o frumusețe rară, pe care nu izbuti s'o facă să umele cu fața acoperită. Era foarte bun de gură și povestirile asupra vechii vechi curgeau din gura lui în șiroiuri nesfârșit. Dar imaginația lui bogată jucând un rol mare într'însele, eu nu dădusem nici un crezământ istoriei ce fetele Turcului care-și îngropase banii lângă Brăila. Inșă acum șapte ani, găsind niște scrisori turcești într'un vraf de hârtii vechi și dându-le d-lui Seni, atunci interpret al Ministerului Afacerilor Straine, ca să mi le traducă, când mi le înapoie, spre marea mea surprindere văzui că erau scrisorile fetelor Turcului, prieten cu bunul meu și ucis la Vidin, și că bănușeam în zadar vericătatea vechiului meu prieten Hagi Mehmet Bairactar». (R. Rosetti, *Note*, p. 21, nota 1).

³¹⁾ Era postelnic încă dela 25 Martie 1794 (M-rea Neamț, Târgul Neamț, 3083, fișe T.); la 1 Aprilie 1796 este vel postelnic (*Uricariul*, XX, pp. 378, 379); la 19 Aprilie 1801 e biv vel postelnic (A. R. Msse LXXX, 154), ca și la 6 Mai 1802 (A. R. Msse LXXXI, 21).

³²⁾ Iunie 1803 (A. R. Msse XXVIII, 97, 110); tot hatman îl găsim ulterior (T. Bălan, *Refugiații moldoveni în Bucovina 1821 și 1848*, p. 66; *Bul. Mold.*, 13 Iulie 1833, p. 26; 10 Martie 1835, p. 79; 7 Aprilie 1835, p. 109; 11 Noemvrie 1837, p. 343; V. A. Urechis, *Istoria Românilor*, X. B, pp. 374, 375, 401, 408, 421; XI, pp. 30, 32; XII, p. 519; Fundația Ferdinand, Iași, Documente cumpărate dela Șaraga, 113; A. R. Msse XIV, 102; A. R. Msse, 148, doc. 69.

³³⁾ A. R. Msse LXXXI, 151.

³⁴⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 21; Andreas Wolff, l. c.

³⁵⁾ De unde cumpără un ceas Breguet, pe care-l are acum Radu 9/XI.

³⁶⁾ Aceste pistoale, ca și iataganul său, un hanger, calimara și un lighian cu ibric, care i-au aparținut în posesiunea autorului.

³⁷⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 22.

³⁸⁾ Const. G. Mano, *o. c.*, pp. 307, 308.

³⁹⁾ Numit de Vodă Șuța la 5 Iulie (Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 310).

⁴⁰⁾ Hurmuzaki, X, p. 78.

⁴¹⁾ T. Bălan, *o. c.*, pp. 66, 78; condicele sale de cheltueli aflate acum la Academia Română. El a stat întâi la Suceava și apoi la Cernăuți. R. Rosetti, *Povești moldovenești*, pp. 141—147.

Plecarea lui în Bucovina avu loc după intrarea lui Ipsilanti în Iași, 22 Februarie 1821, căci Rizo Néroulos, atunci secretar al domnitorului M. Șuța, spune în a sa *Histoire moderne de la Grèce*, (p. 289), că pentru a scăpa pe șeful beșliilor turci îl dădu în seama hatmanului Răducanu «homme loyal et plein d'honneur». Fiind în Bucovina, ținea legătura, prin scrisori, cu boierii munteni refugiați la Sibiu (C. Erbeicanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 234).

⁴²⁾ Artur Gorovei, *Monografia orașului Botoșani*, p. 21.

⁴³⁾ Era însă la Cernăuți, la 22 Iulie 1826, când Ioan Sandu Sturdza Voevod scrie, lui și celorlalți boieri aflați la Cernăuți și la Suceava, poftindu-i să se întoarcă în țară (*Uricariul*, III, pp. 245, 246).

⁴⁴⁾ I. C. Filitti, *Principatele române dela 1828 la 1834*, p. 22; Hurmuzaki, X, p. 447 și XVII, p. 65; Ioan Neculce, fasc. 9, partea II, p. 303; Alex. A. C. Sturdza, *Régne de Michel Sturdza*, pp. 19, 25, 304.

¹¹⁾ Ca și din cele următoare (*Analele parlamentare ale României*, VI, pp. 748, 749, 761; Hurmuzaki, Supl. I, 5, pp. 329, 407, 412, 436, 438, 588; *Bul. Mold.*, 11 Noemvrie 1837, p. 343).

¹²⁾ Căpă de pe actul din 11 Decemvrie 1813 — care arată că a fost un împrumut — și de pe cerșirea din 29 Martie 1814 a consulului rusesc Pini, în colecția autorului, dată fiindu-i de d-l V. Panopol.

¹³⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 22, 23. D-l V. Panopol a dat autorului o scrisoare a lui Mihai Sturdza V. V., din 1 Aprilie 1835, către Ioan Balș, arătând că a vorbit cu hatmanul Răducanu Rosetti, 36/VII, care va veni să-l vadă la Galbăna. Vodă Sturdza stăruie de lângă Balș să se arate generos, căci altfel Răducanu și familia sa sunt ruinați.

¹⁴⁾ Pe când *Albina Românească* zice că a murit la 3 August (numărul din 7 August 1838), bilețul de înmormântare (A. R. Msse 87—41) dă data de 4 August.

¹⁵⁾ Scrisoarea fiicei sale Aglae Argyropulo 42/VIII, din Zaboloteni, din 10/22 August 1838, către tratele ei Lascar 46/VIII (Arhiva R. Bogdan-Onesti).

¹⁶⁾ *Albina Românească*, l. c.; R. Rosetti, *Note*, p. 23.

¹⁷⁾ Pentru istoricul moșiei Bohotin vezi R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*. La actele date acolo se pot adăoga următoarele:

a) Conflicte de hotare: *Bul. Mold.*, 11 Iulie 1835, p. 195; 6 Octomvrie 1835, p. 408; 20 Octomvrie 1835, p. 468; 24 Octomvrie 1835, p. 479; 3 Mai 1836, p. 287; 29 Octomvrie 1836, p. 513; 7 Aprilie 1838, p. 107; 20 Noemvrie 1838, p. 374; 18 Ianuarie 1840, p. 17; 20 Aprilie 1840, p. 182; 25 Iulie 1840, p. 230; 12 Septemvrie 1840, p. 292; 12 Decemvrie 1840, p. 387; 20 Februarie 1841, p. 78; 20 Aprilie 1841, p. 179; 26 Iunie 1841, p. 278; 30 Octomvrie 1841, p. 444; 12 Februarie 1842, p. 50; 7 Februarie 1843, p. 41; 3 Aprilie 1848, p. 48.

b) Conflicte pentru tăiere de pădure: *Bul. Mold.*, 29 August 1835, p. 333; 22 Martie 1836, p. 115; 28 Iunie 1836, p. 386; 21 Martie 1837, p. 98; 5 Decemvrie 1837, p. 373; 7 Iulie 1838, p. 97.

c) Procese cu posesorii (arendășii): *Bul. Mold.*, 4 Iulie 1835, p. 191; 27 Noemvrie 1841, p. 478; reclamație din 16 August 1813 a serdarului Iordache Vartolomei, arendașul moșiilor Colțul Cornii, Bohotin și Cotul Bălmăjești (Arhiva René Bogdan-Gara Onesti).

d) Proces pentru prisacă: *Bul. Mold.*, 27 Octomvrie 1835, p. 507; 17 Aprilie 1841, p. 176.

Bohotinul a adus venit, în 1839, lei 160.952,20 (socotelile moștenirii hatmanului).

În 1838 s'a arendat pe trei ani pe preț de 8.000 galbeni (*Bul. Mold.*, 16 Iunie 1838, p. 186).

¹⁸⁾ A. R. Msse 7, pp. 349—450.

¹⁹⁾ *Bul. Mold.*, 12 Decemvrie 1835, p. 609; 29 Octomvrie 1836, p. 513; 13 Decemvrie 1836, p. 563; 16 Mai 1837, p. 160.

Prin hrisoavele domnești din 1818 și 1827 se dase voie hatmanului Răducanu Rosetti 36/VII a face iarmaroc pe moșia Căiuți, din ținutul Bacăului (*Bul. Mold.*, 14 Septemvrie 1844, p. 307; R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 213).

²⁰⁾ R. Rosetti, *Cronica Bohotinului*, pp. 96—98; *Uricariul*, VIII, p. 353.

²¹⁾ A. R. Msse LXXXI, 120, 160. A ajuns a fi proprietarul întregii moșii cu trupurile: Bohotin, Gura Bohotinului, Bazga, Cozia, Hilița, Răducăneni (A. R. Msse 7, pp. 349—450).

²²⁾ Arh. I, Tr. 1837, op. 2101, dos. 257 pe 1838; *Bul. Mold.*, 21 Iulie 1838, p. 228.

²³⁾ Izvodul de zestre, nota 27 mai sus. El era proprietar al acestei moșii la 6 Martie 1806 (hotărnicia în colecția R. Bogdan-Gara Onesti).

²⁴⁾ Arh. I, Tr. 568, op. 616, dos. 10, fila 198; Tr. 1765, op. 2014, dos. 39, fila 409; A. R. Msse 7, pp. 349—450; LXXXI, 151; *Uricariul*, XXII, p. 127 (unde se dă lista satelor în detaliu). Divanul Apelativ al Țării de sus, hotărnic Nr. 1818 din 18 Martie 1839 (în colecția Alexandru Cantacuzino Pașcanu, comunicat de d-l Artur Gorovei).

²⁵⁾ *Bul. Mold.*, 27 Iunie 1835, p. 187; 7 Iulie 1835, p. 194; 13 Octomvrie 1835, p. 2; 17 Octomvrie 1835, pp. 442, 452; 2 Iulie 1836, p. 388; 27 Septemvrie 1836, p. 487; 17 Octomvrie 1837, p. 317; 16 Februarie 1839, p. 55.

²⁶⁾ Perilipsis după hârțile lui Solomon Herșcovici de urmarea ce au făcut în pricina Zvorăști (Arhiva René Bogdan); *Bul. Mold.*, 17 Octomvrie 1837, p. 318.

²⁷⁾ *Uricariul*, VI, p. 278.

²⁸⁾ Arh. I, pachet LXXVI, 10.

²⁹⁾ *Bul. Mold.*, 1 August 1835, 25 August 1835, 17 Octomvrie 1835, 2 Ianuarie 1836, 27 Februarie 1836, 22 Martie 1836, 18 Iunie 1836, 4 Octomvrie 1836, 14 Ianuarie 1837, 25 Martie 1837, 8 August 1837, 13 Martie 1838, 12 Mai 1838, 2 Iunie 1840, 22 Noemvrie 1842, 2 Mai 1843.

³⁰⁾ Hurmuzaki, Supl. I, vol. VI, pp. 64—70, 256, 257, 259; *Bul. Mold.*, 5 Decemvrie 1835, 4 Iunie 1836, 9 Mai 1837.

³¹⁾ S'a împrumutat la 1 Mai 1821 cu 67.200 de lei dela Alex. Ghika (Arhiva René Bogdan, Gara Onesti).

³²⁾ *Bul. Mold.*, 15 Noemvrie 1834, 11 Iulie 1835, 19 Noemvrie 1836, 26 August 1837, 18 Ianuarie 1840, 27 Aprilie 1841, 2 Mai 1843. Un proces de hotărnicie cu același stins (întărire domnească din 9 Decemvrie 1840 — original în colecția autorului).

³³⁾ L. T. Boga, *Documente basarabene*, II, p. 119.

³⁴⁾ *Arhivele Basarabiei*, An. V, Nr. 1.

³⁵⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 40—90.

³⁶⁾ R. Rosetti, *Cum se cădau moșiile în Moldova la începutul veacului XIX.*

³⁷⁾ Condicta de cheltuieli casei dela 1819 la 29 Noemvrie 1829 — la Academia Română.

Vasile 37/VII (Înainte de 1771 — înainte de 1835).

Fiu al lui Neculai 31/VI și al Ecaterinei Lupu Costache ¹⁾ născut înainte de 1771, an în care s'a născut fratele său mai mic Drăcache 38/VII. Ca și fratele său Ilie 39/VII, a învățat probabil la școala

grecească din Iași²⁾. Il găsim spătar în 1811³⁾ și în 1813⁴⁾, și apoi vornic și biv vel vornic⁵⁾.

A moștenit dela tatăl său: moșia Siliște (Iași) cu două iazuri și două mori, o cârciumă cu trei case, cu pivniță de piatră la Bacău, cinci dugheni și o cârciumă la Iași pe ulița Mânzului, 19 pogoane vie la Spărieți (Putna), 13 la Crucea de jos (Putna) și 90 țigani⁶⁾.

A dat faliment în 1813⁷⁾; în 1825 Ion Sandu Sturdza Voevod îi dă un moratoriu de șase ani pentru plata datoriilor⁸⁾, care însă nu erau plătite la încetarea sa din viață⁹⁾, ceea ce a dat loc la procese¹⁰⁾.

Iscălitura lui Vasile 37/VII. (A. R. Msse XXIII, 162).

¹⁾ Impărțirea averii vornicului N. Roset 31/VI, din 27 Februarie 1811 (A. R. Msse XXIII, 162); A. R. Msse XXIII, 113.

²⁾ Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 8, fila 284; Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.; A. R. Msse CXXXVI 234 CXLI, 81; *Uricariul*, XIX, p. 46.

³⁾ Era mai în vârstă ca sora sa Ecaterina 41/VII (A. R. Msse XXIII, 33).

⁴⁾ A lui trebuie să fie iscălitura arătată de A. D. Xenopol (*Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ed. 1893, V, p. 648).

⁵⁾ Actul de împărțire din 1811.

⁶⁾ A. R. Msse CXXXVI, 234.

⁷⁾ A. R. Msse XXIII, 29, 30, 33; XVI, 115; A. R. *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. X, pp. 335—338; Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 8, fila 284; *Bul. Mold.*, 17 Iulie 1838, p. 4 (224); 6 Mai 1843, p. 165.

⁸⁾ Impărțeală sus arătată.

⁹⁾ Carte de judecată a divanului domnesc din 24 Septembrie 1840 (Arh. I.).

¹⁰⁾ A. R. Msse XVI, 115; A. R. *Mm. S. Ist.*, Seria II, Tom. X, pp. 335—338.

¹¹⁾ Înainte de 1835 (Arh. I., Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.), dar după 26 August 1827 (*Uricariul*, XIX, p. 46).

¹²⁾ *Bul. Mold.*, 17 Iulie 1838, p. 4 (224); 6 Mai 1843, p. 165; cartea de judecată dela nota 6; Arh. I., Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.

Dracache 38/VII zis *Baston* (1771—1841).

Fiu a lui Neculai 31/VI și al Ecaterinei Lupu Costache¹⁾, născut în 1771²⁾, a fost căsătorit cu Zoe Sturdza, fiica logofătului Dimitrie Sturdza³⁾. Ea fusese căsătorită întâi cu Iordache Ramadan⁴⁾. Dracache și cu dânsa au trăit foarte bine împreună⁵⁾. Nu sunt dovezi documentare să fi avut copii⁶⁾.

Carierea sa politică și administrativă a fost: în 1808 căminar și ispravnic de Lăpușna⁷⁾, apoi de Orhei⁸⁾, staroste de Putna⁹⁾ în 1810, a protestat contra luării Basarabiei¹⁰⁾, în 1813 spătar, ispravnic de Roman¹¹⁾, tot spătar în 1816¹²⁾, vel vornic, în Divan, în 1820¹³⁾, refugiat în Bucovina în 1821¹⁴⁾, vornic și epitrop al casei apelor din Iași¹⁵⁾ în 1822—1824¹⁶⁾, vornic din 1812 până în 1841, fiind epitrop al bisericii Dancu dela 1838 la 1841¹⁷⁾.

A clădit, în 1820, biserica din Scheia (Roman)¹⁸⁾, a dat mănăstirii Vorona o biblie¹⁹⁾, a dat o casă mănăstirii Dancului, în 1836²⁰⁾. În 1829 era abonat la *Albina Românească*²¹⁾.

A murit la 15 Septembrie 1841²²⁾. Este înmormântat la mănăstirea Dancu (Iași)²³⁾.

Avere a moștenit dela tatăl său: moșiile Prăjești, Bârjoveni și Hăr-mănești (Neamț), 12 pogoane vie la Odobesti, zece la Crucea de sus, cinci pe valea Nebunii lângă Iași, casele din Iași, două cârciume în Iași, 90 țigani²⁴⁾; dela mătușa sa Catrina Depasti 29/VI²⁵⁾ și dela soția sa²⁶⁾. Cu toată această mare avere a fost strămtorat în două rânduri, în 1813²⁷⁾ și în 1822, căci și-a pierdut argintăria, juvaerele și altele pe care le depuse în mănăstirea Secul²⁸⁾ și șederea sa timp de doi ani în Bucovina l-a costat mulți bani²⁹⁾.

Încalțura lui Dracache 38/VII. (C. Erbiceanu, *Istoria Mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 50, fig. Nr. 11).

¹⁾ Actul de împărțire a averii tatălui său din 27 Februarie 1811 (A. R. Msse XXIII, 162), o copie, dar cu data de 11 Februarie 1812, amintită în *Uricariul*, XI, p. 273; Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 8, fila 284; Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 190 sqq.; A. R. Msse XXIII, 113; CXLI, 81, 83; XXVII, 3.

²⁾ A avut de naștere pe mătușa sa Ecaterina Depasti 29/VI (testamentul lui Dracache 38/VII).

³⁾ În anunțul morții sale (vezi nota 22 mai jos) se zice că la încetarea sa din viață (1841) era de 70 de ani).

⁴⁾ A. R. Msse CXLI, 81, 83, 84; Alex. A. C. Sturdza, *Régne de Michel Sturdza*, p. 183; Arh. I., Pachet 144, document din 30 Septembrie 1841; A. R. Msse XXIV, 33; CXII, 43; CXIV, 31; *Bul. Mold.*, 28 Septembrie 1858, p. 422. Ea a murit după 8 Februarie 1830, când își face diata (A. R. Msse CXIV, 31), și înainte de 29 Noembrie 1834, când este arătată ca decedată (*Bul. Mold.*, cu acea dată, p. 494).

Scrisoarea din 23 Iunie 1827 a lui Dimitrie Sturdza către ginerele său Dracache Roset 38/VII, biv vel vornic (A. R. Msse XXIV, 73).

⁶⁾ Diata Zoiței (A. R. Msse CXIV, 31), A. R. Msse CXLI, 84; *Bul. Mold.* din 28 Septembrie 1858, p. 422.

⁷⁾ În testamentul său, suscitată, spune că lasă sofului său, vornicul Dracache Roset 38/VII, toată averea ei « pentru buna petrecere ce împreună am viețuit ».

Scrisoarea lui Dracache din 20 Aprilie 1827, din Hoișăști, către nevasta sa arată de asemenea că trăiau bine împreună (A. R. Msse XXIII, 102).

⁸⁾ O fișă a lui I. Tanoviceanu arată un fiu Nicolae (Bogdana, VIII, Nr. 32), n'am putut găsi documentul și nu e arătat de niciun alt izvor.

La 28 Februarie 1934 d-l Emil Rosetti-Orășa 41/IX a spus autorului că ar fi existat o fiică Catrina, dar n'a putut documenta acest fapt.

Cert este că la moartea atât a Zoiței, cât și a lui Dracache, nu era niciun copil în viață.

⁹⁾ R. Rosetti, *Arhiva senatorilor din Chișinău*, III, p. 9; *Arhivele Basarabiei*, VI, p. 108.

¹⁰⁾ *Arhivele Basarabiei*, I, c. 18 Februarie 1809 (A. R. Msse XXVI, 142); 1 Martie 1809 (A. R. Msse XXVI, 143).

¹¹⁾ *Arhivele Basarabiei*, I, c.; 15 Iunie 1810 (A. R. Msse XXIV, 71).

¹²⁾ Ungureanu, *Familia Sion*, p. 16.

¹³⁾ Arh. I., Pachet LXIII, 16; tot ispravnic de Roman, la 31 Ianuarie 1814 (Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 510).

¹⁴⁾ V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, X, B, pp. 367, 368.

¹⁵⁾ Arh. I., Cond. K, Nr. 330, filele 62—68; V. A. Urechia, o. c., XII, p. 519.

¹⁶⁾ Diata lui din 11 Septembrie 1841 (Arh. I.); T. Bălan, *Refugiații moldoveni în Bucovina*, pp. 69, 70. În această carte e arătat ca aflându-se în Cernăuți la 23 Octombrie 1821, iar în Februarie 1823 ca întors în țară, soția sa fiind rămasă la Cernăuți. Scrisoarea lui Dracache, din 31 August 1822, către maica sa, arată că s'a întors în țară încă din Mai și se află în Iași (A. R. Msse XXVI, 173).

¹⁷⁾ *Codica vrăzurilor și a cheltuelilor casii cîșmelilor orașului Epîi* (A. R. Msse, 920); C. Erbiceanu, *Istoria mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, p. 398.

¹⁸⁾ C. Erbiceanu, o. c., pp. 51, 94, 109, 163, 407; A. R. Msse XXI, 104; XXIII, 192; XXIV, 33; CXLI, 80; Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 8, fila 284; *Uricariul*, VI, p. 333; *Bul. Com. Ist. Rom.*, XXVI, fasc. 77, pp. 120, 125; *Bul. Mold.*, 13 Iulie 1833, p. 26; 20 Iulie 1833, p. 32; 29 Noembrie 1834; 10 Martie 1835, p. 80; 7 Aprilie 1835, p. 109 — vornic al Țării de jos; 11 August 1835 (supl. p. 2); 16 August 1836; 13 Martie 1836, p. 84; 31 Martie 1840, p. 102; 1 Iunie 1841, p. 234; Hurmuzaki, Supl. I, 5, p. 10.

¹⁹⁾ *Bul. Com. Ist. Rom.*, XXVI, fasc. 77, pp. 120, 125—128; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 318; *Bul. Mold.*, 31 Martie 1840, p. 102; 1 Iunie 1841, p. 234.

- ¹²) Iorga, *Inscripții din bisericile României*, II, p. 23.
¹³) Iorga, *St. Doc.*, XVI, pp. 263, 271.
¹⁴) Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 25, fila 308.
¹⁵) *Albina Românească, gazetă politico-literară*, 1 Iunie 1820.
¹⁶) « Dumnealui Vornicul Drakaki Roset în vârstă de 70 ani, după o boală de cincisprezece zile, săvârșindu-se din viață Luni în 15 Septemvrie la 5 ceasuri ev. dimineața, familia răposatului, pătrunsă de cea mai adâncă durere, poștează pe D. . . . să binevoiască a veni la înmormântarea sa, care se va face Marți în 16 Septemvrie la 10 ceasuri ev. dimineața, la Biserica Dancului.
 « Iașii 15 Septemvrie 1841 » (A. R. Msse, Dosarul Burada).
¹⁷) Testamentul său din 11 Septemvrie 1841 (Arh. I.).
¹⁸) Actul de împărțire din 27 Februarie 1811 (Arh. I.).
¹⁹) *Urcariul*, II, pp. 16, 17; V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, X, B, pp. 367, 368. A. R. Msse XXIII, 113.
²⁰) Testamentul lui Dracache 38/VII, suscitât; *Urcariul*, VI, p. 254.
²¹) Testamentul lui Dracache 38/VII; Arh. I., Doljești, cactul zoo, Nr. 37 (fișe T.); A. R. Msse CXIV, 31.
²²) Când a fost declarat falit (Raab către Metternich, 18 Iulie 1813, apud Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 179) și a luat în antrepriză « slujba caldărănului » din ținutul Dorohoiului (Iorga, o. c., I, p. 508).
²³) Testamentul său, suscitât; A. R. Msse CXLI, 80; *Urcariul*, VI, p. 333.
 La 11 Iunie 1821, mama sa îi scrie că sîpetile și lăzile au fost puse la loc de taină; are nădejde că cu ajutorul lui Dumnezeu vor scăpa (A. R. Msse XXVII, 56). La 16 Iunie 1821, mama sa îi scrie, dela mănăstirea Secu, unde se află de două luni, că lucrurile sunt ascunse acolo (A. R. Msse XII, 3).
 Ca cei mai mulți din boierii moldoveni de atunci își ținea scotelile foarte bine (A. R. Msse 741, filele 2—249; 910).
²⁴) Testamentul său, suscitât.

Ilie 39/VII (După 1771—1827).

Fiu al lui Neculai 31/VI și al Ecaterinei Lupu Costache ¹) născut puțin după anul 1771, când s'a născut fratele său mai mare Dracache 38/VIII. A învățat în școala grecească din Iași ²).

Postelnic în 1815 ³), comis în 1819 ⁴), cămărar în același an ⁵), vel spătar halé în 1822 ⁶), biv vel comis în 1824 ⁷), spătar ⁸).

A moștenit dela tatăl său: moșia Rădeana (Bacău) cu siliștile sale, părțile din Gârbovana, Negoesti (Bacău), moșia Corbu (Bacău), moșia Capota și muntele lui Bucă (Bacău) moșia Pochițul cu părți din Buciumi (Bacău), mori și 60 țigani ⁹). Dela mama sa a moștenit Har-mănești ¹⁰).

Murind în August 1827 fără copii ¹¹), averea a fost împărțită între frații și surorile sale ¹²).

Iscălitura lui Ilie 39/VII. (A. R. Msse XXIII, 162).

¹) Arh. I., Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq., unde se arată că era cel mai tânăr dintre e frați; actul de împărțire a averii tatălui său, din 27 Februarie 1811 (A. R. Msse XXIII, 162); A. R. Msse XXII, 272; XXV, 231; XXVII, 54; testamentul fratelui său Dracache 38/VII, 11 Septemvrie 1841.

²) A. D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ed. 1893, V, p. 653; *Dela Academia Mihăileană la liceul Național. 100 de ani*, p. 18. Dela dânsul au rămas o punere în orânduială a traducerii (făcută de Neculai Cercel) tratatului introductiv în elementele matematicii de Christian Wolf.

(A. D. Xenopol, o. c., V, p. 635) și o scară a metafizicii lui Forneu (*Idem*, V, p. 648).

³) A. R. Msse XXVIII, 54.

⁴) A. R. Msse LXIX, I, 21.

⁵) Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 557.

⁹⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 276.

⁷⁾ A. R. Msse XXII, 272.

⁸⁾ Testamentul fratelui său Dracache 38/VII.

²⁾ Actul de împărțea din 27 Februarie 1811 în nota 1. A. R. Msse XXIII, 136; XXVI, 10.

La 24 Martie 1819, obține învoirea ca să țină două iarmaroace pe an la moșia sa Rădeana, la Sft. Ilie și la Sf-ta Maria mică (Iorga, *l. c.*). A pierdut actele moșiilor în 1821 la Secu (A. R. Msse XXII, 272 a).

¹⁰⁾ A. R. Msse LXIX, f. 21.

¹¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.

¹²⁾ Testamentul fratelui său Dracache 38/VII.

Eupraxia 40/VII (c. 1773 — între 1826 și 1829)

Fiica lui Neculai 31/VI și a Ecaterinei Lupu Costache ¹⁾ născută prin anul 1773 ²⁾.

A fost călugăriță la Văratec ³⁾. În 1822 se afla refugiată la mănăstirea Dragomirna ⁴⁾. A murit între 1826 ⁵⁾ și 10 Mai 1829 ⁶⁾.

Eupraxia: Cu: 18. — 11

Iscălitura Eupraxiei 40/VII. (A. R. Msse XXVI, 175).

¹⁾ În actul de împărțire din 27 Februarie 1811 (A. R. Msse XXIII, 162) frații săi Vasile 37/III, Dracache 38/VII și Ilie 39/VII zic: două surori ale noastre, maica Eupraxia, ce se află cu locuința la mănăstirea Văratec, și Catină..... Actul e întărit de mama lor.

Eupraxia a primit 15.000 lei ca partea ei. Arh. I., Tr. 1176, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.

²⁾ Fratele său Dracache 38/VII s'a născut în 1771; după Dracache venia fratele ei Ilie 39/VII și apoi ea. În scrisorile ei din 6 Noembrie 1819 și din 12 Ianuarie 1826 către fratele său Ilie 39/VII, îi zice: «bădiță» (A. R. Msse XXVI, 133, 175).

³⁾ Act de împărțire sus arătat. A. R. Msse XXIII, 21.

⁴⁾ A. R. Msse XXVI, 173.

⁵⁾ Data scrisorii sale de mai sus (nota 2).

⁶⁾ Pomelnic din 10 Mai 1829 (A. R. Msse XXIII, 128).

Ecaterina 41/VII (1789—1844).

Fiica lui Neculai 31/VI și al Ecaterinei Lupu Costache ¹⁾, născută în 1789 ²⁾.

A fost măritată, în 1807, cu Iordache Donici ³⁾.

Incetată din viață 17 Februarie 1844 ⁴⁾.

Ecaterina

Iscălitura Ecaterinei 41/VII. (Pe un document necatalogat, Arh. I.).

¹⁾ Actul de împărțea, din 27 Februarie 1811 a averii tatălui ei (A. R. Msse XXIII, 162); Arh. I., Tr. 1176, op. I, 1300, dos. 70, fila 199 sqq.: *Bul. Mold.*, 5 Mai 1855, p. 138.

²⁾ Anunțul său mortuar (mai jos) zice că era de 55 ani în 1844.

³⁾ Izvodul ei de zestre din 10 Februarie 1807, care arată că a primit 55.200 lei, drept zestre; actul de împărțea sus arătat; *Bul. Mold.*, 5 Mai 1855, p. 138; anunțul mortuar de mai jos; A. R. Msse XXIII, 29. Izvodul zestrei ei (A. R. Msse XXIV, 206) mai arată că a primit 20 pogoane vie la Cruci (Putna), o cărciumă cu o dugheană în Iași, în târgul de jos.

⁴) * D. Sfeticul curții Iordachi Donici, împreună cu toată familia, pătrunși de întristare, pentru pierderea soției sale și mumei, Ecaterina Donici născută Roset, care la 17 a următoarei s'au săvârșit din viață, în vrâsta de 55 ani; roagă pe . . . să binevoască a veni la înmormântarea ce va urma Sâmbătă la 19 a lunii, la 4 ceasuri ev(ropești) după amiază, la biserica Dancului.

* Iași în 17 Februarie 1844 * (A. R. Msse, foi volante XIV — mapa mare, colecția Th. Burada). Iscălitura ei se află și la Academia Română (Msse XXIII, 33), dar este așa de ștearsă încât nu s'a putut fotografia.

Ileana 42/VII (A doua jumătate a sec. XVIII).

Fică a lui Neculai 31/VI și a Ecaterinei Lupu Costache, măritată, în 1780, cu Manolache Donici ¹).

¹) În 1780 Neculai Rosăt 31/VI, vel vornic, constituie zestre fiicei sale Ileana 42/VII două moșii Voroteile și Sărcanii (Orhei) și 8 pogoane vic la Vițănești (Putna) (A. R. Msse XXII, 277). La 8 Iunie (f. a.) N. Rosăt 31/VI scrie ginerului său Manolachi Donici, biv vel stolnic, serdar de Orhei. Sărută pe Ileana cu părințească dragoste (A. R. Msse XXV, 21).

Iordachi 43/VII (A doua jumătate a secolului XVIII — 1827/1833).

Fiu al lui Ștefan 33/VI și al Mariei Krupenski ¹). A fost căsătorit cu Zamfira Donici ²), cu care a avut următorii copii: Victoria 48/VIII ³), Raluca 49/VIII ⁴), Ruxanda 50/VIII ⁵), Lascarachi 51/VIII ⁶), Costin 52/VIII ⁷), Grigore 53/VIII ⁸).

Despre dânsul știm doar că a avut rangul de comis ⁹) și că era ispravnic de Bacău în 1814 ¹⁰) și în 1822 ¹¹).

A încetat din viață după 13 Aprilie 1828 ¹²) și înainte de 5 Septembrie 1832 ¹³). Este înmormântat în biserica Toma Cosma din Iași ¹⁴).

Ca avere a avut Moșia Filipeni (Bacău) ¹⁵), moșia Orășu, unde a clădit casa ¹⁶) și biserica ¹⁷) și parte din Verșăști (Bacău) ¹⁸).

¹) Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 16—22; Tr. 1714, op. 1946, dos. 597, filele 1372—1375, 1379.

Era frate cu Grigore 47/VII (care era fiu a lui Ștefan 33/VI — vezi Fundația Ferdinand, Iași, XXVI, 134), cu Ștefan 45/VII și cu Ralu 44/VII, după cum reieșă din actul următor:

Moșia Filipeni din ținutul Tecuciului, dreaptă părințească, care la împărțeala ce s'au făcut între noi frații cu bună primire tuturor și a mamei noastre, față fiind și răporatul moșii noastre banu Iordachi Crupenschi, întărită și de înalt preosfințitul Mitropolit Veniamin și de cinstit Divan, s'au venit dreaptă parte de clironomi părințească la doi frați această moșie Filipeni, cum pre larg arată în această împărțeală; adică jumătate de moșie din trupul Filipenilor s'au venit dreaptă parte de clironomia părințească a răposatului fratelui nostru Ștefan Roset căminar și ceilalță jumătate de moșie din trupul Filipenilor s'au venit iarăși dreaptă parte de clironomii părințească a fratelui nostru Grigori Roset căminar cu așazare părințească casa ce au fost pe dânsa făcută de mâna comis Iordache Roset date așezări pitru așezări părințească dipi moșia Orășu din ținutul Bacăului și fiindcă dipi săvârșirea din viață a fratelui nostru Ștefan Roset căminar, nerămânându-i mai di aproape clironomi ai săi din trup, fiind nefăsurat, afară de noi frați, împărțind noi această jumătate de moșie din trupul Filipenilor, parte răposatului, în cinci părți și cinci frați ni s'au venit de frate o a cincea parte, din care două părți din aceste cinci părți de clironomi răposatului, din această jumătate de moșie Filipenilor ni s'au venit și nouă mai jos iscăliților dreaptă parte de clironomi din parte răposatului. Pentru care cu bună primirea noastră ne-am alcătuit și ne-am învoit cu d-lui fratele Grigori Roset căminar ca să ne deie d-lui cinci mii lei pentru aceste părți drepte a noastre de clironomie dela răposatul fratelui nostru din jumătate de moșie a sa Fi(l)ipeni, care bani ni i-au și răspuns d-lui fratele Grigori Roset toți deplin acum în mâinile noastre, și de astăzi înainte să stăpânească atât d-lui, cât și urmașii clironomi D-sali, în veci, neclintit, aceste două părți a noastre de clironomi ci ni s'au venit dreaptă clironomie din partea răposatului ca pe un drept lucru D-sali; iar pentru celelalte două părți a celorlalți frați, iarăși să va învoi d-lui fratele Grigori Roset căminar cu d-lor ceilanți frați, precum să va putea alcătui și învoi cu d-lor, pentru-că noi cu această alcătuire am făcut cu d-lui această învoială, atât despre ceilanți frați cât și pentru datoria și de groparea răposatului să fie d-lui fratelui Grigori Roset dator a o plăti toată, cât mai jos să înscamnă, nefiind noi apucați sau supărați de această datorie a răposatului cât de puțin, adică un sinet de 8750 lei, adică opt mii șapte sute cincizeci lei, cu dobânda lor, la soru-mu Ralu Roset și una mie ce s'au cheltuit la îngroparea răposatului, iarăși cu dobânda lor, bani ci s'au luat cu imprumutare

și mărunțiturile ce mai sunt cu tāduli pela nēgūtōri ș'ālți și la spīțării, care și aceste mărunțisuri poate să cuprindă până la patru sute lei, și pentru mai bună încredințare și sfințirea lucrării aceștii hârtii de alcătuire și învoi cu bună primire între noi fraji de a să păzi întocmai lucrare ei, urmează a noastră de bunăvoință iscalituri

(ss) Iordachi Roset comis, vânzătoriu (ss) Ralu Roset vânzătoare.

(Original în documentele Rosetti Filipeni a lui V. Rosetti).

Scrisoare din 7 Ianuarie 1915, a lui Ercol Rosetti 40/IX (nepot de fiu) în arhiva Ion Rosetti-Bălănescu 6/X.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 531 pe 1832; *Bul. Mold.*, 14 Decembrie 1833, p. 204; A. R. Msse CXVIII, 196; Arh. C., *Liber Haereditatum*, XXI, pp. 259, 261; tot acolo *Liber Instrumentorum* XI, pp. 380, 395 și XV, p. 264.

²⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 279—285 (copii); Tr. 1837, op. 2101, pe 1858; *Bul. Mold.*, 5 Noembrie 1893, p. 354; 15 Martie 1853, p. 86; 28 Februarie 1854, p. 66; 15 August 1854, p. 52; 4 Martie 1856, p. 30; 6 Mai 1856, p. 146; 12 Octombrie 1859, p. 37.

³⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 279—285 (copie); Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1858. *Bul. Mold.*, ca la nota precedentă.

⁴⁾ *Idem.*

⁵⁾ *Idem.*

⁶⁾ *Idem.*

⁷⁾ *Idem.*

⁸⁾ Iscalit astfel în actul dela nota 1; adresa din nota 11; *Uricariul*, VI, p. 344; inscripțiile din biserica și de pe clopotul bisericii din Orașa (Bacău), comunicate de Adriana 23/X.

⁹⁾ Ungureanu, *Familia Șion*, p. 35.

¹⁰⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 3830.

¹¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 16—22.

¹²⁾ *Idem* (la 5 Septembrie 1832, jalba nu mai este iscalită de dânsul, ci de soția sa); *Bul. Mold.*, 14 Decembrie 1833 îl arată ca fiind încetat din viață.

¹³⁾ Scrisoarea din 7 Ianuarie 1915 a lui Ercol Rosetti 40/IX în arhiva Ion Rosetti-Bălănescu 6/X.

¹⁴⁾ Acte din 6 Martie 1818, 13 Decembrie 1824 și 13 Iulie 1827, în arhiva Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX; actul de împărțire citat la nota 1.

¹⁵⁾ Același act de împărțire. Ulterior le-a stăpânit soția sa (? ca tutoarea) (A. R. Ms 7, pp. 349—450; Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, cond. 16, filele 178—183).

¹⁶⁾ Clădirea bisericii a început în 1791 și s'a terminat la 1800 (scrisoarea lui Ercol Rosetti 40/IX suscitată). Inscriptia de pe poarta și de pe clopot (ambele comunicate de Adriana 23/X) arată că a fost clădită în anii 1793—1800 de comisul Iordache Rosetti 43/VII.

¹⁷⁾ *Uricariul*, VI, p. 344; Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 597, filele 1372—1375, 1379.

Raluca 44/VII (Ultimul sfert al secolului XVIII — 1848/53).

Era fiica lui Ștefan 33/VI și a Mariei Krupenski ¹⁾. A fost măritată cu Enachi Krupenski ²⁾, de care pare a se fi despărțit ³⁾. S'a călugărit sub numele de Rahila ⁴⁾.

A încetat din viață între anii 1848 ⁵⁾ și 1853 ⁶⁾.

A fost proprietară a unui sfert din Stănești (Bacău) ⁷⁾, o parte din Orașa (Bacău) ⁸⁾, a 3 locuri în orașul Bacău, 13 pogoane vie ⁹⁾, a moșiei Tazlău ¹⁰⁾ și a unor puțuri de păcură, la Solonț (Bacău) ¹¹⁾.

¹⁾ Anafora Nr. 697 din 7 Aprilie 1837 (Arh. I., Tr. 1785, op. II, 2036, condica 14, filele 190—195). Era soră cu Grigore 46/VII (arhiva Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX; *Bul. Mold.*, 11 Mai 1839, p. 151).

²⁾ *Bul. Mold.*, 8 Martie 1853 (adaos pp. 11, 12); 13 Octombrie 1857, p. 367; Gr. Tabăcaru, *Bisericele Bacăului*, pp. 8, 9.

³⁾ Deoarece fiii în actele publicate în *Bul. Mold.* (nota 2 de sus), îi zic Ralu Roset, și tot sub acest nume de familie este arătată în actele de proprietate mai jos citate.

⁴⁾ *Bul. Mold.*, I. c., în nota 3.

⁵⁾ Era în viață (*Bul. Mold.*, 2 Mai 1848, p. 142).

⁶⁾ Arătată ca încetată din viață (*Bul. Mold.*, 8 Martie 1853 — adaos, pp. 11, 12).

⁷⁾ A. R. Msse 7, pp. 349—450; anaforaua citată în nota 1; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 145 pe 1837; *Bul. Mold.*, 21 Noembrie 1837, p. 357; 27 Martie 1841, p. 145; 1 Iunie 1841, p. 236; 10 Iulie 1841, p. 303; 14 August 1841, p. 350; 12 Noembrie 1842, pp. 382, 383; 2 Mai 1848, p. 142; 8 Martie 1853 — adaos, pp. 11, 12.

⁸⁾ *Bul. Mold.*, 11 Iunie 1836, p. 368.

⁹⁾ *Bul. Mold.*, 13 Octombrie 1857, p. 367.

¹⁰⁾ A. R. Msse 7, pp. 349—450.

¹¹⁾ *Bul. Mold.*, 11 August 1838, p. 261; 9 Februarie 1839, p. 47; 12 Martie 1839, p. 84; 3 August 1830, p. 246.

Ștefan 45/VII (Fine sec. XVIII — înainte de 1800).

Fiu al lui Ștefan 33/VI și al Mariei Krupenski ¹⁾.

A fost căminar ²⁾.

Neacășătorit ³⁾, moare probabil înainte de 20 Iunie 1800 ⁴⁾. Partea lui de avere din moșia Filipeni (Bacău) o moștenesc frații ⁵⁾.

Iscălitura lui Ștefan 45/VII. (A. R. Msse XXVI, 193).

¹⁾ A. R. Msse XXIII, 37; frate cu Iordachi 43/VII (vezi actul la biografia acestuia, nota 1) și cu Raluca 44/VII (*idem*).

²⁾ Actul de mai sus.

³⁾ *Idem*; A. R. Msse CCXIV, 26.

⁴⁾ Pomelnicul bisericii din Orășia (Bacău) (copie procurată de Adriana 23/X) îl arată, la 20 Iunie 1800, ca mort.

⁵⁾ Actul din nota 1. Înurmântarea a costat 1000 lei, iar cheltuelile de spîșerie, etc. au fost de 400 lei (A. R. Msse CCXIV, 26).

Dela dînsul a rămas o icoană, pe catapetezma bisericii Maicii Domnului din Orășia (Bacău), pe care este următoarea inscripție:

• Macarie zugraf / Aceste Sfinte Icoane sau făcut / cu toată cheltuiala Dumisale / Cuconulu Ștefan Roset anul 1799 August 15.

Constantin 46/VII (Către finele secolului XVIII — după 1806).

Era fiul lui Ștefan 33/VI și al Mariei Krupenski ¹⁾. A fost căsătorit cu Ruxanda Donici ²⁾, cu care a avut un fiu Ștefan 54/VIII ³⁾. Era stolnic în 1806 ⁴⁾.

¹⁾ A. R. Msse XXIII, 37; arbore genealogic făcut la 22 Septembrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rusesc (colecția Ion Rosetti-Bălănescu 6/V); act din 16 Iunie 1838, întărit de Divanul apelativ al Țării de jos cu Nr. 2892 din 21 Iunie 1838 (în colecția Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX), prin care Ștefan 54/VIII, fiul lui Constantin 46/VII, vinde a cincea parte din jumătate a moșiei Filipeni ce a aparținut unchiului său Ștefan 45/VII; de unde se vede că Constantin 46/VII era frate cu Ștefan 45/VII.

²⁾ Arborele genealogic din biserica Roznov și cel rusesc din nota precedentă.

• *Hristos anesti*

• Cu frățască dragoste mă închin dumitali arhon spatâr. Cinstită frățască scrisoare dumitali den 21 a curgătoareii luni April cu dragoste am priimit și mai întâi foarte mulțămăsc dragostii dumitali, pentru horetismon ce-mi faci pentru zilele aceste, care și eu rog pe milostivii Dumnezeu ca acești sfinte și purtătoare de lumină zile a Invierii Domnului nostru Isus Hristos să li prăznuiți dumnea-voastră cu sănătate și cu bucurii, acum și la mulți ani.

• Imi scrii dumnetta pentru această că mai m'ai înștiințat pentru dumnetta că te afli la Eși pentru gătire și nu știi de am priimit ace carte au ba. Vei ști dumnetta că și carte aceia am priimit-o, însă foarte cu întârzieri. Că de aș fi luat carte den vreme ce me-ai fost scrisu dumnetta că ai venit la Eși, de nu aș fi putut veni eu la Eși, ca să mai vorbim, negreșit aș fi triimes pe Costaki după cum imi scrii dumnetta. Dar în vreme ce am luat carte una că mă aflam foarte bolnav după cum și acum sânt, că după alti boali ce am avut, m'au găsit și dambla, care acum cu ajutoriul lui Dumnezeu mă aflu mai spre bini, însă tot slăbaciuni mare am.

• Arhon spatâr, pentru că voești dumnetta a ave știință pe când să fii zioa însămnată a nunții, încât den parte noastră cât de curând și când vei scrii dumnetta că ești gata voi porni și eu pe fiul Costaki. Dar și aceasta arăt dumitali arhon spatâr că moșiile care dumnetta le dai pren izvod filicii dumitali, după cum am și avut vorbă cu dumnetta că noi nu le știm și vom triimete să le cercetăm, și cercetându-le le am găsit cu totul proaste și mai ales și cu bucluc de giudecată. Și încă când eram la Eși și eu și dumnetta am avut această vorbă și ai zis dumnetta că vei da alte moșii. Deci potesc pe dumnetta în protiva acestor moșii să dai moșia Vortșeile Șarcani. Că iată și izvod s'au triimes ca să pui acești moșii în

potriva moșilor ce ai fost dat fiind cu îndemână și cu apropieri și de moșia ce-i dau eu. Și puind acești numi de moșii și mii scrii când să pornim de aici, trimetându-mi și izvod.

1804 April 30

Și sânt
A dumitali ca un frate i slugă

* Dumisali cuconii Elenii cuscii ne închinăm cu dulcea și cu multă și frățască dragoste. Costaki cu multă plecaciune să închină sărutând cinstită mâna dumnevoastră *.

[Pe pagina a 4].

* Cinstit și al meu ca un frate dumnelui arhon spatar Manolaki Donici, cu frățască dragoste *.

(A. R. Msse XXVI, 103).

²) Dosarul Rosetti în Arhiva Statului din Chișinău; arborele întocmit pe temeiul actelor aflate la departamentul heraldic al Senatului rusesc, citat în nota 1; Arhiva Statului din Chișinău, Nobilimea din Basarabia, Dosar Nr. 533/1847, fila 47; A. N. Krupenski, *Krakhii Oecro o Bessarabskom dvorian-siv*, pp. 5, 59.

După arborele genealogic din biserica din Roznov și după informația ce mi-a dat-o Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX, la 28 Martie 1933, Constantin 46/VII ar mai fi avut un fiu Lupu. Inșă acest Lupu este arătat în *Condica hotărârilor comisiei de admitere a dorenților din Basarabia* din anul 1821, ca fiu a lui Gheorghe și a Irinei (fila 119) (Arhivele Statului Chișinău). Tot așa este arătat în *Cartea Genealogică a nobilimei basarabene a asociației foștilor nobili Solidaritatea* (comunicat de d-l Gh. Bezveconăi). În *Uricariul* (VI, p. 258) acest Lupu este arătat ca fiu al Irinei Roset și ce a ținut-o stolnicul Gheorghe Contar. Nu am putut găsi cine anume a fost Irina Roset și nici Gheorghe Contar.

Acest Lupu a avut o soră Ana, căsătorită cu un Șuhanov (A. R. Msse CXXX, 15, 210 — 213; CXXXVII, 44). El a avut descendenți. Ramura lui va figura într'un volum ulterior, neputându-se stabili, cel puțin deocamdată, legătura cu ceilalți Rosettești din Moldova.

⁴) Arhiva Statului din Chișinău, dosarul Rosetti.

Grigore 47/VII (Finele secolului XVIII — 1859.)

- Fiu al lui Ștefan 33/VI și al Mariei Krupenski ¹), a fost căsătorit, în 1825, cu Sevastița Luca ²), cu care a avut patrusprezece copii ³), dintre cari numai următorii s'au făcut mari: Elena 55/VIII ⁴), Dumitru 56/VIII ⁵), Catrina 57/VIII ⁶), Ștefan 58/VIII ⁷), Elisa 59/VIII ⁸), Laetița 60/VIII ⁹), Grigore 61/VIII ¹⁰).

A avut ca dascăl pentru copiii săi pe tatăl lui A. D. Xenopol ¹¹)

Căminar la 28 Ianuarie 1823 ¹²), comis ¹³), agă ¹⁴), postelnic înaintat, în 1846 ¹⁵), vornic ¹⁶), ispravnic de Bacău între 1850 și 1859 ¹⁷).

Se pune chezaș pentru pitarul Costachi Radovici, numit privighetor ¹⁸).

A încetat din viață în 1859 ¹⁹) după 8 Februarie, când întocmește un act cu nevasta sa ²⁰).

Ca avere a avut: jumătate din moșia Filipeni (Bacău), pe care a schimbat-o ulterior cu nevasta sa, luând în schimb moșia Hușăi (Suceava), care era zestre a acesteia ²¹); vie ²²); loc și casă în Bacău ²³); moară ²⁴).

A avut multe procese: pentru țigani ²⁵); pentru bani ²⁶).

A fost antreprenor a ocupului vinașurilor străine a orașului Bacău ²⁷) și tovarăș la o măcelărie ²⁸).

¹) Fundația Ferdinand, Iași, XXVI, 134; învoială din 3 Iulie 1838 dintre Grigorie și soția (hărățiile lui Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX).

Era frate cu Ralu 44/VII (*Bul. Mold.*, 11 Mai 1839, p. 151).

²) Foia de zestre din 10 Septembrie 1825 (Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 53, filele 20, 21 și dos. 76 fila 528; învoiala din nota 1; altă învoială între aceiași, publicată în *Bul. Mold.*, din 8 Februarie 1859, p. 38; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. ... pe 1861 (tribunalul Bacău).

In 1866 ea cerea o pensie (*Mon. Of.*, 26 Februarie 1866, p. 205); în 1869 ea a donat scamă și petice spitalului Pavel și Ana Cristea din Bacău (*Mon. Of.*, 16 Ianuarie 1869, p. 66).

Ea este înmormântată în cimitirul Eternitatea din Bacău (Informație dată de D-l Eugène Sturdrza la 14 Martie 1938).

³) Informație dată autorului de Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX (nepot de fiu) la 28 August 1933; nu cunoaște numele celor morți.

⁴) Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. ... pe 1861 (tribunalul Bacău); *Mon. Of. Mold.*, 15 Februarie 1861, p. 430; informație dată de Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX (nepot de fiu) la 28 August 1933, care a spus tot atunci că ordinea nașterii copiilor care au supraviețuit este cea arătată în text.

⁵) Învoiala publicată în *Bul. Mold.* din 8 Februarie 1859, p. 38; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. ... pe 1862 (tribunalul Bacău); *Mon. Of. Mold.*, 15 Februarie 1861, p. 430.

⁹⁾ Invoiala publicată în *Bul. Mold.* din 8 Februarie 1859, p. 38; *Arh. I.*, Tr. 1837, op. 2101, dos. 4306.

¹⁰⁾ Invoiala publicată în *Bul. Mold.* din 8 Februarie 1859, p. 38.

¹¹⁾ *Arh. I.*, Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1861 (tribunalul Bacău). Informația dată de Vasiliță Rosetti Filipeni 56/IX (nepot de fiu) la 28 August 1933.

¹²⁾ Invoiala publicată în *Bul. Mold.*, 8 Februarie 1859, p. 38.

¹³⁾ *Idem.*

¹⁴⁾ I. E. Torouțiu, *Studii și documente literare*, IV, p. 373.

Vasiliță Rosetti Filipeni 56/IX (nepotul de fiu al lui Grigore 47/VII) arată, în scrisoarea sa din 5 Noemvrie 1934, că Xenopol greșete zicând că a fost în casa lui Iordachi Rosetti 43/VII, care sta la Oraș; el a fost la Filipeni (cum spune Xenopol) care erau atunci a lui Grigore 47/VII.

¹⁵⁾ *Cercetări istorice*, IV, partea II, p. 31.

¹⁶⁾ *Bul. Mold.*, 11 Aprilie 1835, p. 112 bis.

¹⁷⁾ *Bul. Mold.*, 9 Mai 1843, p. 169.

¹⁸⁾ *Bul. Mold.*, 11 Aprilie 1846, p. 133.

¹⁹⁾ *Id.*, 6 Mai 1851, p. 143.

²⁰⁾ C. Radu, *Bacul dela 1850—1900*, p. 85; era ispravnic în 1854 (informație dată de nepotul său de fiu Vasiliță 56/IX, la 28 August 1933).

²¹⁾ *Bul. Mold.*, 5 Iunie 1849, p. 181.

²²⁾ Arătarea nepotului său de tiu Vasiliță Rosetti Filipeni 56/IX, la 28 August 1933.

²³⁾ *Bul. Mold.*, adaos la Nr. 12 din 8 Februarie 1859, p. 38, Nr. 5200.

Actul prin care D-lui Post. Grigori Rosetti și C. c. D-săle D-nei Postolnic. Savastița Roset născută Luca, s-au regularisit toată averea ce au atât în acest ținut Bacău, cât și în acel de Tecuciu, legalizat încăt privește adevărata iscălitură de judect. Romanu sub Nr. 5091 la 4 a luni trecute, să faci obștește știut.

Subscrișul Post. Grigori Roset fac știut prin acesta că de o îndelungată vreme acum fiind tot cam bolnav și spre bătrânețe, și fiind că interesele casei cer stăruire și alergare întru sprijinirea lor, de aceea vrând a mă liniști în totul pentru viitoru, spre acest sfârșit după înpreună înțelegere avută cu soția me, D-ei Savastița Rosat născută Luca, am regulat pentru avera ce avem astăzi atât în ținutul Bacăului, cât și în țin. Tecuciului și anume: în ținutul Tecuciului moșia Filipeni, în stăpânirea de față cu cum-părăturile din Fruntești lipite la acest hotar, în ținutul și târgul Bacăului, casele cu locul fur din acest târg după stăpânirea de față, asemenea și celelalte locuri atât cu bezman cât și pe loc gospod, precum și vicia de la Barași, aceste fiind toată avera din care cea mai mare parte este a soției mele, de aceea în bună înțelegere cu D-ei, precum mai sus s'au pomenit, regularisim următoarele:

1. Din această avere să se plătească datoriile de 3000 galbani, la casa răpos. Post. Alecu Krupenski.

2. Să se mai plătească alte datorii mărunte de ale mele pentru care tot acum înfașoșez izvod lămurit sub a me iscălitură.

3. Să se răspundă zăstrea fiicei noastre Catinea măritată cu D-lui Iamandi, în somă de 3000 galbani, după actul de înzăstrare.

4. Fiilor noștri Dimitrie și Ștefan să li să deosebească și să li să deie acele 500 falci pământ din hotarul moșiei Filipeni după acturile de înzăstrare ce păstreză.

5. Să se îngrijească de creșterea copiilor Savastița, Grigori și Lița, după îndemnări precum și când vor veni în vârstă legiuită, seau când vor trece în căsătorie să li să facă parte în avera ce rămâne după valoara ei.

6. Să mi să deie mie pe tot anul cât voui fi în viață câte 200 galbani, începând de la Săt. Gheorghie anul curent, în două vadele, adecă la Sf. Gheorghie și Sf. Dimitrie a fie căruca an.

Pentru îndeplinirea acestor dispoziții făcute mai sus, rămân însărcinați soția me și fiul nostru Dimitrie, ca unul ce este venit în vârstă legiuită, și care în unire cu maica lui legiuita me soție, vor fi în dreptate a stăru, a dispoza și a sprijini toate interesele și toate dreptățile privitoare pe case cum sau zis mai sus, și după cum și însuși vor găsi de cuviință și de priinți pentru drejare, administrarea și dispozarea atât particular cât și formal, fără ca să mă mai pot amesteca întru nimică la aceal avere, nici sub un fel de propunere, rămâind întru totul retras, acesta fiind scopul care au motivat o așa regularisire.....

(iscăliți) Grigori Roset Post. Savastița Roset născută Luca. Urmează legalizarea Trib. Roman.

¹⁾ Alcăture de invoială din 3 Iulie 1838 (original în arhiva Vasiliță Rosetti Filipeni, copie la D-na Sofia Rosetti Filipeni); *Bul. Mold.*, 1 Septemvrie 1860, p. 76; 9 Septemvrie 1861, p. 1091; Fundația Ferdinand, Iași, XXVI, 134; A. R. Msse 7, pp. 340—450.

A obținut dreptul de a avea patru iarmaroace anual la Filipeni (scris greșit Filipești) (*Bul. Mold.* 25 Iulie 1843, p. 303).

A cumpărat terenuri dela răzeși din Fruntești, vecini cu Filipeni (*Bul. Mold.*, 1 Aprilie 1848, p. 111; 2 Septemvrie 1848, pp. 282, 283).

²⁾ *Arh. I.*, Tr. 1837, op. 2101, dos. 1060 pe 1845 (tribunalul Bacău); *Bul. Mold.*, 3 Decemvrie 1843, p. 451.

³⁾ *Arh. I.*, Tr. 1765, op. 2014, dos. 1011, fila 219; *Bul. Mold.*, 25 August 1846, p. 320.

⁴⁾ *Bul. Mold.*, 12 Martie 1850, p. 84; 22 Iulie 1850, p. 34.

⁵⁾ *Bul. Mold.*, 17 Octomvrie 1835, p. 452; 13 Mai 1837, p. 155; 8 Iulie 1837, p. 222; 31 Ianuarie 1843, p. 35.

⁶⁾ *Bul. Mold.*, 10 Iunie 1837, p. 2(186); 12 Decemvrie 1837, p. 381.

⁷⁾ *Id.*, 6 Mai 1851, p. 143.

⁸⁾ *Id.*, 5 Noemvrie 1836, p. 522.

Caterina 48/VII (Fine sec. XVIII — început sec. XIX).

Fică a lui Ștefan 33/VI și a Mariei Krupenski ¹⁾, măritată după tradiția familiară cu Al. Russo ²⁾. D-l Ichim însă, în studiul asupra lui

A. Russo ³⁾, arată că acesta n'a fost căsătorit. În schimb D-sa spune că un Iacovache Rusul, văr al doilea cu Alecu Russo ⁴⁾, era cumnat cu un Lupu Rosăt medelnicer ⁵⁾. Cum n'am putut stabili legătură de rudenie între Lupu și alți Rosettești, problema rămâne deocamdată nerezolvată.

¹⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov; însemnare a unui Rosetti-Filipeni în hărțile lui I. Rosetti Bălănescu 6/X; O. G. Lecca, *Genealogia a 100 case*; E. Rizo Rangabé, *Livre d'or de la noblesse phanariote*; actul fără dată (vezi Iordachi 43/VII, nota 1) a lui Iordachi 43/VII și a surorii sale Ralu 44/VII, prin care arată că după moartea lui Ștefan 45/VII, au rămas cinci frați (și surori) din care numește numai pe trei: Iordachi 43/VII, Ralu 44/VII și Grigore 47/VII. Un alt frate Constantin 46/VII, a cărui fiu Ștefan 54/VIII vinde 1/5 parte din jumătate din Filipeni la 21 Iulie 1838. Ar rămâne încă unul de determinat. Dar Ștefan 33/VII a mai avut trei fiice: Caterina 48/VII, Safta 49/VII și Nastasia 50/VII. Dintre acestea Safta 49/VII ar fi murit tânără. Deci ar rămâne să fie sau Caterina 48/VII sau Nastasia 50/VII. De ce nu au luat parte amândouă la împărțea? Nu cumva încetase din viață una din ele?

²⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov; însemnare din nota 1 din hărțile lui I. Rosetti-Bălănescu; informație dată de Vasiliță Rosetti-Filipeni 56/IX.

O. G. Lecca, o. c.; E. Rizo Rangabé, o. c.

³⁾ Traian Ichim, *Alecu Russo*, p. 20.

⁴⁾ *Idem*, arborele genealogic de pe pagina 15.

⁵⁾ *Idem*, p. 17.

Safta 49/VII (? Finele sec. XVIII — ? început sec. XIX).

Fiică a lui Ștefan 33/VI și a Mariei Krupenski. A murit tânără ¹⁾.

¹⁾ Arbore genealogic din biserica din Roznov; însemnare a unui Rosetti din Filipeni în hărțile lui I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

Nastasiica 50/VII (Finele secolului XVIII — după 1803).

Fiică a lui Ștefan 33/VI și a Mariei Krupenski; a fost măritată cu Dimitrie Avram în 1803 ¹⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 37 pe 1833.

Tot acolo se arată că alți copii ai lui Ștefan 33/VI și a Mariei Krupenski sunt: Iordache 43/VII și Grigore 47/VII, deci frați ai Năstăsiicăi 50/VII.

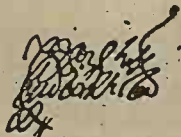
În chestia zestreii a fost un lung proces, ai cărui faze se pot urmări în dosarul sus citat.

Ioan (Iancu) 51/VII (? 1778 — după 1834).

Fiu mai mare al lui Gheorghe (Iordache) 36/VI ¹⁾ și al Ilenei Herăscu ²⁾. Nu pare să fi fost căsătorit.

A moștenit dela tatăl său o parte din Bohotin ³⁾ (pe care a vândut-o ulterior hatmanului Răducanu Rosetti 36/VII ⁴⁾ și Tărăța (Bacău) ⁵⁾, pe care a vândut-o fratelui său Dumitrache 52/VII în 1810 ⁶⁾.

Trăia încă la 30 Octomvrie 1834 ⁷⁾.

Îscălitura lui Ioan 51/VII. (A. R. Msse XXIV, 51).

¹⁾ A. R. Msse LXXXI, 159, 160; Arhiva Sfântului Spiridon, Iași, Condica V, Nr. 3, plic XIII, 65 (fișe T.).

Că era frate cu Dumitrache 52/VII: acte din 1 Ianuarie 1806, 1 August 1816 și 15 Iunie 1817, toate în arhiva din Tețcani.

²⁾ Vezi la tatăl său.

³⁾ A. R. Msse LXXXI, 159, 160 (fișe T.).

⁴⁾ Vânzarea s'a făcut la 1 Februarie 1805 (A. R. Msse LXXXI, 160).

La 12 Februarie 1805, spătarul Ștefan Rosetti 33/VI scrie hatmanului Raducanu Rosetti 36/VII că se bucură că nepotul său Iancu Roset 51/VII a vândut Bohotinul lui și nu la străini. Dumitrache 52/VII, fratele Iancului, nu a vrut să cumpere (A. R. Msse LXXXI, 120).

⁵⁾ A. R. LXXXI, 159.

⁶⁾ Act de vîndere a moșiei Tărăța din 28 Ianuarie 1840, în arhiva din Tețcani.

⁷⁾ Adevărire de primire a unui sinet pentru o datorie a cumnatei sale, din 1834 Octomvrie 30 (arhiva din Tețcani).

Dumitrache 52/VII (1780 — după Iunie 1829).

Iată ce spune în privința lui R. Rosetti în ale sale *Note genealogice și biografice asupra familiilor Buhuși și Rosetti* (pp. 26, 27):

« Al doilea fiu al Medelnicerului Gheorghe Roset ¹⁾, căsătorit cu Ecaterina ²⁾ Crupenski. Trăi aproape toată viața lui la Tețcani și muri încă tânăr, înainte de 1829 ³⁾. Le Tețcani se găsește un pachet cu acte interesante, privitoare la întâmplările anului 1821 în ținutul Bacăului, din care extrag următoarea scrisoare a lui Dumitrache Roset, atunci Căminar, către Ioniță Sturdza (viitorul Domn).

« Cu plecăciune mă închin dumitale moșu Ioniță.

« După prăzile volintirilor, care cred că-i fi auzit câte am pățimit rămându-mi numai păpușoiu și puține vite, iar altă nimică, mi s'a ridică acum și aceste de către ostașii turcești sub care cuvânt nu știu, căci nici în cugetul meu mă simt cu mai mică greșală cătră a noastră stăpânire, în cât mai vârtos în fapta pentru care fiindcă acum sunt păr la cămeșă dezbrăcat, mă rog dumitale fă binele ce poți arătând unde vei socoti și cerînd să să dei poroncă a nu mi s'a lua aceste. Nici nu sînt nici am fost sub vinovăție acelor de alt niam și de o legi cu noi, ci am fost și sînt supusul preainaltei Porți cu toată credința și dreptatea. Precum am și slujit în vremea această adunând pre toți lăcuiitori satelor de prin preșurul meu ci eră gata în tot ășul a să ridică și s'a apucat de muncă și de arat ⁴⁾. Mă rog dară cât să va pute mai în grabă lucrează cât îți este cu putință, căci vitele le-au trimis la Palanca și păpușoi în Bacău și să am și cinstit răspunsul dumitale. Pentru care facere de bine dumnezeu va fi răsplătitor, iar eu în toată viața îndatorit.

« Plecat sluga dumitale ».

1821 Iunie 12

« Dimitrie Ros(e)t Căminar »

« Amintirea lui Dumitrache Roset se păstrează încă vie printre oamenii bătrâni din satele de pe Tazlău, căci el scăpă localitatea de jafurile lui Belecciu, un hoț vestit. Aflând că hoțul, cu ibovnica lui și trei tovarăși se odihnesc de amiază într'o poiană lângă Tețcani, el se duse acolo călare cu un pădurar al său. Cum îi văzură, hoții traseră asupra lor și culcară pe pădurar la pământ, mort. Dumitrache însă, descălecând,

se dădu repede după un copac de unde îpușca doi hoți. Belecciu și tovarășul rămas, ascunși și ei după niște copaci, făcură prostia să-și strice toate focurile asupra copacului în dosul căruia era Dumitrache, fără a îndrăzni să mai iasă la poiană. Când Dumitrache pricepu că ei nu mai au praf, ieși de după copac, se apropiă de ei, cu pușcă întinsă asupra lor, îi făcu să arunce armele și luându-i pe dinapoi, duse hoții și femeia până în sat. Belecciu și tovarășul lui fură spânzurați. Dumitrache Roset eră un om lung, slăbănog, cu păr roșietic, Belecciu îl supranumise: Jidanul cu barba roșie »⁵⁾.

El a moștenit dela tatăl său moșia Tețcani și Dragomireștii ⁶⁾, ulterior a cumpărat, dela fratele său Iancu, Tărăța ⁷⁾.

A avut doi fii: Costache 69/VIII și Iancu 70/VIII ⁸⁾ și două fiice: Catrina 71/VIII ⁹⁾ și Ileana 72/VIII ¹⁰⁾.

Atât el cât și nevasta sa sunt înmormântați în biserica Sfântul Gheorghe din Tețcani ¹¹⁾:

¹⁾ Arhiva Sfântului Spiridon, Iași, Condica V, Nr. 3, plic XIII, 65 (fișe T.); act din 28 Aprilie 1813 (Arhiva din Tețcani).

²⁾ Eroare, pe soția sa o chema Smaranda, vezi actul de vânzare al moșiei Tărăța din 28 Ianuarie 1840 (Arhiva din Tețcani).

³⁾ Eroare, trăia încă în 1829, căci în arhiva din Tețcani se află trei scrisori adresate lui: una din 19 Martie 1829, prin care Divanul împlinitor al Cnejei Moldovei îi prescrie a strânge fânul din județul Bacău, necesar oștirii rusești (original Nr. 696). Alta din 29 Martie 1829 al aceluiași Divan tot către dânsul, prin care Divanul spune că cunoaște greutățile ce are pentru îndeplinirea însărcinărilor sale. A treia, din Iunie 1829, adresată: D-sale cucon Dumitrache Roset biv vel agă, prin care Pruncu îi spune că s'a mahnit pentru supărăările ce le are Dumitrache cu șederea sa la Bacău.

⁴⁾ Dumitrache Roset 52/VII a avut diferite însărcinări cum se vede din nota precedentă. În 1827 a fost însărcinat a face doage în ținutul Bacăului (scrisoarea vestierului din 6 Iunie 1827 către dânsul — arhiva din Tețcani).

⁵⁾ Arma lui Belecciu se păstrează și azi la Tețcani.

⁶⁾ Actul de împărțeață din 6 Decembrie 1804 dintre dânsul și fratele său Ioan (Arhiva din Tețcani).

⁷⁾ A fost vorba mai întâi de un schimb, el dând Dragomireștii și luând Tărăța (scrisoare din 29 Martie 1810 — arhiva din Tețcani). Ulterior a fost o cumpărare — vezi actul de vindere ulterioară a moșiei Tărăța din 28 Ianuarie, în arhiva din Tețcani.

⁸⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 99, filele 61, 273, 274; Tr. 1837, op. 2101, dos. 359 pe 1840; *Bul. Mold.*, 7 Iunie 1842, p. 192.

⁹⁾ Acte din 8 Mai 1846 și 23 Ianuarie 1847 în arhiva din Tețcani.

¹⁰⁾ Actul de vindere a moșiei Tărăța din 28 Ianuarie 1840, în arhiva din Tețcani.

¹¹⁾ Notă din 19 Septembrie 1934 a preotului Procopie din Tețcani, extras după arhiva dela cancelaria administrației bunurilor Tețcani.

În Iunie 1829 este arătat ca fiind în viață (*Albina Românească*, 1 Iunie 1829).

Smaranda 53/VII

(A doua jumătate a secolului XVIII —
? început secolul XIX).

Fiică a lui Manole Giani V.V. 38/VI ¹⁾; ar fi fost măritată cu un Stavaraki ²⁾.

¹⁾ Iorga, *Gen. Cant.*, p. 385.

²⁾ Kogălniceanu, *Let.*, III, p. 231.

GENERAȚIA VIII-a

Neculai 1/VIII (c. 1813 — între Aprilie 1855 și Iunie 1856).

Era fiul lui Răducanu 8/VII și al Mariei Hrisoverghi ¹⁾. A fost căsătorit întâi cu Maria Donici ²⁾, cu care a avut trei fiice: Olga 1/IX. Aglae 2/IX și Zulnia 3/IX ³⁾. În al doilea rând a fost căsătorit cu Pulheria Boldur Lățescu ⁴⁾, cu care nu a avut copii ⁵⁾.

Om care-i plăcea viața ⁶⁾, a fost ispravnic de Bacău ⁷⁾, slujbă în care a mulțumit pe cei administrați de dânsul ⁸⁾ și în care a combătut cu folos holera, pentru care a primit mulțumirile departamentului trezorerilor din năuntru ⁹⁾.

Se găsește iscalit: «Souvenir 1855 Avril le 17, Nicolas Rosetty, Calougăra», pe o *Karte de închinăciuni* (Iași, la Kantora Foiei Sătești 1845), aflată la Academia Română.

A încetat din viață, la vârsta de 42 ani, înainte de 17 Iunie 1856 ¹⁰⁾. Ca ranguri de boierie a avut: agă (1840) ¹¹⁾, postelnic (1845—1848) ¹²⁾ și vornic (1849—1856) ¹³⁾.

Ca moșii a avut: Călugăra mare ¹⁴⁾, Nistoreștii de sus ¹⁵⁾ și Țurluiu ¹⁶⁾, toate în ținutul Bacăului și Munteni, și părți din Săngeri (Iași) ¹⁷⁾. De asemenea: Mășcătenii, Berza, Medeleni casă în Botoșani și vie la Șorogari ¹⁸⁾.

Nicolas Rosetty

Isclitura lui *Neculai* 1/VIII pe cartea arătată în text (la Academia Română).

¹⁾ Arh. I., Pachet LII, Nr. 50; Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 63, fila 21; Tr. 1785, opis II, 2036, condica 14, fil. 47—51; Tr. 1837, op. 2101; Bibl. Ureche, Galați, 11 (fișe T.); scrisoarea lui Ion Gh. Miclescu (nepot de fiică) din 12 Iulie 1906, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X; scrisoarea lui Em. Miclescu (alt nepot de fiică) din 21 Aprilie 1904, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

²⁾ Arh. I., Transport 1765, op. 2014, dos. 245, fila 46; Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1855 (tribunalul Bacău); Arh. I., Pachet XXII, 71; *Bul. Mold.*, 16 Martie 1850; 12 Iunie 1852; 1 Iulie 1856; 19 Mai 1857; 23 Iulie 1859; cele două scrisori Miclescu. din nota 1.

³⁾ Arh. I., Pachet XXII, 78; *Bul. Mold.*, 19 Iulie 1859; 15 Octomvrie 1860 și 12 Mai 1861; Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*; scrisoarea lui Em. Miclescu suscitată.

⁴⁾ Scrisoarea lui Ion G. Miclescu, suscitată; *Bul. Mold.*, 17 Iunie 1856.

⁵⁾ Scrisoarea lui Ion G. Miclescu, suscitată.

⁶⁾ Scrisoarea lui Ion G. Miclescu, suscitată, care zice că lozinca lui *Neculai* Rosetti era: «ubi formosa, ibi familia».

⁷⁾ *Anul 1848*, I, pp. 155, 264, 296; II, p. 503; Arh. I., Pachet XXVII, 28; LII, 59; *Albina Românească*, 26 August 1845.

În Aprilie 1838, a luat în chirie, pe trei ani, o casă în Bacău (*Bul. Mold.*, 12 Mai 1838, p. 147).

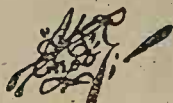
⁸⁾ Arh. I., Pachet LII, 59.

⁹⁾ Arh. I., Pachet XXVII, 28.

- ¹⁰⁾ *Bul. Mold.*, 17 Iunie 1856; scrisoarea lui Em. Miculescu, suscitată.
¹¹⁾ *Bul. Mold.*, 21 Martie 1840; Arh. I., Pachet XXII, 21.
¹²⁾ *Bul. Mold.*, 22 Noemvrie 1845; *Anul 1848*, I, pp. 155, 264, 296; II, p. 503; Arh. I., Pachet XXVII, 28; LII, 59.
¹³⁾ *Bul. Mold.*, 2 Iunie 1849; 10 Iunie 1849; 23 Februarie 1850; 16 Martie 1850; 12 Iunie 1852; 3 Mai 1853; 4 Iulie 1854; Arh. I., Pachet XXII, 32, 37, 38, 78; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 245, fila 46.
¹⁴⁾ A. R. Msse 7, pp. 349—450; *Bul. Mold.*, 3 Mai 1853; 4 Iulie 1854; 12 Mai 1857; Arh. I., Pachet II, Nr. 48 și Pachet XXII, Nr. 49; Gr. Tabăcaru, *Bisericile Bacăului*, p. 16.
¹⁵⁾ A. R. Msse 7, pp. 349—450.
¹⁶⁾ *Bul. Mold.*, 28 Martie 1857.
¹⁷⁾ Arh. I., Pachet VI, Nr. 10 și 51.
¹⁸⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101.

Elena 2/VIII (c. 1814 — după Martie 1865).

Era fiica lui Răducanu 8/VII și a Mariei Hrisoverghi ¹⁾. A fost căsătorită întâi cu I. Neculce ²⁾. Rămasă văduvă — probabil prin divorț, căci iscălește Elena Roset ³⁾ — se recăsătorește, după 20 August 1833 ⁴⁾, dar înainte de 19 Noemvrie 1833, când este arătată căsătorită, cu căpitanul prinț Ourakoff ⁵⁾.
 Trăia încă la 2 Martie 1865 ⁶⁾.

Княжна Елена Рашетъ.

Iscălituri ale Elenei 2/VIII. (Arh. I., Pachet 27, document Nr. 17 din 20 August 1833).

¹⁾ Arh. I., Pachet 27, docum. 17, și Pachet 145, docum. din 2 Mai 1839; Hurmuzaki, Supl. I, 6, p. 42. Fratele său mai mare Neculai 1/VIII, fiind născut cam în 1813, ea nu putea fi născută înainte de anul 1814. În 1833 era divorțată de primul ei soț.

²⁾ Arh. I., Pachet 52, docum. 46. I. Tanovicianu, într-una din fișele sale (Genealogia familiei Neculce) zice că pe Neculce îl chema Constantin (acel al cărui nuntă, între Iunie 1817 și Mai 1818, ar fi costat țării 2525 lei. A. R. *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. IX, p. 36), dar documentul de sus arată precis că la 5 Mai 1818 Ioan Neculce era ginerele Mariei Roset.

³⁾ Arh. I., Pachet 27, docum. 17. La 16 Mai 1839, Neculce trăia încă (Hurmuzaki, Supl. I, vol. VI, p. 42).

⁴⁾ La care dată e arătată ca văduvă și ca voind a se recăsători (Arh. I., Pachet 27, docum. 17). Hurmuzaki, *l. c.*; *Bul. Mold.* din 11 Octomvrie 1842, p. 347; A. R. Msse CIX, 107.

⁵⁾ Arh. I., Pachet 145, adeverință din 2 Mai 1839 a lui Uracov.

⁶⁾ Com. Mon. Ist., Secțiunea din Basarabia, *Documente din Basarabia*, pp. 151, 152.

Smaranda 3/VIII (c. 1800 — după 1731).

Era fiica banului Ioan 9/VII și a Casandrei C. Palladi ¹⁾. A rămas orfană nevrâstnică ²⁾. A învățat în pensionatul de fete nobile Maie (Maillet?) din Chișinău ³⁾. S'a căsătorit cu aga Scarlat Donici ⁴⁾, căruia nu pare a-i fi fost totdeauna credincioasă ⁵⁾.

A moștenit averea unchiului său Dumitrachi 11/VII ⁶⁾.

¹⁾ A. R. Msse CC, 123; A. R. Hârtii Nathalie Vladoianu, 9 Decemvrie 1831, 2 Iunie 1834; Arh. I., Condica lit. R, dos. 82; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 215; Hurmuzaki, Supl. I, vol. VI, p. 56; Arh. Stat. Chișinău, Condica de procese verbale a Inaltului Sfat al Basarabiei din anul 1824 (2 Septembrie—16 Decemvrie).

²⁾ I. Antonovici, *Documente bărlădene*, II, pp. 225, 238; Arh. Stat. Chișinău, Condica citată; Fundația Ferdinand, Iași, XIII, 215.

³⁾ A. N. Krupenski, *Kratkii oțerc o Bessarabskom dvorianstvu*, p. 54.

- ¹⁾ A. R. Msse CLXV, 36; Arh. I., Condicta lit. R, dos. 82; *Bul. Mold.* din 16 Mai 1837, p. 160.
²⁾ 1831 Mai. Căpă după raportul către Mitropolie, de cercetarea duhovnicească ce s'a făcut în târgul Vasluiului în pricina tugei cocoanei lui Aga Scarlat Donici, în timp ce acesta se afla la Galați; cocoana având legături cu sârdarul Kogălniceanu ce era ispravnic acolo (Academia Română, Hârtii Nathalie Vladoianu).
³⁾ Scrisoarea lui Ion Gh. Miclescu, 12 Iulie 1906, aflată în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

Iordache 4/VIII (1810—1821).

Era fiul lui Petrache 12/VII și al Profirei Rosetti Solescu 20/VII ¹⁾. S'a născut în 1810 ²⁾. A murit de lingoare, la 5 Noemvrie 1821, la Cernăuți ³⁾, unde tatăl său se refugiase, împreună cu restul boierimei, și a fost înmormântat în cimitirul bisericii Adormirea Maicei Domnului, din acel oraș ⁴⁾.

Avea ca avere moșiile Verdeșanii (ținutul Codrului) și Făurei (ținutul Putnei) și 14 pogoane vie la Nicorești ⁵⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206; socoteală de averea lui din 6 Mai 1837, în arhiva din Solești.

²⁾ Avea 11 ani când a murit (Arh. I., Tr. 1337, op. 1518, dos. 206; scrisoarea din 11 Februarie 1845 a bunicii sale Catrinei Rosetti Solescu, către consulul rus (Arhiva din Solești).

³⁾ Arh. I., Tr. 1377, op. 1518, dos. 206.

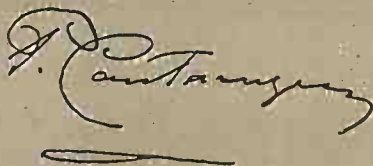
⁴⁾ *Idem.*

⁵⁾ *Idem.*

Profira 5/VIII (1822—1913).

Era fiica lui Petrache 12/VII și a Smarandei Lazu ¹⁾. A fost căsătorită, la 26 Ianuarie 1841, cu Vasile Cantacuzino ²⁾. Ca zestre a avut moșiile Fântâna-Mare, Blăgești și Răciulenii din ținutul Suceava ³⁾.

A încetat din viață în 1913, fiind în vârstă de 90 ani, și a fost înmormântată la Hoisești (Iași) ⁴⁾.

Iscałitura Profirei 5/VIII. (Scrisoare din 5/18 Mai 1900 către Petre 5/17, colecția I. Rosetti Bălănescu 6/X).

¹⁾ *Bul. Mold.*, 22 Iunie 1852; 14 Ianuarie 1854; 25 Februarie 1854; *Albina Românească*, 30 Ianuarie 1841.

S'a născut în 1822, o spune ea într-o scrisoare din 12 Ianuarie 1894 în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

²⁾ *Bul. Mold.*, 22 Iunie 1852; *Albina Românească*, 30 Ianuarie 1841, care numește pe soț, greșit, Dumitru în loc de Vasile.

³⁾ *Bul. Mold.*, 25 Februarie 1854; Arh. I., Tr. 1849, op. 2114, dos. 5818.

⁴⁾ Scrisoarea nepotului ei de fiică, Nicolae E. Ghika-Budești, din 23 Octomvrie 1937.

Pulheria 5/VIII
(Colecția T. Rosetti Solescu)

Neculai 6/VIII (1827—1884).

Era fiul lui Petrache 12/VII și al Smarandei Lazu ¹⁾ și s'a născut la 6 Decembrie 1827 ²⁾; naș la botez îi a fost marele Vistiernic Neculai Rosetti Roznovanu ³⁾. Studiile și le-a făcut la liceul Henri IV din Paris și la facultatea de drept din același oraș ⁴⁾.

A fost căsătorit de trei ori: *a)* în 1855 cu Olga a treia fiică a lui Costin Catargi ⁵⁾, cu care nu a avut copii, și de care a divorțat, la 2 Iunie 1865 ⁶⁾; *b)* la 30 Aprilie 1867, la Hoiești (Iași), cu Alexandrina, fiica lui Scarlat Bărcănescu ⁷⁾, care fusese măritată cu Gheorghe Catargi, fratele primei sale soții ⁸⁾. Din această căsătorie a avut doi fii: Neculai 4/IX ⁹⁾ și Petre 5/IX ¹⁰⁾; *c)* cu Catinca Bogdan ¹¹⁾.

A avut o lungă carieră administrativă și politică. Ispravnic de Suceava până la 18 August 1856 ¹²⁾, an în care îi se dădu rangul de agă ¹³⁾, în care fu unul din întemeietorii comitetului Unirii ¹⁴⁾ și în care fu dat judecății pentru faptul că a atacat pe postelnicul Costachi Teodoru ¹⁵⁾. În 1857 și 1858 este printre acei cari luptă pentru unire și este deputat ¹⁶⁾. Dela 27 August 1858 și până la 16 Martie 1859 este pârcaľab la Galați și prefect de Covurlui ¹⁷⁾, fiind și secretar al Adunării Ad-hoc ¹⁸⁾. Deși socotit partizan al lui Mihai Sturdza ¹⁹⁾, este dintre acei cari declară că vor vota pe Cuza ²⁰⁾.

Dela 17/29 August 1863 și până la 17/29 Octombrie 1865, a fost ministru de externe ²¹⁾ în ministerele M. Kogălniceanu, N. Krețulescu și C. Bozianu și a luat parte la toate actele de seamă din acei ani. Arhiva A. I. Cuza, aflată la Academia Română ²²⁾, *Monitorul Oficial* din acea vreme, ne dau numeroase știri despre activitatea sa. În 1863 propune secularizarea averilor mănăstirești ²³⁾. În 1864, ține vremelnic locul de ministru de finanțe ²⁴⁾ și de ministru al controlului ²⁵⁾ și întovărășește pe domnitor în călătoria sa la Constantinopol ²⁶⁾.

În anul 1865 știm că a avut o corespondență cu Franța și cu Suedia privitoare la documente și cărți despre istoria Moldovei aflate la biblioteca din Stockholm ²⁷⁾. Apoi a redactat, la 14/26 Mai 1865, un tratat de alianță cu Garașanin, primul ministru și ministrul de externe sârbesc, prin care ambele guverne își făgăduiau de a refuza, la o dată fixată de comun acord, plățile decurgând din dreptul de suzeranitate al Porței și de a-și da un sprijin reciproc de cinci mii de oameni în caz de război. Nu există dovadă că acest tratat a fost semnat de acei doi ministri, necum ratificat de cei doi domnitori ²⁸⁾. Tot în 1865, la 29 Mai, el iscălește convenția de extradiție cu Austro-Ungaria ²⁹⁾. Am arătat, într-o comunicare la Academia Română ³⁰⁾, care au fost părerile lui asupra mișcării dela 3 August 1865.

Senator din vara celuiiași an ³¹⁾, el își dă demisia din minister în Octombrie 1865 ³²⁾ și este numit membru al Consiliului de Stat ³³⁾, la care post nu s'a prezentat de altfel ³⁴⁾. A fost dat în judecată, împreună cu alți miniștri ai lui Cuza, dar nu a fost judecat ³⁵⁾.

A fost apoi deputat în 1867, 1869 și 1870³⁶⁾ și președinte în 1866 și membru, în 1868, în Consiliul județului Neamț³⁷⁾.

Menelas Germani, care l-a cunoscut bine, spunea unei persoane cunoscută autorului³⁸⁾, că era un om superior, deștept, cult, capabil, dar vicios și cinic. Era foarte risipitor³⁹⁾.

A fost unul dintre întemeietorii Jockey-Clubului din Iași⁴⁰⁾.

D. Petrino i-a dedicat poemul său *La Gura Sobei*⁴¹⁾.

A încetat din viață, la 11 Mai 1884, la Paris, unde este înmormântat⁴²⁾.

Isclătura lui Neculai 6/VIII. (Scrisoare nedată către fosta sa soție Olga Catargi în Colecția I. Rosetti Balănescu 6/X).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1505, fila 27.

²⁾ *Idem.*

³⁾ *Idem.*

⁴⁾ La 10 Mai 1846, logofătul Petre Rosetti 12/VII dă o declarație, în limba franceză, cum că a încredințat instrucția fiului său Neculai 6/VIII d-lui Sweykowski, care-l va înscrie într-o facultate din Franța (Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1878, fila 236); D. R. Rosetti (Max), *Dictionarul Contemporanilor*, p. 164. Fiind în Paris, a subscris câte 2 franci pe lună pentru Societatea studenților români de acolo (*Anul 1848*, I, p. 81).

⁵⁾ *Mélanges de l'école roumaine en France*, XI, p. 88; *Bul. Mold.* din 22 Decembrie 1855, p. 402; 12 Decembrie 1857, p. 456; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, IX (arborele genealogic al familiei Catargi).

⁶⁾ Sentința Nr. 69 din 2 Iunie 1865, pronunțată de Mitropolitul Nifon, în arhiva R. Bogdan, Onesti.

⁷⁾ Tribunalul Iași S. III, Nr. 99 din 17 Octombrie 1867; nota lui N. Rosetti-Bălănescu 4/IX, fiul ei și scrisoarea lui din 10 Martie 1937; *Rev. Ist. Rom.*, III, p. 72; I. C. Filitti, *Arh. C.*, arborele Bărcănescu; Alexandrina Bărcănescu-Rosetti Balănescu a încetat din viață, la 10 Aprilie 1863, la nașterea fiului ei Petre 5/IX (scrisoarea lui Nicolae 4/IX din 10 Martie 1937); note date de I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

⁸⁾ Arborele genealogic Catargi, întocmit de B. Catargi.

⁹⁾ Nota acestuia.

¹⁰⁾ Nota fiului acestuia Ion 6/X.

¹¹⁾ Căsătoria a avut loc în 1875 sau 1876, dar a fost de scurtă durată; în 1879/1880 divorțaseră (scrisoarea lui N. Rosetti-Bălănescu 4/IX din 10 Martie 1937).

În 1877 erau căsătoriti (*Curierul* — Balasan, 5 Iunie 1877).

¹²⁾ Arh. I., Dosarele Ministerului de interne, Nr. 269, fila 49 și Nr. 179, fila 281.

¹³⁾ *Bul. Mold.* din 12 August 1856.

¹⁴⁾ *Acte și doc.*, III, p. 531.

¹⁵⁾ *Bul. Mold.* din 12 August 1856.

¹⁶⁾ *Acte și doc.*, III, p. 1141; V, p. 894; VIII, p. 103.

¹⁷⁾ Arh. I., Dosarele Ministerului de interne Nr. 329, filele 135, 138; Nr. 82, fila 156.

¹⁸⁾ *Acte și doc.*, VIII, p. 254.

¹⁹⁾ *Idem*, VIII, p. 302.

²⁰⁾ *Idem*, IX, p. 463.

²¹⁾ D. Costescu, *Fazele ministeriale în România; Cercetări istorice*, VIII—IX, Nr. 2, pp. 57—61.

²²⁾ A. R. Msse 4865.

²² Mon. Of. din 14 Decembrie 1863.

²³ Mon. Of., 17 Aprilie 1864; 13 Iulie 1864 (la această din urmă dată prezintă raportul asupra bugetului); 24 Septembrie 1864.

²⁴ Mon. Of., 11 Martie 1864.

²⁵ Mon. Of., 25 Mai; 2 și 9 Iunie 1864. R. V. Bossy *L'Autriche et les Principautés Unies* p. p. 183, 377.

²⁶ Mon. Of., 2 Aprilie 1865.

²⁷ R. V. Bossy, *Agencia diplomatică a României în Belgrad și legăturile politice româno-sârbe sub Cuza Vodă*, pp. 18, 19. Vezi și *Cercetări istorice*, VIII—IX, partea II, pp. 57—61.

²⁸ Mon. Of., 14 Iulie 1865; M. Mitileneu, *Colecțiune de tratatele și convențiunile României cu puterile străine*, p. 118.

²⁹ Un document inédit asupra mișcării dela 3 August 1865, (scrisoarea lui Neculai Rosetti-Bălănescu 6/VIII către Alexandru Ion Cuza). Iată textul scrisorii:

• Monseigneur,

« La bienveillance et, permettez moi de vous dire, l'amitié surtout que vous daignez me témoigner me décident à surmonter l'espèce de domination intimidante que vous exercez sur moi. Je prends la liberté de vous écrire, car Votre Altesse a le don de m'oter la faculté de discuter et surtout d'expresser toute ma (pensée) lorsqu'elle parle avec moi. J'ai été, Monseigneur, très très tristement impressionné à mon retour de la situation dans laquelle j'ai été, Monseigneur, très très tristement impressionné et aussi dans tous les partis. Les derniers événements survenus en l'absence de Votre Altesse ont énormément contribué à envenimer les germes de mécontentement. A l'intérieur, Monseigneur, la situation est très critique. Les propriétaires mécontents du terrain qu'on leur a pris, craignent pour (la) validité de leurs bons et reprochent au gouvernement le manque d'institutions de crédit; je ne vous parle pas de leurs autres griefs. Les paysans trouvent que les charges qui leur incombent sont plus que dures, les fermiers n'ont plus les moyens d'exploiter leurs fermes, les négociants ne font plus d'affaires et crient, les contribuables en masse se récrient n'ayant pas d'ou payer leurs impôts. Les mauvaises récoltes, la sécheresse, les mauvais temps, les inondations, les épidémies, etc., sont autant de griefs que de tous côtés on impute au gouvernement. Ces calamités fatales sont venues s'accumuler au moment où le pays était pour ainsi dire accablé par l'agglomération de lois et de réformes de tout genre qui ne lui ont pas été appliquées avec plus ou moins de modération et de savoir faire, de gradation. Chez nous on est habitué d'accuser le gouvernement pour toutes les calamités qui nous surviennent. Vous connaissez, Monseigneur, le pays mieux que moi. Le Prince chez nous est responsable à leurs yeux de tous les malheurs qui leur arrivent. Aussi je ne vous le cacherais pas c'est à vous qu'on s'en prend. Moi qui connais V. Alt., moi qui sais de combien de peu de poids votre intérêt personnel a toujours été en balance lorsqu'il s'est agi de notre pays, je ne puis pas ne pas être révolté contre la destinée qui permet de vous imputer la crise actuelle. Lorsque je vois, Monseigneur, qu'avec les meilleures intentions, qu'avec la bonne volonté la plus loyale et la plus chevaleresque, V. Alt. a toujours été incomprise dans ce malheureux pays, que vos actions les plus nobles et plus désintéressées ont toujours été mal interprétées, je ne puis que pleurer sur ce triste pays où, hélas, il n'y a ni opinion, ni patriotisme, ni sincérité. Aussi aujourd'hui si je prends la plume et que j'ose vous dire ma pensée, ce n'est pas que je cède à la pression de la situation des esprits ici, c'est que je me sens pris pour V. Alt. d'un dévouement sans bornes, qu'au risque même de déplaire à V. Alt. je crois de mon devoir d'exprimer à V. Alt. mes impressions si déplacées qu'elles puissent vous paraître. — Vous connaissez, Monseigneur, les devoirs de ma vie privée; aujourd'hui je me sens isolé par le cœur et la bienveillante amitié, affection, permettez moi de le dire, que vous m'avez témoignée dans ces dernières circonstances, fait qu'aujourd'hui je reporte sur V. Alt. tout ce que je suis capable d'éprouver de bons sentiments. Qu'un pareil langage ne me fasse pas traiter de fou par V. Alt., dites tout au plus que c'est une âme malade, mais une âme qui vous est dévouée et qui peut-être tient à vous plus que bien d'autres. Ce n'est pas le ministre qui vous parle, Monseigneur, et cependant le ministre aurait bien des raisonnements à mettre en avant. Voulez vous me permettre de rappeler à votre esprit certains faits politiques. — Prenons la politique européenne de plus haut et arrivons à aujourd'hui. Quelles sont les puissances qui nous veulent du bien, qui nous soutiennent; franchement, Monseigneur, quoique vous en disez Mr. Tillos je n'en vois aucune. En politique le platonisme n'est pas admis et on ne peut pas aimer V. Alt. pour elle même. Rappelez vous l'impression de V. Alt. lorsqu'en arrivant à Const.(antople) l'année dernière vous vîtes signé par Mr. Moustier le protocole du 18 Mai 64. L'intérêt voilà le seul mobile des cabinets. La France lors qu'il s'est agi de la question italienne a fait peu de cas de sa sympathie pour la Venetie à l'Italie, les bords du Rhin à la France, les principautés danubiennes à l'Autriche, tel est le plan de compensation que l'Empereur a lui même mis en avant. L'Autriche qui ne lâche pas facilement sa proie n'a pas trouvé assez de compensations, elle a refusé, et V. Alt. règne encore sur les principautés. Et puis la Russie n'y trouvait pas son compte. Le but constant avéré pour moi de cette puissance c'est l'annulation du traité de Paris. Son honneur exige qu'elle reprenne la Bessarabie, qu'elle se compense de la Russie sans se mettre en avant a résolu la question dans les Principautés. Selon moi, avec la Prusse et l'Autriche. Ce n'est qu'ainsi que je m'explique le dernier traité austro-prussien, la convention de Gastein. Mr. de Bismark qui a propos de la question du Lauenbourg-Schleswick dit catégoriquement à l'Autriche ce qu'elle cherche dans le Nord de l'Allemagne, que ces pays sont beaucoup plus civilisés qu'elle même, que Mr. de Smerling devrait avoir ses yeux attachés vers l'Orient, la mission civilisatrice de l'Autriche était appelée de ce côté là. Mr. de Bismark, ainsi que Vot. Alt. le sait, est un ministre archi-Russe. Le Cabinet de St. Pétersbourg veut entamer par l'Autriche la question d'Orient et l'annulation du traité de Paris. Les Puissances ne sont pas d'accord, mais le Rhin, on leurre l'Italie avec la Vénétie. L'Angleterre déclare déjà officiellement que la Grèce, vu ses troubles intérieures, ne peut pas se soutenir comme état indépendant; les îles (sic) ioniennes étaient plus heureuses sous la domination anglaise. La Prusse a déjà fait main basse par le traité conclu sur les terres

conquises au Danemark. A la Russie et à l'Autriche resteraient les Principautés. Ce serait une solution provisoire de l'Eternelle question d'Orient, avant que l'on s'entende à avancer jusqu'à Constantinople. Selon moi, Monseigneur, l'entente entre les Puissances n'est qu'une question de temps, surtout, si par nous mêmes nous leur fournissons le prétexte de précipiter la solution de la question. La plus grande prudence nous est donc dictée par la force même des circonstances. Or, pour cela, quelle est donc la conduite à tenir aujourd'hui? Votre Altesse revient dans la pays après cette échafourée du 3 Août. Il faut que V. Alt. se rende bien compte de l'état des choses. Pour que V. Alt. puisse prendre une décision, et selon moi de la décision de V. Alt. dépend l'avenir non seulement de V. Alt. mais même du pays. J'estime trop V. Alt. pour ne mettre que sa personne en avant. Depuis 2 ans que je suis auprès de vous, j'ai appris à vous connaître, Monseigneur, et je sais combien de désintéressement, d'honneur et d'amour du pays il y a dans votre coeur. Peut être qu'avec les meilleures intentions n'avez vous pas toujours réussi à faire le bonheur de ce pays, mais moi qui vous ai vu à l'oeuvre je connais la pureté de vos volontés. L'idée qui guide peut être sublime, elle ne peut être réellement efficace que si les instruments qui sont appelés à la mettre à exécution sont à la hauteur de la conception. Venons donc, Monseigneur, aux événements qui se sont passés pendant votre absence, pour que Votre Altesse puisse prendre une décision conforme aux intérêts de la situation. L'opinion publique, et cette opinion puisée non seulement dans les différents partis, mais aussi et surtout parmi les amis de l'ordre des choses actuel, parmi les dévoués sincèrement à V. Alt., cette opinion dis-je proclame que la journée du 3 Août est une mauvaise plaisanterie. Il n'y a ici qu'une voix, qu'un cri pour affirmer que ce mouvement a été poussé et qu'avec bien peu de précautions on l'aurait évité. Les rouges ont en effet ainsi que les blancs voulu profiter de la crise actuelle pour exciter les mécontentements, pour réunir les mécontents et les faire agir. Ils n'ont pas pu s'entendre entre eux, et n'ont trouvé aucun élément sur lequel s'appuyer pour amener un mouvement. Il y a des chefs de partis, mais il n'y a pas de soldats qui fassent la révolution. Cette manœuvre des rouges et des blancs n'est pas neuve, c'est leur conduite depuis bien longtemps. Ils ont cru le moment favorable, V. Alt. absente, les germes de mécontentement augmentés par certaines inhabilités des instruments gouvernants. Cependant d'après tout ce que j'ai pu recueillir, les rouges et les blancs n'ont pu s'entendre sur le lendemain, et n'ont trouvé nulle part des instruments pour l'action. Le mouvement du 3 Août s'est fait malgré eux, l'opinion générale est même qu'il a été instigué. On cite comme preuve à l'appui que les affidés de la police ont été les premiers à violer la Municipalité et à en saccager le local. Le fait est notoire. Maintenant, Monseigneur, voyez combien l'inhabilité de nos instruments est désespérante. Ce mouvement du 3 Août était annoncé et prôné à l'avance même par le gouvernement, comme une première représentation à un théâtre à réclame. Des réunions de soi-disant conspirateurs avaient lieu des semaines à l'avance, arrive le moment de l'action, on n'attrape aucun chef (en) flagrant délit. On fait plus, on arrête des centaines de personnes, on coffre chez eux tout ce qui pouvait donner l'ombre d'un soupçon; la majorité est relâchée sans nul résultat, et même contre ceux qu'on conserve enfermés, on n'a nulle preuve, pas le moindre indice d'une connivence quelconque avec le mouvement ou d'intentions autres avortées. Le fait est plus qu'entraçant. Car aujourd'hui dans quelle position se trouve V. Alt., en égard surtout au système de lois qui nous régit? Jusqu'à aujourd'hui le ministère public n'a pas pu formuler un acte d'accusation contre ces gens, et malgré tout le zèle des procureurs je crois la tâche plus que difficile. Imaginez vous, Monseigneur, ces gens là conduite devant le jury et acquittés, et rappelez vous le procès de Roussetaki d'il y a deux ans, toujours sous le ministère Cretzulesco. Ces gens là acquittés par le jury et je le parierai presque, serait-il prudent, serait-il politique de la part de V. Alt. de faire un nouvel espèce de coup d'Etat pour ne pas lâcher notre proie. Voilà selon moi la grande difficulté de la situation. Après le coup d'Etat tout ce monde était rentré sous terre, honni et déconsidéré. Je crains que nous ne leur donnions aujourd'hui l'importance des martyrs et des héros, et que par nous mêmes nous ne leur octroyons l'importance et la valeur qu'ils n'ont pas pu trouver avant le 3 Août. En politique, Monseigneur, quand on frappe un ennemi, cela doit être de telle manière à ce qu'il ne puisse plus se relever et devenir nuisible. La condamnation, de ces gens, leur punition même ne fera selon moi que les relever. Ils ne pouvaient plus rien, aujourd'hui encore ils ne comptent pas, mais jugés, absouts ou condamnés, punis, ils acquerront une importance qui peut être dangereuse pour V. Alt. et pour le pays dans la crise dans laquelle nous nous trouvons. Et cette importance n'est pas peut-être fatale seulement à l'intérieur. L'étranger en masse, presque sans exception est mal disposé pour nous, et ce serait un nouveau motif de griefs et de récriminations. Malheureusement, bien que devinant le dessous des cartes de la politique étrangère, nous sommes par notre position fœcément obligés de ménager les très hautes et très bienveillantes Puissances garantes. Mon opinion, Monseigneur, dans la situation actuelle n'est pas, je le crains, conforme aux intentions de V. Alt. Selon moi il faut faire de nécessité vertu. Nous avons été assez maladroits pour n'avoir aucune preuve contre tout ce monde, nous risquons un échec devant nos institutions judiciaires. V. Alt. peut seule sauver la situation. Une amnistie dédaigneuse pour tous ces conspirateurs de bas étage, faites une proclamation au pays par laquelle vous amènerez sur eux la dépréciation et le mépris. Changez votre préfet de police, sans cependant sacrifier ce pauvre Marghiloman, qui au bout du compte a pour votre personne le dévouement du boulevard, et tâchons de tirer de cette échafourée le meilleur parti possible pour V. Alt. et pour le pays. Dans un moment pareil, au milieu des circonstances critiques qui nous accablent, un coup frappé à faux peut être on ne peut plus nuisible. Monseigneur, ce n'est pas le ministre qui vous parle, c'est surtout l'ami reconnaissant de toutes les bontés que vous avez pour lui. Je ne me permettrais pas d'émettre une pareille opinion au conseil avec mes collègues qu'avec votre autorisation. Toute décision, toute initiative doit venir de V. Altesse. Vous savez, Monseigneur, que je n'ai pas la marotte d'être un homme politique, je n'ai pas la fatuité de me croire une intelligence hors ligne, je sais que je ne dois ma position qu'à l'amitié de V. Alt., aussi n'est-ce que l'ami reconnaissant et dévoué qui vous écrit. Je voudrais pouvoir prouver mon dévouement et ma reconnaissance à V. Alt. autrement que par des phrases. Que V. Alt. fasse de ces impressions que je prends la liberté de lui adresser l'usage qu'elle en jugera convenable; je sais qu'une fois une décision prise par vous, Monseigneur, vous en revenez difficilement. Selon moi ma démarche n'en a que plus de mérite, du reste ce n'est que mon appréciation, tout à fait personnelle. Je n'ai dit ma pensée à personne, pas même à mes collègues, et je ne tiens pas à faire parade de mes sentiments ».

După această afacere dispune ca C. Negri să remită o notă marelui vizir și ambasadorilor pentru a explica situația. « Act abil redactat » zice Aali Pașa (R. V. Bossy *L'Autriche et les Principautés unies* p. 187).

²¹⁾ *Mon. Of.*, 6/18 Iulie și 11/23 Iulie 1865.

²²⁾ *Mon. Of.*, 3 Octombrie 1865.

²³⁾ *Idem.*

²⁴⁾ La 22 Decembrie 1865, îl anunță că i s'a dat un concediu de încă o lună (colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X); Locotenența Domnească numește în locul lui pe generalul I. Gr. Ghika, deoarece nu s'a prezentat la post (*Mon. Of.*, 19 Februarie 1866).

²⁵⁾ *Mon. Of.*, 12 Aprilie 1866; A. D. Xenopol, *Nicolae Krefulescu — Viața și faptele lui — 1820—1900*, p. 102.

²⁶⁾ *Mon. Of.*, 19 Decembrie 1867; 30 Martie 1869; 30 Noembrie 1869; 31 Mai și 20 Noembrie 1870.

²⁷⁾ *Mon. Of.*, 31 Decembrie 1866; 10 Septembrie 1868.

²⁸⁾ Notă în colecția autorului.

²⁹⁾ Arh. I., Tr. 1818, op. 2082, dos. 1577 pe anul 1871.

³⁰⁾ R. Suțu, *Iași de odinioară*, II, p. 445.

³¹⁾ *La Gura Sobiei, poem în trei cânturi*. Iassy. Tipografia H. Goldner, 1876. Dedicat amicului meu N. Rosetti-Bălănescu.

³²⁾ Notele lui Ion Rosetti-Bălănescu 6/X. A fost înmormântat în cimitirul Montparnasse (*idem*).

Maria 7/VIII (Începutul secolului XIX — înainte de 1842).

Era fiica lui Constantin 15/VII și a Elenei Vârnav ¹⁾. A fost căsătorită, la 3 Februarie 1835, cu Alecu Donici ²⁾. A încetat din viață înainte de 8 Ianuarie 1842 ³⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 439; Arhiva Sft. Spiridon, Condica VI, 18 (fise T).

²⁾ Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 439; *Bul. Mold.*, 21 Februarie 1837.

³⁾ Arh. I., l. c.

Sofia 8/VIII (Începutul secolului XIX — înainte de 1831).

Era fiica lui Constantin 15/VII și a Elenei Vârnav ¹⁾. A fost căsătorită cu Neculai fiul lui Lupu Rosetti ²⁾. A murit înainte de 25 Februarie 1831 ³⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 439; notele P. Gore și copiile de pe actele basarabene la I. Rosetti-Bălănescu.

²⁾ Copiile suscitate. Vezi la Constantin 46/VII temeiul pentru care Lupu și fiul său nu sunt recuți în acest volum.

³⁾ A. R. Msse 2805, fila 113 v.

Pulheria 9/VIII (c. 1812 — după 1862).

Era fiica lui Neculai 17/VII și a Ecaterinei Ghika ¹⁾.

După divorțul părinților a fost crescută de bunicul său Iordache 21/VI ²⁾ și apoi în pensionatul fetelor nobile din Petersburg ³⁾.

A fost căsătorită la 5 Ianuarie 1843, cu baronul Rosen, având de zestre moșia Sculenii, siliștele Tăușani, Rădăștii, Șcheia, trei părți din Trilești, ½ Milești și 1750 galbeni ⁴⁾.

Trăia în 1862 ⁵⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 957, filele 328, 331; *Bul. Mold.*, 19 Iunie 1853, pp. 221, 222. Părinții săi căsătorindu-se în Decembrie 1811 (A. R. Msse CLX, 83) și despărțindu-se în 1816 (Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 601, filele 910, 931), ea fiind întâia fiică (*Bul. Mold.*, suscitată) s'a născut probabil în 1812.

²⁾ *Memoariu respunzătoriu la infamele broșuri ale D. Pugotinu împotriva vister. Neculai Rosetti de un membru al familiei, Iași, 1862.*

¹⁾ Arh. I., Pachet 143, doc. 89, 25 Aprilie 1819.

²⁾ Scrisoarea din 9 Noemvrie 1822 a lui Willanov, secretarul împărătesei-mame, cum că aceasta a aprobat ca fiicele lui Neculai Rosetti Roznovanu să fie educate acolo. Prețul pensunii era de 1100 ruble. (Hărții Rosetti Roznovanu depuse la Arh. I.).

³⁾ Scrisoarea colonelului G. Rosetti-Roznovanu, 15/VIII din 29 Martie 1904, în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

Memoariu respunzătoriu la infamele broșuri ale D. Pugovin împotriva vister. Neculai Rosetu de un membru al familiei, Iașii 1862, p. 5; izvodul ei-de zestre e din 8 Ianuarie 1843 (idem, p. 18).

⁴⁾ *Memoariu respunzătoriu* (suscitat).

Maria 10/VIII (c. 1813—1900).

Era fiica lui Neculai 17/VII și a Ecaterinei Ghika ¹⁾. După divorțul părinților a fost crescută de bunicul său Iordache 21/VI ²⁾ și apoi în pensionatul fetelor nobile din Petersburg ³⁾.

A fost căsătorită, la 13 Iulie 1844, cu contele Neculai Solohub, ofițer de statmajor rus și a avut drept zestre moșia Hodora (Iași) și 1750, galbeni ⁴⁾.

A murit în 1900 ⁵⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 957, filele 328, 331; *Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222. Părinții săi căsătorindu-se în Decemvrie 1811 (A. R. Msse CLX, 83) și despărțindu-se în 1816 (Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 61, filele 910, 931), ea fiind a doua fiică, s'a născut probabil în 1813.

²⁾ Arh. I., Pachet 143, document 89, 25 Aprilie 1819.

³⁾ Scrisoarea din 9 Noemvrie 1822 a lui Willanov, secretarul împărătesei-mame, cum că aceasta a aprobat ca fiicele lui N. Rosetti Roznovanu să fie educate acolo. Prețul pensunii era de 1100 ruble (Hărții Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

⁴⁾ *Bul. Mold.*, 6 Ianuarie 1852, p. 7 și 26 Iulie 1861, p. 955; D. C. Moruzi, *Pribegi în țară răpădită*, p. 40; izvodul de zestre din 13 Iulie 1844 cuprins în hotărnicia moșiei Hodora din 26 Mai 1886, certificată de portareii Tribunalului Iași Nr. 1880 din 16 Septemvrie 1887, în Arhiva Spitalului Caritatea. Iași.

Colonelul G. Rosetti Roznovanu 15/VIII în scrisoarea sa din 29 Martie 1904 (colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X) arată că pe Solohub îl chema Leon.

Memoariu respunzătoriu la infamele broșuri ale D. Pugovinu împotriva răposatului Neculai Rosetu de un membru al familiei, Iașii 1862, pp. 5, 19.

⁵⁾ Scrisoarea colonelului G. Rosetti Roznovanu 15/VIII, suscitată.

Ruxanda 11/VIII (c. 1814 — după 1862).

Era fiica lui Neculai 17/VII și al Ecaterinei Ghica ¹⁾.

După divorțul părinților săi a fost crescută de bunicul său Iordache 21/VI ²⁾ și apoi în pensionatul fetelor nobile din Petersburg ³⁾.

A fost măritată, la 18 August 1841, cu un Rus Saburov și a avut drept zestre moșia Bricenii (Hotin) și 1750 galbeni ⁴⁾.

A fost măritată și cu generalul rus Lischvine ⁵⁾.

Trăia în 1862 ⁶⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1718, op. 1952, dos. 957, filele 328, 331; *Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222. Părinții săi căsătorindu-se în Decemvrie 1811 (A. R. Msse CLX, 83) și despărțindu-se în 1816 (Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 601, filele 910, 931) și ea fiind a treia fiică (*Bul. Mold.*, suscitată), s'a născut probabil în 1814.

²⁾ Arh. I., Pachet 143, document 89, 25 Aprilie 1819.

³⁾ Scrisoarea din 9 Noemvrie 1822 a lui Willanov, secretarul împărătesei-mame, cum că aceasta a aprobat ca fiicele lui N. Rosetti Roznovanu să fie educate acolo. Prețul pensunii era de 1100 ruble (Hărții Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

⁴⁾ *Cercetări istorice*, Anul X—XII (1834—1836), Nr. 1, p. 294.

Memoariu respunzătoriu la infamele broșuri ale D. Pugovinu împotriva răposatului vister. Neculai Rosetu de un membru al familiei, Iașii 1862, pp. 5, 17.

⁵⁾ Scrisoarea din Roznov, din 29 Martie 1904, a colonelului G. Rosetti-Roznovanu 15/VIII, vărul ei (Colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X).

⁶⁾ *Memoariu respunzătoriu* (suscitat), p.

Neculai 13/VIII
(după Rudolf Sușu *Iași de odinioară* II p. 67)

Maria 12/VIII (1840—1890).

Era fiica lui Neculai 17/VII și al Mariei Ghika ¹⁾ și s'a născut la 30 Martie 1840 ²⁾.

A fost măritată, în primăvara 1856, cu Ștefan Rosetti Ciortescu, 23/VIII și a avut ca zestre moșiile Pustiul și Bălinții din județul Dorohoi ³⁾.

Ea a murit la 25 Octomvrie 1890 și este înmormântată în cimitirul Eternitatea din Iași ⁴⁾.

¹⁾ Total ei îi zice, atât în actul de înzestrare din 8 Martie 1856 (*Bul. Mold.*, 22 Martie 1856, p. 94) cât și în testamentul său din 20 Iunie 1857 (*Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222): «fiica iubitei mele soții».

Dar C. Sturdza, cel socotit ca tatal ei legal, zice, într-o copie aflată la Arh. I. (Tr. 1698, op. 1930, dos. 437): «(soția sa, mama Mariei) s'au îngurluit cu vistiernicul Neculai Roznovanu, petrecând și trăind cu el fără vre-o stânjenire și ținând gospodărie, au prăsit și doi prunci (Neculai și Smaranda — nota autorului) afară de copila ce mai înainte din tainice și nelegiuite întâindri născusă și o crește (Maria — nota autorului)», ceea ce pentru el e o rușine.

Soțul Mariei numește pe vistiernicul Neculai Rosetti Roznovanu 17/VII: socru (Arh. I., Tr. 1839, op. 2103, dos. 1110).

²⁾ Inscripția de pe mormântul său (cimitirul Eternitatea, Iași).

³⁾ Arh. I., Nr. 161 din 15 Decemvrie 1900; *Bul. Mold.*, 22 Martie 1856, p. 94; Arh. I., Tr. 1839, op. 2103, dos. 1100 și 1924.

⁴⁾ Informație dată autorului de fiul ei Lascar 19/IX la Iași, la 10 Noemvrie 1933; inscripția pe mormântul său.

Neculai 13/VIII, zis Nunuță (1842—1891).

Era fiul lui Neculai 17/VII și al Mariei Ghika ¹⁾; s'a născut la 7 Februarie 1842 ²⁾ și a fost botezat la 15 Februarie 1842, având de naș pe unchiul său Alexandru Rosetti Roznovanu 18/VII ³⁾.

A fost căsătorit de două ori: întâi, în 1867, cu Adela Cantacuzino Pașcanu (care l-a părăsit ⁴⁾), cu care a avut un fiu Gheorghe 6/IX ⁵⁾, și apoi, la 26 Octomvrie 1875, cu Lucia Conachi-Vogoride ⁶⁾, cu care a avut doi fii: Anton 7/IX ⁷⁾ și Emanuel 8/IX ⁸⁾.

Studiile și le-a făcut în Franța, unde și-a luat licența în drept ⁹⁾. În anii 1861—1863 a luat, la Iași, lecții de limba română cu T. L. Maiorescu ¹⁰⁾.

Răsfățat de mama sa; era miop și distrat; avea o memorie cu totul deosebită, dar vorbea greu din pricina unui defect de limbă, fiind țepeleag ¹¹⁾.

Rusofil, încă din tinerețe ¹²⁾, a fost, sub imboldul mamei sale și a cumnatului său C. Moruzi, unul din alcătuitoarii și conducătorii mișcării separatiste din Iași, dela 3/15 Aprilie 1866, socotind că el va fi proclamat domnitor al Moldovei despărțite ¹³⁾. A fost arestat și destituit din funcția de judecător la tribunalul Iași, funcție în care fusese numit de curând, dar fapta sa n'a avut altă urmare ¹⁴⁾. A rămas rusofil toată viața sa ¹⁵⁾.

La începutul domniei lui Carol I, a făcut pe supăratul ¹⁶⁾, dar apoi era foarte onorat de vizitele ce făceau Domnul și Doamna mamei sale când mergeau la Iași ¹⁷⁾.

Ales consilier municipal la Iași ¹⁸⁾ și deputat, a dus o politică de opoziție ¹⁹⁾.

Ofițer milițian s'a pregătit bine²⁰⁾ și, contra voinței mamei sale, a luat parte la luptele din fața Plevnei, purtându-se vitejește²¹⁾.

A fost unul dintre întemeietorii Jockey-Clubului din Iași²²⁾.

A scris câteva broșuri religioase și de drept²³⁾.

Bogat, cheltuia mult²⁴⁾, era darnic²⁵⁾, dar se încurcă și fu nevoit a-și ipoteca moșia Pașcani²⁶⁾.

Viile sale bine îngrijite îi aduseră o medalie de argint, la expoziția universală din Paris din 1867²⁷⁾.

A murit la 22 Octomvrie 1891²⁸⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr., 1714, op. 1946, dos. 597, fila 91; *Bul. Mold.*, 23 Aprilie 1844, p. 131; testamentul tatălui său în *Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222.

Asupra nașterii sale, vezi la biografia tatălui său notele 10 și 12.

²⁾ Arh. I., Tr., 1714, op. 1946, dos. 597, fila 91.

³⁾ *Idem*.

⁴⁾ R. Rosetti, *Amintiri* (III). *Din prima tinerețe*, p. 206. Părăsirea a avut loc în 1873 (*Idem*).

⁵⁾ Informație dată de a doua soție a lui Neculai 13/VIII.

⁶⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 209; *Le Journal de Bucarest*, 28 Octomvrie (s. n.) 1875. Informație dată de dânsa.

⁷⁾ Matricula Liceului real din Cernăuți (comunicat de d-l profesor T. Balan).

⁸⁾ Informație dată de mama lui.

⁹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 13; corespondența percepătorului său P. Doury cu mama lui, în Hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I. Doury scrie Mariei Rosetti Roznovanu, la 26 Noemvrie 1857, că a făcut o vizită, cu elevul său generalului Kisseleff (la Paris), și că a fost primii re, de acesta.

Mon. Of. din 8 Martie 1866, p. 235.

¹⁰⁾ D. C. Moruzi, *Privegi în țară răsădit* p. 267.

¹¹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, pp. 12, 13, 206; D. C. Moruzi, *o. c.*, pp. 257, 258.

¹²⁾ Ciorne de scrisori ale sale către înalți funcționari ruși în Hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.

¹³⁾ R. Rosetti, *o. c.*, pp. 11, 19; *Uricariul*, IX, pp. 109, 111; *Cercetări istorice*, VIII—IX, partea II, 109, 200; T. W. Riker, *The making of Roumania*, pp. 503, 504; *Mon. Of.*, 5 Aprilie 1866, p. 325, supliment din aceeași zi, p. 328; 14 Aprilie 1866, p. 357.

¹⁴⁾ R. Rosetti, *l. c.*, T. W. Riker, *l. c.*; *Mon. Of.*, 8 Martie 1866, p. 235 și 9 Aprilie 1866, p. 341.

¹⁵⁾ *Allocution prononcée par M. Nicolas de Rosetti Roznovano d'une députation d'enfants de paysans venus pour le féliciter sur son élection, le 8 Mars 1881, après un requiem pour le repos de l'âme de Sa Majesté l'Empereur Alexandre II — Trauction* (în Hârtiile Rosetti Roznovanu, depuse la Arh. I.).

¹⁶⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 26.

¹⁷⁾ *Mon. Of.*, 25 Aprilie 1869, p. 477; 16 Aprilie 1871, p. 484; 30 Aprilie 1871, p. 523.

¹⁸⁾ *Mon. Of.*, 23 Noemvrie 1866, p. 1209.

¹⁹⁾ *Mon. Of.*, 1 Decemvrie 1866, p. 1239; 2 Decemvrie 1866, pp. 1243, 1244; 7 Decemvrie 1866, p. 1271; 29 Decemvrie 1866, p. 1343; 30 Decemvrie 1866, p. 1352; 31 Decemvrie 1866, p. 1357; 10 Februarie 1877, p. 224; 15 Februarie 1867, p. 256; 16 Februarie 1867, pp. 266, 269 sqq.; 25 Februarie 1867, p. 325; 14 Martie 1867, p. 347; D. C. Moruzi, *o. c.*, pp. 257, 258; *Le Journal de Bucarest*, 11 mars 1875 (s. n.), conține: *L'armement du pays — discours prononcé par M. Nicolas R. Roznovano à la Chambre des députés de Roumanie* (în extenso).

²⁰⁾ R. Rosetti (*o. c.*, pp. 206, 207) arată că cunoștea școala de soldat și cea de campanie mai bine decât cel mai bun reangajat și nu lipsea niciodată dela vreun exercițiu sau paradă.

Anuarul armatei române pe anul 1880 da următoarele informațiuni (p. 588): 1 August 1868, sergent; 6 Iunie 1877, sublocotenent milițian; 27 Martie 1879, sublocotenent de rezervă.

²¹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 13; General R. Rosetti, *Partea luată de armata română în războiul din 1877—1878*, p. 125, nota 484; nota generalului Herkt, în *Cercul publicațiilor militare*, Anul VIII (1897); J. Lahovary, *Souvenirs d'un volontaire de l'armée roumaine*, p. 219; General R. Rosetti, *Corespondența generalului Iancu Ghika*, p. 95.

²²⁾ R. Supu, *Iașii de odinioară*, II, p. 445.

²³⁾ *Expunerea situațiilor religioase în Principatele Unite. Apel la Creștini*, de Nicolai Rosetti-Roznovanu, Pro aris et focis, Cernăuți. Tipărit la Rudolf Eckhardt, 1865, 42 pagini, mic în 32^a (în biblioteca Sever de Zotta).

Exposé de la situation religieuse dans les Principautés Unies — Pro aris et focis — par Nicolas de Rosetti Roznovano. Cernovitz. Imprimerie de Rudolph Eckhardt, 1865. În 16^a, 34 pagini (în biblioteca Sever de Zotta).

Despre dreptul de succesiune a copiilor naturali după codicele civil Alexandru Ioan Cuza. Editore Neculai Rosetti Roznovanu. Cernăuți. Tipărit de Rudolf Eckhardt 1865 (într'un exemplar, provenind din biblioteca Hurmuzăkeștilor, aflat la d-l S. de Zotta: originalul prefetei), 32 pagini.

²⁴⁾ R. Rosetti, *o. c.*, p. 209.

²⁵⁾ *Mon. Of.*, 11 Martie 1861, p. 513; 9 Martie 1866, pp. 242, 243.

²⁶⁾ Arh. I., Tr., 1849, op. 2114, dos. 3489.

²⁷⁾ *Mon. Of.*, 12 Martie 1868, p. 382.

²⁸⁾ Actele stării civile, Iași; R. Rosetti, *o. c.*, p. 210; scrisoare din 9 Martie 1898 a colonelului G. Rosetti Roznovanu 15/VIII către P. Rosetti-Bălanescu 5/X, în colecția I. Rosetti-Bălanescu 6/X.

Gheorghe 15/VIII
(Acad. Rom. Ștampe, A. LXXVII, 22)

Smaranda (Emma) 14/VIII (1842 — ? către finele sec. XIX).

Era fiica lui Neculai 17/VII și a Mariei Ghika, fiind născută la 7 Februarie 1842 și botezată la 15 Februarie 1842, naș fiindu-i vărul său minor Gheorghe Rosetti Roznovanu 15/VIII ¹⁾.

A fost măritată cu contele Henri de Bouillé.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1714, op. 1946, dos. 597, fila 91; *Bul. Mold.*, 23 Aprilie 1844, p. 131. Testamentul tatălui ei (*Bul. Mold.*, 19 Iunie 1858, pp. 221, 222). În acest testament tatăl numește dintâi pe fiul Neculai 13/VIII și apoi pe dânsa. Dar după tradiția orală, auzită dela părinții autorului și dela alții, Smaranda ar fi prima născută (era gemenă cu Neculai 13/VII).
Vezi biografia tatălui său, notele 11 și 12.

Gheorghe 15/VIII (1834—1904).

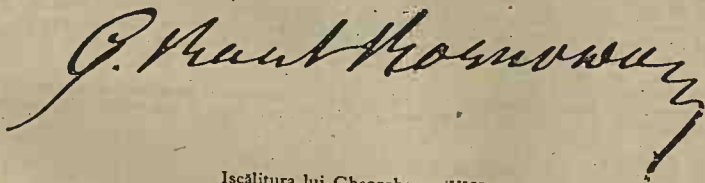
Era fiul lui Alecu 18/VII și al Ruxandei Callimachi și s'a născut la 1 Martie 1834 ¹⁾. A fost căsătorit cu Alexandrina Câmpineanu ²⁾, cu care a avut un fiu Alexandru 9/IX ³⁾.

Studiile și le-a făcut întâi în Austria ⁴⁾ și apoi în Rusia ⁵⁾, rămânând de-a-pururea un rusofil habotnic, ceea ce nu l-a împiedicat de a se purta bine pe timpul luptei pentru unire ⁶⁾. Întors din Rusia, a intrat în armata moldovenească ⁷⁾, înaintând până la gradul de colonel, dar întrerupându-și de mai multe ori serviciul pentru a fi deputat ⁸⁾, senator ⁹⁾ și prefect ¹⁰⁾. A fost un foarte destoinic prefect al județului Neamț, construind minunata rețea de șosele, care făcea fala acestui județ până la Războiul de Intregire ¹¹⁾.

În timpul războiului din 1877—1878 a comandat, cu destoinicie, Brigada 4 Călărași, în capul căruia a trecut, împreună cu alte trupe, Dunărea la Nicopol, înaintea restului armatei. A acoperit apoi, cu brigada sa, dreapta armatei române din fața Plevnei, în sectorul cuprins între Grivița și Vid ¹²⁾.

Întors în țară, s'a ocupat exclusiv de politică, fiind ca și mai înainte, ostaș credincios al partidului conservator.

A încetat din viață la 2 Octomvrie 1904 ¹³⁾. Prin testamentul său a pus averea lăsată ¹⁴⁾ sub ocrotirea țarului Rusiei ¹⁵⁾. A fost înmormântat în biserica, în stil rusesc, ce o clădise la Roznov ¹⁶⁾.

Iscałitura lui Gheorghe 15/VIII.

(Scrisoarea lui din 9 Martie 1904 în colecția I. Rosetti Balănescu 6/X)

¹⁾ Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 10, fila 335; Tr. 1764, op. 2013, dos. 1505, fila 31 și dos. 1878, fila 251; *Anuarul armatei române pe anul 1877*; A. D. Xenopol, *Istoia și genealogia Casei Callimachi*, p. 195; *Bul. Mold.*, 20 Ianuarie 1857, pp. 25, 26; R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 176.
Naș ii a fost marele hitman Teodor Sturdza (Arh. I., Tr. 568, op. 616, dos. 10, fila 335).
În *Anuarul armatei române pe anul 1880* (p. 347), este arătat — greșit — ca fiind născut la 1 Martie 1812.

²⁾ R. Rosetti, *o. c.*, III, p. 180. Ea a încetat din viață la 19 Septembrie 1907 (Victor Gervescu, *Biserica Roznovanu*, p. 12).

³⁾ R. Rosetti, *l. c.*; V. Gervescu, *o. c.*, p. 4.

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1878, fila 251.

⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, III, pp. 177, 178; D. R. Rosetti (Max), *Dicționarul Contemporanilor*, p. 164; General Herkt, *Câteva pagini din istoricul armatei noastre*, p. 51.

⁶⁾ ... Este probabil că venise (în Rusia) cu simțiminte foarte rusofile încă de acasă, simțiminte care s'au mai dezvoltat în fața splendorii curții lui Neculai Pavlovici, la care, prin situația de ofițer într'unul din regimentele cele mai aristocratice din gardă, grație relațiilor sale în înalta societate rusească și a pensiunii liberale ce i-o făcea tată-său, avea acces. Fiind prezentat autocratului și acesta condescendând să-l întrebe de unde este, tânărul ofițer nu a stat măcar un moment la îndoială pentru a-i răspunde: « Din gubernia Moldovei, Maiestatea Voastră » (R. Rosetti, *o. c.*, III pp. 177, 178).

Ionel Brătianu scrie, din Roznov, la 8/20 Noemvrie 1890, tatălui său: « Colonelul Roznovanu sub un aspect contrariu (este) un oaspe foarte amabil și până la extrem preventiv. ... Rusia e aci la ea acasă. Împărații au pe pereți portretele, Skobelev statueta pe masă, Le Journal de St. Petersburg stă pe birou » (*Din corespondența familiei Ion C. Brătianu*, V, pp. 374, 375).

Fiind ispravnic (prefect) al județului Neamț pe timpul luptei pentru unire, nu a îngăduit acțiunea de siluire a antiunioniștilor (R. Rosetti, *o. c.*, II, pp. 74—76; III, p. 178; A. D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, ed. 1893, VI, p. 561), dar a semnat petiția separatiștilor din 2/14 Mai 1857 (*Acte și doc.*, IV, p. 573).

R. Rosetti (*o. c.*, III, p. 179) spune că nu iubea pe regele Carol I și că nu-i plăcea dinastia Hohenzollern. Totuși *Monitorul Oficial* a publicat telegrame de felicitare de ale sale către Domn (26 Octombrie 1866, 23 Aprilie 1868) și a arătat că Domnul a stat la Roznov la 21 Aprilie 1868 (*Mon. Of.*, 23 Aprilie 1868).

⁷⁾ 19 Iulie 1857, primit sublocotenent din armata rusă.

⁸⁾ 27 Noemvrie 1857, locotenent.

⁹⁾ 13 August 1858, căpitan.

¹⁰⁾ 15 Septembrie 1858, maior.

¹¹⁾ 3 Decembrie 1858, liberat.

¹²⁾ 9 Ianuarie 1859, reprimat.

¹³⁾ 26 Octombrie 1859, colonel.

¹⁴⁾ 22 Iulie 1863, neactiv.

¹⁵⁾ 26 Ianuarie 1866, activ.

¹⁶⁾ 1 Martie 1866, neactiv.

¹⁷⁾ 23 August 1869, activ.

¹⁸⁾ 25 Mai 1871, neactiv (infirmități).

¹⁹⁾ 4 Aprilie 1872, neactiv prin retragerea funcției.

²⁰⁾ 9 Aprilie 1877 chemat temporar.

²¹⁾ 5 August 1878, disponibilitate prin desființarea funcției (*Anuarul armatei pe anul 1877*).

²²⁾ 16 Februarie 1879, activ (*Anuarul armatei pe anul 1881*, p. 671).

²³⁾ 24 Septembrie 1880, disponibilitate (*Anuarul armatei pe anul 1881*, p. 671).

Bul. Mold., 18 Septembrie 1858, 5 Octombrie 1858, 28 Octombrie 1859; Herkt, *o. c.*, p. 51.

În 1860, era comandant al regimentului de jandarmi. Cuza îl mută la comanda Regimentului 4 linie, (care era prost comandat și prost administrat) regiment pe care l-a adus pe calea cea bună (*Mon. Of. Mold.*, 21 Martie 1860; 1 August 1860; R. Rosetti, *o. c.*, III, p. 178; Maior I. Popovici, *Organizarea armatei române*, I, pp. 211, 212).

A comandat apoi, pe rând, Regimentul 1-ju lăncieri (*Mon. Of. Mold.*, 16 Noemvrie 1862), Brigada 6-a Bacău (*Mon. Of.*, 31 August 1869), Brigada II-a în tabăra Furceni (*Mon. Of.*, 5 Mai 1870). Inspector al dorobanșilor din Divizia 4-a (*Mon. Of.*, 8 Aprilie și 29 Mai 1871).

Fiind comandant al regimentului de lăncieri, a compus textul unui cântec a cărui muzică a făcut-o Iacobșchütz (D. C. Moruzi, *Pribegei în șară răpîită*, p. 260).

²⁴⁾ *Mon. Of.*, 1 Mai 1866; 13 Ianuarie 1868; 4 Mai 1871, etc.

²⁵⁾ R. Sușu, *Iașii de odinoard*, II, p. 417.

²⁶⁾ Însemnările lui Costache Sion pe un ceaslov la G. Ungureanu, *Familia Sion*, p. 60; *Mon. Of.*, 25 Martie 1872; 12 Aprilie 1872; Rosetti, *o. c.*, II, pp. 74—76; III, p. 178.

A fost și președinte al consiliului județean Neamț (*Mon. Of.*, 3 Noemvrie 1871).

²⁷⁾ R. Rosetti, *o. c.*, III, pp. 178, 179.

²⁸⁾ General R. Rosetti, *Partea luată de armata română în războiul din 1877—1878*, nota 333 (p. 117) și 555 (p. 129), pp. 48, 72; General R. Rosetti, *Correspondența generalului Gr. Cantilli*, pp. 20, 33, 34;

General R. Rosetti, *Jurnalul de operațiuni al diviziei de infanterie de rezervă*, pp. XIII, XIV, 36, 43, 47, 48, 49—53, 56, 58, 59—63.

²⁹⁾ V. Gervescu, *o. c.*, p. 12.

³⁰⁾ A gospodărit cuminte averea primită dela tatăl său (testamentul acestuia, publicat în *Bul. Mold.* din 20 Ianuarie 1857, pp. 25, 26) pe care voia a o lăsa cât mai mare și fără datorii fiului său (R. Rosetti, *o. c.*, III, p. 180).

³¹⁾ R. Rosetti, *l. c.*

³²⁾ R. Rosetti, *l. c.*; V. Gervescu, *l. c.*

Adela 16/VIII (după 1835—1894/1895).

Era fiica lui Alecu 18/VII și a Ruxandei Callimachi¹⁾. A fost căsătorită întâi cu beizade Alecu Ghika²⁾, fiul lui Grigore Ghika Voevod

Elena 17/VIII
(N. Iorga, *Portretele Doamnelor Române* No. 69)

(1849—1856), de care a divorțat, și apoi cu colonelul Gheorghe Catargi, comandantul jandarmeriei austriace din Bucovina³⁾.

A încetat din viață, în Cernăuți, la finele anului 1894 sau începutul anului 1895⁴⁾.

¹⁾ Testamentul lui Alecu 18/VII *Bul. Mold.*, 20 Ianuarie 1857, pp. 25, 26; A. D. Xenopol, *Istoria și genealogia casei Callimachi*, p. 195. Era mai mică de ani ca fratele său Gheorghe 15/VIII.

²⁾ Testamentul suscitit; A. D. Xenopol, *l. c.*

³⁾ Victor Gervescu, *Biserica «Roznovanu»*, p. 8. Intre scrisorile poetului D. Petrino către Alex. Sturdza, donate de d-l Mișa Sturdza Academiei Române, se află două în care poetul vorbește de Adela Roznovanu, care se afla atunci cu mama ei la Cernăuți. In scrisoarea din 2 Decembrie 1873 o prea slăvește, în scrisoarea din 19 Ianuarie 1875 spune că ea îl desguștă, deoarece se va căsători cu G. Catargi.

⁴⁾ A. D. Xenopol, *l. c.*, arată că a murit la 23 Decembrie 1894, V. Gervescu la 23 Ianuarie 1895.

Elena 17/VIII (1825—1909).

Era fiica lui Iordache 21/VII și a Ecaterinei Sturdza¹⁾. S'a născut la 17 Iunie 1825²⁾. A fost măritată, la 30 Aprilie 1844, cu Alexandru I. Cuza³⁾, care era să devină domn al României; copiii n'a avut.

Crescută, în parte acasă, în parte cu verele ei Sturdza și Rosetti-Bălănescu la Șcheia, și tot cu aceleași la Iași⁴⁾, era de un caracter timid și modest⁵⁾. Miloasă, darnică și afabilă⁶⁾, a rămas așa toată viața ei, făcând de-a-pururea binele. Ei îi se datorește înființarea azilului Elena Doamna⁷⁾.

După detronarea bărbatului său l-a urmat în străinătate, cu toate condițiunile puțin priincioase demnității sale de femeie⁸⁾. Femeie cetită, a fost o bună Româncă, bucurându-se de toate faptele de seamă ale țării⁹⁾.

Încetând Cuza din viață, a trăit la Ruginoasa și apoi la Piatra Neamț, unde s'a stins din viață la 2 Aprilie 1909, ora 5 dimineața¹⁰⁾.

Este înmormântată la Solești¹¹⁾.

Elena Doamna

Semnătura Elenei 17/VIII. (Lucia Bors, Doamna Elena Cuza, p. 338).

¹⁾ Actul de împărțea legalizat sub Nr. 2884, din 19 Aprilie 1852 de judecătoria județului Iași, Secția I (Arhiva din Solești), publicat în *Bul. Mold.* din 19 Iulie 1853, pp. 227, 228; izvodul ei de zestre din Aprilie 1844 (Arhiva din Solești); însemnare pe un ceaslov din Solești; piatra ei de mormânt din Solești.

²⁾ Însemnare pe un ceaslov din Solești; piatra ei de mormânt, la Solești.

³⁾ Izvodul ei de zestre (a primit ca zestre 5.150 de galbeni) în arhiva din Solești; Lucia Bors, *Doamna Elena Cuza*, p. 32. Cartea d-rei Bors, întemeiată pe o documentare temeinică (pe care nu o citează însă) este foarte folositoare pentru cunoașterea vieții Doamnei Cuza, dacă nu se uită că este o biografie romantată.

⁴⁾ Lucia Bors, *o. c.*, pp. 14, 16, 18, 23.

⁵⁾ Marie G. Bogdan, *Autrefois et Aujourd'hui*, p. 66; R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 158.

⁶⁾ *Idem.*

⁷⁾ Lucia Bors, *o. c.*, pp. 131 sqq.; *Foaia Oficială*, 2 August 1862.

⁸⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, p. 158; Lucia Bors, *o. c.*, pp. 241—270. La Solești sunt o sumă de telegrame a fratelui ei Constantin, arătând plecarea lui Cuza cu Maria Obrenovici (Februarie 1866) și hotărârea Doamnei Cuza de a-l urma.

⁹⁾ În Aprilie 1881, după ce a asistat, la Paris, la Te-deumul pentru proclamarea regatului român, a scris Regelui Carol:

« Sire!

« Eșind din capela română unde asistai la Tedeum celebrat pentru înălțarea României la rangul de regat, voesc să repet M. V. cuvintele pe care le adresai reprezentantului său.

« Ca română, și mai cu seamă ca văduva lui Alexandru Ioan I, am considerat ca o onoare să asist, împreună cu copiii mei »), la această serbătoare națională, și se repet dimpreună cu toți Români: Trăiască Regele și Regina! Trăiască România!

« In tine, Sire, s'a încarnat dorința supremă a (celui) cărui nume'l port, și cred că-mi împlinesc o datorie către memoria sa, adresând M. V. și augustii salr soșii, sincerile mele felicitări.

« Facă-se ca România să urmeze cu fericire și glorie, sub auspiciile Voastre, calea ei în viitor! Nimene nu se va bucura mai mult decât aceia care trimete Majestaților Voastre, urările ei cele mai călduroase și mai sincere pentru fericirea lor și pentru prosperitatea scumpei noastre patrii.

« Paris, Aprilie 1881 ».

(Publicată în *Buciumul Român*, Anul III, p. 489).

¹⁰⁾ Elena Borș, o. c., p. 334; piatra ei de mormânt.

¹¹⁾ Piatra ei de mormânt.

*) In realitate fiii naturali ai lui Cuza și ai Mariei Obrenovici.

Elena Cuza »

Constantin 18/VIII (1827—1884).

Era fiul lui Iordache 21/VII și al Ecaterinei Strudza ¹⁾. S'a născut la 14 Mai 1827 ²⁾. A fost căsătorit de cinci ori: 1) cu Ruxanda Ventura ³⁾, cu care a avut un fiu Gheorghe 10/IX ⁴⁾; 2) cu Olga Stoianovici ⁵⁾, cu care a avut o fiică: Aglae 11/IX ⁶⁾ numită Olga din botez și trei fii: Alexandru 12/IX ⁷⁾, Ernest 13/IX ⁸⁾ și Constantin 14/IX ⁹⁾; 3) cu Sofia Donici ¹⁰⁾; 4) cu Elena Donici ¹¹⁾; 5) cu Barbe Hratcof ¹²⁾.

A fost ofițer, înaintând până la gradul de colonel ¹³⁾, și adjutant al cumnatului său Domnitorul Cuza ¹⁴⁾. Certându-se cu acesta a demisionat ¹⁵⁾, retrăgându-se la Bazga ¹⁶⁾.

In 1877, dă doi cai pentru ambulanța Crucii Roșii din Iași și se propune pentru conducerea și administrarea acelei ambulante pe tot timpul războiului ¹⁷⁾.

Ulterior s'a stabilit în Germania, stând atât la Radebeul ¹⁸⁾ cât și la Dresda, unde a murit în 1884 și unde este înmormântat ¹⁹⁾.

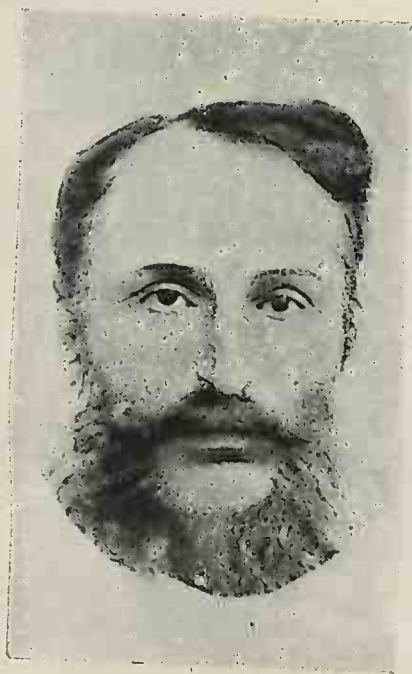
A avut următoarele moșii: jumătate din Popenii (Fălciu) și 1/5 din via dela Nicorești, 1/5 din țigani și 1/5 din bibliotecă, ca moștenire a tatălui său ²⁰⁾, și Bazga (Fălciu) împovărată de datorii ²¹⁾.

Isclătura lui Constantin 18/VII.

(Pe o scrisoare din 19 Aprilie 1882 către Lascar 46/VII, în colecția René Bogdan).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1216, filele 94, 95 și Tr. 1765, op. 2104, dos. 2, fila 275; im-
parțială întărită de judecătoria județului Iași, Secția I, sub Nr. 2884 din 29 Aprilie 1852 (Arhiva din
Solești), publicată în *Bul. Mold.* din 19 Iulie 1853, pp. 227, 228.

²⁾ Însemnare pe un ceaslov din Solești; Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1216, filele 94, 95.
A fost botezat la 28 Mai 1827, nașă fiindu-i bunica sa Ecaterina Rosetti (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014,
dos. 2, fila 275).

Constantin 18/VIII
(După o miniatură aparținând lui T. Rosetti Solescu 10/X)

Dumitru 19/VIII
(Colecția Colonel Ștefan Ranette)

- ⁸⁾ Cu aceasta s'a căsătorit la 24 Februarie 1853, în biserica Sf-tul Spiridon din Iași (mitrica). *Bul. Mold.*, 29 August 1854, p. 56; 30 Octomvrie 1854, p. 371; 13 Octomvrie 1855, p. 322. Au divorțat înainte de 15 Decemvrie 1857 (*Bul. Mold.*, 15 Decemvrie 1857, p. 461). Pe piatra ei de mormânt (cimitirul Eternitatea, Iași) se arată că s'a născut în 1833, că a murit în 1893 și că a fost căsătorită cu C. Rosetti 18/VIII din 1853 până în 1856.
- ⁹⁾ Informație dată de fiul acestuia Teodor 10/X la 8 Octomvrie 1934.
- ¹⁰⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 21.
- ¹¹⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 21; mitrica Sft. Dimitrie, Iași.
- ¹²⁾ Mitrica bis. Sft. Spiridon din Iași la data de 15 Februarie 1859.
- ¹³⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 206.
- ¹⁴⁾ Informație dată de T. Rosetti-Solescu 10/X.
- ¹⁵⁾ Sever de Zotta, *Date noi cu privire la Andronache Donici*, p. 10, nota 1; informație dată de Teodor G. Rosetti-Solescu la 8 Octomvrie 1934.
- ¹⁶⁾ În 1877 era căsătorit cu dânsa; ea conducea depozitul Crucii Roșii din Iași (*Curierul* — Balasan 5 Iunie și 21 August 1877).
- ¹⁷⁾ La 6 Noemvrie 1881 era divorțat de dânsa (scrisoarea lui Titu Maiorescu către Iacob Negruzzi, în: Torouțiu și Cardaș, *St. Doc. Lit.*, I, p. 17).
- ¹⁸⁾ Informații date de tatăl autorului și de T. Rosetti Solescu 10/X, cari au cunoscut-o.
- ¹⁹⁾ Prin porunca de zi Nr. 7 din 25 Ianuarie 1850, cadetul din cavalerie C. Rosetti e înaintat căpitan (*Bul. Mold.*, 23 Martie 1850, p. 13).
- ²⁰⁾ 6 Februarie 1858, înaintat major (*Bul. Mold.*, 8 Mai 1858, p. 147).
- ²¹⁾ 20 August 1858, înaintat colonel (*Bul. Mold.*, 18 Septemvrie 1858, p. 201).
- ²²⁾ În *Acte și doc.*, IV, pp. 116 și 415 se arată că era sublocotenent la 12/24 Martie 1857 și că a fost înaintat locotenent la 12/24 Aprilie 1857.
- ²³⁾ *Bul. Mold.*, 17 Martie 1870, p. 453.
- ²⁴⁾ *Idem*. Că se certase cu Cuza: informație dată de T. G. Rosetti Solescu, la 8 Octomvrie 1934.
- ²⁵⁾ Informație dată de T. G. Rosetti Solescu.
- ²⁶⁾ *Curierul* — Balasan, 26 Mai 1877 și numerile următoare.
- ²⁷⁾ Scrisorile lui din Aprilie-August 1882 către Lascăr Rosetti Răducanu 46/VIII, în arhiva d-lui René Bogdan din Onești (Bacău).
- ²⁸⁾ Informație dată de T. G. Rosetti Solescu 10/X.
- ²⁹⁾ Actul de împărțeală dela nota 1.
- ³⁰⁾ Țiganii moșteniți — 14 familii (52 suflete) — i-a vândut mamei sale pe preț de 520 galben olandezi (*Bul. Mold.*, 19 Iulie 1853, p. 228).
- ³¹⁾ *Bul. Mold.*, 22 Septemvrie 1855, p. 298; 10 Mai 1856, p. 152; 15 Decemvrie 1857, p. 461; 12 Iulie 1859, p. 299; 19 Noemvrie 1859, p. 54; 18 Iulie 1860, p. 808.
- ³²⁾ *Mon. Of. Mold.*, 13 Septemvrie 1860, p. 990; 26 Martie 1862, p. 266.

Dumitru 19/VIII (1830—1903).

Era fiul lui Iordache 21/VII și al Ecaterinei Strudza ¹⁾. S'a născut la 6 Octomvrie 1830 ²⁾. A fost căsătorit cu Ana Catargi ³⁾; copii n'au avut.

Și-a început studiile acasă cu profesori nemți ⁴⁾ și le-a urmat apoi la Lemberg ⁵⁾ și la Viena ⁶⁾. Licențiat în drept ⁷⁾.

În 1855 era membru al Divanului de Apel ⁸⁾; Gr. Al. Ghika V.V. îi dă rangul de spătar la 15 Septemvrie 1855 ⁹⁾ și acel de agă la 25 Ianuarie 1856 ¹⁰⁾. În 1859, era prezident al (judecătoriei) județului Vaslui ¹¹⁾. Ales deputat de orașul Vaslui, în Februarie 1860 ¹²⁾, este ales secretar al adunării ¹³⁾. Ministru al cultelor și instrucției publice în 1861 ¹⁴⁾. Membru al Curții de Casație, Februarie 1862 — Martie 1863 ¹⁵⁾. Consilier în consiliul general al județului Vaslui în 1865 ¹⁶⁾. În 1866, este prim președinte al Curții de Apel din Iași ¹⁷⁾, deputat de Iași ¹⁸⁾, prefect de Iași ¹⁹⁾. Dela Ianuarie 1868 înainte este membru, președinte și prim președinte al Curții de Apel din Iași ²⁰⁾, fiind în să ales în Aprilie 1877 senator de Vaslui ²¹⁾ și, tot senator de Vaslui, în 1889 ²²⁾.

Magistrat integru, care împingea însă grija reputației sale atât de departe, încât nu era drept cu rudele și cu prietenii ²³⁾.

A încetat din viață, la 21 Septembrie 1903, la Iași²⁴), unde este înmormântat²⁵).

Îscălitura lui Dumitru 19/VIII (Pe o scrisoare către părinții săi, în colecția lui Teodor 10/X).

- ¹) Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, fila 276; *Bul. Mold.*, 19 Iulie 1853, pp. 227, 228 și 12 Mai 1855, p. 147; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XLIII; actul de împărțeață întărit de judecătoria județului Iași, S. I. sub Nr. 2884 din 29 Aprilie 1852 (Arhiva din Solești).
- ²) Insemnare pe un ceaslov din Solești; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, fila 276, unde se mai arată că a avut de naștere la botez pe vorniceasa Zoe Rosetti; I. E. Torouțiu, *St. Doc. Lit.*, IV, p. 313 (albumul societății Junimea, din care a făcut parte din 1865. Cu începere din 1872 dădea 2 galbeni pe lună pentru *Convorbirile Literare*. *Id.* p. 445).
- ³) *Bul. Mold.*, 12 Octombrie 1858, p. 440.
- ⁴) Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 109; căsătoria a avut loc la 24 Aprilie 1860, nuni fiind vornicul Alecu Catargiu și Doamna Elena Cuza, cununia a fost cetită de arhiereul Calinie Miclescu. (*Idem*); mitrica Sft. Spiridon din Iași.
- ⁵) Insemnări din arhiva din Solești. Probabil el este acel elev din clasa II-a D. Roset, fiu al unui vornic Iordache Roset, care fiind pedepsit pentru că a fost necuviincios cu șeful pedagog al Institutului Academiei Mihailene, a fost luat de părintele său, care a insultat pe pedagog (Arh. B. Administrative, Anul 1843. Dos. 206 al Ministerului Școalelor, din Moldova).
- ⁶) Scrisori din anii 1844—1848, scrise de dânsul părinților săi. (Arhiva din Solești).
- ⁷) Scrisori din anii 1849—1852 (*Idem*).
- ⁸) *Mon. Of.*, 12 Ianuarie 1868, p. 43.
- ⁹) *Bul. Mold.*, 23 Octombrie 1855, p. 384.
- ¹⁰) Decret Nr. 1405 din 16 Septembrie 1855 (Arhiva din Solești); *Bul. Mold.*, 23 Octombrie 1855, pp. 383, 384.
- ¹¹) Decret Nr. 1873 din 25 Ianuarie 1856 (Arhiva din Solești).
- ¹²) *Bul. Mold.*, 22 Martie 1859, p. 124.
- ¹³) *Bul. Mold.*, 22 Februarie 1860, p. 333.
- ¹⁴) *Mon. Of. Mold.*, 7 Martie 1860, p. 417; 15 Martie 1860, p. 445; 28 Martie 1860, p. 486; 20 Aprilie 1860, p. 522; 10 August 1860, pp. 379, 380.
- ¹⁵) *Mon. Of. Mold.*, 27 Mai 1861—27 Noembrie 1861.
- ¹⁶) *Mon. Of. T. Rom.*, 14 Februarie 1862, 3 Martie 1862; *Mon. Of. Mold.*, 17 Februarie 1862; Andrei Rădulescu, *Cercetări privitoare la înființarea Curții de Casație în România*, p. 39. Fiind membru al Curții de Casație protestează, împreună cu colegii săi, contra Adunării electivă, pentru că unii deputați au acuzat Curtea de Casație de părtinire (*Mon. Of.*, 14 Februarie 1863, p. 125).
- A demisionat la 19 Martie 1863 (*Mon. Of.*, 20 Martie 1863, p. 236).
- A intervenit, în 1862, pe lângă cumnatul său Cuza, ca să numească pe Titu Maiorescu în magistratură (Soveja, *Titu Maiorescu*, p. 45).
- ¹⁷) *Mon. Of.*, 4 Februarie 1865, p. 125.
- ¹⁸) *Mon. Of.*, 20 Martie 1866.
- ¹⁹) *Mon. Of.*, 19 Aprilie 1866; demisionează (*Mon. Of.*, 25 Iunie 1866).
- ²⁰) *Mon. Of.*, 16 Iunie 1866, p. 579; demisionează la 18 Noembrie 1866 (*Mon. Of.*, 23 Noembrie 1866, p. 1200).
- ²¹) *Mon. Of.*, 12 Ianuarie și 27 August 1868; 11 Februarie 1869; 14 Martie, 2 Septembrie și 6 Octombrie 1870.
- În 1868, era pe tabloul de avocați din județul Vaslui (*Mon. Of.*, 24 Martie 1868, p. 470).
- ²²) *Curierul* — Balasan, 24 Aprilie 1877.
- ²³) *Almanach du High-Life*, 1889.
- ²⁴) Aprecieră a lui L. Rosetti 19/IX, făcută autorului la 14 Noembrie 1933, apreciere ce corespunde și celor ale altora, auzite tot de autor.
- ²⁵) Ziarul *Galații*, 21 Septembrie 1903; ziarul *Evenimentul*, 21 Septembrie 1903.
- ²⁶) Arătarea lui Teodor G. Rosetti Solescu 10/X, din 8 Octombrie 1934; ziarul *Evenimentul*, 23 Septembrie 1903, care zice că a murit în casa din Strada Buna Vestirii și că înmormântarea a fost, după dorința sa, foarte simplă.

Teodor 21/VIII
(Acad. Rom. Ştampe, A. XVII, 16)

Zoe 20/VIII (1833—1858).

Era fiica lui Iordache 21/VII și a Ecaterinei Sturdza ¹⁾ și s'a născut la 10 Februarie 1833 ²⁾. A fost măritată cu Grigore Lambrino, în 1850 ³⁾. A murit la 25 Februarie 1858 ⁴⁾.

¹⁾ Act de împărțeală, întărit de judecătoria ținutului Iași, S. I sub Nr. 2834 din 29 Aprilie 1852 (Arhiva din Solecști), publicat și în *Bul. Mold.* din 19 Iulie 1853, pp. 227, 228.

²⁾ Insemnare pe un ceaslov la Solecști. Că era soră cu Constantin 18/VIII: *Bul. Mold.*, din 8 Noemvrie 1853, p. 60 și Arh. I., Tr. op. 1750, 1934, dos. 800 pe anul 1850. Că era soră cu Dumitru: Arh. I., l. c.

³⁾ Insemnare pe un ceaslov la Solecști. 1850 Februarie 27, zestre ce dau fiicei mele Zoița (Arhiva din Solecști); *Bul. Mold.* din 8 Noemvrie 1853, p. 60 și 12 Mai 1855, p. 147; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. CXXXIII; XVII, p. XLIII.

⁴⁾ Zestre a fost de 803 galbeni 22 lei 20 parale (actul de împărțeală mai sus arătat). La împărțeala averii tatălui său, a mai luat jumătate din moșia Popenii (Falcuiu) (același act).

Pentru moștenire vezi și Arh. I., Tr. 1750, op. 1934, dos. 800 pe anul 1850.

⁵⁾ Pe un ceaslov la Solecști.

Teodor 21/VIII (1837—1923).

Fiu al lui Iordache 21/VII și al Ecaterinei Sturdza ¹⁾, născut la 4 Mai 1837 ²⁾. A fost căsătorit cu Pulheria G. Beldiman ³⁾; copii n'au avut. Studiile și le-a făcut, la început, cu profesori nemți acasă ⁴⁾; liceul la Lemberg și Viena ⁵⁾, iar universitatea dintâi la Viena ⁶⁾ și apoi la Paris ⁷⁾, unde și-a luat licența în drept ⁸⁾.

Carierea sa a fost următoarea: a căpătat boieria de comis la 16 Septemvrie 1855 dela Gr. Alex. Ghica V. V. ⁹⁾; în 1860, a fost numit judecător la tribunalul din Iași ¹⁰⁾; a trecut apoi la Curtea de Apel de acolo, unde a stat dela 16 Ianuarie 1861 la 17 Ianuarie 1864, când și-a dat demisia ¹¹⁾; în 1864, fu numit prefect de Vaslui, în care calitate avu datoria să aplice legea rurală ¹²⁾; în primăvara anului 1866 este ales deputat de Dorohoi ¹³⁾ și face parte din adunarea constituantă; în anii 1866—1868 este președinte al consiliului județean Vaslui ¹⁴⁾; în 1868 este înscris în tabloul de avocați din Vaslui ¹⁵⁾, dar avea casa de locuit la Iași ¹⁶⁾; la 4 Februarie 1869 este numit președinte al Tribunalului Vaslui ¹⁷⁾, slujbă pe care o îndeplinește și în 1870 ¹⁸⁾; numit la 20 Ianuarie 1871 în funcțiunea de comisar al guvernului la Berlin pentru chestia concesiiei C.F.R. ¹⁹⁾, stă acolo, în această calitate, până la 6 Mai 1872 ²⁰⁾, când este numit agent diplomatic tot acolo ²¹⁾, post pe care-l ocupă până la 24 Decemvrie 1873 ²²⁾; a fost numit membru la Curtea de Casație ²³⁾, post pe care l-a ocupat până ce a fost numit Ministru de lucrări publice, la 7 Ianuarie 1875 ²⁴⁾; ca ministru de lucrări publice se duce din nou la Berlin spre a rezolva afacerea concesiunii căilor ferate, dar nu reușește ²⁵⁾; își dă demisia la 30 Martie 1876, înainte de guvernul L. Catargi ²⁶⁾, și este numit, la 31 Martie 1876, membru la Curtea de Casație ²⁷⁾; n'a fost dat în judecată cu restul ministerului L. Catargi decât după scrisoarea prin care se solidariza cu foștii săi colegii ²⁸⁾; face parte din comitetul de redacție al ziarului *Timpul* ²⁹⁾; senator ales în opoziție în anii 1879 și

1880³⁰⁾; președinte la Curtea de Casație în 1884³¹⁾; prim-ministru și ministru de interne dela 21 Martie 1888 la 12 Noemvrie 1888, prim ministru, fără portofoliu, dela 12 Noemvrie 1888 la 30 Martie 1889, ministru de justiție și interimar la Culte, 3 până la 16 Noemvrie 1889³²⁾; guvernator al Băncii Naționale 1891—1895³³⁾; director al Băncii Agricole³⁴⁾; președinte, în 1900, a acționarilor Băncii Naționale, s'a opus proiectului lui P. P. Carp de a vinde acțiunile Statului unui grup străin³⁵⁾; ministru de finanțe dela 28 Martie 1912 la 14 Octomvrie același an³⁶⁾.

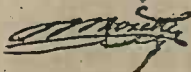
În deobște nu a fost un pătimaș, vederile sale au fost cuminți, cum a fost atitudinea sa față de proiectele de reformă agrară ale guvernului liberal din 1914³⁷⁾ și față de unii coreligionari politici cari propăvăduiau, în 1914, exproprierea Băncii Naționale³⁸⁾.

Deși se pronunțase contra mergerii alături de Ruși, în războiul de întregire³⁹⁾, atunci când Nemții, după ocuparea Bucureștilor, î-au cerut să consimtă la rechiziționarea Băncii Naționale, le-a răspuns: « La vrâsta mea îmi puteți birui trupul, dar nu și conștiința »⁴⁰⁾.

Căpătase porecla de *Toderiță minciună*⁴¹⁾, poreclă care după o persoană care l-a cunoscut bine⁴²⁾ nu era potrivită. El nu era mai minciunos ca alți oameni politici, dar nu avea tărie și, ca mulți Români, nu știa să spună: nu. Avea tăceri ce se puteau interpreta ca consimțăminte, asemenea anumite feluri de a strânge mâna.

Teodor Rosetti nu a avut însă numai îndeletniciri politice ci i-a plăcut cultura și a avut un rost în dezvoltarea noastră culturală, precum se poate vedea din următoarele date: a fost numit, la 9 Martie 1864, profesor de economie politică la facultatea juridică din Iași⁴³⁾, post din care demisionează la 23 Mai același an⁴⁴⁾; a donat opt fâlcii școalei din Solești⁴⁵⁾; a fost unul din întemeietorii și sprijinatorii « Junimei » din Iași⁴⁶⁾; a ajutat și susținut pe M. Eminescu⁴⁷⁾, pe N. Iorga⁴⁸⁾; a donat liceului Petru Rareș din Piatra Neamț colecția revistei *La Nature*, pe 40 de ani⁴⁹⁾; a fost mare maestru al Marelui-Orient (francmason) al României⁵⁰⁾; la 26 Martie 1891, a fost ales membru de onoare al Academiei Române⁵¹⁾; a scris o sumă de studii și articole⁵²⁾.

A încetat din viață la 17 Iulie 1923⁵³⁾ și este înmormântat în Cimitirul Șerban-Vodă (Belu) din București⁵⁴⁾.

Iscălitura lui Teodor 21/VIII. (De pe un bilet de bancă).

³⁰⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2637, fila 84; actul de împărțea legalizat de judecătoria județului Iași, S. I., sub Nr. 2884 din 29 Aprilie 1852 (Arhiva din Solești); *Bul. Mold.*, 19 Iulie 1853, pp. 227—228; scrisoarea lui către P. Rosetti Bălănescu 5/IX, 8 Mai 1907, în fișele T.; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XLIII; I. E. Torouțiu, *St. Doc. Lit.*, II, p. 305, după registrul stării civile din București, pe 1923, vol. 15, Nr. 5731, p. 108.

³¹⁾ Însemnare pe un ceaslor din Solești; I. E. Torouțiu, *l. c.*; IV, pp. 74, nota 4, 313; Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2637, fila 84, unde data nașterii este arătată greșit 14 Mai 1837 și unde se arată că a fost botezat la 5 Iunie 1837, nașă fiind logofeteasa Elena Sturdza. S'a născut la Iași (Liga de propagandă conservatoare. Biblioteca Politică Nr. 7: *Th. G. Rosetti*, p. 9).

³²⁾ Căsătoria a avut loc, la 7 Februarie 1865, în biserica Sf-tul Spiridon din Iași (mitrică bisericeii).

³³⁾ Însemnări și scrisori în Arhiva din Solești.

- ⁹⁾ Scrisori ale sale către părinții săi date din Viena, Februarie—Decembrie 1852 (Arhiva din Solesți); Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 9. Acest din urmă izvor spune că a avut ca profesor de fizică pe Kunzek, cu care ar fi plecat apoi la Viena, unde și-a terminat liceul.
- ¹⁰⁾ Scrisori din Viena, 1859 (Arhiva din Solesți); Liga de propagandă conservatoare (o. c., p. 9) zice că a studiat mai ales economia politică și finanțele cu profesorul Lorenz von Stein.
- ¹¹⁾ Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 10; Soveja, Titu Maiorescu, p. 34.
- ¹²⁾ *Mon. Of.*, 12/24 Martie 1864, p. 253.
- ¹³⁾ Decretul original în arhiva din Solesți.
- ¹⁴⁾ Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 10.
- ¹⁵⁾ *Mon. Of. Mold.*, 27 Ianuarie 1861, p. 371; 11 Noembrie 1861, p. 1299; *Mon. Of. T. Rom.*, 1 Decembrie 1861, p. 1054; *Mon. Of.*, 1 Februarie 1864, p. 61.
- ¹⁶⁾ Fiind membru la Curtea de Apel din Iași, a însoțit pe sora sa, Doamna Elena Cuza, la Paris, Octombrie—Noembrie 1863 (*Mon. Of.*, 2 Octombrie 1863, p. 805; 9 Decembrie 1863, p. 1021; Lucia Bors, *Doamna Elena Cuza*, pp. 176—178).
- ¹⁷⁾ Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 10.
- ¹⁸⁾ *Mon. Of.*, 2 Mai 1866, p. 377.
- ¹⁹⁾ *Mon. Of.*, 19 Octombrie 1866, p. 1101; 28 Octombrie 1866, p. 1129; 14 Decembrie 1866, p. 299—300 (supliment); 25 Octombrie 1867, p. 1203; 23 Ianuarie 1868, p. 106; 7 Iunie 1868, p. 827.
- ²⁰⁾ *Mon. Of.*, 24 Martie 1868, p. 470.
- ²¹⁾ Inchiriază pe trei ani casele lui Iordache Beldiman din Strada Păcurări (Arh. I., Dos. LVI, Nr. 106).
- ²²⁾ *Mon. Of.*, 8 Februarie 1860, p. 197.
- ²³⁾ *Mon. Of.*, 4 Septembrie 1870, p. 949.
- ²⁴⁾ *Mon. Of.*, 23 Ianuarie 1871, p. 81; 26 Ianuarie 1872, p. 89; *Memoriile Regelui Carol I* (ed. românească), 9/21 Februarie 1871; *Românul*, 25 Ianuarie 1872.
- ²⁵⁾ *Mon. Of.*, 8 Aprilie 1871, p. 455; 31 Iulie 1871, p. 927; 11 Noembrie 1871, p. 1294; 26 Ianuarie 1872, p. 88; 22 Martie 1872, p. 407.
- ²⁶⁾ Ministerul Afacerilor Străine, Anul 1872, Dosar Nr. 77, lit. R, Nr. 6.
- ²⁷⁾ Ministerul Afacerilor Străine, Anul 1872, Dosar Nr. 77, lit. R, Nr. 6; *Memoriile Regelui Carol I*, 3/15 Decembrie 1873; A. D. Xenopol, *Nicolae Krefulescu*, pp. 111, 129.
- ²⁸⁾ Fiind agentul țării la Berlin, a luat pe Mihai Eminescu, care era student acolo, ca secretar particular cu leafa de 10 napoleoni pe lună (G. Călinescu, *Viața lui Mihai Eminescu*, pp. 242, 245).
- ²⁹⁾ *Memoriile Regelui Carol I*, 7/19 Ianuarie 1875.
- ³⁰⁾ Costescu, *Fazele ministeriale în România*, p. 62.
- ³¹⁾ *Memoriile Regelui Carol I*, 14/26 Ianuarie 1875; T. Maiorescu, *Istoria Contemporană a României*, p. 79; Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 18.
- ³²⁾ Costescu, o. c., p. 65.
- ³³⁾ T. Maiorescu, o. c., p. 85; Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 10.
- ³⁴⁾ *Memoriile Regelui Carol I*, 10 Iulie 1876; T. Maiorescu, o. c., p. 85; *Timpul*, 23 Iulie 1876; Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 20.
- ³⁵⁾ Actul de acuzare și publicat în *Mon. Of.*, 23 Iulie/4 August 1876.
- ³⁶⁾ I. E. Torouțiu, *St. Doc. Lit.*, II, p. 281.
- ³⁷⁾ Ion C. Brătianu, *Acte și Cuvântări*, V, VI, *passim*.
- ³⁸⁾ I. E. Torouțiu, o. c., II, p. 304.
- ³⁹⁾ Costescu, o. c., pp. 89, 90; Liga de propagandă conservatoare, o. c., pp. 26—28; T. Maiorescu, o. c., pp. 241—274.
- ⁴⁰⁾ Liga de propagandă conservatoare, o. c., p. 29.
- ⁴¹⁾ D. R. Rosetti (Max), *Dictionarul Contemporanilor*, p. 163.
- ⁴²⁾ C. Săteanu, *Figuri din «Junimea»*, p. 114.
- ⁴³⁾ Costescu, o. c., p. 119.
- ⁴⁴⁾ N. Polizu-Micșunești, *Nicolae Filipescu — Insemnări 1914—1916*, p. 39.
- ⁴⁵⁾ N. Polizu-Micșunești, o. c., p. 65.
- ⁴⁶⁾ N. Polizu-Micșunești, o. c., p. 84.
- ⁴⁷⁾ C. Săteanu, I. c. Autorul spune că i s'a spus aceasta de Iacob Negruzzi.
- ⁴⁸⁾ A. Macedonschi făcuse următoarea epigramă:
- Coane Lascăre, la fel
Nevoie n'ai de portofel.
Te știi că ești boer di viță
Nu ești ca Conu Toderiță
Să porți minciunile în el...
Mult mai pe jos îl lași, săracu!
La minister le-adiuci cu sacul.....
(C. Săteanu, o. c., p. 113).
- ⁴⁹⁾ Spus autorului la 11 Octombrie 1934, de d-na E. B.
- ⁵⁰⁾ *Mon. Of.*, 12/24 Martie 1864, p. 253.
- ⁵¹⁾ *Mon. Of.*, 8/20 Iunie 1864, p. 543.
- ⁵²⁾ *Mon. Of.*, 3 Septembrie 1866, p. 942.
- ⁵³⁾ *Conv. Lit.*, 1925, p. 566; I. E. Torouțiu, *St. Doc. Lit.*, IV, pp. 74, 429, 445.
- ⁵⁴⁾ I. E. Torouțiu, o. c., IV, pp. 119, 175, 187, 458.
- ⁵⁵⁾ Iorga, *O viețică de om*, I, p. 184.
- ⁵⁶⁾ *Anuarul Liceului Petru Rareș Piatra Neamș*, Anul 1933—1934, p. 165.
- ⁵⁷⁾ Radu Anastasiu, *Istoria francmăsoneriei române*, pp. 27, 28.
- ⁵⁸⁾ *Analele Academiei Române*; I. E. Torouțiu, o. c., II, p. 305.
- ⁵⁹⁾ *Despre direcțiunea progresului nostru* (*Conv. Lit.*, VIII, pp. 1, 53); *Mișcarea socială la noi* (*Conv. Lit.*, XIX, pp. 609, 911); *Scepticismul la noi* (*Conv. Lit.*, XXV, 875); *Scrisoare către directorul*

Convorbirilor Literare (1906, p. 218); *Amintiri din timpul Unirii* (Conv., Lit., XLIII, pp 1—6); *Două scrisori către A. Nanu* (Conv. Lit., LXI, pp. 313—314); *Aforisme* (I. E. Toroușiu, o. c., III, p. 324). În *Arhiva*, organul societății științifice și literare din Iași:

O scrisoare din Muntele Athos (X, p. 137);

Documente din domnia lui Cuza Vodă (XII, pp. 65, 175, 278, 372; XIII, p. 86).

¹¹⁾ I. E. Toroușiu, o. c., II, p. 305.

¹²⁾ Necrolog în *Conv. Lit.*, LV, pp. 531—532.

¹³⁾ Piatra lui de mormânt în acel cimitir.

Catrina 22/VIII (Înainte de 1833—1886).

Era fiica lui Scarlat 27/VII și a Ecaterinei Lefter ¹⁾. A fost măritată cu Gr. Balș ²⁾, de care a divorțat ulterior ³⁾.

Încetată din viață la 15 Noemvrie 1886 ⁴⁾.

¹⁾ Informații date de Maria 17/IX și Lascar 19/IX, de Elena 22/IX. Fiind mai în vârstă ca fratele său Ștefan 23/VIII (născut în 1833) trebuie să se fi născut înainte de anul 1833.

²⁾ Aceleași informațiuni ale Mariei 17/IX și Lascar 19/IX.

³⁾ Informație dată de Elena 22/IX, nepoata sa.

⁴⁾ *Idem*.

Ștefan 23/VIII (1833—1909).

Fiu al lui Scarlat 27/VII și al Ecaterinei Lefter, născut la 18/19 Ianuarie 1833 ¹⁾. A fost căsătorit cu Maria Rosetti Roznovanu 12/VIII, în 1855 ²⁾, cu care a avut următorii copii: Constantin 15/IX, Maria 16/IX, Alexandru 17/IX, Ștefan 18/IX și Lascar 19/IX ³⁾.

Și-a făcut studiile secundare în Franța și Elveția (1846—1852), după care a intrat în armata prusacă în 1852 ⁴⁾. A servit în armata prusacă (câpătând gradul de sublocotenent) până în 1854 ⁵⁾, când fu primit, la 4 Decemvrie 1854, în armata moldovenească, ca adjutant domnesc ⁶⁾; la 22 Aprilie 1855 trece la front, la escadronul de lăncieri, rămânând și adjutant domnesc ⁷⁾; la 12 Mai 1855 își dă demisia din armată ⁸⁾; este reprimat în cadrele active la 20 Octomvrie 1856 ⁹⁾ și înaintat căpitan la 10 Aprilie 1857 ¹⁰⁾. Înaintat maior la 21 Fevruarie 1858 ¹¹⁾, obține un concediu în străinătate în același an ¹²⁾ și este numit comandant al divizionului de lăncieri moldovenești la 18 August 1858 ¹³⁾. Colonel la 22 Septemvrie 1858 ¹⁴⁾. Adjutant al lui Cuza, este trimis la Chișinău pentru a cumpăra cai pentru remonta cavaleriei ¹⁵⁾. A făcut parte din comisia care a judecat și condamnat pe colonelul D. Fote pentru delapidare ¹⁶⁾. A demisionat din armată la 20 Aprilie 1860 ¹⁷⁾. Dând faliment îi se ridică drepturile politice, care i se redau în Ianuarie 1862 ¹⁸⁾. Numit prefect al județului Fălciu la 1 Fevruarie 1862 ¹⁹⁾, i se aduce mulțumiri pentru vrednicia pusă în stărpirea hoților ²⁰⁾. Demisionează din slujbă de prefect la 1 Septemvrie 1862 ²¹⁾. În 1864 cere regularea drepturilor sale la pensie ²²⁾. Consilier județean este ales în Comitetul permanent al județului Vaslui ²³⁾. La 12 Fevruarie 1866 este numit prefect al județului Fălciu ²⁴⁾. Înlocuit în Aprilie 1866 protestează în contra «vălului de care e acoperită înlocuirea» sa ²⁵⁾. A fost ales primar al Ciorteștilor la 20 Decemvrie 1869 ²⁶⁾. Înaintat locotenent-colonel în miliții, la 2 Ianuarie 1875 ²⁷⁾, a fost unul din întemeietorii Jockey-Clubului din Iași ²⁸⁾.

Catinca 22/VIII
(Colecția Colonel Ștefan Ranette)

Ștefan 23/VIII
(Colecția René Bogdan)

În războiul de la 1877—1878, a comandat Regimentul 9 Călărași, atunci înființat sub conducerea sa și s'a distins mai ales în lupta dela Rahova (7/19 Noemvrie 1877) în care a avut mantaua ciuruită de gloante²⁹⁾.

Prefect de Vaslui în 1880³⁰⁾, a fost înaintat colonel (de rezervă) la 16 Martie 1886³¹⁾.

A fost apoi și în parlament, sub ministerele lui I. C. Brătianu³²⁾.

Cheltuitor, a dat cum am văzut³³⁾, faliment, deși a avut avere³⁴⁾.

A încetat din viață la 26 Aprilie 1909, fiind înmormântat în cimitirul Eternitatea (Iași)³⁵⁾.

17 Colonel
S. Rosetti

Îscalitura lui Ștefan 23/VIII. (Pe o fotografie în colecția René Bogdan).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1878, filele 146, 245 și dos. 2941, fila 112; Tr. 1839, op. 2103, dos. 1322; piatra de mormânt în cimitirul Eternitatea (Iași).

A fost botezat la 29 Ianuarie 1833, în satul Plopii, unde s'a născut, naș fiindu-i arhimandritul Veniamin Rosetti 23/VII (Arh. I., l. c.); Rosetti Roznovanu Balași (fișe T.). Insemnare autografă a Vlădicăi Veniamin pe un evangheliar grecesc, proprietate a colonelului Ștefan Ranette.

²⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 4; Rosetti Roznovanu Balași (fișe T.).

Autorizarea de căsătorie publicată în *Gazeta de Moldavia*, 17 Iunie 1857.

Foaie de zestre din 8 Martie 1856 (opis de actele moșiei Balași, în colecția Ștefan Ranette).

³⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 4 și dos. 56 (bis. Sft. Apostol Toma-Iași).

Adresa Ministerului Apărării Naționale (Direcția Personalului) Nr. 19.642 din 30 August 1933,

în colecția autorului. Registrele Școlii Militare din Iași (pentru Ștefan). Informații date autorului, la Iași, la 10 Noemvrie 1933, de către Lascar 19/IX.

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 1878, fila 146 și dos. 2941, fila 109.

Fiind în Elveția a cerut și a fost autorizat (23 Aprilie 1852) a urma cursurile școlii de aplicație

de geniu din Thoune (adresă Nr. 1511 a departamentului militar elvețian, în colecția colonelului Ștefan Ranette).

În armata prusacă a servit în regimentul cuirasieri al gârzii și a fost înaintat Porteepeefährnich în Mai 1854 (certificat dat de comisia de examinare, în colecția colonelului Ștefan Ranette și patenta din 13 August 1853, în aceeași colecție); sublocotenent la 8 Iunie 1854 (certificat de examen și patentă în aceeași colecție).

A demisionat la 16 Decemvrie 1854 (ordin de zi a comandantului aceuiași regiment; în aceeași colecție).

⁵⁾ G-al Herkt, *Câteva pagini din istoricul armatei noastre*, p. 52; *Gazeta de Moldavia*, 13 Ianuarie 1855.

⁶⁾ G-al Herkt, l. c.; *Gazeta de Moldavia*, l. c.; *Anuarul armatei române 1877 și 1880* (p. 576); Porunca de zi Nr. 10 din 12 Decemvrie 1854 și adresa Nr. 365 din 15 Decemvrie a ștabului domnesc (ambele în colecția colonelului Ștefan Ranette).

⁷⁾ *Bul. Mold.*, 29 Mai 1855, p. 165.

⁸⁾ *Bul. Mold.*, 16 Iunie 1855, p. 186; *Anuarele armatei*, suscitate.

⁹⁾ *Anuarele armatei*, suscitate.

¹⁰⁾ *Anuarele armatei*, suscitate; Herkt, l. c.

¹¹⁾ *Bul. Mold.*, 8 Mai 1858, p. 147; *Anuarele armatei*, suscitate.

¹²⁾ *Bul. Mold.*, 26 Iunie 1858, p. 133.

¹³⁾ *Bul. Mold.*, 18 Septemvrie 1858, p. 21.

¹⁴⁾ Raport și ordin de zi cu acea dată, în colecția colonelului Ștefan Ranette.

¹⁵⁾ D. C. Moruzi, *Pribegi în țară răpîdă*, p. 216.

¹⁶⁾ *Bul. Mold.*, 1 Martie 1860, p. 397; *Mon. Of. Mold.*, 21 Martie 1860, p. 465.

¹⁷⁾ *Anuarele armatei*, suscitate.

¹⁸⁾ Arh. I., Tr. 1839, op. 2103, dos. 1322, *passim*; *Mon. Of. Mold.*, 22 Ianuarie 1862, p. 67.

¹⁹⁾ *Mon. Of. Mold.*, 3 Februarie 1862, p. 101.

²⁰⁾ *Mon. Of. Mold.*, 21 Aprilie 1862, p. 345; *Mon. Of. T. Rom.*, 26 Aprilie 1862, p. 376.

²¹⁾ *Mon. Of. T. Rom.*, 4 Septemvrie 1862, p. 817.

²²⁾ *Mon. Of.*, 5/17 Februarie 1864, pp. 119, 120.

²³⁾ *Mon. Of.*, 9 Decemvrie 1864, p. 1310.

- ²⁴⁾ *Mon. Of.*, 17 Februarie 1866, p. 167; 20 Februarie 1866, p. 179; *Arh. I.*, Tr. 1839, op. 2103, dos. 1999.
- ²⁵⁾ *Mon. Of.*, 9 Aprilie 1866, p. 342. In scrisoarea sa, Ștefan Rosetti 23/VIII arată că nu a fost alături de autorii mișcării separatiste din Iași, din 3 Aprilie 1866.
- ²⁶⁾ *Mon. Of.*, 15 Martie 1780, pp. 365, 366.
- ²⁷⁾ Anuarele armatei, suscitatie.
- ²⁸⁾ *Le Journal de Bucarest*, 18 Martie 1875; R. Suțu, *Iașii de odinioară*, II, p. 445.
- ²⁹⁾ T. Văcărescu, *Luptele Românilor*, II, p. 283; General R. Rosetti, *Partea luată de armata română în războiul din 1877—1878*, pp. 78—81.
- ³⁰⁾ *L'Indépendance Roumaine*, 30 Ianuarie 1880.
- ³¹⁾ Anuarele armatei, suscitatie.
- ³²⁾ Informație dată de fiul său Lascăr 19/IX, la Iași, la 14 Noemvrie 1933.
- ³³⁾ Nota 18, mai sus.
- ³⁴⁾ Casa din Iași, Strada Carol 42; moșia Crâncicioara, unde a clădit o casă, ca și la Ciortești. (Informații date autorului de fiica sa Maria 17/IX și de fiul său Lascăr 19/IX). Când s'a ocupat de moșie a produs un grâu bun, pentru care a fost medaliat (*Mon. Of.*, 8 Octomvrie 1868 și 25 Septemvrie 1869).
- ³⁵⁾ Inscricția de pe piatra lui de mormânt.

Alexandru 24/VIII (Cocostârcul) ¹⁾. (1838—1900).

Fiu al lui Scarlat 27/VII și al Ecaterinei Lefter ²⁾, născut la Stroești, la 2 Iunie 1838 ³⁾. Și-a făcut studiile în Elveția ⁴⁾.

Deputat al colegiului IV-a de Botoșani în Iulie 1869 ⁵⁾; director al Prefecturii Ismail în 1872 ⁶⁾; prefect al județului Tecuci în 1874 ⁷⁾; administrator al plășii Tulcea în 1879 ⁸⁾; consul la Ismail dela 23 Noemvrie 1881 ⁹⁾ până la 1 Aprilie 1884, când consulatul a fost desființat prin legea bugetară ¹⁰⁾.

A încetat din viață la 10 Iunie 1899 ¹¹⁾.

A moștenit dela tatăl său moșiile Ghidișanii și Păhneștii, pe care le-a vândut, în 1867, lui M. Kogălniceanu ¹²⁾.

¹⁾ Că era supranumit Cocostârcul, informație dată de nepotul său de frate Lascăr 19/IX, la Iași, la 14 Noemvrie 1933.

²⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, pp. XLIV, XLV. Informații date de Maria 17/IX și de Elena 22/IX.

³⁾ La anul 1838 Iunie 2 s'au născut nepotul meu Alecul în Roman și l'am botezat eu în episcopie (însemnare autografă a Vlădicăi Veniamin Rosetti pe un evangheliar, proprietatea colonelului Ștefan Ranette).

⁴⁾ Informație dată de Elena 22/IX.

⁵⁾ *Mon. Of.*, 18 Iulie 1869, p. 749; Ministerul Afacerilor Străine, Anul 1881, dosar Nr. 77, lit. R, Nr. 14.

⁶⁾ Ministerul Afacerilor Străine, *l. c.*

⁷⁾ *Idem.*

⁸⁾ *Idem.*

⁹⁾ *Idem*; informație dată de Lascăr 19/IX, la 14 Noemvrie 1933.

¹⁰⁾ Ministerul Afacerilor Străine, *l. c.*

¹¹⁾ Informație dată de nepoata sa Elena 22/IX.

¹²⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, pp. XLIV, XLV.

Scarlat 25/VIII (1839—1900).

Era fiul lui Scarlat 27/VII și al Ecaterinei Lefter și s'a născut la 25 August 1839, la Plopi (Fălciu) ¹⁾. Și-a făcut studiile la Geneva ²⁾.

S'a căsătorit la 7 Mai 1867 cu Agripina Diamandi ³⁾, cu care a avut următorii copii: Scarlat 20/IX ⁴⁾, Eliza 21/IX ⁵⁾ și Elena 22/IX ⁶⁾.

În 1870 era consilier județean (Tutova) ⁷⁾ și senator ⁸⁾. Tot senator în 1888 ⁹⁾. Prefect de Bacău în 1895 ¹⁰⁾.

A murit la 27 Decemvrie 1900 ¹¹⁾.

Alexandru 24/VIII
(Colecția Colonel Ștefan Ranette)

Scarlat 25/VIII
(Colecția T. Rosetti Solescu)

A fost proprietar al moșiilor Păhnești ¹²⁾, Todireni ¹³⁾ și Ciortestei ¹⁴⁾, pe care le-a pierdut, locuind apoi în casa nevestei sale din Bârlad ¹⁵⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1764, op. 2013, dos. 2637, fila 183.

A fost botezat la 30 August 1839, nașă fiind Zamfira Rosetti, născută Manu (*Idem*).

²⁾ Informații date de nepoții săi de frate Maria 16/IX și Lascar 19/IX.

³⁾ Informație dată de fiica sa Elena 22/IX.

⁴⁾ Informații date de Maria 17/IX, Lascar 19/IX și de Elena 22/IX.

⁵⁾ Informație dată de Elena 22/IX.

⁶⁾ Informație dată de Elena 22/IX.

⁷⁾ Informație dată de dânsa.

⁸⁾ *Mon. Of.*, 1 Decembrie 1870, p. 2170.

⁹⁾ *Mon. Of.*, 28 Noembrie 1870, p. 2156; 15 Decembrie 1870, p. 2265.

¹⁰⁾ *Almanach du High-Life* pe anul 1889.

¹¹⁾ Grigorovici *Bacdul din trecut și de azi* p. 16.

¹²⁾ Informație dată de fiica lui Elena 22/IX.

¹³⁾ Informații date de Lascar 19/IX; *Mon. Of. Mold.*, 30 Noembrie 1861, p. 1361.

¹⁴⁾ *Mon. Of. Mold.*, 30 Noembrie 1861, p. 1361.

¹⁵⁾ A vândut-o în 1862, ca să poată plăti datoriile (*Mon. Of. Mold.*, 10 Ianuarie 1862, p. 26).

¹⁶⁾ Informație dată de Lascar 19/IX, la 14 Noembrie 1933.

Zoe 26/VIII (c. 1841 — c. 1863).

Fică a lui Scarlat 27/VII și a Ecaterinei Lefter ¹⁾. A fost măritată cu A. Negruzzi ²⁾, murind la nașterea primului ei copil ³⁾.

¹⁾ Informații date de Maria 17/IX și Lascar 19/IX.

Ea fiind mai tânără ca Alexandru 24/VIII și ca Scarlat 25/VIII (născut la 25 August 1839), nu poate să se fi născut înainte de 1841.

²⁾ Același informații ale Mariei 17/IX și Lascar 19/IX.

³⁾ Informație dată de Lascar 19/IX, la 10 Noembrie 1933 și de Elena 22/IX, care mai arată că era de 22 ani când a murit și că a fost înmormântată la Voinești (Iași).

Profira 27/VIII (? 1814 — a doua jumătate a secolului XIX).

Fică a lui Matei 28/VII și a Smarandei Miclescu ¹⁾. A fost căsătorită de două ori: 1) cu Costachi Aslan, de care s'a despărțit ²⁾; 2) în 1855 cu d-rul Cihac, medicul șef al oștirea moldovenești ³⁾.

A moștenit dela mama sa moșiile Păhnești și Ghidigeni ⁴⁾. Ca zestre a avut 20.000 de galbeni ⁵⁾.

Pluckerie Aslan, nee Rosetty

Iscălitura Profirei 27/VIII (A. R. Msse CXXXVI, 136).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, fila 574.

²⁾ A. R. Msse CXXXVI, 136; *Bul. Mold.*, 15 Mai 1855, p. 152; 29 Mai 1855, p. 165; 23 Iulie 1859, p. 172; *Mon. Of. Mold.*, 3 Mai 1860, p. 559; *Mon. Of.*, 7 Aprilie 1868, supl. pp. 177, 525 sqq.

Căsătoria a avut loc înainte de 1844 după conținutul actului din colecția Academiei Române, citat mai sus.

³⁾ Aprobare de căsătorie dat de Domn cu Nr. 1722, după raportul Nr. 1514 a hatmanului oastei (*Bul. Mold.*, 29 Mai 1855, p. 165). Despre Cihac, vezi, între altele: *Dela Academia Mihăileană la Liceul Național, 100 de ani*, pp. 463—467.

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, fila 574.

⁵⁾ *Bul. Mold.*, 15 Mai 1855, p. 152.

Anastasia 28/VIII (1815—1883).

Fiică a lui Matei 28/VII și a Smarandei Miclescu ¹⁾. A fost măritată de două ori: 1) cu Sandulachi Miclescu, de care a divorțat ²⁾; 2) în Fevruarie 1836, cu Iorgu Vârnăv-Liteanu ³⁾.

A moștenit dela mama sa moșia Văsienii ⁴⁾. Dela tatăl său avusese moșia Frenciuții (Vaslui) ⁵⁾.

Împreună cu bărbatul său de al doilea, donează în 1871, spitalului Eftimie Stamati din Fălticeni, părți din moșiile Sorinărești și Pănărești și un loc sterp în Fălticeni ⁶⁾.

A murit la 7 Noemvrie 1883, la Iași, în vârstă de 68 de ani ⁷⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, fila 574.

²⁾ Arh. I., loc arătat.

³⁾ Arh. I., loc arătat; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 24, fila 48; Supl. II la *Bul. Mold.*, 21 Martie 1837, p. 99.

⁴⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, fila 574. A vândut-o în 1870 cu 225.000 ruble sau 75.000 galbeni — notă a diaconului P. Mihailovici.

⁵⁾ *Bul. Mold.*, 12 Martie 1836, p. 180.

⁶⁾ *Mon. Of.*, 19 Iunie 1871, p. 715.

⁷⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. 11, 2083, Nr. 1175.

Smărăndița 29/VIII (1831—1918).

Fiica lui Vasile 31/VII și a Catinăi Negri ¹⁾ s'a născut la 15 Decembrie 1831 ²⁾. S'a căsătorit la 12 Fevruarie 1850, la Mânjina (Covurlui), cu Mihail Jora ³⁾, de care a divorțat ulterior ⁴⁾. A avut ca zestre zece mii de galbeni dați de bunica sa Zamfirița ⁵⁾.

A fost în pensiunea d-nelor Demergel și Phillipsdorf la Viena, având de conșcolărițe pe Aglae și Natalia, fiicele lui Grigore Ghika Voevod ⁶⁾.

A murit în anul 1918 ⁷⁾.

¹⁾ Testamentul tatălui său, publicat în *Bul. Mold.*, 26 Fevruarie 1853, p. 67; *Bul. Mold.*, 23 Mai 1840, p. 159.

²⁾ Notă scrisă, la 15 Decemvrie 1894, de Catinca Negri (Arhiva din Tețcani).

³⁾ Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dos. 788 — unde se arată că nuni au fost Costachi Negri și Catinca Negri; *Bul. Mold.*, 20 August 1850, p. 262; *Id.*, 3 Decemvrie 1850, p. 384; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XVII, p. XX.

⁴⁾ Era divorțată când a cunoscut-o autorul, în 1889.

⁵⁾ Zestreă a fost făgăduită (Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dos. 788), nu a fost dată și a urmat proces (*Bul. Mold.*, 26 August 1851, p. 83; 27 Septemvrie 1851, p. 119). Ulterior bunica i-a dat casa ei din Iași, din mahalaua Muntenimei de sus (*Bul. Mold.*, 15 Iulie 1854, p. 219), dar nu a menținut întru totul acest dar (*Bul. Mold.*, 3 Fevruarie 1857, pp. 42—43).

⁶⁾ Spus autorului de fiica ei Alice Rosetti Tețcanu, la 14 Aprilie 1934. R. Rosetti, *Amintiri* II, p. 46.

⁷⁾ Spus autorului de aceeaș.

Manolache 30/VIII (1787—1839).

Fiu al lui Enache 34/VII și al Anicăi Bogdan ¹⁾. Nu a fost căsătorit, dar ar fi trăit cu o femeie Apolini Hamnes, cu care ar fi avut o fiică ²⁾. A stat mai mult timp la Paris ³⁾.

Ca ranguri a avut cele de ban și de spătar ⁴⁾.
 În 1825 i se scrie că « beșlega n'a eșit din casă » ⁵⁾.
 A murit la 24 Decembrie 1839 ⁶⁾.

- ¹⁾ Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 108, 115; *Idem*, Tr. 1785, op. II, 2036, condicta 22, filele 205—209.
²⁾ Părinții lui fiind căsătoriți la 25 Februarie 1786, nu s'a putut naște înainte de finele anului 1786 sau începutul anului 1787.
³⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 319, pe 1840.
⁴⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 179, pe 1837.
⁵⁾ Iorga, *St. Doc.*, VI, p. 118; *Bul. Mold.*, 23 Iulie 1833, p. 39; 18 Martie 1835, p. 86; 7 Aprilie 1835, p. 111; 22 August 1835, p. 293; 24 August 1839, p. 272.
⁶⁾ Iorga, *o. c.*, VI, p. 118.
⁷⁾ Condicta cheltuelilor făcute pentru grijile răposatului d-lui Cuconu Manolache Roset, 1839 Dec. 24, cheltuelile au fost: îngroparea 6200 lei, 12 parale; la 3 zile 187 lei, 10 parale; la 9 zile 284 lei, 16 parale; la 40 zile (30 Ianuarie 1840) 586 lei, 24 parale; la jumătate an 702 lei; la un an 1000 lei.

Ștefan 31/VIII (? 1787 — între 1845 și 1847).

Fiul lui Enache 34/VII și al Anicăi Bogdan ¹⁾.

Ca ranguri de boierie a avut acele de spătar și de vornic ²⁾.

La 21 Aprilie 1816 a luat un pașaport pentru a merge la Chișinău prin Cernăuți și Novosilița (Noua Suliță). A plecat însă prin Galați la Constantinopol pentru a se plânga contra Domnitorului și a tatălui său vitreg (Iordache Rosetti Roznovanu 21/VI). Poarta a dat ordin să-l aresteze ca maniac și să-l trimită la muntele Atos ³⁾.

A făcut parte din delegația boierilor cari s'au dus, în anul 1824, să se plângă Porții contra Domnitorului Ioniță Sturdza. Închis de pașă din Silistra, a fugit din închisoare. A urmat un lung proces între dânsul și ceilalți boieri cari se plâneau contra Domnului, din pricina cheltuelilor făcute cu acel prilej ⁴⁾.

La 26 Noembrie 1825, aflându-se în Cernăuți, vrea să-și schimbe supușenia și cere împăratului Austriei: a) să i se deie indigenatul (austriac) și dreptul de a cumpăra bunuri în Bucovina; b) familiei sale să i se recunoască titlul de prinț în nobilimea austriacă; c) să i se deie o slujbă echivalentă cu cea de mare vornic ⁵⁾.

În Mai 1828 se plânga Rușilor că a fost persecutat de Ioniță Vodă Sturdza ⁶⁾.

La 6 Noembrie 1837 i se interzice să iasă din țară până nu se va judeca procesul ce-l are cu Gh. Sturdza ⁷⁾.

La 27 Februarie 1842 se plânga că Mihai Sturdza Voevod i-a luat averea ⁸⁾. La 17 Decembrie 1842 era la Constantinopol, spre a-și susține plângerea, probabil ⁹⁾.

În 1843—1844 se afla în București și era în corespondență cu Moisă Nicoară ¹⁰⁾.

Era în viață la 1 Mai 1846 ¹¹⁾; în 1847 este arătat ca răposat ¹²⁾.

Ca alți boieri ținea diferite rețete medicale ¹³⁾.

Avea moșiile Borzești, Discuții, Capota, Bogdăneștii, Pătrășcanii, Filipeștii, toate în județul Bacău (valea Trotușului)¹⁴).

Iscălitura lui Ștefan 31/VIII. (A. R. Msse, 4080 fila 48).

¹⁴) Arh. I., Tr. 1146, op. II, 1300, dos. 56, filele 108—115; Tr. 1506, op. 1826, dos. 28, pe 1845 (de la tribunalul Bacău); Tr. 1785, op. II, 2036, cond. 22, filele 205—209; Tr. 1837, op. 2101, dos. 144 pe 1837; 179 pe 1837; 267 pe 1838.

La 9 Iulie 1824, Iordachi Rosetti Roznovanu 21/VII scrie din Chișinău: « Je regarde comme mon premier devoir de présenter à Votre Excellence l'original et la traduction de la lettre que je reçois à l'instant. Elle m'est adressée par M. Le Vornic Étienne Rossetti, l'un des quatre députés qui ont été arrêtés et détenus au delà du Danube. Il est parvenu à s'échapper et à se réfugier à l'une des quarantaines de l'Empire.

« M. le vornic Rossetti est le fils d'un premier lit de mon épouse et fait partie de ma famille. . . . » (Hărtii Rosetti-Roznovanu, depuse la Arh. I.).

A. R. Msse 3384, fila 81; *Bul. Mold.*, 11 Septembrie 1849, p. 296; 20 August 1850, p. 263; 26 August 1851, p. 86.

Parinții săi fiind căsătoriți la 25 Februarie 1786 și având un alt fiu înaintea lui, nu poate să fi fost născut înainte de finele anului 1787.

¹) C. Erbiceanu, *Istoria mitropoliei Moldaviei și Sucevei*, pp. 51, 399; Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 248; Hurmuzaki, XVI, pp. 1136, 1137, 1170; Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 440; Gh. Ghibănescu, *Cuzeștii*, pp. CCXXVIII, CCXXIX; Iorga, *Wilhelm de Kotzebue și momentul de prefacere modernă a societății moldovenești* (A. R. Mem. S. Ist., Seria III, Tom. XV), pp. 1, 50, 60; revista *Teodor Codrescu*, An. IV și XI, pp. 42, 43, 44; I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1843*, pp. 490, 500; G. Ungureanu, *Familia Sion*, p. 35; *Bul. Mold.* pe anii 1833—1843 *passim*.

²) « Ștefan Roset Spatar, ein Stiefsohn des Gr. vist. Georg Roset Roznovanu » (Iorga, *Documentele familiei Callimachi*, I, p. 244).

³) A. R. Msse 3384, filele 54—85; Hurmuzaki, I. c.; scrisoarea lui Iordache Rosetti Roznovanu 21/VI citată mai sus; Gh. Ghibănescu, I. c.; revista *Teodor Codrescu*, I. c.; Ungureanu, I. c.; I. C. Filitti, *Prădăntările politice și sociale în principatele române dela 1821 la 1828*, p. 155; *Bul. Mold.*, 18 Octombrie 1834; 24 Octombrie 1835; 21 Mai 1836; 22 Ianuarie 1839; 18 Ianuarie 1840. A. D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ed. 1893, VI, p. 50.

⁴) T. Bălan, *Refugiații moldoveni în Bucovina 1821 și 1848*, pp. 98—100.

⁵) A. R. Msse, Acte rusești necatalogate.

⁶) A. R. Msse 4080, filele 46, 47.

⁷) I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1824—1843*.

⁸) Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 440.

⁹) A. R. Msse 2439, fol. 124 sqq.

¹⁰) Când face, în Viena, un act de donație (A. R. Msse, 4080, fila 85).

¹¹) *Bul. Mold.*, 7 Iulie 1849, p. 221; 26 August 1851, p. 86; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 1485

pe 1847 și dos. 2076 pe 1848.

¹²) *Cercetări literare*, publicate de N. Cartoian, II, p. 77.

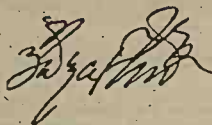
¹³) Arh. I., Tr. 1760, op. 2017, dos. 527, p. 7; *Id.*, Tr. 1837, op. 2101, dos. 165; Fundația Ferdinand, Iași, acte cumpărate dela Șaraga, 993; A. R. Msse 7 pp. 340—450; *Bul. Mold.*, 9 Octombrie 1838, p. 324; 22 Decembrie 1838, p. 409; 27 Aprilie 1839, p. 3 (135); 12 Noembrie 1839, p. 363; 17 Noembrie 1840, p. 354.

Zoe 32/VIII (? 1790 — după 1825).

Fică a lui Răducanu 36/VII și a Ilenei Balș¹). A fost măritată cu Dumitrache Ghika, fiul lui Costache Ghika (Sulgiaroglu)²).

A avut un lung proces cu tatăl său în privința moștenirii mamei sale.³)

Ei îi dedică, în 1819, un anume Raymond un poem în patru cântece⁴⁾, poem din care se vede că Zoé Ghika, locuia obișnuelnic la Țibucani și la Iași și că la 14 Iunie 1818 s'a dus la băi la Borsec⁵⁾.

Îscălitura Zoi 32/VIII. (Anerisă din 17 Decembrie 1824 — mai jos nota 1 — colecția René Bogdan).

¹⁾ Arh. I., dos. 16, fila 256; R.Rosetti, *Note*, p. 23; «memuarul» neîscălit, dar după conținut întocmit de Răducanu 44/VIII, fiul lui Răducanu 36/VII și frate vitreg al Zoi 32/VIII (colecția R. Bogdan-Gara Onești); următoarea scrisoare a Zoi din 17 Decembrie 1824 către Mitropolie:

Anerisă a cărții carili au scris tatăl meu către preosfinția sa Părintele Mitropolit.

1) di 22 di ani di când tatăl meu m'au zvărlit în lume n'am încetat nici-o minută a aduce către D-lui cinști, umilinți și plecături care se cuvîn cei mai iubite ființi, către părintele său, chipul cu care lumea mă vede și mă primește ar fi putut să-i fie D-lui di laudă și di bucuri. Ci vinovat sânt dacă D-lui primeste cu închetrare răurile di lacrimi cari am vărsat înainte D-lui și cartea aceia cari nici un strein n'au cetit-o cu ochiu uscat și sfatul arhierilor și a prietinelor D-sale care eu intru jozic spre ajutorul meu am chemat pentru ca să s'îndemne a-mi da clironomie maică-mi adică Zoia ci D-lui n'au cumpărat ceea ce nimi nu i-au dăruit și dela nici o rudenie a D-sali supt numi de clironomi n'au primit.

2) din 20.000 lei însămnaiți am primit douăzeci mii lei bani și niște petice vechi a doamni Zoi care neîndrăsnind să li deie la slugii mării Sali mi le-au dat mie însămnându-l în izvodul di zestre cu zeci ori mai mult decât ar fi ținut când s'ar fi cumpărat noi.

3) moșia Părlîișii să vînde 1.000 galbeni pe an. D-lui n'au cheltuit nici-o para ca să o eie dela beizade Mavrocordat. Beizade Mavrocordat cu neprimirea sofului său i-au dat-o văzând puterea hărtii care este pomenită în izvodul de zestre, cari după moarti maică-meli bābaca au primit dela Patuca, această hărtie nu poate să fie mai puțin decât izvodul di zestre al bunii mele maici. Maica-mea pentru că beizade Mavrocordat nu era om cari să s'îndemne a-mi da lepidi ușor și supt cuvînt de milostenie de o danie ce o avea la mîna sa asupra acestii moșii.

4) Moșia cari avea să mi-o deie după moarte și zice că mi-au dat-o acum, nici nu o primesc dar nici nu mi-au dat-o. D-lui s'au învoit cu soțul meu iar nu cu mine și nici D-sali hărtiile trebuincioasă spre stăpînire nu i-au dat iar învoiala ci au făcut între D-lor este aceasta să se lepede de clironomia bună-mei i de clironomia bună-meu și di însăși clironomia averii D-sali care încă este mie dată prin izvodul de zestre, și să primească o moșie cari nu s'ă află în stare intru cari era când s'au trecut într'acel izvod di zestre. Asupra acestii învoeli am mărturie de neprimirea mea pe D-lui spatar Bucșanescu, pe D-lui spatar Petrachi Roset, pe amîndoi frați sofului meu D-lui hatman Aleco Ghica și D-lui vornic Iordachi Ghica și pe D-lui comis Mavromati că pînă a nu trece 24 de ceasuri dela vreme ci maștimate ace hărtii au primit, i pentru că bābaca nu era în Cernăuți aflându-să adunați la soțul meu în casă le-am făcut știut din vreme că moșia aceasta nu este vîndută 600 galbeni pi an ci 440 galbeni eu nu o voi primi și rugându-i ca să se facă această știință părintelui meu căci și cu prețul de 600 galbeni numai pentru hatărul bărbatului meu am îscălit. Pentru aceasta nu m'am înfășoșat cu martori îscăliți în ace învoială și nu cred aceasta hărtie să aibă vreun chiron căci bābaca neafându-să în Cernăuți nu putea să le spue di dă moșia sau ba, și cu mini neînșoșându-să nu știe di este cu primirea sufletului meu. Bābaca mea, de azi, care este dreptul meu și care de n'aș fi dreptă fiica D-sali n'ar putea fără di dreptate a-mi popri fiind averea maică-mele și cunoscându-mă nemulțumitoare darului ce-mi face mă rog să mă lei înapoi.

5) Mai jos de douăzeci mii lei zestre nici un iudov n'ar fi putut să-i fie ginere. Aceste faceri di bine sânt datorii socrului meu pentru acăruiua odihnă neîncetat mă voi ruga, căci nebăgînd în samă nici averea bābaci nici avînd trebuință de aparare și din ajutorul D-sale m'au ales și m'au luat, iar D-tali spre cunoștința acestii faceri de bine 15 zile după a mea cununie avînd cinul hătămăni au bătut de moarte niște oameni a soru-mea faptă care nu puțin au zmintî liniștirea vieții meli de apurare.

6) Las la tot omul să judece dacă morții au trebuință de zestre și de putea bābaca să primească 70 mii lei când bunul meu au lăsat avere care este știută a visternicului Bals.

7) Eu nu ceiu să arăt ceia ce au luat căci cu aceasta nu mă mulțumesc o întreb di ce au luat și di ce s'au mulțumit când mie mi se cuvine de douăzeci ori mai mult.

8) În izvodul de zestre este făgăduit moșia Drăgușenii cu două iazuri și moară, nici iazuri nici moară nu se află pe moșie acea.

9) Socoteala nu trebuie să se facă de către boeri fără să fiu eu sau vechilul meu de față căci nu sânt nevrăstnică și lucrurile sânt a mele și nu a boerilor.

10) Din șase copii ci au rămas la moartea maichi mele trāsc numai doi și patru au murit boale și pricini pentru cari au murit le tac atātă zic numai căci dintr'acești patru copii numai una au agiuns în vrāstă cea legiuită de pravilă pentru că s'ă o clironomisească bābaca și pe aceia încă nu tot.

11) Supus sânt voinții părintești să nu mă fac de rās arātînd aceste dreptăți în divan. Pentru aceasta că la genuchile părintelui meu s'ă binevoiască a cumpăni fîștîcari dintr'un aceste ponturi să giudice că numai Dumbrăvenii și Pășcanii s'ă vînd una sută șasezeci mii lei afară din celilalte acare-turi și pogiogii a căsă vister. Balș și că eu umilită și cu lacrimi mă rog să-mi deie una mie galbeni venit pi an carile voi primi cu cunoștința facerii di bini unuia părinte către fiica sa. Și toate pretențiile aceste

cum și acei viitori care sânt date și urmașilor mi prin puterea izvodului de zestre să vor face cenuse și eu mă voi mulțami cu ideea că nu sânt cu totul fără avere și că pot săruta mâinele și primesc blagoslovenie care au fost singura mângâiere.

1824 Dechemvrie 17

Prea plecată și supusă fiică Dumitali

Zoia Ghica (Arhiva R. Bogdan-Onești).

3) *Idem*; R. Rosetti, *Despre urmașii lui Grigore Ghica Vodă*, III, (Convorbiri Literare, XXXVI (1 Septemvrie. 1902), p. 802).

2) « Memuarul » și scrisoarea arătată în nota 1.

Următoarea scrisoare a lui Ion Sandu Sturdza Voevod către hatmanul Răducanu 36/VII (colecția R. Bogdan-Gara Onești):

« Iubitul meu arhon hatmane

« Am primit scrisoarea D-tali și cetind-o nu mai puțină măhnicie am simțit decât când am cetit și ceririle cucoanei Zoii fiici D-tali. Eu mă aflu în uitire de a invinovății sau a dizvinovății pe o parte sau pe alta și cu indestulă a inimii mele neîmpăcare voi fi încată vreme voi vide pe părinți ne-uniți cu fii săi părinții să nu dea dragostea și blagoslovenia celî din inimă și fii abătuți dela datornica lor ascultare către care datorii singură firea și pe uni și pe alți li supune. Deci eu intru cunostința ce am de dreapta D-tali judecată pentru totî de obște cu cât mai ales pentru acei din sângele D-teli că n'ai fi putut strămbătăți nici pe una din fiicele D-tali făcând fjește carie driaptă parte nu mi-au mai trebuit a mă mai frământa cu gândul decât am socotit ca să-i dau acei di durere sfaturi a meli. Depăr-tând dar D-tali să cetesti cu suflet liniștit copia după cerirea sa de al doilea ce închid aici și dând de o parte și cu mărirea de suflet unui dureros părinte indestularea fiicii D-tali dându-i partea zăstriei maic-trecând în tică și în indestulare să poată zice cu toată inima în toată viața sa celi ce fii sânt datorii cătră născătorii săi și neîncetat să roage cerea pentru lungimea zilelor D-tali norocite și plăcute după pofta inimii D-tali.

« Eu având puternice nădejdi că sfaturile meli acestii vor prinde locul cuviinței ca dela un părinte către un alt părinte am început depe acum a gusta mulțămirea că voi videa pe părintele cu fiică-sa precum dorește inima mea, și așteptând cu cea mai mare sate în curând răspunsul D-tali ca sămi de această mulțămire sint cu cea mai vie plăcere alt D-tali iubitor

10 Ioan Sturdza Voevod »

1825 Ianuar 3 —

Zoe ceru și obșinu chiar un sechestru asupra averei părintelui său (còpie de pe un act din 17 Aprilie 1825, dat autorului de d-l V. Panopol).

Procesul s'a isprăvit, cel puțin în ceea ce privește două din fiicele Zoei, print'o învoială din 16 Mai 1841, moștenitorii lui Răducanu 36/VII, cedând acestor două fiice moșia Drăguseii din județul Dorohoi și mai dându-le și 10.000 de galbeni (*Bul. Mold.*, 19 Iunie 1841, p. 267).

1) *Le temple de l'amitié, poème en quatre chants et en vers héroïques dédié à Madame Zoé de Ghika née Rosetti*. Ouvrage peut-être convenable à tout le monde, avec quatre épigraphes par M. Raymond, officier pensionné, retiré des Armées de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, etc., etc.

Omne tui punctum qui miscuit utile dulci.
Et sermone opus est modò tristi, saepe jocoso.

Horat.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus.

Ps. 115, v. 5.

Beati mortui qui in Domino moriuntur.

S. Jean Apocalyp. C. 14, v. 13.

Aux dépens de l'auteur
De l'imprimerie Breitkopf et Härtel à Leipsic

1819

(Volum frumos legat de XXXVI + 203 + XVI pagini, în biblioteca Ghika din Comănești-Bactu).

3) *Idem*, p. XXI.

Smaranda-Singlitichia 33/VIII (? 1790 — ? 1863).

Fiica lui Răducanu 36/VII și a Ilenei Balș¹⁾. Ea a fost eroina nuvelei *Lepădarea de lege*²⁾.

A fost apoi călugăriță la Văratec³⁾. Traia încă în 1863⁴⁾. La încetarea din viață a tatălui său avea de primit încă parte din averea mamei sale⁵⁾.

1) « Memuarul » lui Răducanu Rosetti, vezi la Răducanu 36/VII nota 27; de asemenea scrisoarea surorii ei Zoe 32/VIII, la aceasta, nota 1.

Că o chema Smaranda vezi R. Rosetti, *Cum se cđutau moșile în Moldova la începutul veacului XIX*, pp. 124, 133. Iar apoi Singlitichia « memuarul » de mai sus și *Socotelile frașilor Rosetti*, (Arhiva René Bogdan).

2) R. Rosetti, *Povești moldovenești*, pp. 131—172.

Faptele sunt exacte, numai numele au fost schimbate. Spre a avea adevărul, trebuie să se înlocuiască numele și datele astfel: marele vornic Pătrașcu Crivea prin; hatmanul Răducanu Rosetti 36/VII;

Maria 39/VIII
în brașele mamei sale
(Colecția autorului)

Дъщеря е Мъриозра пискотъ Росет, соція Дсало Порникълеи Тоді-
ци Балш, лент о диделенгате коалъ аѣ рѣносат аствѣ Марци 4 Іюніе ди взр-
сть де 32 ані.

Сопея рѣносатеі пі фамиліа, пѣтрышиі де чеа маі адзивъ дмрерѣ постеск по
а вені ла
дѣморзилгарае каре се ва фаче Ціол ди 6 Іюніе ла 6 часасѣи европене димѣса-
ць, ла Бисеріка Сожителеі Димітріе.

Ешиі ди 4 Іюніе 1840.

(Colecția René Bogdan).

călătoria la Viena în 1813 prin călătoria la Viena în 1806 (p. 148): Aglăia Dracos prin: Eufrosina Manu; Zenaida prin: Smaranda Singlitichia; Agapia prin Varatec. Scena înneburii în biserică este adevărată, cum este și scrisoarea episcopului Herăscu.

¹⁾ *Sama epitropiei* (casei răposatului logofăt Răducanu Rosetti) pe anul 1840 (la Academia Română). *Idem*, pe anii 1841, 1842. *Socotelile fraților Rosetti* pe anii 1853—1859 (l. c.).

²⁾ *Socotelile fraților Rosetti* (l. c.), fila 12.

³⁾ Aceleași socoteli.

Cinci fiice ale lui Răducanu 34—38/VIII (Fine sec. XVIII
36/VII început sec. XIX).

Fiice ale lui Răducanu 36/VII și ale Ilenei Balș ¹⁾, trăiau atunci când a murit mama lor ²⁾. Nu li se știe nici numele, nici când au murit. Una din ele a fost călugăriță ³⁾.

¹⁾ Piatra de mormânt a mamei lor în biserică Sft. Dumitru (Balș), Iași (vezi Răducanu 36/VII, nota 3). «Memuar», vezi Răducanu 36/VII, nota 27.

²⁾ Piatra de mormânt a mamei lor.

³⁾ R. Rosetti (*Note*, p. 23) zice că două din fiicele lui Răducanu și ale Ilenei au fost călugărite. Una este Smaranda-Singlitichia, a doua trebuie să fie una dintre acestea.

Maria 39/VIII (1807—1840).

Fiica lui Răducanu 36/VII și a Eufrosinei Manu ¹⁾, s'a născut la 9 Iulie 1807 ²⁾.

S'a măritat, la 28 Aprilie 1834 ³⁾, cu Teodor N. Balș ⁴⁾.

Era foarte frumoasă ⁵⁾.

A încetat din viață, după o îndelungată boală, la 4 Iunie 1840 ⁶⁾.

¹⁾ Însemnare făcută de tatăl ei, în cartea lui de rugăciune aflată în colecția autorului. *Bul. Mold.*, 28 Octomvrie 1834, p. 457; *Arh. I.*, Tr. 1765, op. 2104, dos. 1008, fila 40; R. Rosetti, *Note*, p. 23.

²⁾ Însemnarea din cartea de rugăciuni a tatălui ei.

³⁾ Însemnarea pe ceaslovul lui Teodor Balș.

⁴⁾ Însemnarea din ceaslovul lui Teodor Balș; R. Rosetti, *Note*, p. 23; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 86, 87; foaia de zestre (a primit moșia Tureatca-Dorohoi și 1/3 din moșia Mihoreni-Dorohoi) din 18 Septemvrie 1834 (*Arh. I.*, Tr. 1765, op. 2014 dos. 1008, fila 40); înaltă poruncă de zi Nr. 26 din 26 Octomvrie 1834, autorizând căsătoria colonelului Balș cu Mărioara legiuita fiică a hatmanului Răducanu Rosetti și a Eufrosinei născută Manu (*Bul. Mold.*, 28 Octomvrie 1834, p. 457).

⁵⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 86, 87.

Odd întru mărirea frumuseței a trei fiice ale marelui hatman Roseti de Daniil Scavin

Trei fiice au născut firea

Dintr'o viță Rosetească

Ce robesc toată privirea

Cu frumuseță îngerească,

Închipuind din tustrele

Luceafăr, soare și stele

... Marghiolița, Profira și Aglăia...

(reprodusă în: *Conспект asupra literaturii române și scriitorilor ei*, de Vasile Gr. Popa, București 1876, p. 217. Comunicat de d-l G. T. Kirileanu).

⁶⁾ Facsimilul anunțului de moarte (vezi planșa Nr. XXIX).

Pulheria 40/VIII (1808—1842).

Fiica lui Răducanu 36/VII și a Eufrosinei Manu, s'a născut la 12 Iunie 1808 ¹⁾. S'a măritat, în 1823, cu beizade A. C. Moruzi ²⁾.

Era foarte frumoasă ³⁾.

A murit în 1842 ⁴⁾.

¹⁾ Insemnare făcută de tatăl ei, în cartea lui de rugăciune, în colecția autorului. R. Rosetti, *Note*, p. 23; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 86, 87; Arh. I., Tr. 1441, op. 1642, dos. I, fila 13.

²⁾ R. Rosetti, *Note*, l. c.

* Profira, cea mai frumoasă din ele, cu Alexandru Moruzi Zvoristeanul. Mătușa Profira era vară primară cu tatăl soțului ei, cu beizade Costache Moruzi, fiul doamnei Zoița 35/VII, adică într'un grad de înrudire cu pețitorul ei în care biserica noastră oprește cu desăvârșire căsătoria. În cazul de față Alexandru Moruzi, îndrăgostit până la nebunie de frumoasa lui *matuși-a d la mode de Bretagne*, a știut să obțină, probabil cu mari jertfe bănești, dispensa patriarhului Tarigradului* (R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 87).

Foaia de zestre este din 18 Mai 1832 și arată că ginerele avea 26 de ani (Arh. I., Tr. 1441, op. 1642, dos. I, fila 13).

Din moștenirea tatălui ei a căpătat jumătate din moșia Hudeștii mici, Dorohoi (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 39, fila 409) și Colțul Cornii, Fălcu (R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 6).

Arh. I., Tr. 1750, op. 1984, dos. 804.

³⁾ Vezi la sora ei Maria 39/VIII, nota 5.

⁴⁾ E. R(izo), R(angabé), *Livre d'or de la noblesse phanariote*, Ed. II, p. 152.

Mandachi 41/VIII (1809—? 1810).

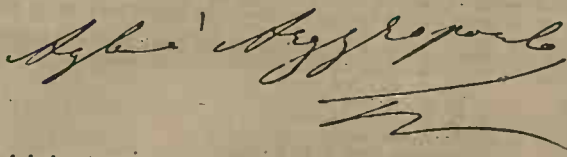
Fiu al lui Răducanu 36/VII și al Eufrosinei Manu ¹⁾. A murit copil mic.

¹⁾ * La 1809, Iulie 9 s'a născut fiul Mandachi, pe la 11 oare sara, * Vinerea * (insemnare a lui Răducanu 36/VII în cartea sa de rugăciuni, aflată la autor).

Aglae 42/VIII (1810—1871).

Fiica lui Răducanu 36/VII și a Eufrosinei Manu, s'a născut la 11 Iulie 1810 ¹⁾. A fost căsătorită cu Pericles Argyropulo din Atena ²⁾, unde a locuit apoi ³⁾, făcând călătorii în Europa ⁴⁾. Știa bine franțuzește ⁵⁾. Era foarte frumoasă ⁶⁾.

A murit la Atena, la 5 Iulie 1871 ⁷⁾.

Semnătura Aglaei 42/VIII. (Scrisoare din 29 Mai 1858 către fratele său Lascar 46/VIII, colecția René Bogdan).

¹⁾ Insemnare făcută de tatăl ei, în cartea lui de rugăciuni, în colecția autorului.

Bul. Mold., 4 Februarie 1843, p. 39; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 39, fila 409; R. Rosetti, *Note*, p. 23; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 87.

²⁾ R. Rosetti, *Note*, l. c.; Arh. I., Tr. 1765, op. 2104, dos. 39, fila 409 (unde se arată că a moștenit dela tatăl său jumătate din moșia Hudeștii mici-Dorohoi); *Bul. Mold.*, l. c.

³⁾ Bărbatul ei era om politic (scrisoarea lui P. Argyropulo, din 28 Octombrie 1855, către Lascar Rosetti 46/VIII în arhiva René Bogdan-Onești) și profesor la universitatea din Atena, plătit cu 60 drahme pe lună (scrisoarea Aglaei, din 26 Mai 1856, către fratele său Lascar 46/VIII în colecția R. Bogdan-Onești).

⁴⁾ La 26 Mai 1856 spune (scrisoarea precedentă) că era de 17 ani în Grecia.

⁵⁾ La 15 Mai 1838, tatăl ei scrie fiului său Lascar (46/VIII, la Heidelberg, că Aglae 42/VIII a fost la băi la Baden (Colecția R. Bogdan-Onești).

Aglăe 42/VIII
(Colecția Colonel Ștefan Ranette)

Răducanu 44/VIII
(Colecția autorului)

¹⁾ O arată scrisorile ei (colecția R. Bogdan) care mai arată, mai ales acea din 10/22 August 1838, vestind fratelui său Lascar 46/VIII, moartea tatălui lor, o tendință de a imita stilul epistolar a D-nei de Sévigné.

²⁾ Vezi la sora sa Maria 39/VIII, nota 5.

³⁾ *Livre d'or de la noblesse phanariote et des grandes familles princières de Valachie et de Moldavie*, par E. R(izo). R(angabé), II-e édition, Athènes 1904, p. 5.

Catinca 43/VIII (1811 — ? 1812).

Fiica lui Răducanu 36/VII și a Eufrosinei Manu ¹⁾. A murit copilă mică.

¹⁾ « 317, Dec. 1 s'a născut fiica Catinca » (însemnarea lui Răducanu 36/VII în cartea lui de rugăciuni, aflată la autor).

Răducanu 44/VIII (cel tânăr) (1813—1872).

Fiu al lui Răducanu 36/VII și al Eufrosinei Manu ¹⁾, s'a născut la 31 August 1813 ²⁾. A fost căsătorit de două ori: întâi cu Ruxanda Andrei Pavlu ³⁾, cu care nu a avut copii, și al doilea cu domnița Aglae, fiica lui Grigore Ghika Voevod și a Anicăi Catargi ⁴⁾, cu care a avut următorii copii: Ana 23/IX ⁵⁾, Radu 24/IX ⁶⁾, Radu 25/IX ⁷⁾, Ana 26/IX ⁸⁾, Maria 27/IX ⁹⁾, Lascar 28/IX ¹⁰⁾, Alexandru 29/IX ¹¹⁾, Zoe 30/IX ¹²⁾, Margareta 31/IX ¹³⁾, Lascar 32/IX ¹⁴⁾.

Studiile și le-a făcut la Cernăuți ¹⁵⁾, acasă ¹⁶⁾ și la München ¹⁷⁾.

Rechemat de tatăl său, în 1834 în țară.

« Cei patru ani dela 1834 la 1838 fură întrebuițați în liquidarea unei situații foarte grele, căci Hatmanul avea de plătit garanția dată de el pentru Balș la 1813 plus dobânzile și cheltuelile procesului, adică mult peste cinci zeci de mii de galbeni, o sumă enormă pentru acea vreme.

« Prima funcție încredințată lui Răducanu Rosetti fu aceea de Ispravnic al ținutului Iași cu rangul de Agă ¹⁸⁾. La 1838, Hatmanul murind, tânărul Răducanu fu însărcinat cu Epitropia casei. Toate moșiile Hatmanului, atât cele din Basarabia cât și cele din Moldova, afară de Bohotinul care urmă să fie împărțit între frați, și de Căiuțul care nu găsi mușteriu, fură vândute ¹⁹⁾ spre a scăpa de datorii și de enormele procente care se plăteau atunci. Totuși unele din ele rămaseră neachitate și fiecare dintre frați trebui să ia asupra lor o parte din această rămășiță de datorii ²⁰⁾.

« (El) era foarte aplecat spre plăcerile lumii, iubitor de sindrofii și de baluri, dansator pătimaș. Era unul din cei mai de seamă eleganți ai Iașului, îi plăcea mult luxul, caii frumoși și mesele bune, ca maică-sa era un epicurian convins. Bărbat frumos și îndrăzneț, plăcea mult femeilor și a avut succese mari pe lângă ele » ²¹⁾.

Părăsi isprăvnicia de Iași și fu numit membru al divanului apelativ al Țării-de-sus ²²⁾ și apoi președinte al acestei instanțe ²³⁾. La 1843 fu înălțat la rangul de vel vornic ²⁴⁾.

În 1846 era în fruntea unei societăți care avea în arendă taxa nației jidovești din Iași²⁵⁾ și se duse cu fratele său Lascarache 46/VIII în Grecia²⁶⁾ spre a-și vedea sora Aglae Argyropoulo 42/VIII.

«Până atunci relațiile între el și Mihai Sturza fusese bune. Dar abuzurile Domnului devenind din zi în zi mai strigătoare și corupțiunea ocârmuirii lui mai mare, toate elementele curate și mai ales tinerii întorși din străinătate începură să facă lui Vodă o opoziție hotărâtă și fățișă. Răducanu Rosetti care își dăduse demisia din magistratură și frații lui erau trup și suflet cu această opoziție²⁷⁾ a cărui conducător era Alecu Ghyka, tatăl viitorului Domn și care numără în fruntea ei oameni ca Grigore Ghyka, Nicu Ghyka Comănești, Costache Negri, Mihai Kogălniceanu, Alexandru Cuza, Manolache Costache, Lascar Catargiu, Hurmuzache, Vasile Alexandri și toții marii Moldoveni cari au avut o parte atât de însemnată în opera de renaștere a României²⁸⁾.

«Mult se căzni Mihai Sturza ca să desbina opoziția, să fure pe cei mai energici dintr'înșii, făgăduințele cele mai strălucite fură făcute când unuia când altuia, dar în zadar, niciunul nu șovăi.

«Această opoziție se sfârși prin mișcarea rău alcătuită și neizbutită dela 1848. Șefii ei și majoritatea membrilor, aproape toți boieri mari sau fii de boieri mari, erau însuflețiți de ideile cele mai nobile, împinși de instinctele cele mai generoase, călăuziți de dorul de țară și de neam cel mai înalt și cel mai curat. Desinteresarea lor, disprețul banului și în deobște a binelui lor material n'aveau margini. Erau stăpâni pe țară, aveau monopolul puterii și al bogăției și totuși țelul pentru care luptau în chip conștient era tocmai nimicirea sistemului pe temeiul căruia aveau asemenea prerogative: sfărmașia stavilelor puse de Regulament între ei și popor.

«Nu trebuie uitat că luptătorii pentru ideile nouă ieșiți din treptele inferioare luptau totdeauna pentru îmbunătățirea stării lor, pe când conducătorii acțiunii naționale în Moldova ieșiți din rândurile boierimii celei mari, stăpână pe țară, luptau pentru nimicirea privilegiurilor cari le închezeșluiuă avuția și puterea. Dar nepractici, teoretici și ideologi, ei nu știură, ca tovarășii lor de idei din Țara-Românească, să atragă poporul în partea lor: mișcarea lor negăsind niciun răsunset în țărâtime, ea fu zdrobită de Mihai Sturza cu cea mai mare înlesnire.

«Cei patru frați Rosetești, ieșiți din întrunirea dela casele lui Mavrocordat înainte de brutala ei împrăștiere, dormiau liniștiți în casa părintească când în mijlocul nopții, fură treziți de o *roată* de soldați, ridicați din paturile lor, legați cot la cot, târâți la cazarmă între lovituri de straturi de pușcă și acolo trântiți pe scândurile goale²⁹⁾. Beizadea Grigore, al doilea fiu al Domnului, în mare uniformă de polcovnic rus, se primbla mândru și trufaș pe dinaintea lor:

«*Vous êtes magnifique et pas cher*» îi strigă Alecu Rosetti, al doilea fiu al Hatmanului.

«A doua zi erau porniți la Galați³⁰⁾, tot legați, în căruțe de poștă și sub escortă. Urmău să fie trimiși peste Dunăre împreună cu Alecu

și Ion Cuza, cu Grigore Romalo, Manolache Costache, A. Moruzi, Zaharia Moldovanu, Sandu Miclescu, Nicu Catargiu, Vasile Canta și Dimitrie Filipescu. Porniră în ziua de 3 April în patru bărci, escortați de patru ofițeri, doi cadeți și 30 soldați sub comanda Polcovnicului Miscenco, șeful garnizoanei Galați. Arestanții, prin ajutorul Spătarului Iancu Cozoni, un om al Roseteștilor, izbutise să iea cu dâșii un mare număr de gărafi de vin vechiu cu care cinstiră atât pe ofițeri cât și pe soldați.

« Polcovnicul Miscenco, în raportul său către Hatman, zice că o furtună îl sili să debarce la Brăila. Tatăl meu, frații lui și Manolache Costache, cari mi-au povestit întâmplarea de nenumărate ori, mi-au zis că ziua eră foarte frumoasă și excepțional de caldă pentru acea vreme a anului, dar că cea mai mare parte din ofițeri și din soldați erau atât de beți, încât nu puteau nici să mânuiască vâslele, nici să îndrepteze bărcile: cu mare greu putură să acosteze în capătul din jos al portului Brăila. Acolo se dădură jos și Miscenco se hotărî să-și ducă arestanții la cazarma trupelor muntenesti.

« Însă ei se sfătuiseră și, la o răspântie, o luară la fugă. Miscenco, strigând: « stați fraților, stați că mă nenorociți », se luă după dâșii cu acei din oamenii lui cari mai erau în stare să alerge. Șase din arestanți: A. Moruzi, Lascar Rosetti, Manolache Costache, Vasile Canta, Alexandru Cuza și Zaharia Moldovanu scăpară la Consulatul englez; ceilalți șapte rătăciră, fură prinși de soldații cari înconjuraseră consulatul și duși la cazarmă. Miscenco merse să-și reclame fugarii la Consulul englez, dar primi un refuz tot atât de categoric pe cât era de desprețitor. Fu deci silit să predea *Aiamului* dela Măcin numai pe cei șapte care rămăsese în puterea lui. *Aiamul* îi porni sub escortă, pe un vapor austriac, la Constantinopole, de unde fură trimiși la Brusa. Acolo erau destul de liberi, trăind la gazde ce-și alesese, având slugi trimise după dâșii din țară, împodobiți cu numele de *musafiri* ai Sultanului și având fiecare un *tain* de o mie de lei pe lună alocat lui, pe care cei cu dare de mână îl dăruiau gazdelor lor. Surgunul lor la Brusa, făcut mai neplăcut prin faptul că ciuma și holera bântuiau amândouă de o potrivă orașul, înu șapte luni, după care obținură voie să vie la Constantinopole și apoi în țară ³¹⁾.

« Tatăl meu însă rămase peste iarnă la Tarigrad ³²⁾, scriind numeroase memorii politice în potriva lui Mihai Sturza, prezentate unele Marelui Vizir, Reșid Pașa, altele lui Canning, ambasadorului englez sau generalului Aupick, ambasadorului francez.

« Curând după întoarcerea lui în țară ³³⁾ Mihai Sturza fu înlocuit prin Grigore Ghyka. La 1 Septembrie 1849, Răducanu Rosetti fu numit de el Președinte al Divanului Apelativ ³⁴⁾. La 1851 ³⁵⁾ fu numit Epitrop al Casei Sfântului Spiridon ³⁶⁾, apoi Secretar de Stat ³⁷⁾; la 1 Noembrie 1854 eră Ministru al Dreptății ³⁸⁾ și la 1855 ³⁹⁾ capătă rangul de Vel Logofăt ⁴⁰⁾.

« Socrul (Vodă Ghika) și ginerele nu se prea înțelegeau: Domnul avea idei și aspirațiuni foarte liberale, tata era dimpotrivă conservator ⁴¹⁾.

Apoi cu toate însușirile sale, Grigore Ghyka era slab de voință, destul de vanitos, ca aproape toți Ghykuleștii și prin urmare foarte accesibil măgulirii. Iar tata era un bărbat care nu-și ascundea părerea față de nimene, ci o zicea oricui fără de cruțare, ceea ce făcea ca Domnul să se simtă adesea jignit de cuvintele ministrului și ginerului său. Aceștia nici prin gând nu-i trecea să ascundă Domnului ceea ce credea despre cutare sau cutare măsură politică. Nu căută favoarea domnească prin măgulirea slăbiciunilor lui Vodă ci credea de datoria lui să-i spue totdeauna părerea lui adevărată și deplină ⁴²).

« Unionist și naționalist convins el luă o parte vie la luptele purtate de partidul unionist ⁴³) împotriva celor doi căimacami: Toderiță Balș și Neculai Văgoridi, cu toate că cel dintâi îi fusese cumnat și trăise cu dânsul în relațiuni frățești. Deși tată-meu stăpânia în ținutul Bacăului și afară de averea mamei, o moșie de șase mii de fălci, administrația lui Văgoridi îl ștersese de pe listele electorale ⁴⁴).

« După alegerea lui Cuza, tata rămase credincios crezului său unionist și naționalist, dar făcu noului Domn și lui Kogălniceanu o opoziție înverșunată ⁴⁵). Jaful și corupția noului regim, reformele pripite, menite a rămânea pe hârtie, ale acelei vremi, găsiră într'insul un adversar neîmpăcat. Stigmatiză noua ocârmuire cu cuvintele de: *Régime à la Soulouque* ⁴⁶).

« Ales deputat în primăvara anului 1859, Camera îl trimise la Comisia Centrală ⁴⁷) care îl alese de Președinte ⁴⁸). După disolvarea Camerei fu ales din nou deputat la Fălciu ⁴⁹) și făcu astfel parte din prima Cameră întrunită la București ⁵⁰).

« O boală grea și lungă îl sili să părăsească cu totul viața politică; rămase aproape nemișcat dela Căiuți ⁵¹), moșie care o cumpărase dela frații săi și unde se stabilise încă dela 1846 ⁵²).

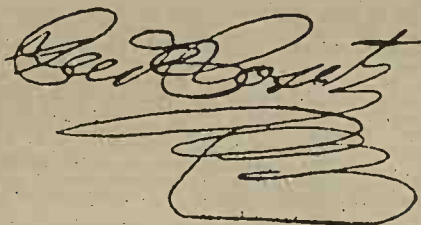
« Mare îi fu bucuria când, la 1866, visul lui atât de desmierdat, Domnul străin ereditar, deveni o realitate ⁵³). Țin bine minte de ziua plebiscitului când se puse dinaintea scării o masă acoperită cu postav roșu pe care tatăl meu iscăli cel dintâiu foaia pe care fiecare alegător venia să-și pună numele » ⁵⁴).

Integru ca funcționar ⁵⁵), deși era un om foarte iute, era iubit de țărani, cari uitau bucuros vorbele aspre ce ieșeau adesea din gura lui, pentru binele ce le făcea ⁵⁶). A inspirat încredere contemporanilor săi ⁵⁷).

Correspondența sa cu fiul său Radu 25/IX ⁵⁸) îl arată ca mare cetitor de ziare, ca filo-francez și antiprusac în timpul războiului franco-german (1870—1871) ⁵⁹). El îndeamnă pe fiul său la muncă și-i recomandă iubirea de țară. Mare fumător își aducea tutun special din Turcia ⁶⁰).

A încetat din viață, la Căiuți, la 6 Iunie 1872 ⁶¹). La încetarea din viață a tatălui său a fost însărcinat cu administrarea averii succesiunii ⁶²). Apoi a avut averea sa în devălmășie cu frații săi ⁶³). Cu toată averea ce o moștenise dela tatăl său și dela întâia sa soție traiul nepotrivit cu

mijloacele ⁶⁴) și lipsa sa de ordine îl adusesse, în anul 1868, la marginea prăpastiei ⁶⁵). A fost scăpat de fratele său Lascar ⁶⁶).

Iscălitura lui Răducanu 44/VIII. (*Analele parlamentare ale României*, XVI. p. II, p. XXVIII)

¹) Însemnare a tatălui său în cartea sa de rugăciuni, aflată la autor; R. Rosetti, *Note*, p. 27; R. Rosetti, *Amintiri*, I. p. 128.

²) Însemnarea suscitată.

³) Căsătoria avu loc în 1840 (R. Rosetti, *Note*, p. 28). Ruxandra încetă din viață, în vârstă de 21 ani, la 13 August 1843 (*Albina Românească*, 15 August 1843) de tizie (R. Rosetti, *Amintiri*, I. p. 134). A fost înmormântată, la 15 August, la Sft. Spiridon-Iași (*Albina Românească*, I. c.). Prin testamentul său din 20 Aprilie 1843 lasă averea ei soțului ei, pentru că a fost foarte fericită cu dansul (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 77, fila 339). Zestrea ei fusese de 60.000 de galbeni (R. Rosetti, *Amintiri*, I. p. 134). Mama ei a recunoscut acest testamnt (*Bul. Mold.*, 30 Decembrie 1843, p. 479). Ulterior s'a născut un proces, Răducanu voind a avea parte din moștenirea socrului său, care s'a isprăvit prin bună înțelegere în 1845 (*Bul. Mold.*, 5 Noembrie 1844, p. 371; 2 Septembrie 1845, p. 390; 13 Septembrie 1845, p. 390). Tatăl ei era cel mai mare bancher din Moldova (A. D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ed. 1893, V, p. 43).

⁴) Nunta a avut loc la 11 Iunie 1850 (însemnare a lui Răducanu 44/VIII în cartea de rugăciuni a tatălui său). Ea era a doua fiică, din a doua căsătorie a lui Grigore Ghika, Domnul Moldovei (1849—1865) și de deosebită frumusețe (R. Rosetti, *Note*, p. 30; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 149; II, pp. 431—60; V. I. Ghika, *Spicuri istorice*, seria I-a, p. 90). « C'est je crois la plus grande et parfaite beauté que j'aie rencontrée » (*En Moldavie*, de E. Grenier, citat de Barbu Șușanschi, în *Mélanges de l'Ecole Roumaine en France*, XI, p. 62, nota 1).

Prin foaia de zestre din 1850 Iulie 13, Grigore Ghika da fiicei sale : 17.500 de galbeni și moșia Mărgineni-Neamț (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 236, fila 219).

După sinuciderea lui Grigore Ghika, a fost un proces intentat de cele trei fiice din a doua căsătorie, revendicând o parte din averea părintească (*Epistola prinților Kostaki Ianku și Alexandru Gr. Gika adresată logofătului Radu Roseti*, Iassii 1859 (la Bibl. Ac. Rom. sub cota $\frac{II}{124\ 816}$); *Consulta-*

tion..... Paris, 15 Septembrie 1858. *Idem* $\frac{II}{124\ 814}$; *Intâmpinare la broșura de consultare a*

D.D-lor Apostoleanul și T. Veisa, de Radu Roseti (Bibl. Ac. Rom. 3583); *Rev. Ist.*, XVII, pp. 43, 44. Domnița Aglae a fost numită de tatăl său « patroană a așezământului de moșit și creșterea copiilor găsiți » (*Bul. Mo'd.*, 3 Septembrie 1853, p. 277). Ea s'a căsătorit, după moartea lui Răducanu cu Anton Allaux (1833—1905) și a încetat din viață la 17 Ianuarie 1902 la Căiuți, unde este înmormântată.

⁵) Arh. I., Mitrica dosar 2083, biserica Sft. Spiridon, Iași; însemnări în cartea de rugăciuni a hatmanului Răducanu 36/VII, făcute de fiii săi.

⁶) Arh. I., Mitricile 2134 și 2173, biserica Sft. Spiridon, Iași, însemnare din nota precedentă.

⁷) Însemnare din nota 5; R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 3.

⁸) Mitrica Sft. Spiridon, Iași la data de 8 Iunie 1855 (Arh. I.). Însemnare din nota 5.

⁹) Mitrica 2248-Sft. Spiridon-Iași în Arh. I.; însemnare din nota 5.

¹⁰) Scrisoarea din 30 Iunie 1933 a lui René Bogdan după spusele Zoei Balș 30/IX și Margaretei Jurgea 31/IX, surorile lui Lascar 28/IX.

¹¹) Scrisoarea din 30 Iunie 1933 a lui René Bogdan după spusele Zoei Balș 30/IX și Margaretei Jurgea 31/IX, surorile lui Alexandru 29/IX.

¹²) Însemnarea din nota 5; scrisoarea mai sus citată a lui René Bogdan.

¹³) *Idem*.

¹⁴) *Idem*.

¹⁵) R. Rosetti, *Note*, p. 27; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 128.

¹⁶) R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 128.

« Când familia se întoarce în țară, studiile urmărară sub direcția a doi profesori: un *didascolos* vestit, numit Leonti Frangulea (care și-a sfârșit zilele ca profesor de limba și literatura elină la universitatea din Atena, R. Rosetti, *Amintiri*, I, l. c.) celalt un pastor protestant, doctorul Roth. Leonti înlecă copiii Hatmanului excelente principii de gramatică și literatură greacă însă, după obiceiul dascalilor grecești, cu ajutorul neobosit al vergii. Lecțiile doctorului Roth păreau să fi lăsat tatei și moșilor amintiri mai puțin usturatoare. În anul 1830 toți frații fură trimiși sub privegherea și poavăirea lui Roth la München, unde Răducanu avea să urmeze cursurile de filozofie la Universitate. Supus unui examen de intrare, i se dădu ca prima încercare, de către rectorul Thiersch, să traducă

o odă a lui Pindar și întâia Catilinară a lui Cicero. Tâlmăci cu ușurință oda lui Pindar nemtește, dar întâia Catilinară o traduse în limba greacă clasică. Rectorul și profesorii, entuziasmați de greceasca lui impecabilă și elegantă, îl dispensară de restul examenului. Leonti nu abuzase de vergi în zădar » (R. Rosetti, *Note*, p. 28).

¹⁷⁾ Unde urmă cursurile de filozofie la Universitate (R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 129).

¹⁸⁾ Jugul destul de ușor de altmîntrelea al lui Roth fu scuturat în curând și tatăl meu luă asupra lui ocărmuirea coloniei. După câteva certificate semestriale ce le păstrează, el urmă cursurile destul de regulat, însă judecând după povestirile lui de pe acea vreme, sigur este că cu toții petrecură bine și cheltuiră cumplit de mult. Se mai găsiu tot atunci la Universitate, la München, Nicu Ghyka dela Comănești, Deizadea Dimitrie Ghika din București, Costache Rolla, un Crețulescu și alți câțiva Români, a căror nume îmi scapă. Ei făcuse mare prietenie cu Curlandezii, Estonienii și Livonienii care frecuentau acea Universitate. Toată această mare prietenie cu Curlandezii, Estonienii și Livonienii care frecuentau acea Universitate, puneă pungile părintelui la grea încercare.

¹⁹⁾ Pierderea procesului cu Ioan Balș și vârsta lui înaintată făcură pe Hatman să recheme în țară pe fiul său cel mai mare la 1834, înainte ca el să-și fi complectat studiile ». (R. Rosetti, *Note*, p. 28).

Asupra vieții pe care o duceau studenții români la München, vezi R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 129—132.

²⁰⁾ Hrisov Nr. 744 din 6 Ianuarie 1839 (original în colecția autorului).

²¹⁾ Arh. I, Tr. 1750, op. 1984, dos. 864, anul 1851; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 132, 133.

²²⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 28.

²³⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 133.

²⁴⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 28.

²⁵⁾ Hrisov Nr. 1777 din 26 Mai 1843 (original în colecția autorului); R. Rosetti, *Note*, p. 28.

²⁶⁾ Hrisovul Nr. 1777 suscit.

²⁷⁾ I. C. Filitti, *Domniile române sub regulamentul organic 1834—1848*, p. 537. Pentru dânsul a dat chizăție fratele său Lascarache 46/VIII (*Supl. Bul. Mold.*, 28 Aprilie 1846, p. 166).

²⁸⁾ Pașaportul lui din 27 Iulie 1846 la Academia Română (*Creșterile colecțiilor în anul 1905*, p. 109). S'au întors în Noemvrie 1846 (*Supl. Bul. Mold.*, 16 Ianuarie 1847, p. 25).

²⁹⁾ I. C. Filitti, *o. c.*, p. 554; G. Sion, *Suvenire contemporane*, pp. 178—181.

³⁰⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 135—141.

El era printre acei cari au subseris pentru Asociația literară din București (*Anul 1848*, I, p. 59).

³¹⁾ G. Sion, *o. c.*, p. 181; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 373; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 142—146.

³²⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, l. c.; G. Sion, *o. c.*, pp. 258—262, 290—294; *Anul 1848*, I, pp. 183,

200, 236, 237, 249, 251, 305; II, p. 504; V, p. 406.

³³⁾ I. C. Filitti, *o. c.*, p. 662; *Anul 1848*, IV, pp. 546, 547.

³⁴⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 146, 147. El era, în Martie 1849, secretar al emigraților din Constantinopol (I. Ghika, *Amintiri din pribegie*, p. 710); cu frații săi dăduse unchiului lor Miltiade Manu procură pentru administrarea averilor lor (*Bul. Mold.*, 21 Noemvrie 1848, p. 375).

La Constantinopol a avut strănse relații cu Aali pașa, cu lordul Canning și cu generalul Aupick (R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 191).

³⁵⁾ Pașaportul său de întoarcere în țară—turcesc, semnat de Aali-pașa, ministrul Afacerilor Străine—este însă din 13 August 1849 (originalul în colecția autorului).

³⁶⁾ Hrisov Nr. 20, cu acea dată, în colecția autorului; *Zimbrul*, 9 Noemvrie 1850; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. 234. Și-a dat demisia în Noemvrie 1850 (*Gazeta de Moldavia*, 9 Noemvrie 1850).

³⁷⁾ Fu decorat cu Nișan-Estihar (*Zimbrul*, 9 Februarie 1851).

³⁸⁾ Hrisov Nr. 65 din 15 Octomvrie 1851 și adresă Nr. 3188, cu aceeași dată (originale în colecția autorului).

³⁹⁾ Hrisov Nr. 742 din 16 Noemvrie 1851 (original în colecția autorului); *Bul. Mold.*, 25 Noemvrie 1851, p. 207; *Manualul administrativ al Principatului Moldovei*, II, p. 577; *Zimbrul*, 5 Noemvrie 1851; *Gazeta de Moldavia*, 19 Noemvrie 1851. Și-a dat demisia la 22 Iunie 1852 (*Bul. Mold.*, 29 Iunie 1852, p. 201).

Ca secretar de Stat fu ales președinte al Societății medicilor și naturaliştilor din Iași (*Gazeta de Moldavia*, 14 Aprilie 1852).

⁴⁰⁾ Hrisov Nr. 5 din 1 Noemvrie 1854 (original în colecția autorului); *Gazeta de Moldavia*, 11 Noemvrie 1854, *Bul. Mold.*, 24 Martie 1855, p. 93; 19 Mai 1855, p. 154; 2 Iunie 1855, p. 170; 19 Iunie 1855, p. 190. După *Bul. Mold.* (9 Iunie 1855, p. 178) a demisionat la 4 Iunie 1855; de fapt a fost silit să demisioneze, sau a fost destituit de socrul său, fiindcă a fost martor în duelul în care a fost ucis cumnatul său C. Balș (Barbu Șlușanschi, *Un poete français patriote moldave: Edouard Grenier en Moldavie 1855—1856*, în *Mélanges de l'École Roumaine en France*, XI (1933), pp. 94, 95).

⁴¹⁾ Hrisov Nr. 1220 din 6 Februarie 1855 (original, pergament, în colecția autorului); *Bul. Mold.* din 17 Februarie 1855, p. 53.

⁴²⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 39, 40.

⁴³⁾ Ca secretar de Stat era șef al cenzurii și o aplica cărților socotite ca comuniste sau republicane (R. Rosetti, *Despre cenzura în Moldova*, IV, pp. 69, 70).

Totuși cu tot conservatorismul său, a fost pentru republică în Franța de după 1870 (scrisorile sale către fiul său Radu 25/IX, în colecția autorului).

⁴⁴⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 149, 150.

⁴⁵⁾ *Acte și Doc.*, IV, p. 499.

⁴⁶⁾ *Acte și Doc.*, pp. 895, 898; R. Rosetti, *Amintiri* II, p. 94.

⁴⁷⁾ Această opoziție făcu ca Răducanu să fie calomniat de *Steaua Dundrei*, ziarul lui M. Kogălniceanu; urmă un proces care se isprăvi prin condamnarea lui C. Cuparencu, girantul răspunzător al ziarului la 1000 lei amendă. (*Proces de presă intentat contra Stelei Dundrei de D. fostul vel logofăt al dreptății Răducanu Roset și cercetat de Divanul domnesc al Moldovei în ședința din 28 Aprilie 1859*, broșură în colecția autorului); *Lămurire dată Domnescului Divan în procesul de presă urmat în ședința publică a aceluși divan din 28 Aprilie 1859*, de Radulu Roseti, Tipografia Buciumului Român (*Biblioteca Academiei Române*, A. 7143; *Mon. Of. Mold.*, 16 Ianuarie 1860).

Alecu 45/VIII
(Colecția René Bogdan)

⁴⁰) Combate validarea alegerii lui Gr. Balș la Neamt (*Mon. Of. Mold.*, 11, 14, 15, 23 Martie 1860); critică alegerii dela Bacău (*Mon. Of. Mold.*, 25 și 26 Martie 1860); discursurile sale din ședintele dela : 7 Iulie 1860 (*Mon. Of. Mold.*, 30 Noemvrie 1860), 31 Mai 1860 (*Id.*, 26 Iulie 1860, 8 Iunie 1860 (*Id.*, 28 Iulie 1860), 15 Iunie 1860 (*Id.*, 25 Septemvrie 1860), 20 Iunie 1860 (*Id.*, 27 Octomvrie 1860), 21 Iunie 1860 (*Id.*, 31 Octomvrie 1860), 22 Iunie 1860 (*Id.*, 2 Noemvrie 1860), 22 Iunie 1860 (*Id.*, 5 Noemvrie 1860), 23 Iunie 1860 (*Id.*, 10 Noemvrie 1860), 28 Iunie 1860 (*Id.*, 23 Noemvrie 1860).

In : *Alegătorii săi. Samă de lucrări sale dată de Radul Rosetti*. Iasi. Tipografia Buciumul Român 1860 (Biblioteca Academiei Române A. 4571), se pronunță contra abuzurilor puterii executive (vezi și R. Rosetti, *Note*, pp. 31—33) și zice : « pigmei înfășurați în haine de urieși, înșorțonari politici după ultima modă, dar desculți a la Suluc, într'un cuvânt plagari ridicoli ».

A. D. Xenopol, *Domnia lui Cuza Vodă*, I, pp. 106, 177, 180, 242; II, p. 6.

⁴¹) *Monit. Of. Țării Rom.*, 11 Aprilie 1859, p. 157; *Revista Carpaților*, 1860, I, 1, p. 97.

⁴²) *Mon. Of. Mold.*, 27 Mai 1860, p. 640; *Mon. Of. T. Rom.*, 6 Iunie 1859, p. 253; Nr. 69, p. 273; 12 Septemvrie 1859, p. 437; 30 Decemvrie 1859, p. 629; *Monitorul Oastei* Nr. 3 din 20 Februarie 1860, pp. 30—42; 13 Iulie 1860, p. 770; A. R. Msse 867; Andrei Rădulescu, *Cercetări privitoare la înființarea Curții de Casație în România*, pp. 6, 26; A. D. Xenopol, *Domnia lui Cuza Vodă*, I, p. 103.

⁴³) *Mon. Of. Mold.*, 16 Martie 1860, p. 250.

⁴⁴) Ca deputat vorbește, la 8 Iunie 1862, în chestiunea împroprietăririi locurilor pe domeniile Statului și așezămintelor publice și de binefacere, fiind în principiu pentru, dar contra chipului de aplicare (*Mon. Of. Nr. 122* din 1862; *Acte și legiuiri privitoare la chestia târânească*, Seria I, Vol. II, pp. 688—690).

⁴⁵) A fost totuși, cu toți ai săi, în anii 1860 și 1861, să-și îngrijească sănătatea la Viena și la Halle (R. Rosetti, *Amintiri*, II, pp. 142—151).

⁴⁶) Totuși în 1865 e numit în comisia constituită conform legii de expriere pentru caz de utilitate publică (*Mon. Of.*, 15 Iunie 1865, p. 594); în 1863 e pe lista celor eligibili la Senat (*Mon. Of.* din 9 și 29 Februarie 1868).

⁴⁷) R. Rosetti, *Amintiri*, III, pp. 5, 6. Avu mulțumirea să găzduiască o noapte pe Domnitorul Carol la Căiuți (*Mon. Of.*, 13 August 1866, p. 785; R. Rosetti, *o. c.*, III, pp. 23—26).

⁴⁸) R. Rosetti, *Note*, p. 32.

In 1866 avea nădejde că țara era pe punctul de a redobândi Bucovina și de a cuceri Transilvania (R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 29).

⁴⁹) Insemnările lui Costache Sion pe un ceaslov (G. Ungureanu, *Familia Sion*) arată că a fost ispravnic la ținutul Iași. « Aga Răducanu Roset, bunu, tânăr, cinstit, milostiv asupra lucrătorilor, nu jacaș » (R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 150). « Deși nu făcuse studii de drept, tata era un excelent cunoscător al legislației în vigoare la noi înainte de introducerea Codului Napoleon, apoi dovedisă o temeinică experiență în această materie în însușire de membru apoi de președinte al *Curții Apelative* din Iași, și avea în această privință rari aptitudini firești. Prietnii lui veniau de departe pentru a-i cere sfaturi în procesele lor. Lăsase reputația unui judecător de o absolută imparțialitate, cu totul inaccesibil *hătarului*, lucru neobișnuit atunci, care de altfel nu părea în contradicere cu firea lui impulsivă și pornită » (R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 133, nota 1).

⁵⁰) R. Rosetti, *Note*, p. 32; *Amintiri*, II, pp. 225, 226.

⁵¹) A fost unul din episcopii numiți de Nicolae Roșca Codreanu, prin testamentul său (*Bul. Mold.*, 10 Iunie 1854, pp. 179, 180; 11 Noemvrie 1856, p. 372; citație Nr. 3382 din 5 Iunie 1868 a secțiunii I-a a Curții de Apel din Focșani, în colecția autorului).

De asemenea : executor testamentar al Casandrei Ghika (*Bul. Mold.*, 6 Noemvrie 1852, p. 351; 20 Ianuarie 1855, p. 21; 7 Aprilie 1855, p. 107; 1 Ianuarie 1856, adaos, p. 1); procurator și apoi episcop al averii lui Neculai Ghika-Comănești (*Bul. Mold.*, 31 Mai 1851, p. 172; 2 Mai 1857, p. 144).

⁵²) In colecția autorului.

⁵³) R. Rosetti, *Amintiri*, III, pp. 62, 187, 188.

⁵⁴) Socoteala firmei Fratelli Czuntu-Galatzî din 9/21 Decemvrie 1869, în colecția autorului. Tutunul de care avea nevoie este menționat în corespondența (în colecția autorului).

⁵⁵) Piatra lui de mormânt, la Căiuți. A fost îngrijit de D-rul Ciucureanu. Socoteala încheiată la 15 Iunie 1872 se urcă, pentru 172 vizite făcute la Căiuți, cu începere dela 23 Octomvrie 1870, la 186 galbeni (arhiva René Bogdan-Onesți).

⁵⁶) R. Rosetti, *Note*, p. 28.

Bul. Mold., 1 Iulie 1839, p. 218; 15 Mai 1841, p. 213; 31 Mai 1842, pp. 183, 184; 6 Iunie 1843, p. 233.

Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dosar Nr. 671/1843, 890/1845 și 924/1845.

⁵⁷) Socotelele fraților Rosettești (condice în colecția d-lui René Bogdan-Gara Onesti).

Bul. Mold., 26 Martie 1853, p. 98; *Mon. Of. Mold.*, 3 Septemvrie 1860, p. 963; R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 6.

Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dosarele citate în nota precedentă.

⁵⁸) R. Rosetti, *o. c.*, II, pp. 6, 48, 49, 50, 214—215, 220, 230; III, p. 183.

In 1852 a cumpărat, cu 7.000 de galbeni, casa Casandrei Balș din Iași (*Bul. Mold.* din 22 Mai 1852, p. 158; R. Rosetti, *o. c.*, II, p. 48), în 1860 a fost ipotecată (*Mon. Of. Mold.*, 1 August 1860, p. 854) și apoi vândută (R. Rosetti, *o. c.*, III, p. 9, nota 1).

⁵⁹) R. Rosetti, *o. c.*, III, p. 163.

⁶⁰) R. Rosetti, *o. c.*, III, pp. 163, 164.

Alecu 45/VIII (1815—1860).

Fiu al lui Răducanu 36/VII și al Eufrosinei Manu, s'a născut la 11 Mai 1815¹⁾. Studiile și le-a făcut acasă²⁾, la Cernăuți³⁾, și la München, unde a urmat cursurile facultății de drept⁴⁾, după ce fusese în corpul cadeților⁵⁾.

Intors « în țară... a dus viața tuturor tinerilor boieri din generația lui. Atât din spusele fraților săi cât și din acele ale contemporanilor și mai ales ale contemporanelor, el era acel din copiii bunicului care avea mai mult din ceiace francezii numesc *brillant*. Deosebit de frumos, de o inteligență foarte vie, plin de spirit sarcastic, destul de cult pentru a putea emite asupra ori cărui subiect păreri mai totdeauna foarte originale, pe care știa să le expue în chip atrăgător și interesant, deși adesea cam paradoxal, de o rară îndrăzneală, era foarte iubit de societatea ieșană, mai cu seamă de sexul zis slab. În schimb, era iute din cale afară, supus patimilor, instințelor și chiar fanteziilor lui, neputând suferi niciun frâu, — în rezumat un produs caracteristic al epocii de tranzițiune în care crescuse.

« La venirea lui în țară, a intrat în miliția moldovenească de curînd înființată, în calitate de *cadet*... »⁶⁾. A demisionat curînd⁷⁾.

Ca și frații săi a făcut opoziție lui Mihai Sturdza⁸⁾ și a luat parte la mișcarea din 1848⁹⁾, dar n'a fost exilat, ca ceilalți, din cauza sănătății sale șubrede¹⁰⁾, care l-a silit a se duce de multe ori în străinătate¹¹⁾.

După întâmplările din 1848 s'a retras la Cozia¹²⁾. Era un vânător pătimaș¹³⁾.

A murit la 28 Februarie 1860¹⁴⁾.

Ca avere, pe care o dădu, încă dela 22 Martie 1841, fraților săi Răducanu 44/VIII, Lascar 46/VIII¹⁵⁾ și Dimitrie 47/VIII, a avut moșia Cozia (Fălciu) și $\frac{1}{4}$ din valoarea casei părintești din Iași¹⁶⁾.

¹⁾ Insemnarea tatălui său în cartea sa de rugăciuni (în colecția autorului); R. Rosetti, *Note*, p. 23; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 150, 151; Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, filele 125, 126.

²⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 128, 129.

³⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 129.

⁴⁾ Diplomă de absolvire a facultății de drept Nr. 110 din 13 Noemvrie 1831, din München; vize pe verso cum că a urmat cursurile facultății de filozofie în anul 1831—1832 și în întâiul semestru în anul 1832—1833; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 129.

⁵⁾ R. Rosetti, *l. c.*

⁶⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 151.

⁷⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, pp. 151, 152.

⁸⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 139.

⁹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 142; *Anul 1848*, p. 83; *Acte și Doc.*, VII, p. 588.

¹⁰⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 143. A rămas infirm înainte de vârsta de 40 ani din cauza unei răceli complicată cu reumatism (R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 152).

¹¹⁾ Scrisori din Lemberg, 2 Decemvrie 1839, și din Viena, 19 Martie 1840, către fratele său Lascar 46/VIII (în colecția R. Bogdan-Gara Onești); act din 22 Martie 1841 în Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, filele 125, 126.

¹²⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 152.

¹³⁾ *Idem*.

¹⁴⁾ Cerere (copie) din Martie 1860 a fraților săi către judecătoria de Fălciu (Arhiva René Bogdan).

¹⁵⁾ La 22 Martie 1841 urmînd a pleca în străinătate pentru căutarea sănătății dă fraților lui Răducanu 44/VIII, Lascar 46/VIII și Dumitru 47/VIII « din frățească dragoste » partea lui din averea mișcătoare și nemiscătoare a tatălui lor, să se folosească de ea, însă să-i deie imediat 3.000 de galbeni, câte 400 galbeni pe an cât va trăi și cheltuelile de înmormîntare. Dacă nu se țin de învoială își va relua averea dînd înapoi banii ce a primit (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 55, filele 125, 126; *Bul. Mold.*, 4 Mai 1841, p. 201).

¹⁶⁾ Tribunalul Iași, Secția III, Nr. 705 din 19 Ianuarie 1873 (colecția R. Bogdan-Onești).

Lascar 46/VIII (1816—1884).

Fiu al lui Răducanu 36/VII și al Eufrosinei Manu¹⁾, s'a născut la 7 Septemvrie 1816²⁾. Și-a început studiile acasă³⁾.

Lascar 46/VIII
(Colecția autorului)

« Când frații au fost trimiși la München, la 1830, Lascar intră într'un gimnaziu de acolo ⁴⁾ și absolvindu-l, urmă cursurile de drept la universitățile din Heidelberg și Göttingen » ⁵⁾.

În 1836, se afla la Viena ⁶⁾, unde a stat până la finele anului 1837 ⁷⁾. La Viena sta, cu Constantin și Doxachi Hurmuzaki, în Leopoldstadt la No. 636 ⁸⁾ și îndemna pe cel dintâi, care scria articolele în *Allgemeine Zeitung*, să scrie contra lui Mihai Sturdza Voevod ⁹⁾.

« După ce obținut diploma de doctor în drept ¹⁰⁾, se întoarce în țară, după o absență de doisprezece ani și fu numit membru al Divanului Apelativ al Țerii de sus, la 24 Mai 1842, în locul fratelui său Răducanu care demisionase, de către Sfatul Ocârmuitor, în lipsa Domnului. Acesta confirmă numirea la întoarcerea sa. La Martie 1843 demisionă. În anul următor, 1844, la Martie fu numit membru în comisia cercetătoare a nației evreiești, iar la Iulie următor Epitrop al Casei Apelor ¹¹⁾. Vedem la 12 Martie 1845 Obicinuita Obșteasca Adunare, prin ofisul ei No. 53, adresându-i mulțumiri pentru « râvna » cu care administrase acea casă și pentru patriotismul de care era însuflețit. La 1845, Mai 12, fu numit membru în Epitropia Școalelor ¹²⁾ pe lângă Logofătul C. Mavrocordat și Beizadea Neculai Suțu. Dar relațiile întregii familii cu Domnul devenind din în ce ce mai încordate, Lascar Rosetti își dădu demisia din acea însărcinare ¹³⁾. Luă o parte din cele mai vii la luptele purtate de tineretul cult și de elementele cinstite împotriva lui Mihai Sturza ¹⁴⁾. Fu ales în opoziție, deputat la Huși, spre marea surprindere a Ispravnicului care nici nu visa că are opoziție. Pentru a feri pe cei ce votase în contra guvernului de orice răzbunare și pentru ca să nu se poată ști de cine este scris fiecare bilet de vot, Lascar Catargiu care luase și el parte la alegere, aruncă niște chibrituri aprinse în urnă și arse toate buletinele. Ispravnicul fu înlocuit, dar când Lascar Rosetti voi să intre în Adunare găsi o sentinelă la ușă, care-l împiedică să intre. Zadarnice îi fură toate protestele; deși fusese ales în regulă, alegerea fu casată » ¹⁵⁾.

În 1847 a fost la Constantinopol ¹⁶⁾.

Fu unul din capii mișcării din 1848 ¹⁷⁾.

« Arestat cu frații săi la 1848 ¹⁸⁾ și pornit spre Măcin, avu norocul să scape cu alți cinci la Brăila, la Vice-Consulatul englezesc ¹⁹⁾. Noaptea fură conduși pe un vapor englezesc din port, unde rămase mai multe zile împărțind rosbiful, cartoafele și porcul sărat al marinarilor. Apoi se suiră pe un vapor austriac și ajunseră la Temișoara, unde se împărășiară ²⁰⁾. Lascar Rosetti și cu Manolache Costache, prin Lugoș, merșeră la Blaj, unde se ținea atunci o mare întrunire a Românilor, pe Câmpul Libertății ²¹⁾. Dela Blaj merșeră la Pesta și avură neplăcerea să vadă, în drum spre Tisa, numeroase spânzurători cu leșuri de Români atârinate de ele. Ajunși la Viena văzură cadavrul ministrului de război, Latour, legându-se lângă fânarul de care fusese spânzurat în ajun ²²⁾. Dela Viena merșeră la Paris ²³⁾ unde frecventară pe oamenii cei mai înaintați în idei și statură mai bine de un an ²⁴⁾. Lascar Rosetti făcu aici cunoștință cu Felix Pyat care jucă un rol atât de însemnat în

Comuna delă 1871. Zicea că Pyat eră un fanatic, dar stăruia, chiar și după 1871, să susție că eră convins și foarte cinstit. Făcură împreună o călătorie pe jos în Svițera²⁵⁾.

« Se întoarse în țară după venirea în scaun a lui Grigore Ghyka²⁶⁾. Fu renumit membru în comisia școlilor, la April 1850²⁷⁾; la Noemvrie a aceluiaș an membru în comisiunea pentru prelucrarea legilor țerii²⁸⁾, înființată de Mihai Sturza în 1845. Ridicat la rangul de Vornic²⁹⁾, fu numit Președinte al Divanului de Apel și membru în Divanul Obștesc la Ianuar 1855, iar puțin după asta Președinte al comisiunii pregătitoare a legilor țării în locul lui Beizadea Neculai Suțu³⁰⁾.

« În iarna 1855—1856³¹⁾ fu însărcinat de Domn să contracteze la București, pentru țară, un împrumut și să arendeze vămile Moldovei aceluiași întreprinzător care arendase acele ale Țerii-Românești și cu același condițiuni, misiune în care izbuti în chip satisfăcător.

« Luă o parte din cele mai active la mișcarea unionistă³²⁾. Ales în Camera electivă, el fu acela care³³⁾, când se adunară la Cabinetul de Istorie Naturală, în « Sala Elefantului », deputații unioniști, încuia ușa, puse cheia în buzunar și hotărî tovarășilor lui că nu le dă drumul acasă până ce nu se vor unii asupra candidatului la Domnie. Se știe că în această ședință se hotărî candidatura lui Cuza care fu ales Domn a doua zi.

« Lascar Rosetti fu întâiul ministru de finanțe al lui Cuza³⁴⁾, dar își dădu demisia după opt zile, neputându-se împăcă zicea el, cu domnia vorbelor seci și a poftelor personale. De aici înainte văzu numai abuzurile și corupția fără a voi să iea în privire pasurile urieșe făcute de țară pe fiecare zi³⁵⁾ ».

Totuși în 1860 a făcut parte din comisiunea însărcinată a lua contact cu delegații mănăstirilor închinată³⁶⁾.

În 1861 își dă demisia de deputat al județului Cahul³⁷⁾.

În 1862 fusese numit membru al Curții de Casație³⁸⁾, iar în 1865 a făcut parte din juriul pentru caz de expropriere din județul Fălciu³⁹⁾.

Locotenența domnească îl numi, la 8/20 Martie 1866, prim președinte la Curtea de Apel din Iași⁴⁰⁾. El demisionă imediat⁴¹⁾.

Fu unul din rarii Români germanofili, în timpul războiului din 1870—1871⁴²⁾.

A fost unul din fondatorii Jockey-Clubului din Iași⁴³⁾.

« Trăia cu totul retras la țară, la Răducăneni, partea lui de Bohotin. Războiul independenței, vitejia de oștenii români și proclamarea Regatului îl treziră din pesimismul în care era cufundat și-l însuflețiră din nou. A murit la Iași, la 28 Aprilie 1884⁴⁴⁾.

« Lascar Rosetti eră foarte stimat de contemporanii⁴⁵⁾ săi pentru cinstea lui exemplară: adesea eră ales ca arbitru pentru a tranșa litigii importante⁴⁶⁾. Era un foarte bun gospodar⁴⁷⁾ și agricultor și un excelent descurcător de afaceri. Deși ordinea și economia cea mai desăvârșită domniau în casa și în trebile⁴⁸⁾ lui⁴⁹⁾, era foarte darnic⁵⁰⁾ și

binefăcător ⁵¹). Distribuia pe fiecare an țăranilor din împrejurimi sume mari pentru medicamente » ⁵²).

Om cult și cu multă curiozitate științifică avea o întinsă corespondență nu numai cu rudele sale ⁵³), dar și cu alții ca Czihak, Const. Wasilko, Chr. Tell, Oertzen și Lorenz Diefenbach ⁵⁴). Liber cugetător, a lăsat două manuscrise din care cel de al doilea era sub tipar — făcea atunci corecturile — în momentul încetării sale din viață ⁵⁵).

« Ură pe Ruși. După moartea tatălului lor, frații se văzură siliți să vândă toate moșiile din Moldova și Besarabia afară de Bohotin. Rămăsese Moșia Frăsineștii, de o întindere de 600 fâlcii, în fața Bohotinului, dincolo de Prut, asupra căreia era un neînsemnat proces de hotărnicie. Dar pentru a nu mai avea a face cu autoritățile rusești, tus-patru frații hotărâră « s'o lase în plata lui Dumnezeu », uitând că este a lor. O părăsire și părăsită a rămas până astăzi. În zadar i-am cerut hârtiile ca s'o revendic când era încă vreme, mi le-a refuzat totdeauna cu încăpăținare. Ele se află astăzi în pachetele LXXXI și LXXXII ale Actelor Academiei Române.

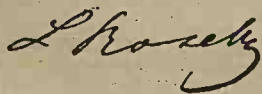
« Lascar Rosetti istorisă că, în timpul ocupației rusești dela 1853—1854, el era președinte al Divanului de Apel, când Rușii distruseră escadra turcească la Sinope. Comandantul trupelor rusești, Principele Urusov sau Baron Budberg, poruncise să se săvârșească un Te-Deum spre a mulțumi Atotputernicului pentru această strălucită izbândă a armelor împărătești, dând ordine tuturor slujbașilor moldovenești să asiste la acel Te-Deum.

« Mie, zicea moșu-meu, numi pasă de slujbă, căci leafa cum o luam, o împărțiam cancelariei: dar eram în grijă că dacă nu mă voiu duce, Rușii mă vor trimite în surgun peste Prut sau poate chiar în Siberia. M'am dus deci la Mitropolie și m'am rugat cum nu mă rugasem nici odată, din fundul inimii; dar nu pentru a mulțumi lui Dumnezeu, ci pentru a-i cere să pedepsească atentatul mișelesc săvârșit de flota rusească și pentru ca să ne mântue de Ruși cât mai curând.

« Lascar Rosetti eră un trăgător neîntrecut cu pistolul ⁵⁶). În tinerețe avuse în Iași, pentru pricini cu totul futele, un duel cu Beizadea Mitică Ghika (din București) și îl rănise în pulpă, rămânând și el cu degetul cel mare dela mâna dreaptă sbârcit ⁵⁷).

« De câte ori mă vedea Beizadea Mitică, îmi spunea:

« Ce mai face moșul dumitale Lascar? Mie mi-a pus în pulpă o amin-tire care mă silește să gândesc la el de câteori se schimbă vreme ⁵⁸) ».

Încălitura lui Lascar 46/VIII. (Colecția René Bogdan).

¹) Însemnare a tatălui său, în cartea sa de rugăciuni; R. Rosetti, *Note*, pp. 23, 33; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 153; *Bul. Mold.*, 28 Octomvrie 1834, p. 457; *Arh. I.*, Tr. 1765, op. 2014, dos. 1008, fila 40.

- ³⁾ « 1816, la 9 oare de zi, Septemvrie în 7 s'a născut fiul meu Lascarachi » (însemnare a hatmanului Răducanu în cartea sa de rugăciuni).
- ⁴⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 128.
- ⁵⁾ R. Rosetti, *l. c.*
- ⁶⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 33.
- ⁷⁾ La 27 Ianuarie 1836, scria tatălui său, din Viena, că avea 250 galbeni pe an (dați de tatăl său) și adăoga: « Anul trecut am învățat matematica, geometria, psihologia, logica, metafizica; acum încep etica, agronomia, limba franceză și italiană. Isprăvind învățăturile filozofice, voiu începe în luna Aprilie învățătura legei și a diplomației (cele politice).... » (Colecția René Bogdan).
- ⁸⁾ La 14 Ianuarie 1838, scrie tatălui său din Heidelberg, că a trebuit să steie la Viena până la finele lui Decemvrie 1837, pentru că a întârziat sosirea banilor (această colecție).
- ⁹⁾ *Revista Arhivelor*, Vol. III, 1, Nr. 6—7, pp. 152, 154—163.
- ¹⁰⁾ *Idem*, pp. 153—163.
- ¹¹⁾ « Summa cum laude » Heidelberg, 23 August 1841 (colecția R. Bogdan).
- ¹²⁾ *Bul. Mold.*, 27 Iulie 1844, p. 253; 6 August 1844, p. 266; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 153.
- ¹³⁾ *Bul. Mold.*, 19 August 1845, p. 345; R. Rosetti, *l. c.*; I. C. Filitti, *Domniile române sub Regu-lamentul organic 1834—1848*, p. 610; *Dela Academia Mihăileand la Liceul național. 100 de ani*, pp. 108, 121.
- ¹⁴⁾ R. Rosetti, *l. c.*
- ¹⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, pp. 139, 153; I. C. Filitti, *o. c.*, p. 554 arată că, în 1847, opozițiunea se în-trunia la el și la fratele său Răducanu.
- ¹⁶⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 33; *Anul 1848*, I, pp. 251, 388, 419 nota, 423, 425.
- ¹⁷⁾ *Supl. la Bul. Mold.*, Nr. 5 din 16 Ianuarie 1847, p. 25.
- ¹⁸⁾ G. Sion, *Suvenir contimporane*, p. 181; I. C. Filitti, *o. c.*, p. 655; R. Rosetti, *Note*, p. 29; *Anul 1848*, I, pp. 459, 470.
- El este acela care a luat întâi cuvântul la adunarea dela hotelul Petersburg din Iași, la 27 Martie 1848: — « Lascarachi Roset prin un cuvânt elocvent deschise Seansa, arată adunării starea nenorocită și vremile de jelit a țării, enumeră cu talentul său, ce'l caracterizază, unu câte unu abuzurile, ce s'a introdus din vreme în vreme în Moldova, el arată că țaranul suferă, că boerii suferă — nu mai puțin, că negotul și agricultura pătinesc, că în sfârșit dacă măsuri nu să vor lua, țara întreagă merge spre pierderea ei ». (*Întâmplările din Moldova în luna lui Martie 1848*, p. 5).
- Ca și frații săi Radu 44/VIII și Dumitru 47/VIII ajută Asociația literară din București (*Anul 1848*, I, p. 60).
- ¹⁹⁾ G. Sion, *o. c.*, pp. 190, 191; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X p. 373; R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 142—146; R. Rosetti, *Note*, p. 29; *Anul 1848*, I, pp. 183, 200, 236, 237, 251, 417; II, p. 504; V, p. 406.
- ²⁰⁾ *Anul 1848*, I, pp. 240, 245, 388.
- ²¹⁾ G. Sion, *o. c.*, pp. 292—294; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 154.
- ²²⁾ *Ibidem*; Iorga, *Istoria literaturii române, secolul XIX*, vol. III, pp. 52, 53.
- Dela Blaj pare a fi trecut prin Cernăuți, căci este semnat, împreună cu C. Negri, pe o scrisoare a lui Alesandri către Bălcescu, datată Cernăuți 25 Iulie/6 August 1848 (Ion Muslea, *O scrisoare inedită a lui Alesandri și C. Negri către Bălcescu* — extras din « Gând Românesc », anul V, Nr. 11—12).
- ²³⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 155.
- ²⁴⁾ *Idem*, 146; *Anul 1848*, V, p. 658.
- ²⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 154.
- ²⁶⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 155.
- ²⁷⁾ La întoarcerea sa din exil, 16 Octomvrie 1849, Doctorul T. Stamate îi adresă niște versuri (A. R. Msse 787, f. 229 v.).
- ²⁸⁾ T. Balan, *Refugiații moldoveni în Bucovina 1821 și 1848*, p. 111; *Dela Academia Mihăileand la Liceul național. 100 de ani*, p. 132.
- ²⁹⁾ *Bul. Mold.*, 17 Decemvrie 1850, pp. 399, 400; *Zimbrul*, 7 Decemvrie 1850.
- ³⁰⁾ *Bul. Mold.*, 3 Februarie 1855, p. 37.
- ³¹⁾ *Bul. Mold.*, 15 Ianuarie 1856, p. 16; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, XXV, p. 227.
- ³²⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 156. Data e greșită: misiunea lui la București a fost în Decemvrie 1854 și Ianuarie 1855 (N. Iorga, *Correspondența lui Stirbey Vodă*, I, pp. 84—86).
- ³³⁾ Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 418; *Acte și Doc.*, IV, pp. 983, 989; V, p. 294; VII, pp. 934, 1036, 126; VIII, pp. 40, 104, 175, 180, 302, 303, 476; IX, p. 463.
- ³⁴⁾ Deși avusese partizani cari propuseră să fie ales el ca domn, dar le-a declarat că nici nu vrea să audă de așa ceva (R. Rosetti, *o. c.*, II, pp. 135, 136); *Acte și Doc.*, VIII, p. 303; A. D. Xenopol, *Domnia lui Cuza Vodă*, I, p. 35.
- ³⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, p. 138; *Acte și Doc.*, VIII, pp. 533, 670, 785.
- ³⁶⁾ R. Rosetti, *Note*, pp. 33, 34.
- ³⁷⁾ *Mon. Of. Mold.*, 20 Iunie 1860, p. 719; *Mon. Of. T. Rom.*, 20 Iunie 1860, p. 506; Arhieru Dr. Veniamin Pocitan, *Momente din viața și activitatea lui Melchisedec între anii 1856—1861* arată că acea comisie și-a dat demisia la 27 August 1860 (p. 63); De asemenea *Mon. Of. Mold.*, 5 Octomvrie 1860, p. 13; A. D. Xenopol, *o. c.*, I, pp. 317, 318.
- ³⁸⁾ *Mon. Of. Mold.*, 13 Iunie 1861, p. 813.
- ³⁹⁾ *Mon. Of. T. Rom.*, 14 Februarie 1862, p. 137; *Mon. Of. Mold.*, 17 Februarie 1862, p. 145; Andrei Rădulescu, *Cercetări privitoare la înființarea Cursii de Casație în România*, p. 39.
- ⁴⁰⁾ *Mon. Of.*, 16 Iunie 1865, p. 597.
- ⁴¹⁾ *Mon. Of.*, 8 Martie 1866, p. 235.
- ⁴²⁾ *Mon. Of.*, 20 Martie/1 Aprilie 1866.
- ⁴³⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, III, pp. 62, 187.
- ⁴⁴⁾ R. Suțu, *Iași de odinioară*, II, p. 445.
- ⁴⁵⁾ Actele stării civile Iași.
- ⁴⁶⁾ *Bucovina*, Nr. 9 din 11/23 Februarie 1850 anunță că urma să fie numit ministru al lucrărilor publice, ceea ce ar contribui să sporească încrederea publică în bunăvoința principelui Gr. Ghika (I.

Dimitrie 47/VIII
(Colecția Colonel Ștefan Ranette)

Lupaș, *Coroșdența lui Grigore Ghika Domnul Moldovei cu Felix von Schwarzenberg, ministru președinte al Austriei 1849—1850*, p. 8).

⁴⁰⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 133.

⁴¹⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 232; III, p. 183; scrisorile sale către tatăl autorului și mai ales acelea din 14 Aprilie 1874, 2/15 Mai 1874, 14 Septembrie 1874, 2 Noiembrie 1876 (în colecția mea). Scrisa bine; nu-și icalia scrisorile, cel puțin cele către nepotul său, multe scrise cu creionul.

⁴²⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 34

⁴³⁾ La averea sa se adăogase ceea ce căpătase sau a moștenit ulterior dela fratele său Alexandru 45/VIII (*Bul. Mold.*, 4 Mai 1841, p. 201; Tribunalul Iași, Secția III-a, Nr. 705 din 19.1.1873).

⁴⁴⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 185.

⁴⁵⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 186. Încă din 1847, a înființat și clădit o școală în Răducăneni-Falcu (*Bul. Mold.*, 5 Octombrie 1850, p. 319; scrisori în colecția René Bogdan).

⁴⁶⁾ R. Rosetti, *Povești moldovenești*, pp. 180—189.

Dădea chezășie nu numai pentru fratele său Răducanu, care voia să ieie în antrepriză taxa nației evrești din orașul Iași (*Supl. la Bul. Mold.*, 28 Aprilie 1846, p. 166), dar și pentru oameni modești ce erau numiți în slujbe publice (*Bul. Mold.*, 13 Iunie 1843, p. 247). Această din urmă dare de chezășie era un ce obișnuelnic, pilde ale căruia am găsit la mai mulți Rosettești.

⁴⁷⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 35.

⁴⁸⁾ Coroșdența cu tatăl autorului este în colecția acestuia.

⁴⁹⁾ În colecția René Bogdan — Gara Onești.

Despre coroșdența cu Lorenz Diefenbach, filolog și scriitor german (1806—1883), vezi I. E. Torouțiu, *St. Doc. Lit.*, III, p. 287.

⁵⁰⁾ *Noten zu Jesu Lehren*, ms. 21 p., în 8°, scris cu creionul.

Christliche Moral und christliche Cultur, Ideen begründet im Texte der vier Hl. Evangelien, 1878, manuscris de 361 pagini, în 8°, scris cu cerneală; sunt și corecturi tipografice pentru paginile 72—157 (ambele în colecția René Bogdan-Gara Onești).

⁵¹⁾ La 19 Octombrie 1856, scrie lui T. Râșcanu, la Constantinopol, să-i cumpere cinci ocale praf (de pușcă) englez (Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 454).

⁵²⁾ Asupra acestui duel, iată descrierea adresată de căminarul Toader Grosu, administratorul viilor lui Costache Balș-Dumbrăveni, lui Constantin Hurmuzaki (originalul mi-a fost dat de d-l Vasile Panopol):

« Cu plecăciune mă închin D-sale K. K. Kostake !

« Cu supunere înștiințez cum că la zântăiu Dekemvri sau făcut un duel minunat, cu doi tineri anume bezade Dumitrache Ghica de la București și dumnealui Lascarache fiul dumisale hatmanul Răducanu, acești doi tineri având pică unul pe altul de nainte vreme, și viind dumnealui Lascarache de la Viena, infocat de atacurile Ghicai și întâmplându-se în Eși său luat la filonochii atingătoare de cinste, și neputând el mai mult răbda lau și chemat la duel, pentru care și Ghica odată au fost gata la locul hotărât dimineața la 10 ceasuri. Acest duel sau alcătuit numai în patru (*sic*) depărtare unul de altul, dumnealui Lascarache sau primejduit la un deget și la chept (*sic*), iar dumnealui Dumitrache la un picior de la genunchi mai jos la un lat de mână, împușcătura au fos... deodată și hotărâți de moarte. Dar milostivul și dreptul Dumnezeu leau luat lumina ochilor și țelu cel dușmănesc, pentru care rănile sunt de tămăduit, si după toate aceste mă supăr foarte mult de sau întâmplat aceea că ei tocmai la noi în pădurea de la Copou din deal adică la Breazu, măcar că și mai în trecuți ani multe răutăți sau făcut pentru care însuși dumnealui Donici mi-au mărturisit, apoi nu de jecaba am scris eu în multe ori că trebuie îngrădit acest loc... »

« Stăpânilor sărut mâna iar a D-sale slugă plecătă ».

1841, Decembrie 4.

⁵³⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 35.

Toader Grosul căminar

Dumitru 47/VIII (1820—1882).

Fiu al lui Răducanu 36/VII și al Eufrosinei Manu, s'a născut la 4 Iunie 1820¹⁾.

A fost căsătorit cu Felicia Donici²⁾, cu care a avut doi copii: Profira 33/IX³⁾ și Răducanu 34/IX⁴⁾.

Și-a făcut studiile acasă și la München⁵⁾, fără a le isprăvi⁶⁾.

A luat parte la mișcarea din 1848⁷⁾ și la opoziția ce s'a făcut lui Mihai Sturdza⁸⁾, fiind exilat la Brusa⁹⁾, precum și la acea pentru Unire¹⁰⁾. Într-o familie de francofilii era germanofil¹¹⁾.

Vânător pasionat ¹²⁾, bun agricultor, harnic, econom și practic ¹³⁾, a trăit în tinerețe la Bohotin ¹⁴⁾, iar dela 1861 încolo, în străinătate, la Florența, și dela 1864 la Dresda ¹⁵⁾. Venea din când în când în țară ¹⁶⁾.

A murit la Dresda ¹⁷⁾ în anul 1882 ¹⁸⁾.

Din moștenirea părintească a avut moșia Bohotin ¹⁹⁾; de asemenea a moștenit o parte din averea fratelui său Alecu ²⁰⁾.

¹⁾ Insemnare în cartea de rugăciuni a hatmanului Răducanu 36/VII; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 158; *Bul. Mold.*, 4 Mai 1841, p. 201.

²⁾ Arh. I., Tr. 1801, op. 2062, dos. 705 pe 1857 și 717, pe același an; Arh. I, Pachet 144, document din 26 Februarie 1853; *Bul. Mold.*, 14 Iulie 1857, p. 234; R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 158.

Era fiica lui Scarlat și a Smarandei Donici (*Bul. Mold.*, din 27 Iulie 1858 supl., p. 168).

Ca zestre și ca moștenire dela părinți a avut moșia Popușoi (Vaslui), părți din Moara Domnească (Vaslui) și Firești (Vaslui) (Arh. I, Tr. 1801, op. 2062, dos. 705 pe 1857 și 717 pe 1857; *Bul. Mold.* 14 Iulie 1857, pp. 234, 235; 27 Iulie 1858, p. 168; 4 Iunie 1851, p. 140; 16 Iulie 1860, p. 806).

A murit de tuberculoză în Sudul Franței (R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 158), înainte de Iulie 1857 (*Bul. Mold.*, 14 Iulie 1857, pp. 234, 235). Era moartă în vara 1857 (R. Rosetti, *o. c.*, II, p. 17).

³⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, pp. 17, 256.

⁴⁾ Mitrica Sft. Spiridon Iași Nr. 2173. la data de 27 Noemvrie 1853.

⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, pp. 129, 158.

⁶⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 158.

⁷⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, pp. 142, 146. A fost unul dintre susținătorii Asociației literare din București (*Anul 1848*, I, p. 60).

⁸⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 139.

⁹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, pp. 142—146; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.*, X, p. 373; *Anul 1848*, I, pp. 183, 200, 236, 237, 251, 305; II, p. 504; IV, pp. 546, 547. Autorizat a se reintoarce în țară, a fost exilat la moșia Bohotin (N. Iorga *Despre revoluția dela 1848 în Moldova* p. p. 21, 22, 24 No. XXVII, XXVIII, XXIX, XXXVI).

¹⁰⁾ În Decembrie 1858 contestă dreptul beizadelei Gr. Sturdza de a figura în liste fiind în armata turcă (*Acte și Doc.*, VII, p. 934).

¹¹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, III, pp. 62, 187.

¹²⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 158; R. Rosetti, *Alte povești moldovenești*, p. 96.

¹³⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 158.

¹⁴⁾ R. Rosetti, *l. c.*

¹⁵⁾ R. Rosetti, *l. c.*; II, p. 154; scrisori către nepotul său Radu 25/IX, în colecția autorului.

¹⁶⁾ R. Rosetti, *Alte povești moldovenești*, p. 95.

¹⁷⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 158; scrisori ale lui C. Rosetti Solescu 18/VIII către Lascar Rosetti 46/VIII din 19 Aprilie 1882 și 18 Iulie 1882 (colecția René Bogdan, Gara Onești).

¹⁸⁾ La 19 Aprilie 1882, C. Rosetti Solescu 18/VIII scrie că Dimitrie e grav bolnav, iar la 18 Iulie 1882 nu mai era în viață (scrisorile din nota precedentă).

Prin testamentul său din 22 Iunie 1880, lasă d-nei Maria Bilke mobile din casă și 2.000 de mărci (arhiva R. Begdan, Gara Onești).

¹⁹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, I, p. 158.

²⁰⁾ *Bul. Mold.*, 4 Mai 1841, p. 201.

Victoria 48/VIII (Primul sfert al secolului XIX — 1887).

Era fiica lui Iordachi 43/VII și a Zamfirei Donici ¹⁾. A fost măritată cu Ioan Cuza ²⁾, care a voit să divorțeze de dânsa ³⁾.

A murit la 27 Aprilie 1887 ⁴⁾.

A moștenit dela mama ei: moșia Buhăceni (Botoșani) ⁵⁾, pe care a vândut-o ⁶⁾ și trei pogoane de vie (Putna) ⁷⁾.

¹⁾ Arh. I, Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 279-285; Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1858 (tribunalul Bacău).

²⁾ *Idem*, Arh. I., Tr. 1677, op. 1909, dos. 403; *Bul. Mold.*, 5 Noemvrie 1839, p. 354; 23 Octomvrie 1841, p. 438; 5 Aprilie 1845, p. 141; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 3830.

³⁾ Conzistoria (*sic*) de Huși cu Nr. 183 chiamiă pe Victoria Cuza, născută Roset, a se prezenta în termen de 20 zile, spre a fi confruntată cu soțul ei, Ioan Cuza, care a cerut disoluția căsătoriei (*Mon. Of. Mold.*, 3 Iunie 1861, p. 788). Dar în Martie 1862 i se zice tot Victoria Cuza, născută Roset (Arh. I., Tr. 1677, op. 1909, dos. 403) și tot sub numele de Cuza este înmormântată (vezi nota următoare).

⁴⁾ Sub această cruce zace Victoria I. Cuza, născută Rosetti, decedată la 1887 Aprilie 27 ⁵⁾. Inscripție pe o cruce în cimitirul bisericii din Poiana (Comuna Stănești-Cociu, Tutova) comunicată de preotul paroh Comandorului Emil Oprîșan și de acesta autorului, la 8 Aprilie 1938.

⁶⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 279—285.

⁷⁾ Arh. I., Tr. 1677, op. 1909, dos. 403.

⁸⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 279—285.

Ruxanda 50/VIII
(Colecția d-lui Eugène Sturdza)

Lascarache 51/VIII

cu soția sa, cu fiicele Maria 35/IX și Eleonora 36/IX (în brațele mamei lor) și cu o copilă adoptată de ei (stând în picioare), înainte de nașterea copiilor lor.

(Tablou în ulei de Levaditi din anul 185c — Colecția d-lui arhitect

C. Ciogolea)

Raluca 49/VIII (Intăia jumătate a secolului XIX).

Era fiica lui Iordachi 43/VII și a Zamfirei Donici ¹⁾. A fost măritată cu Scarlat Miclescu ²⁾.

A moștenit dela mama ei; moșiile Berza (Botoșani), Donceștii (Covurlui), părți din Goidășăștii și Dobroteștii (Putna), casele din Bacău și 3 pogoane vie din Putna ³⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 276—285; Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1858 (tribunalul Bacău).

²⁾ *Idem*; *Bul. Mold.*, 14 Septembrie 1844, p. 304; *Buciumul Român*, 1875, p. 85; Arh. I., Tr., 1837, op. 2101, dos. 3830. Bărbatul ei, Scarlat Miclescu, cumnat cu Lascarache 51/VIII căruia îi vinde trei pogoane vie în Podgoria Crucii (Putna) cu câte 5 galbeni blanc pogonul (act din 18 Februarie 1843, în colecția d-lui arhitect C. Ciogolea).

³⁾ Arh., I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 276—285. În 1841 vinde moșia Berza, luând ipotecă în moșia Bahna (Bacău) a soțului ei (*Buciumul Român*, l. c.).

În 1844 bărbatul ei schimbă moșiile Godășăștii și Dobroteștii contra moșiilor Petrița, Petrămeștii și Pleșenii (*Bul. Mold.*, 14 Septembrie 1844, p. 304).

Ruxandra 50/VIII (1819—1879).

Fiică a lui Iordachi 43/VII și a Zamfirei Donici ¹⁾ născută în 1819 ²⁾; a fost măritată cu spătarul Sandu Sturdza ³⁾.

Încetată din viață la 27 Decembrie 1879 ⁴⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op., 2014 dos. 2, filele 276—285; Tr. 1837, op. 2101, dos. 3830.

²⁾ La încetarea sa din viață (1879) era de 60 de ani (anunțul ei mortuar; informație dată de Adriana 23/X).

³⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 3830; *Bul. Mold.*, 29 Ianuarie 1856, p. 35; 4 Martie 1856, p. 30.

⁴⁾ Anunțul ei mortuar (informație dată de Adriana 23/X, la 7 Aprilie 1938).

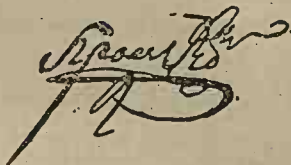
Lascarache 51/VIII (Prim. sfert secol. XIX — 1851).

Fiu al lui Iordachi 43/VII și al Zamfirei Donici ¹⁾. A fost căsătorit cu Catrina Lupașcu ²⁾, cu care a avut două fiice: Maria 35/IX și Eleonora 36/IX ³⁾.

A fost comis ⁴⁾.

Moare în Noemvrie 1851, fiind înmormântat la 25 Noemvrie 1851 ⁵⁾. Ca avere a avut: moșia Valea Rea (Bacău) care era a patra parte din Orașa ⁶⁾. A mai cumpărat un loc în Bacău, pe care l-a vândut apoi lui Costache 62/VIII ⁷⁾ și trei pogoane vie la podgoria Crucii (Putna) dela cumnatul său Sc. Miclescu ⁸⁾.

La încetarea sa din viață a rămas o datorie de 63.039 lei din cari 21.239 lei se cuveneau nevastei sale ⁹⁾.

Îscălitura lui Lascarache 51/VIII. (Arh. I. Pach. 145, document 25 August 1849).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 279—285; Tr. 1837, op. 2101, dos. 3685 pe 1858 (tribunalul Bacău); *Bul. Mold.*, 29 Ianuarie 1856, p. 35; 4 Martie 1856, p. 30; 6 Mai 1858, p. 146.

Avea de frate pe Grigore 53/VIII (Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. ... pe 1851, tribunalul Bacău).

²⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1851 (tribunalul Bacău); *idem* dos. pe 1861 (*id.*); *Bul. Mold.*, 1 Martie 1859, p. 94.

³⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1860, (tribunalul Bacău).

⁴⁾ *Bul. Mold.*, 22 Mai 1852, p. 159; 1 Martie 1859, p. 94; 21 Mai 1850, p. 211).

⁵⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1851 (tribunalul Bacău).

⁶⁾ *Bul. Mold.*, 25 Iunie 1853, p. 198; 21 Mai 1850, p. 211; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 3685. I se aprobă zile de târg în 1834 (*Bul. Mold.*, 7 Septembrie 1834, p. 292).

La Orașa primește în gazdă la 14 Iulie 1845 pe Domnitorul Mihai Sturdza (*Albina Românească*, 26 August 1845).

⁷⁾ L-a cumpărat, în 1848, cu 3.600 lei (*Bul. Mold.*, 2 Iunie 1849, p. 178), l-a vândut, în 1854, cu 140 galbeni (Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 3056 pe 1851).

⁸⁾ Act din 18 Februarie 1843 în colecția d-lui arhitect C. Ciogolea.

⁹⁾ *Bul. Mold.*, 1 Martie 1859, p. 94.

Costin 52/VIII (1821—1889).

Fiu al lui Iordache 43/VII și al Zamferei Donici ¹⁾. A fost căsătorit cu Zamfira Bujor ²⁾, cu care a avut următorii copii: Honorina 37/IX, Ernest 38/IX, Eduard 39/IX, Ercol 40/IX, Emil 41/IX și Neculai 42/IX ³⁾.

A făcut studii la Paris ⁴⁾. Dă chezăsie lui Dumitru Bârzău spre a se înrola în slujba miliției ⁵⁾. În 1866 subscrie la împrumutul național ⁶⁾.

A fost subprefect în anii 1866 și 1867 ⁷⁾.

A fost proprietar al părții din Orașa (Bacău) numită Costineni ⁸⁾.

A încetat din viață la 14 Septembrie 1889 ⁹⁾ și este înmormântat în cavoul din Biserica din Orașa (Bacău) ¹⁰⁾.

Isclitura lui Costin 52/VIII. (Arh. I. Pachet 146, Document Nr. 40, din 25 August 1847).

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 276—285; Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1858 (tribunalul Bacău); *Bul. Mold.*, 4 Martie 1856, p. 30.

Este născut în 1821 pentrucă devine vrastnic în 1846 (*Bul. Mold.*, 2 Ianuarie 1847, p. 4) și pentrucă la încetarea sa din viață (1889) era de 68 de ani (Informație dată de fiul său Emil 41/IX, la 15 Februarie 1938).

²⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov; scrisoarea fiului său Ercol 40/X (Bacău 7 Ianuarie 1915) în arhiva Ion Rosetti-Bălanescu 6/X.

³⁾ *Id.*

⁴⁾ Informații date de Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX la 28 August 1933 și de Emil Rosetti 41/IX a 18 Septembrie 1934.

⁵⁾ *Bul. Mold.*, 1 Noembrie 1853, p. 347.

⁶⁾ *Mon. Of.*, 28 Mai 1866, p. 509.

⁷⁾ *Mon. Of.*, 20 Mai 1866, p. 483; 19 Ianuarie 1867, p. 71; 23 Iunie 1867, p. 797.

⁸⁾ Informațiile dela nota 4.

⁹⁾ Informație dată autorului de fiul lui Costin, Emil, la 18 Februarie 1934, care, la 15 Februarie 1938, a adăugat că la încetarea sa din viață tatăl său avea 68 de ani.

Radu Rosetti povestește (în *Amintiri*, II, p. 13) o întâmplare a lui Costin cu un urs.

¹⁰⁾ Informație dată de fiul său Emil 41/IX.

Costin 52/VIII
(Colecția d-lui Eugène Sturdza)

Grigore 53/VIII
(Colecția d-lui Emil Rosetti 41/IX)

Grigore 53/VIII (1825—1879)

Fiu al lui Iordache 43/VII și al Zamfirei Donici ¹⁾ născut în 1825 ²⁾. A fost căsătorit cu Sevastița Millo ³⁾, cu care a avut următorii copii: Eufrosina 43/IX, Eleonora 44/IX, Maria 45/IX, Gheorghe 46/IX și Costică 47/IX ⁴⁾.

A fost judecător la tribunalul Bacău ⁵⁾ și prefect de Neamț ⁶⁾.

A murit în 1879 ⁷⁾.

Ca avere a avut o pătrime din Orașa (Bacău) ⁸⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 2, filele 276—285; Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1858 (tribunalul Bacău). *Bul. Mold.*, 4 Martie 1856, p. 30.

²⁾ S'a născut în 1825 (informație dată de Emil 41/IX la 14 Martie 1938).

³⁾ Informație dată de Emil Rosetti-Orașa 41/IX, la 18 Februarie 1934; arborele genealogic din biserica din Roznov.

⁴⁾ *Idem.*

⁵⁾ *Mon. Of.*, 27 Aprilie 1865, p. 409.

⁶⁾ *Mon. Of.*, 17/29 Martie 1864, p. 277. *Almanahul Român* pe anul 1866, p. 100.

⁷⁾ Informație dată de Emil 41/IX la 14 Martie 1938.

⁸⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1852 (tribunalul Bacău).

A imprumutat, în 1852, amanetând această parte de moșie, 62.559 lei (*Bul. Mold.*, 17 Iulie 1852, p. 4).

Ștefan 54/VIII (1806—1854).

Fiu al lui Constantin 46/VII și al Ruxandei Donici ¹⁾, născut la Orașa (Bacău), la 22 Aprilie 1806 ²⁾. A fost căsătorit cu Elena, fiica stolnicului Matei Donici ³⁾, cu care a avut următorii copii: Constantin 48/IX, Matei 49/IX, Catrina 50/IX, Elena 51/IX, Paul 52/IX Ana 53/IX ⁴⁾.

A părăsit Moldova, vânzându-și moșia ce avea acolo ⁵⁾, și s'a stabilit în Basarabia, unde a fost, dela 1841 la 1853, judecător al tribunalului de arbitri al oblastei Basarabiei ⁶⁾, locuind în Orhei ⁷⁾.

Incetată din viață înainte de 17 Februarie 1854 ⁸⁾.

În afară de partea din Filipeni (Bacău) ⁹⁾, a fost proprietar al moșiiilor Tătărești (Orhei) ¹⁰⁾ și Nimirăuca (Iași — partea peste Prut) ¹¹⁾.

¹⁾ Dosarul Rosetti, în Arhiva Statului din Chișinău; arbore genealogic întocmit la 22 Septembrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rusesc (colecția Ion Rosetti-Bălănescu); informație dată de d-l G. Bezveconăi, după documente în posesiunea sa; act din 21 Iunie 1838 (original) întărit de Divanul apelativ al Țării de jos sub Nr. 2892, din aceeași zi (colecția Vasiliță Rosetti Filipeni 56/IX); certificat dat la 27 Aprilie 1837 de hatmanul Răducanu Rosetti 44/VII și vornicul Dracache Rosetti 38/VII de ascendența lui Ștefan (copie în Arh. I.).

A. R. Misse, XXXVI, 193 (în extenso la biografia tatălui său, nota 2).

²⁾ Dosarul Rosetti în Arhiva Statului din Chișinău.

³⁾ *Idem* și arborele genealogic din 22 Septembrie 1897, arătat în nota 1.

⁴⁾ Actele dela nota 1.

⁵⁾ Actul din 21 Iunie 1838, nota 1 de mai sus.

⁶⁾ A. N. Krupenski, *Kratkii Ocerk o Bessarabskom dvorianstv*, p. 5 din apendice.

⁷⁾ Arhiva Statului Chișinău, Dosarul Rosetti. Nota genealogică rusească.

⁸⁾ *Idem.*

⁹⁾ Actul din 21 Iunie 1838, nota 1 de mai sus.

¹⁰⁾ Actele din nota 7; Arhiva Statului Chișinău, Nobilimea din Basarabia, dos. Nr. 533/1847.

fiila 47-

¹¹⁾ *Idem. Idem.*

Elena 55/VIII (c. 1830—1881).

Fică a lui Grigore 47/VII și a Sevastiței Luca ¹⁾, a fost măritată cu leitnantul M. Botez ²⁾, înainte de Decembrie 1859 ³⁾; divorțată între Iunie 1861 și Martie 1862 ⁴⁾.

A avut de zestre o parte din moșia Filipeni, azi numită Striceni ⁵⁾.
Incetată din viață în anul 1881 ⁶⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. pe 1861 (tribunalul Bacău); *Mon. Of. Mold.*, 15 Februarie 1861, p. 430; informație dată de nepotul ei de frate Vasilică Rosetti 56/IX, la 28 August 1933; însemnarea unui Rosetti Filipeni în hărțile lui I. Rosetti Balănescu 6/X.

²⁾ Informația dată de Vasilică Rosetti 56/IX, la 28 August 1933; însemnarea de mai sus; *Mon. Of. Mold.*, 5 Decembrie 1859, p. 100; 16 Iunie 1861, p. 826.

³⁾ *Mon. Of. Mold.*, din 5 Decembrie 1859, p. 100, o arată ca soția lui M. Botez.

⁴⁾ *Mon. Of. Mold.*, din 30 Martie 1862, p. 283, o numește: Elena Roset. fostă soție a leitnantului Mihai Botez; în Iunie 1861 același ziar (16 Iunie 1861, p. 826) îi spune Elena Botez născută Roset.

⁵⁾ *Mon. Of. Mold.*, 5 Decembrie 1859, p. 100; 15 Februarie 1861, p. 430; informație dată de nepotul său Vasilică Rosetti 56/IX, la 28 August 1933.

⁶⁾ Informație dată de nepotul său Vasilică Rosetti 56/IX la 28 August 1933; însemnarea din nota 1. Ar fi fost cam de 50 de ani la încetarea sa din viață (arătare tot a lui Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX).

Dumitru 56/VIII ¹⁾ (c. 1834—1881).

Fiu al lui Grigore 47/VII și al Sevastiței Luca ²⁾, născut probabil în 1834, a fost căsătorit în 1860, la Bârlad, cu Eufrosina Krupenski, cu care a avut următorii copii; Virginia 54/IX, Sofia 55/IX, Vasile 56/IX, Alexandru 57/IX, Radu 58/IX, Grigore 59/IX, Mihai 60/IX, Ștefan 61/XI, Oswald 62/IX și Petre 63/IX.

Studiile și le-a făcut întâi acasă, având între alți dascăli pe tatăl lui A. D. Xenopol ³⁾.

Tatăl său a vrut să-l facă călugăr, dar el a fugit dela schit.

A fost apoi la München (condus fiind acolo de Constantin Rosetti Tețcanu 69/VIII), la Berlin și la Paris, unde a stat mai mulți ani. A stat câteva luni și la Londra.

Vorbea: românește, franțuzește, nemțește, englezește, rusește și puțin grecește.

A fost președinte al tribunalului Bacău, deputat (1871), prefect de Tecuci (1872—1873) ⁴⁾.

A trăit la începutul căsătoriei sale câți-va ani la moșia de zestre a nevestei sale, Timălauți (Lăpușna).

După exproprierea din 1864, a vândut Timălauții și a cumpărat cu banii alcătuind zestrea nevestei sale părțile ce le aveau frații și surorile sale în Filipeni ⁵⁾, afară de partea Elenei Botez. Câți-va ani a fost proprietar al moșiei Spria (Tutova).

Cumpărase un loc în Bârlad (mahalaua Munteni) de la Sc. Miclescu, loc pe care și-a făcut o casă, pe care a vândut-o ulterior.

A încetat din viață la 5 Mai 1881, la Iași, și a fost înmormântat în cavoul familiei la Bacău.

D. G. Rosetti.

Iscălitura lui Dumitru 56/VIII. (Arh. I. Tr. 1837, op. 2101, act din 1878).

¹⁾ Intreaga biografie este întocmită după informațiile ce a dat autorului Vasile Rosetti 56/IX, fiul lui Dumitru, la 28 August 1933 și la 10 Septemvrie 1934.

In notele ce urmează sunt însemnate numai documentele ce confirmă aceste informații.

²⁾ *Bul. Mold.*, 8 Februarie 1859, p. 38; *Mon. Of. Mold.*, 15 Februarie 1861, p. 430; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1862 (tribunalul Bacău).

³⁾ Vezi și I. E. Torouțiu, *Stud. Doc. Lit.*, IV, pp. 372, 373.

⁴⁾ *Mon. Of.*, 21 Ianuarie 1872, p. 71.

⁵⁾ Act din 8 Martie 1859 cu Nr. 2477 (în colecția Vasile Rosetti Filipeni); *Bul. Mold.*, 27 August 1859, p. 363; *Mon. Of. Mold.*, 4 Mai 1860, p. 566; 2 Aprilie 1862, p. 291.

Catrina 57/VIII (c. 1835—1888).

Fiică a lui Grigore 47/VII și a Sevastiței Luca ¹⁾. A fost măritată, la 30 August 1852, cu Alexandru Iamandi ²⁾.

A încetat din viață în 1888 ³⁾.

¹⁾ Adaos la *Bul. Mold.*, 8 Februarie 1859, p. 38; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. 4306. Fiind mai tânără ca Dumitru 56/VIII, care s'ar fi născut în 1834, trebuie să se fi născut în preajma anului 1835.

²⁾ *Idem*; *Idem*; *Mon. Of. Mold.*, 9 Octomvrie 1859, p. 30; 23 Iulie 1860, p. 63.

³⁾ Piatra ei de mormânt în Cimitirul Eternitatea din Bacău. (Informație dată de D-l Eugène Sturza la 14 Martie 1938).

Ștefan 58/VIII (c. 1840—ultima treime sec. XIX).

Fiu al lui Grigore 47/VII și al Sevastiței Luca ¹⁾.

A servit în cavalerie; a fost cadet ²⁾ și cornet ³⁾.

Bun muzicant ⁴⁾.

Ștefan Rosetti.

Iscălitura lui Ștefan 58/VIII. (Arh. I. Tr. 1837, dos. 2101, act din 20 Aprilie 1863).

¹⁾ Adaos la *Bul. Mold.*, 8 Februarie 1859, p. 38; act. din 12 Februarie 1858, întărit de judecătoria ținutului Bacău sub Nr. 1858 (original printre hârtiile lui Vasile Rosetti 56/IX.)

²⁾ Fiind cadet în divizionul de lăncieri, este înaintat cornet (*Gazeta de Moldavia*, 6 Mai 1857).

¹⁾ Părinții săi îi dau 250 falci din moșia Filipeni (act din 21 Februarie 1858, întărit de judecătoria ființului Bacău sub Nr. 1858).

Se înrolează în cavalerie peste complet (*Bul. Mold.*, 26 Iunie 1858, p. 133).

Este numit adjutant domnesc (al Caimacanului Vogoride) peste complet (*Id.*, 16 Octombrie 1858, p. 443).

²⁾ Informație dată de Vasile Rosetti 56/IX, la 28 August 1933.

Eliza 59/VIII (c. 1840 — c. 1870).

Fiică a lui Grigore 47/VII și a Sevastiței Luca ¹⁾. Măritată cu Ernest Sturdza ²⁾.

Încetată din viață la Viena, cam în anul 1870 ³⁾.

¹⁾ Informație dată de nepotul ei Vasile Rosetti 56/IX la 28 August 1933; însemnare a unui Rosetti din Filipeni în hârțile I. Rosetti-Bălănescu. 6/X.

²⁾ Al. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*; informație dată de nepotul ei Vasile Rosetti 56/IX la 28 August 1933.

³⁾ Informațiile din notele precedente.

Laetiția 60/VIII (c. 1840—1887).

Fiică a lui Grigore 47/VII și a Sevastiței Luca.

A fost măritată cu Grigore Turbure și a încetat din viață în 1887 ¹⁾.

¹⁾ Adaos la *Bul. Mold.*, 8 Februarie 1859, p. 38; însemnare a unui Rosetti din Filipeni în hârțile lui I. Rosetti-Bălănescu 6/X; informație dată de Vasile Rosetti 56/IX la 28 August 1933.

Grigore 61/VIII (după 1840—1881).

Fiu al lui Grigore 47/VII și al Sevastiței Luca ¹⁾, căsătorit cu Henriette Rosetti de la Botoșani. Copii n'a avut ²⁾.

A fost prieten cu Vasile Conta ³⁾. A stat în Roman ⁴⁾. Decedat în 1881 ⁵⁾.

¹⁾ Adaos la *Bul. Mold.*, 8 Februarie 1859, p. 38; *Arh. I.*, Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1861 1862, 1863 (tribunalul Bacău).

²⁾ Însemnare a unui Rosetti din Filipeni în hârțile lui I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

³⁾ Informație dată de Vasile Rosetti 56/IX, la 28 August 1933.

⁴⁾ *Idem* și însemnarea din nota 2.

⁵⁾ Piatra lui de mormânt în Cimitirul Eternitatea din Bacău (informație dată de D-l Eugène Sturdza la 14 Martie 1938).

Șapte copii 62/VIII — 68/VIII (Mijlocul secolului XIX).

Ai lui Grigore 47/VII și ai Sevastiței Luca, morți în fragedă copilărie, ale căror nume nu se cunosc ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de Vasile Rosetti 56/IX, la 28 August 1933.

Costachi 69/VIII (1814—1879) ¹⁾.

Fiul lui Dumitrachi 52/VII și al Smarandei Krupenski ²⁾; s'a născut în anul 1814 ³⁾.

Studiile și le-a făcut atât acasă, cât și, probabil puțină vreme, în străinătate ⁴⁾, unde a călătorit de mai multe ori, mai în urmă ⁵⁾.

Constantin 69/VIII
(Colecția din Teșcani)

A fost căsătorit de trei ori: întâi cu Elena Jora, care a murit un an după căsătorie ⁹⁾; apoi cu Angelica Moser, încetată din viață în Aprilie 1841 ⁷⁾, lăsându-i o copilă Angelica 64/IX ⁸⁾ și în sfârșit cu Eufrosina Romalo ⁹⁾, cu care a avut un fiu Dumitru 65/IX ¹⁰⁾.

Rămânând orfan de tată încă din prima tinerețe ¹¹⁾, a ajutat apoi, după ce a ajuns vrâstnic și fiind cel mai mare dintre frați, pe mama sa în gospodărirea averii ¹²⁾.

În timpul domniei lui Mihai Sturdza a îndeplinit slujba de președinte al judecătoriei de Bacău ¹³⁾, dar probabil nu s'a împăcat multă vreme cu chipul de oblađuire a lui Sturdza, ci, ca alți tineri boieri contemporani ¹⁴⁾, pare să fi trecut în opoziție.

Ideile sale liberale și traiul la țară l-au făcut să priceapă, foarte curând, nevoia schimbării legăturilor dintre boierime și țărănime și dintre aceasta și glie. Următor părerilor sale, el desființează, încă din vara 1848, boierescul pe moșia sa Tețcani ¹⁵⁾. Această inițiativă nu putea să placă lui Mihai Sturdza, care de abia înăbușise mișcarea revoluționară delă Iași și de aceea îl bănuia ¹⁶⁾.

Documentele nu ne arată să fi stat în anii următori aiurea decât în Tețcani, afară de călătoriile făcute în străinătate. Știm doar că i s'a oferit o înaltă slujbă judecătorească ¹⁷⁾.

Rostul său de seamă a fost în timpul luptelor pentru unire și pentru desăvârșirea acesteia. Și a fost acest rost, în luptele și în îndeplinirile de atunci, îndoit. Căci pe de o parte a luptat pentru înfăptuirea unirii — fără de care neamul nostru nu putea propăși — și ale celorlalte cerinți ale unioniștilor, iar pe de alta, următor credinții sale că problema internă cea mai de seamă era aceea a legăturilor dintre proprietari și țărani și lipsa de pământ a acestora din urmă, a ridicat mereu glasul pentru rezolvarea acestei probleme.

Ca luptător pentru unire este unul dintre întemeetorii Comitetului Unirii (30 Mai 1856) ¹⁸⁾, luând apoi conducerea mișcării în județul Bacău. În această din urmă calitate: semnează la 10/22 Iunie 1856 ¹⁹⁾ actul de adeziune al Băcăuanilor la Comitetul Unirii, scrie *Stelei Dunării* ²⁰⁾; semnează la 7/19 Fevruarie 1857 petiția către marile puteri ²¹⁾, ține legătura între comitetul din Bacău și Comitetul central al Unirii ²²⁾; protestează, la 6/18 Aprilie 1857, la Vogoride, contra faptului că, aflându-se la moșia Dămăcușa (Tecuci), casa i-a fost înconjurată în noaptea de 2 Aprilie de jandarmi și alții, cari i-au răvășit totul și i-au legat slugile, el abia scăpând desbrăcat ²³⁾; arată lui Talleyrand — Perigord, la 4/16 Mai 1857, că Vogoride (caimacamul) le-a spus că Unirea nu se va face și că dacă agitațiunea (pentru unire) urmează, țara va fi ocupată de trupe străine ²⁴⁾; raportează Comitetului central, la 20 Mai 1857, ingerințele făcute de ispravnicul de Bacău ²⁵⁾; comunică lui Benzi actele ilegale săvârșite, delegatul sard răspunzându-i de primirea acestora la 14 Iulie 1857 ²⁶⁾.

Cu prilejul trecerii prin Bacău a comisarilor puterilor, li s'au făcut, după îndemnul Comitetului Unirii, primiri călduroase, pe care admini-

strația a vrut să le împiedice; căutând mai ales să împiedice pe cea hotărîită pentru comisarul turc. Cu acest prilej, Băcăuanii au voit să deshame caii dela trăsură în care călătorea acest comisar, spre a o trage ei. Din ordinul lui Costin Catargi, care întovărășea pe Turc, surugii au dat însă biciu cailor și au lovit cu biciul în mulțime, Costachi 69/VIII, fiind dintre cei loviți. Unioniștii s'au repezit îndată la conacul unde era găzduit comisarul otoman și i-au arătat ce se petrecuse; între timp, Costin Catargi se făcuse nevăzut²⁷). Tot în calitate de șef al mișcării din Bacău, i se scrie de către Dimitrie A. Sturdza, la 16 August 1857, din Miclăușani, zicându-i că-i trimete pachetul (cu instrucțiunile) Comitetului Central și adăogând că C. Hurmuzaki a primit o telegramă dela Rolla cum că alegerile se vor face de alaltăieri, adică dela 14 August, peste 15 zile. Sturdza îi mai spune să trimită la Roman de trei ori pe săptămână ca să ieie plicurile (Comitetului Central) ce-i sunt destinate (vedem astfel cum era făcută legătura între Comitetul central și cele județene) și adaogă că-i va trimite, peste câteva zile, corespondența întregă (côpii) a lui Vogoride²⁸); în sfârșit, Sturdza crede în succes și-l îndeamnă, cum îndeamnă pe întreg comitetul din Bacău, să lucreze pentru succes²⁹).

Cât de bine a lucrat comitetul din Bacău se vede din marele număr de buletine de vot, strânse în acel județ, voturi cerând îndeplinirea faimoaselor patru puncte; buletinele acestea sunt păstrate și azi în foarte bogata arhivă din Tețcani.

Ales deputat în Divanul Ad-hoc, la 30 August 1857³⁰), face parte din comisia a II-a a adunării³¹). El votează pentru unire la 7 Octomvrie 1857³²), este printre propunătorii amendamentului pentru libertatea exercitării celorlalte religii, altele decât cea ortodoxă³³), votează desființarea privilegiilor de clasă și egalitatea tuturor Românilor³⁴). În toată acțiunea înaintea alegerii Divanului Ad-hoc și apoi ca deputat în acel Divan, luptă alături cu marea majoritate a generației sale. Se desparte însă de aceasta, nepăcătuind contra revendicărilor omenești ale obștei³⁵), în ceea ce privește rezolvarea chestiunii țărănești.

În această chestiune care-l îngrijea, precum am arătat, de multă vreme, duce două acțiuni paralele: pe de o parte caută (la 9 Noemvrie și 3 Decemvrie 1857 de pildă) să modereze pe deputații țărani³⁶), iar pe de alta lucrează mereu pentru a li se face dreptate. Așa propune, în comitetul proprietarilor, desființarea boierescului — am arătat că el îl desființase pe moșia sa Tețcani încă din 1848 — dându-i-se fiecărui sătean vatra casei și 15 prăjini, precum și dreptul de a lua cu arendă locurile de hrană, a căror preț urma să se hotărăscă din 12 în 12 ani; propunere care a fost respinsă³⁷). Apoi, la 9 și 11 Decemvrie 1857, ia cuvântul din nou și arată graba ce era de a se soluționa problema locuitorilor săteni³⁸), iar la 18 Decemvrie 1857 cere iar, cu mult temei și cu o deosebită stăruință, împrumutarea sătenilor, ceea ce se respinge de adunare cu 65 de voturi contra 4 și 6 abțineri³⁹).

Ales din nou deputat de Bacău în Decembrie 1858⁴⁰⁾, a semnat declarația din 3 Ianuarie 1859, cum că va vota pe Cuza⁴¹⁾, deși fusese dintre acei al căror candidat era Costache Negri⁴²⁾.

După cum o spune într'o scrisoare din 26 Decembrie 1861 către acesta din urmă (Costache Negri), el a căutat să ajute și să întărească domnia lui Cuza⁴³⁾. În acest scop, a semnat adresa către Camera din Muntenia⁴⁴⁾ a primit diferite însărcinări⁴⁵⁾, a fost deputat⁴⁶⁾, candidat municipal al Bacăului⁴⁷⁾, a publicat sub inițialele K. T. o broșură intitulată *Trecutul, relele Țării și lecuirea lor*, pe care a analizat-o d-l. Iorga în comunicarea ce a făcut în ședința Academiei din 9 Iulie 1937⁴⁸⁾. Temeiurile care mă fac să-l înfățișez ca autor al acelei broșuri sunt:

1. Că doi scriitori cari s'au îndeletnicit cu istoricul chestiunii rurale: R. Rosetti⁴⁹⁾ (care a cunoscut personal pe Costachi 69/VIII și a fost prieten cu fiul acestuia, Dumitru) și d-l I. C. Filitti⁵⁰⁾ spun că el este autorul acestei broșuri. 2. Faptul că atât în arhiva cât și în biblioteca din Tețcani se găsește un număr din aceste broșuri și, în sfârșit, pentru că în acea broșură se învederează păreri pe care Costachi 69/VII le-a arătat de pe tribuna divanurilor și avea să le mai arate într'o nouă broșură, pe care este însă tipărit numele său întreg, broșură în care se arată că așezământul în ființă în 1861, în ceea ce privește folosința pământului, este nedrept pentru locuitori și defectuos pentru proprietari. Reproduce discursul său din Divanul ad-hoc și propune ca locuitorii să stăpânească în veci pământul ce lucrează, plătind o rentă perpetuă, a cărei mărime să fie hotărâtă odată pentru totdeauna⁵¹⁾. Desigur că soluția propusă nu era cea mai potrivită împrejurărilor; ea arată totuși că autorul ei își da seama de însemnătatea problemei, că dorea sincer o îndreptare a stărei rele a țăranimii, credința lui fiind, cum a exprimat-o, ulterior, un alt Rosetti, că propășirea țării nu se putea dobândi decât dacă aceasta avea la temelie o țăranime sănătoasă și mulțumită⁵²⁾.

Credința aceasta îi era atât de puternică, încât scotea mereu la iveală nevoia unei hotărâri, cu toate că i se respinsese propunerile. O spune și în scrisorile sale, precum în aceea din 4 Aprilie 1860 către Ion Ionescu dela Brad, în care găsim rândurile următoare⁵³⁾:

« *Cunoscând că D-Voastră sunteți unul din cei întâiu ce ați profesat marele prințip al emantipării locuitorilor muncitori de pământ și l-ați zis făcâș într'o vreme când, poate, o asemenea teorie de mare folos unui stat trecea ca o crimă în ideea egoistelor rătăcite interesuri ale unui particulariu; și fiindcă tot acele principiiuri păstrez și eu din mica copilărie, adecă dorința de a vidé odată pe muncitorul de pământ proprietariu fericit și tare, pentru însuși siguranța și înflorirea țerii noastre, și chiar și pentru adevăratul interes al proprietății, de a rămânea odată sigură și fără nicio condiție a acelui ce ar avea-o, căci fără o asemenea deplină siguranție nici credit, nici cultivarea ei, precum trebui (nu) poate fi; lăsând a mai zice încă de catastrofele ce pot naște din o asemenea stăpânire de proprietăți încurcate în niște condiții cu muncitorii de pământ, încât lasă într'o nesiguranță și pe unii și pe alții, în tot felul,*

am socotit să mă adresez la Dvoastră cu arătarea dorințelor mele în asemenea chestie ».

Stăruința aceasta, mereu reînoită, îi face cinste.

Domnia lui Cuza nu a fost însă la înălțimea nădejzilor sale. Pierderea acestor nădejdi este arătată în scrisorile sale către Costachi Negri, în care spune (la 26 Decembrie 1861, de pildă) că dela unire este numai vrajbă, intrigi și certe și că în județul Bacău, s'au numit oameni netreb-nici. Se plânge de prefectul Cracte.

De acest prefect se plânge din nou, într'o altă scrisoare, din 18 Februarie 1865, în care mai spune că Domnitorul nu a ținut seama de întâmpinările sale și face un tablou pesimist al situației. Tot în această din urmă scrisoare zice că Țara e sătulă de prea multe legi și e însetată după dreptate; că ea suferă din cauza crizei. De nu se vindecă aceste rele, vor fi rele urmări. Să arate (Negri) totul Domnitorului, care este rău înconjurat.

La 23 Februarie, același an, scrie din nou lui C. Negri și spune că ar primi să fie numit prefect de Bacău (îi o propusese oare Negri?) pe vreo șase luni, dacă se vor aplica legile.

Părerile sale asupra stării rele se mai văd dintr'un scurt memoriu, purtând data de 4 Februarie 1865 și iscălit numai cu inițialele C. R., aflat, ca și scrisorile de mai sus către C. Negri, în arhiva din Tețcani. Nu se arată cui a fost trimis nici chiar dacă a fost trimis cuiva.

În acest memoriu arată că consiliile județene au ajuns să fie numai organele voinței prefectilor, că se tinde a se face cheltueli numai în folosul unora, că legea rurală (exproprierea din 1864) nu se aplică acelor cari stau bine cu autoritățile, că acei cari au bani scapă de recrutare, că legea dorobanților este călcată, că legea electorală este un mijloc de corupție în mâinile prefectilor și că toate legile sunt călcate.

Alegerea lui Carol de Hohenzollern a fost pentru dânsul, ca și pentru ceilalți unioniști, încă un pas spre îndeplinirea năzuințelor lor patriotice. El sprijină noua domnie, subscris la împrumutul național din primăvara 1866⁵⁴), este deputat⁵⁵), senator⁵⁶). Sătenii din Tețcani îl aleg primar⁵⁷). Buna lui gospodărie⁵⁸) îi aduce o mențiune onorabilă pentru produsele (petrol și păcură) trimise la expoziția internațională din 1867, dela Paris⁵⁹).

În toamna anului 1867 duce pe fiul său, Dumitru, la Lausanne. În cei șapte ani cât a stat tânărul Rosetti-Tețcanu în străinătate, tatăl și fiul și-au scris mereu. Corespondența lor este păstrată întregă în arhiva din Tețcani. Din cuprinsul voluminoaselor pachete de scrisori reiese desăvârșita, aș zice chiar ideala înțelegere dintre tată și fiu, precum se poate urmări desfășurarea întâmplărilor din țară ca și ecoul ce-l au, la cei doi corespondenți, faptele din străinătate.

Tatăl scrie pe românește dar stăruie ca fiul să răspundă pe franțuzește, ceea ce acesta face..

Correspondent harnic⁶⁰), Costachi 69/VII, răspunde punct cu punct la tot ce-i scrie fiul său, îi dă sfaturi, îl îmbărbătează și-i povestește

nu numai cele întâmplăte la Tețcani, dar tot ce se întâmplă în țară. Este pesimist asupra situației interne. Urează (25 Noemvrie 1867) ca fiul să apuce vremuri mai bune și să vadă împlătită era de justiție și de bine pe care a visat-o el pentru patria sa; totul este rău și demoralizat la noi. La 1 Fevruarie 1869 vestește că s'au dizolvat camerele și că vor urma noi alegeri. Certele (politice) sunt triste. Constituția pare prea liberă pentru țară. Este trist când pe un popor îl supără libertatea.

Idealul său politic și educativ reiese din următoarele rânduri cuprinse în două din scrisorile către fiul său:

«Tot asemenea sunt pătruns de speranța ce-mi dai că principiile de Libertate, Egalitate, Progres, Patriotism s'au înrădăcinat așa de tare în inimile voastre ⁶¹) încât nici o împrejurare nu i li a mai putea scoate... Dreptatea este darul cel mai mare, cel mai sfânt pe Lumea aceasta » (10 Martie 1869).

«Ceea ce mă bucură și-mi dă multă speranțe (*sic*) despre tine, este că văd în tine inimă și principii democratice, urând tiranii și iubind Poporul, ocărind lenea și lăudând munca și hărnicia, respectând ade-vărata onoare și slavă și meprizând (*sic*) pe acele false a puternicilor absoluți și îngâmfai de a lor nedreptate și colosale averi » (5 Ianuarie 1871).

La 13 Decemvrie 1870 rezumă din nou în chip pesimist situația din țară. ⁶² Dușman al războaielor (scrisoare din 9 Fevruarie 1871 către fiul său) și cu toate că Napoleon al III-lea îi devenise puțin simpatîc, el este, ca marea majoritate a Românilor de atunci și precum o arată corespondența cu fiul său și donațiile ce le face pentru ostașii francezi internați în Germania ⁶²), de partea Franței în timpul războiului din 1870—1871.

Dar cum spune Francezul: *on revient toujours à ses premiers amours*. Gândurile lui sunt tot la buna stare a țărănimii și la 29 Ianuarie și 3 Fevruarie 1872 ⁶³) întreabă guvernul dacă poate să-i răspundă la o interpelare asupra dărei — în realitate nedărei — de pământ însurăteilor conform legii rurale, îndeplinire legală pe care era să o desăvârșească, peste patru ani, guvernul I. C. Brătianu ⁶⁴).

S'a stins din viață la sfârșitul lunei Martie 1879 ⁶⁵).

Nora sa, care l-a cunoscut în ultimii zece ani ai vieții lui, a făcut autorului următorul portret al socrului său: ⁶⁶)

«Un bărbat deosebit de cinstit, având o aspră concepție a îndatoririlor sale.

«Muncitor, activ, având sentimentul datoriei sale ca proprietar. Bun proprietar și gospodar, cu idei înaintate; era aspru față de el însuși ca și față de ceilalți ».

C. Rossetti

¹⁾ Reprodus din: A. R., *Mem. Sect. Ist. Seria III, Tom. XIX, Mem. 18.*

²⁾ Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 99, filele 61, 273, 274; *Bul. Mold.*, 7 Iunie 1842, p. 192 și 13 Aprilie 1844, p. 119.

Era frate mai mare al lui Iancu (Enacache) 70/VIII, al Caterinei 71/VIII căsătorită cu L. Venier și al Ilenei 72/VIII, căsătorită întâi cu Enache Burchi (divorțată) și apoi cu Matei Krupenski (Arh. I., Tr. 1698, op. 1930, dos. 454; Tr. 1765, op. 2014, dos. 99, filele 66, 273, 274; *Bul. Mold.*, 23 Ianuarie 1844, p. 26; 13 Aprilie 1844, p. 119; 7 Februarie 1846, p. 64; 29 Aprilie 1845, p. 171; 20 Aprilie 1843, p. 163; practica Divanului Nr. 84 din 8 Mai 1846 (copie în arhiva din Tețcani); învoirea din 23 Ianuarie 1847 (Arhiva din Tețcani).

³⁾ În arhiva Rosetti din Tețcani se află un pachet de păr, cu însemnarea scrisă de mână lui Costachi 69/VIII: «păru meu la 55 ani, 1869». În aceeași arhivă sunt păstrate trei pașapoarte ale sale, care-i dau vârste deosebite: unul din 12/24 Septembrie 1852 a agăi Cost. Rosetti, de 32 ani, pentru a merge la Paris (de unde s'a întors la 18 Martie 1853 — viza punctului Mihaileni); al doilea din 1/13 Iunie 1871 arătându-l de 53 ani și al treilea din 11/23, Iunie 1872 arătându-l de 54 ani. Socotesc ca mai verosimilă arătarea de pe pachetul de păr, deoarece îl găsim la 7 Noembrie 1845 (scrisoare adresată lui de o mătușă a sa, Ghika, în arhiva din Tețcani) prezident al judecătoriei din Bacău, ceea ce nu s'ar fi putut dacă ar fi fost minor, cum nu s'ar fi putut nici să fie vechil (procurator) al mamei sale la 31 Decembrie 1838 (arhiva din Tețcani). Mai tânăr decât să fie vechil (procurator) în listele electorale pe 1863 (*Mon. Of.*, din Ianuarie 1863), unde e trecut ca fiind de 41 ani. Inexactitatea acestor liste reiese și din faptul că bunicul autorului, logofătul Răducanu 44/VIII, este trecut pe ele ca fiind de 40 de ani, pe când era de 50 de ani, fiind născut la 31 August 1813 (însemnare pe cartea de rugăciuni a tatălui său, aflată în colecția autorului).

⁴⁾ După zisele unor rude, Vorbea și scria franuzește și nemțește.

⁵⁾ *Bul. Mold.*, 28 Noembrie 1848, p. 348; pașapoartele arătate în nota 2 mai sus.

⁶⁾ Informație dată autorului de nora sa, Alice Rosetti Tețcanu, la 14 Aprilie 1934. Chemarea Divanului apelativ, Nr. 1657 (*Bul. Mold.*, 17 Aprilie 1858, p. 122).

⁷⁾ Piatra de mormânt la Tețcani, în curtea bisericii. Era fiica d-nei Moser fostă guvernantă în mai multe case boieresti (R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 211).

⁸⁾ Corespondența lui Constantin 69/VIII, în arhiva din Tețcani.

⁹⁾ Izvodul de zestre al acesteia (1844, Aprilie 28, Iași) în arhiva din Tețcani. De aceasta a trăit mai mult despărțit (scrisorile lui Costache 69/VIII către cumnatul său Alecu Romalo (30 Septembrie și 14 Octombrie 1853) și către nevasta sa (14 Octombrie 1853), în arhiva din Tețcani; informație dată autorului, la 14 Aprilie 1934, de d-na Alice Rosetti Tețcanu, nora lui Costache.

¹⁰⁾ Născut la 5 Septembrie 1853 (Mitrica 2164 în Arhiva Statului din Iași); corespondența dintre tată și fiu, în Arhiva din Tețcani.

¹¹⁾ R. Rosetti, *Note*, p. 26. Tatăl său a murit în 1829 — deci când el era de 15 ani.

¹²⁾ Act din 31 Decembrie 1838; hotărârea Divanului Nr. 84 din 6 Mai 1846; învoirea din 23 Ianuarie 1847 — toate în Arhiva din Tețcani.

¹³⁾ Scrisoare din 7 Noembrie 1845 adresată: «Către prea iubitul aga Costache Roset prezident judecătoriei de Bacău», în Arhiva din Tețcani.

¹⁴⁾ Cum nu s'au împăcat cu dansa și alți tineri boieri, de pildă cei patru frați Rosetti-Răducanu (R. Rosetti, *o. c.*, p. 39; R. Rosetti, *Amintiri*, I, p. 135).

¹⁵⁾ *Bul. Mold.*, 9 Decembrie 1848, p. 395, arătând că cu Nr. 3896, Judecătoria ținutului Bacău a întărit, în Mai — Septembrie 1848, înscrisul săvârșit de Aga Costachi Roset cu locuitorii de pe moșia sa Stețcanii (formă veche a numelui Tețcani), prin care cu totul desființează boerescul politic precum și urmatele d-sale până acum îndatoriri către ei.

¹⁶⁾ Mergând la băi în străinătate, în vara anului 1848, are nevoie de chezașia comisului Costachi Krupenski care garantează că «la împlinirea termenului din pașaport se va înapoia la urma sa» (*Bul. Mold.*, 23 Noembrie 1848, p. 384).

¹⁷⁾ Eși 3 Decembrie 1854. Romalo scrie lui Costachi 69/VIII că în dimineața acelei zile, a fost la dânsul ministrul Justiției, logofătul Răducanu Rosetti, care l-a îndemnat a-i scrie (lui Costache 69/VIII) ca să primească a fi mădular la Divan. Il îndeamnă a nu pierde ocazia aceasta (Arhiva din Tețcani).

¹⁸⁾ *Acte și doc.*, III, p. 532. În «Universul» din 25 Ianuarie 1937, d-l Bogdan N. Hasdeu arată, fără a cita documentele pe care se întemeiază, că după întemeierea Comitetului unirii, Grigore Ghika Vodă, însoțit de Costache Negri și (C.) Rosetti-Tețcanu, a întreprins în luna Iunie (1856) o călătorie în țară, făcând propagandă pentru unire.

¹⁹⁾ *Id.*, III, p. 545; Acad. Rom., Ms., 598—332. Bacăul e cel dintâi care aderează la Comitetul Unirii (A. D. Xenopol, *Istoria Românilor din Dacia Traiană*, Ed. 1893, VI, p. 553).

²⁰⁾ *Acte și doc.*, III, p. 592.

²¹⁾ *Id.*, III, p. 1141.

²²⁾ *Id.*, IV, p. 137.

²³⁾ *Id.*, IV, p. 355; A. R., Mss. 598—118. La 1 Martie 1857 fusese ales membru onorar al Societății de medici și naturaliști din Iași (Diploma originală, cu acea dată, în Arhiva din Tețcani).

²⁴⁾ *Acte și doc.*, IV, p. 599.

²⁵⁾ *Id.*, IV, p. 705.

²⁶⁾ Arhiva din Tețcani.

²⁷⁾ C. Radu, *Bacăul dela 1850—1900*, p. 89.

²⁸⁾ Faimoasa corespondență trimisă prin Victor Place la Paris.

²⁹⁾ Arhiva din Tețcani.

³⁰⁾ Certificat din 24 Septembrie 1857 a proprietarilor mari din Bacău cum că au ales, la 30 August 1857, ca deputat la Divanul ad-hoc, pe aga Costache Rosetti (Arhiva din Tețcani); *Acte și doc.*, V, p. 610; Gr. Grigorovici, *Bacăul din trecut și de azi*, p. 19. *Gazeta de Moldavia* 2 și 9 Septembrie 1857.

³¹⁾ *Lucrările Adunării ad-hoc din Iași*, p. 29.

³²⁾ *Id.*, p. 39; *Acte și doc.*, VI, p. 79.

³³⁾ *Acte și doc.*, V, p. 101; *Mon. Of. Mold.*, 22 Decembrie 1860, p. 257.

- ²⁴⁾ *Acte și doc.*, VI, p. 120.
- ²⁵⁾ Cum învinuște R. Rosetti boierimea. (*Pentru ce s'au răsculat țărani*, p. 431—432).
- ²⁶⁾ *Acte și doc.*, VI, pp. 196, 505. Acest rol a lui Costachi 69/VIII de intermediar între marii proprietari, din care făcea parte, și deputații țărani, nu pare a fost fi înțeles de d-l M. Emerit, al cărui merituoașă publicație, *Les paysans roumains depuis le traité d'Andrinople jusqu'à la libération des terres*, îl face să apară ca exponent al tezei marilor proprietari (p. 394). De sigur că autorul nu a avut documentarea pe care o dau acum.
- ²⁷⁾ *Acte și doc.*, VI, I, p. 347.
- ²⁸⁾ *Id.*, VI, I, pp. 512, 516, 522, 523.
- ²⁹⁾ *Id.*, VI, I, pp. 388—397, 423. R. Rosetti, *Pentru ce s'au răsculat țărani*, pp. 302—304, 317.
- ³⁰⁾ *Acte și doc.*, VIII, p. 103.
- ³¹⁾ *Id.*, IX, p. 463.
- ³²⁾ Marie Bogdan, *Autrefois et aujourd'hui*, p. 214, unde spune că, în afară de (Costachi Rosetti) Tețcanu, mai erau pentru alegerea lui C. Negri: Vasile Alecsandri (tatăl autoarei), Manolache Epu-reanu și Lascăr Rosetti Răducanu 46/VIII. Precum se știe, C. Negri a refuzat.
- Intr'o scrisoare din Tețcani, 26 Decembrie 1861, Costache 69/VIII spune lui C. Negri că în al doilea Divan ad-hoc, el s'a condus numai după judecata sa și că credea că Negri ar fi fost cel mai bun de ales domn (Arhiva din Tețcani).
- ³³⁾ Arhiva din Tețcani. Același lucru reiese din broșura sa, *Trecutul relele țerei și lecuirea lor*, despre care va fi vorba mai departe.
- ³⁴⁾ *Mon. Of. T. Rom.*, 4 Martie 1859, p. 81.
- ³⁵⁾ *Bul. Mold.*, 26 Februrie 1859, p. 85; *Mon. Of. T. Rom.*, 18 Mai 1862, p. 444.
- ³⁶⁾ *Mon. Of. Mold.*, 16 Decembrie 1859, p. 129.
- ³⁷⁾ Ministerul din Iaștru al Moldovei cu Nr. 30.469 din 25 Noembrie 1859, face cunoscut lui C. Rosetti-Tețcanu că a fost ales și întărit candidat municipal al Bacăului (Arhiva din Tețcani). Și-a dat curând demisia (*Mon. Of. Mold.*, 8 Martie 1860, p. 423).
- ³⁸⁾ N. Iorga, *Un memoriu politic către Cuza-Voda*.
- ³⁹⁾ *Acte și legiuri privitoare la chestia jărdnească*, Seria I, tomul p. 493. Deși nu se arată cine este editorul volumului, știu eu că a fost R. Rosetti căci l-am văzut lucrând la el.
- ⁴⁰⁾ *Proprietatea solului în Principatele Române până la anul 1864*, p. 282—283.
- ⁴¹⁾ *Reclamare către Adunările legislative ale Principatelor Unite pentru dreptate în chestia proprietății și a cultivatorilor de pământ*, de C. Rosetti-Tețcanu, Iași, Tiparul «Tribunei Române», Ulița Talpalarilor, 1861.
- ⁴²⁾ Radu Rosetti, *Pentru ce s'au răsculat țărani*, p. 669.
- ⁴³⁾ G. Bogdan-Duică, *Vieșa și operele întâiului jărdnist român; Ion Ionescu dela Brad*, (1818—1891), pp. 61, 62.
- ⁴⁴⁾ *Mon. Of.*, 28 Mai 1866, p. 509, arată că a subscris 3000 lei.
- ⁴⁵⁾ De Neamț, în Iunie 1866 (*Mon. Of.*, 10 Iunie 1866, p. 555); de Bacău (Colegiul IV) în Noembrie 1866 (*Mon. Of.*, 10 Noembrie 1866 și 6 Decembrie 1866, pp. 1265, 1266); de Bacău în 1872 (*Mon. Of.*, din 22 Ianuarie 1872, p. 75); permis de liberă circulare din 14/26 Noembrie 1872 dela Bacău la București pentru d-l Costachi Rosetti-Tețcanu, deputat (în Arhiva din Tețcani).
- ⁴⁶⁾ De Bacău 1870 (*Mon. Of.*, 5 Aprilie 1870, p. 469); de Bacău în 1876 (*Gazeta de Bacău*, 29 Aprilie 1879).
- ⁴⁷⁾ Adresa Nr. 3673 din 18 Decembrie 1868 a subprefecturii plășii Tazlăului-de-Jos (Arhiva din Tețcani).
- ⁴⁸⁾ Avera sa se constată și din faptul că este mereu pe listele electorale și de eligibili de atunci, când censul era ridicat (*Mon. Of. Mold.*, 2 Ianuarie 1860, p. 177; 28 Decembrie 1860, pp. 269, 270; 31 Decembrie 1861, pp. 1441—1444; *Mon. Of.*, 28 Februrie 1869, p. 297). Aceste liste ne mai arată și venitul imposabil și impozitele ce plătea. În 1863 venitul său la oraș era de 6730 (?) galbeni, iar la județ de 2800 galbeni (*Mon. Of.*, din luna Ianuarie acel an); în 1864 de 2800 galbeni (*Mon. Of.*, 4 Ianuarie 1864 și urmât.); în 1866 plătea fonciera 1540 lei (*Mon. Of.*, 19 Octomvrie 1866, p. 1004).
- ⁴⁹⁾ *Mon. Of.*, 17 August 1868, pp. 1068, 1069; scrisoarea sa către fiul său 13, Octomvrie 1868 (Arhiva din Tețcani).
- ⁵⁰⁾ Arhiva din Tețcani îl arată în corespondență nu numai cu nevasta sa, fiul său și fiica sa, dar și cu C. Negri, V. Alecsandri, Ion Ghița, cumnații săi Romalo, D. A. Sturza și alții.
- ⁵¹⁾ Cu Dumitru 65/IX era și vârul său primar Lucian Venier.
- ⁵²⁾ Agenția diplomatică franceză din București, adevăratele la 25 Ianuarie 1871, primirea donației lui C. Rosetti-Tețcanu pentru soldații francezi intermași în Germania (Arhiva din Tețcani).
- ⁵³⁾ *Mon. Of.*, 9 Februrie (p. 157) și 12 Februrie, 1872 (p. 181).
- ⁵⁴⁾ R. Rosetti, *Pentru ce s'au răsculat țărani*, p. 469.
- ⁵⁵⁾ R. Rosetti, *Acte și legiuri privitoare la chestia jărdnească*, Seria II, vol. II, pp. 380, 399.
- ⁵⁶⁾ La 26 Martie/7 Aprilie, după un proces-verbal din 29 Martie, aflat în arhiva din Tețcani; la 28 Martie / Aprilie, după o însemnare comunicată de preotul paroh din Tețcani.
- ⁵⁷⁾ La Tețcani, la 19 Aprilie 1934.

Iancu sau Enache 70/VIII

(după 1814—
după 1853).

Fiu al lui Dumitrache 52/VII și al Smarandei, născută Krupenski¹⁾.
Frumos ca fizic, bine înzestrat, natură poetică și muzicală, avea farmec²⁾.

Cheltuind mult, a vândut partea sa din Tețcani fratelui său Constantin 69/VIII³⁾ și a trăit apoi din pensia ce-i făcea acesta⁴⁾.

N'a fost căsătorit⁵⁾. A murit la Iași, dar a fost înmormântat la Tețcani⁶⁾.

¹⁾ Că era fiu a lui Dumitrache 52/VII arată actul de vânzare al părții sale din Tețcani către fratele său mai mare Costache 69/VIII (Arh. I., Tr. 1765, op. 2014, dos. 99, filele 61, 273, 274; Tr. 1837, op. 2101, dos. 359 pe 1840).

Că era fiu al Smarandei (actul de vânzare al moșiei Tărăța din 28 Ianuarie 1840, în arhiva din Tețcani).

S'a născut după 1814, an în care s'a născut fratele său Constantin 69/VIII.

²⁾ A posedat o vicoară Stradivarius, azi la D-l Max Costin (informație dată de d-na Alice Rosetti Tețcanu, la 14 Aprilie 1934).

³⁾ Documentul de sub nota 1.

⁴⁾ Scrisorile sale către frate său, 12 Mai 1846, 21 Februarie 1848, 28 Ianuarie 1855 și dispoziția lui Constantin 69/VIII, din 2 Martie 1853, către arendașul moșiei Tețcani de a răspunde fratelui Enacachi câte 80 galbeni pe an (Arhiva din Tețcani).

⁵⁾ Informațiuni date de d-na A. Rosetti-Tețcanu la 14 Aprilie 1934.

⁶⁾ Notă a preotului Procopie din Tețcani.

Catinca 71/VIII (după 1814 — ultimul sfert veacul XIX).

Fiică a lui Dumitrache 52/VII¹⁾ și a Smarandei, născută Krupenski²⁾. Căsătorită cu Venier³⁾.

Decedată la Bărsănești, înmormântată la Tețcani⁴⁾.

¹⁾ *Bul. Mold.*, Nr. 33 din 29 Aprilie 1845, p. 171; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos. al trib. Bacău pe 1845; Tr. 1837, op. 2101, dos. 1946 pe 1848.

²⁾ Că era soră bună cu Costachi 69/VIII și Enacachi Rosetti 70/VIII, fii ai celor de mai sus, arată: 1) actele din 1846 Mai 8 și 1847 Ianuarie 23 relative la procesul ce l-a intentat ea fratelui Constantin 69/VIII pentru moștenire (Arhiva Tețcani), precum și 2) *Bul. Mold.*, Nr. 31 din 20 Aprilie 1847, p. 163.

³⁾ Aceleași acte; *Bul. Mold.*, 29 Aprilie 1845, p. 171.

⁴⁾ Nota preotului Procopie din Tețcani, 19 Septembrie 1934.

Elena 72/VIII (1822—1897).

Fiică a lui Dumitrache 52/VII și a Smarandei, născută Krupenski¹⁾, născută în 1822²⁾.

A fost căsătorită întâi cu aga Enache Burchi de care a divorțat, după 1847 Februarie 14³⁾, apoi cu Matei Krupenski, dela Poduri⁴⁾.

A încetat din viață la 22 Noemvrie 1897 la Poduri (Bacău)⁵⁾ și este înmormântată la Tețcani⁶⁾.

¹⁾ Act de vânzare al moșiei Tărăța, din 28 Ianuarie 1840 (arhiva din Tețcani).

²⁾ Actul său de deces (Nr. 63/1897 comuna Poduri-Bacău) o arată ca fiind de 75 ani.

³⁾ La acea dată se face o încercare de împăcare între soți (scrisoare din Iași, în arhiva din Tețcani).

⁴⁾ *Bul. Mold.*, 9 Martie 1858, p. 80; informație dată de d-na Alice Rosetti Tețcanu la 14 Aprilie 1934.

⁵⁾ Actul de deces Nr. 63/1897, comuna Poduri (jud. Bacău).

⁶⁾ Informație dată de d-na Alice Rosetti Tețcanu la 23 August 1934; nota preotului Procopie din Tețcani 19 Septembrie 1934.

Zulnia 3/IX
(Colecțiunea d-lui Emanuel Miclescu)

GENERAȚIA IX-a

Olga 1/IX (1838—c. 1918).

Era fiica lui Neculai 1/VIII și a Mariei Donici ¹⁾, născută în 1838 ²⁾, a fost căsătorită cu colonelul Gr. Sturdza ³⁾; căsătoria a avut loc în primăvara 1855 ⁴⁾; a divorțat în 1877 ⁵⁾.

Incetată din viață în 1918 ⁶⁾.

¹⁾ Arh. I., Pachet XXII, 78; *Mon. Of. Mold.*, 19 Iulie 1859; 15 Octomvrie 1860; 12 Mai 1861; Alex. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*; scrisoarea lui Em. Miclescu (nepot de soră) din 21 Aprilie 1904, în colecția I. Rosetti Bălănescu.

²⁾ Era cu 4 ani mai în vârstă ca sora ei Zulnia 3/IX născută în 1842 (informație dată de nepotul ei de soră dl. Emanuel Miclescu la 22 Februarie 1938.

³⁾ *Mon. Of. Mold.*, 19 Mai 1857; 15 Octomvrie 1860. Arh. I., Tr. 1837, op. 2101 dos., pe 1850 (tribunalul Bacău).

⁴⁾ Izvod de marfa ce s'au luat dela Iosub Grosman pentru zestrea copilelor Olga și Aglae de Nicu Roset Vornic 1/VIII, 1855 Aprilie și Mai (Arh. I., Pachet XXII, Nr. 78).

⁵⁾ Informație dată de d-l Emanuel Miclescu, la 22 Februarie 1938.

⁶⁾ *Idem.*

Aglae 2/IX (1840—1873).

Era fiica lui Neculai 1/VIII și a Mariei Donici ¹⁾ născută în 1840 ²⁾, a fost căsătorită cu Iorgu Miclescu ³⁾, căsătoria sa având loc în primăvara 1855 ⁴⁾.

Incetată din viață în 1873 ⁵⁾.

¹⁾ Arh. I., Pachet XXII, 78; scrisoarea lui Em. Miclescu (nepot de soră) din 21 Aprilie 1904, în colecția I. Rosetti Bălănescu.

²⁾ Era cu doi ani mai în vârstă ca sora sa Zulnia 3/IX, născută în 1842 (informație dată de nepotul ei de soră d-l Emanuel Miclescu, la 22 Februarie 1938).

³⁾ *Mon. Of. Mold.*, 23 Mai 1862; Arh. I., Pachet XXII, 78; Tr. 1837, op. cit 2101 dos., pe 1850 (tribunalul Bacău).

⁴⁾ Izvod de marfa ce s'au luat dela Iosub Grosman pentru zestrea copilelor Olga și Aglae de Nicu Roset Vornic 1/VIII, 1855 Aprilie și Mai (Arh. I., Pachet XXII, 78).

⁵⁾ Informație dată de d-l Emanuel Miclescu, la 22 Februarie 1933.

Zulnia 3/IX (1842—1880).

Era fiica lui Neculai 1/VIII și a Mariei Donici ¹⁾; s'a născut în 1842 ²⁾. A fost căsătorită în 1859, cu Vasile Miclescu ³⁾, de care a divorțat, în anul 1871 ⁴⁾.

A încetat din viață, la 4 Septemvrie 1880, la Clermond Ferrand și este înmormântată în cimitirul Eternitatea din Iași ⁵⁾.

¹⁾ *Bul. Mold.*, din 19 și 23 Iulie 1859; scrisoarea fiului său Emanoil Miclescu, din 21 Aprilie 1904, în colecția I. Rosetti Balănescu.

²⁾ Piatra de pe mormântul ei (cimitirul Eternitatea, Iași).

³⁾ *Bul. Mold.*, și scrisoarea citată în nota 1; *Mon. Of. Mold.*, 12 Mai 1861, p. 715; Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1850 (Tribunalul Bacău); Informație dată de fiul ei D-I Emanuel Miclescu, la 22 Februarie 1938.

⁴⁾ Informație dată de fiul ei, D-I Emanuel Miclescu, la 22 Februarie 1938.

⁵⁾ Piatra de pe mormântul său.

Neculai 4/IX (1865—).

Fiu al lui Neculai 6/VIII și al Alexandrinei Bărcănescu. Născut la Viena, la 16/29 Septembrie 1865. Studiile liceale și le-a făcut în Franța, iar licența în drept a trecut-o la București.

S'a căsătorit, la 12 Noembrie 1889, cu Eliza, fiica lui Constantin C. Cornescu și a Elenei, născută Ion M. Manu. Din această căsătorie s'au născut patru copii: Neculai 1/X, Constantin 2/X, Gheorghe 3/X și Andrei 4/X.

A fost, pe rând, subprefect, prefect al județelor Neamț și Tulcea, inspector general clasa I-a în Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

A luat parte la expediția din 1913 în Bulgaria, ca voluntar (sergent) în escadronul Școlii de Războiu și a fost înaintat apoi sublocotenent. În 1916—1918 a luat parte ca sublocotenent, locotenent și căpitan, în cadrele comandamentului Diviziei XII-a.

A scris articolele agricole în: *Agriculture Pratique* (Paris), *Viața agricolă* (București), *Agricultura nouă* (Cluj), precum și în ziarul *Epoca* ¹⁾.

¹⁾ După o notă dată autorului de dânsul.

Petre 5/IX (1868—1923).

Fiu al lui Neculai 6/VIII și al Alexandrinei Bărcănescu, născut la Iași, la 9 Aprilie 1868 ¹⁾. Căsătorit la Budești (Ilfov), la 28 Iulie 1891, cu Zoe Cornescu ²⁾, cu care a avut patru copii: Elena 5/X, Ion 6/X, Alexandru 7/X și Alexandra 8/X ³⁾.

Studiile liceale le-a făcut în Liceul Henri IV din Paris ⁴⁾. Candidat în litere și filosofie dela Universitatea din Bruxelles ⁵⁾. Licențiat în drept al Universității din București ⁶⁾.

Sublocotenent de rezervă ⁷⁾, înaintat ulterior locotenent de rezervă ⁸⁾.

Judecător de pace ⁹⁾, înscris în baroul din București ¹⁰⁾. Deputat, senator; prefect de Neamț (1918); în mai multe rânduri director al Eforiei Spitalelor Civile ¹¹⁾.

Decorat cu Coroana României ¹²⁾, Steaua României ¹³⁾, Medalia Jubilară Carol I ¹⁴⁾, Bărbăție și Credință ¹⁵⁾, Avântul Țării ¹⁶⁾, Răsplata Muncii pentru Biserică ¹⁷⁾ și ordinele: Sfântul Alexandru (Bulgaria) ¹⁸⁾, Sfânta Ana (Rusia) ¹⁹⁾, Coroana de Stejar (Luxemburg) ²⁰⁾, Coroana Italiei ²¹⁾ și un ordin turcesc ²²⁾.

Incatat din viață la 3 August 1923, este înmormântat la Cimitirul Bellu (București) ²³⁾.

¹⁾ Act de naștere Nr. 281 din 10 Aprilie 1868 al of. stării civile Iași, dovedind că P. Rosetti-Bălănescu s'a născut la 9 Aprilie 1868.

²⁾ Act de căsătorie Nr. 685 din 25 Iulie 1891 al of. stării civile București. Căsătoria religioasă a fost celebrată la 28 Iulie 1891 în biserica comunei Budești (jud. Ilfov).

³⁾ Act dotal autentificat de trib. Ilfov, secția Notariat, sub Nr. 5268 din 22 Iulie 1891, încheiat între soții Petre Rosetti-Bălănescu și Zoe Cornescu.

⁴⁾ Informație dată de fiul său Ion 6/X.

⁵⁾ *Idem.*

⁶⁾ Diploma Universității din Bruxelles (Facultatea de filozofie și litere) din 17 Decembrie 1890, prin care a dobândit titlul de «candidat în filozofie și litere».

⁷⁾ Diploma de licență în drept a Universității din București cu Nr. 1191 din 24 Februrie 1895.

⁸⁾ Înalt Decret Nr. 2228 din 8 Iulie 1891.

⁹⁾ Înalt Decret Nr. 2437 din 6 Noembrie 1915.

¹⁰⁾ Înalt Decret Nr. 2337 din 5 Mai 1895. Această numire îi este comunicată prin adresa Nr. 7106 din 5 Mai 1895 a Ministerului Justiției, iscălită de ministrul A. Marghiloman.

¹¹⁾ La 10 Februrie 1895, prestează jurământ înaintea Curții de Apel București spre a fi înscris în Baroul avocaților.

¹²⁾ Informație dată de fiul său Ion 6/X.

¹³⁾ Înalt Decret Nr. 3 din 2 Ianuarie 1901 (Cavaler); Decret Regal Nr. 1710 din 9 Mai 1911 (Comandor).

¹⁴⁾ Înalt Decret Nr. 3062 din 12 August 1906.

¹⁵⁾ Înalt Decret Nr. 5384 din 28 Decembrie 1905.

¹⁶⁾ Înalt Decret Nr. 5 din 5 Ianuarie 1907.

¹⁷⁾ Brevet Nr. 6985 din 2 Ianuarie 1914 eliberat de Ministerul de Război.

¹⁸⁾ Înalt Decret Nr. 1776 din 11 Iulie 1915.

¹⁹⁾ Brevet de autorizare al Ministerului de Externe Nr. 25872 din 29 Noembrie 1906.

²⁰⁾ Brevet de autorizare Nr. 6642 din 19 Martie 1913 al Ministerului de Externe.

²¹⁾ Brevet de autorizare Nr. 15337 din 29 Iulie 1911.

²²⁾ Brevet de autorizare Nr. 6642 din 19 Martie 1913 al Ministerului de Externe.

²³⁾ Informație dată de fiul său Ion 6/X.

²⁴⁾ *Idem.*

Gheorghe 6/IX (1869—1937).

Fiul lui Neculai 13/VIII și al Adelei Cantacuzino Pașcanu s'a născut la 25 Aprilie 1869¹⁾.

Și-a făcut studiile în Franța (Școala militară din Saint Cyr) și a fost câțva timp ofițer²⁾. A fost silit să părăsească armata din cauza firei sale puțin echilibrate și a dus o viață de expediente.

A încetat din viață la 30 Aprilie 1937³⁾.

¹⁾ *Anuarul Armatei Române pe anul 1892—1893*, p. 64.

²⁾ Autorul a cunoscut ofițeri francezi cari au fost camarazi de clasă cu dânsul.

Înaintat sublocotenent, la 15 Iulie 1892 (*Anuarul* suscit).

Pus în disponibilitate pentru cauze de disciplină (aceiași *Anuar* pentru anul 1895, p. 454). Nu mai figurează în anurile următoare.

³⁾ Informație dată de d-na Natalia Vlădoianu și adevărită de d-na Lucie Greceanu, fostă a doua soție a tatălui-său.

Anton 7/IX (1876—)

Fiul al lui Neculai 13/VIII și al Luciei Vogoridi, s'a născut la 27 August 1876¹⁾.

Căsătorit, la 7 Septembrie 1907, cu Maria Bursan²⁾, cu care a avut un fiu Neculai 9/X³⁾.

A fost elev al liceului real din Cernăuți în anii 1885—1890⁴⁾. A urmat apoi cursurile Școlii militare din Saint Cyr și a fost primit, pe baza acestor studii, ca sublocotenent în armata noastră, la 20 Septembrie 1897⁵⁾. A demisionat în 1900, fără a mai fi trecut în vreun element al armatei⁶⁾.

¹⁾ Matricolele liceului real din Cernăuți, anii 1885—1890 (note trimise autorului de d-l Profesor T. Balan); *Anuarul armatei române pe anul 1898*, p. 294 (data nașterii este dată ca fiind 10 Mai 1876).

²⁾ Informație dată de dânsa; *Almanach du High-Life*, 1903, p. 206, unde se arată că nunta a avut loc la Stânca (Iași).

³⁾ Informație dată de mama lui.

⁴⁾ Matricolele aceluși liceu pe anii arătați.

⁵⁾ *Anuarul armatei române*, pe anii 1898 și 1900.

⁶⁾ Anuarele armatei pe anii 1901 și următorii.

Emanuel 8/IX (1878—1931).

Fiu al lui Neculai 13/VIII și al Luciei Vogoride, născut la 26 Decembrie 1878 ¹⁾. Căsătorit, la 9 Octombrie 1906, cu Ioana Ghika ²⁾.

A studiat dreptul la Bruxelles ³⁾.

Intrat în diplomație ca atașat de legăție, la 1 Aprilie 1906, a înaintat până la gradul de consilier ⁴⁾. S'a pus în disponibilitate la 1 Aprilie 1922 ⁵⁾.

A încetat din viață la 28 Septembrie 1931 ⁶⁾.

¹⁾ Informație dată de mama sa.

²⁾ Ministerul Afacerilor Străine, Anul 1904, dosar 77, lit. R. Nr. 29; *Almanach du High-Life*, 1907, p. 213. Nunta a avut loc în București, în Biserica Sfântul Spiridon.

³⁾ Informație dată de mama sa.

⁴⁾ 1 Ianuarie 1917 secretar cl. I la Haga; 1 Decembrie 1920, la Sofia, 11 Februarie 1921, înaintat consilier: I. D.-Nr. 440; 16 August 1921, transferat la Atena (același dosar la Min. Af. Străine).

⁵⁾ *Idem*.

⁶⁾ Informație dată, la 8 Martie 1938, de fosta sa soție.

Alexandru 9/IX (1863—1883).

Fiul lui Gheorghe 15/VIII și al Alexandrinei Câmpineanu s'a născut în 1863.

A încetat din viață la 25 Aprilie 1883 și este înmormântat în biserica din Roznov ¹⁾.

¹⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, III, p. 180; V. Gervescu, *Biserica Roznovanu*, pp. 4, 7.

Gheorghe 10/IX (1853—1916).

Era fiul lui Constantin 18/VIII și al Ruxandei Ventura ¹⁾. S'a născut la 30 Noembrie 1853 ²⁾. A fost căsătorit cu Olga de Giers ³⁾, cu care a avut un fiu Teodor 10/X ⁴⁾.

Studiile și le-a făcut la Paris ⁵⁾ unde și-a luat licența în drept ⁶⁾. Dela 1876 la 1878 a fost magistrat (supleant procuror și judecător de ședință la Tribunalul Iași ⁷⁾). La 1880 a intrat în diplomație, ocupând diferite posturi la St. Petersburg, Paris, Viena, Roma ⁸⁾. Numit ministru, la Belgrad, în primăvara 1889 ⁹⁾, a trecut, în toamna 1895 ¹⁰⁾, la St. Petersburg, unde a rămas până la punerea sa în retragere, la 15 August 1911 ¹¹⁾.

S'a stabilit la Solești, unde a încetat din viață la 5 Decembrie 1916 ¹²⁾.

¹⁾ Informație dată de tatăl autorului; informație dată de fiul său Teodor 10/X, la 8 Octombrie 1834; arborele genealogic din Biserica din Roznov.

Gheorghe 10/IX
(Colecția T. Rosetti-Solescu)

Aglaé 11/IX
(Colecția Doamnei Dr. Cosăcescu)

Alexandru 12/IX
(Acad. Rom. Ștamp. D. LXXVI.6)

⁵⁾ *Anuarul Ministerului Afacerilor Străine a României pe 1897*, p. 58; Ministerul Afacerilor Străine Anul 1880, dosar Nr. 77, litera R., Nr. 12; D. R. Rosetti (Max), *Dicționarul Contemporanilor*, p. 164; piatra lui de mormânt la Solești.

⁶⁾ Informația dată de fiul său Teodor 10/X; arborele genealogic din biserica din Roznów.

⁷⁾ *Idem*.

⁸⁾ Unde era în același timp cu tatăl autorului. A fost elev al liceului Louis-le-Grand (arătarea fiului său).

⁹⁾ D. R. Rosetti (Max), *o. c.*, p. 164.

¹⁰⁾ *Idem*.

¹¹⁾ Anuarul suscitată al Ministerului Afacerilor Străine *l. c.* și dosarul aceluiași minister, care, deși ambele oficiale, se contrazic în unele detalii, așa: dosarul, care citează și numerele decretelor regale, arată că a fost pe rând: atașat supranumerar, la 31.I.1880; secretar cl. II la Viena, 17 Mai 1880; secretar la Paris, 30 Septembrie 1881; iarăși la Viena, la 23 Octombrie 1881; secretar cl. I la St. Petersburg, la 6 August 1885; la Roma, 28 August 1886; consilier, la 19 Noembrie 1888. Anuarul arată că la 17 Mai 1880 a fost numit la St. Petersburg; la 1 Iulie la Paris; cred că datele adevărate sunt cele din dosar.

¹²⁾ 16 Martie după dosarul sus menționat, 1 Aprilie după anuar.

¹³⁾ 28 Noembrie după dosar, 1 Decembrie după anuar.

¹⁴⁾ Dosarul suscitată.

¹⁵⁾ Piatra de mormânt la Solești.

Aglae 11/IX Olga (din botez) (1858—1919).

Era fiica lui Constantin 18/XIII și a Olgăi Stoianovici; s'a născut la 2 Februarie 1858 ¹⁾. A fost măritată cu Scarlat Vârnab ²⁾.

A încetat din viață la 2 August 1919 ³⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2033, dos. 21; mitrica bisericii Sft. Dimitru-Balș din Iași. În ambele acestea este trecută cu numele de Olga.

Dar în Mărturia mitricească Nr. 276 din 19 Februarie 185... dată de mitropolitul Sofronie se arată că Aglaie fiica legitimă a Majorului C. Rosetti Solesci și al legitimei sale soții Olga născută Stoianovici s'a născut la 2 Februarie 1853 și a fost botezată la 16 Februarie 1858. (Colecția d-nei Coccescu).

²⁾ Informație dată de nepotul său T. Rosetti Solescu 10/X.

³⁾ *Idem*.

Alexandru 12/IX (1859—1910).

Era fiul lui Constantin 18/VIII și al Olgăi Stoianovici ¹⁾. S'a născut la 28 Ianuarie 1859 și a fost botezat la 15 Februarie 1859 ²⁾.

Căsătorit cu Ecaterina Germani ³⁾, cu care a avut următorii copii: Elena 11/X, Alexandra 12/X, Efrem 13/X, Constantin 14/X și Maria 15/X ⁴⁾.

A fost deputat ⁵⁾.

În 1892 a intrat în cariera consulară, fiind pe rând consul la Ismail (13 Aprilie 1892), la Rusciuc (1 Mai 1892) și la Salonic (1 Februarie 1896), unde a stat până la 1 Martie 1901, când a fost revocat ⁶⁾.

Numismat pasionat, a făcut o colecție de 4292 monete romane republicane și imperiale, colecție ajunsă în stăpânirea Ministerului Afacerilor Străine, care a dăruit-o, în 1927, Academiei Române ⁷⁾.

A încetat din viață la 19 Mai/1 Iunie 1910 ⁸⁾.

¹⁾ Mitrica bisericii Sft. Spiridon din Iași.

²⁾ *Idem*.

³⁾ Informație dată de nepotul său Teodor 10/X.

⁴⁾ Informații date de același.

⁵⁾ Ministerul Afacerilor Străine. Anul 1892, dosar Nr. 77, litera R. Nr. 19.

⁶⁾ Ministerul Afacerilor Străine, Anul 1892, dosar Nr. 77 litera R, Nr. 19; *Anuarul Ministerului Afacerilor Străine al României pe 1897*, p. 104 (cu data nașterii greșită 24 Ianuarie 1859).

⁷⁾ *Boabe de Grâu*, IV, Decembrie 1933, p. 720.

⁸⁾ Informație dată de nepotul său Teodor 10/X.

Ernest 13/IX (1862 — ? 1863).

Era fiul lui Constantin 18/VIII și al Olgăi Stoianovici. S'a născut la 20 Martie 1862 și a fost botezat la 30 Martie 1862, naș fiind unchiul său Teodor 21/VIII ¹⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 206.

Constantin 14/IX (După 1862 — ? 1863).

Fiu al lui Constantin 18/VIII și al Olgăi Stoianovici ¹⁾.

¹⁾ Arborele genealogic din biserica din Roznov; informație dată de Teodor 10/X.

Constantin 15/IX (1858—1859).

Fiu al lui Ștefan 23/VIII și al Mariei Rosetti Roznovanu 11/VIII, născut la 28 August 1858 ¹⁾ și încetat din viață la 26 Noemvrie 1859 ²⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos 4. Naș i-a fost bunicul său Scarlat 27/VII (*Idem*).

²⁾ Arh. I., 1819, op. II, 2083, dos. 56; mitrica bisericii Toma Cozma (unde este înmormântat).

Maria 16/IX (1859—1936).

Fiică a lui Ștefan 23/VIII și a Mariei Rosetti Roznovanu, născută la Iași, la 16 Noemvrie 1859 ¹⁾.

În timpul războiului din 1877—1878 a făcut parte din comitetul Doamnelor române (Crucea Roșie) din Iași ²⁾.

Căsătorită: 1. cu Al. Ranette, de care a divorțat. 2. cu G. L. Bogdan ³⁾.

Încetată din viață la 19 Iulie 1936, la Botoșani și înmormântată la Iași, în cimitirul Eternitatea ⁴⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 56, bis. Sft. Apostol Toma. Naș i-a fost Grigore Bals (*Id.*).

²⁾ *Zimbrul*, 19 Iunie 1897.

³⁾ Informație dată de fratele său Alexandru 17/IX, la Iași, la 10 Noemvrie 1933.

⁴⁾ Anunț mortuar în *Universul*, 22 Iulie 1936.

Alexandru 17/IX (1861—1935).

Fiu al lui Ștefan 23/VIII și al Mariei Rosetti Roznovanu 11/VIII, născut la Solești, la 5 Octomvrie 1861 ¹⁾. Căsătorit cu Eufrosina Canano ²⁾.

A făcut studiile elementare în Elveția ³⁾. Elev al Școlii Militare din București, 1 Iulie 1879—30 Iunie 1881; sublocotenent, 1 Iulie 1881, în regimentul 8 Călărași (Botoșani), a trecut în disponibilitate la 16 Iunie 1885; demisionat 20 Martie 1886; avansat locotenent de rezervă 10 Mai 1891 ⁴⁾.

Incetată din viață la 2 Februarie 1935 și înmormântată în cimitirul Eternitatea din Iași ⁵⁾.

¹⁾ Adresa Ministerului Apărării Naționale (Direcția Personalului) Nr. 19.642 din 30 August 1933, în colecția autorului; anuarele armatei române pe anii 1883, 1893 și 1905.

²⁾ Informație dată de fratele său Lascar 19/IX, la Iași, la 14 Noembrie 1933.

³⁾ Cele cuprinse în notele 1 și 2.

⁴⁾ Anuarele sus citate.

⁵⁾ Anunț mortuar în *Universul*, 4 Februarie 1935: piatra de mormânt în cimitirul Eternitatea (Iași).

Ștefan 18/IX (1869—1914).

Fiu al lui Ștefan 23/VIII și al Mariei Rosetti Roznovanu, născut la Ciortești (Vaslui), la 11 Februarie 1869 ¹⁾.

A fost elev al Institutelor Unite ²⁾ și al Liceului Militar din Iași în 1883 și 1884 ³⁾. A făcut studii muzicale la Stuttgart ⁴⁾ și a compus mai multe bucăți muzicale ⁵⁾.

Incetată din viață la Sibiu, în 1914 ⁶⁾.

¹⁾ Comunicat de Lt.-Colonelul V. Nădejde, după registrele Liceului Militar din Iași, la 16 Septembrie 1933.

²⁾ Informație dată de fratele său Lascar 19/IX, la 10 Noembrie 1933.

³⁾ Registrele Liceului Militar din Iași.

⁴⁾ Carte poștală adresată autorului de sora lui Ștefan, Maria 16/IX, la 10 Iulie 1936.

⁵⁾ Din care autorul are una: *Serenadă* (cuvinte de A. C. Cuza) pentru voce și piano de E. Rosetti op. 9. Dedicat d-lui N. Racoviță, tipărit la Leipzig la C. G. Röder.

⁶⁾ Informație dată de fratele său Lascar 19/IX, la 14 Noembrie 1933.

Lascar 19/IX (1870—).

Fiu al lui Ștefan 23/VIII și al Mariei Rosetti Roznovanu, născut în anul 1870 ¹⁾. Căsătorit: 1) Elena Ghika Budești, la 13 Ianuarie 1899, divorțat în 1908 ²⁾, cu care a avut o fiică Marcella 16/X ³⁾; 2) Adina D. Moruzi ⁴⁾.

Și-a făcut studiile la Institutele Unite din Iași ⁵⁾, trecând balacaureatul la Iași în 1888 ⁶⁾. Licențiat în drept, Iași 1894 ⁷⁾.

Deputat 1904—1907 ⁸⁾.

¹⁾ Informație dată autorului de însuși Lascar 19/IX, la Iași, la 10 Noembrie 1933.

²⁾ Actele stării civile, Iași; informația susarătată.

³⁾ Aceiași informație și anunțul mortuar din *Universul*, 5 August 1936.

⁴⁾ Aceiași informație.

⁵⁾ Aceiași informație; R. Suțu, *Iași de odinioară*, II p. 205.

⁶⁾ Aceiași informație.

⁷⁾ Aceiași informație.

⁸⁾ Aceiași informație.

Scarlat 20/IX (1868—).

Fiu al lui Scarlat 25/VIII și al Agripinei Diamandi ¹⁾, născut la 15 Februarie 1868 ²⁾. Căsătorit, la 4 Octombrie 1901, cu Aglae D. Moruzi ³⁾, cu care are doi fii: Scarlat 14/X ⁴⁾ și Alexandru Anton 18/X ⁵⁾.

Si-a făcut studiile la Institutele Unite din Iași ⁶⁾.

Director al sucursalelor Băncii Agricole din Brăila și Giurgiu și inspector al acelei bănci dela 1897 la 1902 ¹⁾.

A luat parte la războiul de întregire (1916—1918).

¹⁾ Informație dată de dânsul și de sora sa Elena 22/IX.

²⁾ *Anuarul Ofițerilor de rezervă pe anul 1921*, p. 358.

³⁾ *Almanach du High-Life*, 1902, p. 102.

⁴⁾ Înștiințare de căsătorie acestuia.

⁵⁾ Adresa Nr. 4703 din 7 Noembrie 1933 al Ministerului Apărării Naționale, în colecția autorului.

⁶⁾ R. Suțu, *Iași de odinioară*, II, p. 205.

⁷⁾ Scrisoarea Nr. 343/51 din 20 Ianuarie 1934 a Băncii Agricole, în colecția autorului.

Eliza 21/IX (1869—1918).

Fiică a lui Scarlat 25/VIII și a Agripinei Diamandi, născută în Bârlad, la 21 August 1869. Căsătorită, la 30 Iunie 1913, cu I. Tanoviceanu, profesor universitar. Divorțată la 3 Iunie 1915. Încetată din viață, la București, la 15 Aprilie 1918 ¹⁾.

¹⁾ Notă a surorii sale Elena 22/IX.

Elena Zoe 22/IX (1870—).

Fiică a lui Scarlat 25/VIII și a Agripinei Diamandi, născută la Bârlad, la 27 Iulie 1870. Căsătorită, la 28 Septembrie 1897, cu generalul Arnold Beller ¹⁾.

¹⁾ Notă dată de ea.

Ana 23/IX (1851—1852).

Fiică a lui Răducanu 44/VIII și a domniței Aglae Ghika ¹⁾, născută la 11 Mai 1851 ²⁾ și încetată din viață la 13 Decembrie 1852 ³⁾.

¹⁾ Mitrică Sft. Spiridon-Iași, dos. 2083, Arh. I.; însemnare a tatălui său în cartea de rugăciuni a lui Răducanu 36/VII.

²⁾ *Idem*; botezată la 27 Mai 1851, naș fiind Grigore Ghika Voevod (aceiași mitrică).

³⁾ Mitrică Sft. Spiridon-Iași, la data sus arătată.

Radu 24/IX (1852—1853).

Fiu al lui Răducanu 44/VIII și al Domniței Aglae Ghika, s'a născut la 28 Iulie 1852 ¹⁾ și a murit, « de spasmos », al 27 Iulie 1853 ²⁾.

¹⁾ Însemnare — cu data nașterii 31 August 1852 — în cartea de rugăciuni a lui Răducanu 36/VII; cu data de 28 Iulie 1852: în mitrică 2134, biserica Sft. Spiridon-Iași (Arh. I.), unde se arată că a fost botezat la 28 August 1852, naș fiind bunică-sa Eufrosina Rosetti.

²⁾ Mitrică 2173, biserica Sft. Spiridon-Iași (Arh. I.).

Radu 25/IX
(Colecția autorului)

Radu 25/IX (1853—1926).

Fiul lui Răducanu 44/VIII și al Domniței Aglae Ghika, s'a născut, la Iași, la 14 Septembrie 1853 ¹⁾. Căsătorit la 9/10 Iunie 1876 cu Emma Bogdan ²⁾, cu care a avut următori copii: Radu 19/X ³⁾, Henri 20/X ⁴⁾, Eugeniu 21/X ⁵⁾ și Magdalena 22/X ⁶⁾.

Studiile și le-a făcut acasă ⁷⁾, la Geneva ⁸⁾, Toulouse ⁹⁾ și Paris ¹⁰⁾, precum și călătorind cu părinții în Italia ¹¹⁾ și la Viena ¹²⁾.

Bacalaureat în științe dela Toulouse ¹³⁾. A făcut, cu unchiul său Lascar 46/VIII, în anul 1874, o călătorie în Portugalia și în Spania ¹⁴⁾.

După căsătorie a stat la Căiuți (jud. Bacău) până în vara anului 1888, când s'a mutat în fosta casă a lui C. Negri la Tg. Ocna ¹⁵⁾. A făcut parte din loja masonică din Bacău ¹⁶⁾.

Numit prefect al județului Roman la 10 August 1889 ¹⁷⁾, demisionează la 3 Noembrie 1889 ¹⁸⁾. Este ales deputat al colegiului III de Fălciu în Aprilie 1891 și în Februarie 1892. Numit prefect al județului Brăila, la 19 Octombrie 1892 ¹⁹⁾, trece ca prefect al județului Bacău, la 30 Octombrie 1893 ²⁰⁾ și apoi director general al închisorilor la 31 Ianuarie 1895 ²¹⁾, fiind delegat la congresul internațional penitenciar ce s'a ținut în acel an la Paris. Venind liberalii la guvern, în Octombrie, demisionează din acest post ²²⁾.

La 1 Aprilie 1898 este numit ajutor arhivar în Ministerul de Externe și însărcinat cu lucrările speciale. În această calitate este delegatul guvernului român, în 1900, în comisiunile austro-române și ungaro-română pentru revizuirea decenală a granițelor.

Numit șef al lucrărilor speciale din Ministerul Afacerilor Străine la 1 Aprilie 1902, este delegatul român în comisiunile pentru revizuirea granițelor spre Bulgaria și spre Rusia (1904). La 1 Aprilie 1906 demisionează. La 1 Aprilie 1909 este numit director al lucrărilor speciale și al cercetărilor istorice din Ministerul Afacerilor Străine, post nou creat prin budget ²³⁾, din care demisionează în 1912.

A scris lucrări istorice și literare, a căror ordine cronologică este aproximativ cea următoare:

Despre clasele agricole din Moldova ²⁴⁾.

Inraziunile Slavilor în peninsula balcanică și formațiunea naționalității române ²⁵⁾.

Statul bărlădean ²⁶⁾.

Brodnicii ²⁷⁾.

Tara Moldovii ²⁸⁾.

Despre urmașii lui Grigore Ghika Vodă și origina Ghikuleștilor din Moldova ²⁹⁾.

La Roumanie et les Juifs ³⁰⁾.

Despre Unguri și episcopiile catolice din Moldova ³¹⁾.

Cronica Bohotinului ³²⁾.

Cu Paloșul, poveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei ³³⁾.

- Note genealogice și biografice despre familiile Buhuș și Rosetti foști proprietari ai moșiei Bohotinul³⁴).
 Cronica Vascanilor³⁵).
 Despre origina și transformările clasei stăpânitoare din Moldova³⁶).
 Povestea Țigăncei³⁷).
 Despre Censura în Moldova³⁸).
 Notă despre: Biserica și podul de la Borzești de Istrati³⁹).
 Pământul, sătenii și stăpânii în Moldova⁴⁰).
 Une histoire du règne de Michel Stourdza⁴¹).
 Pentru ce s'au răsculat țărani⁴²).
 Acte și legiuiri privitoare la chestia țărănească⁴³).
 Rescriptul din 1 Aprilie (s. n.) 1787 al împăratului Iosif II în privința judecării țăranilor bucovineni de către stăpânii moșiilor⁴⁴).
 Arhiva senatorilor din Chișinău și ocupația rusească dela 1806—1812⁴⁵).
 Cum se căutau moșiile în Moldova la începutul veacului XIX⁴⁶).
 In jurul unui hrisov⁴⁷).
 Un proces de sacrilegiu la 1836 în Moldova⁴⁸).
 Regretabil⁴⁹).
 Conflictul dintre guvernul Moldovei și mănăstirea Neamțului⁵⁰).
 Răspuns la o agresiune⁵¹).
 Pentru adevăr și dreptate⁵²).
 Păcatele Sulgerului⁵³).
 O vizită la Cuhnia⁵⁴).
 Despre scăderea populațiunii românești din România în ultimul deceniu și despre cifra ei actuală⁵⁵).
 In chestia limbei literare⁵⁶).
 O întrebare⁵⁷).
 Câte ceva despre expropriere⁵⁸).
 Acțiunea politiceii rusești în țările române povestită de organele oficiale franceze⁵⁹).
 Nici într'un chip cu Rusia⁶⁰).
 Ceva despre obiceiurile de sălășluință ale popoarelor primitive⁶¹).
 Adevărații provocatori⁶²).
 Schimbarea la față Italiei⁶³).
 Atitudinea României în războiul actual⁶⁴).
 D. V. Pârvan despre chestiunea-continuității elementului român în Dacia⁶⁵).
 Idealul politic al Spaniei⁶⁶).
 O schiță de reformă agrară⁶⁷).
 Povești moldovenesti⁶⁸).
 Alte povești moldovenesti⁶⁹).
 Despre succesiunea domnilor Moldovei dintre Lațcu și Alexandru cel bun⁷⁰).
 Amintiri⁷¹).
 Scrieri postume publicate de Adevărul Literar:
 Dragostea lui Ștefan Movilă⁷²).

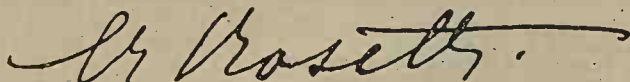
Răzbunarea lui Hascal Haimovici ⁷³⁾.

Alba Dărmănescu ⁷⁴⁾.

Despre boierimea română în deoște ⁷⁵⁾.

Despre chipul în care a fost alcătuită genealogia familiei Sturdza ⁷⁶⁾.

A încetat din viață la 12 Februarie 1926 și este înmormântat la Cimitirul Șerban Vodă (Bellu) din București ⁷⁷⁾.

Iscălitura lui Radu 25/IX. (In colecția autorului).

¹⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 3; mitrica Sfântului Spiridon-Iași (2173); însemnare a tatălui său în ceaslovul lui Răducanu 36/VII.

²⁾ Botezat la 7 Octomvrie 1853, naș fiindu-i unchiul său Lascar 46/VIII (aceeași mitrică).

³⁾ Actele stării civile Iași; însemnarea unchiului său Lascar 46/VIII în ceaslovul de mai sus.

⁴⁾ Casătoria civilă a avut loc la 9 Iunie, iar cea religioasă la 10 Iunie, în biserica Sfântul Spiridon din Iași.

⁵⁾ Unchiul său Dumitru 47/VIII îi scrie la 9 Mai 1876 din Dresda, spre a-l felicita pentru logodnă (scrisoare în colecția autorului).

⁶⁾ Emma Rosetti a încetat din viață la 6 Septemvrie 1905.

⁷⁾ Act de naștere Nr. 10/1877 a primăriei Comune Căiuți (jud. Bacău).

⁸⁾ Însemnare a lui Lascar Rosetti 46/VIII în cartea de rugăcini a hatmanului Răducanu Rosetti 36/VII.

⁹⁾ Cunoștința autorului.

¹⁰⁾ Cunoștința autorului.

¹¹⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, *passim*.

¹²⁾ *Idem*, III, pp. 189, 190. Fiind în Elveția a fost martor al intrării armatei franceze Bourbaki (*Id.*, III, p. 190).

¹³⁾ *Idem*, III, pp. 192—196; buletine de studii din 30 Decemvrie 1871; 31 Martie 1872; 30 Decemvrie 1872, trimise de provizorul liceului din Toulouse părinților săi.

¹⁴⁾ R. Rosetti, *o. c.*, III, pp. 195—201; la Paris stătea în Hotel Corneille, Rue Corneille.

¹⁵⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, pp. 152—155.

¹⁶⁾ *Idem*, II, pp. 142—151.

¹⁷⁾ Diploma Nr. 1224 din 5 Martie 1873, eliberată de rectorul Academiei din Toulouse.

¹⁸⁾ Spus autorului de tatăl său.

¹⁹⁾ Casa lui C. Negri ajunsese în proprietatea unui anume Corbu, care a lăsat-o Epitropiei Spitalului Sft. Spiridon, dela care R. Rosetti a închiriat casa (Recipisă Nr. 539 din 7 Octomvrie 1891).

²⁰⁾ Împreună cu d-nii Rosetti Tețcanu și Gheorghe I. Donici; au spus-o tustrei autorului de mai multe ori. Donici și cu R. Rosetti aveau rangul de «rosecroix».

²¹⁾ Înalt decret Nr. 2076 din 10 August 1889 (*Mon. Of.*, 11 August 1889).

²²⁾ Înalt Decret Nr. 3012 din 7 Noemvrie 1889 (*Mon. Of.*, din 10 Noemvrie 1889, p. 4069).

²³⁾ *Mon. Of.*, 22 Octomvrie 1892.

²⁴⁾ Înalt Decret Nr. 3669 (*Mon. Of.*, 4 Noemvrie 1893).

²⁵⁾ Înalt Decret Nr. 452 din 31 Ianuarie 1895 (*Mon. Of.*, din 4 Februarie 1895).

²⁶⁾ Înalt Decret Nr. 3866 din 13 Octomvrie 1895 (*Mon. Of.*, din 14 Octomvrie 1895, p. 5226).

²⁷⁾ Înalt Decret Nr. 1343 din 16 Aprilie 1909 (*Mon. Of.*, din 18 Aprilie 1909, p. 531).

²⁸⁾ *Revista Nouă*, I, pp. 468—477; *Idem* II, pp. 70—72; 102—110; 185—194.

²⁹⁾ *Idem*, II, pp. 337—347.

³⁰⁾ *Idem*, II, pp. 464—472.

³¹⁾ *Idem*, III, pp. 55—61.

³²⁾ *Idem*, III, pp. 102—107.

³³⁾ *Convorbiri Literare*, XXXVI, pp. 793—818.

³⁴⁾ Având scris numele de autor *Verax* 1903. După această carte s'au făcut două broșuri (rezumate), una franceză tipărită în 1904 și una engleză *Roumania and the Jews*, tipărită în 1905. Aceste din urmă broșuri au fost distribuite parlamentarilor englezi și francezi și presei din ambele țări.

³⁵⁾ A. R., *Mem. Sect. Ist.*, Seria II, Tom. XXVIII, (1905).

³⁶⁾ A. R., *Mem. Sect. Ist.*, Seria II, Tom. XXVIII, (1905).

³⁷⁾ Acest roman istoric fusese început în iarna 1896 sub titlul *Păunașul Codrilor*. A apărut întâiu ca foileton în *Epoca* și apoi ca volum în 1905.

³⁸⁾ A. R. *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. XXVIII (1906).

³⁹⁾ *Id.*, *Id.*, Seria II, Tom. XXIX (1906).

⁴⁰⁾ *Id.*, *Id.*, Seria II, Tom. XXIX (1906).

⁴¹⁾ *Viata Românească*, VIII, pp. 428—431.

⁴²⁾ A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. XXIX—XXX.

⁴³⁾ *Convorbiri literare*, XL, pp. 89—90.

⁴⁴⁾ București, 1906.

⁴⁵⁾ *L'Independance Roumaine*, 20 février (5 mars) și 23 février (8 mars) 1907.

⁴⁶⁾ București, 1907.

- ⁴²) Plocești și București, 1907 și 1908.
⁴³) *Viața Românească*, XII, pp. 57—62.
⁴⁴) A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. XXXI, (1909).
⁴⁵) *Id., Id.*, Seria II, Tom. XXXI, (1909).
⁴⁶) *Viața Românească*, XIII (1909), pp. 56—61.
⁴⁷) A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. XXXI (1909).
⁴⁸) *Viața Românească* XIII, pp. 361—372.
⁴⁹) A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria II, Tom. XXXIII (1910).
⁵⁰) *Viața Românească*, XIV (1910), pp. 56—74 și tiraj separat. București, 1910.
⁵¹) *Viața Românească*, Mai-August 1911 și extras, 1911.
⁵²) Episod romanțat din viața lui Lascarache Rosetti 28/VI, străbunicul lui Radu Rosetti. București, 1912.
⁵³) *Viața Românească*, Septembrie 1911, pp. 321—326.
⁵⁴) *Id.*, Octombrie 1911, pp. 92—95.
⁵⁵) *Viața Românească*, Octombrie 1912, pp. 32—45.
⁵⁶) *Viața Românească*, Aprilie 1913, pp. 39—51.
⁵⁷) *Id.*, Aprilie 1914, pp. 69—82.
⁵⁸) București 1914.
⁵⁹) București, 1914.
⁶⁰) *Viața Românească*, XVIII, pp. 39—47.
⁶¹) București și Iași, 1915.
⁶²) *Viața Românească*, 1915, pp. 221—238.
⁶³) București, 1915.
⁶⁴) *Viața Românească*, Ianuarie-Iunie, 1916.
⁶⁵) *Idem*, Aprilie-Mai, 1916.
⁶⁶) Articole publicate în ziarul *Renășterea*, 1919.
⁶⁷) Iași, 1920.
⁶⁸) Iași, 1921.
⁶⁹) Iași, 1923.
⁷⁰) Vol. I, *Ce-am auzit de alții*, Iași, 1924; vol. II, *Din Copilărie*, București, 1925; vol. III, *Din prima tinerețe*, București.
⁷¹) 22 Ianuarie 1928.
⁷²) 29 Aprilie, 6 Mai, 13 Mai, 20 Mai, 27 Mai, 3 Iunie 1928.
⁷³) 5 și 12 Ianuarie 1930.
⁷⁴) 19 Ianuarie 1930.
⁷⁵) 26 Ianuarie 1930.
⁷⁶) *Universul*, 15 Februarie 1926.

A na 26/IX (1855—1910).

Fiica lui Răducanu 44/VIII și a Domniței Aglaé Ghika, s'a născut la 8 Iunie 1855 ¹). Măritată, la 25 Septembrie 1883, cu generalul Gh. Catargi ²).

Și-a făcut studiile acasă ³), în pensiunea Demergel la Viena ⁴), și în pensiunea Mazens la Toulouse ⁵), unde și-a luat brevetul simplu în 1873 ⁶).

A încetat din viață, la Răducăneni, la 3 August 1910 ⁷).

¹) Mitrăca Sft. Spiridon-Iași (Arh. I.); însemnare în cartea de rugăciuni a lui Răducanu 36/VII, după care nașă i-a fost Catinca Ghika-Mititica.

²) Scrisoarea lui René Boydan din 30 Iunie 1933; Gh. Ghibănescu, *Sur. Izv.* IX, arborele genealogic al familiei Catargi.

³) R. Rosetti, *Amintiri*, II, pp. 241 sqq.

⁴) Scrisorile ei către tatăl autorului (anii 1870, 1871).

⁵) Aceleași scrisori, anii 1872—1874.

⁶) Scrisoarea lui René Bogdan din 7 Iulie 1933.

⁷) Scrisoarea lui René Bogdan din 30 Iunie 1933.

Maria 27/IX (1856—1913).

Era fiica lui Răducanu 44/VIII și a domniței Aglaé Ghika și s'a născut la 25 Octombrie 1856 ¹).

Și-a făcut studiile acasă ²), la Viena ³), și la Toulouse ⁴), unde și-a luat brevetul în 1875 ⁵).

Ana 26/IX
(Colecția René Bogdan)

Maria 27/IX
(Colecția René Bogdan)

A încetat din viață la 29 Iulie / 11 August 1913, la Târgu-Ocna ⁶⁾.

¹⁾ Însemnări făcute de tatăl ei și de unchiul ei Lascar 46/VIII în cartea de rugăciuni a lui Răducanu 36/VII; mitrica bisericii Sft. Spiridon-Iași 2248; R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 5.

A fost botezată, la 29 Noembrie 1856 (aceeași mitrică), naș fiindu-i unchiul său Alexandru (Alecu) 45/VIII, prin fratele acestuia Lascar 46/VIII (însemnările de mai sus).

²⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, p. 244.

³⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, p. 247; scrisori către fratele său Radu 25/IX (în colecția autorului).

⁴⁾ Scrisori către fratele său Radu 25/IX (în colecția autorului).

⁵⁾ Scrisoarea lui René Bogdan, 7 Iulie 1933.

⁶⁾ Notă contemporană, în colecția autorului.

Lascar 28/IX (? 1858—1863).

Fiu al lui Răducanu 44/VIII și al domniței Aglaé Ghika ¹⁾, născut la 11 Iunie 1858 ²⁾. Incetat din viață la sfârșitul iernei 1862/1863 ³⁾.

Despre dânsul sunt versurile lui Alecsandri:

Pe albumul Princesei Aglae Rosetti.

DORUL MAMEI

Sburat-ai între îngeri,
O ! copilăș iubit,
Și m'ai lăsat în plângeri
Cu dor nemărginit.

De-atunci în flori, în stele,
În tot ce-i luminos,
Prin lacrimile mele
Văd chipul tău frumos.

De-atunci pe lângă mine
Te simt ades sburând
Și doru-mi după tine
Aleargă suspinând.

Tu rătăcești prin lume
Cătând neîncetat
Iubirea unei mame
Și-un dulce sărutat.

Ca tine 'n rătăcire,
De când eu te-am pierdut,
Te-aștept cu-a mea iubire
Ca să te mai sărut.

Oh ! sbori, ah ! fugi, ah ! vină
De lângă Dumnezeu,

Cu-a ta zâmbire lină
Să 'mpaci sufletul meu;

Căci m'ai lăsat în plângeri
Cu sufletul cernit,
Sburând tu printre îngeri
O ! copilaș iubit !⁴⁾

¹⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, I, pp. 143, 152.

²⁾ Arh. I., Tr. 1819, op. II, 2083, dos. 27 (mitricile Sft. Spiridon). A fost botezat la 29 Iunie 1858, naș fiind unchiul său Lascar 46/VIII.

³⁾ R. Rosetti, *o. c.*, P. 152.

⁴⁾ În ediția Cărții Românești (Adamescu, p. 273) se adaugă — greșit — data 1866; poezia a fost scrisă la Căiuși, cred în vara 1863.

Alexandru 29/IX (1860—1869).

Era fiul lui Răducanu 44/VIII și al domniței Aglaé Ghika¹⁾. Era născut înainte de vara 1860²⁾ și a murit în 1869³⁾.

¹⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, II, pp. 143, 151.

²⁾ Deoarece a luat parte la călătoria la Viena în acel an (*Ibidem*).

³⁾ Lovit de un cal (scrisoarea lui René Bogdan din 30 Iunie 1933).

Zoe 30/IX (1861—1933).

Fiica lui Răducanu 44/VIII și a domniței Aglaé Ghika¹⁾, născută, la Viena, la 22 Septembrie 1861²⁾. Măritată cu Alexandru A. Balș, la Iași la 31 Ianuarie 1885³⁾.

Studiile și le-a făcut în pensionul Demergel la Viena⁴⁾ și apoi în pensionul Mazens din Toulouse⁵⁾, unde a făcut studii bune, luând brevetul superior (de Stat).

Avea o voce foarte frumoasă, pe care a cultivat-o mult⁶⁾.

A încetat din viață la 29 August 1933⁷⁾, la Onești (Bacău), unde este înmormântată.

¹⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 150; înscrieri făcute în cartea de rugăciuni a bunicului ei Răducanu 36/VII; scrisoare a lui René Bogdan din 30 Iunie 1933.

²⁾ *Idem*.

³⁾ Scrisoarea de mai sus a lui René Bogdan, după spusele ei.

⁴⁾ R. Rosetti, *o. c.*, II, p. 247. Fiind acolo a luat 14 premii în anul 1870—1871 (scrisoarea surorii ei Ana 26/IX către fratele său Radu 25/IX — Septembrie 1871 — în colecția autorului).

⁵⁾ Scrisoarea René Bogdan; ce a spus ea autorului.

⁶⁾ Amintirea autorului și scrisoarea lui I. Bianu din 2 Septembrie 1933.

⁷⁾ Telegrama lui René Bogdan.

Margareta 31/IX (1865—).

Fiica lui Răducanu 44/VIII și a domniței Aglaé Ghika¹⁾, născută la 21 Aprilie 1865²⁾. Căsătorită: 1) la 14 Octombrie 1884 cu Gheorghe Em. Bogdan³⁾, divorțată; 2) la 8 August 1893 cu A. Jurgea Negrilești⁴⁾.

Zoe 30/IX
(Colecția René Bogdan)

Lascar 32/IX
(Colecția René Bogdan)

A studiat acasă și la pensionul Mazens din Toulouse, luându-și brevetul simplu în 1881⁵⁾.

¹⁾ Însemnare în cartea de rugăciuni a hatmanului Răducanu; scrisorile lui René Bogdan (fiul ei) din 30 Iunie și 7 Iulie 1933.

²⁾ *Idem.*

³⁾ Scrisorile lui R. Bogdan, sus arătate; scrisoarea mamei ei către fiul său Radu 25/IX, 8 August 1884 (în colecția autorului).

⁴⁾ Scrisoarea lui René Bogdan din 30 Iunie 1933.

⁵⁾ Scrisoarea aceleiași din 7 Iulie 1933, în care spune că și-a luat brevetul cu dispensă de vârstă.

Lascar 32/IX (1866—1917).

Fiu al lui Răducanu 44/VIII și al domniței Aglaé Ghica¹⁾, născut la 26 Martie 1866²⁾.

Bolnav din naștere a fost îngrijit la Uriage, Paris, Bex, Würzburg³⁾.

Studiile și le-a făcut în pensiunea dominicanilor din Sarèze și la Cernăuți în 1878—1879⁴⁾.

A încetat din viață, la 26 Mai 1917, la Târgu-Ocna, unde este înmormântat⁵⁾.

¹⁾ Însemnări în cartea de rugăciuni a hatmanului Răducanu Rosetti 36/VII, scrisoarea lui René Bogdan din 30 Iunie 1933.

²⁾ *Idem.*

³⁾ Scrisori ale mamei sale către fiul său Radu 25/IX, în colecția autorului.

⁴⁾ Scrisoarea sus menționată a lui René Bogdan.

⁵⁾ *Idem.*

Pulheria (Profira) 33/IX (1852—1933).

Era fiica lui Dumitru 47/VIII și a Feliciei Donici¹⁾ și s'a născut în 1852²⁾.

A fost măritată: 1) cu Dossios³⁾, 2) cu Mihai A. Sturdza⁴⁾.

A făcut studii în Germania⁵⁾.

Încetată din viață la 23 Februarie 1933⁶⁾.

¹⁾ R. Rosetti, *Amintiri*, II, pp. 17, 256.

²⁾ R. Rosetti, născut în Septembrie 1853, zice că era cu un an mai în vârstă ca dânsul (*Amintiri*, II, p. 17). Fratele ei Răducanu 34/IX era născut la 27 Noembrie 1853 (mitrica Sfântul Spiridon-lași).

³⁾ După 23 Martie 1871, când trebuia să-și treacă ultimul examen (scrisoarea Mariei Rosetti 27/IX către fratele ei Radu 25/IX, în colecția autorului).

⁴⁾ Corespondența ei cu tatăl ei, în colecția René Bogdan-Onești; nunta a avut loc între 8 Martie 1881 și 15 Februarie 1882 (aceeași corespondență); Al. A. C. Sturdza, *Règne de Michel Sturdza*, la arborele genealogic.

⁵⁾ Corespondența ei din 1867—1876 cu vărul ei Radu Rosetti 25/IX, în colecția autorului; R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 256.

⁶⁾ Însemnarea autorului.

Răducanu 34/IX (1853—).

Fiu al lui Dumitru 47/VIII și al Feliciei Donici, născut la 27 Noembrie 1853¹⁾.

Încetată din viață ca copil²⁾.

¹⁾ Mitrica Sft. Spiridon-Iași, 2173.
²⁾ Nu e menționat în *Amintirile* lui R. Rosetti și nu s'a păstrat nicio amintire despre dânsul în familie.

Maria 35/IX (1851—1938).

Fiica lui Lascarache 51/VIII și a Catrinei Lupașcu ¹⁾, născută în 1851 ²⁾, căsătorită în 1872, cu colonel Alexandru Brăescu ³⁾.
 Incetată din viață la 7 Iulie 1938 ⁴⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1860 (tribunalul Bacău).
²⁾ Este cu doi ani mai în vârstă decât era sora sa Eleonora 36/IX. (Informație dată de d-l arhitect Ciogolea, fiul Eleonorei, la 21 Februarie 1938). În anușul mortuar (nota 4) se arată că era de 90 ani.
³⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1860 (tribunalul Bacău). Informația dela nota 2.
⁴⁾ *Universul* 9 Iulie 1938.

Eleonora 36/IX (1853—1934).

Fiica lui Lascarache 51/VIII și a Catrinei Lupașcu ¹⁾, născută în Orașa la 15 August 1853 ²⁾. A fost măritată, la 19 Aprilie 1879, cu Constantin Ciogolea ³⁾.

În 1877 a făcut parte din comitetul doamnelor române din Bacău pentru ajutorul ostașilor răniți ⁴⁾.

Incetată din viață la 21 Decembrie 1934 și înmormântată în Cimitirul Șerban Vodă (Bellu) din București ⁵⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1860 (tribunalul Bacău).
²⁾ Act de naștere și botez cu data de 15 August 1853 eliberat de preotul comunei Orașa Mare (Bacău). (Colecția d-lui arhitect C. Ciogolea).
³⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1860 (tribunalul Bacău). Copie de pe actul de căsătorie eliberat de Oficiul stării civile Bacău sub Nr. 126 din 15/27 Ianuarie 1885. (Colecția d-lui arhitect C. Ciogolea).
⁴⁾ *Curierul* (Balasan) Nr. 36, 12 Mai 1877.
⁵⁾ Anușul mortuar în *Universul* din 23 Decembrie 1934.

Honorina 37/IX (1861—).

Fiica lui Costin 52/VIII și a Zamferei Bujor, născută în 1861.
 Măritată cu Dimitrie Sandu Sturdza în 1894 ¹⁾.

¹⁾ Scrișoarea fratelui său Ercol 40/IX (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în arhiva I. Rosetti-Bălănescu 6/X. Scrișoarea fratelui ei Emil 41/IX, din Martie 1938.

Ernest 38/IX (1862 — c. 1875).

Fiu al lui Costin 52/VIII și al Zamferei Bujor, născut în 1862 ¹⁾, mort la vârsta de 12—14 ani de angină difterică ²⁾.

¹⁾ Scrișoarea fratelui său Ercol 40/IX (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în arhiva I. Rosetti-Bălănescu 6/X.
²⁾ Informație dată de fratele său Emil 41/IX.

Maria 35/IX
(Colecția Emil Rosetti 41/IX)

Eleonora 36/IX
(Colecția Emil Rosetti 41/IX)

Ercol 40/IX
(Colecția d-nei Adriana Constantinescu 23/X)

Edgard 39/IX (1863 — după 1875).

Fiu al lui Costin 52/VIII și al Zamferei Bujor, născut în 1863 ¹⁾.
Incetăt din vieață după fratele său Ernest 38/IX ²⁾.

¹⁾ Scrisoarea fratelui său Ercol 40/IX (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în arhiva Ion Rosetti-Bălănescu 6/X.

²⁾ Informație dată de fratele său Emil 41/IX.

Ercol 40/IX (1868—1932).

Fiu al lui Costin 52/VIII și al Zamferei Bujor, născut la 26 Septembrie 1868 ¹⁾. Căsătorit cu Ana Șeptelici ²⁾, cu care a avut doi copii: Adriana 23/VII și Ion 24/VII ³⁾.

Elev al Institutelor Unite din Iași ⁴⁾, al Liceului Militar din Iași ⁵⁾, al Școlii Militare de Ofițeri ⁶⁾. Sublocotenent 16 Iulie 1890 ⁷⁾, locotenent 1 Ianuarie 1894 ⁸⁾, căpitan 10 Mai 1899 ⁹⁾; a studiat geodezia la Paris (1900—1902) și a servit la Institutul Geografic al Armatei; în comitetul de redacție al *Revistei Infanteriei* 1899—1903 ¹⁰⁾; 1913 primar al Bacăului ¹¹⁾; 1918 prefect al județului Bacău ¹²⁾.

A încetăt din viață la 22 Iulie 1932 ¹³⁾ și este înmormântat în cavoul familiei la Orășța ¹⁴⁾.

Îscălitura lui Ercol 40/IX (pe un act din 30 Mai 1928).

¹⁾ Registrul matricol al Liceului Militar din Iași.

²⁾ Scrisoarea sa (7 Ianuarie 1915) în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

³⁾ Aceleași scrisoare.

⁴⁾ Rudolf Suțu, *Iașii de odinioară*, II, p. 205.

⁵⁾ A fost admis în clasa II-a, în 1885, prin Decizia ministerială 13.549/1885.

⁶⁾ Admis în 1888 (registrul matricol al Liceului Militar, Iași, anuarele armatei pe anii 1892, 1894, 1905).

⁷⁾ Aceleași anuare.

⁸⁾ Aceleași anuare, pe anii 1894 și 1905.

⁹⁾ Anuarul pe 1905.

¹⁰⁾ Coperta revistei Ianuarie 1899 — Decembrie 1903.

¹¹⁾ Gr. Grigorovici, *Bacăul din trecut și de azi*, p. 15.

¹²⁾ *Idem*, p. 16.

¹³⁾ Informație dată de Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX, la 28 August 1933.

¹⁴⁾ Informație dată de fiica sa Adriana 23/X, la 12 Martie 1938.

Emil 41/IX (1869—).

Fiul al lui Costin 52/VIII și al Zamferei Bujor, născut la 2 Decembrie 1869 ¹⁾. Căsătorit la 16 Februarie 1897 cu Eugénie Străjescu ²⁾, cu care a avut următorii copii: Costinel 25/X, Olimpia 26/X, Irina 27/X ³⁾.

Elev al Institutelor Unite ⁴⁾, al Liceului Militar din Iași ⁵⁾, al Școalei Militare de Ofițeri ⁶⁾, sublocotenent 15 Iulie 1890 ⁷⁾, locotenent 10 Iulie 1895 ⁸⁾, căpitan 10 Mai 1903 ⁹⁾; fiind lovit de un cal, a fost reformat în 1906 ¹⁰⁾.

Inginer hotarnic (cadastru) ¹¹⁾.

¹⁾ Registrele matricole ale Liceului Militar din Iași. Nașă i-a fost vara sa Eufrosina 43/IX. (Informație dată de dânsul la 15 Februarie 1938).

²⁾ Informație dată de dânsul; scrisoarea fratelui său Ercol 40/IX (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

³⁾ *Idem*.

⁴⁾ R. Suțu, *Iașii de odinioară*, II, p. 205.

⁵⁾ Primit în clasa II-a, în 1886 (Decizie ministerială Nr. 167/1886).

⁶⁾ Registrul matricol al Liceului Militar din Iași; anuarul armatei pe 1905.

⁷⁾ Anuarul susarătă.

⁸⁾ *Idem*.

⁹⁾ *Idem*.

¹⁰⁾ Informație dată de dânsul.

¹¹⁾ *Idem*.

Neculai 42/IX (1876—1921).

Fiu al lui Costin 52/VIII și al Zamferei Bujor, născut în 1876 ¹⁾.

A urmat la universitate (după ce făcuse liceul la Institutele Unite din Iași) științele naturale și literale, fără a lua licențele respective ²⁾.

Incetată din viață în anul 1921 ³⁾.

¹⁾ Scrisoarea fratelui său Ercol 40/IX (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în colecția I. Rosetti Bălănescu 6/X.

²⁾ Deși în scrisoarea sa din 24 Februarie 1901, către I. Bianu, cerând a fi numit prefect de liberali (A. R., Msse, Corespondența Bianu), spune că e licențiat în ambele specialități, fratele său Emil 41/IX a spus autorului (15 Februarie 1938) că nu a aiuns să le iei.

³⁾ Informație dată de Adriana 23/X, la 7 Aprilie 1938.

Eufrosina 43/IX (1859—1935).

Fiica lui Grigore 53/VIII și a Sevastei Millo ¹⁾ născută în 1859 ²⁾.

A fost măritată cu Rudolf Beller ³⁾.

Asasinată în ziua de 19 Octomvrie 1935, la Bacău ⁴⁾, și înmormântată acolo la 22 Octomvrie ⁵⁾.

¹⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1852 (tribunalul Bacău); informații date de vărul său Emil 41/IX, la 18 și 20 Februarie 1934.

²⁾ Informație dată de Emil 41/IX, la 14 Martie 1938.

³⁾ Arh. I., Tr. 1837, op. 2101, dos., pe 1852 (tribunalul Bacău).

Căsătoria a avut loc în anul 1880 (informație dată de Emil 41/IX, 14 Martie 1938).

⁴⁾ *Universul*, 24 Octomvrie 1935.

⁵⁾ Anunțul mortuar (*Universul*, 23 Octomvrie, 1935).

Eufrosina 43/IX
(Colecția d-nei Adriana Constantinescu 23/X)

Constantin 48/IX
(Colecția Ecaterina Rosetti Korjenewsky 31/X)

Eleonora 44/IX (c. 1869—1913).

Fiică a lui Grigore 53/VIII și a Sevastei Millo, născută în 1869, căsătorită cu G. Grădinescu (divorțată). Încetată din viață în 1913 ¹⁾.

¹⁾ Informații date: de vărul ei Emil 41/IX la 18 și 20 Februarie 1934 și la 14 Martie 1938; de Vasilică Rosetti-Filipeni 56/IX la 28 August 1933.

Maria 45/IX (c. 1873—1901).

Fiică a lui Grigore 53/VIII și a Sevastei Millo, născută pe la anul 1873, a fost măritată în 1894 cu Gh. Istrati și a încetat din viață pe la anul 1901 ¹⁾.

¹⁾ Informații date: de vărul ei Emil 41/IX la 18 și 20 Februarie 1934 și la 14 Martie 1938 și de Vasilică Rosetti Filipeni, 56/IX.

Gheorghe 46/IX (c. 1875—1905).

Fiu al lui Grigore 53/VIII și al Sevastei Millo, născut pe la 1876, încetat din viață în 1905 ¹⁾.

¹⁾ Informații date de vărul său Emil 41/IX, la 18 și 20 Februarie 1934 și la 14 Martie 1938.

Costică 47/IX (1877—1888).

Fiu al lui Grigore 53/VIII și al Sevastei Millo, născut în anul 1877, încetat din viață în anul 1888 ¹⁾.

¹⁾ Informații date de vărul său Emil 41/IX la 18 și 20 Februarie 1934 la 14 Martie 1938.

Constantin 48/IX (1832—1881).

Fiu al lui Ștefan 54/VIII și al Elenei Donici, născut la 21 Mai 1832 la Tătărești (Orhei) ¹⁾. Căsătorit cu Ecaterina Alexandrovna Arsenevsky ²⁾, cu care a avut următori copiii: Alexandru 28/X, Vladimir 29/X, Dumitru 30/X, Ecaterina 31/X, Ana 32/X, Maria 33/X ³⁾. A fost judecător în 1860—1863 ⁴⁾, apoi a ținut cu arendă Miclăușeni și Hâncești ⁵⁾.

Către finele vieții s'a stabilit în Chișinău, unde a încetat din viață în Ianuarie 1881 ⁶⁾.

Ar fi scris versuri în limba franceză ⁷⁾.

¹⁾ Tabelă genealogică întocmită la 22 Septembrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rus (Documente I. Rosetti-Bălănescu 6/X); informație dată de fiica lui, Ecaterina 31/X.

²⁾ *Idem*.

³⁾ Informație dată de Ecaterina 31/X; certificat Nr. 320 din 23 Decembrie 1891 a Adunării deputaților nobili din Basarabia. (Colecția d-lui Const. Rosetti 16/XI).

⁴⁾ A. N. Krupensky, *Kratkii Ocerc o Besarabscom dvorianstvu*, p. 14.

⁵⁾ Informația dela nota 3.

⁶⁾ *Idem*.

⁷⁾ Scrisoarea Ecaterinei 31/X din 22 Februarie 1938.

Matei 49/IX (1834 — c. 1877).

Fiu al lui Ștefan 54/VIII și al Elenei Donici, născut la 18 Aprilie 1834 la Tătărești (Orhei)¹⁾.

Incetăt din viciață probabil în 1877²⁾.

¹⁾ Tabelă genealogică întocmită la 22 Septemvrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rus (Documente I. Rosetti-Bălănescu 6/X); informație dată de nepoata sa Ecaterina 31/X.

²⁾ Informație dată de Ecaterina 31/X.

Ecaterina 50/IX (1836—1907).

Fică a lui Ștefan 54/VIII și a Elenei Donici, născută la 21 Noemvrie 1836 la Chișinău¹⁾. A fost măritată cu Mihai Sârbu din Orhei²⁾.

Incetată din viciață la 17 Aprilie 1907³⁾.

¹⁾ Tabelă genealogică întocmită la 22 Septemvrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rus (Documente I. Rosetti-Bălănescu 6/X); informație dată de nepoata sa Ecaterina 31/X.

²⁾ Informație dată de Ecaterina 31/X, în Fevruarie 1938.

³⁾ *Idem.*

Elena 51/IX (1843—).

Fică a lui Ștefan 54/VIII și a Elenei Donici, născută la 8 Decemvrie 1843 la Tătărești¹⁾.

¹⁾ Tabelă genealogică întocmită la 22 Septemvrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rus (Documente I. Rosetti-Bălănescu 6/X); informație dată de nepoata ei Ecaterina 31/X.

Paul 52/IX (1847—).

Fiu al lui Ștefan 54/VIII și al Elenei Donici, născut la 28 Iunie 1847 la Odesa¹⁾.

Nu a fost căsătorit²⁾.

¹⁾ Tabelă genealogică întocmită la 22 Septemvrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rus (Documente I. Rosetti-Bălănescu 6/X); informație dată de nepoata sa Ecaterina 31/X.

²⁾ Informație dată de Ecaterina 31/X.

Ana 53/IX (1849—).

Fică a lui Ștefan 54/VIII și a Elenei Donici, născută la 23 Mai 1849, la Tătărești¹⁾.

¹⁾ Tabelă genealogică întocmită la 22 Septemvrie 1897 după documentele aflate la departamentul heraldic al Senatului dirigent rus (Documente I. Rosetti-Bălănescu 6/X); informație dată de nepoata ei Ecaterina 31/X.

Elena 51/IX și Ana 53/IX
(Colecția d-nei Ecaterina Rosetti Korjenewsky 31/X)

Virginia 54/IX (1861—1934).

Fiică a lui Dumitru 56/VIII și a Eufrosinei Krupenski, născută la 15 August 1861, a fost măritată cu locotenentul de marină I. Lambrino. A studiat în pensionatul Van Demergel la Viena și după închiderea acestuia în pensionul Sophie Paulus.

Răscumpărase aproape toată moșia Filipeni.
Incețată din viață la 7 Ianuarie 1934¹⁾.

¹⁾ Informație dată de fratele ei Vasile 56/IX și scrisoarea aceleiași din 13 Ianuarie 1934.

Sofia 55/IX (1862—).

Fiică a lui Dumitru 56/VIII și a Eufrosinei Krupenski, născută la 13 Noemvrie 1862. Măritată în Iunie 1887 cu căpitanul A. Boteanu. A divorțat în 1899.

A studiat în pensionul Van Demergel în Viena și după închiderea acestuia, în pensionul Sophie Paulus, tot în Viena¹⁾.

¹⁾ Informație dată de fratele ei Vasile 56/IX la 28 August 1933; scrisoarea aceleiași din 30 Octombrie 1933.

Vasile 56/IX (1864—).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski născut la 19/27 Decemvrie 1864, în Bârlad. Ca copil mic crescut de o doamnă franceză, Doamna Liberté, ce o aveau în casă.

Trimes la vârsta de 7 ani la Cernăuți, unde a făcut clasele primare și patru clase de liceu. Apoi la Viena, unde a trecut bacalaureatul și absolvit facultatea de filozofie (matematici).

Intors în țară în 1890, aproape nu mai știa românește.

Subprefect în 1891, polițai la Bacău 1893—1895; subdirector general al penitenciarelor 1895; deputat de Bacău în 1918; consilier județean.

În timpul războiului a fost administrator al celor 13 spitale aflate în Bacău¹⁾.

¹⁾ Informații date autorului de dânsul la 28 August 1933 și la 11 Septemvrie 1934.

Matricolele fostului Staatsgymnasium din Cernăuți arată că a învățat foarte bine în cele dintâi patru clase de liceu, fiind mereu clasificat întâiul (copii scoase de d-l profesor T. Balan, aflate în colecția autorului).

Alexandru 57/IX (după 1864 — ?).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski mort ca copil mic¹⁾.

¹⁾ Informație dată de fratele său Vasile 56/IX la 28 August 1933.

Radu 58/IX (după 1864 — ?).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski, mort ca copil mic ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de fratele său Vasile 56/IX la 28 August 1933.

Grigoriță 59/IX (după 1864 — ?).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski, mort ca copil mic ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de fratele său Vasile 56/IX la 28 August 1933.
Este înmormântat în cimitirul Eternitatea din Bacău cu inscripția: « Grigorița Rosetti » (informație dată de d-l Eugène Sturdza la 14 Martie 1938).

Mihai 60/IX (1870 — ?).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski, născut la 14 Noemvrie 1870 ¹⁾.

Elev al liceului din Bacău ²⁾, al Liceului Militar din Iași ³⁾, al Școlii de Ofițeri ⁴⁾, sublocotenent 10 Iulie 1894 ⁵⁾, locotenent 28 Noemvrie 1898 ⁶⁾, căpitan 1 Iulie 1910 ⁷⁾, trecut în disponibilitate la 15 Octomvrie 1913 ⁸⁾.

La Odesa, în 1918, a fost maltratată de bolșevici ⁹⁾.

¹⁾ *Anuarul Armatei Române* pe anul 1915; registrele matricole ale Liceului din Bacău și cele ale Școlii Militare din Iași.

²⁾ Registrul matricol, anul școlar 1884—1885.

³⁾ Registrul matricol, anii școlari 1886—1891.

⁴⁾ 1892—1894 (*Anuarul* sus arătat). Era supranumit în promoția sa: *Mihăișă Lincierul*.

⁵⁾ *Anuarul* pe 1915.

⁶⁾ *Idem*.

⁷⁾ *Idem*.

⁸⁾ *Idem*.

⁹⁾ Spus de dânsul autorului în iarna 1918—1919.

Ștefan 61/IX (după 1870 — ?).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski, mort ca mic copil ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de fratele său Vasile 56/IX la 28 August 1933.

Oswald 62/IX (după 1870 — ?).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski, mort ca mic copil ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de fratele său Vasile 56/IX la 28 August 1933.

Angelica 64/IX
(Albumul din Tețcani)

Petre 63/IX (1879—1921).

Fiu al lui Dumitru 56/VIII și al Eufrosinei Krupenski, născut la 2/14 Iunie 1879, la Filipeni (Bacău).

Căsătorit cu Caterina Grecianu; n'a avut copii.

Studiile liceale le-a făcut la Bacău. A făcut serviciul în cavalerie, unde a revenit ca voluntar în marele războiu. A căpătat tuberculoza pe front.

Incetat din viață la 31 Octomvrie 1921 ¹⁾.

¹⁾ Informațiuni date de fratele său Vasile 56/IX la 20 Septemvrie 1933 și la 13 Septemvrie 1934. Scrisoarea aceluiași din 30 Octomvrie 1933.

Angelica 64/IX (1841—1917).

Fică a lui Costache 69/VIII și a Angelicăi Moser ¹⁾. Născută la Tețcani în Aprilie 1841 ²⁾.

Fire aprinsă și zvăpăiată, a călătorit în Elveția, Italia, Holanda ³⁾; a fost în corespondență cu Victor Hugo, dacă se poate chema astfel puținele și indiferentele răspunsuri ale marelui poet francez la scrisorile ei — pe care nu le cunoaștem ⁴⁾.

Tatăl ei nu lua în serios această corespondență căci scria din Tețcani, la 2 Fevruarie 1870, fiului său Dumitru: « Arată Angeliquăi a mele îmbrățișeri și că ași dori să știu dacă m'a ascultat să mai slăbească pe V. Hugo cu a sale scrisori căci ași vrea să rămâi și eu cu așa dulce iluzie că fiică mea de câte ori a scris aceluia celebru homme s'a și răspuns dar nu ca mai pre urmă nu s'a mai răspuns » ⁵⁾.

A fost căsătorită: 1) cu G. Aslan, după Mai 1860 ⁶⁾, divorțată după 1870 ⁷⁾; 2) cu Guillaume C. de Roever, un aventurier olandez, în vara 1875, la Venetia ⁸⁾, care după ce contribui la risipirea averei sale, o părăsi ⁹⁾.

A primit ca zestre dela tatăl său moșia Tisești de lângă Târgu-Ocna ¹⁰⁾.

A murit în 1 Iulie 1917 și este înmormântată la Tețcani ¹¹⁾.

¹⁾ Piatra de mormânt a Angelicăi Moser la Tețcani; ziarul *Dimineța*, 19 Iunie 1933, care dă — în greșit numele de Mosberg în loc de Moser.

²⁾ Piatra de mormânt sus arătată.

³⁾ Scrisorile ei către tatăl său (arhiva din Tețcani).

⁴⁾ Ziarul *Dimineța* din 19 și 21 Iunie 1933 a publicat două foarte scurte bilete ale lui V. Hugo către Angelica Rosetti-Aslan 64/IX; comentariile și notele biografice ale ziarului sunt în mare parte exagerate.

⁵⁾ Arhiva din Tețcani.

⁶⁾ Scrisoarea tatălui ei către C. Negri, Mai 1860 (arhiva din Tețcani) o arată necăsătorită; în 1862 August în 10 era căsătorită, căci iscălește o scrisoare din Bărlad cu acea dată ca Angélique Aslan (Arhiva din Tețcani).

⁷⁾ În 1870 Victor Hugo adresează scrisoarea d-nei Angelica Aslan; în 1871 d-nei Angelica Rosetti Tețcano (reproducerea plicurilor în *Dimineța* din 21 Iunie 1933); corespondența aflată în arhiva din Tețcani.

⁸⁾ Scrisoarea ei din Venetia din 8 Septemvrie 1875 către tatăl ei; scrisoarea lui G. de Roever către C. Rosetti 69/VIII din 17 Octomvrie 1875; adevărarea semnăturilor soților Roever de primăria din Tețcani cu Nr. 311 din 21 Martie 1878 (arhiva din Tețcani).

⁹⁾ De notorietate publică; *Dimineța*, 21 Iunie 1933.

¹⁰⁾ C. Rosetti 69/VIII a cumpărat Tiseștii la 2 Septemvrie 1860 (copie de pe actul de cumpăratură în arhiva din Tețcani). Scrisori de ale Angelicăi arătând cum gospodărește Tiseștii (aceeași arhivă). Testamentul lui C. Rosetti 69/VIII (12 Martie 1863) zicând că lasă toată averea sa fiului său Dumitru 65/IX, deoarece înzestrase pe fiica sa (aceeași arhivă).

¹¹⁾ Comunicare, după registrele stării civile, a preotului din Tețcani.

Dumitru 65/IX (1853—1897).

Fiu al lui Costache 69/VIII și al Eufrosinei născută Romalo ¹⁾. Născut la 5 Septembrie 1853 ²⁾.

A studiat întâi acasă, unde a avut ca profesori, în anii 1863—1865, pe Ioan Lemoine ³⁾ și pe Prat ⁴⁾ și, după ce a deschis acesta din urmă o pensiune la Bacău, a fost în pensiune la dânsul în anii 1866 și 1867 ⁵⁾.

În August 1867 a fost dus de tatăl său la Lausanne ⁶⁾, unde a urmat cursurile liceului și apoi ale Universității, luându-și licența în drept ⁷⁾.

Între tatăl lui și dânsul exista o perfectă înțelegere și un neîncetat schimb de păreri și știri precum o dovedesc numeroasele scrisori păstrate la Tețcani. Tatăl dădea sfaturi, fiul îi arăta toate cele ce făcea precum și ideile sale. De pe atunci arăta aplecări spre studiul filozofiei și al chestiunilor sociale și politice ⁸⁾.

S'a întors în țară (unde venise în fiecare vară) în 1874, dar s'a mai dus în Franța și Belgia ⁹⁾.

S'a căsătorit, la 7/19 Septembrie 1878, cu domnișoara Alice M. Jora ¹⁰⁾ (și ea Rosetti după mamă) ¹¹⁾, stabilindu-se la Tețcani, unde s'a ocupat de administrația moșiei și velniței sale.

Deputat în Camera din 1879, a fost dintre acei 53 deputați cari au votat contra naturalizării evreilor ¹²⁾. A mai fost deputat în timpul guvernării conservatoare dintre 1889—1895 și prefect de Bacău sub guvernul T. Rosetti 21/VIII (1888) ¹³⁾. Pentru susținerea ideilor sale politice a subvenționat ziarele *Muncitorul* și *Gazeta de Bacău*, care apăreau la Bacău ¹⁴⁾.

La 21 Iunie 1892, înființându-se secțiunea Ligei Culturale din Bacău, este ales președinte ¹⁵⁾.

Om blând, tăcut, pesimist, bun prieten și rudă credincioasă, drept, foarte cult (catalogul bibliotecii sale păstrat la Tețcani arată cât de mult se interesa de multe ramuri de cunoștințe ¹⁶⁾), doritor de bine.

A scris următoarele lucrări și a făcut traduceri ce urmează:

La nuit, l'aurore et le jour ou l'empire, la dictature et la nation, Lausanne, Imprimerie Blanchard Mai 1871, 50 pp.

Etude critique sur la condition de la femme dans l'Inde antique (Dissertation), Lausanne, G. Bridel 1875. Teza lui de licență în drept.

La Roumanie et le juif devant l'Europe, Bacău, Imprimerie de l'Indépendance (1877 unele exemplare, altele 1878).

Biografia lui Conta (*Convorbiri Literare*, XXIX, p. 923 sqq.).

Chestiunea electorală. Colegiul unic cu reprezentarea minorităților, București, C. Göbl. 1889.

Les fondements de la métaphysique par B. Conta. Traduit du Roumain par D. Tescanu, Paris, Felix Alcan, 1890 ¹⁷⁾.

Théorie de l'ondulation universelle par Basile Conta. Traduction et notice biographique par D. Rosetti Tescanu, Paris, Felix Alcan, 1895 ¹⁸⁾.

Dumitru Rosetti Tețcanu 65/IX a încetat din viață la 10 Ianuarie 1897, la Tețcani, unde este înmormântat ¹⁹⁾.

- 1) Scrisorile lui C. Rosetti Tețcanu păstrate la Tețcani.
 2) Actele stării civile (Mitrăica (2164) bisericii Sft. Ioan Gură de Aur), Iași; instiintare din 1874
 Aprilie 21 a Comand. comp. 14 din Batalionul 4 miliții (arhiva din Tețcani).
 3) R. Rosetti, *Amintiri*, II, p. 246.
 4) Chitanțele acestuia (arhiva din Tețcani).
 5) *Idem*.
 6) Scrisorile suscitute.
 7) Scrisorile sale către tatăl său.
 8) Aceleași scrisori.
 9) *Ibidem*.
 10) Informație dată de d-na Alice Rosetti Tețcanu la 23 Iulie 1934; act de zestre al d-rei Alice
 Jora la căsătoria sa cu Dumitru Rosetti Tețcanu, 65/IX, 1 Iulie 1878, transcris la tribunalul Bacău
 la 1 Septembrie 1878 (arhiva din Tețcani).
 11) Fiind fiica lui M. Jora și a Smărăndiței născută Rosetti 29/VIII (fiică a lui Vasile Rosetti Pri-
 bescu 30/VII și a Catincăi născută Negri).
 12) C. Radu, *Bacul dela 1850—1900*, pp. 121, 122.
 13) Amintirea autorului.
 14) C. Radu, *o. c.*, pp. 115, 116, 123.
 15) Gr. Grigorian, *Bacul din trecut și de azi*, p. 91.
 16) Iată rezumatul numeric al acestui catalog:

	Lucrări	Volume
Filosofie	450	695
Drept	174	446
Istorie, biografie și geografie	107	336
Medicină	193	254
Religie, culte, teologie	81	127
Evoluție (Darwinism)	59	67
Instituții, politică, administrație, statistică	108	150
Economie politică, finanțe	70	90
Sociologie, socialism, reforme	57	67
Civilizație, moravuri	38	53
Căsătorie, divorț, prostituție	28	39
Educație, învățământ	26	30
Hipnotism, spiritism, etc.	33	36
Dicționare	22	32
Enciclopedii, Lexice	10	55
Literatură și memorii	157	430
Autori romani și greci	62	31
Comptabilitate, librărie, petrol, fotografie, etc.	43	82
Agricultură	41	72
Vin, alcool	15	15
Botanică	24	26
Fizică	17	24
Zoologie	15	18
Chimie, tehnologie	24	43
Geologie, mineralogie, palcontologie	26	29
Matematică, astronomie, topografie	34	41
Arhitectură, inginerie, electricitate	47	67
Carți românești	73	82
Guides	20	20
Total	2093	3559

17) Asupra acestor traduceri și a corespondenței lui V. Conta cu Dimitrie Rosetti Tețcanu 65/IX
 vezi articolul Ancii Conta Chernbach în *Viața Românească* vol. XXXIX pp. 47, 48, 50.

18) *Idem*.

19) 16 Ianuarie însemnarea preotului din Tețcani.

Actul de deces poartă No. 3 din 16 Ianuarie 1897 (arhiva primăriei Tețcani, jud. Bacău).

GENERAȚIA X-a

Neculai 1/X (1891—).

Fiu al lui Neculai 4/IX și al Elizei C. Cornescu. Născut la 16 Ianuarie 1891. A studiat în țară și absolvit Școala de științe de Stat. Diploma de Agro-geologie. Din conviețuirea cu Maria Toma-Neagu, din comuna Greci (Ilfov) are o fiică, Elena, născută la 2 Ianuarie 1910 și măritată, la 18 Februarie 1934, cu D-l Dan Simionescu-Râmniceanu.

Fost agent agricol la Chiselet (Ilfov); ajutor al șefului ocolului Silvic Uzinele Domeniile Reșița, Văliug (Caraș) ¹⁾.

¹⁾ După notele date de tatăl său Neculai 4/IX.

Constantin 2/X (1892—).

Fiu al lui Neculai 4/IX și al Elizei C. Cornescu. Născut la 9 Noembrie 1892. Necăsătorit.

Studiile le-a făcut în țară; a urmat dreptul. Intrat în armată ca voluntar, la 1 Octomvrie 1912, a fost înaintat sublocotenent, la 2 Septembrie 1913. Locotenent, la 2 Noembrie 1916, a trecut în activitate în 1918. Azi (1937) locotenent-colonel în Regimentul 22 Artilerie.

A scris articolele cinegetice și ornitologice în *Revista Vânătorilor* (București) și *Carpați* (Cluj) ¹⁾.

¹⁾ După notele tatălui său.

Gheorghe 3/X (1893—1894).

Fiu al lui Neculai 4/IX și al Elizei C. Cornescu. Născut la 24 Decembrie 1893, încetat din viață la 21 Mai 1894 ¹⁾.

¹⁾ După nota tatălui său.

Andrei 4/X (1896—).

Fiu al lui Neculai 4/IX și al Elizei C. Cornescu. Născut la 25 Martie 1896.

A fost elev al Liceului D. Cantemir (București) în clasa II-a (1910—1911) și al Liceului Militar din Iași, clasa V-a, din Octomvrie 1913 până la 15 Ianuarie 1914, când a fost retras.

Voluntar, a făcut războiul ca sergent în aviație (1916—1918) și ca plutonier la trupele speciale (1919—1920).

Căsătorit, la 7 Februarie 1926, cu Ecaterina Tomescu. N'are copii.

Funcționar la Lupeni și apoi în serviciul controlului Societății de telefoane ¹⁾.

¹⁾ După notele tatălui său, controalele Liceului D. Cantemir și cele ale Liceului Militar, Iași.

Elena 5/X (1892—1893).

Fiică a lui Petre 5/IX și a Zoi C. Cornescu. Născută la 16 Mai 1892 ¹⁾, decedată la 17 Ianuarie 1893 ²⁾.

¹⁾ Act de naștere Nr. 2634 din 18 Mai 1892 (Oficiul Stării Civile București).

²⁾ După notele fratelui său Ion 6/X.

Ion 6/X (1893—).

Fiu al lui Petre 5/IX și al Zoi C. Cornescu, s'a născut în București, la 26 Octomvrie 1893 ¹⁾. Căsătorit, la 12 Septemvrie 1926, în comuna Hermeziu (Iași) cu Elena N. Miclescu, cu care are doi copii: Petru 1/XI și Mihai 2/XI ²⁾.

Și-a făcut studiile în țară ³⁾, luându-și licența în drept la București (1915) ⁴⁾. Doctor în științele juridice dela facultatea de drept din Paris (1921) ⁵⁾.

A făcut campania din 1913 în Regimentul 10 Artilerie ca voluntar. Înaintat sublocotenent, a făcut campania 1916—1918 cu Regimentul 4 Obuziere și a fost înaintat căpitan de rezervă la 1 Septemvrie 1917.

Avocat (1921—1930), deputat de Iași (1931), director general al Regiei loteriei Statului Român (dela Decemvrie 1931).

Scrieri: Teza de doctorat.

Tratat de drept civil român (3 Vol. Ediția Ciornei, 1918), în colaborare cu Al. Baicovianu.

Diferite note de jurisprudență, publicate în « Pandectele Române », cu începere din 1922.

Dreptul în general și noțiunile sale fundamentale, București 1937. Ed. Universul ⁶⁾.

Decorat cu: Coroana României (cavaler) ⁷⁾, Steaua României (ofițer) ⁸⁾, Medalia comemorativă 1916—1918 cu baretele Ardeal, Oituz, Carpați, Mărășești ⁹⁾, Medalia victoria ¹⁰⁾, Meritul Cultural pentru Sport, cl. II ¹¹⁾, Meritul Sanitar, cl. I ¹²⁾.

¹⁾ Act de naștere Nr. 6108 din 27 Octomvrie 1893. (Oficiul stării civile București).

²⁾ După o notă dată de dânsul.

- ¹⁾ Diplomă de absolvire a Liceului Lazăr din București, secțiunea clasică-modernă, Nr. 429 din 25 Iunie 1912.
²⁾ Diploma Nr. 7609 din 3 Iulie 1915.
³⁾ Diplomă (sciences juridiques) a Facultății de drept din Paris Nr. 239 din 2 April 1921.
⁴⁾ Informații date de dânsul.
⁵⁾ Decret Nr. 65 din 9 Ianuarie 1918.
⁶⁾ Decret Nr. 998 din 22 Martie 1930.
⁷⁾ Decret Nr. 1774 din 7 Iulie 1918.
⁸⁾ Decret Nr. 3300 din 30 Iulie 1921.
⁹⁾ Decret Nr. 1893 din 23 Iunie 1933.
¹⁰⁾ Brevet Nr. 4471 din 18 August 1933.

Alexandru (Sandu) 7/X (1895—).

Fiu al lui Petre 5/IX și al Zoi C. Cornescu. S'a născut, la București, la 20 Octomvrie 1895 ¹⁾. Căsătorit, la Paris, la 18 Fevruarie 1923, cu Maria I. Rallet ²⁾. Are un fiu Gheorghe 3/XI, născut la Iași, la 8 Septembrie 1929 ³⁾.

Studiile secundare și le-a făcut în țară. Licențiat în litere (București) ⁴⁾. Doctor în litere (Paris 1926) ⁵⁾.

Sublocotenent de rezervă, în 1915, a făcut campania 1916—1918 în Regimentul 15 de Artilerie, căpătând gradul de locotenent.

Profesor de filologie la Facultatea de litere din București ⁶⁾. Director al Fundațiunei pentru Literatură și Artă Regele Carol al II-lea.

Scrieri:

Colindele religioase la Români, București, 1920 (Academia Română. *Memoriile Secțiunii Literare*, Seria II, T. XL).

Etude sur le rhotacisme en roumain, Paris, Champion, 1924 (Bibliothèque de l'École des Hautes Études. Sciences historiques et philologiques, fasc. 240).

Recherches sur la phonétique du roumain au XVI-e siècle, Paris, Champion, 1926 (operă premiată de Societatea de Linguistică din Paris).

Lettres roumaines de la fin du XVI-e et du début du XVII-e siècle tirées des archives de Bistritza (Transylvanie), București, Socec, 1926 (Institutul de filologie și folklor).

Cercetări asupra graiului Românilor din Albania, București, Socec, 1930.

Curs de fonetică generală, București, Casa Școalelor, 1930.

Limba română în secolul al XVI-lea, București, Cartea Românească, 1932.

Istoria limbii române, vol. I, București, Fundațiunea pentru Literatură și Artă «Regele Carol II», 1938.

În colaborare:

Bulletin linguistique, București, Cultura Națională, Paris, E. Droz, 1933 sqq.

Articole, dări de seamă, notițe în revistele: *Romania* (Paris), *Bulletin dela Société de linguistique de Paris*, *Grai și suflet*, *Revista Istorică Română*, *Bulletin linguistique* (București), *Revista Fundațiilor Regale*.

¹⁾ Certificat de naștere Nr. 6853 din 23 Octomvrie 1895, eliberat de Primăria București.

²⁾ Act de căsătorie Nr. 2 din 18 Fevruarie 1923, eliberat de Oficiul Stării Civile Române la Paris.

¹⁾ Buletin de naștere Nr. 1991 din 10 Septembrie 1929 (Primăria Iași).

²⁾ « Magna cum laude », diploma Nr. 8502 din 8 Mai 1920.

³⁾ Fost elev al Școlii Române din Franța.

Elev diplomat al Școlii de Inalte studii din Paris (Ecole pratique des Hautes Etudes. Section des sciences historiques et philologiques. Dipl. Nr. 233 din 24 Iunie 1923).

Doctor de Stat al Universității din Paris (dipl. Nr. 31, 15 Martie 1927).

⁴⁾ Conferențiar de fonetică generală și experimentală (Decret Nr. 10.724 din 1 Martie 1928).

Profesor agregat la catedra cu același nume (Decret Nr. 2090 din 1932; *Mon. Of.*, Nr. 158 din 8 Iulie 1932).

Profesor titular (Decret Nr. 2840/1936).

Alexandra 8/X (1899—).

Fiică a lui Petre 5/IX și a Zoei C. Cornescu. Născută la 15 Februarie 1899 ¹⁾.

Căsătorită cu Gabriel Manolescu, la 15 Noembrie 1928 ²⁾.

¹⁾ Actul de naștere Nr. 1278 din 16 Februarie 1899 (Oficiul Stării Civile București).

²⁾ După notele date de fratele său Ion 6/X.

Neculai 9/X (1909—).

Fiu al lui Anton 7/IX și al Mariei Bursan, s'a născut la 18 Octombrie 1909. Căsătorit, în 1932, cu Ana Băncilă ¹⁾.

¹⁾ Informații date de mama lui.

Teodor 10/X (1888—).

Fiu al lui Gheorghe 10/IX și al Olgăi de Giers ¹⁾, s'a născut la 15/27 Iulie 1888 ²⁾. Căsătorit cu Adela Zekeli la 24 Iulie 1919 ³⁾ (divorțat ⁴⁾), a avut copii: Gheorghe 4/XI și Maria 5/XI ⁵⁾.

Și-a făcut studiile în Rusia, luând bacalaureatul și licența în drept la Sft. Petersburg ⁶⁾. Licențiat în litere al Universității din București ⁷⁾, doctor în economia politică din München ⁸⁾.

Dela 1909 și până la 12 Septembrie 1913 a servit în diplomatie ⁹⁾.

Voluntar în marele războiu a fost decorat cu *Virtutea militară* de războiu cl. I ¹⁰⁾ și cu *Médaille militaire* franceză ¹¹⁾ pentru purtarea sa pe câmpul de luptă.

¹⁾ Informație dată de dânsul.

²⁾ Informație dată de dânsul.

³⁾ Informație dată de dânsul.

⁴⁾ Informație dată de dânsul.

⁵⁾ Informație dată de dânsul.

⁶⁾ Diploma Nr. 683 din 28 Mai 1908.

⁷⁾ Diploma Nr. 5311 din 8 Ianuarie 1909.

⁸⁾ Diploma din 28 Februarie 1914.

Teza sa de doctorat, tipărită în 1914, are drept titlu: *Betrachtungen über den Zusammenhang zwischen Grundrente, Bodenpreis und Getreidepreis. Zur Theorie der Grundrente.*

⁹⁾ 1.II.1909, atașat supranumerar; 7.VII.1909, atașat de legatie I.D. 2159; 1.IV.1910, atașat de legatie la Berlin; 25.V.1912, pus în disponibilitate I.D. 2931; 12.IX.1913, considerat ca ieșit din cadre. (Ministerul Afacerilor Străine, Anul 1909, Dos. 77, litera R., Nr. 33).

¹⁰⁾ « Pentru vitejia și destoinicia cu care a ajutat neconținut compania I-a la atacul dat, la 6 August, asupra pozițiilor inamice dela cota 707. Fiind îndreptat apoi, sub același bombardament violent al artileriei spre flancul drept, a luat comanda unui sector și cărui ofițeri fuseseră omorâți și a intrat prin un atac cu mult avânt ». (Brevet Nr. 2424 din 16 Octombrie 1917).

¹¹⁾ Brevet Nr. 3924 din 1 Iunie 1918.

Elena 11/X (1889—).

Fiică a lui Alexandru 12/IX și a Ecaterinei Germani, născută în 1889. Măritată cu colonelul Paulus, șef de statmajor al forțelor motorizate germane ¹⁾.

¹⁾ Informații date de Teodor 10/X.

Alexandra 12/X (1890—).

Fiica lui Alexandru 12/IX și a Ecaterinei Germani; s'a născut în anul 1890. A fost căsătorită întâi cu Edwin Fels (divorțată) și apoi cu Teodor Baer ¹⁾.

¹⁾ Informații date de Teodor 10/X.

Efrem 13/X (1891—1917).

Fiu al lui Alexandru 12/IX și al Ecaterinei Germani, s'a născut în anul 1891.

A urmat școala militară din Gross-Lichterfelde. Sublocotenent în Regimentul 111 Infanterie din Karlsruhe. Două ori rănit, decorat cu Crucea de fier, a fost trecut în aviație. A murit la Berlin, la 19 August 1917, aparatul nou pe care-l încerca luând foc la o înălțime de 2.000 metri ¹⁾.

¹⁾ Informații date de T. G. Rosetti Solescu 10/X, la 8 Octombrie și 3 Noembrie 1934.

Constantin 14/X (1892—).

Fiu al lui Alexandru 12/IX și al Ecaterinei Germani, născut în anul 1892. Căsătorit cu Olga Hofmann; n'are copii ¹⁾.

¹⁾ Informații date de Teodor 10/X.

Maria 15/X (1894—).

Fiică a lui Alexandru 12/IX și a Ecaterinei Germani, născută în anul 1894.

Măritată cu căpitanul Otto Spies din armata germană ¹⁾.

¹⁾ Informații date de Teodor 10/X.

Marcellă 16/X (1910—1936).

Fiică a lui Lascar 19/IX și a Elenei Ghika-Budești, născută în 1900 ¹⁾.
Căsătorită cu Valeriu Bulgaru ²⁾.

Incetată din viață la 31 Iulie 1936 ³⁾.

¹⁾ Informație dată autorului, de tatăl ei, la Iași, la 10 Noembrie 1933; anunț mortuar în *Universul*, 5 August 1936.

²⁾ *Idem*.

³⁾ Anunțul mortuar sus-citat; piatra ei de mormânt la cimitirul Eternitatea din Iași.

Scarlat 17/X (1902—).

Fiu al lui Scarlat 20/IX și al Aglaei Moruzi ¹⁾, născut la 8/21 Martie 1902 ²⁾. Căsătorit la 9 Iunie 1935, la Iași, cu Ioana Cerchez ³⁾, cu care are o fiică, Maria Ioana Gabriela 6/XI ⁴⁾.

¹⁾ Înștiințare de căsătorie lui.

²⁾ Scrisoarea tatălui său Scarlat 20/IX, din 1 Martie 1938.

³⁾ Înștiințarea de căsătorie.

⁴⁾ Scrisoarea dela nota 2.

Alexandru-Anton 18/X (1913—).

Fiu al lui Scarlat 20/IX și al Aglaei D. Moruzi, născut la Sinaia, la 15 Iulie 1913 ¹⁾. Căsătorit la 16 Octombrie 1933, cu Olga Carp ²⁾, cu care are un fiu Alexandru 7/XI ³⁾.

Elev al Școlii Militare de cavalerie 1930—1932 ⁴⁾, sublocotenent 1 Iulie 1932 ⁵⁾.

Autor al unui articol *Sinteza equitației elementare a lui Saint Phalle*, n *Revista Cavaleriei* ⁶⁾.

¹⁾ Adresa Nr. 4703 din 7 Noembrie 1933 a Ministerului Apărării Naționale, în colecția autorului.

²⁾ Scrisoarea tatălui său Scarlat 20/IX din 1 Martie 1938.

³⁾ *Idem*.

⁴⁾ Adresa din nota 1.

⁵⁾ *Anuarele armatei*.

⁶⁾ Anul XV (1936), pp. 177—191.

Radu 19/X (1877—).

Fiu al lui Radu 25/IX și al Emmei Bogdan, născut în Căiuți (jud. Bacău) la 20 Martie/1 Aprilie 1877 ¹⁾.

Căsătorit, la București, la 26 Aprilie/9 Mai 1907, cu Ioana Al. Știrbey ²⁾, cu care a avut următorii copii: Ileana 8/XI ³⁾, Radu 9/XI ⁴⁾, Ioana 10/XI ⁵⁾ și Safta 11/XI ⁶⁾.

Studiile primare și secundare le-a făcut: acasă ⁷⁾ și la Liceul Național din Iași ⁸⁾. A trecut baclaureatul în litere și științe la Iași, în 1895 ⁹⁾. A urmat, în anii 1895—1897, cursurile anului pregătitor al

Școale de Poduri și Șosele, iar în anii 1897—1899 acele ale Școalei militare de Artilerie și Geniu.

Sublocotenent, în Batalionul 5 Vânători, la 1 Iulie 1899 ¹⁰).

Atașat pe lângă Mareșalul Woleseley, Martie 1901 ¹¹).

Locotenent, 10 Mai 1903 ¹²).

Decorat cu Medalia Jubilară Carol I ¹³).

Atașat la Institutul Geografic al Armatei, Noemvrie 1903—1 Aprilie 1904.

În Batalionul 9 Vânători, 1 Aprilie 1904 — 1 Noemvrie 1904.

Elev al Școalei Superioare de Războiu, 1904—1906 ¹⁴).

Atașat la Batalionul II Vânători « Regina Elisabeta », 1 Noemvrie 1906—1 Aprilie 1907.

Stagiar la Marele Statmajor, 1 Aprilie 1907—1 Aprilie 1908 ¹⁵).

Stagiar în Regimentul 5 Roșiori 1 Aprilie 1908—1 Aprilie 1909 ¹⁶).

Înaintat căpitan, 10 Mai 1908 ¹⁷).

Atașat pe lângă Ducele de Teck, Ianuarie 1909.

Decorat cu ordinul Coroana României (Cavaler), Ianuarie 1909 ¹⁸).

Comandant de companie în Regimentul VI Tecuci Nr. 24, 1 Aprilie 1909—12 Septemvrie 1909 ¹⁹).

În Statmajorul Corpului II Armată, Septemvrie 1909—1 Aprilie 1910 ²⁰).

În Statmajorul Inspectoratului General al Armatei, 1 Aprilie 1910—1 Noemvrie 1912 ²¹).

Profesor de tactică la Școala militară de infanterie, la Școala de aplicație de infanterie și la Școala de aplicație de artilerie și geniu.

Decorat cu ordinul Casei de Hohenzollern cl. III ²²).

Atașat pe lângă Mareșalul Lord Roberts (August 1910) ²³).

Membri al Societății Geografice Române, 1911 ²⁴).

Mutat în Regimentul Constanța Nr. 34, Noemvrie 1912 ²⁵).

Decorat cu ordinul Stelei României (cavaler) Iunie 1913 ²⁶).

Luat parte la expediția din Bulgaria (în Cadrilater), 23 Iunie—7 August 1913. Decorat cu Medalia Bărbăție și Credință, cl. II-a ²⁷) și cu Avântul Țării ²⁸).

Înaintat maior, 1 Aprilie 1914 ²⁹) și numit comandant al Școalei de subofițeri de infanterie pe aceiași zi ³⁰).

Membri al Comitetului conducător a Secțiunii militare a Muzeului Național ³¹).

Șef al biroului operațiilor din Marele Stat Major, 24 Iulie 1914 ³²).

Decorat cu « Crucea Meritul Sanitar » cl. I ³³).

Decorat cu « Răsplata Muncii pentru Învățământ » cl. I ³⁴).

Șef al biroului operațiilor din Marele Cartier General, 15/28 August 1916 ³⁵).

Înaintat locotenent-colonel, 27 Noemvrie 1916 ³⁶).

Comandant al Regimentului 55/67 Infanterie, 14 Ianuarie 1917 ³⁷).

Comandant al Regimentului Mihai Viteazul Nr. 6, 4 Martie 1917 ³⁸).

Bolnav de tifos exantematic.

- Comandant al Regimentului 47/72 Infanterie, 21 Mai 1917.
 Decorat cu ordinul Legiunii de onoare, cavalier³⁹).
 Decorat cu Distinguished Service Order⁴⁰).
 Rănit în bătălia dela Răzoare, 6/19 August 1917⁴¹).
 Decorat cu ordinul Mihai Viteazul cl. III⁴²).
 Înaintat colonel la 1/14 Septembrie 1917⁴³).
 Decorat cu ordinul Coroana Italiei (Comandor)⁴⁴).
 Demisionat la 31 August 1918.
 Primit ca stagiar, cu gradul său, în armata franceză, 27 Septembrie 1918⁴⁵).
 Trimes cu generalul Berthelot în misiune în Orient, 3 Octombrie 1918⁴⁶).
 Reprimit în armata română, la 27 Ianuarie 1919, cu data de 1 Septembrie 1918, rămânând atașat pe lângă misiunea franceză⁴⁷).
 Decorat cu Legiunea de onoare, în gradul de ofițer, cu citație la ordinea de zi a armatei franceze de Dunăre, 15 Februarie 1919⁴⁸).
 Decorat cu « Crucea Comemorativă a războiului 1916—1918 », cu bareta Mărășești⁴⁹).
 Decorat cu Crucea de războiu franceză, cu citație la ordinea de zi a armatei⁵⁰).
 Numit atașat militar la Londra, 18 Iulie 1919⁵¹).
 Autorizat a purta semnul onorific de aur pentru împlinirea a 25 ani de serviciu militar⁵²).
 Numit comandant al Brigadei de Vânători, 1 Noembrie 1920⁵³).
 Numit director al cursului de informații a căpitanilor aspiranți pentru gradul de maior, 16 Mai 1921⁵⁴).
 Decorat cu ordinul Sft. Sava, în gradul de Mare Ofițer⁵⁵).
 Decorat cu medalia comemorativă franceză de război⁵⁶).
 Decorat cu Coroana României, în gradul de Comandor⁵⁷).
 Decorat cu medalia « Victoria » a marelui războiu pentru civilizație⁵⁸).
 Înaintat la gradul de general de brigadă, la 1 Ianuarie 1924⁵⁹).
 Membru în Comitetul central al Crucii Roșii, 25 Mai 1924⁶⁰).
 Membru în Consiliul de conducere al Muzeului Militar Național, 1 Iunie 1924⁶¹).
 Citat la ordinea de zi a armatei, Iunie 1924⁶²).
 Demisionat din armată, 1 Noembrie 1924⁶³).
 Ales președinte al Consiliului de conducere al Muzeului Militar Național, Aprilie 1925⁶⁴).
 Decorat cu Răsplata Muncii pentru Construcțiuni școlare, cl. I-a⁶⁵).
 Președintele Consiliului parohial al Bisericii Sfântul Neculai Tabacu, 1926—1927⁶⁶).
 Ales membru corespondent al Academiei Române (secțiunea istorică), 4 Iunie 1927⁶⁷).
 Ales vice președinte al Crucii Roșii Române⁶⁸).
 Președinte al Comitetului școlar al Liceului D. Cantemir din București, 13 Februarie 1928—10 Iunie 1934⁶⁹).

Membru în consiliile de administrație a Societăților Sirius și Creditul carbonifer ⁷⁰⁾.

Ales membru în Consiliul de Administrație a Societății Clădirea Românească ⁷¹⁾.

Ales membru activ al Academiei Române (Secțiunea istorică), la 24 Mai 1934 ⁷²⁾.

Ales conservator al Bibliotecii și colecțiilor Academiei Române, Mai 1935 ⁷³⁾.

Autor a diferite studii istorice și militare ⁷⁴⁾.

- ¹⁾ Buletin de naștere eliberat de primăria comunei Căiuți (Bacău) la 20 Martie 1877; extrat după actul de naștere Nr. 10/1877 al aceleiași primării, eliberat la 23 Iunie 1914, sub Nr. 679.
²⁾ Botezat la 14 Iulie 1877 (act de botez al parohiei comunei Poiana-Sărata).
³⁾ Certificat de căsătorie Nr. 839, din 26 Aprilie 1907, a Oficiului Stării Civile București.
 Ioana Rosetti a încetat din viață la 27 Martie/9 Aprilie 1914 (autorizațiune Nr. 1853 din 27 Martie 1914 a Primăriei Comunei București).
⁴⁾ Buletin de naștere Nr. 151, eliberat de Primăria comunei Dărmănești (Bacău), la 5 August 1908.
⁵⁾ Extras Nr. 114/1935 al Oficiului stării civile al Primăriei sectorului I Galben, București.
⁶⁾ Extras Nr. 6127 din 14 Decembrie 1920, al Oficiului Stării Civile București.
⁷⁾ Extras Nr. 15.786/1937 al Primăriei sectorului IV (Verde), București.
⁸⁾ Certificat de absolvire a claselor primare Nr. 788 din 22 August 1887 al Comisiei din Tg. Ocna. Certificat Nr. 11 din 2 Septembrie 1891 al Gimnaziului clasic din Bacău.
⁹⁾ Certificat de absolvire al liceului Nr. 350 din 22 Iunie 1895, eliberat de Liceul Național din Iași.
¹⁰⁾ Diploma de bacalaureat Nr. 24 din 18 Septembrie 1895, eliberată de Universitatea din Iași.
¹¹⁾ Brevet Nr. 5292 din 21 Septembrie 1899, eliberat de Ministerul de Războiu pe baza Inaltului Decret Nr. 3038 din 10 Iulie 1899. In brevet este trecut greșit ca fiind absolvent al Școlii de Ofițeri (infanterie) în loc de al Școlii militare de artilerie și geniu.
 În acest corp de trupă a servit, la front, ofițer cu cazarmarea (ordin de zi Nr. 78 din 3 Martie 1900), ofițer cu tragerea în țintă (aceleși ordin de zi), ofițer cu mobilizarea, casier (5 Februarie 1902—20 Aprilie 1902 — Inalta Curte de Conturi, deciziuni Nr. 281/1909 a secției I-3 și Nr. 417/1909 a secției II-a).
¹²⁾ Ordin Nr. 1333 din 16 Martie 1901 a Ministerului de Războiu (Secretariatul General); ordine Nr. 29.352 din 15 Martie 1901 și Nr. 29.518 din 17 Martie 1901 ale Corpului II Armată.
¹³⁾ Brevet Nr. 6379 din 9 Iunie 1903, eliberat pe temeiul Inaltului Decret Nr. 1741 din 9 Mai 1903.
¹⁴⁾ Brevet seria F, Nr. 32 din 10 Mai 1906.
¹⁵⁾ Certificat de absolvire Nr. 171 din 25 Octombrie 1906.
¹⁶⁾ Ordinul Marelui Stat Major Nr. 186 din 18 Aprilie 1908.
¹⁷⁾ *Idem*.
¹⁸⁾ Brevet Nr. 1110 din 25 Iunie 1908, pe temeiul Inaltului Decret Nr. 1536 din 9 Mai 1908.
¹⁹⁾ Adresa Șefului Statului Major Regal din 22 Ianuarie 1909; Inalt Decret Nr. 452 din 10 Februarie 1909.
²⁰⁾ Ordin Nr. 2150 din 12 Septembrie 1909 al Regimentului VI Tecuci, Nr. 24.
²¹⁾ *Idem*.
²²⁾ Inalt Decret Nr. 4205 din 2 Octombrie 1912.
²³⁾ Brevet Nr. 1180 din 11 Decembrie 1910 al prințului Wilhelm von Hohenzollern; Brevet Nr. 16.573/1910 al Ministerului Afacerilor Străine, Cancellaria Ordinilor.
²⁴⁾ Ordin Nr. 307 din 5 August 1910 al Ministerului de Război (Cabinetul Ministrului).
²⁵⁾ Diploma societății Nr. 097 din 24 Octombrie 1911.
²⁶⁾ Ordinul Nr. 97, din 7 Noembrie 1912 al Inspectoratului General al Armatei.
²⁷⁾ Inalt Decret Nr. 4707 din 25 Iunie 1913.
²⁸⁾ Brevet Nr. 327 din Ianuarie 1914.
²⁹⁾ Brevet Nr. 1073 din 2 Ianuarie 1914.
³⁰⁾ Diplomă Regală Nr. 2240 din 10 Ianuarie 1915, pe temeiul Inaltului Decret Nr. 1143 din 18 Martie 1914.
³¹⁾ Proces-verbal de luare în primire a comenzii școliei.
³²⁾ Decizie ministerială Nr. 320 din 16 Iunie 1914 (*Mon. Of.*, 18 Iunie 1914).
³³⁾ Ordin Nr. 65 secret din 23 Iulie 1914 al Ministerului de Războiu, Direcția I-a infanterie. Deși ordinul prevedea numirea la mobilizare, serviciul a început chiar din aceea zi.
³⁴⁾ Adresa Nr. 8847 din 16 Februarie 1915 a Ministerului de Interne. Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar, pe temeiul Inaltului Decret Nr. 3814 din 15 Decembrie 1914.
³⁵⁾ Brevet Nr. 1682 din 8 Mai 1915.
³⁶⁾ Marele Cartier General, Serviciul de Stat Major, ordin permanent Nr. 6, din 15/28 August 1916.
³⁷⁾ Marele Cartier General, Serviciul de Stat Major, ordin permanent Nr. 3624, din 27 Noembrie 1916.
³⁸⁾ Ordinul Nr. 14.955 din 15 Ianuarie 1917 al Marelui Cartier General; ordinul 9977 din 14 Ianuarie 1917 a Marelui Stat Major P. S.
³⁹⁾ Ordinul Nr. 1163 din 4 Martie 1917 al Diviziei 14-a

- ³⁹⁾ *Mon. Of.*, 7/20 Octombrie 1917, p. 1663; brevet francez 18.711; brevet român Nr. 12.294 din 5/18 Septembrie 1917 (Ministerul Afacerilor Străine).
- ⁴⁰⁾ *Mon. Of.*, 7/20 Aprilie 1918, p. 62; brevet englez din 19 Noembrie 1917; brevet român Nr. 2061 din 1 Aprilie 1918 (Ministerul Afacerilor Străine).
- ⁴¹⁾ Ordin de zi Nr. 25 din 30 Octombrie 1917 al Brigadei 26 Infanterie.
- ⁴²⁾ Brevet Nr. 234/1172 din 9 Octombrie 1917; *Mon. Of.*, 17/30 Octombrie 1917, p. 1755.
- ⁴³⁾ *Mon. Of.*, 16 Noembrie 1917, p. 2056.
- ⁴⁴⁾ Brevet italian Nr. 1793; adresele legăției italiene din București Nr. 140 din 3 Mai 1918 și Nr. 24 din 8 Ianuarie 1919; scrisoarea ministrului italian al Afacerilor Străine din 2 Mai 1918; brevet român Nr. 4309 din 7 Iulie 1918.
- ⁴⁵⁾ Nota Ministerului de Războiu francez (cabinetul ministrului) Nr. 13.276 D., din 20 Septembrie 1918; certificat din 21 Ianuarie 1919 al Misiunii militare franceze și al Comandantului trupelor (aliat) în România și Rusia meridională.
- ⁴⁶⁾ Certificatul precedent; notă de serviciu Nr. 9874/P a Stat Majorului armatei a V-a franceză.
- ⁴⁷⁾ Inalt Decret Nr. 397 din 27 Ianuarie 1919 (*Mon. Of.*, 1 Februarie 1919, p. 4936); adresa Ministerului de Războiu, Direcția personalului Nr. 28.021 din 29 Ianuarie 1919; adresa Marelui Cartier General Nr. 5548 din 18 Februarie 1919.
- ⁴⁸⁾ Ordin general Nr. 13 din 15 Februarie 1919; brevet francez Nr. 22.966; brevet român Nr. 8556 din 25 Iunie 1919.
- ⁴⁹⁾ Brevet Nr. 31, 13 Martie 1919.
- ⁵⁰⁾ Extras din Ordinul general Nr. 69, al armatei de Dunăre (franceză), 14 Iulie 1919; brevet român Nr. 11.056 din 26 August 1919.
- ⁵¹⁾ Inalt Decret Nr. 3083 din 18 Iulie 1919; ordinul Ministerului de Războiu (Direcția Personalului) Nr. 0127 din 20 Iulie 1919.
- ⁵²⁾ Brevet Nr. 542 din 5 Iunie 1920.
- ⁵³⁾ Ordinul Marelui Stat Major Nr. 5420 din 5 Octombrie 1920; ordinul Ministerului de Războiu (Direcția Personalului) Nr. 31.164 din 11 Noembrie 1920. A comandat brigada fără întrerupere până la 1 Noembrie 1924.
- ⁵⁴⁾ Decizia Ministerială Nr. 434 din 16 Mai 1921; ordinele Nr. 8013 din 20 Mai 1921 ale Ministerului de Războiu (Direcția Personalului) și Nr. 363 din 20 Mai 1921 ale Marelui Stat Major. A comandat același curs în anul 1922.
- ⁵⁵⁾ Brevet sârbesc Nr. 1001 din 24 Ianuarie 1923; brevet român Nr. 10.662 din 9 Martie 1922.
- ⁵⁶⁾ Adresa Nr. 1000 din 27 Aprilie 1922 a Ministerului de Războiu francez (cabinetul ministrului, biroul 2).
- ⁵⁷⁾ Inalt Decret Nr. 4768 din 14 Noembrie 1922.
- ⁵⁸⁾ Brevet Nr. 3429 din 30 Septembrie 1923.
- ⁵⁹⁾ Diplomă Regală Nr. 7 R. din 22 Ianuarie 1924; Inalt Decret Nr. 73 din 5 Ianuarie 1924.
- ⁶⁰⁾ Adresa Societății Naționale de Cruce Roșie a României Nr. 459 din 26 Mai 1924.
- ⁶¹⁾ Inalt Decret Nr. 2056 din 23 Iunie 1924 (*Monitorul Oastei*, 3 Iulie 1924, p. 660).
- ⁶²⁾ Cu ocazia incendiului dela Pirothnaia, Armatei — Ordin de zi Nr. 62 din 24 Iunie 1924 (*Monitorul Oastei*, 3 Iulie 1924, p. 684).
- ⁶³⁾ Inalt Decret Nr. 3747 din 10 Noembrie 1924.
- ⁶⁴⁾ Ordinul aprobat Nr. 522 din 16 Mai 1925 al Marelui Stat Major (Secția 3-a Istorie).
- ⁶⁵⁾ Brevet Nr. 8872 din 23 Martie 1926.
- ⁶⁶⁾ Registrul de procese-verbale ale Consiliului parohial.
- ⁶⁷⁾ Adresa Academiei Române Nr. 1203 din 4 Iunie 1927.
- ⁶⁸⁾ Adresa Nr. 978 din 6 Aprilie 1927.
- ⁶⁹⁾ Registrul de procese verbale ale Comitetului Școlar.
- ⁷⁰⁾ Adresele arătatelor societății.
- ⁷¹⁾ Adresa Nr. 1542 din 3 Decembrie 1928.
- ⁷²⁾ Adresa Academiei Române Nr. 1223 din 25 Mai 1934.
- ⁷³⁾ Academia Română, *Anale*, Tom. LV, p. 220. Alegerea a fost ratificarea hotărârii Delegației Academiei din ședința de 19 Februarie 1935 (Adresa Academiei Nr. 598 din 7 Martie 1935).
- ⁷⁴⁾ Lucrările sale tipărite sunt:

I. STUDII ISTORICE

A) Românești

1. *Incercări critice asupra războiului din 1753 dintre Matei Basarab și Vasile Lupu*. (Extras din *Revista Infanteriei*, Sept.-Oct., 1912). București, 1912.
2. *Incercări critice asupra războaielor din anii 1475 și 1476 dintre Ștefan-cel-Mare și Turcii*. București, 1914.
3. *Partea luată de Regimentul 47/72 Infanterie în războiul pentru întregirea neamului, 1/14 August 1914—1/14 Iulie 1918*. București, 1923.
4. *Studii asupra chipului cum se săpătuia războiul de către Ștefan-cel-Mare*. Memoriile I—III (A. R., Mem. S. Ist., Seria III, Tom. IV, memoriul 9). București, 1925.
5. *Studii asupra chipului cum se săpătuia războiul de către Ștefan-cel-Mare*. Memoriul IV și V (A. R., Mem. S. Ist., Seria III, Tom. VI, mem. I). București.
6. *Partea luată de armata română în războiul din 1877—1878*. București, 1926.
7. *Un episod din anii 1848—49 în Transilvania. Apărarea Munților Apușeni în primăvara și vara anului 1849*. (Extras din *Anuarul Institutului de Istorie Națională* pe 1826). București, 1927.
8. *Câteva extrase din presa engleză 1877—1878*. (Extras din *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, IV). București, 1927.
9. *Regulamentul infanteriei franceze din 1 August 1791 și influența sa asupra regulamentelor de cari s'au servit oștirile românești sub Regulamentul Organic (1830—1860)*. (A. R., Mem. S. Ist., Seria III, Tom. VIII, mem. 8). București, 1927—28.
10. *Notele unui ofiter norvegian înaintea și în timpul războiului de neatarnare 1876—1878*. (A. R., Mem. S. Ist., Seria III, Tom. VIII, mem. 9). București, 1928.

11. *Relații anglo-române în perioada războiului din 1877—1878*. Vălenii de Munte, 1928.
12. *Rapoarte danze asupra războiului din 1877—1878*. (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. IX, mem. 9). București, 1929.
13. *Câteva sbdii ale lui Constantin Brâncoveanu* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. X, mem. 11). București, 1929.
14. *Documente inedite relative la Corpul de observație dela Gruița (1876)* (Extras din *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, vol. V). Cluj, 1929.
15. *Jurnalul de operație al Diviziei de Infanterie de rezervă (23 Iulie 1877—29 Iulie 1878)* (Așezământul Ion C. Brătianu, IX). București, 1929.
16. *Știri mărunte și note relative la istoria armamentului la noi. Când s'a adoptat steagul tricolor la noi*. (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. IX, mem. 2). București, 1930.
17. *Evoluțiunea mișloacelor și a chipului de săptuire a războiului dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab*. I. Armamentul (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XI, mem. 6). București, 1930.
18. *Correspondența Generalului Iancu Ghica, 2 Aprilie 1877—8 Aprilie 1878* (Așezământul Ion C. Brătianu, XII). București, 1930.
19. *Evoluția mișloacelor și a chipului de săptuire a războiului dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab*. II. Organizarea (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XI, mem. 9). București, 1930.
20. *Arbațele dela Muzeul Militar Național*. (În Închinare lui Nicolae Iorga, cu prilejul împlinirea vârstei de 60 ani). Cluj, 1931 și tiraj aparte.
21. *Evoluția mișloacelor și a chipului de săptuire a războiului dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab*. III. Tactica (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XII, mem. 10). București, 1931.
22. *Correspondența generalului Gr. Cantilli*, București, 1931.
23. *Evoluția mișloacelor și a chipului de săptuire a războiului dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab*. IV. Fortificațiunea (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XII, mem. 19). București, 1932.
24. *Evoluția mișloacelor și a chipului de săptuire a războiului dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab*. V. Strategia (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XIV, mem. 2). București, 1933.
25. *Inceputul artei militare în cuprinsul României de-azi (Din paleolitic până la întemeierea Principatelor)* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XIV, mem. 10). București, 1933.
26. *Grașițele Moldovei pe vremea lui Ștefan-cel-Mare* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XV, mem. 3). București.
27. *Un document inedit asupra mișcării dela 3 August 1865* (Scrisoarea lui Nicolae Rosetti Bălănescu către Alex. Ion Cuza) (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XV, mem. 4). București.
28. *Despre unele precizări recente ale locurilor bătăliilor dela Doljești, Vaslui și Scheia* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XV, mem. 5). București.
29. *O mică întregire la istoria lui Ștefan-cel-Mare* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XVI, mem. 4). București.
30. *Gânduri despre viața în trecutul Românesc*, discurs rostit la 27 Mai 1935 în sedința solemnă, cu răspunsul d-lui Al. Lapedatu (A. R., *Discursuri de recepție*, LXV). București.
31. *Din correspondența inedită a principelui Milan al Serbiei cu colonelul Gheorghe Catargi în timpul războiului din 1877—1878* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XVII, mem. 3).
32. *Arta militară românească după cronica lui Watrin* (Extras din volumul omagial pentru frații Alexandru și Ion I. Lapedatu).
33. *Un uitat. Generalul Ion Em. Florescu* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XIX, mem. 1). București.
34. *Costachi Rosetti-Teșcanu 1814—1879* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XIX, mem. 18). București.
35. *Insemnătatea istorică a căderii Pleznei (28 Noembrie/10 Decembrie 1877)* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XIX, mem. 23). București.

B) Franțuzești

1. *Une supposition erronée sur la politique d'Etienne le Grand* (*Revue historique du Sud-Est européen*, IV, Nos. 11—12, Octobre-Décembre 1927, pp. 320—225).
2. *L'influence du régime de la propriété foncière sur l'organisation, la tactique et la stratégie des armées roumaines au XVe siècle*. Communication faite au VIe Congrès des sciences historiques de Oslo, août 1928, 8 pp. (Extrait du *Bulletin de la Section Historique de l'Académie Roumaine*, tome XVe. Bucarest, 1929). Un rezumat al acestei comunicări a apărut ca articol în revista militară finlandeză *Suomen Sotilas*, 1935, pp. 231, 232.
3. *Lettres militaires roumaines* (*Revue historique du Sud-Est européen*, VIe année, Nos. 4—6, Avril-Juin 1929, pp. 161—168).
4. *Relation entre l'armée française et l'armée roumaine* (Extrait de *L'hommage à M. de Saint-Aulaire*, pp. 93—106). Bucarest, 1930. Reproduit în *Cele trei Crișuri*, Ianuarie-Februarie, 1931.
5. *Discours adressé à M. de Saint-Aulaire à la cérémonie de l'Athénée Roumain*, 31 Mai 1931 (*L'Indépendance Roumaine*, 3 juin 1930).
6. *Discours à la cérémonie de la remise de la statuette du Maréchal Foch*, 28 Mars 1931 (*L'Indépendance Roumaine*, 29 mars 1931).
7. *Souvenirs personnels sur le général Berthelot* (*L'Amitié franco-roumaine*, Bulletin de l'Amitié franco-roumaine du Nord de la France, 2me année, No. 2, avril 1931). (Traducerea articolului din *Viitorul*, 30 Ianuarie 1931).
8. *La Roumanie et la grande guerre* (*Le Temps*, 16 avril 1935).
9. *Essais sur l'art militaire des Roumains*. București, 1935.

C. Englezești

1. In *The Geographical Journal*, vol. III, No. 5, November 1918, pp. 300—302, *A Transylvanian boundary for Roumania*.
2. In *The Army Quarterly*, vol. IV, No. 1, April 1922, pp. 5—8, răspuns la un articol *The Geography of the Treaty of Trianon* de W. E. D. Allen F. R. G. S.
3. In *The Slavonic Review* vol. VI, No. 16, Iunie 1927, pp. 84—103, *Stephen the Great of Moldavia and the Turkish invasion (1457—1504)* (cu 3 schițe).
4. In *The Slavonic (and East European) Review*, vol. VIII, No. 24, March 1930, pp. 548—577, *Roumania's share in the war of 1877* (cu 4 schițe).
5. In *The Slavonic and East European Review*, vol. XV, No. 45, April 1937, pp. 629—638, *Note on the battle of Nicopolis (1396)*. Și extras.

II. ARTICOLE ȘI CONFERINȚE ISTORICE

1. *Extrase din publicațiile englezești pentru a servi la istoria războiului reîntregirii neamului (România Militară, An. LIII, Nr. 5 și următoarele (neterminat).*
2. *Hotarele Moldovei la Sud sub Ștefan-cel-Mare (Rev. Ist., An. X, Nr. 7—9, Iulie-Septembrie, 1924, pp. 186—190).*
3. *Noțid istoric (Revista științelor medicale, An. XIV, Nr. 15, Aprilie, 1925).*
4. *Fapte de vitejie și de credință săvârșite în războiul pentru întregirea neamului (România Eroică, An. VII, Nr. 4—5, Martie-Mai 1926, pp. 35—39).*
5. *Armata română în războiul din 1877—1878 (Universitatea Liberă); Războiul neatârării, 1877—1878 (conferințe ținute la Ateneul Român 1927), București, 1927.*
6. *Războiul Independenței din 1877—1878 (Revista Subofițerilor, An. XIII, Nr. 128—129, Ianuarie-Februarie 1927).*
7. *Războiul Independenței din 1877—1878 (Cele Trei Crișuri, An. VIII, Februarie, 1927).*
8. *O salutare norvegiană. (Universul, 11 Mai 1927).*
9. *Făcând trei cruci, noi am răspuns : Amin și Doamne ajută ! (Credința, An. I, Nr. 9, 17 Mai 1927).*
10. *Relații franco-române (Cele Trei Crișuri, Septembrie-Octombrie, 1927).*
11. *Dispariția unui filo-român (Universul, 28 Oct. 1927).*
12. *Câteva impresii ale unui Român în timpul războiului din 1877—1878 (Rev. Ist., An. XIV, Nr. 4—6, Aprilie-Iunie 1928, pp. 130—137).*
13. *Două aniversări (Universul, 28 August 1928).*
14. *Făuririi întămplărilor dela 1 Decembrie 1918 (Cele Trei Crișuri, Noembrie-Decembrie 1928).*
15. *Amintiri despre sergentul G. Donici (Universul, 10 Mai 1929).*
16. *Importanța intervenției României în războiul mondial (Universul, 16 Iunie 1929).*
17. *Fragment dintr-o scrisoare din 1876 (Rev. Ist., An. XV, Nr. 4—6, Aprilie-Iunie 1929).*
18. *Pe marginea unor amintiri (Ordinea, 13 Februarie 1930).*
19. *Discurs la serbarea dela Muzeul Militar, 29 Mai 1930 (Ziarele de atunci; între altele Viitorul, 31 Mai 1930 (lipsă finele).*
20. *O cetate moldovenească sub Ștefan-cel-Mare (Universul, 21 Februarie 1931).*
21. *Din vremea lui Ștefan-cel-Mare (în Cunoștințe Folositoare, Seria C., Din Lumea Largă, Nr. 43, Cartea Românească).*
22. *Discurs ținut în ședința solemnă a Academiei Române (29 Ianuarie 1932) pentru comemorarea unui an dela moartea generalului H. M. Berthelot (A. R., Analele, Vol. LII, pp. 68—76 și broșură separată).*
23. *Amintiri despre Regele Ferdinand (în Regele Ferdinand, amintiri dela cei ce-l au apropiat, sub îngrijirea lui G. Budișteanu, pp. 329—340). În formă mult mai dezvoltată a apărut și în Ion Maiorescu, revista elevilor Colegiului Național Carol I din Craiova (IV, pp. 11—23).*
24. *Gheorghe Donici (în Cunoștințe Folositoare, Seria C. Din Lumea Largă, Nr. 52, Cartea Românească).*
25. *Note pentru o biografie a lui Vintilă Brătianu (în Viața și opera lui Vintilă I. C. Brătianu văzute de prietenii și colaboratorii săi, vol. XXXII din publicațiile Așezământului Cultural Ion C. Brătianu, pp. 325—332).*
26. *Documente privitoare la istoricul Crucii Roșii a României (în Anuarul Crucii Roșii pe 1937, pp. 107—126).*

III. ARTICOLE ȘI BROȘURI MILITARE

1. *Memoriu asupra stadiului actual al navigațiunii aeriene și organizația trupelor aerostiere în armatele străine (România Militară, 1908).*
2. *Femeia și Războiul (România Militară, 1908).*
3. *Reorganizarea? (Revista Infanteriei, 1910).*
4. *Iar manevrele? (Universul, 13 Septembrie 1910. iscălit: Un Român).*
5. *Agentii de legătură (Revista Infanteriei, Septembrie 1910).*
6. *Armatele de mișcă nu implică defensivă (Revista Infanteriei, 1911).*
7. *Lupta infanteriei (Revista Infanteriei, 1911).*
8. *Cărți vechi (România Militară).*
9. *Insemnări ale unui comandant de companie (Revista Infanteriei, 1913).*
10. *Monografia părții de Răsărit a teritoriului ocupat (Cadrilaterul) (Revista Infanteriei, 1913).*
11. *O societate greșită (Revista Armatei, An. XXXI, Nr. 11, Noembrie 1913, 648—650 și Revista Infanteriei, An. XVII, Nr. 205, Decembrie 1913, pp. 109—111).*
12. *Despre serviciul de siguranță (România Militară, An. LIII, Mai 1921, Nr. 5, pp. 492—295).*
13. *Un adevăr ce trebuie spus. București, 1922.*
14. *Prescripții oficiale engleze asupra tacticii infanteriei (România Militară, 1922).*
15. *Factorul social politic și infanteria (România Militară, 1922).*

16. *In chestia Arsenalului* (semnat « Un colonel de rezervă » în *Neamul Românesc*, 29 Noemvrie 1922).
17. *Mai avem oare nevoie de armată?* (*Universul*, 11 Decemvrie 1924).
18. *De ce soui de armată avem nevoie?* (*Universul*, 19 Dec. 1924).
19. *Organizarea armatei pe baze moderne* (*Universul*, 20 Decemvrie 1924).
20. *Apărarea antiaeriană* (*Universul*, 16 Ianuarie 1925).
21. *Un răspuns* (*Universul*, 23 Ianuarie 1925).
22. *Apărarea pe și sub apă* (*Universul*, 30 Ianuarie 1925).
23. *Avem nevoie de o bază navală* (*Universul*, 6 Februarie 1925).
24. *Situația actuală a armatei sovietice ruse* (nesemnat), (*Universul*, 6 Februarie 1923).
25. *Hrana soldatului* (*Universul*, 13 Februarie 1925).
26. *Durata serviciului militar sub arme*. București, 1925.
27. *Chestiunea formașionilor de rezervă* (*Universul*, 13 Martie 1925).
28. *Doctrina de războiu* (*Universul*, 27 Martie 1925).
29. *Importanța Galiției orientale pentru apărarea noastră* (*Universul*, 3 Aprilie 1925).
30. *Ofițeri de rezervă* (*Universul*, 17 Aprilie 1925).
31. *Rețineri din soldele ofițerilor* (*Universul*, 1 Mai 1925).
32. *Rețineri din soldele ofițerilor* (*Universul*, 29 Mai 1925).
33. *Noi generali de corp de armată?* (*Universul*, 6 Iunie 1925).
34. *Termenul de serviciu sub arme* (*Universul*, 30 Iulie 1925).
35. *Jandarmieria* (*Universul*, 6 August 1925).
36. *Alta dată și acum. Adoptarea procedeeilor de luptă acum 500 de ani și azi* (*Universul*, 6 August, 1925).
37. *Celor care au murit în Războare (Mărășești) în ziua de 6/19 August 1917* (*Universul*, 8 August 1925).
38. *Infanterie sau tancuri?* (*Universul*, 10 Decemvrie 1925).
39. *Compania, Batalionul și Regimentul de infanterie* (*Universul*, 25 Decemvrie 1925).
40. *Plutonul de infanterie* (*Universul*, 2 Ianuarie 1926).
41. *Prizonieri de războiu* (*Universul*, 7 Ianuarie 1926).
42. *Cum trebuie să reorganizăm forțele noastre de uscat?* (*Universul*, 4 Februarie 1926).
43. *Invățății* (*Universul*, 21 Ianuarie 1926).
44. *O bine venit desmărire* (*Universul*, 12 Noemvrie 1927).
45. *Scrisoare în Universul*, 7 Ianuarie 1928.
46. *Cărți ce ar trebui citite de subofițeri* (*Revista Subofițerilor*, Ianuarie-Februarie 1928).
47. *Scrisoare în Universul*, 24 Mai 1928.
48. *România în fața viitorului războiu. Indatoririle ofițerilor de rezervă. Trei conferințe ținute la Uniunea ofițerilor de rez.*, București 1928 (Dare de seamă în *Însfășirea Românească*, 1 August 1928, pp. 5—6).
49. *Muzeul Militar Național în 1928* (*Universul*, 5 Ianuarie 1929).
50. *Scrisoare în Universul*, 6 Martie 1929.
51. *Scrisoare în Epoca*, 9 Martie 1929.
52. *Conceptia militară a Mareșalului Foch* (*Universul*, 24 Martie 1929).
53. *Reducerea serviciului militar. Discuții în jurul discursului d-lui Painlevé* (*Universul*, 24 Octomvrie 1929).
54. *Comandamentul unic?* (*Universul*, 20 Ianuarie 1930).
55. *Legea Cadrelor* (*Universul*, 23 Ianuarie 1930).
56. *Conferința navală dela Londra și apărarea României* (*Universul*, 26 Februarie 1930).
57. *Chestiuni navale* (*Universul* și *L'Indépendance Roumaine* din 11 Aprilie 1930).
58. *România în fața viitorului războiu. Indatoririle reangajaților* (*Revista Subofițerilor*, An. XV, Nr. 168—169, Mai-Iunie 1930).
59. *Ceva despre procedeeile de luptă ale infanteriei* (*România Militară*, Aprilie 1931).
60. *O procedare greșită* (*Universul*, 10 Iunie 1934).
61. *Problema militară românească. Alături-ieri-azi* (A. R., *Mem. S. Ist.*, Seria III, Tom. XV, mem. 11, pp. 353—368).
62. *Idei strategice vechi și noi* (*Lumea Militară*, An. I, Nr. 6—7, pp. 3—7).
63. *Termeni militari din dicționarele și enciclopediile noastre* (A. R., *Mem. S. Lit.*, Seria III, Tom. VIII, pp. 21—33).

IV. DĂRI DE SEAMĂ ÎN REVISTE MILITARE

1.	Răsfoirea revistelor	(<i>Revista Infanteriei</i>)	Septemvrie 1911.
2.	»	»	Decemvrie 1911.
3.	»	»	Ianuarie 1912.
4.	»	»	Februarie 1912.
5.	»	»	Martie 1912.
6.	»	»	Mai 1912.
7.	»	»	Martie 1913.
8.	»	»	Iulie-August. 1912.
9.	»	»	Noemvrie 1912.
10.	»	»	Februarie 1922.
11.	»	»	Iunie 1922.
12.	»	(<i>România Militară</i>)	Ianuarie 1924.
13.	»	»	Mai-Iunie 1924.
14.	»	(<i>Revista Infanteriei</i>)	Noemvrie 1925.

V. DIFERITE

1. *Muzeul Militar Național* (*Universul*, 2 Ian. 1931 și *Boabe de Grâu*, An. I, Nr. 5, pp. 232—290; tiraj aparte; Un rezumat în *Ilustrațiunea Română* din 7 Mai 1931).
2. *Cum funcționează serviciul postal* (*Universul*, 31 August. 1930)

3. Lordul Thomson (*Universul*, 10 Oct. 1930).
4. Cum devii infirmieră voluntară (*Buletinul Societății Naționale de Cruce Roșie a României*, An. IX, Nr. 1—4).
5. Crucea Roșie (Boabe de Grâu, An. I, Nr. 9, pp. 536—545 și tiraj aparte).
6. Raport asupra lucrărilor generalului N. Alevar și căpitan R. Dinulescu (A. R., *Anale*, Tom. L, pp. 224—226). S'au publicat din eroare — acolo — raporturile generalului Presan și nu ale generalului Rosetti.
7. Rapoart asupra lucrării Locot.-Col. Al. Ioanițiu, Războiul României (1916—1918) (A. R., *Anale*, Tom. L, pp. 250—252).
8. Raport asupra lucrării Locot.-Col. V. Nădejde, Istoria Armatei Române, vol. I (A. R., *Anale*, Tom. L, pp. 252—253).
9. Amintiri personale despre generalul Berthelot (*Viitorul*, 30 Ianuarie 1931). (Publicat și în franțuzește).
10. Generalul Berthelot (*Universul*, 31 Ianuarie 1931).
11. Gheorghe Domici (1848—1916) (*România Eroică*, Nr. 1—2, Ianuarie-Februarie, 1931 și broșură aparte, *Revista subofițerilor*, Martie-Aprilie 1931, pp. 19—25. A fost ținută ca conferință la Bacău, 27 Decembrie 1930 și la Radio București, 25 Ianuarie 1931).
12. Cuvântare la deschiderea bustului lui Gh. Domici, 1 Martie 1931 (*Universul*, 3 Martie 1931; *Revista Subofițerilor*, Martie-Aprilie 1931, pp. 10—13).
13. Cu prilejul serbării centenarului reorganizării armatei (*Universul*, 1 Mai 1931). Alte articole în această privință, ca răspuns la răspunsurile generalului Economu, în *Universul* din 13 Mai și 27 Mai 1931.
14. Strategia societății (*Universul*, 24 Iunie 1931).
15. Muzeul Militar Național (*Revista Istorică Română*, An. I, fasc. II, p. 224).
16. Raport despre lucrarea: Centenarul Armatei Române de Locot.-Colonel V. Nădejde (A. R., *Anale*, Tom. LI, pp. 241—242).
17. Raport despre lucrarea: Tactica Cavaleriei de Col. C. Atanasescu și Major D. Cantea (A. R., *Anale*, LI, pp. 256—257).
18. Raport despre lucrarea: Bătălia dela Mărășești de Locot.-Col. N. Stoescu (A. R., *Anale*, Tom. LI, p. 260).
19. Raport despre lucrarea: În luptă cu Regimentul Muscel Nr. 30 de Locot. C. Calotescu (A. R., *Anale*, Tom. LI, pp. 261—262).
20. Trei cărți folositoare (*Universul*, 25 Decembrie 1931).
21. Intru amintirea a doi prieteni francezi (*Universul*, 25 Ianuarie 1932).
22. Răspuns la ancheta ziarului «Calendarul» asupra dezarmării (*Calendarul*, 17 Februarie 1932).
23. Generalul Cerbaeș (*Universul*, 24 Februarie 1932).
24. Bătălia dela București văzută de un ofițer francez (*Universul*, 10 Aprilie 1932).
25. Români credinți (*Universul*, 10 Iunie 1932).
26. Raport despre lucrarea: *Istoric-album al Școlii Militare de Infanterie «Principele Carol» de Maiorul N. Cerbușescu* (A. R., *Anale*, Tom. LII, pp. 286—287).
27. Raport despre lucrarea: *Suflet de soldat. Ieșenii în luptă* de Richard R. Tuffli (A. R., *Anale*, Tom. LII, p. 287).
28. Raport despre lucrarea: *Consiliul superior al apărării țării și situaținea lui juridică în sistemul constituțional actual* (A. R., *Anale* LII Tom., pp. 299—300).
29. Raport asupra lucrării: *Tratat de geografie fizică, politică, economică, militară* de General Al. Rizeanu și Locot.-Col. E. Arghiropol (A. R., *Anale*, Tom. LII, p. 308).
30. Marcel Emerit, *Victor Place* (*Lumea*, ziar din Iași, 5 Decembrie 1932).
31. O carte folositoare (*Universul*, 28 Aprilie 1933).
32. Sângele apă nu se face (*România Eroică*, Nr. 5—6, Mai-Iunie 1933).
33. Generalul Sergiu Băicoianu (*Universul*, 10 Iunie 1934).
34. O preambulare la Bugeac (*Anuarul Soc. Turistice Române*, 1906).
35. Încă o excursie în Gôrj (*Drumul Neamului-Pasul Vulcan*), în colaborare cu Gr. Sârbu (*Anuarul Soc. Turistice Române*, 1906).
36. Două noi publicațiuni asupra ultimului războiu (*Revista Istorică*, XX, pp. 262—269).
37. Chestiunea infirmierelor (Societatea Națională de Cruce Roșie a României, *Anuar*, 1934).
38. Apărarea antiaeriand (Soc. Națională de Cruce Roșie a Rom., *Anuar*, 1934).
39. Biblioteca Crucei Roșii dela Spitalul Militar Central «Regina Elizabeta» din București (iscălit: un Român) Soc. Naț. de Cruce Roșie a Rom., *Anuar*, 1934).
40. Gheorghe Balș (neiscălit) (Soc. Naț. de Cruce Roșie a Rom. *Calendar pe anul 1935*).
41. Dare de seamă asupra cărții: *A history of the Roumanians*, de R. W. Seton Watson (*Universul*, 11 Ianuarie 1935).
42. Anglia și criza orientală din 1877—1878 (Dare de seamă asupra cărții lui R. W. Seton Watson *Disraeli, Gladstone and the eastern question* (*Universul*, 5 Mai 1935).
43. Generalul Henri M. Berthelot (*Ordinea*, 11 Mai 1935).
44. Chestiunea infirmierelor de războiu (*Universul*, 20 Oct. 1935) (reprodus în *Anuarul Crucii Roșii* pe anul 1935).
45. Cum au ajutat cei bogăți pe înfometajii din Basarabia (*Universul*, 12 Ianuarie 1936).
46. Intru amintirea lui Rudyard Kipling (*Universul*, 28 Ianuarie 1936).
47. Raport asupra lucrării Locot. D. I. Vasiliu, *Fortificația permanentă contemporană 1914—1934* (A. R., *Anale*, Tom. LV, pp. 213—214).
48. Raport asupra revistei *Istros, Revue Roumaine d'Archéologie et d'Histoire ancienne* (A. R., *Anale*, Tom. LV, pp. 187—188).
49. O modă nouă și absurdă (*Universul*, 18 August 1936).
50. Două cărți în limba engleză (*Universul*, 5 Septembrie 1936).
51. Un studiu asupra două războaie ale lui Mihai Viteazul (*Universul*, 11 Septembrie 1936).
52. Dare de seamă despre România în Războiul mondial 1916—1919, vol. II (*Universul*, 11 Noembrie 1936).

53. Prefaşa la broşura *The revisionist movement shown to be illusory and without substance*, publicat de *Sons of Roumania Association in New York City*.
 54. *Dare de seamă asupra ajutorării populaţiei înfometate din Sudul Basarabiei şi din Estul Moldovei în toamna 1935 şi iarna şi primăvara 1936*.
 55. *Rapport sur l'action de secours en Bessarabie*.
 56. *Alice Rosetti Teşcanu (Universul, 23 Iunie 1937)*.

Henri 20/X (1879—1927).

Fiu al lui Radu 25/IX şi al Emmei Bogdan, născut la Căiuţi (Bacău) la 7/19 Ianuarie 1879¹⁾.

Studiile şi le-a făcut acasă, la Liceul Maxim din Brăila (1892—93), la Liceul Naţional din Iaşi (1893—95), la Liceul Internat din Iaşi (1895—96). Bacalaureat în litere şi ştiinţe (Iaşi 1896)²⁾.

Licenţiat în drept (Bucureşti 1900)³⁾.

A fost funcţionar la Banca Agricolă (1897—1902)⁴⁾, la Societatea de Asigurare «Patria» (1902—1905)⁵⁾, la Ministerul Instrucţiei Publice (1 Ianuarie 1906—1 Iulie 1908)⁶⁾, la Creditul Petrolifer şi la Concordia (1910—1917)⁷⁾.

A scris articole prin ziare şi reviste⁸⁾.

A încetat din viaţă la Braşov la 7 Iulie 1927, şi este înmormântat în cimitirul bisericii Sfântul Neculai din Şchei.

¹⁾ Insemnare a lui Lascar Rosetti 46/VIII în cartea de rugăciuni a hatmanului Răducanu 36/VII. Naş i-a fost autorul (aceeaşi insemnare).

²⁾ Amintirile autorului.

³⁾ Teza lui de licenţă *Adopţiunea în dreptul român*. Bucureşti, 1900.

⁴⁾ Amintirile autorului.

⁵⁾ Notă de serviciu dela Societatea Dacia-România, cu care s'a contopit ulterior Patria.

⁶⁾ Adresa Ministerului Instrucţiunii, Cultelor şi al Artelor Nr. 102.321/934.

⁷⁾ Nota Societăţii Concordia.

⁸⁾ După amintirile autorului. S'a regăsit numai o dare de seamă despre cartea lui A. Court Reppington, *The first world war 1914—1918* (în *Viaţa Românească*, XLVIII, pp. 146—149).

Eugeniu 21/X (1881—).

Fiu al lui Radu 25/IX şi al Emmei Bogdan, născut la Căiuţi (Bacău) la 23 Iunie/5 Iulie 1881¹⁾.

Studiile le-a făcut acasă, la gimnaziul clasic din Brăila, Liceul Naţional şi Internat din Iaşi, Sfântul Sava din Bucureşti²⁾.

În toamna 1905 a plecat în Transvaal iar de acolo, în Septemvrie 1911, la Paris unde este corespondent al unor ziare americane³⁾.

În marele războiu a servit în armata franceză, angajându-se ca voluntar în legiunea străină (3me de marche du 1er étranger, compania 3-a plutonul I). A fost înaintat sergent (sărind peste gradul de caporal) în urma bătăliei de pe Marna, din Septemvrie 1914. Rănit în patrulă (Somme 1915), a fost reformat⁴⁾.

¹⁾ Nota lui din 28 Martie 1938.

²⁾ Aceeaşi notă. Certificat Nr. 18 din 30 Iunie 1892 a Gimnaziului Principele Ferdinand din Bacău, unde a trecut ca pregătit în particular examenul de cl. I-2.

³⁾ Notele lui din 24 Decemvrie 1937 şi din 28 Martie 1938.

⁴⁾ Aceleaşi note ale lui.

Carnet de retraite de combattant Nr. 123.775, Seine-Paris, 18 Septemvrie 1936.

Carte de combattant Nr. 358.012.

Henri 20/X
(Colecția autorului)

Magdalena 22/X (1882—).

Fiica lui Radu 25/IX și a Emmei Bogdan, născută, la Căiuți, la 25 August/6 Septembrie 1882.

Măritată, în 1918, cu V. Beldiman.

Adriana 23/X (1906—).

Fiică a lui Ercol 40/IX și a Anei Șeptelici, născută la 22 Noembrie 1906 ¹⁾. Măritată: 1) Gh. Sturdza (divorțată); 2) Atta Constantinescu ²⁾. Bacalaureată ³⁾. Licențiată în drept ⁴⁾. Avocat ⁵⁾.

¹⁾ Scrisoarea tatălui ei Ercol 40/XI (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

²⁾ Informație dată de Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX, la 28 August 1933 și de dânsa.

³⁾ Diploma Nr. 583/1927.

⁴⁾ Diploma Nr. 16.112/1931.

⁵⁾ Carnet Nr. 806, eliberat de Uniunea avocaților din România.

Ion 24/X (1908—).

Fiu al lui Ercol 40/IX și al Anei Șeptelici, născut la 1 Septembrie 1908 ¹⁾. Căsătorit la 28 Iunie 1934, cu Ecaterina Lalu ²⁾.

Făcut liceul la Bacău 1919—1927 ³⁾.

Licențiat în drept ⁴⁾.

Atașat de legăție 1936 ⁵⁾.

¹⁾ Registrele liceului din Bacău; scrisoarea tatălui său Ercol 40/IX (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în colecția I. Rosetti-Bălănescu 6/X.

²⁾ Informație dată de dânsul.

³⁾ Registrele liceului din Bacău. Diploma de bacalaureat Nr. 634 din Octombrie 1927.

⁴⁾ Diploma de licențiat în drept al Universității din Iași Nr. 2372 din 25 August 1931.

⁵⁾ *Universul*, 25 Iunie 1926.

Olimpia 25/X (1903—).

Fiică a lui Emil 41/IX și a Eugeniei Străjescu, născută la 3 Februarie 1903 ¹⁾. Licențiată în litere și filosofie ²⁾.

Măritată: 1) cu avocatul Ion Periețeanu ³⁾; (divorțată); 2) cu George Georgescu ⁴⁾.

¹⁾ Informație dată de tatăl său Emil 41/IX, la 18 Februarie 1934.

²⁾ Diploma Nr. 3382 din Octombrie 1930.

³⁾ Informație dată de Emil 41/IX la 15 Februarie 1938.

⁴⁾ *Idem*.

Irina 26/X (1908—).

Fiică a lui Emil 41/IX și a Eugeniei Străjescu, născută la 16 Februarie 1908 ¹⁾. Licențiată a Academiei de Inalte Studii Comerciale și Industriale ²⁾.

Măritată cu Adalberg Merza, în anul 1929³⁾; divorțată în anul 1936⁴⁾.

- ¹⁾ Informație dată de tatăl ei, Emil 41/IX, la 18 Februarie 1934.
²⁾ Diploma seria IV, Nr. 1570 din 1 August 1932.
³⁾ Informație dată de tatăl ei, Emil 41/IX, la 18 Februarie 1934.
⁴⁾ Informație dată de același la 15 Februarie 1938.

Constantin 27/X (1910—).

Fiu al lui Emil 41/IX și al Eugeniei Străjescu¹⁾, născut la 10 Septembrie 1910²⁾. Căsătorit, la 7 August 1931, cu Margareta Cărauș³⁾, are un fiu Costin 12/XI⁴⁾.

Inginer electro-mecanic⁵⁾.

¹⁾ Informație dată de tatăl său Emil 41/IX; scrisoarea unchiului său Ercol 40/IX (Bacău, 7 Ianuarie 1915) în colecția I. Rosetti-Bălanescu 6/X.

²⁾ Adresa Ministerului Apărării Naționale Nr. 4703 din 7 Noiembrie 1933.

³⁾ Informație dată de Emil 41/IX, la 15 Februarie 1938. Agathe Bărescu, *Memorii*, p. 259.

⁴⁾ Carte poștală a lui Emil 41/IX din 4 Mai 1937.

⁵⁾ Diploma Școalei Politehnice din București Nr. 88 din 31 Octombrie 1930.

Alexandru 28/X (1865—1917).

Fiu al lui Constantin 48/IX și al Ecaterinei Arsenevsky, născut în anul 1865, la Chișinău. Căsătorit: 1) cu Elisabeta Frățița, cu care a avut doi copii: Alexei 13/XI și Ecaterina 14/XI; 2) cu Maria . . .

A studiat în liceul real din Chișinău. Ofițer ajuns la gradul de colonel (armata rusă). Ucis de bolșevici la Soroca în 1917¹⁾.

¹⁾ Informațiuni date de sora sa Ecaterina 31/X, în Ianuarie 1934 și în Februarie 1938.

Vladimir 29/X (1867—).

Fiu a lui Constantin 48/IX și a Ecaterinei Arsenevsky născut în 1867. Orb din naștere trăiește în Chișinău¹⁾.

¹⁾ Informație dată de sora sa Ecaterina 31/X, în Ianuarie 1934. Un anume Nicu (Itic) Cohn obținuse să fie adoptat de dânsul și să poarte numele de Rosetti. Chemat de autor, Cohn a renunțat la adopțiune și la purtarea numelui de Rosetti.

Dumitru 30/X (1869—1917).

Fiu al lui Constantin 48/IX și al Ecaterinei Arsenevsky, născut la 25 Octombrie 1868. Căsătorit cu Eleontina Wilhelmina Pavlova von Scheiner a avut următorii copii: Dumitru 15/XI, Constantin 16/XI și Alexandru 17/XI.

A studiat în Chișinău și a fost funcționar superior la Petrograd.

Ucis de bolșevici în 1918 la Boroseni (Bălți)¹⁾.

¹⁾ Informații date de sora sa Ecaterina 31/X, în Ianuarie 1934 și de fiul său Dumitru 16/XI, la 1 Martie 1938.

Certificat Nr. 320 din 23 Decembrie 1891 a Sfatului deputaților nobili din Basarabia (Colecția d-lui Constantin Rosetti 16/XI).

Alexandru 28/X
(Colecția d-nei Ecaterina Korjanevsky)

Dumitru 30/X
(Colecția C. Rosetti 16/XI)

Constantin 35/X
(Colecția din Teșcani)

Ecaterina 31/X (1877—).

Fiică a lui Constantin 48/IX și a Ecaterinei Arsenevsky. Căsătorită, la 27 Aprilie 1912, cu C. Korjensky. Studii liceale în Chișinău și apoi universitatea. Fostă profesoară de liceu, pensionară ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de dânsa în Ianuarie 1934.

Ana 32/X (1878—).

Fiică a lui Constantin 48/IX și a Ecaterinei Arsenevsky, născută în 1878. Căsătorită cu Klementiev funcționar în Petrograd. Studii liceale în Chișinău ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de sora sa Ecaterina 31/X, în Ianuarie 1934.

Maria 33/X (1879—).

Fiică a lui Constantin 48/IX și a Ecaterinei Arsenevsky, născută în 1879. Măritată cu Băcicov. Studii: Institutul Principesa Elisabeta din Petrograd ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de sora sa Ecaterina 31/X, în Ianuarie 1934.

Maria 34/X (1879—).

Fiica lui Dumitru 65/IX și a Alicei Jora, s'a născut la Tețcani, la 17 Iulie 1879 ¹⁾.

A fost măritată: 1) la 26 Noemvrie 1898, cu Mihail G. Cantacuzino ²⁾; 2) la 5 Decemvrie 1937, cu G. Enescu ³⁾.

¹⁾ Actele stării civile din Tețcani (Bacău).

²⁾ Scrisoarea de înștiințare, în colecția autorului.

³⁾ În deoște știut.

Constantin 35/X (1881—1933).

Fiu al lui Dumitru 65/XI și al Alicei, născută Jora. Născut la Tețcani, la 4 Aprilie 1881 ¹⁾.

A studiat acasă și apoi la Lausanne și la Geneva, unde și-a luat diploma de licențiat în drept.

După îndeplinirea serviciului său militar în arma cavaleriei, a suferit de o grea boală, care nu numai că l'a împiedicat să facă stagiul pentru a trece dela gradul de plutonier la acel de sublocotenent, și a nevoit reformarea sa.

În preajma războiului întregirii a cerut să fie primit ca voluntar și a fost încorporat, cu gradul de plutonier în Regimentul 9 Roșiori (19 August/1 Septembrie 1916). Liniștit și modest, a luat parte la toate acțiunile regimentului, distingându-se mai cu seamă prin îndrăzneala sa în recunoașteri și misiuni de legătură primejdioase.

În timpul când regimentul său se afla în refacere a căpătat un concediu pentru a-și îngriji moșia. Auzind (August 1917) că regimentul său intră din nou în foc, a plecat să-l caute și l-a găsit la Onești, unde a luptat la Coșna, distingându-se atât în recunoașteri, cât și în funcția de comandant de pluton.

A fost înaintat sublocotenent de rezervă la 15 Ianuarie 1918.

Deștept, fin, cult, bun gospodar, generos, era rezervat din fire și mizantrop.

Ca și înainte de războiu stătea la Tețcani, într'o casă ce-și clădise anume, îngrijind de moșie²⁾.

A încetat din viață la 16 Decembrie 1933 și este înmormântat la Tețcani³⁾. Cu dânsul s'a stins ramura Rosetti Tețcani.

¹⁾ Actul de naștere Nr. 14 din 4 Aprilie 1881 (arhiva primăriei Tețcani, jud. Bacău).

²⁾ *Anuarul ofițerilor de rezervă pe anul 1921*, p. 239; Jurnalul de campanie a lui C. R. Sturdza; spusele mamei sale (15 Aprilie 1934); spusele lui Vasilică Rosetti Filipeni 56/IX (11 Septembrie 1934); amintirile autorului.

³⁾ Actul de deces Nr. 32 din 18 Decembrie 1933 (arhiva primăriei Tețcani, jud. Bacău).

Elena 36/X (1884—1938).

Fiică a lui Dumitru 65/IX și a Alicei, născută Jora. Născută la Tețcani, la 17/29 Mai 1884¹⁾.

Căsătorită cu Max Costin la 3/16 Septembrie 1909²⁾; divorțată.

Încetată din viață la 7 Martie 1938 și înmormântată, la 9 Martie 1938, la Tețcani (Bacău)³⁾

¹⁾ Actul de naștere Nr. 19 din 30 Mai 1884 (arhiva primăriei Tețcani, județul Bacău).

²⁾ Actul de căsătorie Nr. 20 din 3 Septembrie 1909 (arhiva primăriei Tețcani, jud. Bacău).

³⁾ *Universul*, 9 Martie 1938.

Elena 36/X
(Albumul din Teţcani)

GENERAȚIA XI-a

Petre 1/XI (1927—).

Fiu al lui Ion 6/X și al Elenei N. Miclescu, născut la 25 August 1927 ¹⁾.

¹⁾ Act de naștere Nr. 1199 din 26 August 1928. (Oficiul Stării Civile București, sectorul I Galben).

Mihai 2/XI (1928—).

Fiu al lui Ion 6/X și al Elenei N. Miclescu, născut la 2 Decembrie 1928 ¹⁾.

¹⁾ Act de naștere Nr. 1708 din 4 Decembrie 1928. (Oficiul Stării Civile București, sectorul I Galben).

Gheorghe 3/XI (1929—).

Fiu al lui Alexandru 7/X și al Mariei I. Rallet, născut, la 8 Septembrie 1929, în Iași ¹⁾.

¹⁾ Buletin de naștere Nr. 1991 din 10 Septembrie 1929 eliberat de Primăria Comunei Iași.

Gheorghe 4/XI (1920—).

Fiu al lui Teodor 10/X și al Adelei Zekeli, născut la 21 Iunie 1920, la Sinaia ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de tatăl său.

Maria 5/XI (1924—1928).

Fică a lui Teodor (10/X) și a Adelei Zekeli, născută la Solești (Vaslui) la 14 Aprilie 1924 și încetată din viață la Paris, la 20 Aprilie 1928 ¹⁾.

¹⁾ Informații date de tatăl ei la 8 Octombrie 1934.

Maria Ioana Gabriela 6/XI (1936—).

Fiică a lui Scarlat 17/X și al Ionicăi Cerkez, născută la 23 Martie 1936¹⁾.

¹⁾ Informație dată de bunicul ei Scarlat 20/IX, prin scrisoarea din 1 Martie 1938.

Alexandru 7/XI (1937—).

Fiu al lui Alexandru Anton 18/X și al Olgăi Carp, născut la 16 Decembrie 1917¹⁾.

¹⁾ Informație dată de bunicul lui Scarlat 20/XI, prin scrisoarea din 1 Martie 1938.

Ileana 8/XI (1908—).

Fiică a lui Radu 19/X și a Ioanei Stirbey, născută la Dărmănești (Bacău) la 3/16 August 1908¹⁾.

¹⁾ Buletin de naștere Nr. 151 eliberat de Primăria comunei Dărmănești (Bacău) la 5 August 1908.

Radu 9/XI (1910—).

Fiu al lui Radu 19/X și al Ioanei Stirbey, născut, la 6/19 Martie 1910, în București¹⁾. Căsătorit cu Mioara Berindei, la 10 Februrie 1935²⁾. Au un fiu: Radu 1/XII, născut la 22 Septembrie 1937³⁾.

Studii: ca copil mic în Anglia⁴⁾, Liceul D. Cantemir din București⁵⁾, bacalaureat⁶⁾.

Sublocotenent de rezervă⁷⁾.

¹⁾ Extras Nr. 1831 din 8/21 Martie 1910, al Oficiului Stării Civile București.

²⁾ Extras Nr. 114/1935 a Oficiului Stării Civile, a Primăriei sectorului Galben, București.

³⁾ Extras Nr. 1363, din 23 Septembrie 1937, al Oficiului Stării Civile al sectorului Galben, București.

⁴⁾ La Dawlish (Devonshire) și la Oxford (Lynam's Preparatory School).

⁵⁾ Registrele liceului.

⁶⁾ Diploma No. 137/2723 din 5 Septembrie 1928.

⁷⁾ I. D. Nr. 1705 din 31 Martie 1937.

Ioana 10/XI (1912—).

Fiică a lui Radu 19/X și a Ioanei Stirbey, născută la 12/25 August 1912, în București¹⁾.

Studii: bacalaureată²⁾, licențiată în filosofie și litere, specialitatea istorie³⁾.

¹⁾ Extras Nr. 6127 din 14 Decembrie 1920 a Oficiului Stării Civile a Primăriei orașului București.

²⁾ Botezată la 21 Octombrie 1912, nașă fiind Zoe G. Balș (certificat Nr. 16 din 21 Octombrie 1912 a parohiei bisericii Sfântul Neculai Tabacul, București).

³⁾ Diploma Nr. 797/358 din 5 Septembrie 1930.

⁴⁾ Diploma Nr. 26.183 din 18 Ianuarie 1937 „cum laude”.

Safta 11/XI (1914—).

Fică a lui Radu 19/X și a Ioanei Stirbey, născută la 14/27 Martie 1914¹⁾.

Căsătorită, la 13 Martie 1937, la București, cu Horia Varlam²⁾.

Studii: bacalaureată³⁾, licențiată în drept⁴⁾.

¹⁾ Extras din registrul Stării Civile pentru căsătorii pe anul 1937, al Primăriei sectorului IV, (Verde), București, Nr. 15.786.

²⁾

Costin 12/XI (1936—).

Fiu al lui Constantin 27/X și al Margaretei Cărăuș, născut la 19 Noembrie 1936¹⁾.

¹⁾ Informație dată de bunicul său Emil 41/IX, prin cartea poștală din 4 Mai 1937.

Alexei 13/XI (1890—).

Fiu al lui Alexandru 28/X și al Elisabetei Frățița, născută la Cogălniceni (Orhei) la 28 Mai 1890. Căsătorit, la 22 Ianuarie 1919, cu Vera Falberg, cu care a avut doi copii: Elena 2/XII și Alexandru 3/XII.

Studiile și le-a făcut la Liceul Militar Nr. 2 din Petrograd (1901—1908), la secția agronomică a Institutului Politehnic Impăratul Alexandru al II-lea din Kiev (1908—1913).

A îndeplinit următoarele slujbe: agronom regional în județul Orhei (1913—1915); subinspector agricol la Directoratul Agriculturii din Chișinău (1921—1922); șeful secției agricole la Zemstvo din Soroca (1923—1924); directorul Camerei de Agricultură Soroca (1925—1927); directorul Școlii de agricultură Purcari (Cetatea-Albă) (1928—1929); inspector al învățământului agricol din Basarabia (1930—1931); directorul Școlii de agricultură din Nucet-Dâmbovița (1932); director al Școlii de agricultură Cocorozeni-Orhei, din 1933 până în prezent (1938).

A luat parte ca ofițer de artilerie rusesc la marele războiu, pe frontul român (1917—1918).

A scris articole despre agricultură în revista *Cuvântul Moldovenesc* (1911—1913)¹⁾.

¹⁾ Informațiuni date de dânsul (Februarie 1938) și de mătușa sa Ecaterina 31/X în Decembrie 1934 și Februarie 1938.

Certificat Nr. 378, eliberat la 5 Iunie 1913 de maresălatul nobilimii din Basarabia. Este recunoscut ca nobil ereditar pe baza hotărârii Nr. 4763 din 28 Iunie 1854 a departamentului heraldic (rus).

Ecaterina 14/XI (1887—).

Fică a lui Alexandru 28/X și a Elisabetei Frățița născută la 28 Iulie 1887. A făcut studiile la Petrograd. Căsătorită cu Boris Novicov, inginer ¹⁾).

¹⁾ Informații date de mătușa ei Ecaterina 31/X, în Decembrie 1934 și în Februarie 1938, și de fratele său Alexei 13/XI la 3 Martie 1938.

Dumitru 15/XI (1899—).

Fiu al lui Dumitru 30/X și al Eleontinei von Scheiner, născut la 28 Iulie 1899, căsătorit. Absolvent al Școlii de Comerț din Petrograd. Funcționar superior în Leningrad ¹⁾.

¹⁾ Informații date de mătușa sa Ecaterina 31/X, în Decembrie 1934 și la 2 Martie 1938.

Constantin 16/XI (1901—).

Fiu al lui Dumitru 30/X și al Eleontinei von Scheiner, născut la 15 Aprilie 1901, căsătorit la 23 Februarie 1930 cu Evdochia Stoilov. A studiat la Școala de comerț din Chișinău. Fost bibliotecar la Bolgrad ¹⁾.

¹⁾ Informații date de mătușa sa Ecaterina 31/X, în Decembrie 1934 și în Februarie 1938 și de el însuși la 1 Martie 1938. Adevărită Nr. 1070 din 23 August 1912 dată de Mareșalul nobilimii din Basarabia. (Colecția C. Rosetti 16/XI).

Alexandru 17/XI (1906—).

Fiu al lui Dumitru 30/X și al Eleontinei von Scheiner, născut la 17 Februarie 1906. Ofițer în aviația sovietică ¹⁾.

¹⁾ Informații date de mătușa sa Ecaterina 31/X, în Decembrie 1934 și la 2 Martie 1938.

GENERAȚIA XII-a

Radu 1/XII (1937—).

Fiu al lui Radu 9/XI și al Mioarei Berindei, născut la 22 Septembrie 1937, în București ¹⁾.

¹⁾ Extras Nr. 1368, din 23 Septembrie 1937, al Oficiului Stării Civile al sectorului Galben, București.

Elena 2/XII (1923—).

Fiică a lui Alexei 13/XI și a Verei Falberg, născută la 15 Mai 1923, la Chișinău ¹⁾.

¹⁾ Informație dată de tatăl ei Alexei 13/XI, Februarie 1938.

Alexandru 3/XII (1928—1929).

Fiu al lui Alexei 13/XI și al Verei Falberg, născut la 25 Septembrie 1928 în comuna Purcari (Cetatea-Albă), încetat din viață la 21 Octombrie 1929 ¹⁾.

¹⁾ Informații date de tatăl său Alexei 13/XI în Februarie 1938.

INDICE ALFABETIC DE NUME ALE ROSETTEȘTILOR

	<u>Pag.</u>		<u>Pag.</u>
Acsîța 13/IV	61	Constantin 18/VIII	178
Adela 16/VIII	176	Constantin 14/IX	228
Adriana 23/X	263	Constantin 15/IX	228
Aglae 42/VIII	194	Constantin 48/IX	241
Aglae 2/IX	223	Constantin 2/IX	248
Aglae 11/IX	227	Constantin 14/X	252
Agripina 6/VII	112	Constantin 27/X	264
Alecu 18/VII	124	Constantin 35/X	270
Alecu 20/VII	134	Constantin 16/XI	214
Alecu 30/VII	136	Costachi 69/VIII	241
Alecu 45/VIII	201	Costică 47/IX	210
Alexandra 8/X	251	Costin 52/VIII	269
Alexandra 12/X	252	Costin 12/XI	152
Alexandru 7/III	47	Dracache 38/VII	115
Alexandru 24/VIII	186	Dumitrache 11/VII	162
Alexandru 9/IX	226	Dumitrache 52/VII	68
Alexandru 12/IX	227	Dumitru 27/IV	179
Alexandru 17/IX	228	Dumitru 19/VIII	207
Alexandru 29/IX	236	Dumitru 47/VIII	212
Alexandru 57/IX	243	Dumitru 56/VIII	246
Alexandru (Sandu) 7/X	250	Dumitru 65/IX	204
Alexandru 28/X	264	Dumitru 30/X	270
Alexandru 7/XI	268	Dumitru 15/XI	73
Alexandru 17/XI	270	Ecaterina Doamnă 6/V	90
Alexandru 3/XII	271	Ecaterina Doamnă 13/VI	102
Alexandru-Anton 18/X	253	Ecaterina 29/VI	153
Alexei 13/XI	269	Ecaterina 41/VII	242
Ana 23/IX	230	Ecaterina 56/IX	265
Ana 26/IX	234	Ecaterina 31/X	270
Ana 53/IX	242	Ecaterina 14/XI	239
Ana 32/X	265	Edgard 39/IX	50
Anastasia 10/IV	60	Efrem 13/X	111
Anastasia 18/V	81	Elena 10/III	126
Anastasia 16/VII	120	Elena 4/VII	165
Anastasia 28/VIII	188	Elena 19/VII	177
Andrei 7/IV	58	Elena 2/VIII	212
Andrei 4/X	248	Elena Doamna 17/VIII	222
Angelica 64/IX	245	Elena 55/VIII	242
Anița 6/III	47	Elena 72/VIII	249
Anița 15/IV	62	Elena 51/IX	252
Anița 17/IV	81	Elena 5/X	266
Anița 7/VI	86	Elena 11/X	271
Anton 7/IX	225	Elena 36/X	238
Antonie V. V. 2/II	29	Elena 2/XII	241
Bălașa 16/VI	91	Elena Zoe 22/IX	244
Caterina 48/VII	160	Eleonora 36/IX	214
Catinca 9/IV	60	Eleonora 44/IX	230
Catinca 43/VIII	185	Elisabeta (Săfta) 5/VII	238
Catinca 71/VIII	222	Eliza 59/VIII	241
Catrina 5/VI	85	Eliza 21/IX	226
Catrina 22/VIII	184	Emanuel 8/IX	240
Catrina 57/VIII	213	Emil 41/IX	175
Constantin Cupariul 1/II	28	Emma v. Smaranda 14/VIII	221
Constantin 5/IV	56	Enacache v. Iancu 70/VIII	138
Constantin 2/V	71	Enache 34/VII	221
Constantin 13/V	80	Enache v. Iancu 70/VIII	230
Constantin 21/V	82	Ercol 40/IX	228
Constantin 25/VI	99	Ernest 13/IX	238
Constantin 15/VII	120	Ernest 38/IX	238
Constantin 46/VII	158	Eufrosina 20/V	81

	Pag.		Pag.
Eufrosina v. Frasinita 7/VII	112	Manolache 4/III	42
Eufrosina 43/IX	240	Manolache 30/VIII	188
Eugenia 21/X	262	Manole (Giani) V. V. 38/VI	108
Eupraxia 40/VII	153	Marcella 16/X	253
Frăsinita 7/VII	112	Margareta 31/IX	236
Ghenadie 24/VII	131	Marghioala 1/VII	110
Gheorghie 36/VI	106	Maria 20/IV	63
Gheorghie 15/VIII	175	Maria 4/V	72
Gheorghie 6/IX	225	Maria 16/V	81
Gheorghie 10/IX	226	Maria 9/VI	88
Gheorghie 46/IX	241	Maria 17/VI	92
Gheorghie 3/X	248	Maria 32/VI	103
Gheorghie 3/XI	267	Maria 34/VI	105
Gheorghie 4/XI	267	Maria 22/VII	128
Grigore 47/VII	159	Maria 7/VIII	171
Grigore 53/VIII	211	Maria 10/VIII	172
Grigore 61/VIII	214	Maria 12/VIII	173
Grigoriță 59/IX	244	Maria 39/VIII	163
Henri 20/X	262	Maria 16/IX	228
Honorina 37/IX	238	Maria 27/IX	234
Ianache 1/IV	51	Maria 35/IX	238
Iancu v. Ioan 51/VII	161	Maria 45/IX	241
Iancu (Enache sau Enacache) 70/VIII	221	Maria 15/X	252
Ileana 17/IV	64	Maria 33/X	265
Ileana 15/V	80	Maria 34/X	265
Ileana 14/VI	91	Maria 5/XI	267
Ileana 14/VII	119	Maria Ioana Gabriela 6/XI	268
Ileana 33/VII	137	Maria-Paraschiva 25/VII	131
Ileana 42/VII	156	Matei 23/IV	66
Ileana 8/XI	268	Matei 26/IV	67
Ilie 2/VI	84	Matei 28/VII	133
Ilie 39/VII	154	Matei 40/IX	242
Ilinca 6/VI	86	Mihai (Mina) 12/VI	89
Ilinca 26/VII	131	Mihai 60/IX	244
Ilinca 37/VI	167	Mihai 2/XI	267
Ioan (Iancu) 51/VII	161	Mihalache 1/III	34
Ioana 10/XI	268	Mihalache 21/IV	63
Ion 8/III	48	Mihalache 3/V	72
Ion 9/VII	113	Mihalache 22/V	82
Ion 6/X	249	Mina v. Mihai 12/VI	89
Ion 24/X	263	Nastasia 14/IV	62
Ioniță 6/IV	57	Nastasia (Natalia) 19/VI	92
Ioniță 12/V	70	Nastasia 50/VII	161
Ioniță 11/VI	88	Natalia v. Nastasia 19/VI	92
Ioniță 26/VI	100	Neculai 4/IV	53
Iordache 3/III	35	Neculai 22/IV	66
Iordache 9/III	49	Neculai 8/V	74
Iordache (Cilibiul) 2/IV	51	Neculai 31/VI	103
Iordache 18/IV	63	Neculai 17/VIII	121
Iordache 11/V	78	Neculai 1/VIII	164
Iordache (Iorost) 3/VI	85	Neculai 6/VIII	167
Iordache 10/VI	88	Neculai 13/VIII	173
Iordache 21/VI	93	Neculai 4/IX	224
Iordache 24/VI	98	Neculai 42/IX	240
Iordache 21/VII	127	Neculai 1/X	248
Iordache 4/VIII	166	Neculai 9/X	251
Iordachi 43/VIII	156	Olga 1/IX	223
Iorost v. Iordache 3/VI	85	Olimpia 25/X	263
Irina 14/V	80	Oswald 62/IX	244
Irina 35/VI	106	Paraschiva v. Maria-Paraschiva 25/VII	131
Irina 26/X	28	Paul 52/IX	242
Laetitia 60/VIII	214	Petrache 10/VII	114
Lascar 1/I	27	Petrache 12/VII	115
Lascar 46/VIII	202	Petre 5/IX	224
Lascar 10/IX	220	Petre 63/IX	245
Lascar 28/IX	235	Petre 1/XI	267
Lascar 32/IX	237	Profira 20/VII	126
Lascarache 2/III	34	Profira 5/VIII	166
Lascarache 1/VI	83	Profira 27/VIII	187
Lascarache 23/VI	101	Profira v. Pulheria 33/IX	237
Lascarache 32/VII	137	Pulheria 3/VII	110
Lascarache 51/VIII	200	Pulheria 9/VIII	171
Luxandra 25/IV	67	Pulheria 40/VIII	193
Magdalena 22/X	263	Pulheria (Profira) 33/IX	237
Mandachi 41/VIII	194	Radu 24/IX	230

	Pag.		Pag.
Radu 25/IX	231	Sofia 8/VIII	171
Radu 58/IX	244	Sofia 55/IX	243
Radu 19/X	253	Ștefan 8/IV	59
Radu 9/XI	268	Ștefan 16/IV	63
Radu 1/XII	271	Ștefan 23/VI	97
Răducanu 8/VII	112	Ștefan 27/VI	100
Răducanu 36/VII	141	Ștefan 33/VI	103
Răducanu 44/VIII	195	Ștefan 45/VII	158
Răducanu 34/IX	237	Ștefan 23/VIII	184
Rahila v. Raluca 44/VII	157	Ștefan 31/VIII	189
Raluca 44/VII	157	Ștefan 54/VIII	211
Raluca 49/VIII	209	Ștefan 58/VIII	213
Ruxanda 12/IV	61	Ștefan 18/IX	229
Ruxanda 25/IV v. Luxanda 25/IV	67	Ștefan 61/IX	244
Ruxanda 15/VI	91	Teodor 21/VIII	181
Ruxanda 11/VIII	172	Teodor 10/X	251
Ruxandra 50/VIII	209	Varlam v. Vasile 1/V	69
Safta 3/IV	52	Vasile 10/V	69
Safta 5/V	72	Vasile 8/VI	77
Safta 9/V	76	Vasile 13/VII	86
Safta 4/VI	85	Vasile 31/VII	119
Safta 18/VI	92	Vasile 37/VII	136
Safta 30/VI	103	Vasile 56/IX	151
Safta 49/VII	161	Veniamin 23/VII	128
Safta 11/XI	169	Victoria 11/IV	60
Săndu v. Alexandru 7/X	250	Victoria 48/VIII	208
Scarlat 27/VII	132	Virginia 54/IX	243
Scarlat 25/VIII	186	Vladimir 29/X	204
Scarlat 20/IX	229	Zămfira 11/III	50
Scarlat 17/X	253	Zoe 24/IV	67
Scarlatache 5/III	46	Zoe Doamna 35/VII	138
Scarlatache 19/V	81	Zoe 20/VIII	181
Singlitichia v. Smaranda Singlitichia 33/VII	192	Zoe 26/VIII	187
Smaranda 7/V	73	Zoe 32/VIII	190
Smaranda 2/VII	110	Zoe 30/IX	236
Smaranda 53/VII	163	Zoița 19/IV	63
Smaranda 2/VIII	165	Zoița 20/VI	93
Smaranda (Emma) 14/VIII	175	Zoița 22/VI	97
Smaranda-Singlitichia 33/VIII	192	Zulnia 3/IX	223
Smarândița 29/VIII	188		

INDICE ALFABETIC DE ALTE NUME

- Aali paşa 200.
 Ahmet paşa, muşir, 96.
 Albescu Ioniţă 72.
 Alecsandri Vasile 137, 196, 221, 235.
 Allaux Anton 190.
 Antioh Vodă v. Cantemir Antioh.
 Apamiar, Vlădică 129.
 Argetoianu 72.
 Aegyropulo Pericles 194.
 Arsenevsky Ecaterina Alexandrovna 240, 264, 265
 Astan Costachi 187.
 Aslan G. 245.
 Aslan Safta 63, 80.
 Aupick, generalul 200.
 Avrenţie, episcopul 37.
 Avram Dimitrie 161.
 Băcicov 265.
 Badeni, generalul 63.
 Baer Teodor 252.
 Balş Anica (Filipescu) 96, 97.
 Balş C. 80.
 Balş Constantin 63, 64.
 Balş Constantin (Ciuntu) 93.
 Balş Elena, Elencuţa v. Ileana.
 Balş Gheorghe 123.
 Balş Gr. 184.
 Balş Iancu (Ioan), comisul 145, 209.
 Balş Ileana Iordache (Elena, Elencuţa) 141, 142,
 146, 190, 192, 193.
 Balş Ioan v. Iancu.
 Balş Iordache 142, 146.
 Balş Manolache 144, 145.
 Balş Profira, 93, 121, 124.
 Balş Safta Iordache 69, 70, 86.
 Balş T. 97.
 Balş Teodor N. (Toderiţă) 131, 133, 198.
 Băncila Ana 251.
 Bărcănescu Alexandrina Sc. 167, 224.
 Bărcănescu Scarlat 167.
 Başa-Mihali (Mihalopol) Gheorghe 66.
 Başa Mihalopol Maria 66, 81, 82.
 Beglitz Asanina Scarlat 28, 35, 42.
 Beglitz Scarlat 28, 35, 42.
 Beldiman Anastasia 99, 128, 131, 132, 133, 134.
 Beldiman Constantin 64.
 Beldiman Iordache 114.
 Beldiman Pulheria G. 181.
 Beldiman V. 263.
 Belecuiu 162, 163.
 Belinstein (Belistein) baronul 79, 106.
 Beller Arnold 230.
 Beller Rudolf 240.
 Benzi 215.
 Berindei Mioarea 268, 271.
 Berthelot, generalul 255.
 Bilke Maria 208.
 Bogdan Anica 83, 94, 138, 188, 189.
 Bogdan Aniţa Lupu, 56, 73.
 Bogdan Catinca 167.
 Bogdan Dimitrie, vornicul 83, 110.
 Bogdan Emma 231, 253, 262, 263.
 Bogdan G. L. 228.
 Bogdan Gheorghe Em. 236.
 Bogdan L., colonelul 112.
 Bogdan Lupu, hatmanul 56, 61.
 Bogdan Manolache 71, 138.
 Bois-le Comte.
 Boteanu A.
 Botez M.
 Bouillé Henri de.
 Bozianu C.
 Brădescu Alexandru, colonelul 238.
 Brandaburu Meletie, Mitropolitul 132.
 Brătianu Ionel 176.
 Brătianu I. C. 185, 210.
 Brâncoveanu Ancuţa Constantin 38, 53, 72.
 Brâncoveanu Constantin Vodă, 34, 35, 37, 38,
 53, 67.
 Buddberg, baronul 205.
 Buhuş Ion 43.
 Buhuş Irina 42, 62, 63, 64.
 Bujor Zamfira 210, 238, 239, 240.
 Bujoran, biv vornicul 61.
 Bulgaru Valeriu 253.
 Burchi Enache 222.
 Bursan Maria 225, 251.
 Callimache Alexandru V. V. 87.
 Callimachi Ruxanda 124, 175, 176.
 Callimachi Scarlat Alexandru V. V. 128.
 Canano Eufrosina 228.
 Canano Ioan 74, 92.
 Caning, Iordul 197, 200.
 Canta Vasile 197.
 Cantacuzino Bela 27, 28, 29, 40.
 Cantacuzino C., vornicul 83, 110.
 Cantacuzino Dumitraşcu 29, 33, 49.
 Cantacuzino Iordache 40, 84.
 Cantacuzino Mihail G. 265.
 Cantacuzino Părvu 60.
 Cantacuzino Şerban Vodă 32, 34, 37, 43, 49,
 53, 67.
 Cantacuzino Vasile 166.
 Cantacuzino-Deleanu Ion 88.
 Cantacuzino-Ghika Maria 122.
 Cantacuzino-Paşcanu Adela 173, 225.
 Cantacuzino-Paşcanu Anastasia 71, 88, 89.
 Cantemir Antioh Vodă 34, 37, 38, 49, 47.
 Cantemir Constantin Vodă 30, 34, 35, 40, 43,
 46, 47, 62, 63.
 Cantemir Dimitrie Vodă 33, 34, 37, 38, 47, 56.
 Capo d'Istria 95.
 Cara Mustafa 30.
 Caragea Dumitraşcu 50.
 Caragea Mărioara Domniţa 146.
 Cărămida Matei, Capitanul 32, 33.
 Cărăuş Margareta 264, 269.
 Carol I, Domnitor şi Rege al României 125,
 127, 173, 201, 218.
 Carol al XII-lea.
 Carp Olga 253, 257.
 Carp P. P. 182.
 Caruga Herula Lucreţia de 53.
 Castagnières 41.
 Catargiu Alecu, vornicul 180.

- Catargi Ana 179.
 Catargi Catrina v. Ecaterina Gavrilița.
 Catargi Costin, stolnicul 74, 98.
 Catargi Costin 167, 216.
 Catargi Ecaterina Gavrilița 98, 115, 126, 127, 128.
 Catargi Gh., generalul 234.
 Catargi Gheorghe 167.
 Catargi Gheorghe, colonelul 177.
 Catargi Ileana (Ilinea) Iliie 69, 70, 83, 84, 85, 89.
 Catargi Iliie 52, 69.
 Catargi Iordache 95.
 Catargiu Iordache, spătarul 83, 111.
 Catargiu Lascar 181, 196, 203.
 Catargiu Maria 89, 119, 120.
 Catargiu Nicu 197.
 Catargi Olga 167.
 Catargiu Ruxanda St. 88, 115.
 Catargi Ștefan, slugerul 63.
 Catargiu Ștefan, banul 88.
 Catargiu Ștefan 125.
 Caudella 146.
 Cămpineanu Alexandrina 175, 226.
 Cerchez Acișta 61, 62.
 Cerchez Ioana (Ionică) 253, 268.
 Cerchez Ștefan 61, 62.
 Chiriacopol Dr. Neculai 94.
 Ciurțin contele de 72.
 Cihac (Czihak) D-rul 187, 205.
 Ciogolea Constantin 238.
 Ciucureanu D-rul 201.
 Coburg 143.
 Codreanu Nicolae Roșca 201.
 Conachi Văgariș Lucia 173, 225, 226.
 Constantin Vodă v. Duca 33.
 Constantinescu Atta 263.
 Contar Gheorghe 159.
 Confescu Stanca 67.
 Cornescu Constantin C. 224.
 Cornescu Eliza C. 224, 248.
 Cornescu Zoe c. 224, 249, 250, 251.
 Costache C., postelnicul 83, 110.
 Costache Ecaterina 88, 112, 113, 114, 115.
 Costache Ecaterina (Catrina) Lupu 103, 151, 152, 154, 155, 156.
 Costache Manolache 196, 197, 203.
 Costache Safta 100.
 Costache Scarlatache, comisul 64, 81.
 Costache Veniamin, Mitropolitul, 128.
 Costachi Constantin 60.
 Costachi Manolachi 61, 62.
 Costachi Vasilie 61.
 Costachi Iordachi Boldur 112.
 Costandache Catrina Const. 64, 78, 100, 101, 102, 103, 104.
 Costandache Constantin 78.
 Costin Alexandru 29.
 Costin Miron 30.
 Costin Neculai, cronicarul 33, 35, 38, 39, 60.
 Costin Max 266.
 Cozoni Iancu, spătarul 197.
 Cracte, prefectul 218.
 Crețulescu Matei 67.
 Crețulescu (Crățoulescu sau Kretulescu), ministru 118, 167.
 Cucureanu Dr. 145 (aceiași ca Ciucureanu 201).
 Cuparencu 200.
 Cuza Alexandru I. Domnitorul 114, 118, 167, 169, 176, 177, 178, 180, 184, 196, 197, 198, 204, 217.
 Cuza Ioan 71.
 Cuza Ioan 208.
 Cuza Ion, spătarul 138.
 Czihak (Cihac) 187, 205.
 Dabija Dafina 52.
 Dabija E. Vodă 29.
 Dabija Maria E. 35, 38, 52.
 Daponte Chesarie 57.
 Dărie Elena 136, 137.
 Dașkov 123.
 Demergel van 188, 134, 236, 243.
 Depasti, logofat 102.
 Diamandi Agripina 186, 229, 230.
 Diebitsch, mareșalul 95.
 Diefenbach Lorenz 205.
 Dimache Manolache 74, 76, 91, 138, 142.
 Dimache (Dimachi) Neculai 86, 87, 94.
 Dimache (Dimachi) Smaranda 86, 110, 112.
 Dimachi Ileana 101, 138, 141.
 Donici Alecu 171.
 Donici Constantin, vistiernicul 84.
 Donici Elena 178 (soția lui Constantin 18/VIII).
 Donici Elena Matei 211, 241, 242 (soția lui Ștefan 54/VII).
 Donici Felicia 207, 237.
 Donici Iordache 155.
 Donici Manolache 74, 91 (soțul Ilenei 14/VI).
 Donici Manolache 156, 159 (soțul Ilenei 42/VII).
 Donici Maria 164, 223.
 Donici Matei, stolnicul 211.
 Donici Ruxanda 158, 211.
 Donici Scarlat 113, 165, 166.
 Donici Smaranda 208.
 Donici Sofia 178.
 Donici Zamfira 156, 208, 209, 210, 211.
 Dositeiu, Mitropolitul 146.
 Dossios 237.
 Duca Anastasia 52.
 Duca Costache, stolnicul 103.
 Duca Constantin (Duculet) V. V. 33, 37, 52.
 Duca Gheorghe Vodă 28, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 39, 42, 43, 46, 49, 52.
 Dumitrache Banul, 79, 105.
 Dumitrașcu Vodă v. Cantacuzino D.
 Eminescu M. 182, 183.
 Enescu George 265.
 Epureanu Manolache 221.
 Falberg Vera 269, 271.
 Fels Edwin 252.
 Filipescu Matei 57.
 Filipescu Păuna M. 57, 73.
 Filipescu Anica Balș 123.
 Filipescu Dimitrie 197.
 Filitti I. C. 217.
 Fote D., colonelul 184.
 Frangulea (Frangulis) Leonte 146, 199, 200.
 Frăția Elisabeta 264, 269, 270.
 Frență 45.
 Garașanin 167.
 Gavrilița, vornicul 37.
 Geani 108.
 Georgescu George 263.
 Ghika Aglae Gr. Domnița 188, 195, 230, 231, 234, 235, 236, 237.
 Ghika Alecu, polcovnicul 145.
 Ghika Alecu Gr. Beizadea 176.
 Ghika Alecu (tatăl lui Grigore, Domnitorul) 196.
 Ghika Alexandru V. V.
 Ghika Casandra 201.
 Ghika Catina v. Ecaterina.
 Ghika Costache 122.
 Ghika Constantin 84.
 Ghika Cristina Gr. 49, 67, 68.
 Ghika Dimitrie Gr. Beizadea (Mitica) 200, 205, 207.
 Ghika Dimitrie Sulgearoglu 121, 122, 190.
 Ghika Ecaterina 121, 122, 171, 172.
 Ghika Grigore Alexandru V. V. (decapitatul) 61, 101, 108.
 Ghika Grigore Matei V. V. 49, 67, 56, 63, 73, 79.
 Ghika Grigore Al. Domnitorul 120, 121, 129, 176, 179, 181, 187, 195, 196, 197, 198, 199, 204, 220, 230.

- Ghika I. Gr. generalul 171.
 Ghika Ioana 226.
 Ghika Ion 221.
 Ghika Maria (Marghiolița) 121, 122, 173, 175.
 Ghika Matei Grigore 57, 66.
 Ghika Mitică v. Dimitrie Beizadea.
 Ghika Natalia Gr. 188.
 Ghika Ralița 168.
 Ghika Scarlat Beizadea 95.
 Ghika T., aga 134.
 Ghika-Budești Elena 229, 253.
 Ghika-Comănești Nicu 196, 200, 201.
 Ghika-Mițitica Catinca 234.
 Germani Ecaterina 227, 252.
 Germani Menelas 168.
 Giers Olga de 226, 251.
 Gniński 30.
 Grădinescu G. 241.
 Grecianu Caterina 245.
 Grigoriade Gheorghe v. Romalo.
 Grigoriu v. Romalo.
 Grosu Toader, căminarul 207.
 Hammes Apolini 188.
 Hangerliu 144.
 Herăscu (Herescu) Iléana 106, 161.
 Hofmann Olga 252.
 Hratkof Barbe 178.
 Hrisoscolevu Aristarh 75.
 Hrisoscolevu Smaranda 74, 90, 91, 92, 93.
 Hrisoverghi Manolachi 80, 107.
 Hrisoverghi Maria 112, 164, 165.
 Hrisoverghi Neculai 112, 126.
 Huga Victor 245.
 Hurmuzaki 137, 196.
 Hurmuzaki Constantin 207, 216.
 Hurmuzaki Doxachi 203.
 Iacomi, biv vel vistier 34.
 Iamandi 160.
 Iamandi Alexandru 213.
 Ianculeu (Ianculeu) Ecaterina 83, 110, 111.
 Ianson Peril 72.
 Iliș Vodă 28.
 Ionescu Ion (dela Brad) 217.
 Ioniță Vodă v. Sturduza Ioan Sandu.
 Iorga N. 182.
 Iorgachi, treti comis, 72.
 Ipsilant Alexandru 143.
 Istrati Gh. 241.
 Iuliano Dumitrache 65.
 Jehultim 95.
 Jora Alice M. 246, 265, 266.
 Jora Antioh 52.
 Jora Elena 215.
 Jora I. 51.
 Jora Mihail 188, 247.
 Jora Safta 51, 69.
 Kanitz 103.
 Kisseleff 174.
 Klementiev 265.
 Kogălniceanu, sârdarul, 166.
 Kogălniceanu M. 167, 186, 196.
 Korjenevski C. 265.
 Krețulescu N. vezi Crețulescu.
 Krupenski Alecu, postelnic, 160.
 Krupenski Costachi 220.
 Krupenski Enache 157.
 Krupenski Eufrosina 212, 243, 244, 245.
 Manolescu Gabriel 251.
 Manu Dimitrie 144, 146.
 Manu Eufrosina 141, 193, 194, 195, 201, 202, 207.
 Manu Ion B. 224.
 Manu Miltiade 200.
 Manu Zamfira 100, 136.
 Marghiloman A. 225.
 Mavrocordat Alexandru Exaporitul V. V. 28, 65.
 Mavrocordat Alexandru I. V. V. (Firariul) 106, 138.
 Mavrocordat Constantin Neculai Vodă 51, 56, 58, 59, 60, 65, 66, 72, 142.
 Mavrocordat C., logofătul, 203.
 Mavrocordat Iléana (fiica lui Alexandru Exaporitul) 48, 65, 66.
 Mavrocordat Ion Vodă 53, 58, 59.
 Mavrocordat Maria C. domnița, 142.
 Mavrocordat Neculai V. V. 33, 34, 41, 38, 43, 46, 47, 51, 53, 54, 56, 57, 59, 63, 65.
 Mazens 234, 236, 237.
 Mehmet Bairactar 150.
 Merkelius 103.
 Merza Adalberg 264.
 Miculescu Calinie, arhiereul 180.
 Miculescu Constantin, păharnicul 62.
 Miculescu Elena N. 249, 267.
 Miculescu Iancu 74, 91.
 Miculescu Iorgu 223.
 Miculescu Manolache 137.
 Miculescu Profira 134.
 Miculescu Sandu 107.
 Miculescu Sandulachi 188.
 Miculescu Scarlat 203.
 Miculescu Smaranda 133, 187, 188.
 Miculescu Vasile 223.
 Mihalopol Maria Bașa v. Bașa.
 Milasevici 95.
 Millo Enachi (I.) 76.
 Millo Matei 76.
 Millo Sevasta (Sevastița) 211, 240, 241.
 Minuk bey 95.
 Mircovici, generalul, 95.
 Miscenco, polcovnicul, 197.
 Moldovanu Zaharia 197.
 Moruzi A. 197.
 Moruzi Adina D. 220.
 Moruzi Arlac D. 220, 253.
 Moruzi Alexandru C. V. V. 138, 139, 142, 143, 144.
 Moruzi Alexandru C. Beizadea (Zvorișteanul) 193, 194.
 Moruzi Constantin Dimitrie V. V. 72.
 Moruzi C. 173.
 Moruzi Costache, Beizadea, 194.
 Moser Angelica 215, 245.
 Napoleon I 95.
 Napoleon III 210.
 Nectarie, Patriarh al Ierusalimului 30.
 Neculai Vodă v. Mavrocordat.
 Neculai Pavloviți (Țarul) 145, 176.
 Neculce I. 165.
 Negri Catinca (Catrina) 136, 137, 188, 247.
 Negri Costache 171, 196, 217, 218, 220, 221.
 Negriștei A. Jurgăa 236.
 Negruzzi A. 187.
 Negruzzi C. 130.
 Nicoară Moisa 180.
 Nottara Hrisant 38, 48, 54, 55, 65, 67.
 Novicov Boris 270.
 Obrenovici Maria 177, 178.
 Oertzen 205.
 Ourakoff, prințul 165.
 Paisic, starețul M-rei Neamț, 86.
 Paladi C. 111.
 Palladi Casandra C. 113, 165.
 Pasvantoglu 143, 150.
 Pașcanu v. Cantacuzino.
 Paulus, colonelul, 260.
 Paulus Sophie 243.
 Pavlu Ruxanda Andrei 195.
 Părvul, vătaful, 63.
 Periețeanu Ion 263.
 Petriceico Ștefan V. V. 31, 48.
 Petrino D. 168.

- Philippsdorf 188.
 Pini, consulul, 95, 123.
 Place Victor 220.
 Postolache 46.
 Prut 246.
 Pyat Felix 203, 204.
 Racovița Ana Doamna 47.
 Racovița Constantin 60.
 Racovița D. 57, 73.
 Racovița Elena Ion (? soția spătarului Mihai Roset 21/IV).
 Racovița Ilinca Răducanu Racovița 72.
 Racovița Ion 66.
 Racovița Maria 64, 78, 79.
 Racovița Mihai V. V. 34, 38, 39, 43, 47, 51, 52, 56, 57, 64, 79, 81.
 Racovița Neculai 35.
 Racovița Răducanu 63, 72.
 Racovița Safta N. 35, 39, 56, 61.
 Radu Leonte, comisul, 134, 135.
 Rallet Maria I. 267.
 Ramadan Iordache 152.
 Ranette Al. 228.
 Rașgabé Andronic 50.
 Rașcanu T. 120.
 Raymond M. 191, 192.
 Razu (soțul Zolței 20/VI) 74, 93.
 Razu Iancu, stolnicul, 69, 86.
 Reinhard D-na 139.
 Reșid Pașa 197.
 Ribeaupierre 95, 123.
 Roberts (Lord) Mareșalul, 254.
 Roever Guillaume C. de 245.
 Rolla Costache 200, 216.
 Romalo Eufrosina 215, 246.
 Romalo Grigore 197, 221.
 Romalo (Grigoriade, Grigoriu) 128.
 Roman I. 69.
 Rosen, baronul, 171.
 Rosetti Henriette 214.
 Rosetti Lupu 159, 171.
 Roth Dr-ul 199, 200.
 Russ Dr. L. 116.
 Russo Al. 169.
 Saburov 172.
 Sârbu Mihai 242.
 Scavin Daniil 193.
 Scheiner Eleontina Wilhelmina Pavlova von 264, 270.
 Simionescu-Râmniceanu 248.
 Sion Costache 96, 114.
 Silion Ion 62.
 Sion Maria 79.
 Sion Smaranda 79, 105, 106.
 Solohub Neculai 172.
 Spiess Otto 252.
 Spiru Paul 145.
 Stavarakî 109, 163.
 Stavsky 123.
 Stein Lorenz von 183.
 Stoianovici Olga 178, 257, 258.
 Stoilov Evdochia 270.
 Străjescu Eugénie 240, 263, 264.
 Stroganoff 95, 123.
 Sturdza Catrina 59, 77.
 Sturdza Costache 121, 122, 173.
 Sturdza Dimitrie biv vel logofătul 122, 152.
 Sturdza Dimitrie Alexandru 216, 221.
 Sturdza Dimitrie Sandu 238.
 Sturdza Ecaterina 127, 138, 177, 178, 179, 181.
 Sturdza Ernest 214.
 Sturdza Gh. 263.
 Sturdza Grigore, Beizadea, 132, 189, 196, 208.
 Sturdza Gr., colonelul, 223.
 Sturdza Iordache 64, 80.
 Sturdza Iorgu Beizadea 111.
 Sturdza Iordache, spătarul, 137.
 Sturdza Ioan, slugerul, 58.
 Sturdza Ioan Sandu (Ionița) V. V. 74, 99, 93, 120, 132, 134, 144, 152, 162, 189, 192.
 Sturdza Maria Sandu 49, 51, 58, 72, 74.
 Sturdza Mihai A. 237.
 Sturdza Mihai Grigore V. V. și Domnitor 86, 93, 95, 111, 116, 121, 129, 130, 135, 144, 147, 167, 189, 196, 197, 202, 203, 207, 210, 215.
 Sturdza Sandu, logofătul, 58, 64.
 Sturdza Sandu, vistiernicul, 86.
 Sturdza Sandu, spătarul 209.
 Sturdza Zoe 152.
 Sturdza-Scheianu D. C. 87, 112.
 Subotin, frater Franciscus, 55.
 Suțu Drakos 65.
 Suțu Mihai 144.
 Suțu Neculai, Beizadea, 204.
 Sweykowski 168.
 Synadon Chesarie 129.
 Șemeretev Boris 56.
 Șeptelici Ana 58.
 Șerban Vođa 68, 82.
 Șerban Vođa v. Cantacuzino Șerban.
 Ștefan (Ștefănița Vođa) 29, 34.
 Știrbey Ioana Alexandru 253, 268, 269.
 Șuhanov Ana Contar 159.
 Krupenski Grigore 107.
 Krupenski Iordache 156.
 Krupenski Maria 104, 156, 157, 158, 159, 160, 161.
 Krupenski Matei 222.
 Krupenski Scarlat 131.
 Krupenski Smaranda (Ecaterina) 162, 163, 214, 221, 222.
 Kunzek 183.
 Lalu Ecaterina 263.
 Lambrino Grigore 181.
 Lambrino I. 243.
 Langeron, generalul, 95.
 Latour 203.
 Lăfescu Pulheria Boldur 164.
 Lazu Costache, postelnic, 74, 92.
 Lazu C. banul, 115.
 Lazu Neculai, 62.
 Lazu Smaranda 115, 166, 167.
 Lemoine Ioan 246.
 Leon, episcop de Roman 85, 101.
 Leca Filipache 44.
 Lefter Ecaterina 132, 186, 187.
 Lescinski Stanislav, regele Poloniei 45, 63.
 Lischvine, generalul 172.
 Luca Sevastița 159, 212, 213, 214.
 Lucachi 96.
 Ludovic al XIV-lea 30.
 Lupășcu Catrina 209, 238.
 Lupu Anița Gheorghe 48.
 Lupu Gheorghe, hatmanul, 48.
 Lupu Vasile V. V. v. Vasile Lupu.
 Maiorescu Titu L. 173, 180.
 Talleyrand-Périgord 215.
 Tanovicănu I. 75, 230.
 Teck, ducele de Teck 254.
 Tell Chr. 205.
 Teodoru Costachi 167.
 Thiersch, rectorul 199.
 Toma-Neagu Elena 248.
 Tomescu Ecaterina 249.
 Turbure Grigore 214.
 Uricariul Axinte 45.
 Ursachi Safta 64, 79.
 Urusov 205.
 Văcărescu Barbu 61.
 Vadmos 96.
 Varlam Horia 269.
 Vasile Lupu 28, 29, 34, 48.

- Vărnăv Elena 120, 171.
Vărnăv Scarlat 227.
Vărnăv Dr-ul 145.
Vărnăv-Liteanu Iorgu 188.
Velicico Costin, hatmanul 37.
Venier Lucian 221, 222.
Ventura Ruxanda 178, 226.
Victoria din Pera 46, 47.
Vogoride (Vogoridi) Neculai 197, 198.
Vogoride, caimacanul 214, 215, 216.
- Vogoride Lucia v. Conachi-Vogoride.
Wasilko Constantin 205.
Wittgenstein 123.
Wolesley, Mareșalul 254.
Worontzoff 95, 123.
Xenopol (tatal), 159, 212.
Zamfira (? soția lui Iordache 3/III) 39.
Zekeli Adela 251, 267.
Zoe Doamna (soția lui Antonie V. V.) 31.

INDICE ALFABETIC DE LOCALITĂȚI

- Adrianopol 33.
 Antilești (Dorohoi) 76.
 Arămești la Bistrița 113.
 Amășeni (Vaslui) 96.
 Atena 194, 199, 226.
 Atos 189.
 Averești (Roman) 131.
 Averești (Fălciu) 132.
 Babadag 33, 108.
 Bacău 43, 44, 63, 78, 94, 97, 100, 103, 107, 113, 138, 152, 156, 157, 159, 160, 162, 164, 198, 209, 212, 213, 215, 216, 217, 218, 231, 238, 239, 240, 243, 244, 246.
 Bacău, Eternitatea 213, 214, 244.
 Băcești (Tecuci) 41.
 Baden 104.
 Bahna (Bacău) 209.
 Bălănești (Fălciu) 41.
 Bălănești (Neamț) 90.
 Bălinții (Dorohoi) 76, 96, 173.
 Băloșanii (Fălciu) 41.
 Bărăștii 42.
 Barași 160.
 Bărbosii (Fălciu) 98.
 Bărlădești (Lăpușna) 41.
 Bărnova, M-rea 39.
 Bărsănești 222.
 Bătrâneștii (Botoșani) 96, 126.
 Bazargic 33.
 Bazga 151, 178.
 Bârjoveni (Neamț) 103, 153.
 Bârlad 187, 212, 230, 243.
 Bărzești 42.
 Becesti (Neamț) 90.
 Belgrad 226.
 Bender 44.
 Berești (Putna) 42.
 Berișcani (Fălciu) 42.
 Berlin 181, 183, 212, 252.
 Berza (Botoșani) 164, 209.
 Bex 237.
 Biserica (Grecești) 98.
 Blăgești (Suceava) 166.
 Blaj 203.
 Bobușani (Fălciu) 41.
 Boerae (Vaslui) 115.
 Bogdănești pe Oituz (Bacău) 43, 44, 45, 78, 79, 85, 101, 190.
 Bohotin (Iasi-Fălciu) 45, 102, 105, 144, 145, 148, 150, 151, 161, 162, 195, 204, 205, 208.
 Boiceni 42.
 Boiștea (Bacău) 100, 102, 145, 148.
 Boldești (Vaslui) 98.
 Bolgrad 270.
 Bolhauți (Hotin).
 Bologheștii (Neamț) 76.
 Bolșor 115.
 Borăști (Vaslui) 42.
 Bordești (Putna) 42.
 Boroseni (Bălți) 264.
 Borzăștii 114.
 Borsec 101.
 Borzeștii (Bacău) 45, 78, 190.
 Borzeștii (Dorohoi) 76.
 Bosânceni 114.
 Botniani (Vaslui) 42.
 Botoșani 164, 186, 228.
 Botârlău (Putna) 125.
 Brahășești (Tecuci) 113.
 Brăila 150, 197, 203, 230, 231, 262.
 Brănești (Botoșani) 76, 97.
 Brașov 53, 54, 67, 262.
 Brătisanu pe Ciuhur 102.
 Brândușani 98.
 Breazu 207.
 Brețcu 43.
 Briceni (Hotin) 42, 96, 172.
 Borșteni (Roman) 90, 150.
 Brusa 197, 207.
 Bruxelles 224, 226.
 Buca (Bacău) 154.
 Bucium 44.
 Buciumi (Bacău) 154.
 Budești (Orhei) 41.
 București 47, 48, 53, 54, 60, 73, 108, 143, 182, 189, 198, 204, 228, 230, 249, 250, 253, 255, 262, 264, 268, 260, 271.
 București, Cimitirul Șerban Vodă (Bellu) 182, 224, 233, 238.
 Budești (Ilfov) 224.
 Buhăceni (Botoșani) 208.
 Burduceanii 115.
 Burdujani (Vaslui) 41, 98.
 Burghilești (Vaslui) 41.
 Buzău 108.
 Căcăceni (Bacău) 76, 118.
 Cahul 204.
 Căiuți 78, 145, 148, 151, 195, 198, 199, 201, 231, 236, 253, 162, 263.
 Călimanul (Roman) 42.
 Călimanii (Neamț) 54.
 Calugăra (Bacău) 113.
 Calugăra mare (Bacău) 164.
 Calugăreni 115.
 Căncilești (Neamț) 118.
 Cănciulești (Neamț) 89.
 Cănești (Tecuci) 41.
 Capota (Bacău) 103, 154, 190.
 Carlacău (Hotin) 119.
 Cărauteștii (Roman) 42.
 Câmpulung M-rea 129.
 Cărnăna (Fălciu) 98.
 Cărlăștii = Hărleștii (Neamț) 89.
 Cărligătura 45.
 Cărligi (Neamț) 71, 89, 116, 118.
 Cehrin 39, 36, 40.
 Cerătânizii (Fălciu) 115.
 Cerchejanii (Hărău) 107.
 Cernauca 122.
 Cernăuți 51, 115, 125, 141, 144, 145, 150, 166, 177, 189, 195, 201, 225, 237, 243.
 Cerneți 48.

- Cetatea Neamțului 37.
 Chelmeștii (Hotin) 119.
 Chiozdeni 115.
 Chisără (Iași) 41.
 Chisclet (Ilfov) 248.
 Chișerei 42.
 Chișinău 30, 94, 95, 108, 123, 141, 165, 184,
 241, 242, 264, 265, 269, 270, 271.
 Chitriceni 76.
 Ciocara = Râtești 97, 126.
 Ciocarleşti (Vaslui) 42.
 Ciopul (Vaslui) 41.
 Ciortăști (Vaslui) 42, 184, 186, 187, 229.
 Cipru 35.
 Ciripcău (Soroca) 76.
 Cirîteni 90.
 Cleia (Bacău) 76, 96, 126.
 Clermond Ferrand.
 Coddăști (Vaslui) 41.
 Codrul Tigheciului (Verdeșani) 117.
 Cocorozeni (Orhei) 269.
 Cogălniceni (Orhei) 269.
 Cojcanii (Vaslui) 115.
 Colentina 108.
 Colul Corini (Dorohoi) 151, 194.
 Comănești (Vaslui) 42, 51, 122.
 Comăruț 97.
 Comișeuca 97.
 Constantinopol 27, 28, 29, 30, 35, 36, 37, 38,
 40, 47, 48, 51, 53, 58, 59, 65, 81, 108, 122,
 140, 142, 167, 169, 189, 197, 290, 293.
 Copou (Iași) 210.
 Corbeni 78, 79.
 Corbul (Bacău) 103, 154.
 Corcești (Botoșani) 76.
 Corlătești (Tutova) 77, 98.
 Corlătenii (Neamț) 76.
 Cormană (Hotin) 119.
 Cormănești 97, 114.
 Cornățel (Dâmbovița) 67.
 Coșancicauții (Soroca) 41.
 Coșăuți (Hotin) 42, 97.
 Cosmești (Suceava) 42.
 Costătești 98.
 Costuliani 45.
 Costineni 210.
 Coșești 45.
 Coșna 266.
 Cotârlești (Vaslui) 42.
 Cotnari (Hârlău) 41.
 Cotroceni, M-rea 67.
 Cotul Bălmăești 151.
 Cozia 151, 202.
 Crăești (Neamț) 90.
 Craiova 108.
 Crăsnăușani (Vaslui) 42.
 Crasnicioara 186.
 Crăstinești 76.
 Crețana (Fălciu) 41.
 Cripocul (Orhei) 41.
 Cristinești (Dorohoi) 96.
 Cruce (Putna) 42, 90, 99.
 Crucea de jos (Putna) 152.
 Crucea de sus 153.
 Cucănești (Botoșani) 88.
 Culighievca (Hotin) 110.
 Culișanca (Culișauți) 68, 128.
 Cumăruț (Hotin) 42.
 Dămăcușa 215.
 Dămăcușanii, Dămăcușeni (Vaslui) 42.
 Dăncești 42.
 Dănești 42.
 Dămănești 90.
 Dărmănești (Neamț) 136, 268.
 Deleni (Hârlău) 41.
 Deva 55.
 Disculți (Bacău) 190.
 Dinișăuți (Bacău) 101.
 Diocheți (Putna) 91.
 Dobravăț 64.
 Dobrolești (Putna) 42.
 Docolină 45.
 Dolhești (Vaslui) 42.
 Dolhești, M-rea 69, 85, 85, 128.
 Domnești 37, 41, 43.
 Doncești (Covurlui) 209.
 Dornești (Dorohoi) 76.
 Dorohoi 51, 154, 181.
 Drăcenii (Fălciu) 134.
 Drăgășanii 41.
 Dragomireștii 118, 163.
 Dragomira, M-rea 155.
 Drăcușani, 45.
 Drăcușanii 191, 192.
 Drănceni (Roman), 145.
 Dresda 178, 208.
 Droiciști (Soroca) 88.
 Druiești (Hârlău) 88.
 Dubeni 97.
 Dulcești (Neamț) 51.
 Dumbrăvenii 115, 191.
 Durnești (Dorohoi) 41.
 Dușăești (Vaslui) 41.
 Dușăștii 118.
 Ediniți (Hotin) 42.
 Ediniți 97.
 Ekaterinslav 95.
 Fălciu 132, 184, 198, 231.
 Fălticeni 188.
 Fanar 141.
 Faraoni (Bacău) 76, 96, 97, 126.
 Fatri (2) 115.
 Făurei (Putna) 98, 117, 126, 166.
 Făurești 45.
 Fântâna-Mare 166.
 Fântânele 70, 71.
 Fărlocești 80.
 Ferăștii 98.
 Ferești 115.
 Feredeul (Botoșani) 76, 97.
 Filipeni (Bacău-Tecuci) 45, 105, 106, 156, 158,
 159, 160, 211, (Striceni) 212, 214, 243, 245,
 Filipești (Bacău) 44, 101, 199.
 Firești (Vaslui) 208.
 Fitionești 97.
 Florența 208.
 Focșani 37, 48, 55, 116, 143.
 Focșăști (Vaslui) 41.
 Foleștii (Vaslui) 98, 128.
 Frăsinești 205.
 Frăținești 45.
 Frenciuiți (Vaslui) 134, 188.
 Fripulești (Vaslui) 41.
 Frumoasa, M-rea (Iași).
 Frumușelu (Tecuci) 90.
 Fruntești 160.
 Fundești 53.
 Furcenii (Bacău) 76.
 Fureștii 53.
 Galați 166, 167, 196, 197.
 Galbăna 151.
 Galbeni (Bacău) 76.
 Gănești 45, 47.
 Gârbovana (Bacău) 154.
 Gârlești (Tecuci) 41.
 Geneva 186, 231, 265.
 Ghidigheni 187.
 Ghidighanii (Fălciu) 132, 134, 186.
 Ghilaștii (Neamț) 90.
 Goidășștii 209.
 Göttingen 203.
 Glodeni, 42, 76.

- Giurgeni (Roman) 42, 131.
 Giurgești (Vaslui) 42.
 Giurgești (Roman) 42.
 Giurgiu 230.
 Greci (Fălciu) 41.
 Grivita 175.
 Gross-Lichterfelde 252.
 Grozești 37, 44.
 Grumăștii 115.
 Gura Bohotinului 151.
 Gura Ocoalelor (Lăpușna) 114.
 Hăbășești (Roman) 42.
 Haga 226.
 Halle 201.
 Hangu 37.
 Hânsarii (Fălciu) 98.
 Hărmanești (Neamț) 103, 153, 154.
 Hărtăneștii 45.
 Haskioi 49.
 Hâncești 241.
 Hândreștii (Roman) 145.
 Hărlău 86, 87.
 Hârlești v. Cârlești.
 Hârtopelul (Neamț) 90.
 Hârtopol (Neamț) 89, 118.
 Hârtopol Mare 90.
 Heidelberg 147, 194, 203, 207.
 Hermeziu (Iași) 249.
 Hertiona (Bacău) 90.
 Hilița 151.
 Hliniștea (Hotin) 42.
 Hodora (Hărlău) 96, 172.
 Hoisești (Iași) 166, 167.
 Horjăștii (Lăpușna) 114.
 Horiștii (Fălciu) 42.
 Hotin 99, 100.
 Hrișcăuți (Hotin) 42, 96.
 Hristina 98, 126.
 Hrutna (Hotin) 96.
 Hudeștii Mici (Dorohoi) 194.
 Hulubeștii 42.
 Hurez, M-rea 54.
 Hușăi (Suceava) 159.
 Huși 98, 128, 132, 203.
 Iași 29, 30, 32, 37, 39, 43, 44, 45, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 83, 86, 90, 93, 95, 96, 98, 102, 103, 111, 112, 113, 114, 118, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 131, 132, 140, 144, 145, 148, 150, 152, 153, 154, 173, 174, 179, 180, 182, 184, 186, 191, 195, 202, 204, 206, 213, 215, 222, 224, 226, 228, 229, 231, 236, 239, 240, 244, 244, 249, 250, 253, 256, 262, 263, 267.
 Iași, Biserica Bârbol 90.
 Iași, M-rea și Biserica Dancu 94, 138, 153, 156.
 Iași, Cimitirul Eternitatea 91, 112, 173, 179, 185, 223, 228, 229, 253.
 Iași, Mitropolia 125.
 Iași, Sînt-ul Spiridon 145.
 Iași, Tâlpălarî 135.
 Iași, Toma Cosma 156.
 Iași, Trei Sfetite 111.
 Ibănești (Dorohoi) 96.
 Idriciul 45.
 Igești (Putna).
 Ilăvniceni (Dorohoi) 145.
 Ismail 144, 186, 227.
 Itrinești (Fălciu) 99.
 Itrinești (Neamț) 90.
 Itrinești (Vaslui) 40.
 Ivănești (Fălciu) 76, 134.
 Izdileni 100, 140.
 Jăjăie 71.
 Jijia 111.
 Juriescul (Lăpușna) 41.
 Karlsruhe 252.
 Kerson 108.
 Kiev 38.
 Kioae 115.
 Lacul Boacii (Vaslui) 42.
 Lălești (Putna) 42, 118.
 Lalova (Orhei) 42.
 Lăpușna 152.
 Lausanne 218, 246, 265.
 Ledioanii 115.
 Lemberg 127, 128, 179, 181.
 Leningrad 270 (cf. Petersburg și Petrograd).
 Lipsca 144.
 Lomaciști (Hotin) 42.
 Londra 212, 255.
 Longești 115.
 Lublednița (Iași) 96.
 Lugos 203.
 Lupeni 249.
 Măcin 197, 203.
 Măcrești (Vaslui) 42.
 Măcsinești (Neamț) 90.
 Mădărjaci 45.
 Măgura 76.
 Mănești (Fălciu) 41.
 Mărăsești 143.
 Marcovăt (Hotin) 41.
 Mărgineni (Neamț) 43, 44, 45, 51, 63, 71, 79, 80, 109.
 Mariampol 41.
 Mărinici (Lăpușna), 41.
 Martinești (Vaslui) 42.
 Măscăreni 164.
 Mănăștii 118.
 Mănăștii (Vaslui) 41, 42.
 Mănjina (Covurlui) 188.
 Medeleni 164.
 Mehadia 108.
 Miciăușani 216.
 Miciăușeni 241.
 Miclești (Putna) 42.
 Mihăileni (Putna) 42.
 Mihăileștii (Bacău) 76.
 Mihalășa (Orhei) 114.
 Mihălcăul (Hotin) 41, 97.
 Mihoreni (Dorohoi) 193.
 Mihuceani (Orhei) 41.
 Mileștii 115, 171.
 Milianca (Dorohoi) 42.
 Mircești (Suceava) 42.
 Moara Domnească (Vaslui) 208.
 Moicești (Vaslui) 42, 98.
 Moldova (Bacău) 42, 97.
 Moșinău (Hotin) 119.
 München 195, 199, 200, 201, 203, 207, 212, 251.
 Munteni (Fălciu) 42, 164.
 Nadișa 44.
 Naslavce (Roman) 42.
 Naxos 108.
 Neamț 63, 71, 74, 83, 87, 103, 113, 115, 116, 150, 175, 176, 211, 224.
 Neamț, M-rea 86, 90, 91, 124.
 Negel (Bacău) 113.
 Negoești (Bacău) 113, 154.
 Negoești (Vaslui) 41, 42.
 Negreștii 76.
 Negrilești (Roman) 42, 55.
 Nemțanii (Soroca) 41.
 Nicorești 77, 90, 98, 117, 126, 127, 128, 136.
 Nicopol 108, 175.
 Nicorești 166, 178.
 Nimirăuca (Iași) 211.
 Nistoreștii de sus (Bacău) 164.
 Nocești (Vaslui) 42.
 Nourești 100.
 Novaci (Hărlău) 41.
 Nucet-Dâmbovița 269.

- Oanca (Covurlui) 41.
 Obârșia (Tecuci) 42.
 Obrejaști 71.
 Ocivae 114.
 Odesa 111, 122, 140, 141, 242, 244.
 Odobești 102, 113, 145, 148, 153.
 Olănești 115.
 Olari 115.
 Oncești 42.
 Onestii 78, 236, 266.
 Orașa (Bacău) 44, 105, 156, 157, 158, 160, 209,
 210, 211, 238, 249.
 Orașa Mare 84.
 Orgoești 45.
 Orhei 100, 108, 152, 156, 211, 242.
 Păhneștii (Fălciu) 42, 132, 186, 187.
 Păhnești (Vaslui) 99, 134.
 Pânărești 188.
 Pârșani (Vaslui) 41.
 Paris 123, 137, 167, 168, 174, 183, 188, 203, 210,
 212, 224, 226, 231, 237, 239, 249, 250, 262, 267.
 Partânași 115.
 Pașcanii (Suceava) 78, 96, 97, 174, 191.
 Pătârenii 115.
 Patrășcani (Bacău) 78, 101, 190.
 Pântești (Vaslui) 42.
 Pârliți 140, 145, 149, 191.
 Perilipca (Botoșani) 96, 126.
 Pesta 203.
 Petersburg St. 122, 123, 171, 172, 226, 226, 231
 (cf. Petrograd și Leningrad.)
 Petramăneștii 209.
 Petricanii 45.
 Petriceicu 98.
 Petrița 209.
 Petrograd 264, 265, 269, 270 (cf. Petersburg și
 Leningrad).
 Piscul Cerbului 128.
 Piatra-Neamț 127, 150, 177, 182.
 Pietrosul (Lăpușna) 41.
 Pișcani (Fălciu) 41.
 Pișcani (Roman) 42.
 Pișcani (Vaslui) 42.
 Pleșenii 209.
 Plevna 174, 175.
 Plopii (Fălciu) 132, 185, 186.
 Pochitul (Bacău) 103, 154.
 Podgaria Crucii (Putna) 209.
 Poduri (Bacău) 222.
 Pogonești (Putna) 42.
 Poiana (Tecuci) 42, 134.
 Poiana (Tutova) 208.
 Policeanii (Lăpușna) 41.
 Popeni 43.
 Popeni (Fălciu) 128, 178, 181.
 Popești 42.
 Popușoi (Vaslui) 208.
 Portari 115.
 Porțile de Fer 48.
 Posadnici (Iași) 42, 59, 76.
 Poșorcani 78, 79, 101, 102, 142.
 Prăjești — Prăjești (Neamț) 103, 153.
 Pribești 100, 136.
 Prigorcenii 115.
 Procești (Bacău).
 Purcari 271.
 Purtenii 115.
 Pustiul (Dorohoi) 96, 173.
 Putna 43, 63, 103, 145, 152, 208, 209.
 Răbe 69.
 Răcăciuni 37, 41.
 Răcăuți 101.
 Răciulenii (Suceava) 166.
 Rădeana (Bacău) 42, 78, 79, 101, 103, 154, 155.
 Rădăstii 171.
 Radebeul 178.
 Răducăneni (Fălciu) 151, 204, 207, 234.
 Rahova 185.
 Râi 115.
 Rătești, 76, 96.
 Răucani (Vaslui) 42.
 Răuzenii (Fălciu) 115.
 Răzuleștii (Fălciu) 115.
 Râmnic 143.
 Reșița Valiug (Caras) 248.
 Rodos 35.
 Rohoteștii (Vaslui) 42.
 Roma 226.
 Roman 72, 86, 87, 101, 128, 129, 132, 152, 216,
 231.
 Romancauși (Hotin) 119.
 Românești (Vaslui) 41, 115.
 Roșiori (Fălciu) 41, 42, 132.
 Roznov (Neamț) 41, 46, 74, 75, 76, 96, 97, 125,
 126, 175, 176, 226.
 Ruginești, 45, 46.
 Ruginoasa 177.
 Ruginosi 115.
 Ruliani (Vaslui) 41.
 Rusciuc 108, 227.
 Rușii 67.
 Saac 67.
 Sabuținița (Hotin) 119.
 Saint Cyr 225.
 Sălești (Lăpușna) 114.
 Salonic 225.
 Săpoteanii 115.
 Săpoteni (Vaslui) 41.
 Sărata (Lăpușneanu) 114, 115.
 Sărbotești (Vaslui) 41.
 Sărăze 237.
 Săscut 37, 41.
 Săucești (Bacău) 90.
 Săvenii (Dorohoi) 42.
 Sălcenii pe Elan 99.
 Săngeri (Iași) 164.
 Sărca (Iași) 96.
 Scăvenii 42.
 Scheia 41, 98, 152, 171.
 Scheia (Roman) 42.
 Scheia (Vaslui) 42.
 Schitul Hanșu 48.
 Scilpoteani (Tecuci) 41.
 Sculeni 97, 171.
 Secul, M-rea, 153, 154.
 Semeni (Iași) 41.
 Serbești 71.
 Sibiu 54, 150, 229.
 Siliștra 131, 189.
 Siliște (Iași) 103, 152.
 Simionescu pe Moldova (Roman) 51, 90.
 Sinaja 253, 267.
 Slatina, M-rea, (Suceava) 131.
 Slobozia-Zorleni (Tutova) 125.
 Smirna 128, 129.
 Șohodol (Bacău) 113.
 Solești (Vaslui) 41, 42, 98, 128, 177, 182, 226,
 228, 267.
 Solonț 157.
 Sorimărești 188.
 Soroca 30, 33, 38, 87, 127, 264, 269.
 Soveja 129.
 Spărieți 145, 148, 152.
 Sperleți 113.
 Spria (Tutova) 212.
 Stăciucii 76.
 Stăncanii (Botoșani) 96.
 Stăncenii 126.
 Stăneși 63, 80, 157.
 Stavropighion, M-rea, 84.
 Stâncă (Iași) 76, 93, 121, 124, 226.
 Stesnești (Fălciu) 41.

- Stețcanii = Tețcani 220.
 Storești (Hârlău) 41.
 Strâhnică (Fălciu) 42.
 Strâmbeni (Lăpușna) 114.
 Strâmtura 115.
 Striceni Filipeni 212.
 Strooști (Vaslui) 42, 132, 135, 186.
 Stuttgart 229.
 Suceava 29, 32, 63, 70, 145, 150, 167.
 Surinești (Vaslui) 41, 42.
 Șapte Turnuri 140.
 Șărcanii (Orhei) 41, 156.
 Scheia 177, 302.
 Scheișoara (Fălciu) 41.
 Serbănești 115.
 Sercani (Orhei) 76.
 Șopârțanii, Șopârțanii (Fălciu) 41, 134.
 Sorogari 164.
 Sribenii (Dorohoi) 96, 97.
 Tâlpalari 110.
 Tărășauți (Vaslui) 42.
 Tărăja 107, 161, 162, 163, 222.
 Târcești 115.
 Tătărești (Orhei) 211, 241, 242.
 Tăușani 171.
 Tazlău 157.
 Târgu Neamț 137.
 Târgu Ocna 101, 104, 150, 235, 237, 256.
 Târgu Piatra 90.
 Târgu Soroca 76.
 Târgul Romanului 90.
 Târgul Secuilor 142.
 Tecuci 115, 186.
 Telineștii (Orhei) 42.
 Tețcani 63, 64, 79, 106, 107, 162, 163, 215, 216, 217, 219, 222, 245, 246, 265, 266.
 Thone 185.
 Tighina 30, 38, 44.
 Timalăuți (Lăpușna) 212.
 Timișoara 203.
 Tinjeștii (Fălciu) 42.
 Tisești 245.
 Toderești (Vaslui) 41.
 Todireni (Fălciu) 132, 187.
 Tohatinul (Orhei) 42.
 Torcești (Putna) 42.
 Toulouse 231, 234, 236, 237.
 Trebes, Trebiș 61, 80.
 Trestiana (Dorohoi) 90.
 Trifăuți (Soroca) 42, 98, 126.
 Trifeștii = Trifăuți.
 Trilești 171.
 Trinca (Hotin) 119.
 Troenești (Lăpușna) 41.
 Tulbureni (Botoșani) 96, 126.
 Tulcea 186, 224.
 Tupilații 42, 61, 62.
 Tureatca (Dorohoi) 193.
 Tuțcanii 70-71.
 Târigrad = Constantinopol.
 Tibucanii 42, 191.
 Tifești (Putna) 113.
 Tigănești 115.
 Turluiu (Bacău) 164.
 Ungurașii 45.
 Ungureni 113.
 Unjenii-Mănăstireni (Botoșani) 96, 126.
 Uriage 237.
 Ustia (Orhei) 41.
 Vaciiții 42.
 Vadul lui Isac (Basarabia) 90.
 Valea-Mare (Bacău) 96, 126.
 Valea-Nebunii (Iași) 153.
 Valea-Rea (Bacău) 209.
 Valea-Seacă 79.
 Vanciița 97.
 Vârteci 155, 192.
 Vărticăuți (Hotin) 41.
 Vășjani (Lăpușna) 41.
 Văscăuți (Orhei) 41, 76.
 Văștanii (Lăpușna) 42.
 Vasienii 188.
 Vaslui 42, 59, 94, 97, 98, 99, 100, 132, 179, 181, 184, 185.
 Vârtecoi 55.
 Veneția 245.
 Verdemeni (Tighina) 119.
 Verdeșanii (rîntul Codrului) 166.
 Verdeșani (Fălciu) 41, 117, 126.
 Verdeșeni (Putna) 98.
 Verșăști (Bacău) 156.
 Vid 175.
 Vidin 108, 143, 150.
 Vidraștii pe Tazlău (Bacău) 113.
 Viena 34, 43, 114, 121, 132, 137, 144, 179, 181, 188, 201, 203, 206, 224, 226, 231, 234, 236, 206.
 Vitănești (Putna) 156.
 Vladiceni (Iași) 114.
 Vladnicul 149.
 Vlammic-Răcăciuni 42.
 Voiniceni (Iași) 187.
 Voloca 76.
 Vorniceni (Dorohoi) 76, 96, 124.
 Vorona, M-rea, 152.
 Vorotilele 156.
 Vortșile Șărcani 158.
 Vrabini (Lăpușna) 41.
 Vrancea 97.
 Vulturești (Vaslui) 42.
 Würzburg 237.
 Zădobraincea 76.
 Zăhăicani (Tecuci) 41.
 Zamcești (Hotin) 42.
 Zamcești (Orhei) 42.
 Zlatărești (Vaslui) 42.
 Zlatunoaia = Drujești 76.
 Zlatunoaia = Feredeul 97, 126.
 Zăbrestii ot Orhei 99.
 Zugari 42.
 Zvoraștea (Dorohoi) 131, 145.

INDICE CRONOLOGIC DE DATE

- 1580? nașterea lui Lascar 1/I.
 1600? nașterea lui Constantin 1/II.
 1613 Lascar 1/I scevophylax.
 1615? nașterea lui Antonie 2/II V. V.
 1625? nașterea lui Mihalache 1/III.
 1627 Constantin 1/II cupar.
 1629 Lascar 1/I mare logofat.
 1640? nașterea lui Lascarache 2/III.
 1640? nașterea lui Alexandru 7/III.
 1645? nașterea lui Iordache 3/III.
 (după) 1646 Lascar 1/I încetat din viață.
 (înainte) 1650 nașterea lui Manolache 4/III.
 (înainte) 1650 nașterea lui Scarlatache 5/III.
 1654 Mihalache 1/III capuchihaia.
 1660? nașterea lui Ioan 8/III.
 1662? nașterea lui Iordache 9/III.
 1664? nașterea Elenei 10/III.
 1666? nașterea Zamfirci 11/III.
 1666? Iordache 3/III vine cu Duca Vodă în Moldova.
 1669 Manolache 4/III jtnicer.
 1670 Lascarache 2/III mare logofat.
 1670? nașterea lui Iordache 18/IV.
 ca. 1672 Scarlatache 4/III grămatic.
 1673 nașterea Nastasiei 14/IV.
 1673 Alexandru 7/III sluger mare.
 1674 Iordache 3/II mare postelnic.
 ca. 1675 nașterea Aniței 15/IV.
 1675? nașterea lui Ștefan 16/IV.
 1675 Antonie 2/II Domn al Moldovei.
 1677 nașterea Saftci 3/IV.
 1677 Antonie 2/II V. V. la asediul Cehrinului.
 1678? Constantin 1/II încetat din viață.
 1678 mazișirea lui Antonie V 2/II V. V.
 (după) 1678 Alexandru 7/III încetat din viață.
 1680? nașterea lui Iordache 2/IV.
 1680? nașterea lui Neculai 4/IV.
 ca. 1680 nașterea Ilenei 17/IV.
 1683 Manolache 4/II la asediul Vienei.
 ca. 1685 Antonie 2/II V. V. încetat din viață.
 ca. 1690 nașterea Zoei 24/IV.
 ca. 1691 nașterea Ruxandei 25/IV.
 1692 Elena 10/III încetat din viață.
 ca. 1695 nașterea lui Matei 26/IV.
 1697 Lascarache 2/III încetat din viață.
 1697 Ștefan 16/IV vtori sluger.
 (înainte) 1700 nașterea Mariei 20/IV.
 (înainte) 1700 nașterea lui Iordache 11/IV.
 (înainte) 1700 nașterea lui Ianache 1/IV.
 1700? nașterea lui Mihalache 21/IV.
 1703 Iordache 2/IV este adus în Moldova de Mihai Racovița.
 (după) 1703 Iordache 9/III încetat din viață.
 1704 Neculai 4/IV mare logofat.
 1705 Ștefan 8/IV sluger.
 ca. 1706 nașterea Mariei 4/V.
 ca. 1706 nașterea Saftci 5/V.
 (după) 1708 Mihalache 1/III încetat din viață.
 1709 Scarlatache 5/III încetat din viață.
- 1710 nașterea lui Neculai 22/IV.
 1711 Constantin 5/IV vel paharnic.
 1711 Iordache 3/II și Mahalache 4/III exilați în Rusia.
 ca. 1711 nașterea lui Vasile 1/V.
 (după) 1711 nașterea lui Constantin 2/V.
 1714 Iordache 11/V spătar.
 1714 Aecița 13/IV încetată din viață.
 (după) 1714 Maria 20/IV încetată din viață.
 ca. 1715 nașterea lui Manolache 3/V.
 1716 Manolache 4/III încetat din viață.
 1716 Ioniță 6/IV vine în Muntenia cu Neculai Mavrocordat.
 (înainte) 1720 Safta 3/IV încetată din viață.
 1720? nașterea lui Matei 23/IV.
 1720 Noemvrie: Iordache 3/III își face testamentul.
 (după) 1720 Iordache 3/II încetat din viață.
 (după) 1721 nașterea Smarandei 7/V.
 1725? nașterea lui Lascarache 28/VI.
 ca. 1725 nașterea lui Neculai 8/V.
 1726 Matei 26/IV repară biserica din Cornățel (Dâmb).
 1727? nașterea Ecaterinei 20/VI.
 1728? nașterea Saftci 30/VI.
 1728 Andrei 7/IV vel clucer.
 1729 Ianache 1/IV? vel paharnic.
 1729 Mihalache 21/IV mare postelnic.
 ca. 1730 nașterea Saftci 9/V.
 1732 căsătoria Ecaterinei 6/V cu Constantin Vodă Mavrocordat.
 1732 nașterea Victoriei 11/IV.
 1732 Ioan 8/III mare comis.
 1733. 22 Februarie: Diploma imperială, lui Neculai 4/IV titlul de conte.
 1733 Mihalache 3/V mare postelnic.
 (după) 1733 Maria 4/IV încetat din viață.
 (după) 1735 Ianache 1/IV încetat din viață.
 1736 Ioan 8/III încetat din viață.
 1737 Vasile 1/V viv vel șatar.
 (înainte) 1739 Irina 14/V încetat din viață.
 1739 Ștefan 16/IV încetat din viață.
 1740 Constantin 13/V trei postelnic.
 ca. 1740 Safta 5/V încetată din viață.
 1740 nașterea lui Ștefan 33/VI.
 (după) 1744 Mihalache 21/IV încetat din viață.
 1747 Ștefan 27/VI trei postelnic.
 1748 Ioniță 6/IV ban.
 1748 Matei 26/IV mare solnic.
 (înainte) 1749 Constantin 5/IV încetat din viață.
 1749 Ecaterina Doamna 6/V încetat din viață.
 1750 Neculai 22/IV vel comis.
 (înainte) 1751 Lascarache 28/VI trei spătar.
 1751 Iordache 11/IV încetat din viață.
 (înainte) 1753 Ruxanda 25/IV încetat din viață.
 (înainte) 1753 Constantin 13/IV încetat din viață.
 1753 Iordache 2/IV încetat din viață.
 (înainte) 1754 Mihalache 3/IV încetat din viață.
 1754 Constantin 2/IV biv vel medelnicer
 1755 Manole 38/VI serdar de Chișinău.

- 1755 Neculai 8/V mare logofăt.
 1756 Vasile 10/V biv vel stolnic.
 (după) 1756 Neculai 22/IV încetat din viață.
 1758 Neculai 31/VI stolnic.
 1758 18 Decembrie - Neculai 4/IV își face testamentul.
 1759 Neculai 4/IV încetat din viață.
 1759 Vasile 1/V hatman.
 ca. 1760 nașterea Zoi 35/VII.
 (după) 1760 Matei 26/IV încetat din viață.
 1761 Andrei 7/IV încetat din viață.
 (înainte) 1762 Ioniță 12/V încetat din viață.
 (înainte) 1762 Maria 24/VI încetat din viață.
 (înainte) 1762 nașterea lui Gheorghe 36/VI.
 1762 nașterea lui Enache 34/VII.
 1762 nașterea lui Raducanu 36/VII.
 1763 Lascarache 1/VI trei logofăt.
 1763 Ștefan 23/VI șetrar.
 (înainte) 1763 Gheorghe 16/VI șetrar.
 1764 nașterea Ecaterinei 13/VI.
 1764 nașterea lui Iordache 21/VI.
 1765 act de împărțire al copiilor lui Iordache 3/III.
 (înainte) 1765 Ioniță 6/IV încetat din viață.
 1765 Ilie 2/VI vtori postolnic.
 1765 Ștefan 27/6 ispravnic de Bacău.
 (după) 1765 Iordache (Iorost) 3/VI încetat din viață.
 (după) 1765 Anastasia 10/IV încetat din viață.
 (după) 1766 Ștefan 8/IV încetat din viață.
 1767 Lascarache 23/VI ispravnic de Roman.
 1767 Vasile 1/V încetat din viață.
 1769 Iordache 21/VII nașterea lui.
 1769 Ștefan 27/VI nașterea lui.
 1769 Gheorghe ctitorul bisericii din Tețani.
 1770—1772 Manole 38/VI Domn al Țării Românești.
 (înainte) 1771 Vasile 37/VII nașterea lui.
 1771 nașterea lui Dracache 38/VII.
 (după) 1771 nașterea lui Ilie 38/VII.
 ca. 1773 nașterea Eupraxiei 40/VII.
 1775 Lascarache 23/VI încetat din viață.
 (înainte) 1778 Vasile 10/V încetat din viață.
 (înainte) 1778 Ilie 2/VI încetat din viață.
 1778? nașterea lui Ioan 51/VII.
 ca. 1778? nașterea lui Răducanu 8/VII.
 1779 Matei 23/IV încetat din viață.
 ca. 1780 nașterea lui Dumitrache 52/VII.
 1780 nașterea lui Ion 9/VII.
 ca. 1781 nașterea lui Petrache 10/VII.
 1781 nașterea lui Dumitrache 11/VII.
 1782 nașterea lui Vasile 13/VII.
 1782 Aniță 17/V încetat din viață.
 1782 Mihalache 22/V încetat din viață.
 1783 Răducanu 36/VII vel stolnic.
 1783 Ioniță 11/VI căminar.
 1785 Ștefan 23/VI stolnic.
 1785 Ioniță 26/VI comis.
 (înainte) 1786 Maria 9/VI încetată din viață.
 1786 Ecaterina 13/VI se căsătorește cu Ioan Sandu Sturdza V. V.
 (după) 1786 Ruxanda 12/IV încetat din viață.
 1786 Ilina 6/VI încetat din viață.
 1787 nașterea lui Manolache 30/VIII.
 1787 Neculai 31/VI ispravnic de Neamț
 1787? nașterea lui Ștefan 31/VIII.
 (după) 1787 Safta 4/VI încetat din viață.
 1788 Manole 38/VI Domn al Moldovei.
 (după) 1788 Catrina 5/VI încetat din viață.
 1789 Manole 38/VI V. V. încetat din viață.
 1789 nașterea Ecaterinei 41/VII.
 1790 nașterea Elenei 19/VII.
 1790 Constantin 26/VI biv trei spătar.
 1790? nașterea Zoi 32/VIII.
 1790? nașterea lui Scarlat 27/VII.
 1790? nașterea lui Matei 28/VII.
 1790? nașterea Smarandei-Singlitichiei 33/VIII.
 (după) 1790 nașterea Profirei 20/VII.
 1792 Alexandru Moruzi, soțul Zoi 35/VII Domn al Moldovei.
 (după) 1792 Constantin 2/V încetat din viață.
 (înainte) 1793 Maria 32/VI încetat din viață.
 1793 Ștefan 23/VI ispravnic de Bacău.
 1793 Iordache 24/VI serdar.
 1793 Enache 34/VII ispravnic de Bacău
 1794 nașterea lui Petrache 12/VII.
 1794 nașterea lui Neculai 17/VII.
 (înainte) 1794 Safta 30/VI încetat din viață.
 1794 Enache 34/VII încetat din viață.
 1794 Maria 34/VI încetat din viață.
 1795 nașterea lui Alecu 29/VII.
 1794 Iordache 21/VI vistiernic.
 1795 Iordache 24/VI ispravnic de Vaslui.
 1798 nașterea lui Alecu 18/VII.
 1798 Lascarache 1/VI încetat din viață.
 1799 Ioniță 26/VI ispravnic de Vaslui.
 (înainte) 1800 Ștefan 45/VII încetat din viață.
 ca. 1800 nașterea Smarandei 3/VIII.
 1801 nașterea lui Neculai 31/VI.
 1801 nașterea Mariei 21/VII.
 (înainte) 1802 Ilieana 14/VII încetat din viață.
 1802 nașterea Elisabetei 5/VII.
 1803 Răducanu 36/VII hatman.
 1804 Gheorghe 36/VI încetat din viață.
 (înainte) 1806 Neculai 8/V încetat din viață.
 (înainte) 1806 Ștefan 33/VI încetat din viață.
 (înainte) 1806 Irina 35/VI încetat din viață.
 1806 Nașterea Frâsinței 7/VII.
 1806 nașterea lui Ștefan 54/VIII.
 1806 Constantin 46/VII stolnic.
 (după) 1807 nașterea Mariei 39/VIII.
 (înainte) 1807 nașterea lui Alecu 30/VII.
 1808 Iordache 10/VI încetat din viață.
 1808 nașterea Pulheriei 40/VIII.
 1808 Iordache 21/VII ispravnic de Soroaca.
 1808 Dracache 38/VII ispravnic de Lăpușna.
 ca. 1808 nașterea lui Vasile 31/VII.
 1809 nașterea lui Mandachi 41/VIII.
 1810 nașterea Agripinei 6/VII.
 1810 nașterea lui Iordache 4/VIII.
 1810 nașterea Aglaei 42/VIII.
 1810 Răducanu 8/VII ispravnic de Neamț.
 1810? Mandachi 41/VIII încetat din viață.
 (înainte) 1811 Dumitrache 11/VII încetat din viață.
 1811 nașterea Catinicăi 43/VIII.
 1811 Vasile 37/VII spătar.
 1811 Ion 9/VII încetat dn viață.
 1811 Profira 20/VII încetat din viață.
 1812 Neculai 17/VII mare spătar.
 ca. 1812 Catinca 43/VIII încetat din viață.
 1812 nașterea Pulheriei 9/VII.
 ca. 1813 nașterea lui Răducanu 44/VIII.
 ca. 1813 nașterea Mariei 10/VII.
 ca. 1813 nașterea lui Neculai 1/VIII.
 (înainte) 1814 Safta 9/V încetat din viață.
 (înainte) 1814 Mihai (Mina) 12/VI încetat din viață.
 1814 nașterea lui Costachi 60/VIII.
 1814 Veniamin 23/VII calugarit.
 1814 Iordache 43/VII ispravnic de Bacău.
 ca. 1814 nașterea Ruxandei 11/VII.

- ca. 1814 nașterea Elenei 2/VIII.
 (după) 1814? nașterea Profirei 26/VIII.
 (după) 1814 nașterea lui Iancu 70/VIII.
 1814 nașterea Catincăi 71/VIII.
 1815 nașterea Anastasiei 28/VIII.
 1815 nașterea lui Alecu 45/VIII.
 1815 Ilie 39/VII postelnic.
 1816 nașterea lui Lascar 46/VIII.
 1816 Ghenadie 24/VII pleacă la studii
 1817 Matei 28/VII comis.
 1817 Ecaterina 5/III căsătorită cu Mi-
 hai Sturdza V. V.
 1818 Vasile 8/VI hatman.
 1819 nașterea Ruxandei 50/VIII.
 1820 nașterea lui Dumitru 47/VIII.
 1820 Drăcache 38/VII a clădit biserica
 din Scheia.
 (după) 1820 Elena 19/VII încetat din viață.
 1821 nașterea lui Costin 52/VIII.
 (după) 1821 Iordache 4/VIII încetat din viață.
 1821 Zoe Doamnă 35/VII încetat din
 viață.
 1822 nașterea Profirei 5/VIII.
 1822 nașterea Elenei 72/VIII.
 1822 Constantin 15/VII agă.
 ca. 1822 Răducanu 8/VII încetat din viață.
 1823 Scarlat 27/VII comis.
 1823 47/VII căminar.
 1823 Constantin 25/VI încetat din
 viață.
 1825 nașterea Elenei 17/VIII.
 1825 nașterea lui Grigore 53/VIII.
 1825 Ghenadie 24/VII încetat din
 viață.
 (după) 1825 Zoe 32/VIII încetat din viață.
 1827 nașterea lui Neculai 6/VIII.
 1827 nașterea lui Constantin 18/VIII.
 1827 Ilie 39/VII încetat din viață.
 (înainte) 1828 Iordache 46/VI încetat din viață.
 1828 Petrache 12/VII ispravnic de
 Neamț.
 (înainte) 1828 Iordache 43/VII încetat din viață.
 (înainte) 1829 Vasile 8/VI încetat din viață.
 (înainte) 1829 Eupraxia 40/VII încetat din viață.
 (după) 1829 Dumitrache 52/VII încetat din
 viață.
 (înainte) 1830 Maria 16/V încetat din viață.
 1830 nașterea lui Dumitru 19/VIII.
 1830 Ioniță 11/VI încetat din viață.
 ca. 1830 Matei 28/VII încetat din viață.
 (înainte) 1831 Sofia 8/VIII încetat din viață.
 1831 nașterea Smarandinței 29/VIII.
 (după) 1831 Smaranda 3/VIII încetat din
 viață.
 1832 nașterea lui Constantin 48/IX.
 1832 Alecu 18/VII în Divanul dom-
 nesc.
 (înainte) 1833 nașterea Cătrinei 22/VIII.
 1833 nașterea Zoiei 20/VIII.
 1833 nașterea lui Ștefan 23/VIII.
 1834 nașterea lui Gheorghe 15/VIII.
 1834 nașterea lui Matei 49/IX.
 1834? nașterea Elenei 51/IX.
 ca. 1834 nașterea lui Dumitru 56/VIII.
 1834 Vasile 13/VII încetat din viață.
 (după) Ioan 51/VII încetat din viață.
 (înainte) 1835 Vasile 37/VII încetat din viață.
 1835 Iordache 21/VI mare loșofat și
 președinte al Divanului domnesc.
 1835 Alecu 29/VII Deputat în Obș-
 nita Obșt. Adunare a Moldovei.
 ca. 1835 nașterea Cătrinei 57/VIII.
 (după) 1835 nașterea Adelei 16/VIII.
 1836 nașterea Ecaterinei 50/IX.
 1836 Iordache 21/VI încetat din viață.
 1837 nașterea lui Teodor 21/8.
- (după) 1836 Alecu 30/VII încetat din viață.
 1837 Safta 18/VI încetat din viață.
 1838 nașterea lui Alexandru 24/VIII.
 1838 nașterea Olgae 1/IX.
 1838 Maria 22/VII încetat din viață.
 1838 Răducanu 36/VII încetat din
 viață.
 (după) 1838 Nastasia 19/VI încetat din viață.
 1839 nașterea lui Scarlat 25/VIII.
 1839 Manolache 30/VIII încetat din
 viață.
 1840 nașterea Mariei 12/VII.
 1840 nașterea Aglaei 2/IX.
 1840 Neculai 1/VIII agă.
 1840 Maria 39/VIII încetat din viață.
 ca. 1840 Nașterea lui Ștefan 58/VIII.
 ca. 1840 nașterea Elizei 50/VIII.
 ca. 1840 nașterea Lăcțiței 60/VIII.
 (după) 1840 nașterea lui Grigore 61/VIII.
 (după) 1840 Anastasia 16/VII încetat din viață.
 (înainte) 1841 Elena 4/VI încetat din viață.
 1841 nașterea Angelicăi 64/IX.
 1841 Ștefan 54/VIII Judecător al Trib.
 de arbitri al oblaștei Basarabiei.
 1841 Dracache 38/VII încetat din viață.
 ca. 1841 nașterea Zoiei 26/VIII.
 (înainte) 1842 Maria 7/VIII încetat din viață.
 1842 nașterea lui Neculai 13/VII.
 1842 nașterea Smarandei 14/VIII.
 1842 nașterea Zulniei 3/IX.
 1842 Pulheria 3/VI încetat din viață.
 1840 Pulheria 40/VIII încetat din viață.
 (după) 1842 Ruxanda 15/VI încetat din viață.
 1844 Răducanu 44/VII vel vornic.
 1844 Elena 17/VIII se căsătorește cu
 Alexandru I. Cuza.
 1844 Veniamin 23/VII episcop de
 Roman.
 (înainte) 1844 Ecaterina 41/VII încetat din viață.
 1847 Ștefan 31/VIII încetat din viață.
 1847 nașterea lui Paul 52/IX.
 1847 Ecaterina Doamna 13/VI încetat
 din viață.
 1848 Costachi 69/VIII desființează
 boierescul.
 1848 Lascar 46/VIII unul din capii
 mișcării.
 1848 Dumitru 47/VIII a luat parte la
 mișcare.
 1848 Răducanu 44/VIII a luat parte
 la mișcare.
 1848 Alecu 45/VIII a luat parte la
 mișcare.
 1848 Veniamin 23/VII a luat parte la
 mișcare.
 1848 Scarlat 27/VII a luat parte la
 mișcare.
 1848 Constantin 15/VII a fost arestat.
 1848 Alecu 18/VII sub supraveghere.
 1848 Petrache 12/VII exilat la moșia
 sa Cărligi.
 1848 Iordache 21/VII încetat din viață.
 1849 nașterea Anei 53/IX.
 1849 Răducanu 44/VII Președinte al
 Divanului Apelativ.
 1851 nașterea Anei 23/IX.
 1851 nașterea Mariei 35/IX.
 1851 Veniamin 23/VII încetat din viață.
 1851 Lascarache 51/VIII încetat din
 din viață.
 1852 nașterea lui Radu 24/IX.
 1852 nașterea Pulheriei 33/IX.
 1852 nașterea Pulheriei 33/IX.
 1852 Ana 23/IX încetat din viață.
 (înainte) 1853 Raluca 44/VII încetat din viață.
 1853 nașterea lui Gheorghe 10/IX.

- 1853 nașterea lui Radu 25/IX.
 1853 nașterea lui Răducanu 34/IX. (după)
 1853 nașterea Eleonerei 36/IX. (după)
 1853 nașterea lui Dumitru 65/IX.
 1853 Lascar 46/VIII Președinte al Divanului de Apel.
 1853 Alecu 18/VII încetat din viață.
 1853 Vasile 31/VII încetat din viață.
 1853 Radu 24/IX încetat din viață.
 1853 Ilinca 26/VII încetată din viață.
 1853 Iancu 70/VIII încetat din viață.
 1854 Răducanu 44/VIII Ministru al dreptății.
 1854 Ștefan 54/VIII încetat din viață.
 1855 nașterea Anei 26/IX.
 1855 Constantin 15/VII in Divanul Domnesc.
 1855 Răducanu 44/VIII vel logofăt.
 1855 Ștefan 23/VIII trece la front.
 1855 Constantin 15/VII încetat din viață.
 1856 Neculai 1/VIII încetat din viață.
 1856 nașterea Mariei 27/IX.
 1856 Șcarlat ministru al finanțelor.
 1856 Costachi 69/VIII unul dintre întemeietorii Comitetului Unirii.
 1856 Neculai 6/VIII unul dintre întemeietorii Comitetului Unirii.
 1857 Costachi deputat in Divanul Ad-hoc.
 1858 Nașterea lui Constantin 15/IX.
 1858 nașterea lui Lascar 28/IX.
 1858 Petrach 12/VII in Divanul Ad-hoc.
 1858 Neculai 17/VII încetat din viață.
 1858 Zoe 20/VIII încetat din viață.
 1859 nașterea lui Alexandru 12/IX.
 1859 nașterea Mariei 16/IX.
 1859 nașterea Eufrosinei 43/IX.
 1859 Grigore 47/VII încetat din viață.
 1859 Constantin 15/IX încetat din viață.
 1860 nașterea lui Alexandru 29/IX.
 1860 Constantin 48/IX judecător.
 1860 Alecu 45/VIII încetat din viață.
 1861 nașterea lui Alexandru 17/IX.
 1861 nașterea Zoei 30/IX.
 1861 nașterea Honorinei 37/IX.
 1860 nașterea Virginiei 54/IX.
 1861 Dumitru 19/VIII ministru al Cultelor și Instr. Publ.
 1862 nașterea lui Ernest 38/IX.
 1862 nașterea Sofiei 55/IX.
 1862 nașterea lui Ernest 13/IX.
 1862 Petrach 12/VII deputat de Neamț.
 1862 nașterea lui Constantin 14/IX. (după)
 1862 Ruxanda 11/VII încetat din viață. (după)
 1862 Pulheria 9/VII încetat din viață. (după)
 1863 nașterea lui Alexandru 9/IX.
 1863 nașterea lui Edgard 39/IX.
 1863 Neculai 6/VIII ministru de externe.
 1863 Ernest 13/IX încetat din viață.
 1863 Lascar 28/IX încetat din viață.
 1863 Zoe 26/VIII încetat din viață.
 1863 Smaranda Singlitichia 33/VIII încetat din viață.
 1863 Constantin 14/IX încetat din viață.
 1864 nașterea lui Vasile 6/IX.
 1864 Teodor 21/VIII prefect de Vaslui.
 1864 Grigore 53/VIII prefect de Neamț.
 1864 nașterea lui Alexandru 57/IX. (după)
 1864 nașterea lui Radu 58/IX. (după)
 1864 nașterea lui Grigoriș 59/IX. (după)
 1865 nașterea Margaretei 31/IX.
 1865 nașterea lui Alexandru 28/X.
 1865 Lascar 27/VII încetat din viață.
 1865 Elena 2/VIII încetat din viață.
 1866 nașterea lui Lascar 32/IX.
 1866 Costin 52/VIII subprefect.
 1867 nașterea lui Vladimir 29/IX.
 1868 nașterea lui Petre 5/IX.
 1868 nașterea lui Șcarlat 20/IX.
 1868 nașterea lui Eercol 40/IX.
 1869 nașterea lui Gheorghe 6/IX.
 1869 nașterea lui Ștefan 18/IX.
 1869 nașterea Elizei 21/IX.
 1869 nașterea lui Emil 41/IX.
 1869 nașterea lui Dumitru 30/X.
 1869 nașterea Eleonerei 44/IX. ca.
 1869 Alexandru 29/IX încetat din viață.
 1870 nașterea lui Lascar 19/IX.
 1870 nașterea Elenei Zoei 22/IX.
 1871 nașterea lui Mihai 60/IX.
 1870 Șcarlat 25/VIII Consilier județean (Tutova) și senator.
 1870 Petrach 10/VII încetat din viață.
 1870 Eliza 59/VIII încetat din viață.
 1870 nașterea lui Ștefan 61/IX. (după)
 1870 nașterea lui Oswald 62/IX. (după)
 1871 Aglae 42/VIII încetat din viață.
 1872 Răducanu 44/VIII încetat din viață.
 1873 Aglae 2/IX încetat din viață. ca.
 1873 Maria 45/IX încetat din viață.
 1874 Alexandru 24/VIII prefect de Tecuciu.
 1874 Petrach 12/VII încetat din viață.
 1875 Teodor 21/VIII ministru de Lucrări Publice.
 1875 nașterea lui Gheorghe 46/IX. ca.
 1875 Ernest 38/IX încetat din viață. (după)
 1875 Edgard 39/IX încetat din viață.
 1876 nașterea lui Anton 7/IX.
 1876 nașterea lui Neculai 42/IX.
 1877 nașterea lui Costică 47/IX.
 1877 nașterea lui Radu 10/X.
 1877 nașterea Ecaterinei 31/X. ca.
 1877—78 Matei 49/IX încetat din viață.
 1877—78 Neculai 13/VII a luptat la Plevna.
 1877—78 Gheorghe 15/VIII a luptat la Plevna.
 1877—78 Ștefan 23/VIII a comandat Reg. 9 Călărași.
 1877—78 Constantin 18/VIII la Cruce Roșie (Iasi).
 1877—78 Maria 16/IX la Cruce Roșie (Iasi).
 1877—78 Elisabeta 5/VII a strâns daruri pentru armată.
 1877—78 Agripina 6/VII a strâns daruri pentru armată.
 1877—78 Frâsința 7/VII a strâns daruri pentru armată.
 1878 nașterea lui Emanuël 8/IX.
 1878 nașterea Anei 32/IX.
 1879 nașterea lui Petre 63/IX.
 1879 nașterea lui Henri 20/X.
 1879 nașterea Mariei 33/X.
 1879 nașterea Mariei 34/X.
 1879 Dumitru 65/IX deputat in Camera.
 1879 Ruxandra 50/VIII încetat din viață.
 1879 Grigore 53/VIII încetat din viață.
 1879 Costachi 69/VIII încetat din viață.
 1880 Ștefan 23/VIII prefect de Vaslui.
 1880 Gheorghe 10/IX intrat in diplomație.
 1880 Zulnia 3/IX încetat din viață.

- 1881 nașterea lui Eugeniu 20/X.
 1881 nașterea lui Constantin 35/X.
 1881 Elena 55/VIII încetat din viață.
 1881 Dumitru 56/VIII încetat din viață.
 1881 Grigore 61/VIII încetat din viață.
 1881 Constantin 48/IX încetat din viață.
 1882 nașterea Magdalenei 22/X.
 1882 Dumitru 47/VIII încetat din viață.
 ca. 1882 Elisabeta 5/VII încetat din viață.
 1883 Frâsinița 7/VII încetat din viață.
 1883 Anastasia 28/VIII încetat din viață.
 1883 Alexandru 9/IX încetat din viață.
 1884 nașterea Elenei 36/X.
 1884 Neculai 6/VIII încetat din viață.
 1884 Constantin 18/VIII încetat din viață.
 1884 Lascar 46/VIII încetat din viață.
 1886 Ecaterina 22/VIII încetat din viață.
 1887 nașterea Ecaterinei 14/XI.
 1887 Victoria 48/VIII încetat din viață.
 1887 Lactiția 60/VIII încetat din viață.
 1888 nașterea lui Teodor 10/X.
 1888 Teodor 21/VIII prim ministru.
 1888 Catrina 57/VIII încetat din viață.
 1888 Costică 47/IX încetat din viață.
 1889 nașterea Elenei 11/X.
 1889 Radu 25/IX prefect de Roman.
 1889 Costin 52/VIII încetat din viață.
 1890 nașterea lui Alexandru 12/X.
 1890 nașterea lui Alexei 13/XI.
 1890 Agripina 6/VII încetat din viață.
 1890 Maria 12/VII încetat din viață.
 1891 nașterea lui Neculai 1/X.
 1891 nașterea lui Erem 13/X.
 1891 Teodor 21/VIII director al Bancii Naționale.
 1891 Vasile 56 subprefect.
 1891 Neculai 13/VII încetat din viață.
 1892 nașterea lui Constantin 2/X.
 1892 nașterea Elenei 5/X.
 1892 nașterea lui Constantin 14/IX.
 1892 Alexandru 12/IX consul la Ismail.
 1893 nașterea lui Gheorghe 3/X.
 1893 nașterea Elenei 5/X.
 1893 nașterea lui Ion 6/X.
 1894 nașterea Mariei 15/X.
 1894 Gheorghe 3/X încetat din viață.
 1895 Adela 16/VIII încetat din viață.
 1895 nașterea lui Alexandru 7/X.
 1895 Petre 5/IX judecător de pace.
 1896 nașterea lui Andrei 4/X.
 1897 Elena 72/VIII încetat din viață.
 1897 Dumitru 65/IX încetat din viață.
 1899 nașterea lui Alexandru 8/X.
 1899 nașterea lui Dumitru 15/XI.
 1900 Maria 10/VII încetat din viață.
 1900 Alexandru 24/VIII încetat din viață.
 1900 Scarlat 25/VIII încetat din viață.
 1901 nașterea lui Constantin 16/XI.
 1901 Maria 45/IX încetat din viață.
 1902 nașterea lui Scarlat 17/X.
 1902 Radu 25/IX șef în Ministerul Afacerilor Străine.
 1903 nașterea Olimpici 25/X.
 1903 Dumitru 19/VIII încetat din viață.
 1904 Lascar 19/IX deputat.
 1904 Gheorghe 15/VIII încetat din viață.
 1905 Gheorghe 46/IX încetat din viață.
- 1906 nașterea Adrianei 23/X.
 1906 nașterea lui Alexandru 17/XI.
 1906 Emanuel 8/IX atașat de legăție.
 1907 Ecaterina 50/IX încetat din viață.
 1908 nașterea lui Ion 24/X.
 1908 nașterea Irinei 26/X.
 1908 nașterea Elenei 8/XI.
 1909 nașterea lui Neculai 9/X.
 1909 Elena Doamna 17/VIII încetat din viață.
 1909 Ștefan 23/VIII încetat din viață.
 1909 Radu 19/X în Statmajorul Corpului II Armată.
 1910 nașterea Marcellei 16/X.
 1910 nașterea lui Constantin 27/X.
 1910 nașterea lui Radu 9/XI.
 1910 Alexandru 12/IX încetat din viață.
 1910 Ana 26/IX încetat din viață.
 1912 nașterea Ioanei 10/XI.
 1913 nașterea lui Alex.-Anton 18/X.
 1913 Ion 6/X a luat parte la expediția din Bulgaria.
 1913 Radu 19/X a luat parte la expediția din Bulgaria.
 1913 Constantin 2/X a luat parte la expediția din Bulgaria.
 1913 Ercol 40/IX primar al Bacăului.
 1913 Profira 5/VIII încetat din viață.
 1913 Maria 27/IX încetat din viață.
 1913 Eleonora 44/IX încetat din viață.
 1914 nașterea Saftiei 11/XI.
 1914 Eugeniu 21/X ca voluntar a luptat la bătălia de pe Marna.
 1914 Ștefan 18/IX încetat din viață.
 1916 Gheorghe 10/IX încetat din viață.
 1916—18 Scarlat 20/IX luptă pentru Reîntregirea.
 1916—18 Petre 63/IX luptă pentru Reîntregirea.
 1916—18 Constantin 2/X luptă pentru Reîntregirea.
 1916—18 Andrei 4/X luptă pentru Reîntregirea.
 1916—18 Ion 6/X luptă pentru Reîntregirea.
 1916—18 Alexandru 7/X luptă pentru Reîntregirea.
 1916—18 Teodor 10/X luptă pentru Reîntregirea.
 1916—18 Radu 19/X luptă pentru Reîntregirea (la Marele Cartier General).
 1916—18 Constantin 35/X luptă pentru Reîntregirea.
 1917—18 Alexei 13/XI luptă pentru Reîntregirea (ca ofițer rus pe frontul românesc).
 1917 Radu 19/X rănit la bătălia deli Răzoare.
 1917 Angelica 64/IX încetat din viață.
 1917 Lascar 32/IX încetat din viață.
 1917 Alexandru 29/X încetat din viață.
 1917 Dumitru 30/X încetat din viață.
 1919 Petre 5/IX prefect de Neamț.
 1919 Smărăndița 29/VIII încetat din viață.
 1919 Eliza 21/IX încetat din viață.
 1919 Olga 1/IX încetat din viață.
 1920 nașterea lui Gheorghe 4/XI.
 1921 Neculai 42/IX încetat din viață.
 1921 Petre 63/IX încetat din viață.
 1923 nașterea Elenei 2/XII.
 1923 Teodor 21/VIII încetat din viață.
 1923 Petre 5/IX încetat din viață.
 1924 nașterea Mariei 5/XI.

- 1926 Radu 25/IX încetat din viață.
 1927 nașterea lui Petre 1/XI.
 1927 Henri 20/X încetat din viață.
 1928 nașterea lui Mihai 2/XI.
 1928 Maria 5/XI încetat din viață.
 1929 nașterea lui Gheorghe 3/XI.
 1929 nașterea lui Alexandru 3/XII.
 1929 Alexandru 3/XII încetat din viață.
 1931 Ion 6/X Director general al Re-
 giei Loteriei Statului Român.
 1931 Emanuel 8/IX încetat din viață.
 1932 Alexandru 7/X Director al Fun-
 dațiunei Carol II.
 1932 Ercol 40/IX încetat din viață.
 1933 Zoe 30/IX încetat din viață.
 1933 Pulheria 33/IX încetat din viață.
- 1933 Constantin 35/X încetat din viață.
 1934 Eleonora 36/IX încetat din viață.
 1934 Virginia 54/IX încetat din viață.
 1935 Alexandru 17/IX încetat din viață.
 1935 Eufrosina 43/IX.
 1936 nașterea Mariei Ioanei Gabrielei
 6/XI.
 1936 nașterea lui Alexandru 7/XI.
 1936 nașterea lui Costin 12/XI.
 1936 Maria 16/IX încetat din viață.
 1936 Marcella 16/X încetat din viață.
 1937 nașterea lui Radu 9/XII.
 1937 Gheorghe 6/IX încetat din viață.
 1938 Maria 35/IX încetat din viață.
 1938 Elena 36/X încetat din viață.

INDICELE ISCĂLITURILOR

	Pagina
Aglae 42/VIII	194
Alecu 18/VII	125
Alecu 29/VII	135
Andrei 7/IV	58
Anița soția lui Constantin 5/IV	56
Anița 17/V	81
Antonie 2/II	31
Constantin 5/IV	56
Constantin 2/V	71
Constantin 15/VII	120
Constantin 18/VIII	178
Constantin 69/VIII	219
Costin 52/VIII	219
Dracache 38/VII	153
Dumitru 19/VIII	180
Dumitru 56/VIII	231
Ecaterina 6/V	73
Ecaterina 13/VI	91
Ecaterina 41/VII	155
Elena 2/VIII	165
Elena 17/VIII	177
Elisabeta 5/VII	111
Ercol 40/IX	239
Euraxia 40/VII	155
Gheorghe 36/VI	107
Gheorghe 15/VIII	175
Ilie 39/VII	154
Ioan 51/VII	161
Ioniță 11/VI	89
Iordache 3/III	39
Iordache 9/III	49
Iordache 11/V	78
Iordache 21/VI	94
Iordache 21/VII	127
Irina soția lui Manolache 4/III	45
Lascarache 1/VI	83
Lascar 46/VIII	205
Lascarachi 51/VIII	209
Manolache 4/III	45
Manole (Geani) 38/VI	108
Mihai (Mina monahul) 12/VI	90
Nastasia 19/VI	92
Neculai 4/IV	54
Neculai 8/V	75
Neculai 31/VI	103
Neculai 17/VII	121

	<u>Pagina</u>
Neculai 1/VIII	164
Neculai 6/VIII	168
Petrache (Lungu) 10/VII	114
Petrache 12/VII	116
Profira 5/VIII	166
Profira 27/VIII	187
Radu 25/IX	233
Răducanu 36/VII	146
Răducanu 44/VIII	199
Safta 18/VI	92
Scarlat 27/VII	132
Ștefan 8/IV	59
Ștefan 23/VI	98
Ștefan 33/VI	105
Ștefan 45/VII	158
Ștefan 23/VIII	185
Ștefan 31/VIII	199
Ștefan 58/VIII	213
Teodor 21/VIII	182
Vasile 1/V	69
Vasile 8/VI	86
Vasile 13/VII	119
Vasile 31/VII	136
Vasile 37/VII	152
Veniamin 23/VII	129
Zoe 35/VII	140
Zoe 32/VIII	191

INDICELE SIGILIILOR

	Pagina
Alecu 18/VII	125
Alexandru (?), pl. I	12
Anton 2/II, pl. I	12
Bălănescu (ramura), pl. II	12
Ciortescu (ramura), pl. II	12
Constantin 2/V	71
Constantin 49/IX, pl. II	12
Ecaterina 6/V	73
Iordache 9/III	40
Iordache 21/VII, pl. I.	12
Irina soția lui Manolache 4/III	45
Răducanu 8/VII, pl. I.	12
Zoe 35/VII	140

INDICE AL PORTRETELOR

Numărul plășelor	Pagina
III. Antonie 2/II	29
IV. Ecaterina 6/V	73
V. Ecaterina 13/VI	90
VI. Smaranda 2/VII	110
VII. Elisabeta (Safta) 5/VII	111
VIII. Agripina 6/VII	112
IX. Eufrosina 7/VII	112
X. Petrache 10/VII	114
XI. Neculai 17/VII	121
XII. Veniamim 23/VII	128
XIII. Ilinca 26/VII	131
XIV. Scarlat 27/VII	132
XV. Zoe 35/VII	138
XVI. Răducanu 36/VIII	141
XVII. Pulheria 5/VIII	166
XVIII. Neculai 13/VIII	173
XIX. Gheorghe 15/VIII	175
XX. Elena 17/VIII	177
XXI. Constantin 18/VIII	178
XXII. Dumitru 19/VIII	179
XXIII. Teodor 21/VIII	181
XXIV. Catinca 22/VIII	184
XXV. Ștefan 23/VIII	184
XXVI. Alexandru 24/VIII	186
XXVII. Scarlat 25/VIII	186
XXVIII. Maria 39/VIII	193
XXX. Aglae 42/VIII	194
XXXI. Răducanu 44/VIII	195
XXXII. Alecu 45/VIII	201
XXXIII. Lascar 46/VIII	202
XXXIV. Dimitrie 47/VIII	207
XXXV. Ruxanda 50/VIII	209
XXXVI. Lascarache 51/VIII, Eleonora 35/IX, Maria 36/IX	209
XXXVII. Costin 52/VIII	210
XXXVIII. Grigore 53/VIII	211
XXXIX. Constantin 69/VIII	214
XL. Zulnia 3/IX	223
XLI. Gheorghe 10/IX	226
XLII. Aglae 11/IX	227
XLIII. Alexandru 12/IX	227
XLIV. Radu 25/IX	231
XLV. Ana 26/IX	234
XLVI. Maria 27/IX	234
XLVII. Zoe 30/IX	236
XLVIII. Lascar 32/IX	237

Numărul
planșelor

Pagina

XLIX. Maria 35/IX	238
L. Elconora 36/IX	238
LI. Ercol 40/IX	239
LII. Eufrosina 43/IX	240
LIII. Constantin 48/IX	241
LIV. Elena 51/IX și Ana 53/IX	242
LV. Angelica 64/IX	245
LVI. Henri 20/X	262
LVII. Alexandru 28/X	264
LVIII. Dumitru 30/X	264
LIX. Constantin 35/X	265
LX. Elena 36/X	266

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
2007

	<u>Lei</u>
XXI. NICOLAE DRĂGANU, Românii în veacurile IX—XIV pe baza toponimiei și a onomasticeii, 1933	500
XXII. G. BOGDAN-DUICĂ, Ioan Barac, studii, 1933	100
XXIII. VESPASIAN ERBICEANU, Naționalizarea justiției și unificarea legislativă în Basarabia, 1934	150
XXIV. TR. SĂVULESCU ȘI T. RAYSS, Materiale pentru flora Basarabiei, 1934	300
XXV. N. GEORGESCU-TISTU, Ion Ghica scriitorul, cu prilejul unor texte inedite, 1935	130
XXVI. ȘTEFAN PAȘCA, Nume de persoane și nume de animale în Țara Oltului, 1936	250
XXVII. OTTO WITING, Istoria Dreptului de vânătoare în Transilvania, 1936	80
XXVIII. AL. DOBOȘI, Datul oilor (quingagesima ovium) 1937	60
XXIX. ILIE CORFUS, Mihai Viteazul și Polonii, 1937	350
XXX. ARTUR GOROVEI, Ouăle de Paști, 1937	150
XXXI. G. BOGDAN-DUICĂ, «Eftimie Murgu»	120
XXXII. PETRE P. PANAITESCU, Documente slavo române din Sibiu (1470—1653)	40
XXXIII. GENERAL R. ROSETTI, Familia Rosetti, 1938	300

h/5071-67
 S/ LY-183
 7, 8, 20, 23, 25,
 2, 10, 50, 51, 55, 66

R

ANTICARIAT Nr. 4
 LEI 60

